• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

CUM SE CÎȘTIGĂ „SIGURANȚA DE SINE"?

de Mihai STOIAN

Sub semnătura „*O mamă necăjită*" am primit următoarea scrisoare :

„Locuiesc în Ploiești, am 45 de ani, sînt căsătorită de 25 de ani, am două fete : una de 21 ani, a terminat liceul teoretic în 1970, a dat la facultate dar n-a reușit, iar din noiembrie 1970 are serviciu ; cea mică, de 17 ani, este în clasa a X-a, tot la teoretic. In anul 1969, în vacanța de vară, le-am dus la bunici, pentru o lună de zile. A doua zi au mers, acolo, la film. Cînd au venit acasă, fata cea mare mi-a spus foarte veselă că a cunoscut un băiat frumos, care i-a propus să fie prieteni pentru timpul cît va sta acolo. Eu m-am gîndit că nu-i rău și am aprobat. La prima întîlnire mi-a făcut cunoștință cu el și mi s-a părut că-i băiat cuminte. Am plecat la Ploiești, ele au rămas acolo și știu că se vedeau aproape zilnic, dar respectînd ora 20, la care se întorcea acasă la bunici. Imi scria despre el în toate scrisorile, că e băiat bun, cuminte, dar că-i meseriaș, lucru care nu ne-a deranjat pe nici unul. Fata mă ruga să-i spun eu soțului, eu îi spusesem însă de cum mă întorsesem acasă, că eram puțin fericită de fericirea ei, și mai mult îngrijorată că se va îndrăgosti și nu va mai învăța. Soțul însă mă încuraja, că are doar 18 ani, că e timpul să aibă și ea un prieten, că-i mai bine că nu-i din Ploiești, că i-ar răpi aici timpul de învățat. După o lună m-am dus să le aduc acasă, dar m-am pomenit, culmea, că vin singure. Mă cheamă cea mare de-o parte și îmi șoptește că le-a condus băiatul acela, că de teama și rușinea tatălui lor le-a lăsat la scară. Cînd am auzit, le-am spus să-l cheme sus, să ia masa cu noi, că pe urmă îl duce soțul meu la hotel. După masă, soțul m-a chemat la bucătărie și mi-a spus că-i e teamă să-l ducă la hotel, are numai 18 ani, orașu-i mare, a venit pentru prima dată aici, mai bine să doarmă la noi, soțul cu băiatul în dormitor, eu cu fetele în sufragerie (știu că veți spune că am greșit). Ne-am gîndit că a dat 100 lei pe tren, și că mai dă 70 lei pe cameră, și nu voiam să cheltuiască atîția bani. De atunci, din august, în fiecare sîmbătă, pînă luni, a venit și continuă să fie respectuos și foarte cuminte. După șase luni copiii au început să vorbească despre căsătorie, noi am zis că-i prea mic, și în plus să vedem ce face fata cu facultatea. In primăvara trecută a venit cu mama lui care ne-a spus că tot n-a reușit fata la facultate, mai bine să-i căsătorim și să stea la noi. Noi am zis că nu-i grabă, dar am acceptat căsătoria, pentru 1972, să aibă și el măcar 21 de ani.

In vara lui 71 fata a încercat iarăși la facultate, cu o săptămînă înainte de examen a fost el la noi, eu l-am rugat să fie punctual cu scrisorile, și cu telefonul, ca să fie și fata liniștită la examen. Dar el, după ultima plecare din Ploiești, n-a mai scris două săptămîni, fata ofta, fata plîngea, că ce-o fi cu el. Vă rog să mă credeți că fata, cît a vorbit cu el, doi ani încheiați, n-a ieșit în oraș decît o dată pe lună, cînd venea el. Văzînd că nu mai dă semne de viață, am sfătuit-o să mai iasă și cu colegii. Intr-o zi mi-a spus că iese cu un băiat care are 26 de ani, este lăcătuș-mecanic și în ultimul an la liceul industrial, dar că nu-i așa de bine îmbrăcat și de frumos ca X. A ieșit de cîteva ori cu acesta și încet, încet s-a obișnuit cu el, spunea chiar că-i inteligent, că poate discuta cu el despre o carte, despre un film, și parcă nu-l mai vede așa urît. I-a povestit fata, deschis, despre X, apoi l-a adus în casă prin septembrie. Cînd l-am văzut ce urît era, m-am dus în baie și-am plîns, dar am ieșit rizînd, să nu-i rănesc sufletul. Prin noiembrie s-au certat din nimic, celălalt era gelos pe X, că fata merge cu el dar se gîndește tot la X. De atunci a avut multe ieșiri dintr-astea, fata zice că nu-i nimic, ea îl iubește acum și se vor căsători. Intre timp o bombardează X cu scrisori, cu telefoane (și pe noi), să-l iertăm, că n-o poate uita, că-i prima lui dragoste și multe de genul acesta. Noi am lăsat-o să aleagă singură și am rămas uluiți cum de-a putut să renunțe la X pentru celălalt. In fine, stabilim ca după bacalaureatul lui să-i căsătorim, el caută verighete, dar într-o seară, în ianuarie, promite că vine la prînz, a doua zi, nu vine pînă în seara următoare, mergem după el, era acolo, la o nuntă, soțul meu, care-l căuta, s-a pitit, să vedem ce zice el după aceea, ce motiv invocă, el îl zărește, fuge și-i zice că avea obligația asta, s-a rugat să nu se supere, fata însă n-a dormit toată noaptea pe chestia asta. A doua zi i-a zis fetei că el n-are nici o obligație, fata i-a cerut s-o lase în pace, a venit și pe la noi, a ridicat tonul la soțul, am cerut să fim și noi lăsați în pace. Apoi fata a acceptat împăcarea, cu condiția să ne ceară el, nouă, scuze. A venit și iarăși am trecut cu vederea. Dar, întreb, aici e aici, bine am făcut ?"

Stimată „mamă necăjită", dac-am ocupat cam mult spațiu cu destule „detalii" ale cazului înfățișat, am făcut-o numai pentru a sublinia — pentru cititorii rubricii eventual aflați în împrejurări cît de cît asemănătoare — la ce riscuri își pot expune aceștia proprii copii, „conducîndu-i" (fără supărare !) așa cum ați ...condus-o și o conduceți dv. pe fată. La vîrsta ei, i-ar fi trebuit în plus o anumită doză de *independență*, (mă refer nu la program, să iasă cînd vrea sau mai știu eu ce să facă de „capul" ei, ci la independența *interioară*, *la siguranța de sine* — cam absente la ea). Toate „vederile" pe care le-ați înșirat, toate „sfaturile" date pe față sau nedate, nu-s de natură să întărească personalitatea unei tinere care, după cum singură vedeți, este pe punctul de a se căsători, de a întemeia o familie. Dar, încă o dată, iertare pentru sinceritate, parcă mai e încă legată (ca la naștere) de... mămica. Desigur, nimic mai binevenit decît o familie sudată, în care membrii acesteia, tineri și mai vîrstnici, se ajută permanent, își confruntă părerile etc, dar de la asta și pînă la permanenta *prezență* — subliniată — în spatele tinerei gata trecută peste pragul maturității, e o distanță (duce la o lipsă de consecvență, vizibilă de altfel și în cazul fetei dv). O părere : hotărîrea cu care ea a ales pe unul din băieți poate să nu fie (ce trist ar fi așa !) decît mica ei revanșă față de ceea ce X i-a făcut, dispărînd la un moment dat, fără explicații. Oricum, vă înțeleg perfect necazul, temerile, îngrijorarea, dar ar fi trebuit, ceva mai de mult, să lăsați fata să aibă preocupări majore (mă gîndesc la o slujbă), o viață *sufletească* mai independentă (nici gînd să spun printr-asta să vă ocupați mai puțin de ea în rest, să n-o sfătuiți, dar nu-i creați impresia că tot, dar absolut orice simte și trăiește, este *datoare* să explice mereu și să „desfacă" într-una, să analizeze pe toate fețele împreună cu... mămica și tăticul). Bănuiesc că mă veți înțelege (dumneavoastră și alți părinți) exact: n-aveți decît să fiți, mă rog, întotdeauna, în spatele ei, însă măcar ea să nu simtă asta, să n-o știe !

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Adrian ANDRONIC

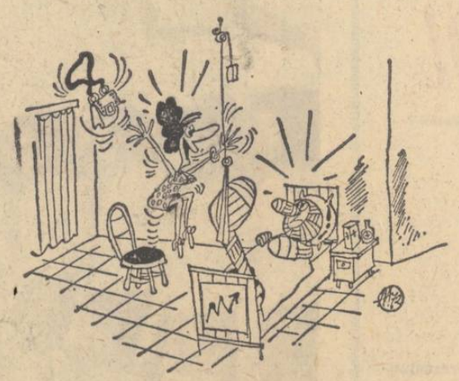

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă, Costică ! Păi de ce nu spuseși, frate, de la început că nu erai cu mașina noastră, ci a întreprinderii ??!!

— Am fost la vecin, așa cum m-ai învățat tu, și i-am spus să nu mai spargă nuci după-amiezele, să nu mai pună magnetofonul noaptea, să nu se mai certe cu nevastă-sa cînd alții se odihnesc...

G. BADEA

— Ăsta ce semn e ?
— Stai o clipă, că-mi amintesc...

V. TIMOC

— Toate astea le raportezi în plic bine sigilat...

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

4. Diftongii

Diftongii (inclusiv vocalele în hiat) se notează prin accente circumflexe orientate în diferite direcții, conform schemei de mai jos. Semnul diftongului este reprezentat de virful săgeții care unește cele două vocale componente.

o, u	e, i a(ă, î)

i ↑ a = ai ^ ; e ↙ u = eu ˇ.

Diftongii se plasează în general la dreapta consoanelor respective (în direcția normală a scrisului). Diftongii **EI** și **IE** se plasează deasupra sau dedesubt (în poziția lui **E-I**), iar **OU** și **UO**, la stînga (în poziția **O-U**). La stînga se pot plasa și alți diftongi, cînd poziția normală este incomodă sau ar da loc la confuzii (v. cuvîntul **aur**).

Triftongii se reduc la primele două vocale (pentru precizare, se poate adăuga, notată cu punct, și cea de-a treia vocală). **EIA** și **OUĂ** se notează prin **EA** și **OĂ**.

aud dau	/ˌ /ˌ	Iacob cuib	ˌ ˌ
boa bou	ˌ ˌ	faună Fieni	ˌ ˌ
bei pîinie	ˌ ˌ	duet beau	ˌ ˌ

În principiu, notarea diftongilor are caracter general. Ea nu se aplică însă la cuvintele în care aceștia apar numai accidental, în anumite forme gramaticale (alternează cu vocale simple) : partea=parte, frumoasă=frumos, creadă=cred, motoare=motor, școală=școli etc.

EXERCIȚIUL 7.

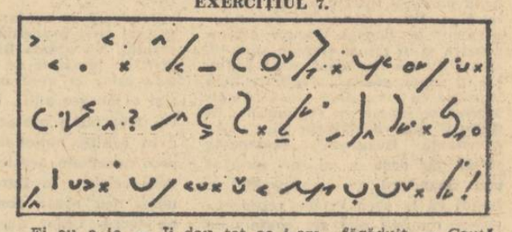

Ei au o ie. — Ii dau tot ce i-am făgăduit. — Caută ziua de (i)eri. — Ce opinie ai ? — N-ai ce-i face. — Teodor este un băiat viol. — Trifoiul se taie pe rouă. — E ca de aur. — Iar au încuiat cu cheia. — Adio !

ABREVIERI

1. Sau (s-au, său), de pildă, de exemplu, de altfel, ori de cîte ori, ține seama, din nou, bineînțeles, dumneata, de la început ;

2. De aceea, aduce la cunoștință, face cunoscut, dare de seamă, atrage atenția, avînd în vedere, cîteva cuvinte, cu alte cuvinte, cu (pe) drept cuvînt, pune la dispoziție.

Notă. — În abrevierile în care inițiala cuvîntului omis apare și în componența cuvîntului suport, secanta se aplică pe această literă (atrage atenția, avînd în vedere, cîteva cuvinte etc.). Abrevierile ține seama, aduce la cunoștință etc. se aplică, cu modificările corespunzătoare, și în formele derivate (ținem — ținînd seama, aduc — adus la cunoștință etc.).

EXERCIȚIUL 8

Purtau, pîrtie, platou, duo, iod, iacă,ochea, oază, vo(u)ă, viclenie, doină, năuc, cheiță, proteină, pîine, duduit, boabă, pai(a)ță, încle(i)at, chiu(i)e.

EXERCIȚIUL 8 (CHEIE).

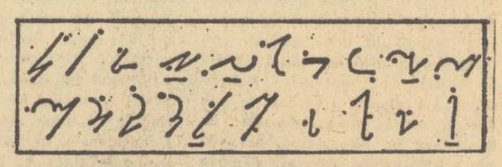

PENTRU PACE

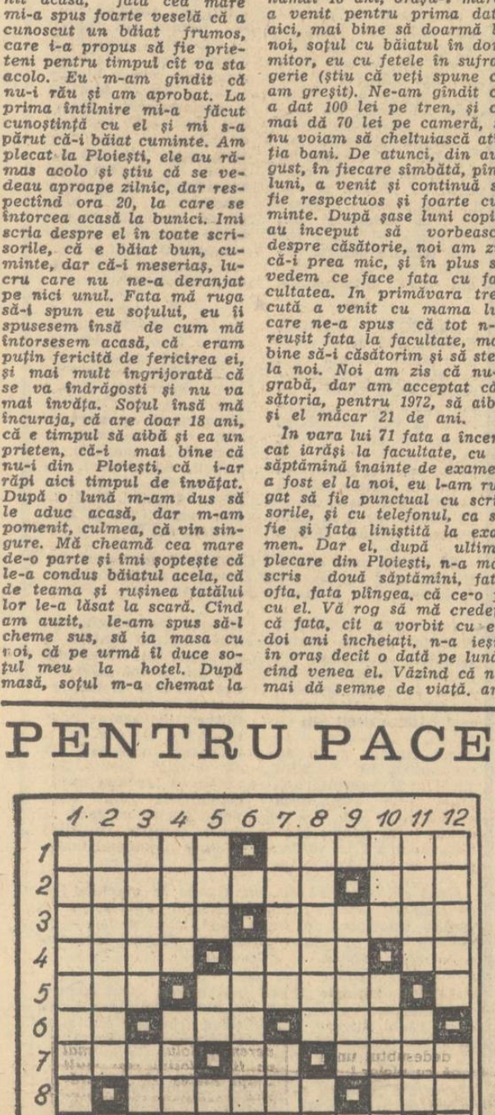

ORIZONTAL : 1) Mare premiu pentru întărirea păcii între popoare... — Oraș francez unde în 1802 Napoleon a încheiat pacea cu Anglia ; 2) „Orice gînd ai împărate, și oricum vei fi sosit / Cît sîntem încă pe pace, eu îți zic : Bine-ai venit !", sînt versurile acestui genial poet român — Prieten pe viață... : 3) Vestit general și scriitor roman, autorul lucrării „Despre războiul cu galii" — Puteri unite în lupta pentru apărarea păcii ; 4) Insulă la nord de Noua Guinee — La intrarea în Orleans ! — Dînsa ; 5) Fac parte din elită ! — Împăturiri ; 6) Cetate legendară — Mesageri grăbiți ai vremii — Adevărat ; 7) Condei (reg.) — Vasilescu Ana — Clacă. 8) Cu plete lungi bălaie — Iezer ; 9) În front ! — Gogoriță ; 10) Ilustru poet la ținuturile căruia îi aparține cugetarea : „Pacea dulce e firească / oamenilor, mînia sălbatică e a flarelor" — Roman Tatiana — În sală ! ; 11) Vapor de apă... — Reprezentanți de seamă ; 12) Un act de putere... — ...și un mare om de știință norvegian, laureat al Premiului Nobel pentru pace (1922).

VERTICAL : 1) Poet român, autorul poeziei „Cor de robi", în finalul căreia întrezărește triumful păcii pe pămînt — Organizație internațională ce veghează la apărarea păcii și securității (abr.) 2) Cea căreia îi este scump idealul păcii — Știre neconfirmată ; 3) Compozitor francez, autorul uverturii „Patria" — Olimpia Cîrnaru — Pe Siriu ! ; 4) Orășel în India — Tratat de pace ; 5) În alertă ! — Pene ! — O jumătate de notă ; 6) Fruct dintr-o ramură ce simbolizează pacea — Numai unu și una ! 7) Schimbă macazul (pl.) — Culoare, simbol al păcii — Carene ; 8) „Pacea este capodopera rațiunii", sînt cuvintele acestui istoric elvețian (1752-1809) — Compozitor român, autorul corului „Ostași ai păcii" ; 9) Girlă (reg.) — Poet român, contemporan, autorul poeziei „Zbor de hulubi" ; 10) La ieșirea din Odesa ! — Oraș în U.R.S.S. — Nițescu Silvia ; 11) Insemnări scrise pentru un eveniment istoric — Diminutiv feminin — Fire; 12) Stindardul păcii... — ...și autorul simfonici „Triumful păcii".

N. IONESCU

Cuvinte rare : **Unei, Teoc, Baua, Enai, Ierec.**

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

VLĂSTARELE ȚĂRII

ORIZONTAL : Dumitrescu — AF — Enescu — Ostași — Tica — Eminescu — Ataca — AM — Coh — San — NE — Amicis — Alita — TN — Siu — Micu — Ci — Etate — E — Aderca — Iță — NG — Omescu — I — O — Titrați — Trezi — Naan — Trai — An — Adunare — Nuntă.

LA PESCUIT

ORIZONTAL : Saramura — Ac — Ataman — Polip — Deconectanta — Orar — Leasa — S — Vir — Ață — E — ST — Enim — E — T — Far — Ac — EA — Coliba — N — Harpon — Tiv — Uco — Mulineta — Oma — Seca — AR — Plătica — DT — I — Moruni — Pește.

MIC ȘI MARE

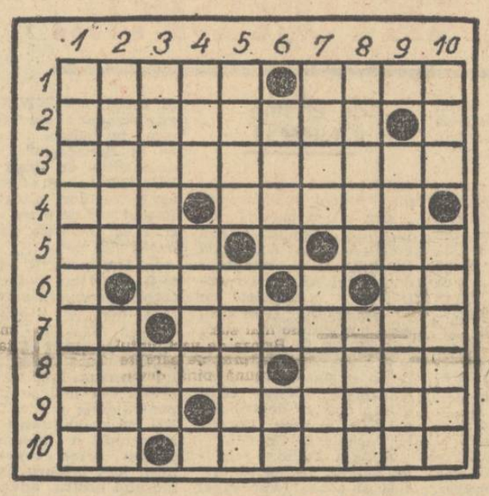

ORIZONTAL : 1) De la mic la mare (sing.) — Mare... de oameni ; 2) Nu are margini ! ; 3) Se cred mari ; 4) Cea mai mare femeie, pe vremea ei (după legendă) — Case mari pentru cei mici ; 5) Termen pentru o femeie mai mare de ani — Gura mare !! 6) Mai marele armatei ! — Pentru... mititel !! 7) Printre giganți ! — Țărm de mare ; 8) Mare, mare... — ...cum vă spuneam ; 9) Viteză pe mare... — Intrat... în mare ! ; 10) Sînt... mic ! — Ieșiți din mare !

VERTICAL : 1) Mic și mare ; 2) Mini-studentă — Degetul mare. 3) Mare și tare... — ...tot așa ; 4) E mare... pe jumătate !! — Sală mare ; 5) Înțeles — Pe malul mării ; 6) Mare prăjitură, la zile mari ! — Marina ! ; 7) Devin „mari" la apariția nepoților — Cu viteză mică ; 8) A lega — Parte mai mică. 9) Trebuie, nevoie mare ! 10) Cartea Mare (pl.) — Tind spre marile performanțe.

Ioan CARAIMAN

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

19 - 5 = 10 ?

Intr-adevăr, 19—5 = 10, dacă aceasta o acceptăm ca pe o glumă matematică, unde, în ori ce caz, pentru rezolvare, este nevoie de perspicacitate.

Deci, așezînd 19 bețe de chibrit ca în figura din numărul anterior al revistei, și îndepărtînd 5 din ele, ceea ce echivalează cu operația de scădere 19—5, se obține totuși... 10, după cum se vede...

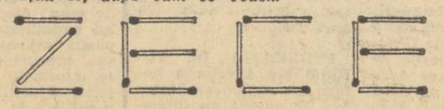

Ce, nu-i adevărat ?

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Rezultat neobișnuit

O tînără cititoare din Ploiești, **ROXANA DANIELESCU**, elevă, ne trimite următoarea povestioară, pe care v-o relatăm și dv. : Intr-o zi, unchiul Mihai, un mare șugubăț, îl întreabă pe Nicușor, cît fac 1 000 g și 100 cm.

Nicușor, care era elev în clasa a opta, și învăța bine la matematică, i-a răspuns că nu se pot aduna două mărimi diferite.

Totuși, unchiul Mihai l-a dat un răspuns, care l-a uimit pe Nicușor, dar l-a și amuzat, în același timp.

Dv. știți cam ce se putea răspunde la o astfel de întrebare de către un glumeț ?

Dragă Roxana, noi îți mulțumim pentru material și sperăm că și cititorii vor gusta această glumă.

Cine a fost ?

Unul dintre celebrii exploratori polari a deținut o funcție mai puțin obișnuită pentru acest gen de activitate între anii 1906 și 1908. In perioada menționată, el a fost ambasadorul țării sale la Londra. **Știți despre ce explorator este vorba ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Navigatori celebri și corăbiile lor

Corăbiile cu care au călătorit navigatorii celebri menționați în numărul trecut al revistei, au purtat următoarele nume :

1. Santa Maria — corabia lui Columb,
2. Endeavour — (Cook),
3. Vastok (Bellingshausen),
4. Etoile — (Bougainville),
5. Argo — (Iason),
6. Victoria (Magellan),
7. Fram — (Nansen),
8. Astrolabe și Boussole — (La Pérouse).

Numele acestor corăbii le-au împrumutat ulterior diverși alți navigatori.

Grafica

Primul procedeu de multiplicare a desenelor a fost inventat în China, în anul 868 e.n. In acest scop se foloseau clișee de lemn gravat. Ele au constituit începutul xilogravurii, care a apărut în Europa de abia în prima jumătate a secolului al XV—lea.

In epoca Renașterii, xilogravura a atins apogeul datorită lucrărilor lui Albrecht Dürer și Hans Holbein cel Tînăr („Apocalipsul" lui Dürer, din 1498 , „Dansul macabru" al lui Holbein, din 1524—1526 etc). Tot Dürer imaginează „gravura incizată", bazată pe gravarea prin zgîriere a unor plăci de cupru. In această direcție el a realizat o serie de opere de o măiestrie excepțională.

In secolul al XVII—lea s-a inventat gravura în acvaforte (cu apă tare, acid azotic) care oferea posibilitatea obținerii unor efecte deosebite, analoge picturii. Unul dintre cei mai reprezentativi artiști ai acestui gen a fost Rembrandt.

In secolul al XVIII—lea a apărut o tehnică perfecționată, „acvatinta", în care a excelat Francisco Goya, creator al unor admirabile portrete.

Xilogravura a revenit la modă, cunoscînd o nouă dezvoltare în secolul al XIX-lea, datorită lucrărilor lui Gustave Dorè, Adolph Menzel etc. Spre sfîrșitul secolului al XVIII-lea, Aloys Semfelder, inventează în Germania procedeul litografic, folosind ca suport o piatră poroasă, lustruită pe o față, pe care aplică diverse cerneluri. Un mare maestru al litografiei a fost pictorul și graficianul francez Honorè Daumier.

In prezent, grafica are o largă răspîndire, existînd diverse procese tehnologice.

Poșta cititorilor

Pentru întrebările puse în numărul 749 al revistei din 12.02.72, am sortat răspunsurile primite de la următorii cititori : **Prof. Toader Pavel**, com. Jina, jud. Sibiu ; **Prof. Amzoiu Paul**, com. Grecești, jud. Dolj ; **Gociu Tudor**, Giurgiu, jud. Ilfov (Problema propusă de dv. nu am reținut-o) ; **Cîrjoescu H.**, pensionar, Turnu Severin ; **Platon Mihai**, elev, cl. a IX-a, Lic. „N. Negruzzi", Iași ; **Maricica și Constantin T. Grădinaru**, com. Cotușca, jud. Botoșani ; **Luminița Ciumber**, elevă, cl. a VI-a B, Pitești, jud. Argeș. (Dragă Luminița, răspunsul pe care l-ai trimis a fost foarte bun, dar nu întîmplător te-am lăsat la urmă : scrisoarea ta implica și un răspuns din partea noastră. Am aflat astfel cu părere de rău că tatăl tău nu s-a mai interesat nici de tine și nici de mama ta, de șapte ani. Scriem aceste rînduri în speranța că, fiind poate unul din cititorii revistei, va ști astfel că fiica sa este o elevă bună, căreia îi plac fizica și matematica, și care îi face cinste, deși nu-i mai poartă numele).

Vasiloae M. Ioan, student, Facultatea de metalurgie-turnătorie, București. Ați trimis un răspuns corect, la problema cu autocamionul, dar cît privește chestiunea cu „problema de mișcare", regretăm că nu am putut face „mișcarea" la timp. Sperăm însă că ați reușit cu succes la examenul de mecanică, chiar și fără „apropo-uri". De altfel, credeți că profesorul s-ar fi mulțumit cu un răspuns la o problemă chiar atît de simplă ?

Mia Sirbu, com. Pietroasele, jud. Buzău. Chiar dacă nu sînteți un „as", după cum afirmați dv., totuși ați trimis un răspuns foarte corect, la problema „Viteza autocamionului" pentru care vă și felicităm. Cît privește însă materialul pe care îl propuneți, regretăm că nu-l putem publica, întrucît unul analog a apărut anul trecut în rubrica noastră.

Vătavu V. Constantin, electrician, C. S. Galați. Am mai publicat materiale ca acelea pe care ni le-ați trimis. Vă mulțumim pentru interesul manifestat față de rubrică.

Țică Chiosea, Boldu, jud. Buzău ; **George Bădica**, Uzina de aluminiu, Slatina, jud. Olt. Regretăm că dv., fiecare separat, ridicați problema „plagierii", în ceea ce privește unele materiale, pe care le primim spre publicare de la unii din cititori. Repetăm, pentru a nu știu cîta oară, că titlul rubricii nu este „Noutăți din lumea largă", ci acela pe care îl are. Or, dacă cititorii ne-ar trimite pentru publicare materiale cu caracter de noutate, în ce fel ar mai putea răspunde ceilalți cititori ? Ce fel de cunoștințe să-și verifice ? Acelea pe care încă nici nu le au ? Să ne fie cu iertare, dar dv. faceți o confuzie în privința caracterului acestei rubrici.

David Petre, Baia Mare, jud. Maramureș. Cele 11 pagini pe care ni le-ați trimis conțin un material interesant, dar excesiv de extins pentru rubrica noastră. Pe de altă parte, utilizarea metodelor prezentate implică o bună stăpînire a tehnicii respective. Dacă această tehnică nu este stăpînită se pot produce greșeli, mai mari decît în cazul calculelor obișnuite. Întrucît am mai prezentat materiale analoge, iar experiența a dovedit că în loc să constituie un auxiliu, au condus la aplicări ce au creat unele confuzii, am decis să renunțăm la publicarea artificiilor de calcule. Sperăm deci că înțelegeți de ce nu mai publicăm astfel de materiale.

Am reținut pentru publicare materialele trimise de cititorii : **Nicolae Busuioc**, Iași ; **Avram Neli Claudia**, elevă, cl. a VII-a, Liceul nr. 3, Bîrlad ; **Ion Mamut**, Turnu Severin ; **Pervulescu Pavel**, Brașov, cărora le mulțumim pentru amabilitate.

N. A. — Pentru a cîștiga spațiu în cadrul rubricii, aducem la cunoștință cititorilor că la „Poștă" nu vom mai menționa decît numele celor ale căror materiale trimise le reținem spre publicare.

Ing. Liviu MACOVEANU

AUTOMOBILIȘTI!

Se apropie sezonul estival
Incheiați asigurarea facultativă
de avarii pentru autoturismul dv.

Asigurările facultative de avarii se pot încheia sau reînnoi :

— la sediul unităților ADAS sau prin lucrătorii direcțiilor județene ADAS sau al punctelor operative de lucru. Dacă primele de asigurare se plătesc anticipat pe un an întreg, se acordă o reducere de 10 %;

— prin agenții de asigurare, filialele ACR etc.

La asigurările pentru avarii a autoturismelor încheiate pe un an, dacă acestea se reînnoiesc pe o nouă perioadă de un an, iar pentru anul de asigurare anterior nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri, se acordă o reducere de 15% la primele de plată.

Rețineți : Primele de asigurare sînt convenabile, la cerere putînd fi plătite și în rate.

Relații suplimentare se pot obține de la orice unitate ADAS.

(5216B)

MÎINE, SPECTACOL EUROPEAN...

de Valeriu MIRONESCU

Mîine după-amiază, la încheierea unui singur meci se pot produce două evenimente de seamă în viața fotbalului nostru. Mai întîi ar fi vorba despre calificarea echipei reprezentative a României în faza finală a campionatului european. Iar o echipă ajunsă în această fază are dreptul să spere și să îndrăznească spre orice performanță.

In al doilea rînd ne-am afla în fața primei victorii asupra unei formații atît de apreciate în lumea fotbalului internațional cum este aceea a țării vecine și prietene. Iar o asemenea victorie n-ar însemna numai înscrierea unui rezultat strălucitor în palmares, ci ar avea totodată un larg ecou în lumea sporturilor.

Mîine pe cîmpul de joc echipa noastră va fi, cum se obișnuiește să se spună pentru amatorii de fotbal, favorită, adică are de partea sa mai multe puncte favorabile. Ea a încheiat la egalitate prima parte a acestui meci de 180 de minute și poate spera ca în cea de-a doua parte să înscrie măcar un gol în plus. De „avantajul terenului propriu" se bucură acum echipa noastră și în trecăt trebuie spus că ea reușise să fructifice acest avantaj în dauna echipei maghiare încă în urmă cu vreo cinci sau șase ani. Meciul se jucase pe stadionul „23 August" sub titulaturile de circumstanță București - Budapesta (2—1) dar ceea ce ni se pare și mai important de reamintit e faptul că la acea vreme reprezentativa română nici nu conta ca element dinamic în procesul de modificare a raportului de forțe fotbalistice europene.

Cred însă că punctul care atîrnă cel mai greu în talger, înclinînd balanța în favoarea echipei noastre, e noua structură a jucătorilor. Fotbalul românesc a dat naștere în ultimii 6—7 ani — și continuă să producă astăzi mai des decît înainte — jucători cu tehnicitate superioară dintre care citiva de valoare europeană. De la aptitudini și tehnică superioare pînă la lipsa de complexe fotbalistice față de adversari redutabili a fost numai un pas. Adică, un pas vorba vine, fiindcă în adevăr a fost nevoie să se parcurgă cîteva etape și nu totdeauna cu succes. Totuși, momentul de plecare ca și cel de sosire, înaintea partidei de mîine, au fost momente de succes și s-au distins prin depășirea unor praguri psihologice. Mă gîndesc ca punct de plecare la Lausanne, iar, ca ultim prag, la meciul recent de pe Nepstadion. Între aceste repere s-a depănat istoria, ades zbuciumată a unei echipe reprezentative, despre care nimeni în mod special nu bănuia că poartă în raniță un fel de baston de mareșal. Relativ brusc s-a produs trecerea de la adolescență la maturitate. De la Bratislava pe Nepstadion, am văzut o altă echipă. Rămasă departe în urmă este temerea de goluri din meciul cu Anglia de la Guadalajara, rămasă în urmă este și cramponarea de un 0—0 în deplasare. Îndrăzneala chibzuită a maturității și-a demonstrat efectele tocmai pe unul dintre cele mai redutabile stadioane din Europa. Aici, am impresia că ajungem la al treilea șut pe care-l ține în mîinile sale echipa noastră, atu care se cheamă experiența în jocurile internaționale. Adunînd numărul de meciuri internaționale ale fiecărui jucător din ambele echipe, rezultă în toate liniile, de apărare și mijloc sau înaintare, un plus substanțial în favoarea reprezentativei române.

Iată de ce cred că echipa noastră e favorită în meciul de mîine de pe stadionul „23 August". Am citit declarații ale unora dintre jucătorii români cum că iau meciul la modul cel mai serios cu putință. Și, în rînd cu ceilalți numeroși suporteri, m-am bucurat. Totodată mă neliniștește faptul că unii au și început să învîrtă balonul pe un singur deget deși mai sînt de jucat vreo 90 de minute. Noi, suporterii am vrea ca absolut nici unul dintre echipieri să nu se supraevalueze și să nu-și subevalueze adversarul. Avem și noi suporterii experiențele noastre tonice sau nocive din punct de vedere cardiac în raport de comportările echipei. De aceea am dori concentrarea atenției fiecăruia, concentrare de atenție și de energie care să conducă la prudență în apărare, calm în construirea jocului la mijlocul terenului și deplină luciditate în desfășurarea atacului împotriva unei defensive, după toate probabilitățile, aglomerate.

Prudență în apărare înseamnă în primul rînd prudență în jocul portarului. Nu o dată Răducanu a cîntărit cît jumătate de echipă. În pofida celor ce cred unii despre el (și el despre alții), Răducanu este cel mai mare portar pe care l-a avut echipa națională vreodată iar prin succesele acesteia poate deveni celebru în Europa. Dar, să nu-și dea răgaz pentru distracții pe teren. Chiar dacă joacă Dobrin, fiindcă nu-i lege ca Dobrin să înscrie un gol în plus. Deși, pe Dobrin l-am văzut șutînd la față, semn rău pentru apărătorii care-i vor sta în cale. Lumea îl așteaptă pe Dumitru ca să-i aplaude drept cel mai bun jucător de pe Nepstadion. Tînărul nostru half, ce și-a corectat șimțitor jocul acționînd mai ofensiv chiar pe teren străin, are ocazia să urce încă o treaptă pe drumul afirmării europene. Răducanu-Dobrin-Dumitru, iată trei jucători cu putere de decizie în meciul de mîine, dacă vor lucra la randamentul normal. Sporul de tehnicitate la mijlocul terenului și la înaintare îl vor da atît cît trebuie Radu Nunweiller și Dembrowski. Iar dacă Iordănescu, Domide sau Lucescu sînt și ei gata pentru a intra în scenă, atunci spectacolul poate să înceapă.

Noi suporterii vom sta în lojă și la galerie, vom aplauda, mai mult, vom face corp comun cu acești actori atît de îndrăgiți. Dar, fiindcă piesa fotbalistică are canoanele sale, două echipe, 22 de jucători, oaspeți și gazde ne vom purta după legile popularului spectacol. Și vom ști să apreciem driblingul lui Bene, cursa lui Fazekaș, plonjonul lui Geczi. Mi-aduc aminte că după meciul România—Cehoslovacia, dl. Wiederker, președintele U.E.F.A., își exprima satisfacția de a fi cunoscut la București un public atît de pasionat pentru jocul echipei favorite însă, totodată, pătruns de obiectivitate sportivă față de echipa vizitatoare. După recentul meci de la Budapesta, același Wiederker considera întîlnirea România—Ungaria drept o contribuție la progresul fotbalului pe continent atît prin calitatea jocului cît și prin sportivitatea combatanților...

In marele stadion din București se va așeza mîine un public care asemenea echipei lui favorite s-a deprins de mult cu spectacolul fotbalistic de rang european...

Imaginea va prezintă echipele României și Ungariei înaintea începerii primului meci, pe Nepstadion. Făcîndu-ne ecoul cititorilor revistei noastre, dorim din inimă succes deplin fotbaliștilor români în prestigioasa întîlnire de mîine.

Foto : Paul ROMOȘAN

Cu și fără... crampoane

GÎNDURI ȘI MĂRTURISIRI...

de Eftimie IONESCU

Punct cu punct programul, cuprinzînd tot ceea ce este util pentru pregătirea națională noastre, s-a desfășurat într-o atmosferă de calm și echilibru, imprimată de profesorul Angelo Niculescu. De la antrenamentele tari sau foarte tari pînă la clipele de destindere — cînd rolul principal este cedat lui Răducanu și uriașei (ca și el) sale tolbe de glume. Plimbări prin frumoasele locuri ale Snagovului, cîte o îndîrjită partidă de tenis (contaminare Năstase...) sau de biliard, iată alte mijloace de a face ca timpul să treacă mai ușor; și orele astea, de dinaintea partidei, nu se scurg de loc repede... să știți.

Aflați acum cîteva dintre gîndurile celor ce vor da totul mîine pentru ca numele echipei României să se ridice printre primele patru ale bătrînei Europe. Raidul nostru începe în ordinea inversă clasicei prezentări a unei formații; deci de la nr. II spre numărul 1...

IORDĂNESCU *n-a avut zile prea liniștite. L-a supărat o afurisită de gripă care l-a ținut în pat vreo trei zile. Acum e complet restabilit și cu buna dispoziție revenită:* „Am aflat că voi avea un adversar direct oarecum, nou, pe Vepi, care a jucat la Budapesta împotriva lui Lucescu. Pregătesc, deci, antidotul..." *Următorul popas al itinerariului nostru se numește* DOBRIN: „Cînd mă gîndesc că era gata-gata să nu joc mă apucă nervii... Bine că am intrat la Ploiești pe teren. Era culmea ca Nea Angelo să fi făcut drumul pînă acolo degeaba. Și eu să am un loc sigur... în fața televizorului, ca la 29 aprilie. Simțeam că înnebunesc atunci. Acum nu vor mai exista chinuri. Voi fi în teren!" *Continuăm sondajul în compartimentul înaintării.* DEMBROVSCHI: „Avem la activ experiența Budapesta. Contează. Știm mult mai bine ce trebuie să facem, să știți că ne dăm perfect de bine seama, va fi mult mai greu decît acela de pe Nepstadion. Dar ce e mai frumos decît să ajungi la marea performanță după ridicarea pe piscuri, decît să străbați banale poteci plate?" LUPESCU, *cu bunul lui simț:* „Îmi doresc să apreciez la centimetru fiecare traiectorie a mingii. În misiunea mea, asta este principalul". SĂTMĂREANU: „Primul act a reprezentat pentru mine o acută luată în plin. Nu am voie să nu completez reușita de la Budapesta". *Și, în fine,* RĂDUCANU, *uriașul din Giulești:* „Rică vă promite un meci cum știe el să facă. Băieți, cu toată inima înainte!" *Și pleacă spre terenul de antrenament voind parcă să repete scena de peste o zi cînd va păși pe gazonul stadionului „23 August".*

În fața noastră, păzitorii porții lui Răducanu; atacăm pe extrema dreaptă și dăm, ați ghicit, de DELEANU: „Îmi trebuie multă inspirație spre a-i ghici fiecare intenție a lui Fazekaș. Iată materia primă cea mai prețioasă pentru mine, mîine..." DINU, *cu volubilitatea care reprezintă o binefacere pentru orice reporter:* „Am luat măsura prestigiosului nostru adversar. Cunoaștem deci dimensiunile meciului nr. 2 *Și* RADU NUNWEILER *este lapidar:* „Să realizăm, la indigo, meciul de la Budapesta". *Nedespărțitul de lîngă el* DUMITRU: „Și eu ce mi-aș putea dori altceva?" *Răspunsuri de mare precizie ;ca și pasele acestui cuplu de aur...*

În fața noastră, păzitorii porții lui Răducanu; atacăm pe extrema dreaptă și dăm, ați ghicit, de DELEANU: „Îmi trebuie multă inspirație spre a-i ghici fiecare intenție a lui Fazekaș. Iată materia primă cea mai prețioasă pentru mine, mîine..." DINU, *cu volubilitatea care reprezintă o binefacere pentru orice reporter:* „Am luat măsura prestigiosului nostru adversar. Cunoaștem deci dimensiunile meciului nr. 2 care, să știți că ne dăm perfect de bine seama, va fi mult mai greu decît acela de pe Nepstadion. Dar ce e mai frumos decît să ajungi la marea performanță după ridicarea pe piscuri, decît să străbați banale poteci plate?" LUPESCU, *cu bunul lui simț:* „Îmi doresc să apreciez la centimetru fiecare traiectorie a mingii. În misiunea mea, asta este principalul". SĂTMĂREANU: „Primul act a reprezentat pentru mine o acută luată în plin. Nu am voie să nu completez reușita de la Budapesta". *Și, în fine,* RĂDUCANU, *uriașul din Giulești:* „Rică vă promite un meci cum știe el să facă. Băieți, cu toată inima înainte!" *Și pleacă spre terenul de antrenament voind parcă să repete scena de peste o zi cînd va păși pe gazonul stadionului „23 August".*

8, 9, 10... OUT!

de PAUL OCHIALBI

● Ce criterii de selecție propuneți pentru alcătuirea echipei olimpice? ● A.I.B.A. și... pletoșii. ● O întrebare un răspuns. ● M. Velazquez despre boxul nostru. ● Gangsterii boxului profesionist chemați la ordine. ● Georges Carpentier, ofițer al legiunii de onoare. ● Balcaniada va avea loc la Ankara.

● **TURNEUL** olimpic se apropie. I-am rugat pe cîțiva tehnicieni ai pugilatului să ne răspundă ce criterii de selecție propun pentru alcătuirea echipei noastre olimpice? Iată răspunsurile primilor interogați: **MIRCEA DOBRESCU**, fost campion național: **„În general sînt pentru a se trimite la J. O. campionii care întrunesc calitățile necesare de a face față unui astfel de turneu. Dacă vor exista și „campioni" promovați gratuit de arbitri propun meciuri de selecție cu sălangerii cei mai indreptățiți".** **ION POPA**, antrenor federal: **„În linii mari sînt pentru includerea în echipă a campionilor naționali. De aceea cred că este cazul să ne ținem de promisiunea făcută și mai ales să stabilim criteriile înaintea campionatelor țării".** **EUGEN FUHRESZ**, antrenor la clubul Dinamo: **„Sînt pentru titularizarea campionilor iar dacă aceștia se vor accidenta să apelăm la finaliști".** **LUCA ROMANO**, antrenor la clubul Rapid: **„Nu sînt un adept al formulei campionilor. O comisie specială să desemneze pe cei 11 care cu 10 zile înaintea J. O. se vor afla în cea mai bună formă".** **PETRE MIHAI**, antrenor la Constructorul Galați: **„Misiune dificilă. Criteriul trebuie cunoscut de mai înainte și aplicat cu strictețe. Anul trecut înaintea „europenelor" Dobrescu a avut o formă mai bună și a cîștigat titlul și totuși la Madrid a fost trimis Cutov".**

● **PREȘEDINTELE** comisiei medicale a A.I.B.A. dr. Bernstein, a ratificat comunicatul publicat curînd prin care se interzice ca la J. O. să urce în ring boxeri bărboși și pletoși. Măsura ne bucură și este salutară fiind aprobată în unanimitate de membrii A.I.B.A.

● **CITITORUL** Costeluș Neacșu, din București, ne întreabă de ce Paul Dobrescu, marea sa simpatie, nu trece la un alt club și se antrenează în aceeași sală cu vești-nul său rival, C. Cutov. O să-i rugăm pe Dobrescu să ne dea adresa sa de acasă pentru a-i răspunde el cititorului și simpatizantului său, C. Neacșu.

● **FOSTUL CAMPION** european de box, spaniolul Miguel Velazquez (și nu Pedro, cum greșit am publicat numele la această rubrică), și-a continuat

Georges Carpentier la antrenamentul olimpicilor francezi

la București cursurile de antrenor începute la Madrid cu prof. E. Margărit. El ne-a declarat: **„Am fost impresionat de organizarea competiției „Centura de aur". Sper ca la anul întrecerea să cunoască un succes și mai mare. Publicul românesc este un mare cunoscător al boxului".**

● **GANGSTERII** se infiltrează tot mai mult în boxul profesionist american. Zilele acestea o comisie a Camerei reprezentanților va întreprinde o anchetă în aceste cazuri. Urmează să fie convocați la New York și Los Angeles mai mulți impresari și manageri acuzați că ar fi trucat unele meciuri.

● **GEORGES CARPENTIER**, fostul campion mondial de box, în vîrstă de 78 de ani, a fost distins cu legiunea de onoare pentru trecutul său sportiv. Arbitrul internațional B. Robert (România) care s-a aflat la Paris în acele zile, ne-a informat că G. Carpentier urmărește, mai în fiecare zi, antrenamentele olimpicilor francezi în sala I.N.S. din Paris.

● **ANUL ACESTA** balcaniada de box se va desfășura între 15 și 20 mai la Ankara. Vom deplasa echipa olimpică cu excepția greului Alexe care urmează să plece în R.F.G. În locul lui va evolua Anghel Iancu.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 14 MAI 1972 —

1. **ROMÂNIA—UNGARIA.** Echipa țării noastre pornește favorită nu numai pentru că beneficiază de avantajul propriului teren ci și pentru că la Budapesta a dovedit că are o valoare de ansamblu mai ridicată decît a partenerului de joc.

2. **POLITEHNICA GALAȚI — DUNAREA GIURGIU.** Gazdele nu au pierdut nici un joc pe teren propriu. Le vedem favorite nete și în partida de mîine.

3. **METALUL TIRGOVIȘTE — PROGRESUL BUCUREȘTI.** După eșecul categoric suferit duminică trecută, echipa bucureșteană și-a micșorat considerabil șansele de a mai promova în prima divizie. Motiv pentru care credem că replica „bancarilor" va fi lipsită de ambiție.

4. **CHIMIA RM. VILCEA — F. C. GALAȚI.** Antrenorul C. Teașcă, pe care l-am întîlnit zilele trecute ne spunea că meciul de la Rm. Vîlcea este foarte greu pentru echipa lui, dar că va încerca să cîștige. Să vedem...

5. **ELECTROPUTERE CRAIOVA — C.F.R. TIMIȘOARA.** Meci de o însemnătate deosebită pentru craioveni, aflați pe ultimul loc al clasamentului dar nu într-o situație ce nu le mai permite să-și salveze existența în divizia secundă. Credem că nu vor lăsa să le scape cele două puncte atît de prețioase.

6. **MINERUL ANINA — MINERUL BAIA MARE.** Din 11 meciuri jucate acasă Minerul a cîștigat zece. Deci trageți și dumneavoastră singuri concluzia de rigoare.

7. **C.S.M. REȘIȚA — CORVINUL.** După opinia noastră echipa reșițeană este cel mai sigur „solist" al concursului de mîine.

8. **AREZZO — BRESCIA** Ambele echipe sînt situate în zona periferică a clasamentului dar în afara pericolului de a retrograda. De asemenea ele sînt specialiste ale meciurilor nule.

9. **CATANIA — PERUGIA.** Gazdele pornesc favorite pentru că joacă acasă dar un rezultat de egalitate nu este exclus.

10. **FOGGIA — REGGINA.** Foggia este în afara oricărui pericol, fiind bine situată la mijlocul clasamentului. Reggina, în schimb, mai are nevoie de puncte pentru a se pune la adăpost de surprize.

11. **GENOA — BARI.** Un meci între două echipe aflate la mijlocul clasamentului, scutite de emoții dar și lipsite de veleități. Nu este exclus ca ele să-și împartă punctele.

12. **LAZIO — TARANTO.** Gazdele, angajate în lupta pentru promovare în prima divizie, au mari șanse de a intra în posesia celor două puncte.

13. **PALERMO — COMO.** Derbiul etapei între ocupantele locurilor doi și cinci, între două echipe ce țintesc promovarea în prima divizie Como, după părerea noastră, are cel mult șansa unui rezultat de egalitate.

MOZAIC

DUPĂ CELE PETRECUTE la Sapporo în privința austriacului Karl Schranz nu mai există în acest moment nici un dubiu: el a semnat oficial un contract de profesionist pe timp de cinci ani cu o firmă americană. Acum numele și fotografia lui pot fi utilizate fără nici o restricție...

FEDERAȚIA internațională de specialitate a decis ca la Jocurile Olimpice, la concursurile de iachting care vor avea loc la Kiel, să se facă control antidoping. Este pentru prima oară cînd la această disciplină se va aplica această măsură de control.

ÎN R. F. A GERMANIA a apărut un nou sport rugbi sub... apă. Întîlnirile se desfășoară în bazin între două echipe a cîte 8 jucători. Mingea ovală este astfel concepută încît poate sta scufundată circa 1 — 1,5 m sub apă. „Porțile" sînt de fapt niște panouri plasate pe fundul bazinului. Popularitatea acestui sport se poate măsura cu faptul că ultima competiție disputată a întrunit adeziunea a 15 echipe.

FEDERAȚIA DE TURISM din Elveția a hotărît să organizeze între 2 și 28 august un simbolic marș olimpic. Participanții la această cursă vor parcurge circa 40 km pe zi (cu etape de repaus) și vor ajunge astfel la... München.

AUTOMOBILISM

NOUL CARNET DE BORD

Automobil Clubul Român a pus la dispoziția membrilor săi, prin toate filialele din țară, noul „Carnet de bord", acea agendă indispensabilă oricărui automobilist care... se respectă. Îmbunătățit substanțial, în raport cu varianta anterioară, noul „Carnet de bord" oferă posesorului posibilitatea de a exploata rațional vehiculul său, precum și numeroase informații utile în diferite situații — excursii turistice în țară și în străinătate, deplasări inopinate pe rute noi, scurte week-end-uri, participarea la anumite evenimente rutiere, adrese ale unor filiale A.C.R. stații autoservice și PECO cu orarele lor, adrese de hoteluri, moteluri și campinguri etc. Într-un cuvînt, un adevărat și prețios „tovarăș de drum", care vă așteaptă la A.C.R....

LOCURI REZERVATE PE LITORAL

Reușita inițiativă a Automobil Clubului Român din anul trecut, prin care automobiliștii, membri ai acestuia, au beneficiat de locuri la mare, în hotelul „Siretul" în întregime rezervat lor, a făcut... pui. Așa că, în acest an A.C.R. oferă membrilor săi spații de cazare și pensiune, la prețuri reduse, în stațiunile Mamaia, Eforie Nord și Sud, Venus și Saturn, în perioadele 15-mai-5 iulie și 25 august-30 septembrie.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

R. T. RONDA, *București:* „Ne mai desparte o singură zi de grandiosul eveniment fotbalistic al acestei luni. Călăuziți de același gînd, ne vom înghesui în tribune pentru a ne încuraja tricolorii. La Budapesta, ei ne-au oferit o dovadă splendidă a talentului și voinței lor neclintite. Să fim convinși că mîine ei vor înmuia gazonul, generoși, cu sudoarea lor, regenerîndu-l cu o totală dăruire pentru victorie. Vom fi așa cum am fost întotdeauna: vom aplauda un partener stimat și vom cînta mulți ani trăiască pentru fiecare gol înscris în poarta oaspeților. Sărbătoarea îndelung așteptată cere o atmosferă pe deplin sportivă și sărbătorească. Nimănui nu-i este îngăduit să păteze o haină festivă, care aparține tuturor. Să oficiem pentru un entuziasm curat, iar la sfîrșit să închinăm cu bucurie o cupă de șampanie pentru băieți și pentru Angelo. Deci: succes, tricolori!"

★ ★ ★

GEORGE SANDU, *Pitești:* „Vă scrie aceste rînduri un om care se află pe patul suferinței. Fiind bolnav, nu voi putea veni la București să văd meciul cel mare, pe care îl visez zi și noapte. Acesta este poate cel mai important meci din cariera echipei noastre naționale. Băieții noștri vor face totul pentru victorie. Dobrin va juca, desigur, nu am nici o îndoială. Am visat într-o noapte cele două goluri pe care el le va înscrie și m-am trezit strigînd. Dacă visul meu se va adeveri, luați o floare albă, o garoafă, și duceți-o la cabină, după meci, lui Dobrin din partea mea și îmbrățișați-l. Deci, vă dau scorul: doi la zero pentru noi!"

Să vă fie gura aurită! Căci, dacă așa se va întîmpla, nu-i voi duce lui Dobrin o singură floare. Îl îmbrac, pur și simplu în garoafe!

Ing. ALEX. DJIGHIT, *Bistrița:* „Multe echipe naționale utilizează cel puțin un jucător din divizia secundă. Deseori, acesta este mai dotat și mai bătăios decît alți titulari, deoarece, pe drept cuvînt, mulți au recunoscut că fotbalul jucat în B este infernal. Dacă este așa, dacă există și la noi precedente (vezi Sandu Mircea), apoi am să vă fac și eu o confidență. La Bistrița „se ascunde" un mare atacant central, în persoana lui Victor Ciocan din echipa „Gloria". Cred că n-ar fi bani aruncați în vînt cei cheltuiți cu deplasarea unui tehnician clarvăzător și îndrăzneț, care să-l vadă o dată jucînd. Nu vreau să fac mai multe comentarii, dar dacă vreți, pot să vă spun că acest centru înaintaș lipsește națională noastre".

Cred că semnalul dv. va ajunge la urechile lui Angelo Niculescu și acesta, deîndată ce va scăpa de grijile imediate, va da o fugă la Bistrița. M-aș bucura dacă „Poșta rotundă" ar mijloci lansarea unui nou tricolor.

DOINA, *Fetești:* „Sînt o adolescentă, deci, așa cum spun bătrînii, mă aflu la vîrsta cînd cred că tot ce zboară se mănîncă și de aceea vă rog să nu mă judecați prea aspru dacă voi greși cu ceva. Poate doar conștiința mea de om mă îndeamnă să vă scriu sau poate dragostea mea pentru fotbal. Numele omului despre care vă scriu este Dumitrache, Teroarea blondă, Corsarul, Mopsul. Toate numele acestea i le-am dat noi, spectatorii, dumneavoastră cronicarii, specialiștii, prietenii. Acum un an credeam că tricoul nr. 9 al naționalei îi aparține pentru încă mulți ani, iar acum nu-l mai are nici măcar pe cel de la Dinamo. Un tricou fără stăpîn. El ne-a bucurat sufletul de atîtea ori, el l-a dat pe Moore cap în cap cu Cooper, el l-a păcălit pe Vencel la Mexic, iar mai înainte l-a făcut pe Eusebio să plîngă în pumni. Dar noi ce-am făcut pentru el? Cît de bine îi înțeleg tristețea din acea mică poză publicată într-un colț din pagina patra a revistei „Fotbal". Domnule Băieșu, mergeți la spital la el. Intrați încet pe ușă. Nu spuneți nimic. Duceți-vă lîngă el. Prindeți-i capul trist în mîini și sărutați-i cîrlionții blonzi. Ajutați-l să treacă aceste clipe grele. Faceți asta în numele dragostei pentru fotbal. Spuneți-i că mai sînt oameni care cred în el. Spuneți-i că mi-e dor de jocul lui, așa cum pămîntului i-e dor de căldura soarelui, așa cum corăbiei îi este dor de apă. În fața blocului meu a înflorit un măr. Este mărul meu. Aș vrea să-i trimit toate florile. Să le iau în pumni și să i le torn pe creștetul capului, să uite pentru cîteva clipe că e departe de stadion".

Vă înțeleg tristețea de a nu-l mai vedea pe Dumitrache jucînd și sînt convins că, dacă cineva i-ar presăra în aceste zile niște flori de măr în creștet, situația lui s-ar îmbunătăți simțitor. Din păcate, eu nu mă simt, efectiv, în stare de un gest atît de duios. Eu sînt mai puțin sentimental și spun că reintrarea lui Dumitrache în echipa națională nu depinde decît de el. Și cînd spun asta, știe Mopsul la ce mă refer. În numele tuturor cititorilor, îi urez sănătate.

M. MARINESCU, *București:* *Am primit cele patru scrisori expediate de dumneavoastră de diverse nume și meserii: C. Popa, muncitor cazangiu, V. Mihăilescu, funcționar, M. Marinescu muncitor metalurgist sau un cititor care vă apreciază, scrisori în care mă anunțați alarmat că la echipa „Sportul studențesc" se petrec lucruri ingrozitoare (că s-au făcut nu știu ce aranjamente și lucrături contra „Progresului" prin Liviu Colceriu etc). Îmi pare rău, dar nu m-ați convins. Am văzut meciul de duminică și pentru mine lucrurile s-au luminat: studenții sînt mai buni decît „progresiștii", care au ieșit din această confruntare umiliți. De ce să mai mîzgălim hîrtia degeaba, cînd aceasta este crunta realitate: studenții au jucat excelent și ne-au obligat să vedem în ei o echipă de categoria A. Atît.*

N. NICOLAE, Bacău: „Te rog să-mi răspunzi la două întrebări:

1. De ce comentatorii de la TV ne cred proști și se cred îndreptățiți să comenteze ceea ce noi vedem cu ochiul liber?

2. De ce, cînd se marchează un gol, este necesar ca fotbaliștii să se arunce unul grămadă peste celălalt și să se pupe?"

1. Nu cred că e vorba de o lipsă de respect din partea comentatorilor. Mai degrabă cred că trebuie să ne gîndim că sînt și ei salariați, și care salariat nu se străduiește în serviciul lui?

2. Întrebarea dv. sosește la timp, pentru că și pe mine mă scoate din minți acest obicei. În primul rînd, pentru că, dintr-o astfel de îmbrățișare, cel felicitat poate ieși schilod, cum s-a și întîmplat odată în timpul campionatului mondial din Anglia. În al doilea rînd, obiceiul bărbaților de a se pupa între ei are ceva nedemn. Dovadă că fetele care joacă fotbal nu se sărută între ele în momentele fericite ale carierei lor. Ar trebui ca antrenorii să interzică acest gest. În Argentina de pildă, există un alt obicei: după marcarea unui gol, colegii celui care a făcut isprava vin și-i dau cîte o palmă în cap sau după ceafă, ceea ce mi se pare mult mai bărbătesc.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1100) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

O PAGINĂ MEMORABILĂ ÎN RELAŢIILE FRĂŢEŞTI ROMÂNO-IUGOSLAVE

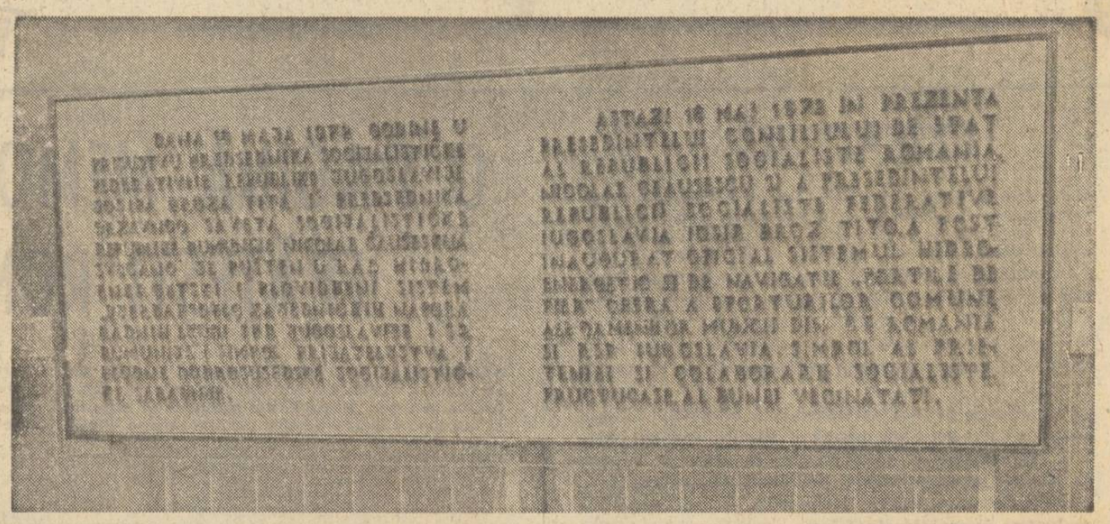

Mesaj peste timp pentru viitorime, placa inaugurală imortalizează, în limbile română şi sîrbocroată, încununarea muncii paşnice a celor două popoare vecine şi prietene.

• Tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Iosip Broz Tito au inaugurat oficial Sistemul hidroenergetic şi de navigaţie de la Porţile de Fier

• O întîlnire istorică în spiritul prieteniei, cordialităţii, stimei şi deplinei încrederi reciproce

Săptămîna aceasta a fost dominată de un eveniment apreciat, pe drept cuvînt, de istorică însemnătate : la Porţile de Fier, tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Iosip Broz Tito au inaugurat Sistemul hidroenergetic şi de navigaţie construit în spiritul rodnicei colaborări dintre două ţări socialiste vecine şi prietene — România şi Iugoslavia. Prin presă, radio şi televiziune opinia noastră publică a luat cunoştinţă de toate manifestările ce au avut loc vreme de două zile, a putut aprecia şi saluta cu deosebită satisfacţie, roadele întîlnirii dintre cei doi preşedinţi, expuse în Comunicatul comun dat joi publicităţii, cît şi ideile cuprinse în cuvîntările rostite la mitingul prilejuit de inaugurarea grandioasei construcţii.

„Cei doi preşedinţi — se arată în Comunicat — au subliniat cu deosebită satisfacţie că Sistemul hidroenergetic şi de navigaţie Porţile de Fier, măreaţă operă comună a oamenilor muncii din cele două ţări, reprezintă un simbol trainic al prieteniei şi bunei vecinătăţi tradiţionale dintre Republica Socialistă România şi Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, întemeiată pe legături istorice între popoarele lor în lupta pentru independenţă naţională, progres social şi pentru construirea societăţii socialiste. Ei au exprimat încrederea că acest măreţ obiectiv — expresie elocventă a aplicării cu consecvenţă a principiilor deplinei egalităţi în drepturi, avantajului reciproc, stimei şi înţelegerii mutuale — va stimula generaţiile actuale şi viitoare spre obţinerea unor noi realizări creatoare, spre consolidarea şi adîncirea prieteniei şi a colaborării multilaterale dintre popoarele român şi iugoslave".

Deşi despre importanţa şi valoarea tehnico-economică a construcţiei de la Porţile de Fier s-a scris mult în aceste zile, este cu neputinţă totuşi să nu subliniem, măcar sumar, faptul că cele două centrale hidroelectrice contribuie în mod substanţial la dezvoltarea bazei energetice a economiilor naţionale din România şi Iugoslavia. În acelaşi timp, prin realizarea complexului de la Porţile de Fier, s-au înlăturat complet piedicile naturale, care, timp de secole, au format în acest sector un obstacol în calea dezvoltării traficului pe Dunăre. Prin aceasta s-au creat condiţii favorabile amplificării transporturilor flu-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate ţările, uniţi-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 763 — sîmbătă 20 mai 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Ce ştim şi ce ar trebui să ştim despre profesii

• De vorbă cu ing. ANDREI POPA, directorul Direcţiei pentru probleme de muncă şi ocrotiri sociale a municipiului Bucureşti • Meserii care dispar ? • Un centru de pregătire profesională avînd ca beneficiari uzinele • Mai multă îndrăzneală în prospectarea viitorului • Psihologia şi sociologia în sprijinul orientării şi selecţiei forţei de muncă.

Se întîlnesc aici, la fel ca şi în orice instituţie hărăzită unei legături strînse cu publicul, oameni, vîrste, mentalităţi. Esenţial pentru cei care vin şi pleacă, dar şi pentru cei care ascultă, intervin, sfătuiesc, îndrumă este să poată împăca o dorinţă cu o necesitate. Vin oameni care-şi privesc cu ambiţie sau doar cu indiferenţă destinul profesional. Vin nemulţumiţi ori purtători ai unei mentalităţi care consideră munca doar un mijloc comod de trai. Se interferează dorinţe, orgolii, nedumeriri, necazuri. Se caută soluţii. Se dau explicaţii. Se convinge sau nu se convinge. Se insistă şi se reuşeşte. Se depun strădanii dar sînt şi eşecuri. Firesc, de vreme ce fiecare cetăţean e un om cu probleme, un caz.

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Un medicament cu acţiune miraculoasă:

POLENUL

Rezultate remarcabile obţinute de oamenii de ştiinţă români într-o serie de afecţiuni prin administrarea de miere cu... polen

•

NAŞTEREA PĂMÎNTULUI, UN MISTER NEDEZLEGAT ?

•

INTELIGENŢA SE CITEŞTE... ÎN PETELE DE CERNEALĂ

Ce demonstrează o serie de teste psihologice efectuate în mult prea puţin cunoscuta lume a copiilor

(Pag. a 5-a)

DE VORBĂ CU ROBERTO BENZI

Un interviu pentru cititorii noştri

(Pagina a 4-a)

Începînd din acest număr scriitorul Eugen BARBU îşi reia rubrica

SPIRALE

(Pagina a 4-a)

DESPRE LITERATURA LUI ION PAS

de Horia OPRESCU

(Pagina a 4-a)

„ACEI OAMENI CURAJOŞI ŞI MAŞINILE LOR ZBURĂTOARE"

— Ce ne declară conducătorul echipei de cascadori francezi —

(Pagina a 8-a)

Mai există enigme?

DESCOPERIREA UNEI VECHI CASE FORTIFICATE ÎN CENTRUL BUCUREŞTILOR

• Puternicul zid de cetate medievală din strada Columbelor colţ cu Mircea Vodă • Dotat cu metereze şi contraforturi, zidul este unicul vestigiu de acest fel din cadrul Bucureştilor • Acolo unde a locuit folcloristul G. Dem. Teodorescu • Galeria secretă din pivniţele fostului conac Eliad.

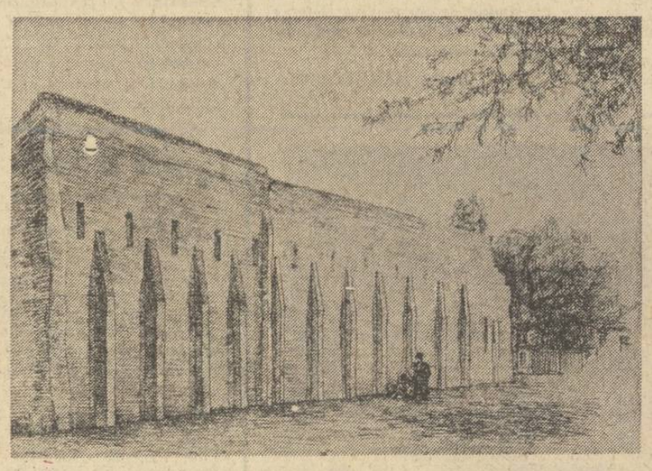

Zidul de apărare al fostului conac boieresc din Bucureşti, strada Columbelor colţ cu strada Mircea Vodă

Desen de arhitect Paul Emil MICLESCU

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

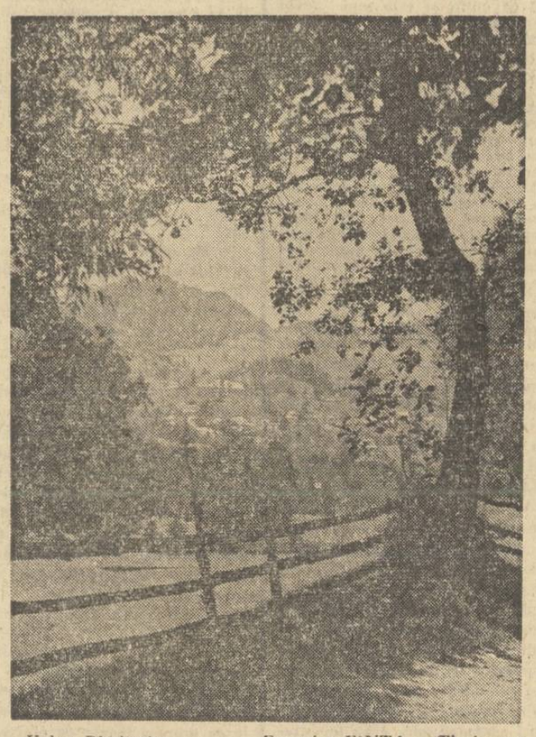

Valea Dîmboviţei — Francisc FINTA — Timişoara

În Cheile Tătarului — Radu POP — Bucureşti

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

CONCORDANŢA TONURILOR

Am observat cu toţii, chiar în ceea ce ne priveşte, cît de greu combinăm cuvintele mari cu cuvintele mici, ceea ce este general valabil cu ceea ce este efemer şi concret. Tonul înalt, grav de tragedie greacă, nu poate fi folosit pentru a spune „închide uşa !" Simţim, în conştiinţa orală, un fel de implacabilă concordanţă a tonurilor, a tipurilor de cuvinte. Trecerea de la una la alta e un proces de toată dificultatea. Însă, cînd ea se realizează, rezultă o realitate complexă.

Iată, preşedintele nostru, tovarăşul Ceauşescu, ne-a obişnuit ca, în tot ceea ce spune, să combine două dimensiuni ce stau foarte rar împreună : **dimensiunea concretă** a realizării imediate şi **dimensiunea istorică**. În Cuvîntarea recentă, de la Turnu-Severin, tovarăşul Ceauşescu a găsit, din nou, acel echilibru lăuntric al termenilor ce caracterizează viziunea sa politică, subliniind una din tulburătoarele idei ce ne animă pe toţi **„unitatea dintre trecut, prezent şi viitor"**, dar, în acelaşi timp, anunţînd cîteva măsuri concrete în lupta cu abuzurile şi cu necinstea. De fapt acesta este — cum spuneam — felul cum înţelege secretarul nostru general să acţioneze : şi la proporţia marilor idei naţionale şi la nivelul acutelor necesităţi sociale. Cu ochiul cu care vedem continuitatea noastră istorică, ne obişnuim să pătrundem şi hăţişurile concrete.

Faptul social şi semnificaţia istorică, stau acum, faţă în faţă la Turnu-Severin. Exact în clipa în care un obiectiv modern intră în funcţiune, oraşul primeşte şi vechiul nume Drobeta.

Iar Porţile de Fier stau faţă în faţă cu statuia lui Decebal.

De fapt, ca să fim drepţi, şi în construcţia de la Porţile de Fier noi am putea vedea o semnificaţie istorică, aşa cum, în ridicarea unui monument pentru cel învins, pe aceste pămînturi, nu ne e greu să descifrăm înţelesul tîrziu al unui gest de reparaţie întru glorie.

Porţile de Fier sînt şi istorie, aşa cum ridicarea Statuii lui Decebal e şi un gest de dreptate.

GRÎUL SUB ZODIA EVENIMENTULUI

„În Bărăgan grîul a atins înălţimea de 70 cm şi a dat în spic. Specialiştii apreciază faptul ca un eveniment deosebit".

(Ziarele, 17 mai 1972)

Se vorbeşte despre grîu ca despre o expediţie selenară. Se precizează înălţimea grîului cum îi se comunică părinţilor înălţimea copiilor lor.

Eu simt o febră pe Bărăgan şi înţeleg ce înseamnă pentru noi faptul că grîul a dat în spic. Eu simt dulceaţa bobului de grîu urcînd asupra oraşului.

Pe un soclu de spice verzi, pe un soclu răcoros se ridică astăzi, se ridică sub cer, bobul de grîu, contemporan cu procesul Angelei Davis, cu votul din Bundestag şi cu grefa de ficat din Franţa.

Se vorbeşte despre grîu ca despre o furtună şi ca despre o primejdie.

Felul cum se vorbeşte despre grîu este dovada nevoii noastre de el şi a grijii pe care i-o dăm, de la naş-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O PAGINĂ MEMORABILĂ ÎN RELAȚIILE FRĂȚEȘTI ROMÂNO-IUGOSLAVE

URMARE DIN PAG. 1

viale, intensificării circulației turistice, schimbului de valori materiale și spirituale dintre țările dunărene, ceea ce va contribui la o mai bună înțelegere și promovare a colaborării între ele, precum și pe plan mai larg.

Capacitatea științifică și tehnico-organizatorică dovedită de specialiștii români și iugoslavi și experiența bogată acumulată în construirea sistemului Porților de Fier vor servi, în continuare, pentru punerea în valoare complexă a potențialului comun hidroenergetic și turistic al Dunării.

Semnificația politică excepțională a condițiilor în care a fost edificat acest monument al tehnicii moderne conferă hidrocentralei de la Porțile de Fier o valoare de simbol, pe drept cuvînt subliniată. Ea reprezintă — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — „un model de conlucrare internaționalistă între popoare care edifică orînduirea socialistă, de întrajutorare în efortul pentru înflorirea fiecărei economii naționale, pentru înaintarea pe calea progresului și prosperității".

Hidrocentrala de la Porțile de Fier, așa cum s-a arătat, reprezintă o nouă și puternică verigă a prieteniei și solidarității dintre popoarele român și iugoslave, un simbol al legăturilor trainice ce le unește în mersul lor avîntat pe calea socialismului, pentru triumful cauzei generale a socialismului, pentru colaborare și pace în lume.

„Această mare realizare — spunea tovarășul Iosip Broz Tito — va rămîne însă, în primul rînd, ca un monument durabil al colaborării cu succes și al bunei vecinătăți între Iugoslavia și România, precum și ca un imbold pentru popoarele celor două țări ale noastre spre noi eforturi comune".

Valoarea exemplară a colaborării, exemplificată atît de elocvent prin măreția construcției menită a dura peste veacuri, pune în valoare principiile trainice pe care ea se bazează : prietenia sinceră, egalitatea în drepturi, respectul reciproc. Între țările, partidele și popoarele noaste, an de an legăturile sînt tot mai strînse. Sîntem mereu mai aproape unii de alții datorită eforturilor comune în opera de construire a socialismului, în lupta pentru pace și colaborare internațională.

Inaugurarea hidrocentralei a coincis, după cum se știe, cu apropiata aniversare a președintelui Iosip Broz Tito. Cu acest prilej președintelui R.S.F. Iugoslavia i-a fost conferit, prin decret al Consiliului de Stat, titlul de „Erou al Republicii Socialiste România" și ordinul „Victoria Socialismului".

„Am dorit să simbolizăm și să subliniem prin aceasta — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — relațiile deosebit de bune între partidele și popoarele noastre, contribuția tovarășului Tito la dezvoltarea acestor relații, precum și la cauza socialismului în cadrul țărilor noastre, la cauza generală a socialismului".

Inaugurarea hidrocentralei de la Porțile de Fier a fost precedată de festivitățile prilejuite de împlinirea a 1850 de ani de existență atestată documentar a municipiului Drobeta Turnu-Severin, de împlinirea a 90 de ani de la înființarea uzinei de vagoane ; în aceleași zile a avut loc o vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a celorlalți conducători de partid și de stat la șantierele navale din Drobeta Turnu-Severin, cu care prilej a fost lansată la apă cea mai mare navă construită aici, precum și o întîlnire de lucru a secretarului general al partidului cu activul Comitetului județean al P.C.R.-Mehedinți. Toate aceste manifestări s-au caracterizat prin contactul viu, direct al conducătorilor de partid și de stat cu oamenii muncii, prin înalta stimă și afecțiune a celor ce muncesc față de partidul nostru, de conducătorii săi în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Expresia acestor sentimente s-a vădit în entuziasmul înflăcărat al participanților la mitinguri, în nesfîrșitele ovații pentru Partidul Comunist Român, pentru patria noastră socialistă.

Săptămîna care se încheie, marcată de evenimentul de importanță istorică al inaugurării Hidrocentralei de la Porțile de Fier, a înscris clipe de neuitat în inimile celor ce-au avut parte să le fie martori, în inimile noastre, ale tuturora, care vom putea evoca totdeauna mîndria de a fi fost contemporanii acestor minunate zile care au marcat o nouă treaptă în urcușul neîntrerupt spre noi culmi de progres, de civilizație, de prestigiu internațional al României socialiste.

Mii de oameni ovaționează pentru prietenia româno-iugoslavă — Fotografia : Nicu VASILE

DESCOPERIREA UNEI VECHI CASE FORTIFICATE ÎN CENTRUL BUCUREȘTILOR

Fațada vechii case Eliad, din str. Mircea Vodă, nr. 5, actualmente sediul Casei de cultură nr. 4

Scriam, nu de mult, despre vestita casă fortificată a vistierului Dan, conacul boieresc devenit legendar datorită masivității zidurilor sale de incintă, ziduri atacate cu tunurile de Mihai Viteazul în noiembrie 1594. Conform tradiției conacul ar fi fost situat între Calea Călărași și străzile Mina, Stelea și Domniței, iar istoricii care au consemnat întîmplările petrecute în urmă cu patru secole se minunau de modul de construcție al acelei puternice case medievale și tare ar fi dorit să știe cum arăta... Dorința lor capătă azi contur și, culmea coincidenței, chiar în vecinătatea locului unde se crede că ar fi ființat reduta de acum 400 de ani !...

Zidul de cetate

La cîteva sute de metri de strada Stelea, în imediata apropiere de întretăierea Căii Călărași cu strada Mircea Vodă, se deschide o ulicioară demnă de Bucureștii de altădată. Aici am avut surpriza de a vedea cum arătau zidurile care înconjurau bătrînele conace boierești, masivele lor contraforturi și meterezele de unde apărătorii țineau pe eventualii dușmani cu săgeți sau, mai tîrziu, cu arme de foc.

Înalt de aproximativ șapte metri și lung de peste 50, întărit cu numeroase contraforturi și metereze, un zid impunător prin masivitatea sa ne bara calea. L-am privit îndelung și, fără să vrem, gîndurile ne-au dus departe în negura vitregitelor vremuri cînd oamenii erau nevoiți să ia asemenea măsuri de apărare spre a-și salva viața și avutul...

După ce am trecut prin fața lui de cîteva ori cercetîndu-l cu atenție, curiozitatea ne-a împins să aflăm ce există dincolo de acest falnic vestigiu medieval situat în plin centrul orașului. Un grilaj de fier forjat și o monumentală poartă metalică străjuiește o clădire, care, prin stilul ei arhitectonic amintește de mijlocul secolului trecut. Aici este acum sediul Casei de cultură nr. 4. Intrînd în curte am observat o casă bătrînească adosată zidului secular și apoi un loc viran. De aici am putut vedea și mai bine meterezele și chiar locul pe unde a fost pe vremuri drumul de strajă, punctul de observație de la înălțime al oricărui eventual inamic. Zidul de incintă se continuă cu o altă porțiune făcînd un unghi drept și apoi dispare... Pe o distanță mare în jurul Casei de cultură terenul este acum liber, fiind dărîmate acareturile fostului conac. Cercetînd însă cealaltă latură a curții boierești am constatat că înspre strada Logofăt Udriște mai există o porțiune a zidului de incintă.

Secretele pivniței

— Edificiul central se prezintă în genul obișnuit al caselor feudale — ne spune arheologul **PANAIT I. PANAIT. El are un parter înălțat mult mai sus decît nivelul curții. Cît privește zidul înconjurător, el reprezintă tipul arhitectonic al ultimelor amenajări de acest fel din orașul medieval, fiind din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.**

Privim frontonul clădirii, deasupra intrării principale și constatăm că acolo se reliefează anul 1851. Alte două date sînt, de asemenea, consemnate pe casă sau pe grilaj Pe fațada dinspre stradă, anul 1863, iar pe grilaj, anul 1894. Sînt anii reamenajării clădirii de către foștii proprietari !

Însoțiți de arheologul **ARISTIDE ȘTEFANESCU,** de directorul Casei de cultură, **O. POSTOACĂ,** și de colegul fotoreporter **Nicu Vasile,** am pătruns în pivnița imobilului. Printr-o ușă situată în apropierea intrării principale a casei, am pășit pe un coridor care cobora în pantă spre adîncuri. După ce am mers vreo 10 metri am trecut în pivnița propriu-zisă, printr-o deschidere în zidul din stînga. La lumina becurilor electrice, primul lucru care ne-a impresionat a fost bolta uriașă întinsă cît tot plafonul încăperii subterane, cu o deschidere de aproximativ 8 metri. Un alt fapt era acela că pivnița se adîncea cu cît înaintam spre zidul din față. Arheologul Ștefănescu, cercetînd stilul arhitectonic al încăperii, ne-a declarat : **Pivnița e mult mai veche decît casele de deasupra ei. După părerea mea, ea este de la sfîrșitul secolului XVII sau începutul secolului XVIII.**

Mai există enigme?

Uitîndu-ne cu atenție la zidul care închidea subterana am văzut chiar la baza lui o ocniță în stil brîncovenesc, iar la cîțiva metri înălțime o galerie care ni s-a părut extrem de ciudată. Să fie, oare, vreo ieșire strategică pe-acolo ? Nu are nici măcar statura unui om. Este de aproximativ 60—70 cm înălțime...

Un glas de lîngă noi ne întrerupse șirul gîndurilor. Era **ION IOSIF,** unul din salariații Casei de cultură, care, văzînd nedumerirea noastră, ne spune următoarele : **Eu m-am urcat cu ajutorul unei scări, dorind să aflu, din curiozitate, unde duce acea deschidere și dacă nu este vreun obiect ascuns acolo. Am mers de-a bușilea vreo 3 metri, dar n-am mai înaintat deoarece am constatat că se deschidea o altă galerie în dreapta mea. Am încercat s-o luminez, cît am putut, cu luminarea pe care-o aveam, dar n-am putut străpunge bezna decît la mică distanță. O să rîdeți poate de mine, însă auzind chițcăitul liliecilor și fîlfîitul aripilor lor, mi-am teamă să înaintez prin beznă, m-am înapoiat...**

Enigmatica deschidere suspendată în peretele pivniței medievale va continua deci să-și păstreze cu strășnicie secretele...

Un monument unic în București

Aflînd că arhitectul **EMIL MICLESCU,** de la Direcția monumentelor istorice și de artă, a vizitat acest vechi conac boieresc, i-am solicitat o întrevedere. Vechiul cunoscător al edificiilor orașului nostru, ne-a declarat următoarele :

— Zidul spre strada Columbelor este de demult, și el prezintă o importantă particularitate, și anume, se mai văd încă urmele fostelor creneluri. Sînt acele puncte gri care închid acum vechile metereze, pe care le-am descoperit cu prilejul studierii acestui vestigiu medieval al Bucureștilor. În ceea ce privește casa din curtea conacului, după unele informații pe care le-am obținut de la o persoană înrudită cu familia Năsturel și care ar fi aparținut familiei Eliad, pe la 1820 ar fi existat o listă de cheltuieli privitoare la refacerea acestei clădiri. Informația indică deci faptul că edificiul este mai vechi decît anul 1851 arătat pe fronton.

Curtea a fost inițial mult mai mare, actualul grilaj fiind mutat de mai multe ori. După părerea mea și clădirea de peste drum ar fi făcut parte din incinta conacului. Relativ la casa cea mică situată lîngă zidul de incintă, menționez că și ea își păstrează farmecul și pitorescul ei. După cîte știu, acolo a locuit cunoscutul folclorist G. Dem. Teodorescu. Vasta curte era ocupată pe vremuri cu numeroase acareturi gospodărești și șoproane care se sprijineau de zidul de incintă. Acum, acestea fiind dărîmate, se poate vedea bine cum arăta pe vremuri puternicul zid de apărare. A fost scos la lumină aspectul lui medieval, cu ambrazurile caracteristice, cu golurile de tragere și locurile grinzilor pe unde trecea drumul de strajă. ESTE UNICUL ZID DE ACEST FEL PE CARE-L CUNOSC CA MAI EXISTĂ ASTĂZI ÎN CADRUL BUCUREȘTILOR un zid de apărare al unei curți boierești din secolele XVII—XVIII. El ne-a rămas drept mărturie a modului cum își apărau boierii conacele, deoarece Bucureștii n-au avut ziduri de incintă și, în timpul ocupației străine sau în caz de pericol fiecare boier își lua propriile măsuri de apărare. Cu ziduri asemănătoare erau înconjurate, pe vremuri și hanurile sau schiturile.

Simion SĂVEANU

În numărul viitor :

ALTE AMĂNUNTE PRIVITOARE LA ZIDUL MEDIEVAL DIN STR. MIRCEA VODĂ

Blazonul cu anul 1894 fixat pe soclul grilajului (cliseul din stînga) **și un aspect din pivnița medievală cu monumentala ei boltă. Se observă pe zidul din față deschiderea galeriei suspendate** (cliseul din dreapta).

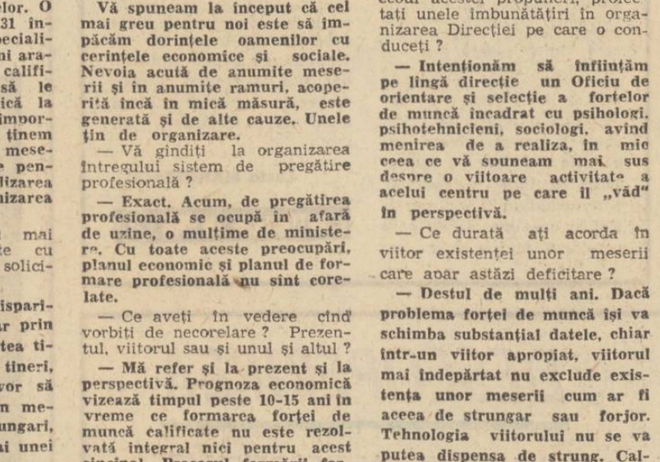

CE ȘTIM ȘI CE AR TREBUI SĂ ȘTIM DESPRE PROFESII

URMARE DIN PAG. 1

— Care este dificultatea esențială în activitatea dumneavoastră ? îl întreb pe ing. **ANDREI POPA, directorul Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a municipiului București.**

— De a ajuta pe cei care ni se adresează să înțeleagă relația între ceea ce vor ei și sensul cerințelor vieții.

— Cerințele vieții s-ar traduce...

— Pentru București, cu o nevoie acută de forță de muncă, dar calificată în industrie. Este vorba de cîteva mii de oameni.

— Calificarea se referă la ce profesii anume ?

— În primul rînd, la meseriile cerute de ramura construcțiilor de mașini. De cîțiva ani încoace, nu avem destui strungari, frezori, raboteuri, presatori etc. pentru uzinele noi sau pentru cele vechi care își dezvoltă capacitatea, dar și pentru întreprinderea se grăbesc să realizeze aceste vizite fiindcă le au în program. Cîte minți tinere n-ar putea fi înflăcărate dacă ar fi ajutate să vadă că greutățile și aspectul contează mai puțin în fața produsului creat care înglobează efortul fiecărei profesii.

— Deci, concepția unor tineri despre muncă este viciată ?

— Da, și repet că vina este mai mult a celor care trebuie să-i ajute să respecte orice profesie, să înțeleagă că pretențiile de astăzi, în ceea ce privește pregătirea școlară în sprijinul pregătirii unei profesii sînt perfect îndreptățite dat fiind gradul de modernizare a industriei.

— Acesta ar fi un aspect, să zicem latura mai sentimentală a problemei alegerii profesiei, mai ales a unor profesii care, deocamdată, nu sînt la fel de „curate" ca altele. Pregătirea profesională în ansamblu, calificarea, așa cum e făcută astăzi și cum vă apare ea la nivelul Capitalei, cel mai industrial oraș al țării, nu au puncte vulnerabile ?

— Au și doresc să subliniez că observațiile, criticile, propunerile pe care le voi emite sintetizează o părere absolut personală.

Vă spuneam la început că cel mai greu pentru noi este să împăcăm dorințele oamenilor cu cerințele economice și sociale. Nevoia acută de anumite meserii și în anumite ramuri, acoperită încă în mică măsură, este generată și de alte cauze. Unele țin de organizare.

— Vă gîndiți la organizarea întregului sistem de pregătire profesională ?

— Exact. Acum, de pregătirea profesională se ocupă în afară de uzine, o mulțime de ministere. Cu toate aceste preocupări, planul economic și planul de formare profesională nu sînt corelate.

— Ce aveți în vedere cînd vorbiți de necorelare ? Prezentul, viitorul sau și unul și altul ?

— Mă refer și la prezent și la perspectivă. Prognoza economică vizează timpul peste 10-15 ani în vreme ce formarea forței de muncă calificate nu este rezolvată integral nici pentru acest cincinal. Procesul formării forței de muncă, foarte complex, nu răspunde, de pildă, exigenței actuale a unor noi obiective industriale ce intră în funcțiune. În general, pregătim oameni, mai mult pentru profesii de care avem acum nevoie și nu abordăm cu îndrăzneală perspectiva. Nu cu aceeași îndrăzneală cu care alcătuim planurile de dezvoltare economică. În concluzie, aș opta pentru existența unui Centru de pregătire profesională care să preia și să coordoneze întreaga această activitate.

— Chiar și școlile profesionale ale marilor uzine ?

— Chiar și acestea. Aș preconiza ca Centrul respectiv să încheie contracte ferme cu uzinele și să asigure muncitori calificați, la cerere. Uzinele să rămînă simple beneficiare. Asta ar presupune să privim acest proces complex și complicat dintr-un cu totul alt unghi.

— O abordare științifică modernă ?

— Da. Fiindcă acest centru ar avea la dispoziție și aparatura și oamenii necesari care să înlesnească opțiunea celui ce vrea să-și aleagă o profesie, ar poseda aparatura și oamenii necesari capabili să realizeze o selecție în care psihologii, psihotehnicienii, sociologii să-și spună părerea asupra aptitudinilor, care să creeze acea corelare de care vorbeam, avînd tot timpul grijă de a nu propune pentru astăzi nimic din ceea ce n-ar fi potrivit mîine. În sfîrșit, centrul ar putea să urmărească aspectele atît de importante ale integrării profesionale a oamenilor în întreprinderi. Mi se pare că toate acestea ar rezolva neajunsurile de care v-am vorbit și altele, cum ar fi fluctuația cadrelor, un impediment destul de mare încă pentru integrarea profesională.

— Pînă ce veți cunoaște însă ecoul acestei propuneri, proiectați unele îmbunătățiri în organizarea Direcției pe care o conduceți ?

— Intenționăm să înființăm pe lîngă direcție un Oficiu de orientare și selecție a forțelor de muncă încadrat cu psihologi, psihotehnicieni, sociologi, avînd menirea de a realiza, în mic ceea ce vă spuneam mai sus despre o viitoare activitate a acelui centru pe care îl „văd" în perspectivă.

— Ce durată ați acorda în viitor existenței unor meserii care apar astăzi deficitare ?

— Destul de mulți ani. Dacă problema forței de muncă își va schimba substanțial datele, chiar într-un viitor apropiat, viitorul mai îndepărtat nu exclude existența unor meserii cum ar fi aceea de strungar sau forjor. Tehnologia viitorului nu se va putea dispensa de strung. Calculatorul electronic va avea nevoie totdeauna de piese făcute la strung, de materiale turnate.

— Strungarul va trebui să evolueze și el o dată cu evoluția strungului...

— Incontestabil. Industria viitorului nu va avea nevoie doar de electroniști, de analiști, de programatori. Dar dacă va apela și la strungar, acesta va trebui să aibă o pregătire corespunzătoare evoluției tehnicii. Pînă și această latură a discuției noastre dovedește cît de necesar a devenit studiul de perspectivă al forței de muncă, în primul rînd sub aspectul calificării ei.

Lucia MANOLESCU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

terea lui tainică și pînă la piine.

Se vorbește despre griul de pe cîmp ca despre un copil care trebuie să vină acasă din maternitatea unde s-a născut.

DISTRUGEȚI PLICUL ANONIM, PLICUL CU DELAȚIUNI!

Deci n-ai curajul să spui cine ești. Mori de frică, te duci noaptea într-un colț al casei și scrii cu litere strîmbe o scrisoare pe care n-o semnezi, adresată unei instituții, și-n această scrisoare îl torni pe colegul dumitale, îl umpli de rușine și-l îngropi în calomnii. Și, dimineața, spui copiilor dumitale să fie cuminți și corecți la școală, îți săruți nevasta pe frunte, pleci la slujbă, te oprești la prima cutie poștală, pui plicul **nesemnat** în cutie, după ce te-ai uitat în dreapta și-n stînga să nu fi văzut, pleci mai departe, intri în biroul dumitale, strîngi mîinile colegilor, îi spui celui pe care abia l-ai turnat „**te salut, Vasile ! Ce fac ai tăi, fratele meu ?**", povestești un banc, remarci că e cam zăpușeală și-ți vezi de treabă, liniștit, ca și cînd n-ai fi comis o delațiune sinistră.

...Boala anonimelor e boala ipocriziei și a lașității, boala delațiunii și a tentativei de ucidere morală. Trebuie întreprins ceva, trebuie oprită ofensiva aceasta a întunericului din inimi și din cugete, a întunericului care amenință integritatea morală a fiecăruia.

Societatea noastră și-a creat și își creează mereu instituțiile unde oamenii să poată spune ceea ce gîndesc. Trebuie oprită boala molipsitoare a anonimelor care merg la cadre, la directori și la ministere, stîrnind suspiciuni și compromițind.

Propun ca **plicul care nu poartă semnătură să fie rupt și aruncat la coș înainte de a fi citit.**

Să descoperim noi, oamenii societății socialiste, calea prin care lașitatea și ipocrizia să nu mai aibă, cum se întîmplă, uneori, mai multă forță decît o adunare generală de întreprindere. Firește, pentru asta trebuie să dezvoltăm în oameni curajul de a spune public ceea ce cred.

Să ne obișnuim să răspundem de ceea ce spunem ! Plicul cu delațiuni, plicul cu anonime, trebuie returnat din voința destinatarului. **Semnătura expeditorului trebuie să fie o condiție obligatorie pentru ca poșta română să-l găsească pe destinatar.** Distrugeți plicul anonim, plicul cu delațiuni !

CÎND PLÎNGEM

O fată de 20 de ani mi-a spus că a plîns la „**Love story**" și că a plîns la **Romeo și Julieta.** O fată de 20 de ani a plîns în fața unei mari opere literare iar ochii ei nu au putut lăcrima, ca atîția alții la „**moda lacrimii — love story**".

E reconfortant să știi că, și astăzi, pe pămînt mai sînt ființe care au timp să plîngă și care mai au lacrimi în ochi, pentru Romeo și pentru Julieta.

Mă bucur de acestea toate nu pentru că am ceva cu **Love story** ci pentru că, intim, nu aș putea accepta succesul unei asemenea **povești de dragoste** decît atunci cînd ea ne aduce aminte de marile povești de dragoste, așa cum știm noi, așa cum știu de care le frecventăm nu sînt decît prefigurarea comprimată a mării la care visăm.

Iată, se mai plînge la **Romeo și Julieta.**

Nimic nu e pierdut, dacă în ochii unei fete de 20 de ani mai sînt lacrimi adevărate.

ALTFEL ARĂTA ÎNCHIPUIREA MEA DOCTORUL BARNARD

S-a plimbat, nu de mult, și prin țara noastră, un bărbat care-și schimba surîsurile cum își schimbă alții cravatele, un doctor celebru, un chirurg care mutase inimile prin piepturile citorva cetățeni ai planetei, un meseriaș se pare bun dar — după opinia mea — un om prea dornic de celebritate, căruia, pe bună dreptate, reporterii i-au subliniat mai mult surîsul strengăresc, și mult mai puțin concepția despre viață, despre medicină și despre om.

Prea ocupat cu autografele și cu surîsurile, doctorul Barnard mi-a părut mai degrabă un actor de cinema legat cu zimbetul de public.

Și am simțit un gust amar, cînd m-am gîndit că, totuși, doctorul Barnard este o autoritate și un om curajos în meseria sa.

Hotărît lucru, medicina și publicitatea nu se simt bine împreună.

Mi se pare un act de prea mare cinism să-ți folosești popularitatea (obținută din lupta cu suferințele unor cardiaci) pentru a face cu ochiul, prin restaurantele europene, unor femei necunoscute.

Altfel trebuia să fie doctorul Barnard. Cu totul altfel. Altfel arăta, în închipuirea mea, cavalerul luptei cu inima.

NU UITAȚI: E PRIMĂVARĂ

Serile, în această țară a noastră, fac parcă parte dintr-un film despre serile altei planete și care vin la noi primăvara, ca să le vedem și să le-nțelegem și niciodată să nu ne săturăm de ele.

Serile ce primăvară și de vară ne domină, cu atracția lor violet-lunară, cu tot ceea ce e frunză și nu cade, cu tot ceea ce e piatră și nu tace, cu tot ceea ce e stea și are ochi

De ce să fie mort acest oraș, acest București, și acele orașe, celelalte în care viețuim noi, cetățenii României de azi, de ce să nu descoperim formula unor seri de muzică și poezie, care să însuflețească aerul dulce și parcă brizat al nopților noastre ?

Nu ne împiedică nimic, numai bietul nostru formalism și biata noastră secetă de inițiative

Adrian PĂUNESCU

INSULA LUI EMPEDOCLE

de Octavian PALER

Conul Etnei mi-a adus aminte de Empedocle, filosoful din Akragas (Agrigento), dispărut în craterul vulcanului, care considera că baza tuturor fenomenelor naturii o constituie patru elemente : apa, aerul, focul și pămîntul.

4. PĂMÎNTUL

În spațiul dinlăuntrul insulei se află un pămînt aproape disperat, arid și pietros. Sicilia e un fruct mediteranian cu coaja parfumată, luminoasă și dulce, închizînd un sîmbure imens de singurătate.

Și totuși, această Sicilie din interior se reîntoarce prima din amintiri cînd scriu numele insulei. Această Sicilie rustică, secetoasă, cu palmieri pitici, cactuși spălăciți și iarbă înroșită de prea multă căldură, cu stepe accidentate de stînci păgîne, văi fără apă, pline de prundiș lăsat de torenți întîmplători, și, rareori, umbra unui om călare pe un asin întrerupînd senzația de liniște ce se mineralizează lent. Această Sicilie care își pictează cărțile ca să aibă puțină culoare și care, în mod curios, semăna cu aerul din universul copilăriei mele construit din alte peisaje, din ploi și toamne mirosind a nuci amari, dar iată că roșcovii torturați de secetă îmi sugerau același sens al singurătăților ce știu să rămînă demne. Detest singurătatea artificială, impostoare, pudrată cu naftalină, destinată să intrige, să alimenteze curiozități, și care se ferește de soare numai pentru că acolo trece inobservabilă; ea transformă efortul dureros de a realiza o deplină solidaritate cu tine însuți în mister mistificat. Singurătatea Siciliei e bărbătească și mîndră. Oamenii nu sînt altfel decît pămîntul unde s-au născut. Umiliți de multe ori, sicilienii n-au devenit niciodată umili.

Peisajul era discordant în comparație cu ceea ce văzusem pe țărm. Botanica litoralului cu izul ei de vanilie dispăruse total. N-o preferam. N-am fost niciodată mai străin ca în natura tunsă, frigidă, măsurată cu centimetrul și golită de gînduri din marginea șoselelor elvețiene. Probabil, există în mine o rusticitate invincibilă, sub oricît neon aș fi purtat-o, care mă împiedică să accept o privelițte elaborată scenografic. Excesul de parfum de pe coastă îmi apărea și mai evident ca un capriciu al Siciliei de a-și minți oaspeții grăbiți, un impuls orgolios de a se plimba pe malul mării luxuriantă și cochetă ca să nu vorbească despre sărăcia ei.

Satele sînt extrem de rare. De fapt, nu sînt propriu-zis sate. Cel puțin, la modul la care le înțelegem noi sul continente. Populația se aglomerează în burguri rurale, unele atingînd 20 000—30 000 de locuitori. Zidite pe dîmburi de calcar, casele au aspectul unor cuburi ce s-au dispensat de orice podoabă. Nici un copac. Piatră, soare, praf și clopote zadarnice care anunță moartea cuiva despre care nu va scrie nici un ziar nimic dacă nu se găsea pe listele negre ale mafiei și n-a căzut lovit de glonț de lupara, pușca ascunsă, cu țeava retezată. Și nici atunci...

Trebuie o percepere confidențială a unei asemenea geografii ca să-i auzi vibrațiile adevărate și să depășești grafia superficială a ghidurilor docte și reci. Așa respiră această Sicilie în paginile lui Elio Vittorini. Vittorini o simțea în el ca tînguirea unui fluier interior ; într-o iarnă cînd era bîntuit de furii abstracte s-a întors s-o revadă, ducînd cu el o carte poștală neexpediată cu urări mamei, năpădit de o sumbră nostalgie de a-și retrăi copilăria printre nopali, cîmpii uscate de culoarea pucioasei și melci secați de soare ; și totul a fost o călătorie în cea de-a patra dimensiune... Sicilia sa e o ființă, un vînt, o singurătate, gări cu nume de vise antice, un fum de pelin, un om ce mînca o portocală cu disperare, înghițind și parcă blestemînd, cu degetele ude de suc de portocale și zicînd „un sicilian nu mănîncă niciodată dimineața"... aceiași sicilieni ce tîrguiesc în gări prețul biletelor și la poștă timbrele dar fac din cuvîntul de onoare lege inflexibilă cum observa un alt călător... apoi nopalii, înalți ca niște spînzurători, trenul cu mici vagoane verzi pe liniile secundare... sutele de greieri de dincolo de plasele metalice de la ferestre, copiii strîngînd fructe pline de spini („un copil nu cere decît hîrtie și vînt ca să înalțe un zmeu"), pepeni cu aromă veche ca de vin, o infinitate de detalii ce nu se relevă unui străin... San Cataldo, Serradifalco, Acquaviva și toate celelalte cantoane de cale ferată prin care locuise... Sicilia e o fata morgana pierdută a copilăriei după care emigratul la Florența și Milano s-a întors să alerge... A găsit-o pe doamna Concezione, „plină de timp", avînd pe umeri un obsesiv șal roșu și purtînd bocanci bărbătești, „niște bocanci vechi de-ai tatii, de cantonier, înalți și probabil cu țînte"... l-a așezat la masă frigîndu-i ca și altădată o porție de hering, l-a purtat cu ea pe la casele altora... Pentru cel ce vedea în estetica lui Croce o stea rece în noapte, călătoria era „prezent, trecut, amintire și fantezie, nu viață și totuși mișcare". Sicilia era permanent puțin înaintea sa ori puțin în urmă, niciodată exact lîngă el, așa cum o știa, o visase, o uitase și avea s-o vizeze și să încerce s-o uite din nou după aceea. Fiecare vîrstă e ireversibilă și sîntem atît de săraci sau atît de bogați după cum înțelegem acest adevăr.

În cîmpie deschisă sînt săpate puțuri pietruite ca să rețină apa de ploaie. M-am oprit la unul din ele să mă răcoresc. Alături se afla un ogor arat. În afară de spicele figurate pe monedele antice, alt grîu n-am văzut în Sicilia. Totuși, epitaful lui Eschil vorbește despre „Gela bogată în grîu". Deasupra, în arșiță, vulturii navigau somnambulic. Unde începeau munții Iblei ? Printre ierburile lor alpestre, spune Pindar, înfloresțe crinul de pădure. Floare de dincolo de mormînt, în imaginația celor vechi, cu petale labile, de un albastru decolorat. Moartea are în această insulă o față de sînge și alta de floare evanescentă. Așa gîndeam, însă, imediat mi-am adus aminte de Palazzo Gangi din Palermo, un Settecento cu lumina secată în candelabre și prefăcută în pulbere ușoară care moare pe oglinzi, unde cineaștii n-au trebuit decît să disimuleze actuala instalație electrică pentru a filma scene din Ghepardul. Masca mortuară a prințului Salina are la Palazzo Gangi forma oglinzilor de Murano ale căror pupile obosite fixează fantomele ce patronează din tablourile înșirate pe pereți tăcerea așternută peste utopiile lor de sînge albastru. Elio Vittorini s-a opus categoric în cadrul editurii Einaudi publicării Ghepardului, vină pe care mulți critici nu i-au iertat-o trecînd prea ușor peste faptul că insula prințului di Lampedusa era altă Sicilie decît a lui... Nostalgiile lui Vittorini și umbra Ghepardului rătăcesc totuși pe aceleași drumuri în Sicilia...

Cînd m-am întors spre Palermo am așteptat autobuzul mult peste ora fixată în program. Am asistat apoi la repetarea unor scene pe care pînă atunci le crezusem invenție literară. Șoferul frîna de cîte ori îi făcea cineva semn să oprească, deși autobuzul era arhiplin, însă, după ce se interesa de costul biletului, prezumtivul pasager rămînea adesea mai departe pieton. Și nimeni nu-l apostrofa că oprise autobuzul degeaba.

În aceeași zi urma să plec. Insula devenea pentru mine trecut, pseudonim al unui vînt plin de fumul gărilor siciliene în care nu voi mai cobori, poate, niciodată.

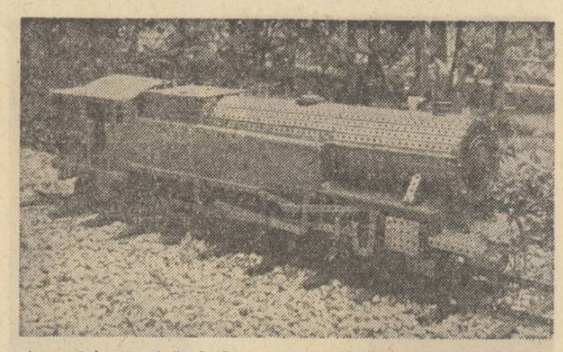

Această locomotivă cîntărește numai 30 de kg și are o lungime de 135 cm. Este opera unui cineast francez, Gérard Hamel. Pasionat dintotdeauna pentru mecanică și infinitele ei posibilități, G. Hamel prețuiește realizarea micilor capodopere. Ultima, este această replică miniaturală, a unei locomotive britanice „Baltic-Bank" care către anii 1920 era cea mai puternică dintre locomotivele de tip 242, putînd remorca pînă la 400 de tone cu o viteză de 128 km pe oră.

Locomotiva construită de G. Hamel este animată de un motor electric ; ea a necesitat 100 ore de muncă și 2 000 de piese, dintre care 900 de șuruburi. N-are decît un singur „defect" : nu scoate... fum.

O PERIUȚĂ de dinți muzicală... este un mijloc adecvat pentru a îmbia copiii s-o folosească de cel puțin două ori pe zi: dimineața și seara. Periuța nu cîntă decît atunci cînd este folosită bine, adică atunci cînd dinții sînt periați în sensul vertical de jos în sus sau de sus în jos.

ÎN DANEMARCA s-a realizat un termometru de cameră întrutotul deosebit. O floare stilizată, o margaretă, își are tulpina luminoasă, deoarece prin ea circulă mercurul necesar înregistrării temperaturii camerei.

LA O FABRICĂ de bere din Stuttgart (R.F.G.) a fost dată în folosință cea mai rapidă bandă de îmbuteliere. Capacitatea benzii este de 80 000 de sticle pe oră, aproape 22 de sticle pe secundă.

ANUL ACESTA pe plajele australiene a apărut o nouă modă: aceea a omului-pasăre. Noul sport se bazează pe construirea unei unici perechi de aripi, folosindu-se lemnul și plasticul. „Aripile" sînt puse în mișcare inițial de către o motocicletă, care înlesnește... decolarea.

PORTOCALE cu gust și miros de mere, mere cu gust și miros de portocale, au fost obținute în Suedia. Mărul este cultivat și în nord, în timp ce portocalului îi plac zonele mediteraneene. Dacă această descoperire a botaniștilor suedezi își va găsi o aplicabilitate economică, țările scandinave vor putea recolta portocale cu aspect de mere conținînd toate elementele prețioase ale gustoaselor și zemoaselor fructe din sudul însorit.

MECANICUL de locomotive din Montagua (Portugalia) coborî din cabina lui ca să-și mai dezmorțească oasele. Era într-o gară mică. Și constată cu uimire că din garnitura cu care pornise lipseau aproximativ jumătate din numărul de vagoane. Vagoanele lipsă se desprinseseră pe traseu și deviaseră. Din fericire călătorii nu au avut de suferit.

THOR HEYERDAHL, cunoscutul explorator norvegian, se străduiește de cîtiva ani să dovedească faptul că civilizațiile celor două Americi au fost influențate de navigatorii Egiptului antic, sosiți pe aceste meleaguri cu zeci de secole înaintea vikingilor și a lui Columb. Acum Mohamed El Fassi, fost vicepreședintele al U. N. E. S. C. O.-ului, a relevat, după cum relatează „Tribune de Geneve" că descoperitorii Americii ar fi berberii din Africa. Pe ce se bazează afirmația sa ? Pe faptul că triburile de indieni din America utilizează în vocabularul lor circa 400 de cuvinte de origină berberă. Mohamed EL Fassi este de părere că arhipelagul Caraibelor își trage denumirea de la cuvîntul arabo-berber „Karab", care înseamnă „apropriere" (de pămînt).

DOI INGINERI ucraineni **lucrînd într-un important complex industrial au inventat o „dădacă electronică". Este vorba de un releu electronic, care poate fi introdus în jucării și chiar în scutecele micuților. Îndată ce aceștia își ...udă pantalonașii, o „voce plăcută" îi anunță pe părinți. Noul aparat electronic este extrem de sensibil la... umiditate. O infimă doză este suficientă pentru a pune în funcțiune... semnalul de alarmă.**

SOȚII TCHEKOF MINOSA și Brigitte de Saint-Preux au sosit recent la Londra. Ei se aflau la capătul unei călătorii prin Asia care a măsurat 20 000 kilometri și a durat trei ani. Scopul acestei călătorii l-a constituit dorința de a se documenta și a scrie o carte privind diversitatea formelor de ceremonii nupțiale. Cei doi soți, ambii în vîrstă de 26 de ani, au poposit în Turcia, Iran, Irak, Afganistan, Pakistan și India și nu s-au rezumat numai să-și noteze impresiile, ci s-au căsătorit de 9 ori, în diferite împrejurări deosebite ale călătoriei lor. Călătoria lor neobișnuită s-a încheiat, cu un final nepreväzut : cei doi soți căsătoriți o dată după legea țării lor și de nouă ori după diferite rituale ale țărilor vizitate, au hotărît să... divorțeze !

PE FIRUL EVENIMENTELOR

LUMEA LUI HIRAM POTTS

de Nicolae LUPU

Cu prodigioasa-i imaginație și binecunoscutul simț al umorului, publicistul american Art Buchwald a închipuit un personaj cu numele ciudat de Hiram Potts, care grație unei excursii individuale în zona marelui Canyon devine singurul supraviețuitor american al unui presupus cataclism atomic. Descoperit după un deceniu de antropologi neozeelandezi, la rîndul lor unici supraviețuitori, el declară că deși nu înțelege prea bine ce s-a petrecut consideră că nu exista altă soluție pentru... a obține o „pace onorabilă". Evident, în afară de multe alte înțelesuri, Buchwald lovește în verbiajul menit să acopere iraționalitatea politicii de forță mai ales în epoca dotării ei cu arme nucleare, așa cum s-a dovedit încă o dată în această săptămînă de escaladare a intervenției militare americane în Vietnam. De altfel nu este nici prima și nici ultima fabulă de acest gen. Un istoric englez închipuie drept supraviețuitori ai unei imaginare conflagrații nucleare doar membrii unui trib de pigmei pierduți în jungla africană. Șeful lor îi adună și le spune cu amărăciune în glas : „Și cînd te gîndești că va trebui să luăm totul de la început..." De fapt între Hiram Potts și Pigmey-Chief nu există prea multe deosebiri. Îi unește soarta comună și mai ales statura mentală: pentru ambii, a o lua de la început, nu înseamnă chiar atît de mult. Dacă realmente distanța dintre început și stadiul actual ar coincide, pentru toți cei care decid soarta lumii, cu însăși evoluția și înțelepciunea acumulată a istoriei, atunci cu adevărat lumea lui Hiram Potts și Pigmey-Chief ar fi deosebit de mică.

În ultimul volum al memoriilor sale, apărut în această săptămînă, fostul premier englez Harold Macmillan povestește că una din convorbirile cruciale dintre el și un alt conducător de stat vest-european desfășurată în vila sa de la țară, a fost întreruptă de puternice ciocănituri în ușă. Macmillan a deschis contrariat pentru a se afla în fața șefului oamenilor de serviciu care i-a spus : „Domnule, pădurea din jur este plină de polițiști cu ciini alsacieni, care afirmă că vă păzesc de agresori dar în același timp gonesc toate păsările. Trebuie să se pună capăt acestor lucruri.

— Dar bine, bîigui surprins fostul premier, noi avem aici o reuniune internațională de mare importanță.

Omul de servici răspunse imperturbabil :

— Domnule nu știu ce este aici, dar cele ce se petrec acolo trebuie să înceteze".

Întîmplarea își are morala sa. Ce-i drept, cîinii au continuat să latre, iar interlocutorul domnului MacMillan a remarcat : „Cum spuneam cînd am fost întrerupți...". Dar mai grav apar lucrurile cînd în joc nu este numai liniștea păsărilor din comitatul Sussex ci însăși viața a milioane de oameni, libertatea lor, în timp ce agresorii imperialiști consideră drept misiunea lor divină să o facă pe alsacienii în pădurile altora. Cum spunea omul de servici evocat de MacMillan : „Toate acestea trebuie să înceteze".

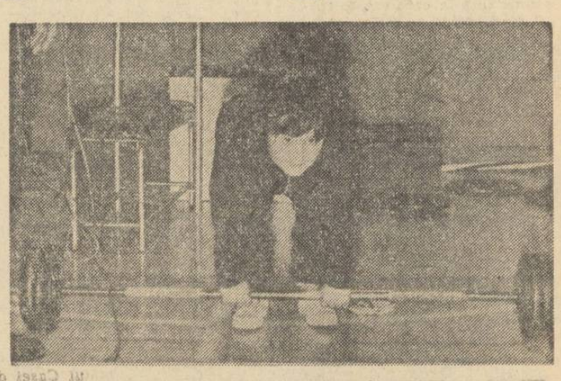

Deși are numai cinci ani, Marco Magistrati este cel mai puternic copil din lume. La recenta manifestare de la Palatul Sporturilor din Piacenza (Italia), Marco a reușit, sub privirea uimită a unui numeros public, să ridice, fără eforturi, o greutate depășind 50 de kilograme.

PARTICIPANȚII la un congres oftalmologic întruniți la Wiesbaden, s-au pronunțat pentru înzestrarea vehicolelor cu lumini de control albastre în locul celor roșii. Cererea este susținută de faptul că numărul persoanelor suferinde de daltonism (adică incapabile să distingă culorile roșu și verde) este foarte mare și mereu în creștere, iar pe de altă parte experiențele cu lumini de control albastru au dat rezultate foarte bune.

CEI 150 DE SPECIALIȘTI prezenți la Congresul internațional de meteorologie de la Lucerna (Elveția) au ajuns la concluzia că infestarea aerului crește într-un ritm accelerat, constatare ce avea să-i determine a schița unele măsuri. Este vorba, mai ales, de necesitatea instalării în toate țările europene, mai cu seamă în orașe și zonele industriale, a unor stații pentru observații, care să înregistreze modificările survenite în compoziția aerului.

Francezul Michel Herviaux este un pasionat al parașutismului. Iată de ce, atunci cînd s-a decis să se căsătorească cu Odette Corre, a rămas stabilit ca nunta să aibă loc în localitatea Grace iar viitoarea lui tovarășă de viață ca și prietenii veniți la cununie să-l aștepte să... sosească pe calea aerului, mai precis după ce va sări cu parașuta din avion și va ateriza chiar în fața lor. Totul a decurs conform previziunilor, cu o mică excepție : o puternică rafală de vînt a făcut ca Michel Herviaux să aterizeze, nu acolo unde și-a propus, ci în vîrful unor copaci aflați în imediata apropiere (vezi foto.) A fost necesară intervenția unor pompieri. După o așteptare de o jumătate de oră, mireasa și-a putut îmbrățișa viitorul soț.

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ PENTRU „MAGAZIN"

POVESTIRI DIN „VALEA TRANDAFIRILOR"

Există o patrie a reginei trandafirilor, iar numele ei este „Dolina roza". Palatul acestei regine, cu totul și cu totul din... petale de trandafiri, se află într-un oraș de pe valea riului Tungea, la poalele de sud ale Balcanilor. În fiecare an, la „Balul trandafirilor", care are loc aici, cea mai frumoasă dintre frumoase este declarată regină.

În noaptea balului regina nu se odihnește. Așa e obiceiul. Cu întreaga ei suită se pregătește ca, în zori, să conducă alaiul culegătoarelor de trandafiri spre împărăția florilor-regine, acolo unde un imens „ocean" răscolit de ușoara adiere a vîntului își unduie valurile roșietice răspîndind pe mari distanțe amețitorul său parfum

Îmbrăcată într-o lungă rochie albă, cu coroniță pe cap, ducînd în mînă un sceptru împletit din flori, regina este transportată în vîrful unui car plin de trandafiri. În urma ei, pe jos, merg frumoasele culegătoare dintre care, în anii următori, se va alege o nouă regină, „Regina rozelor"...

★

Există o anumită perioadă a anului cînd în Republica Populară Bulgaria se obișnuiește să se spună că „toate drumurile duc spre Valea trandafirilor". Această perioadă se află la hotarul lunilor mai și iunie, atunci cînd floarea de trandafir atinge apogeul frumuseții, iar parfumul ei tăria maximă. În aceste zile, locuitorii văii se trezesc o dată cu zorile și pornesc cu coșulețele de răchită, la cules de roze.

Îmbrăcate în frumoase costume naționale — peste cămașa albă, înflorată, un ilic roșu aprins, iar șorțurile, la fel de roșii, acoperă fustele bordate cu flori — cîte-un trandafir roșu în păr — fetele se pierd în „marea" care le ajunge pînă la piept, în căutarea petalelor înrourate. După ce și-au umplut coșurile, înainte ca razele soarelui să înfierbînte cîmpia, se retrag în alai, lăsînd în urma lor dîra persistentă a parfumului de trandafir.

Se spune că singura floare care reușește să sensibilizeze toate simțurile omului este trandafirul. „Trandafirul de Kazanlîk" — nume dat trandafirului adus prin secolul XVII din Persia, confirmă întru totul astfel de aprecieri. Industria alimentară bulgară reușește, cu ajutorul lui, să producă unele dintre cele mai căutate gemuri, dulcețuri și băuturi. Cît privește cosmetica, o întreagă industrie de parfumuri se bazează numai și numai pe esența de trandafiri.

Se spune că aurul nu valorează atît cît valorează uleiul de trandafir. Un kilogram din esența acestei flori se vinde pe piața internațională la un preț care atinge aproape costul a două kilograme de aur. Numai în 1970, comerțul exterior bulgar a plasat la export 1 185 de kilograme de esență de trandafir. Mai mult de atît a fost reținut, pentru prelucrare, în țară. Dacă un kilogram de esență se extrage din circa 3 500 kg de petale, cîte miliarde de flori au fost mînjiate de degetele harnicelor culegătoare ?

★

Unică în Europa, cunoscută în lumea întreagă, „Valea trandafirilor" din Bulgaria poate fi vizitată în tot cursul anului, dar nicicînd nu este mai frumoasă decît la sfîrșitul lunii mai și începutul lunii iunie cînd, pe acest pămînt binecuvîntat de la poalele Balcanilor, se organizează tradiționala „Sărbătoare a trandafirilor", o adevărată demonstrație a florilor, risului și bucuriei. Durează o noapte și o zi. Începe cu balul și se termină cu vizita la expoziția florilor și la unicul muzeu existent în acest domeniu, „Muzeul trandafirului". Mii de turiști străini și zeci de mii de localnici și oaspeți din toate colțurile Bulgariei petrec aici clipe de neuitat. Asistă la ritualul culegerii prețioaselor petale, la întreceri sportive pentru cucerirea „Cupei cu trandafiri", la frumoase spectacole folclorice în aer liber...

Și cine a participat la această sărbătoare, cu siguranță, n-o poate uita multă vreme...

Constantin AMARIȚEI

• ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI •

SALT DE LA 80 METRI!

Un licean francez cade de pe o faleză de la o mare înălțime și se prăbușește pe stîncile abrupte ale coastei rămînînd totuși în ... viață.

Era una din ultimele zile de vacanță. O zi minunată, în care primăvara triumfa victorioasă. O zi de nespusă bucurie pentru Dominique Bèranger, un licean francez în vîrstă de 15 ani. Colindase, cu cel mai bun prieten al său, toate împrejurimile orașului. În fiecare zi, mergeau în altă direcție. De astădată, se părea că epuizaseră itinerariile. Sosind dimineața să-l ia în excursie, prietenul i-a spus :

— Vrei să vezi cea mai frumoasă panoramă a orașului-port, a Havre-ului ? Atunci hai cu mine.

Nu a vrut să-i spună unde-l va duce. Ținea cu orice preț să-i ofere o surpriză. După vreo două ore jumătate de mers, cei doi băieți au ajuns la țel. Se aflau sus, pe una dintre falezele care străjuiesc orașul. De-acolo, de pe faleza Sainte—Adresse, priveliștea era într-adevăr spectaculoasă. Șerpuind, Sena își urma meandrele, vărsîndu-se în mare. Era ca o panglică de argint În punctul de întîlnire dintre marele fluviu și mare, apa își schimba culoarea... Contopirea era cauza. Portul le apărea ca pe o imensă panoramă, cu misterioasa viață de descărcare și încărcare a uriașelor nave de comerț, venite să ducă dincolo de Atlantic și să aducă de acolo tot soiul de mărfuri.

În lumina acelei dimineți, băieții nu se mai săturau admirînd priveliștea, privind forfota din port, care, de-acolo de sus, de pe faleză, le apărea ca un spectacol deosebit, în care oamenii erau niște mici puncte colorate. Își arătau unul altuia cîte o descoperire mai deosebită. Cînd, fiind la marginea extremă a falezei și făcînd un pas greșit, Dominique a alunecat în jos, cu o viteză vertiginoasă. Zborul a fost îndeajuns de lung : 80 de metri ! Trupul băiatului s-a oprit pe stîncile care se întindeau de-a lungul coastei.

Prietenul a rămas cîteva clipe înmărmurit de groază. Și de remușcări. A lui fusese ideea acestei excursii. Apoi și-a revenit și a chemat într-ajutor. De fapt, și oamenii de la Salvamar observaseră „căderea".

Transportat la spital, medicii au constatat cu uimire, că în ciuda rănilor adînci și a unui traumatism cranian, viața băiatului nu era în pericol.

O mare șansă în asemenea condiții...

(S-a întîmplat în aprilie 1972 în Franța)

SURPRIZA DE LA BANCĂ

● Eliberat din închisoare, un răufăcător încearcă să jefuiască o bancă ● Dar, lovitură de teatru : aceasta fusese prădată de gangsteri cu o jumătate de oră înainte ● Un record negîndit de hoț : este arestat la o oră după ce fusese pus în libertate...

Pe pragul închisorii se întîlni cu preotul.

— Prin urmare ești liber. Dacă ai nevoie, te pot ajuta să-ți găsești o slujbă.

Tînărul îi răspunse cu voce acră apoi traversă în fugă strada și se opri în fața mașinii parcate. Transpirase rece de parcă ar fi trecut printr-o spaimă mare. Așa i se întîmpla de cîte ori ieșea din închisoare.

Aerul era călduț și parfumat. Inspiră profund, apoi privi cu atenție mașina parcată, un Austin hodorogit. Era mașina preotului, Planul și-l făcuse încă înainte de a fi eliberat și era convins că de data asta totul va merge ca pe roate. Așa cum îi spusese „tovarășul" de închisoare, cheile se aflau la locul lor ; preotul nu încuia niciodată mașina care deși era veche avea motorul foarte bun. Doug privi în jur apoi se urcă, porni și se strecură în șuvoiul străzii.

— Gata ! — se felici el. În ultimele zile de carceră hotărîse să renunțe la găinăriile mărunte, furturi prin drogherii și magazine mici. Ultima dată riscase să fie linșat. Nu ! Acum va lua cu asalt o bancă. O lovitură grasă și gata.

În oraș se afla o bancă mai izolată. O filială situată pe o străduță mai puțin circulată. Părea o nimica toată, dar în fiecare vineri erau depuși aici banii unor mari magazine universale.

Intoarse la stînga, intră pe străduța îngustă și observă lipsa mașinilor : parcarea era interzisă. Încetini trecînd prin fața băncii, apoi intră într-o piață, unde parcă Austin-ul. Luă din pachet o haină veche, îi descusu căptușeala mînecii și scoase cîteva piese ciudate care îmbucate una într-alta se transformau într-un pistol. Era o imitație perfectă, făcută din mîez de pîine. Coborî, și sigur pe el după cîțiva pași intră în bancă. În sală se aflau doar cîteva persoane. Citi afișul „încasări speciale" și dezinvolt se îndreptă spre ghișeu observînd o animație cam neobișnuită printre funcționarii din spatele boxelor : făceau probabil operațiunile de închidere. Încet, cu picioarele care-i tremurau, traversă sala. Îi era frică. Inspiră profund și se opri la ghișeu.

— Nu te mișca ! — amenință funcționarul cu pistolul.

★

— Toți polițiștii orașului și-au dat întîlnire în această bancă — mîrîi Doug încadrat de doi agenți.

— Ai venit tîrziu — îi explică unul din ei. Banca a fost prădată acum o jumătate de oră. Făceam cercetări.

— Bine, dar n-am văzut nici o mașină de-a voastră... de obicei faceți un tapaj...

— Ce vrei, respectăm și noi legile circulației... parcarea era interzisă așa că am băgat mașinile în curte.

Doug suspină cu amărăciune gîndindu-se la sfatul capelanului de a se îndrepta și de a-și schimba viața. Acum era prea tîrziu. Libertatea lui nu durase de cît o oră.

S-a petrecut la Londra.

(Din „Domenica del Corriere")

SPIRALE

Ștefan Aug. Doinaș (I)

de Eugen BARBU

În cronica noastră la „Ipostazele" lui Doinaș, remarcam aerul augural al acestei poezii, glaciaritatea și ținuta versurilor unui clasic întîrziat, cum îl numeam, pentru că chiar dacă în *legendele* unor tablouri din ciclul „Comentarii la cîteva capodopere contestate" trăda, cît de cît, intenții surrealiste, poetul rămînea robul fericit al unei perfecțiuni formale fără cusur pe care o cultiva acerb și cu armele cele mai bune. Scriam acolo că e aproape de Valéry, cum în acest ultim volum, „Ce mi s-a întîmplat cu două cuvinte", mi se pare *foarte în inima lui Mallarmé*, și iată, s-a și produs prima erezie : vremea a trecut peste cei doi mari poeți francezi și noi i-am și trecut în rîndul clasicilor, nimic nemaisperlînd spiritele burgheze.

Există la Doinaș încă de pe acum acea *înghețare a versului* care-ți face frig pe șira spinării, fruct al unor lecturi debordante, al unei acumulări sălbatice din care mai răsbat razele ostenite ale laserului intelectual, rozînd totul cu o sagacitate ce ne scapă. *„La chair est triste, hélas ! et j'ai lu tous les livres !"*, exclamă maestrul și numai așa trebuie înțeleasă poezia lui Doinaș, ca pe o emisie a unui spirit sceptic care a trecut prin toate încercările artei. O iradiere secretă înnobilează totul, poetul suferind de aurita melancolie a statuilor în amurg. Este o lenește circumstanță în care aceste gînduri se desprind ca păsări sacre de pe un rîu mitic. Citindu-l pe Doinaș, vorba lui Dan Botta, *aud un paradis de melodii !* *„Isvor tînjind sub iederă, fecioară !! Nu peste mult tu vei țîșni din stei/ cu murmur care-și caută-n scîntei/ triumful de-a muri întîia oară/ Vei fi precum nisipul pe alei/ în parcul solitar de-odinioară / sau ca un lac pe care-l înfioară/ o lebădă cu aspînțitul ei/ Acuma — veselește-te și cîntă/ va fi o zi sălbatică și sfîntă/ Dar teme-te, căci ceasul va fi trist/ Din pragul lui de voluptăți și jale/ vei socoti osînda vieții tale/ ca la anul nașterii lui Crist"*. („Profeție în zodia Fecioarei"). Pentru cititorul obișnuit de poezie, trebuie spus că tocmai depărtarea obiectivă de sentiment face excelența acestor versuri de o nobilă amplitudine, acea detașare superioară, discretă a subiectului liric în fața unei sentimentalități care a făcut destul rău artei. Iată începutul din „Lupul singuratic" : *„Iubita printre arbori nu se vește/ Jos, într-o ripă umbroasă ca-ntr-un ungher, stau dumnezeiește/ bătut leneș de-un vînt, ca și mine stingher/ Nimeni nu trece și nimic nu se întîmplă/ De altfel, niciodată nu se întîmplă nimic/ Numai pe tîmplă / aceiași șuviță-și sporește argintul din spic. / De două ori zarea-mi apune sub pleoape/ De două ori inima-mi tresare în piept/ Presimțul care-mi dă tîrcoale pe-aproape/ uneori mi se-așează pe umărul drept"* unde perfecțiunea formei rămîne ireproșabilă, creînd o senzație de stenic, de teren curățat de orice impuritate. Poemul „Vînătoare" îmi aduce aminte de *Angoisse* a aceluiași Mallarmé *(„Eu nu vin în această seară să învinge trupul tău/ O, animal în care găsesc toate păcatele unui popor/ Nici să sap în părul tău impur, o tristă furtună/ sub incurabila plictiseală, pe care o lasă sărutul meu"*, traducere aproximativă) : *„În camera cu blănuri animale/ pătrunde azi aroma cărnii tale/ Pădurile cu buhe și ereți/ stîrnesc din nou un joșnet în pereți / ... în camera cu blănuri animale/ luminile se sting clipind domoale/ Așa s-au stins, cîndva, în luminiș/ bogate foi de fag cu foc pieziș/ în timp ce vulpi roșcate și viclene/ din pînda ta se furișează-n lene/ iar ochiul linxului de-argint topit/ în apa turbure s-a toropit/ Ridic din nou un arc, iau o săgeată/ Pădurea stă sub timpuri scufundată/ Dar flarele trecînd nivelul apei/ se mișcă blînd în marginile pleoapei"*. La prima vedere, apropierea de modelul mallarméan pare riscată, dar la o lectură atentă se pot depista ușor acele aglomerări de cuvinte care creează aceeași stare de veghe lucidă asupra obiectivului liric, pornindu-se de la două decoruri neasemănătoare în care însă există același turbure sentiment de intimitate. La drept vorbind poezia, *act de geometrie și logică, formă a rațiunii*, ca să citez iar pe Botta, nu se cere explicată, ea este un lux al gîndirii : *„Tu, chip frumos de lună umbrit de-un cearcăn verde/ oricine-ai fi, pe tîmplă orice stigmat să porți/ această transparență a cărnii o vei pierde/ cum pierde vița arcul înfășurat pe porți"* („Tatuaj pe sinul stîng"). În unele locuri apar fericite formule ale maestrului, netravestite : *O, de-ar veni suprema curtezană/ cu gura de argint, Impalidata !/ Vreau sărutarea ei, nepămînteană : un fulger, întuneric iar, și-gata...",* unde numai rima finală ne scoate din farmec, din nefericire! („Don Juan în delir") sau : *„Legende, voi-silabe cu noroc/ slăvite fiți !/ știu una care spune/ că sînt ființe ce trăiesc în foc / fără de spațiu, fără de cărbune/ odrasle ale arderii. Și știu din basmu-acesta, cît este minciună"* („Salamandra") sau: *„Era tîrziu Prin arborii ca fumul/ priveam cum toate sunetele se retrag"* („În pragul furtunii") sau: *„culorile cîntă ca stîncile, ca fiarele/ înnebunite de lira lui Orfeu"* („Ferestre", 1912) sau : *„Dar vine-un timp cînd orice templu moare/ statuile decad, se sparg urcioare/ iar trupurile se topesc-pe-alei"* („Frumusețea").

De o mare perfecțiune mi se pare poemul „Grota cu soare" : *„Evul luminii e, de mult, o amintire / În locul cerului, respiră-o noapte/ cu pieptul tatuat ; păunii umblă/ din țară-n țară fulgerînd molozul / cu cozile : pe plajă înecații / foșnesc ca scoicile, bătuți de valuri/ iar plopii care ieri au fost fețile/ s-au consumat : cîmpia-i ca de smoală/ spiritul zilei delirează-n peșteră/ Bărbatul-care de la briu în jos-e stîncă-ține-n brațele-nălțate/ (și ele-ncep treptat să se împietrească)/ trupul femeii, cel din urmă soare/ gata să nască într-un golf de somn/ Pe dinlăuntru, muntele se simte/ ca un păun mușcat de stele tinere"* Poate că un exces de descriptivism observat ici și colo și finalul programatic, unde gîndirea prealabilă a întrecut prospețimea inspirației, ratează parțial acest fenomenal poem pe care l-aș da de exemplu.

Este sigur că ne aflăm în *starea de grație mallarméană* despre care vorbea cineva în legătură cu poezia lui Dan Botta, cu care Doinaș are vizibile afinități, după cum vom dovedi mai încolo...

ROBERTO BENZI A CINCEA OARĂ LA BUCUREȘTI

Cine nu-și amintește de copilul minune care a înmărmurit lumea muzicală debutînd ca dirijor la vîrsta de 11 ani ? Cine n-a văzut „Preludiul gloriei" și „Chemarea destinului" ? Astăzi însă nu-i vom cere lui Roberto Benzi să-și întocmească fișa biografică, ci să răspundă, în maniera sa directă, nonșalantă, citorva întrebări de actualitate.

— Specialiștii americani proiectează, construiesc și experimentează săli de concerte de diferite forme în care orchestra este amplasată fie la mijloc, fie împărțită în colțuri, fie înconjurînd publicul, pentru atingerea perfecțiunii acustice. Care credeți că ar fi, din punctul dumneavoastră de vedere, forma ideală a sălii și locul orchestrei ?

— Am să vă dezamăgesc dar optez tot pentru forma clasică a amplasării orchestrei. Cred că marea problemă nu e atît a formei sălii cît a acusticii. Care e secretul teatrului grecesc din Epidaur, care e „numărul de aur" al arhitecților bisericilor renascentiste ? De ce e atît de greu să construiești astăzi o sală de concerte cu acustică bună ? Deși am debutat în sala Pleyel din Paris, îmi pare rău dar trebuie să spun că are o acustică dezastruoasă.

— Cum întrevedeți viitorul concertelor muzicale, concurate tot mai presant de televiziune, imprimări pe discuri sau pe bandă ?

— Există într-adevăr primejdia spectatorului domestic, din fața televizorului care asimilează cu aceeași vulgaritate un concert simfonic, un show sau un western. Totuși televizorul sau audiția stereo, oricît ar fi de exacte nu vor înlocui acel fluid stabilit între dirijor și publicul din sală. Personal, nu mă plîng de lipsa publicului la concertele dirijate de mine. Dacă va deveni cu timpul o primejdie voi vedea ce e de făcut.

— Fără a încerca să demistific mitul dirijoral, credeți în hipnotismul dirijorului ?

— În ceea ce privește publicul, da, deși e puțin cam „tare" spus. E vorba de acel sentiment de dominare estetică pe care îl impune dirijorul chiar cu spatele la public. Dar între dirijor și orchestră, nimic metafizic. Într-un fel, pentru mine, orchestra reprezintă soldații cu care lupt, cu care domin sala.

— Obișnuiți să vă confruntați propria concepție asupra unei piese muzicale cu a altor dirijori ?

— Da, desigur... Am avut chiar norocul să pot învăța multe de la doi dintre maeștrii pleiadei dirijorale germane a secolului nostru, Wilhelm Furtwängler și Bruno Walter.

— De-a lungul unei experiențe dirijorale de aproape 24 de ani vi s-a întîmplat să vă schimbați total sau parțial viziunea asupra lucrărilor muzicale ?

— N-aș putea spune schimbare sau chiar renegare ci poate îmbogățire în sensuri și asta înseamnă mult mai mult.

— Ați dirijat și orchestră de cameră ?

— Da, și formații restrînse și muzică lirică, dar nimic nu posedă valențele orchestrei mari simfonice, nimic nu-mi dă aceleași satisfacții. Asta este viața mea.

— Preocupări componistice ?

— Foarte puține. Am scris, la insistențele colegilor un cvartet, am orchestrat variațiunile pentru două piane de Brahms, pe o temă de Schumann, dar nu, nu asta-i calea mea, nu mă atrage prea mult.

— Dar cinematograful ?

— Oh ! Cinematograful nu e esențial pentru mine. A fost o fascinație la vîrsta copilăriei, acum nu mai am timp.

— Ați fost oaspetele țării noastre de cinci ori, de patru ori la pupitrul Filarmonicii bucureștene. Ce ne puteți spune despre orchestră ?

— Sînt mulțumit, lucrez cu plăcere, e o orchestră disciplinată, cu mari posibilități. Ar putea fi una dintre cele mai bune orchestre dacă ar persevera mai mult. Nu pot să uit publicul de aici care mă îndrăgește și mă apreciază. Incontestabil, există personalități muzicale cu talent relativ egal dar cu succes de sală diferit.

Cornelia DRĂGUȘIN

Cititorilor revistei „Magazin" o prietenească amintire
ROBERTO BENZI

DESPRE LITERATURA LUI ION PAS

de Horia OPRESCU

Lecturile, esențiale, din copilărie, sînt de nești ! Cine poate uita fabuloasa aventură a lui *Robinson* ? Ori vibrantele epistole din *Cuore* ? Neștersele *„Amintiri"* de Creangă, *Povestirile de război* de Mihail Sadoveanu ?

La cei 9 ani ai mei, în vacanța mare ce despărțea *„a III-a de-a IV-a primară"*, în vara lui 1913, timpul trecea anevoios pînă venea sîmbăta, zi în care, de la chioșcul din colț, cumpăram „Revista copiilor și a tinerimei". Străbaterea acelor file — de proză, versuri, șarade, note ori desene sugestive — le consider, de asemenea, printre cele dintîi delicii ale spiritului meu. Pe coperta asta am descifrat, întîi, numele lui *Ion Pas !* Precum, nu tîrziu, tot din străvechea lui de tălmăcitor, m-am desfătat cu proza lui Dickens, Knut Hamsun, Balzac, Pierre Loti, Anatole France...

Ion Pas locuia pe strada Răsuri, imobil ce dăinuie și azi. Iar, ulucă la ulucă, în imobilul alăturat, se află o vastă ogradă cu pomi fructiferi și boschete de liliac. Aici, nu o dată, am zărit statura falnică a lui Mihail Sadoveanu, alături de aceea, mai plăpîndă, a lui V. Demetrius. Veneau, amîndoi, la prietenul lor, scriitorul N. N. Beldiceanu.

Odată, nu-mi amintesc care copil, mi l-a arătat, străbătînd ulița, cu silueta-i de adolescent, mereu cu cărți sub braț, și texte felurite, pe Pas. Locuia și el acolo, pe strada Răsuri.

Astăzi, după decenii, în raftul cărților, cu osebire dragi inimii mele, se mai adaugă unele... De-astădată, cu măgulitoarea semnătură autografă, a autorului de demult. Sînt intitulate „Scrieri" și cuprind o regrupare a bucăților apărute și epuizate de ani. Titlurile sună evocator : „Spovedania unui învins", „Lanțuri", „Zilele vieții tale", „Prezențe", „Carte despre oameni și locuri", „Noi în furtună"... Dar nu voi întreprinde, acuma, o analiză de exeget. Precum nu încerc înfățișarea omului de principiu, a luptătorului social.

O trăsătură esențială l-a caracterizat totdeauna : calmul, osîrdia, privirea în lungul timpului. Iar portretizarea omului și a realizărilor lui, nu se poate comprima într-o definiție. Așadar, voi cerca să-i proiectez chipul și caracteristica, din însăși scrisul propriu. S-a zis, de mult că *stilul e omul*. Din *ceea ce*, prin felul *cum* îți este mărturia așternută pe hîrtie, îți croiești oglindirea proprie.

Ion Pas a călătorit, a văzut, a notat multe. Iar, citindu-i filele, totdeauna mi s-a părut a găsi răsfrînte în ele însăși esența sa : cetățenească, socială, politică. Fiind scriitor, este și un convorbitor plin de farmec. O vrajă, domoală și lucidă, se desprinde din spusele lui. Precum, din hîrtia tipărită, se degajă narațiunea plină de nerv a unui reportaj, restrîns dar condensat. Adesea plastic, uneori somptuos. Și, totdeauna, strict legat de subiect, implicat cu țara, împletit cu epoca de care se preocupă.

Și, pentru că o călătorie echivalează, ca viziune și sedimentare, cu un raft de cărți, să ne oprim la una din ele. Precis, la așa numita „Carte despre drumuri lungi". Să amintim, de acolo, cîteva scene... Oaspete, intempestiv, într-o școală elementară din Belgia, învățătorul își întreabă elevii dacă știu unde-i România. O mică școlăriță se-ndreaptă fără zăbavă spre planisferă și pune degetul exact pe țara noastră.

Altă dată, la Stockholm, călătorului nostru i se afirmă că George Enescu este cotat printre cei mai reputați muzicieni ai epocii. Precum, în bibliotecile de acolo, găsește traduceri din Sadoveanu, Rebreanu, Panait Istrati, Zaharia Stancu, Mihai Beniuc.

Sau, de asemenea peste hotare, este întîmpinat de ecoul, vibrant, al unor concerte dirijate de George Georgescu.

În „marele nord", în Finlanda, constată că teatrele joacă pe Caragiale, Ca și pe Victor Eftimiu, Mihai Sorbul, Mircea Ștefănescu, Iar un localnic îi vorbește de traducerile pe care le-a citit din Eminescu, Alecsandri, Stancu, Eugen Barbu.

Notațiile de drum ale neobositului călător sînt mereu impresionante. Dar nu prin ton senzațional, ieftin ori spectaculâr. Ci dovedesc pe omul care, străbătînd fruntariile, se pricepe să vadă, să compare, să asocieze, totul în raport de patria lui. Iată...

...În Danemarca, *leagănul* ilustrului povestitor Andersen, în fiecare an, de ziua natală a maestrului, din toate țările pămîntului, sînt invitați scriitori care, în chiar casa lui memorială, de la masa de scris a lui, sînt invitați să citească, în traducerea țării pe care o reprezintă, un fragment din scrisul sărbătoritului. Primul om de condei, dintr-o țară socialistă, care a avut această cinste, a fost Ion Pas, dind lectură unui fragment dintr-o traducere a sa din clasicul danez.

Elsinor, localitate unde dăinuie castelul în care Shakespeare a situat povestea nefericitului prinț Hamlet, se cuvine cercetată în Danemarca, așa cum, vizitînd Parisul, nu poți evita Turnul Eiffel... Și Ion Pas ne arată că, aici, între altele, i s-a arătat sala unde regina a turnat otravă în urechea regelui soț. Sau locul unde bufonul Yorik își spune monologul faimos. Or, *locul unde Ofelia s-a înecat...*

Iată *atîtea elemente* ce, aflate în cărțile lui Ion Pas, te emoționează și instruiesc, deopotrivă.

FESTIVALUL DE LA CANNES, EDIȚIA 1972

La ora cînd revista noastră apare, fericiții și, probabil, merituoșii laureați ai premiilor vor fi intrat în posesia lor de cîteva ore, preluîndu-le din mîna actriței Gina Lollobrigida sau a regizorului Alfred Hitchcock... Pentru cititorul nostru, aceste rînduri nu se doresc decît un element orientativ în hățișul celor 26 de filme artistice de lung metraj, selecționate pentru palmares și a celor 5 hors concours. Juriul, în fața căruia, din păcate, noi nu am fost prezenți cu nici o peliculă, este prezidat de regizorul Joseph Losey, alături de care și-au spus opiniile actrița suedeză Bibi Anderson, compozitorul Georges Auric, romancierul american Erskine Caldwell, marele realizator sovietic Marc Donskoi, regizorul ceh Milos Forman, un producător italian, un critic francez, un om de litere japonez etc. Ei poartă răspunderea palmaresului. Se spune că la actuala ediție pe croazetă se găsește un regizor pe fiecare mp, să nu mai numărăm vedetele, viitoarele vedete, starletele, cei 1 000 de gazetari, reprezentanții televiziunii etc., tot alergînd pentru a vedea cît mai multe din cele 350 de filme prezentate atît în festival, cît și în retrospective, săptămîna criticii, secțiunea realizatorilor, proiecțiile omagiale ș.a.m.d.

Primul film din afara concursului a purtat semnătura lui Lelouch **(„Aventura este aventură")** și a vrut să vorbească despre „confuzia lumii actuale", primit fiind cu simpatie de public. Dar filmul care a impresionat cu adevărat la acest început de festival a fost cel care propriu-zis, l-a deschis **„Vizitatorii"** lui Elia Kazan („America, America", „La est de Eden" etc.), o continuare a filmelor sale — mărturie despre Statele Unite, de această dată ocupîndu-se de reflexul războiului din Vietnam în conștiințe, de urmările sale tragice. Vietnamul (fără ca din război să apară decît o secvență) este personajul principal, coroziv, cauză a tulburărilor din conștiința americanului mediu. Elementele de critică socială, angajarea politică în momentul istoric dat sînt trăsături comune multora dintre filmele prezentate, adevărate reflecții severe, responsabile, asupra lumii moderne. Printre acestea se numără atît filmul realizatorului vest-german Peter Fleischmann **„Clopotele Sileziei"**, cel al canadianului Gilles Carles **„Adevărata natură a Bernardettei"** (legat de mitul „întoarcerii la natură"), **„Dumnezeu și dreptul meu"** de Peter Medak (cu un Peter O'Toole „fantastic" — spun criticii), film-pamflet, fabulă-parabolă îndreptat împotriva aristocrației engleze, a bisericii, a ordinii stabilite..., apoi caustica comedie **„Mimi Metallo, rănită în onoarea sa"**, semnat de regizoarea italiană Gina Wertmüller, cît mai ales de filmul-anchetă regizat de Francesco Rosi **„Afacerea Mattei"**, socotit o „exactă reflectare a unei epoci neliniștite și sfîșiate ce se întreabă continuu despre sine".

Printre filmele care au produs cea mai puternică impresie se află **„Solaris"**, regizat de sovieticul Andrei Tarkovski, adaptare după un roman științifico-fantastic de Lem, dar, în fapt, o lungă interogație filozofică asupra misterelor științei, cunoașterii, memoriei, progresului etc. Contrar celorlalte filme **„Solaris"** este un imn închinat vieții și naturii, o afirmare a umanității. Drept o „operă serioasă" a fost calificată pelicula polonezului Kamiemierz Kutz **„Perlele coroanei"**, în timp ce filmul regizorului maghiar Miklos Jancso **„Psalmul roșu"** a fost socotit „o operă dificilă și neobișnuită", de mare amploare, ce ia dimensiunile unei „chermeze sîngeroase și simbolice", în orice caz mai interesant decît pelicula regizorului ceh Juraj Herz **„Lămpile cu gaz"**.

În afara înfruntărilor festivaliere : două filme despre care se va vorbi și scrie mult : **„Macbeth"** de Roman Polanski și **„Roma"** de Federico Fellini.

O primă concluzie se impune, după opinia comentatorilor „cinematograful de analiză a sentimentelor este în regres, cedînd locul filmului-mărturie, rechizitoriu, avertisment"... Și este foarte bine !

ECOURI

PENTRU Marina Voica **lunile următoare echivalează cu un șir de confruntări cu publicul de peste hotare : la 23 mai pleacă pentru un turneu de 40 de zile în Israel, luna iulie va fi împărțită între „Cupa Europei" de la Knokke (Belgia) și Festivalul național de la Mamaia, toată luna august va cînta pe scena marelui teatru de variete „Friedrichstadt-Palast" din capitala R. D. Germane, iar în septembrie va întreprinde, după toate probabilitățile, un turneu în R. S. Cehoslovacă. În orice caz, admiratorii ei au ocazia să asculte ultimele sale înregistrări : un disc E. P. cu patru melodii cîntate în spaniolă și portugheză, precum și noile cîntece imprimate la Radio și T.V. : „Dacă inima ar putea să vorbească" și „Atîta doar" de A. Giroveanu, „Pentru a nu știu cîta oară" de V. Veselovski, „Pe oricare drum" de C. Dăscălescu, „Zefirul" de Noru Demetriad, „Dați-mi soarele" de Rado-Ragni. Zilele acestea va imprima la Televiziune melodiile „De cînd mă știu eu am cîntat" (Tweedle Dee, Tweedle Dum) de Stott, „Oameni buni, vă rog" de Selciuk și „Dii, călțuțe" (prelucrare jazz-istică a cunoscutei „Sirba în căruță"). La Electrecord are în pregătire un disc E. P. cu patru cîntece românești (ce va apare chiar anul acesta) și un L.P. cu șlagăre străine în variantă românească.**

UN COLECTIV al studioului „Mosfilm" se află în orașul Norilsk, situat dincolo de Cercul Polar, unde se turnează filmul „Constructorii de orașe". În rolurile principale: Anatoli Solonițin, Tamara Makarova și Liubov Virolainen.

CINEASTUL american George Frankenheimer și Pierre Salinger, fostul consilier de presă al președintelui John Kennedy, au anunțat că au terminat un scenariu de film intitulat „Dosarul". Filmul va evoca împrejurările asasinării președintelui John Kennedy.

REGIZORUL Michel Audriard turnează la Paris un film satiric. La vîrsta de 40 de ani, Annie Girardot n-a ezitat să accepte rolul principal, care o solicită în acest film în mod neobișnuit. Printre altele, Annie Girardot trebuie să demonstreze virtuți deosebite în conducerea unei motociclete. Cei care au văzut turnîndu-se primele secvențe sau cunosc scenariul, afirmă că vedeta nr. 1 a Franței își va onora cu strălucire și această grea partitură.

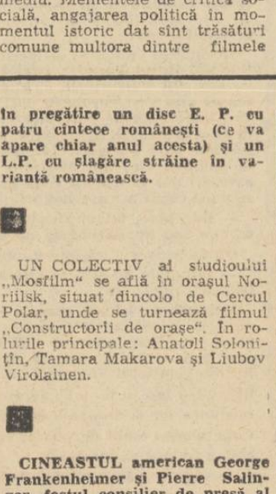

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 MAI

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastică pentru toți. 9.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.15 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Telesport: Ciclism: Sosirea din „Cursa Păcii"; Automobilism : Marele Premiu Monaco. 15.00 Postmeridian. 16.50 Fotbal : România—Danemarca. 18.50 Rapsodie românească.. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Campionatele europene de haltere. 20.30 Reportajul săptămînii. 20.50 Filmul „Frumoasa din Cadix". 22.25 Telejurnal. **PROGRAMUL II :** 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Festivalul muzical internațional „Primăvara la Praga". 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.05 Agenda. 21.15 Din lumea științei. 21.35 Invadatorii (reluarea ultimului episod). 22.25 Seară de romanțe.

LUNI 22 MAI

PROGRAMUL I : 16.30 Curs de limba rusă. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.40 Ecranul. 18.55 În întîmpinarea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român. Dinamica societății românești, creativitatea — dimensiune a progresului societății socialiste. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportaj TV. 20.30 Film serial : „Salut Germain". 21.20 Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România. 21.40 Să înțelegem muzica. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului. **PROGRAMUL II.** 20.00 Cupa primăverii — competiție de minibaschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Romantic-Club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 23 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Ex-Terra '72. 10.55 Căminul. 11.35 Patru tanchiști și un cîine. 13.30 Telejurnal. 16.30 Curs de limba franceză. 17.30 Cum vorbim. 17.45 Steaua polară. 18.15 Interpreți și rolurile lor. 18.35 Universitatea TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Zestrea" de Paul Everac. 21.55 Teleglob : Cuba. 22.15 Vedete ale muzicii ușoare. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Telecinemateca pentru copii și tineret: „Comoara lui Arne". 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.10 Telex tehnico-științific. 22.20 Dictionar muzical-distractiv.

MIERCURI 24 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleglob: Cuba. 9.25 Portativ '72. 9.50 Desen animat. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Filmul „Comoara lui Arne". 12.00 Telejurnal. 15.30 Teleșcoală. 16.30 Curs de limba engleză. 17.30 O viață pentru o idee. 18.05 Timp și anotimp în agricultură. 18.35 Muzica. 19.05 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Filmul „Curg apele tulburi". 21.30 Muzică ușoară. 21.45 Prim plan : dr. ing. Zoltan Kolozsvary. 22.15 24 de ore. 22.30 Finala „Cupei cupelor" la fotbal : Dinamo Moscova—Glasgow Rangers. **PROGRAMUL II :** 20.10 România în lume. 20.40 Portativ. 21.25 Agenda. 21.35 Cluburi sportive bucureștene. 21.55 Arta plastică. 22.10 Mușatinii.

JOI 25 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Așchiuță. 9.30 România în lume. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Filmul „Curg apele tulburi". 11.50 Portativ. 12.35 Telejurnal. 16.30 Curs de limba germană. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 În întîmpinarea Conferinței Naționale a P.C.R. Sensul acțiunii : Perfecționarea. 19.00 Dansuri din opere. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Pagini de umor : Buster Keaton. 21.50 Mai aveți o întrebare ? Studierea celor mai dramatice și mai puțin cunoscute momente din istoria României și din istoria universală. 22.30 Iugoslavia — film documentar. 22.45 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Concert simfonic al orchestrei Radioteleviziunii române. 21.45 Agenda. 21.55 Cărți și idei. 22.15 Planeta giganților (reluare).

VINERI 26 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Mai aveți o întrebare ? 9.45 Grigoraș Dinicu. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Film serial pentru copii: Ali și cămila. 10.45 Buster Keaton. 11.35 Universitatea TV. 12.20 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17.35 Arta plastică. 17.50 Stopcadru. 18.15 Sărbătoare la Dăișoara. 18.35 Satul contemporan. 19.00 Alimentația și ateroscleroza. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Drumuri în istorie. 20.20 Filmul „O fereastră deschisă spre cer". 21.50 Cazul de la Frata. 22.35 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Lacul zînelor. 20.15 „Inspecția" de Roger Avermaete. 20.50 Agenda. 21.00 Șlagăre. 21.15 Viața economică a Capitalei. 21.35 Filmul documentar „Cimentul". 21.50 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 27 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți. 9.30 Dovbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia. 10.50 Cazul de la Frata. 11.35 Concert de buzunar. 12.15 Emisiune de educație sanitară. 12.30 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 18.50 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Teleenciclopedia. 21.15 Cînd eram copii odată. 22.20 Vedete ale muzicii ușoare. 22.40 Telejurnal. 22.50 Romanțe și cîntece lăutărești. **PROGRAMUL II :** 16.30 Ansambluri folclorice. 17.00 Reportaj bucureștean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.50 Agenda. 18.00 Filmul „S-a furat o bombă".

Însemnări de spectator

„SIMFONIE PENTRU DESTINUL MEU"

de Al. CORNESCU

Paginile elegantului program de sală înarmează publicul cu numeroase puncte de vedere privind rosturile literaturii, dar, cu excepția unei fermecătoare prezentări semnate de Eugen Mandric, ele sînt în afara considerațiunilor care l-ar face pe spectator să ia loc în stal, spre a urmări această piesă anume. Poate că teatrul a mizat pe elementul surpriză, nedorind să dezvăluie nimic din conținutul lucrării, poate pentru că nici n-a avut prea multe de spus. Adevărul este că piesa nu prea este piesă, în înțelesul obișnuit al cuvîntului, ci un portret. Portretul unui om înzestrat cu foarte multe calități, aș zice chiar exagerat de multe, alături de care autorul, tînărul și talentatul ziarist Nelu Ionescu, a lipit și cîteva trăsături negative, puține dar cu intenția vădită de a răspunde cerinței de veridicitate. Inserturile de umbră în existența eroului sînt, oricît ar părea de ciudat, realizate forțat, dramaturgul fiind, în mod evident, atras în primul rînd de frumusețea morală a modelului care l-a inspirat. Și, dacă lucrarea, în ansamblul ei, nu este de natură să se plaseze la polul maximului interes, trebuie să recunoaștem existența a destul de multe momente cînd ea găsește drumul spre sensibilitatea publicului.

Teatrul Mic și regizorul Ion Cojar au încredințat sarcina de a compune portretul eroului, unui veteran al acestei trupe, cunoscutul și apreciatul actor Ion Manta. Timp de două ore, Manta nu părăsește scena și construiește din fragmente de viață, cu mijloace simple și adevărate, un personaj cu totul impresionant. Fie ca inițiativa de a-i distribui să nu rămînă izolată.

În rest, rolurile cuprind cîte o intrare în scenă sau două, slujesc doar la conturarea eroului principal. Spre cinstea teatrului, aceste roluri mici sînt servite cu profund devotament de interpreți care fac parte din garnitura primă a ansamblului. Astfel că aproape toate aparițiile se constituie ca mici bijuterii interpretative, pe care le semnează, în ordinea inversă intrării în scenă (ca să mă abat de la litera afișului), Ionescu-Gion, Dan Nuțu, Jean Lorin, Alexandru Lungu, Vasile Nițulescu, Neamțu-Ottonel, Jeana Gorea și alții.

CELEBRUL cuplu de comici, cunoscut la noi în țară sub denumirea de Stan și Bran și-a încetat de mult activitatea (Stan Laurel a murit în 1965 la vîrsta de 75 de ani, iar Oliver Hardy — Bran — în 1957 la 65 de ani).

Lois Brook, fiica lui Stan Laurel, și ea cunoscută actriță în S.U.A., se ocupă de cîțiva ani cu alcătuirea unui volum care să prezinte glorioasa și bogata activitate a celor doi comici. Ea a strîns în acest scop un bogat material documentar, (fotografii, cronici, articole, amintiri și declarații etc.) pe care le va include în volum.

Clepsidra

LECTURI TEATRALE

de Constantin VIȘAN

Preocupat la modul substanțial de înnoirea mijloacelor de expresie, de împlinirea personalității sale artistice, prozatorul Vasile Rebreanu mărturisea într-un interviu acordat acum cîțiva ani Revistei literare Radio că este tentat de genul dramatic. Autorul romanului „Casa" expunea atunci ideea scrierii unei piese scurte care să concureze la alcătuirea unui repertoriu de lectură. Un gen de teatru de buzunar.

Proiectele anunțate în respectivul interviu au fost împlinite. Vasile Rebreanu ne propune spre lectură un repertoriu de 8 piese. Criticii le-au citit și au remarcat aproape în unanimitate calitățile lor : replică vie, intrigă condusă cu pricepere, simboluri bogate în semnificație, inventivitate metaforică Este totuși cam livrească și minimalizantă concluzia că avem de-a face cu un teatru bun doar pentru citit. „Asasinatul de pe plaja pustie". „Fintîna cu patru adevăruri" și „Securi pentru funii" sînt lucrări dramatice consistente, cu o intrigă palpitantă, cu personaje bine conturate, care ar trebui să fie cercetate cu mai multă luare aminte de regizorii teatrelor noastre. Ele cuprind, de asemenea, unele date sugestive și pentru adaptări cinematografice. De altfel, piesa „Securi pentru funii" — profundă dezbatere filozofică despre responsabilitate, despre necesitatea unirii forțelor în fața pericolelor care amenință umanitatea, dragostea, visele, poezia, a oferit Teatrului radiofonic un scenariu care s-a bucurat de o fascinantă punere în undă. Se pare însă că ajunsă în volum, piesa de teatru nu prea mai interesează secretariatele literare. Așa cum se întîmplă de multe ori și cu poezia în cazul unor compozitori. Adesea este preferat textul agramat, confecționat special de producători insistenți, deși în jurul nostru, în biblioteci și în librării există atîtea cărți de poezie capabile să ofere muzicii texte de aur.

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO •

Se folosește un laser mobil pentru a verifica poluarea creată de coșurile de răcire ale centralelor electrice din Sheffield

AERUL CEL MAI CURAT...

Pînă la începutul anilor 1950, Anglia își făcuse o reputație pe plan mondial cu acea „ceață" — smog, cum era cunoscută, — ce învăluia orașele industriale. Oamenii mureau în urma bolilor pulmonare provocate de efectul iritant al smogului, transporturile erau îngreunate mult,adeseori pur și simplu paralizate. În urma măsurilor luate, Sheffield, aflat în centrul regiunii industriale din Midlands este mîndru astăzi de a fi devenit cel mai curat oraș din Europa. Cantitatea de praf conținut în aer a scăzut de la 330 la 67,9 micrograme pe metru cub, pe zi. Avantajele economice și îmbunătățirea generală a condițiilor de viață — se respiră aer curat, casele sînt curate, sănătatea muncitorilor nu mai este amenințată de praf și fum — au fost argumentele cele mai puternice pentru lupta împotriva poluării.

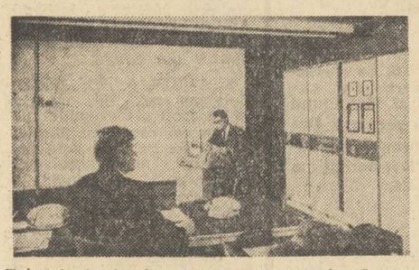

Tehnicienii olandezi măsoară și controlează procentul de anhidridă sulfuroasă din regiunea Rotterdam

Dr. Mircea Ialomițeanu și colaboratorii săi au obținut rezultate remarcabile într-o serie de afecțiuni, administrînd miere cu polen. Substanțele biologice conținute în polen vor avea o aplicare atît de vastă, cum nu ne putem imagina la ora actuală. Bogată țară este aceea care dispune de o astfel de materie primă căutată de farmacologia modernă.

MEDICINĂ

POLENUL — UN MEDICAMENT MIRACOL

„Substanțele biologice conținute în polen vor avea o aplicare atît de vastă în medicină, cum nu ne putem imagina la ora actuală". Afirmația a fost făcută în urmă cu vreo 25 de ani de către acad. prof. N. Titin. De atunci ea a fost reluată și confirmată de un număr tot mai mare de cercetători și clinicieni din lumea întreagă. În laboratoare pretențioase, în clinici de renume — în U.R.S.S., în Suedia, în Japonia, în Franța... — se produc medicamente cu nume exotice, se fac tratamente cu reușite certe, folosindu-se polenul Și se va spune încă astăzi și se va spune mult în viitor : bogată țară este aceea care dispune de o astfel de materie primă ! Ne numărăm printre acestea.

Da, polenul. Acea pulbere fină revărsată din anterele purtate de staminele florilor, cum învățam la școală. Vîntul și insectele le vehiculează în natură, instrumente inconștiente în fecundarea din lumea vegetală. Dar dacă albinele, de pildă, pentru că ele ne interesează, ignoră totul despre generozitatea lor. „știu" în schimb valoarea polenului. E hrana lor și a puietului. O parte pentru consumul... curent, o parte din ce aduc și „prepară", în depozit sub formă de „păstură".

Ce a descoperit medicina modernă ?

L-am întrebat pe dr. **MIRCEA IALOMIȚFANU**, de la Spitalul de boli infecțioase „Dr. Victor Babeș" din București. Ce a realizat domnia sa ? Peste 50 de cazuri de hepatite cronice și ciroze, unde a administrat polen amestecat cu miere și a obținut reușite. Mai mult, două cazuri disperate — cancer gastric — uimesc. Or, cancerul gastric, se arată, reprezintă cca 50% din totalitatea cazurilor de cancer visceral și peste 1/3 din totalitatea tumorilor maligne. Păstrînd rezerva necesară, firească în atare situații, dr. M. Ialomițeanu și dr. L. Onițiu au observat la cele două cazuri de neoplasm gastric tratate cu polen, o evoluție pe parcursul a 6 ani de la începutul tratamentului, favorabilă. Ce s-a întîmplat ? Pe ce s-au bazat clinicienii cînd au administrat polen ?

Îmi va spune — și a scris aceasta :

— S-a imprimat astfel un impuls favorabil în regenerarea normală a celulelor, împiedicînd sau cel puțin întîrziind cît mai mult posibil continuarea distrugerii cifrului genetic cuprins în moleculele de acizi nucleici în stare naturală.

Cum a ajuns la o astfel de concluzie ? De la ce a pornit ?

— Vedeți, astăzi s-au obținut succese cu transplanturile de organe. Eșec însă total în ce privește ficatul. Este un organ extrem de complex. În mare vorbind, el are 15 funcțiuni. Imaginați-vă un imobil cu mii de camere în care se află acest uriaș laborator al organismului. Undeva într-o cameră se sparge o țeavă dar noi nu sesizăm defecțiunea decît la parter. Nu știm la ce „nivel" s-a întîmplat. Altfel spus, noi încă ne izbim de neputința de a trata ficatul corect etiologic. Dar acest complicat și complex laborator are o însușire extraordinară. Are capacitatea de a se regenera. S-ar putea spune că anticii cunoșteau această capacitate. Mă gîndesc la legenda lui Prometeu. Vulturul care sfîrteca ficatul ce... se refăcea mereu! Iată însă o problemă a medicinii moderne : să dea posibilitatea celulelor nealterate de a se regenera. Și în hepatitele produse de un virus — virus pe care încă nu-l cunoaștem — eforturile se îndreaptă în a ajuta organismul să lupte împotriva factorului necunoscut. De obicei tratamentele se bazează pe vitaminoterapie. Actualmente, la nivel internațional, tratamentele includ acizii aminați sintetici. Se știe că acizii aminați, esențiali și neesențiali sînt pietrele de construcție pentru regenerarea celulei hepatice. Și cu cantități mici de acizi aminați, pregătiți sintetic, se ajută deci la regenerarea hepatocitului. Or polenul are o concentrare superioară de acizi aminați esențiali. La greutate egală, comparînd conținutul de acizi aminați din carnea de vită, din ouă, din brînză... — el conține aproximativ de 5 ori mai multă izeleucină, leucină, metionină, treonină și lizină ș.a.m.d. Este clar că dacă n-ar exista alte surse de alimentație cu acizi aminați, polenul singur ar putea asigura nevoile zilnice minime, printr-o doză medie de aproximativ 15 g. Și este de asemenea evidentă superioritatea valorică a acizilor aminați naturali față de cei obținuți sintetic. Mulți cercetători sovietici, francezi, suedezi au arătat efectele remarcabile în afecțiuni cu tulburări de subnutriție azotată, de pildă. Au arătat de asemenea că rezultatele obținute în diferitele afecțiuni digestive — colite spastice, enterocolite acute și cronice ș.a., și chiar în tratamentul prostatitelor, rezultatele, spuneam, se datorează nu numai prezenței vitaminelor și aminoacizilor în polen, ci și altei substanțe nedeterminate, capabilă să declanșeze un ansamblu de reacții fiziologice.

S-a remarcat că făcîndu-se statistici privind longevitatea, mulți centenari erau apicultori. Procentul de cancere pulmonare este la apicultori... minim. Să mai amintim că păstura era hrana zeilor, acea hrană care îi făcea nemuritori ?

— Se pare însă că încă astăzi, cu toate cercetările făcute nu se știe totul despre polen. Există unele substanțe... nedeterminate.

— Grăunciorul de polen, îmi spunea dr. Mircea Ialomițeanu are un înveliș extrem de dur, prevăzut cu pori. E mai ușor să spargi un grăunte de oțel decît pe cel de polen. De doi ani mă zbat să-l sparg, și să separ elementele constitutive. Nu putea fi distrus decît fierbind grăunciorul în acid clorhidric timp de 48 de ore. De aceea în străinătate se obțin acizii nucleici în stare naturală din icre sau măduva oaselor și se obțin prin manevre chimice, care îi alterează întrucîtva. Tabletele cu polen comercializate de pe piața mondială conțin grăuntele ca atare. Dacă ar putea fi spart, s-ar putea obține acizi nucleici în stare naturală în cantități rezonabile. Da, dar cum ? Nici cu ultrasunete nu reușisem. Recent însă am reușit să-l sparg. E foarte simplu, dar se pare că... tocmai ideea marii simplități îți vine foarte greu. Se deschid. cred astfel, perspective foarte mari, în folosirea din plin a resurselor terapeutice ale polenului.

Catinca MUSCAN

Nașterea Pămîntului, un mister nedezlegat ?

În timpul unei comunicări susținute de „American Chemical Society" — relatează ziarul elvețian „Tribune de Genève" — dr. Harold Urey, astrofizician de seamă, Premiul Nobel pentru chimie, a emis o ipoteză curioasă: Pămîntul ar fi fost format prin asamblarea a circa 80 de corpuri cerești de mărimea Lunii. Fenomenul ar fi avut loc în faza inițială de alcătuire a sistemului solar.

Cum s-a format și a evoluat, potrivit acestei teorii, sistemul solar? La un moment dat, o masă uriașă de gaz a început să se contracte și Soarele s-a născut treptat, în centrul acesteia. Soarele a continuat să se dezvolte. Cînd a atins dimensiunile orbitei lui Neptun, el a început să proiecteze în spațiu gaze și materii solide.

In urma unor contractări puternice, Soarele avea să ajungă la proporțiile actuale. Tot în această fază s-a format, de jur-împrejurul Soarelui, un disc plat de gaz, iar materialele solide pe care le-a aruncat în spațiu s-au adunat în acest disc, denumit „Nebuloasa solară". Micile corpuri solide conținute în acest disc s-au apropiat între ele, asamblîndu-se, și au format mai multe corpuri de mărimea Lunii. În urma ciocnirilor, acestea au devenit planete.

Asteroizii și meteoriții ar fi, de fapt, resturi ce provin din aceste mase solide de talia Lunii.

Este posibil, releva dr. Urey, ca foarte multe explozii solare să fi avut loc la începutul formării sistemului solar. Astronomii au observat fenomene asemănătoare studiind stelele.

SUBMARIN... UMED

Oamenii de știință și tehnicienii sovietici au construit un submarin cu totul deosebit pentru marile adîncimi. Timp de două săptămîni, patru acvanauți au efectuat scufundări zilnice de mai multe ore. Amestecul respirator folosit este helium-oxigen.

BIOLOGIE

CIUDATA VIAȚĂ A ARICILOR DE MARE

de dr. docent Mihai BĂCESCU
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Din aceeași mare familie, steaua de mare, una dintre distrugătoarele coralilor australieni

Mai caracteristice pentru ocean decît arborii pentru uscat. Fără cap și fără picioare, dar „mușcă" și „aleargă". Șoricuții de mare se adună de două ori pe an să asculte... natura.

După ce primul strop de viață, și mai apoi primele ființe organizate au luat naștere în mare, diversificarea lor în mersul evoluției — și complicarea lor succesivă în cursul sutelor de milioane de ani — a dus multe grupe de animale și la cucerirea uscatului, mult mai întins în trecut decît în prezent.

Pentru cei ce cunosc numai Marea Neagră este greu să-și imagineze cum arată echinodermele, realizatoare ale unui tip de organizare unic în lumea animală. Am văzut însă stîncăriile coastei pacifice ale Americii de Sud desgolite la reflux și colorate în roșu de sutele de stele-de-mare ; scufundătorii pe deasupra recifilor de corali ai Cubei cunosc ghemotoacele de alge cît capul unui copil sau ghemele de lungi spini negri mișcători ce se văd limpede din culorile deschise ale coralilor iar chipul și ciudățeniile lor le devin familiare. Cel ce încearcă să ridice una dintre stelele-de-mare observă că-i prinsă de substrat prin mii de fire și aparenta ei nemișcare înseamnă moarte pentru zeci de midii peste care s-a întins ; prea familiare pentru că avînd curiozitatea să ia un ghemotoc de alge a simțit aceeași aderare de substrat și s-a trezit în mînă cu o sferă violetă cu sute de spini de 1-2 cm în care ariciul-de-mare, căci de el este vorba — frumosul Sphaerechinus — și-a prins alge, spre a se camufla. Cît despre ghemele negre, mai bine să nu le cunoască nimeni nemijlocit ! Spun astfel, pentru că, vrînd să iau unul în mînă, zeci din sulițele lui negre mi s-au rupt în piele, usturîndu-mă cîteva zile în șir, deși un ceas m-am tot necăjit să le scot unul după altul cu un ac. Este vorba de alt arici, pe cît de frumos și el și ca nume științific—**Diadema** — pe atît de veninos prin lungitele și ascuțitele lui țepuse (mai lungi decît diametrul corpului), ale căror virfuri se fring imediat în pielea neștiutorului ce le atinge. Doar unele crevete și peștișori, tolerați de arici, se adăpostesc fără grijă între sulițele veninoase ale **Diademei.**

Dacă vă întrebați acum ce sînt echinodermele, vom spune că, după etimologie, ele sînt „animale cu spini pe piele". Și-n adevăr, „pielea" aricilor-de-mare, o minusculă membrană, ades viu colorată, acoperind o crustă solidă este mai spinoasă decît pielea aricilor terestri, ca una ce-i tixită de spini și pe fața ventrală, pînă în jurul membranei bucale. Celelalte grupe de echinoderme — **stelele, — steluțele șerpești și crinii-de-mare** — au armătura de spini restrînsă la marginile sau la ramificațiile brațelor de regulă, în timp ce la rudele lor mai aparte, holoturiile, numite **„Castraveți-de-mare"** nu mai găsim deloc spini ; ele au o piele groasă, moale și foarte alunecoasă, în care sînt împrăștiate mii de formații calcaroase ca niște minuscule ancore care lucesc chiar la formele cu pielea ușor transparentă ; este tot ce-a rămas din complexul schelet extern al echinodermelor. Caracteristic echinodermelor este însă în primul rînd **lipsa unui cap** (sau chiar a unei porțiuni cefalice). Dar aceste ciudate animale după ce **că nu au cap, nu au nici picioare** propriu-zise și totuși se mișcă, ba **unele chiar repede,** cum sînt aricii cu spini lungi, cum sînt multe dintre stelele-de-mare. Realitatea este că ele au în lungul a 5 zone radiare, — sau în lungul brațelor (podiilor) la stelele-de-mare — sute de minusculi pediceli, picioruțe pieloase ce ies prin găurile scheletului calcaros sub apăsarea lichidului presat de umflăturile aflate în interiorul crustei, la baza lor și care funcționează ca pompe aspiro respingătoare : absorb lichidul din canalul circular și-l pompează după voie în pediceli. Cînd animalul vrea să se miște într-o direcție, presiunea lichidului destinde pediceli din partea respectivă ; aceștia se fixează cu minusculele lor ventuze de substrat , apoi, prin pomparea în sens invers a apei, se string și apropie animalul.

Interesant e că pe pielea lor, aricii marini au un soi de mici menghine, cu 3 fălci, pedicelariile, cu care prind animalele ce-i deranjează ; aceste mici dispozitive au inspirat tipul brațelor mecanice ale batiscafelor.

Aricii-de-mare — peste 750 specii astăzi — trăiesc mai ales în apropierea țărmurilor, depășind rar spre adînc limita platoului continental și putine-s speciile, ce coboară sub 1 000 m **(Stylocidaris** de ex.) ; ei au culori vii, roșu-țipător, violet, roz. Se țin obișnuit între stînci ; unii își pot săpa acolo chiar cuib de adăpost cu cei cinci dinți caracteristici ai lor — ce mușcă într-un punct comun ca degetele strînse ale unei mîini ; alții se lasă acoperiți de coralii în creștere devenind prizonieri de bună voie ai recifilor, contribuind la mirifica lor împestrițare de culori ; alții în sfîrșit, trăiesc înfundați la 10-20 cm în nisip, unde-și sapă o încăpere căptușită și consolidată cu mucus, comunicînd cu apa de deasupra doar printr-un canal, întărit și el cu mucus. Este vorba de ariciul numit șoricel-de-mare, larg răspîndit în mări.

Șoricuții-de-mare nu-și părăsesc adăposturile din nisip decît de două ori pe an ; atunci se adună cu sutele în anume spații goale, între ierburile marine și stau acolo, aproape lipiți unul de altul și în perfectă nemișcare, ca și cum ar asculta cu evlavie o cuvintare a naturii ; doar urmele de pe nisip arată că totuși există o mișcare, un freamăt între aceste ființe, poate în timpul nopții. După o vreme dispar ca prin farmec, pentru luni de zile, în casele lor de nisip. Ce-i mînă la aceste adunări — la ce le servesc ele, — încă nu se poate răspunde.

În ce-l privește pe **Strongilocentrotus,** un arici oval, liliachiu, de 5-7 cm diametru ce iese cu zecile la fiecare traulare în Mediterana, pescarii italieni îi retează cu o măiestrită lovitură de cuțit, partea aborală a testului, sorbindu-i apoi, dintr-o singură mișcare a buzelor, gonadele, de vii. Ca orice caviar, aceste icre sînt foarte hrănitoare, bucurîndu-se și ele de virtuți afrodisiace. Le-am sorbit și eu odată, dar nu prea am fost încîntat de gustul lor ; de altfel nici de gustul stridiilor sau altor moluște și crevete ce se mănîncă crude în țările mediteraniene (calmari, clovise, bigurnei), nu am prea fost încîntat ; este desigur un gust pe care trebuie să ți-l formezi din copilărie. Prefer calmarii în cerneală proprie, ori midiile în supă și crevetele cu maioneză.

SISTEM INEDIT DE DOCUMENTARE

La Institutul textil din Boulogne funcționează un sistem de documentare în cinci limbi pentru cîteva țări din Europa occidentală (Franța, R.F.G., Belgia, Spania, Italia), precum și pentru cîteva mari societăți de peste Atlantic. Este prima încercare de constituire a unui sistem de documentare la scară internațională pentru un sector economic.

Organizat pe principiul folosirii unui ordinator, acest sistem funcționează pe baza cooperării între cei interesați, sub egida O.E.C.D. Numele său este „Titus" (tratarea informației textile universal și selectiv).

Toți participanții la acest centru de documentare unic furnizează analize în limba țării lor asupra tuturor documentelor privind textilele. Înainte de a fi înregistrate în memoria calculatorului, aceste analize sînt codificate în limba de origine și în franceză. Sînt suficiente doar 3-4 minute pentru ca ordinatorul să răspundă la întrebarea formulată în una din cele cinci limbi utilizate. În acest timp se răspunde, de fapt, la 20 întrebări puse simultan.

PSIHOLOGIE

INTELIGENȚA SE CITEȘTE... ÎN PETELE DE CERNEALĂ

Spune-mi ce vezi într-o pată de cerneală ca să spun cine ești, ar putea susține astăzi un psiholog. Ce valoare au testele ? Copiii se „demască" în jocurile lor, în desenele lor, în modul în care scriu, construiesc, imaginează.

O pată de cerneală este o pată de cerneală, veți spune. Bineînțeles, dar priviți-o cu atenție, poate vă sugerează ceva. S-ar putea să distingeți o figură — profilul unui om, silueta unui animal sau mai știu eu ce. E un joc distractiv ? Dacă-l practicați dv., da, e un simplu joc. Psihologii au făcut însă din el un test. O serie de zece pete de cerneală colorată — pe coli de hîrtie împăturite în două, pentru a da forme simetrice — serie ce a fost codificată, a devenit celebră sub numele psihiatrului elvețian care a propus-o — Rorschach — încă în 1921. E un test foarte mult folosit astăzi de psihologii interesați în cunoașterea copiilor. Foarte schematic spus, dacă copilul recunoaște în petele de cerneală două figuri de animale, înseamnă că este un copil echilibrat. Dacă el va descoperi monștri, personaje fantastice dintr-un univers al groazei, psihologul va înțelege că este vorba de un copil stăpînit de frică, de neîncredere. Dacă va afla mai mult de 20 de imagini, este un indiciu destul de grav de deranjament psihic. Nici o figură umană ? Copilul are un climat dificil în familie. Ar fi însă cu totul greșit să se tragă concluzii doar dintr-o astfel de „lectură". Pentru a avea într-adevăr portretul psihic al copilului, și gradul lui de inteligență specialiștii moderni folosesc o gamă largă de „examene", între care discuțiile ocupă un loc important. Așa cum spunea unul dintre marii psihologi contemporani — Jean Piaget — cuvîntul „inteligență" nu este decît un substantiv colectiv care desemnează un număr considerabil de procese și mecanisme a căror semnificație devine clară cu condiția de a le explica unul cîte unul și strict în ordinea dezvoltării lor. Dimpotrivă a interpreta aceste procese recurgînd la însuși conceptul care trebuie analizat, adică la „inteligență" ca atare, înseamnă a o substantializa pe aceasta și a face o mișcare în cerc, ca în formula celebră „după care somnul se atribuie virtuții dormitive".

În „dosarele" psihologiei moderne sînt astăzi peste 3 000 de teste. Este interesant de notat că multe dintre ele sînt folosite și de neuropsihologi. Desenul, de pildă, este extrem de... locvace în ce-l privește pe autorul sau „cititorul" lui. Se cere unui copil să-și reprezinte familia într-un desen. După poziția pe care și-o rezervă se pot deduce multe. Se reprezintă separat de părinții săi, e clar că se simte izolat. E de mînă cu tatăl și mama e deoparte, — e lipsit de afecțiunea maternă. Se vede mai înalt decît ceilalți, are un complex de superioritate ș.a.m.d.

Se folosește și explicarea unor tablouri ciudate. Diferite figuri de oameni, siluete de animale etc. realizate dintr-o multitudine de fructe și zarzavaturi divers colorate. Specialistul va nota timpul necesar copilului (uneori adultului dacă acesta este subiectul cercetării) pentru descifrarea figurii reprezentate. Sînt iarăși o serie de jocuri care-i pot dezvălui psihologului firea subiectului, aptitudinile lui. De pildă, i se dau materiale disparate din material plastic: căsuțe, pomi, animale, automobile, ziduri, turnuri... Cu acestea el trebuie să închipuie un oraș. Felul în care-l construiește e un test. Din nou schematic vorbind, dacă el va înscrie orașul într-o formă rotundă, e probabil că e un timid, o fire închisă, în timp ce tipul rațional va prefera o formă patrată. Nu ne-am propus să descriem toate cele trei mii de teste, evident. Vom mai întîrzia însă asupra unui test folosit atît pentru cunoașterea mai bună a copiilor cît și ca un examen psihologic interesant în „terapia" unor tulburări sau dezechilibre ale adolescenților. Este vorba de așa numitul test al frazelor de completat. Să dăm cîteva exemple de astfel de fraze. „Colegii mei mă consideră..." Se completează fie prin un „băiat bun", „un băiat (sau fată) muncitor", fie prin: „un leneș"..., „un beției". „Fetele sînt.. Băieții sînt ..." „Nu-mi plac fetele care.." „Prefer tovarășia..." „Părinții sînt de obicei..." „Regret că am făcut..." Răspunsul care se dă, adică completarea frazei, evidențiază pentru psiholog o atitudine. Sentimentul de insecuritate, de teamă, un conflict cu tatăl ș.a.m.d. E o atitudine bine pusă la punct aceea de a descifra răspunsul, comparîndu-l cu „norma ideală" sau norma statică normală, completîndu-l în funcție de concluziile făcute cu alte serii de teste și examene pentru a clarifica „problematica" adolescentului.

În articolul nostru nu ne-am propus decît să subliniem o preocupare intensă astăzi pe plan mondial: educația cu ajutorul psihologiei moderne.

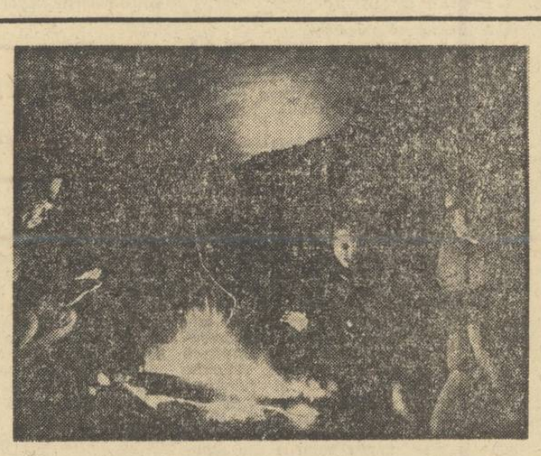

TUNETE PE SUPRAFAȚA SOLARĂ ?

Astronomii de la Institutul de Tehnologie din California (CALTECH) au emis o teorie interesantă: fenomenul tunetului e prezent și pe Soare. Ipoteza aceasta se bazează pe o serie de observații făcute de un tînăr asistent de laborator, Alan Stein, care, printr-o fericită întîmplare, a descoperit, pe filmele realizate cu ajutorul telescopului, uriașe „valuri" ce se îndreaptă dinspre centru către marginea petelor solare. Viteza lor de deplasare atinge 40 000 km pe oră.

În cadrul unei reuniuni a Societății astronomice americane desfășurată la Colegiul Park (Maryland), un reprezentant al Institutului de Tehnologie din California a afirmat că aceste „valuri" măsoară 2 750 km. de la o margine la alta. Ele sînt, de fapt, unde sonore ce traversează atmosfera gazoasă a Soarelui. Fenomenul respectiv pare a fi în relație cu „fulgerele" ce au fost observate în petele solare și care se produc la intervale de două minute și jumătate.

Zgomotul „tunetului" solar este emis pe o frecvență extrem de joasă. Din această cauză, urechea umană nu-l poate desluși. El poate fi, însă înregistrat de aparate speciale.

MODA

STIL, ELEGANȚĂ, BUN GUST...

...Atribute ale cadrului dar și ale manifestărilor pe care le consemnăm astăzi. „Air France" a avut ideea, hotelul Intercontinental și-a oferit cu promptitudine și grație serviciile de gazdă iar specialiști ai gastronomiei franceze precum și casele Nina Ricci, Christian Dior, și-au marcat prezența printr-o grijă specială pentru calitate și rafinament. Cunoașterea reciprocă a inlesnit contacte amabile, prietenoase.

REPUTAȚIE GASTRONOMICĂ

Monsieur Fromage, cum ne-a fost prezentat simpaticul André Pajoulec, mare maestru internațional al gastronomiei franceze, este un fin cunoscător și degustător de brînzeturi. E greu să-l convingi să-ți descrie cîteva din numeroasele brînzeturi care fac deliciile multor gurmanzi. Spicuim totuși din ghidurile oferite reîmprospătindu-ne cunoștințele în materie de brînzeturi franțuzești, a căror tradiție numără multe secole : **Requefort,** de reputație mondială, preparat pentru prima oară acum 2 000 de ani, specialitate din lapte de oaie avîndu-și originea în departamentul Aveyron și împrejurimi ; **Cantal,** produs din Auvergne, cam tot cu 2 000 de ani în urmă, **Couloumiers,** apărută în Ile-de-France acum nouă secole. Vestitul **fromage de Brie** a fost decretat „regele brînzeturilor din lume" de un juriu internațional prezidat, la Viena, de cancelarul Metternich. **Camembert** a împrumutat numele satului natal al Mariei Harel care l-a creat în timpul marii revoluții franceze. **Munster** a fost preparat în secolul 7, de călugări din Alsace și Lorreaine, după procedee de fabricație păstrate cu pioșenie Specialitățile **Chèvres** au circa 60 de varietăți seculare, cu o bogată gamă de forme, culori, gusturi.

Dar cîte nu s-ar putea spune și despre varietatea vinurilor franțuzești, despre contrastele și armoniile ce pot fi create între diverse preparate și vinuri, despre extrema sensibilitate a acestora din urmă, care au nevoie de calm, răcoare și penumbră, care nu suferă să locuiască în vecinătatea oțetului, merelor, pepenelui galben și preferă să se odihnească (în sticle culcate) opt zile înaintate de a fi servite. Vinuri albe, vinuri roșii, vinuri spumoase, vinuri dulci, aspre, înțepătoare, seci, puternice sau suave. Și fiindcă am vorbit despre brînzeturi iată cîteva consemnări dintr-un mic îndreptar oferit într-o conferință de presă, de firma Sopexa, firmă care a prezentat brînzeturi și vinuri în cadrul Săptămînii gastronomice franceze : pentru Roquefort, francezii recomandă un **vin roșu puternic sau un vin alb licoros, suav, dulce : la seria brînzeturi Chèvres, vin rozé alb sec sau vin roșu, apetisant .**

RAFINAMENT NINA RICCI

Cea mai agreabilă prezență pentru privire și, mai ales, pentru o... privire feminină s-a dovedit a fi prezentarea modelelor pentru primăvară-vară ale casei Nina Ricci. Numele ne este cunoscut. Ne amintim și unele modele pe care le vedem prin reviste. O colecție cît de cît completă, prezentată pe manechinele vechii și reputatei case oferă însă o privire de ansamblu, prilejul unei informări interesante. Calitate este cuvîntul care se potrivește foarte bine întregii colecții. Fără îndoială că acest mariaj între țesăturile practice, de fiecare zi și cele strălucitoare, ușoare, colorate pentru vară, între rafinamentul modelelor de o mare, dar căutată simplitate și detaliile foarte feminine care o caracterizează îi dă stilul elegant promovat în 1972.

Reținem din această colecție, ansamblurile pe care Ricci și le intitulează „loisirs", formate din pantalon larg, veston și, în loc de bluză, un corsaj în gen de costum de baie din jerse, taioarele sau rochiile cu jachete sau cu pardesie din stofe în carouri mici și mari. Uneori, pardesiurile, cu revere rotunjite, au mineci scurte. Acestea precum și rochiile gen furou sînt înglobate în ansamblurile „flous". Minecile kimono, fustele plisate sau în godeuri și corsajele foarte simple, rochiile chemisier din mătase uni sau imprimată în buline, flori, carouri, deseori cu garnituri albe din pînză sau voal, iată cîteva detalii care trebuie consemnate. În afară de faptul că predomină albul, negrul, combinațiile alb-negru, alb-bleumarin, roșu, roz viu, verde și bleu.

O notă aparte fac rochiile de seară lungi pînă la glezne sau pînă în pămînt, cu fuste ample, plisate sau gen furou, cu decolteuri îndrăznețe și spatele gol.

Alături de modelele create de Gérard Pipart, accesoriile și detaliile realizate cu colaborarea lui Jacques Brigant recomandă turbane din mătase uni sau imprimată, berete studențești, bonete, capeline transparente, gulere, revere, manșete albe, lavaliere din tafta, flori și fructe folosite ca cercei, pantofi ușor rotunjiți, alungiți, cu tocuri înalte, mai subțiri decît anul trecut. Toate detaliile, chiar unele cum ar fi mărgelele, florile, baticurile, alese cu mare atenție, sînt ingenios armonizate. Finețea, discreția au fost purtătoarele de cuvînt ale calității.

INSPIRAȚIE : NATURA

Filmul a înlocuit cea mai reușită prezentare a produselor Dior, de la farduri și parfumuri pînă la modele de rochii. Ingeniozitatea cu care au fost folosite culorile, neașteptatele asocieri de frumusețe ale naturii cu produse pentru frumusețe ce își propun să le concureze, permanenta alunecare a aparatului de filmat pe forme, contururi, culori, îmbinînd peisajul parizian cu universul Dior dau filmului realizat de Reischerbach acea „fraicheur", acel „raffinement" specifice franțuzești.

Cele cîteva scurte prezentări ale subtilelor parfumuri și ape de colonie Nina Ricci, cu foarte plăcute degustări de mirosuri, Bigarade (cea mai nouă realizare — 1971), Signoricci, Medemoiselle Ricci, Capricci și cele mai vechi, l'Air du Temps și Coeur Joie au încheiat prima săptămînă a lunii mai, însoțind cu eleganța și bunul gust pe care le aminteam la început, primăvara aceasta care își dezvăluie cu atîtea capricii, grațiile.

Cîteva modele de zi și de seară din colecția Nina Ricci pentru primăvara-vara 1972

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

A. COSTICĂ — Sibiu. *O hepatită cronică asociată unor tremurături ale mîinilor poate fi întîlnită și în cadrul unor boli neurologice degenerative. Este obligatoriu un examen clinic neurologic completat de investigații de laborator printre care cele mai importante sînt : dozarea cuprului în sînge și urină și ceruloplasmie.*

N.P. — Eforie. *Urmați un tratament cu Epifizan și Clordelazin și încercați să deveniți mai sociabil. Vă recomandăm excursii în grup.*

T.K.P. — Arad. *Intervenția estetică pentru corijarea formei nasului se poate face în clinica O.R.L. spitalul Colțea.*

DOBRESCU ALEXANDRU — Reșița. *Vă recomandăm medicamentul Anghirol.*

FLORIN BRICEAG — Jurilovca și PETRE STRĂJESCU — Vlădești. *Din relatările dv. credem că este o discopatie și a fost agravată de efortul fizic exagerat. Veți beneficia de tratamentul serviciului de balneofizioterapie.*

FLOREA VALERICĂ — jud. Dîmbovița și alți cititori. *Nu avem posibilitatea de a vă ajuta în procurarea unei proteze auditive. Vă sfătuim să vă examnieze specialiștii clinicii O.R.L. — spitalul Colțea.*

D. OLGA — Arad. *Cariile dentare pot apare exploziv, lîngă dinții tratați. Este necesar să faceți control stomatologic de 3 ori pe an, pentru a interveni la timp. Bineînțeles, ca profilaxie rămîne pe primul plan igiena bucală și alimentația rațională.*

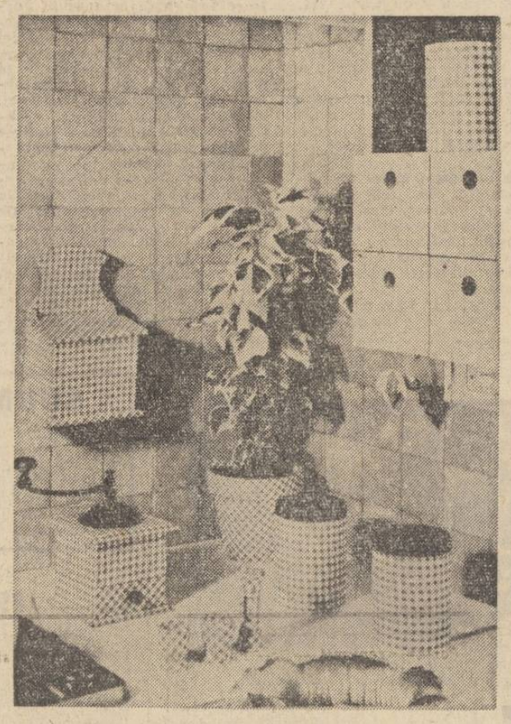

UN INGENIOS AMĂNUNT DECORATIV

Dintr-o față de masă veche, din material sintetic sau din metraj nou din plastic netrasparent, tăiați bucăți potrivite cu care să puteți îmbrăca ghivece și diverse cutii (din lemn) de care vă folosiți în bucătărie. Pe obiectul bine curățat de praf și șters întindeți un strat subțire de aracet sau de adeziv din comerț, fixați materialul și-l presați bine întins pentru ca fața de plastic să se lipsească frumos.

VĂ PLAC DULCIURILE ?

Se pare că riscurile consumului excesiv de zahăr constau nu numai în obezitate dar și în... ateroscleroză. Există dovezi recente că în special zahărul rafinat industrial, prezintă pericol pentru sănătate, în timp ce zahărul în formă brută, provenit din aportul în alimentație de fructe și legume este mai puțin periculos.

La populația din S.U.A. care consumă mult zahăr rafinat s-a constatat că ateroscleroza este mult mai frecventă, decît la populația din Asia și Africa unde consumul de dulciuri este mai redus și sub formă neprelucrată. Explicația este foarte interesantă.

Zahărul rafinat este expoliat de săruri metalice și în special de crom, mărind de asemenea excreția urinară a acestui important element din organism. Or, s-a constatat că la populația predispusă la ateroscleroză cromul din țesuturile corpului este scăzut.

Deci mîncînd mult zahăr prelucrat industrial, scădem cromul din organismul nostru și se pot produce condiții pentru apariția aterosclerozei. Consumînd zahăr mai puțin și acoperind nevoile de glucide ale organismului în special în sezonul de vară cu fructe, ajutăm la păstrarea sănătății și prelungirea vieții, deoarece bolile cardiovasculare dau morbiditatea și mortalitatea cea mai ridicată pînă în prezent.

Iată o listă cu conținut în glucide exprimat în grame la 1 kg din principalele fructe. Alegeți fără teamă fructe cu zahăr mai mult, (bineînțeles, după sezon), reducînd pe cel fabricat : banane 230 gr., castane 787 gr., grepfruit 46 gr., portocale, pere, mere 130 gr., cireșe 160 gr., fragi 80 gr., piersici 140 gr., vișine 120 gr., gutui 140 gr., prune 160 gr., struguri 180 gr., pepene 60 gr., măceș 240 gr., coacăze 25 gr., caise 110 gr.

BLOC NOTES

INVITAȚIE PE STRADA BLĂNARI

O vizită periodică în magazinele deschise în vechiul vad comercial al Bucureștilor a devenit o obligație pentru noi cei care dorim să vă informăm cît mai fidel asupra unor noutăți. Vă semnalăm cu satisfacție apariția a două magazine de prezentare ale unor întreprinderi aparținînd Ministerului Industriei Ușoare. Amîndouă se află pe strada Blănari, așezate vizavi unul de celălalt. Unul se numește Tomistex și expune, prilejuind, în același timp, un sondaj în rîndul publicului, stofe fabricate la Constanța. Cel de al doilea e specializat în marochinărie și articole de blană.

SAUNA LA DOMICILIU ȘI ALTELE...

Desfăcută, sauna despre care e vorba are 110 cm înălțime și un diametru de 90 cm, aparatul cîntărește numai 7 kg iar instalarea cabinei se face foarte rapid. Pe lîngă această saună, ușor de aranjat într-o încăpere, tîrgul de la Hanovra, Republica Federală a Germaniei, care a avut loc la sfîrșitul lunii aprilie, a mai prezentat cîteva noutăți : de pildă, o mașină de cusut cu ultrasunete la care se poate coase, fără ac și fără ață, cele mai diferite țesături cu condiția de a conține cel puțin 65 la sută material sintetic. Pixul cu rulou de hîrtie (80 cm lungime) ce poate fi ușor derulat și a cărui hîrtie se reînnoiește, aparatul care prepară cafeaua în 12 secunde (realizat din oțel cromat, inoxidabil absorbind 800 g cafea măcinată) sînt alte noutăți ale tîrgului ce a adăpostit, în acest an, peste 6 500 firme din 33 de țări.

ÎN CĂUTAREA TINEREȚII VEȘNICE

Sau, dacă nu veșnică, măcar o tinerețe prelungită. Dorința aceasta a oamenilor este ajutată de specialiști din întreaga lume, care caută, cercetează, experimentează. Recent, specialiștii ucraineni ai Institutului de geriatrie din Kiev au descoperit un nou preparat, Decamerit, format din 10—12 vitamine, aminoacizi și substanțe minerale. Experimentat în clinici, Decameritul a fost recomandat în practica medicală curentă.

URIAȘUL PINGUIN

Un specialist englez în porțelanuri ornamentale (bibelouri) a realizat uriașul pinguin și acest strălucitor pescăruș (fotografia de mai jos). **Ambele fac parte din colecția de porțelanuri pictate de mînă, reprezentînd animale și păsări a căror naturalețe este impresionantă.**

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pe teme de învățămînt

Răspundem tovarășului **EUGEN BUJDEI** din Timișoara : școala postliceală de arhitectură există în București, str. Orientului nr. 12. Școli în care se predau noțiuni de arhitectură sînt însă și în alte orașe, în cadrul școlilor de specializare pentru construcții (Timișoara, Tg. Mureș). Specialitatea vitrinier-decorator se pregătește la școala de specializare postliceală comercială din Cluj (str. Decebal nr. 2) și la școala similară din București (B-dul Hristo Botev nr. 17). În ultima chestiune, aceea a transferului, vă spunem că nu e posibil. Trebuie să o luați, deci, de la capăt.

În noua dv. scrisoare, tovarășe **BAKSZAR ANDRAS** din Sf. Gheorghe, ne cereți să vă răspundem dacă pentru absolvenții de liceu, secția umanistă care vor să urmeze filologia este obligatoriu stagiul de productie. Bazați pe cele stabilite de organele în drept, vă spunem că nu este obligatoriu. De altfel, aceasta rezultă din cele publicate anterior. Același răspuns îl dăm și cititoarei **MIRELA MOISESCU** din Brăila.

S. AURELIA din Băilești Dolj ne roagă să-i spunem la ce școli profesionale pot merge cei care au absolvit scoala generală de zece ani. Vă informăm că absolvenții acestei școli, pot candida la orice școală profesională, cu condiția să nu fi depășit vîrsta de 18 ani, împliniți în anul respectiv, în perioada 1 ianuarie—31 decembrie. Pentru această categorie de elevi se vor organiza clase speciale în școlile profesionale. La întrebarea ce școli profesionale sînt, noi vă vom indica școlile din Craiova, întrucît aici credem că va trebui să vă înscrieți. Există în acest oraș două școli pe lîngă unitățî ale Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, una a Ministerului Energiei Electrice, una a Industriei Chimice, două ale Ministerului Transporturilor, șapte ale Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor, două ale Consiliului popular județean Dolj. Specialitățile sînt foarte variate. Desigur, va trebui să vă îndreptați către acea școală care vă avantajează. În acest scop, cereți direcției școlii dv. să vă ajute în orientare.

Trebuie să lucrați în domeniul respectiv, tovarășă **ALMA POPESCU** din București, pentru a vă înscrie la o anumită facultate, la cursurile fără frecvență. Ca desenator la o întreprindere de electricitate, nu vedem posibilă înscrierea la Drept sau Filozofie.

Mai întîi, tovarășă **SEVASTIȚA TĂRU** din București, trebuie să treceți examenul de bacalaureat. Fără el va trebui să vă mulțumiți cu situații care nu vă vor conveni și de ce acest lucru, cînd ați terminat studiile liceale și care trebuie să se încheie neapărat cu examenul final ? Aveți toate condițiile să vă prezentați. Hotărîți-vă și înscrieți-vă atunci cînd veți considera că sînteți pregătită.

Ceea ce ați citit în legătură cu admiterea în învățămîntul superior constituie un lucru hotărît, tovarășe **R. CÎRTOG** din Craiova. Ca să vă lămuriți asupra obiectului de profil, adresați-vă Institutului politehnic la care vreți să vă înscrieți.

PASTA DE DINȚI „POMORIN"

— antiploreică cu acțiune profilactică experimentată în afecțiunile cele mai răspîndite ale gingiilor și dinților.

PHARMACHIM BULGARIA

PUBLICOM

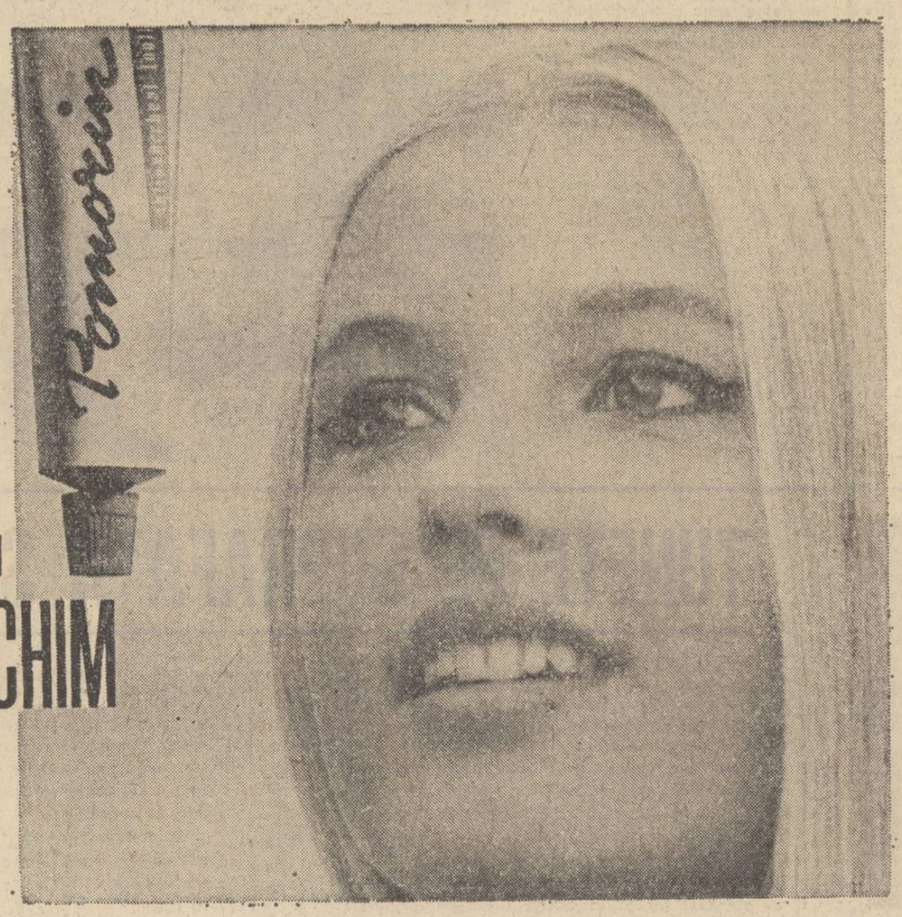

OUL: UN ALIMENT DE SEZON UȘOR DE PREPARAT

Scrob ca în satul Nichiteni

1/4 l. lapte sau zer, 150 g. mălai, 300 g. brînză de oi sărată, 3 ouă, 100 ml. ulei, o ceapă.

Se pune laptele sau zerul la fiert. Cînd începe să dea în clocot se toarnă făina în ploaie și se amestecă bine să nu facă cocoloașe. Se lasă mămăliga să fiarbă apoi se adaugă brînza.

Între timp se taie și se rumenește în ulei ceapa, se adaugă cele trei ouă bătute și se amestecă.

Scrobul se servește cu mămăliguță preparată și usturoi verde. **(MARIA GRĂDINARU, satul Nichiteni — com. Coțușca-Botoșani).**

Ouă umplute

(rețetă de primăvară)

3 ouă, 3 ridichi de lună, 2—3 fire de ceapă verde, o legătură de mărar, sare, piper, 50—60 g. brînză telemea, salată verde.

Se fierb ouăle tari (10 minute), se trec sub jet de apă rece, se cojesc, se taie în două. Se scot gălbenușurile, se sfarmă, se amestecă cu ceapa, mărarul, ridichile mărunt tăiate și jumătate din telemeaua rasă ; se sărează, se piperează după gust. Cu amestecul obținut se umplu golurile din albușuri clădind și o movilită deasupra. Se presează deasupra brînza rămasă. Se așază pe un platou și se decorează cu frunze de salată verde **(MARIA CRĂCIUN — București).**

Ruladă aperitiv

5 ouă, 80 g. făină, 60 g. unt, 1/2 l. lapte, 50 g. brînză rasă.

Se face un sos alb din unt, făină, puțină sare ; se stinge cu lapte. Se amestecă pe foc pînă se îngroașă, se dă vasul deoparte și cînd sosul s-a răcorit, se încorporează gălbenușurile, apoi albușurile bătute spumă tare. Se unge o tavă lată cu unt, se presară cu făină, se toarnă înăuntru compoziția, stratul trebuie să fie subțire, și se coace circa 30 minute. Se răstoarnă pe un șervet ud și stors. Se întinde umplutura (la alegere), se rulează, se presară cu brînza rasă și se mai dă la cuptor cîteva minute. Se servește caldă cu sau fără smîntînă.

Umplutura poate fi : bucățele de șuncă sau resturi de carne fiartă sau friptă prăjite în unt încins, mazăre verde proaspătă fiartă în apă clocotită cu sare sau mazăre conservată „dată în undă", pireu de spanac dres după dorință cu puțin unt, smîntînă, cașcaval **(CORNELIA SĂNDULESCU — București).**

Ochiuri cu costiță afumată

Se pune într-o tigaie cîte o felie de costiță de fiecare persoană. Cînd s-au rumenit, se întorc și pe fiecare se așază cîte o felie subțire de cașcaval. După ce feliile de costiță s-au rumenit și pe a doua parte, se întorc cu cașcavalul în jos. Peste fiecare se sparge cîte un ou. Se sărează, se piperează și se mai țin pe foc pînă se încheagă albușurile.

Din timp se curăță, se spală, se taie rondele și se pun la fiert în apă cu sare cîțiva cartofi. Cînd sînt gata, se strecoară, se împart în farfurii, se presară cu verdeață, deasupra se aranjează ochiurile și se toarnă cîte puțin din grăsimea de la prăjit. Se servesc fierbinți cu salată de sezon (salată verde, de castraveți, de roșii etc.) **(ELISABETA CIORGA — București).**

Cititoarele vă sugerează cîteva noi rețete

Variantă

În 10-15 minute o gospodină îndemînatecă poate prepara acest fel gustos pentru ai casei sau pentru oaspeți neanunțați.

Pentru 4 persoane : **8 ouă, 150 g. slănină, 250 g. caș de oaie, 1 dl. de smîntînă, 2 linguriță muștar, 50 g. unt, sare, piper.**

Slănina se taie în felii subțiri, se crestează și se frige într-o crăticioară pînă ce capătă o culoare aurie. Se așază apoi într-un vas lat (tigaie Iena) și se stropește cu grăsimea de la fript. Se acoperă cu felii de caș. Deasupra se sparg ouăle cu grijă ca gălbenușurile să rămînă întregi Se dau la cuptor 3—4 minute. Între timp se amestecă smîntîna cu muștarul, cu un praf de sare și piper. Se toarnă sosul în jurul ouălor fără să acopere gălbenușurile. Se presară deasupra bucățele de unt și se dă din nou la cuptor 1—2 minute. Slănina se poate înlocui cu cîrnați, resturi de friptură, salam. În acest caz e necesară pentru fript o lingură de grăsime. În tigăite mici se pot face și porții individuale **(ELENA ONCIU — Satu Mare).**

• ZIG ZAG • ZIG ZAG • ZIG ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

ÎN LOC DE „OMUL CARE ADUCE PLOAIA"

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Stimate curier,

La 27 iulie 1972 voi împlini 25 de ani și sînt atît de singură, singură. Am absolvit liceul de cultură generală în iunie 1965, după ce mam încadrat ca profesoară suplinitoare la o școală generală, cu hotărîrea de a mă califica la locul de muncă, prin cursuri fără frecvență, ceea ce am și început de fapt. Între timp însă, la cîteva luni de la încadrare, m-am căsătorit cu un coleg de muncă. Din păcate, cel care mai înainte era pentru mine un om deosebit, a devenit— după căsătorie — cu totul altul: a început să bea, să fie brutal etc. În perioada aceasta am început să slăbesc în greutate, pierzîndu-mi, în același timp, treptat, treptat, și puterea. Continuam totuși să merg la serviciu, fără însă a găsi vreo înțelegere specială la soț. La 14 decembrie 1966 am fost nevoită să abandonez „lupta", nu numai serviciul, dar și studiile, nu mai aveam putere nici măcar să merg, la propriu, din nefericire, nu la figurat. Atunci, „soțul cel bun" și-a declinat orice răspundere (ce să mai vorbim de iubire) față de soție și astfel părinții mei au fost nevoiți să mă ia acasă la ei, pentru a mă îngriji.

Timp de trei ani de zile m-am zbătut între viață și moarte, de acasă la spital și din nou de la spital acasă, și tot așa. Abia după aceea, încetul cu încetul, am simțit că încep să-mi revin, că revin la viață. Acum mă simt mult mai bine, datorită unui tratament special, pot spune că am izbutit să trăiesc, la ora aceasta, o viață aproape normală — citesc, scriu, lucrez lucru de mînă, la braț cu mama sau cu frățiorul meu pot să mă și plimb puțin, ba chiar am făcut și cîteva mici excursii cu trenul și cu mașina. Îmi plac nespus de mult excursiile, oricum ar fi — pe jos, însă, mi-e imposibil. Părinții, peste vară mai ales, muncesc intens la C.A.P și, de înțeles, nu prea au vreme de mine. Frățiorul meu abia termină clasa a VIII-a și va merge apoi la o școală de meserii, voi rămîne și mai singură, singură cu mine însămi.

Soțul, care timp de cinci ani nu s-a mai interesat de loc de soarta mea, a înaintat divorțul în luna mai, a anului 1970. Chiar astăzi, cînd vă scriu, se împlinesc exact cinci ani de cînd nici nu ne-am văzut de loc. Între timp mie mi s-a acordat o pensie de boală. Mă simt mai bine și că nu mai am nevoie de cel care m-a disprețuit atunci cînd eram în gura morții. Prin avocatul care mă reprezintă la procesul de divorț am dat declarație că sînt de acord să mă despart și abia aștept să se termine ultimele dezbateri, ca să fiu, și oficial, liberă să-mi reiau și oficial numele, pe care în particular am și început să-l folosesc. Probabil, pînă cînd îmi veți publica scrisoarea, totul va fi de domeniul trecutului, eu voi fi mai întremată pînă atunci, mai bine. Dar sînt atît de singură, și voi fi și atunci! Aș dori mult, mult, să am prieteni care să mă înțeleagă, să mă accepte și să mă prețuiască așa cum sînt, un om, chiar dacă sînt bolnavă, să mă ajute moralmente, nu să mă înfunde mai rău. Să fiu bine înțeleasă: nu doresc mila nimănui, compătimire, nu! Am nevoie de omenie, de înțelegere, de prietenie — în sensul cel mai simplu, direct, al acestor cuvinte.

Oare le voi găsi?

Prof. FLORICA RUSU
Loc. Tomnatic — nr. 912
jud. Timiș"

Mai întîi o precizare: nu înțeleg de ce (sus, la dată) scrisoare dumitale poartă, drept loc al expedierii: Apateu (jud. Arad) — ca și pe ștampila poștei. După cum constați, dorința a fost îndeplinită, nu rămîne decît ca „ploaia binefăcătoare" a scrisorilor mult așteptate să se reverse asupra dumitale, redîndu-ți încrederea în Ceilalți, în propria-ți ființă. N-aș dori să subliniez prea mult ceea ce dumneata ai schițat doar referitor la soțul (fost sau încă nu... fost?), fiindcă nemulțumirea se citește, totuși, printre rînduri, e și normal și nici nu țin să te „consolez" (stupid, de altfel) cu remarca (în fond, adevărată) că am mai întîlnit cîteva asemenea cazuri, de oameni atît de „inconsistenți sufletește" (a se citi: din punct de vedere moral) încît, la primul impas de natura celui prin care ai trecut, dau bir cu fugiții, devin *trădători* (ai sentimentelor afirmate înflăcărat cu doar un an sau doi mai înainte). Așadar, depășește lent (fără declarații categorice) momentul legalizării situației de fapt și răspunde prompt și inspirat celor pe care, cu atîta generozitate, îi și numești *prieteni*. Îți doresc să fie întocmai așa!

POST - SCRIPTUM: Mai vor să corespondeze (leac împotriva singurătății) următorii: *Solomon Brînduşescu*, str. Cicero nr. 73, T. Severin, jud. Mehedinți (20 ani, orfan de ambii părinți, salvat la naștere prin sacrificarea mamei, „cu băieți sau fete de seama mea care sînt pe lîngă părinții lor"); *Mariana Marinescu*, str. Castanilor nr. 5, bl. 50, sc.A, et. IV, ap. 18, cartierul Cornișa II, Bacău (tînără, în pragul alegerii unei profesiuni, schimb de „idei, impresii, năzuințe"); *Florian Sosea*, str. Cezar nr.20 A, bl.B, ap.1, Galați (21 ani, „vreau să știți că, din anul 1965 aproape, am trăit izolat de oameni, de viață"); *Agneta Ferenz*, str. Matei Basarab nr.29 B, Timișoara (18 ani, „sînt singură, nu am cine să meargă cu mine la un film, la o plimbare și mi-e foarte greu, foștii colegi, foștii prieteni, de cînd am fost internată într-un sanatoriu de boli de plămîni, mă ocolesc"); *Lucia Dumitrescu*, str. Girafei nr. 19, sect. III, Buc. (28 ani, „în luna decembrie de pildă am încercat o mare bucurie, n-am avut pe absolut nimeni apropiat, cu care să împărtășesc bucuria"); *Mariana Liteanu*, Aleea Dumbrăvii nr. 3, Burdujeni, jud. Suceava (20 ani, „mă simt mereu singură și foarte tristă, deși am două surori și părinții care mă iubesc foarte mult").

Am mai primit două scrisori de același fel, însă având partial o notă aparte. Prima semnată de *Olimpia Blănaru* din Tecuci, jud. Galați, str. 30 Decembrie, bl. A1 Sc.B, et.I, ap.17 (24 ani, „mă simt tot mai inutilă, fiindcă încă de pe băncile școlii am visat la un cămin, la o familie temeinică").

B. O. (s-a căsătorit și s-a despărțit de soț, deoarece nu putea avea copii. „Acum sînt singură. Copiii fostelor colege sau ai colegilor de serviciu sînt ca și ai mei, însă doar cît îmi sînt în preajmă. Știind că există tați care cresc copii în absența unei mame, mă întreb: ar putea careva să încredințeze soarta unui copil mîinilor mele?") A doua scrisoare este semnată de *Gheorghe C. Grivei*, com. Cîlnic, sat Pinoasa, jud. Gorj, of. poștal Cîlnic (39 de ani, în 1971 soția i-a decedat, are trei copii între 11 și 16 ani, „am serviciu bun, gospodărie, însă îmi vine foarte greu cu gospodăritul").

Viorel SANDU

— Groapa-i cam adîncă. Cum scoateți materialele?
— Așteptăm să treacă ploaia, poate le ridică apa!!!

C. TABACU

— Este adevărat că au trecut două luni de cînd ai făcut cerere să ți se repare caloriferul. Acum ți s-a reparat. Ce mai vrei?
— Să-l strice!

G. BADEA

— Haide steaua... fără nume.

— Cum poți pretinde că abia ai făcut curățenie?
(DOMENICA DEL CORRIERE)

V. TIMOC

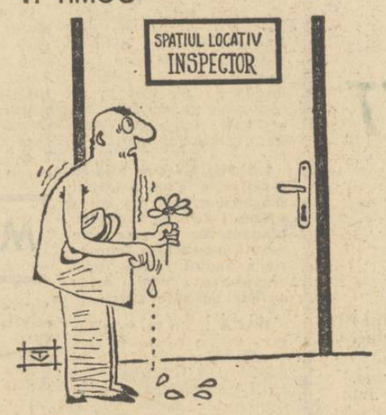

— E bine dispus... E prost dispus... E...

— Alo, fabrica de mobilă? Vă rog să-mi dați legătura cu sectorul de creație...
(LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

— N-ai nici un pic de imaginație? Mi-ai scris exact aceleași cuvinte ca și vechii secretare...
(JOURS DE FRANCE)

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

5. Scrierea literelor S și M

S și **M** se scriu: **a) medial:** în afara unghiului format de literele între care se află, prin prelungirea acestora; b) **inițial și final:** față de curbe și cîrlige, în interior; față de bastoane, în sens contrar mersului acelor de ceasornic (la fel se scriu în între două bastoane în prelungire).

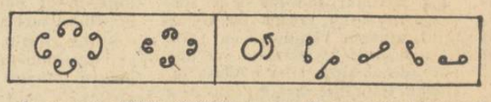

În grupul **RMN (RMTT)**, litera **M** se scrie răsturnată spre stînga, formînd un nod caracteristic.

Grupurile **SS** și **SM** se scriu sub forma: ∞ sau 8.

Grupul **MS** se scrie prin introducerea lui **S** în interiorul lui **M**,

costat demn	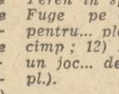	zi de zi înmînăm	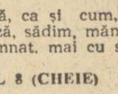
exces scamă	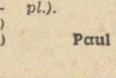	român permanent	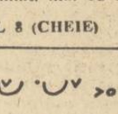
seceriș mai ales		mașină semn	

EX inițial se notează cu **ES** (escelent, ezist etc.). În cîteva cuvinte, această înlocuire se face și medial (Alesandru, complesitate, aprosimativ etc.). **NN** se reprezintă printr-un **N** de dimensiune dublă (izolat sau inițial, pentru a nu se confunda cu **INTR**, se vocalizează ı Nan, nins etc.).

EXERCIȚIUL 9

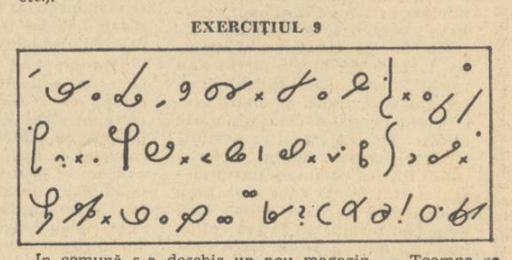

În comună s-a deschis un nou magazin. — Toamna se numără bobocii. — Se teme și de umbra lui. — A schimbat macazul. — Au mers pe sîrmă. — I-ai spus ceva fără sens. — Este complet însănătoșit. — Cum se simte suszisa persoană? — Ce timp frumos! — Am terminat.

ABREVIERI

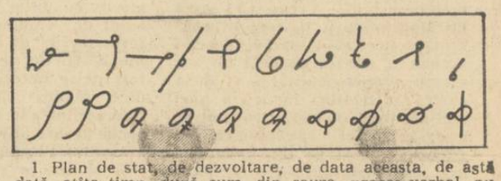

1. Plan de stat, de dezvoltare, de data aceasta, de astă dată, atîta timp, după cum, din cauza, proces-verbal, nu se poate, etc.

2. Mai departe, și așa mai departe, mult mai, mult mai mult, mult mai puțin, multilateral, să-mi permiteți, să-mi dați voie, să-mi îngăduiți, sumă de bani.

EXERCIȚIUL 10

Fixat (fk-s-t), limbă, ca să, ca și cum, mov, salină, cireș, cerem, explicăm, sinteză, sădim, mănușă, timid, înșine, împrumutat, sosit, însemnat, mai cu seamă, muzică, rămas.

EXERCIȚIUL 8 (CHEIE)

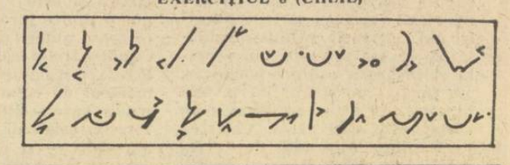

• REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

D-ALE FOTBALULUI

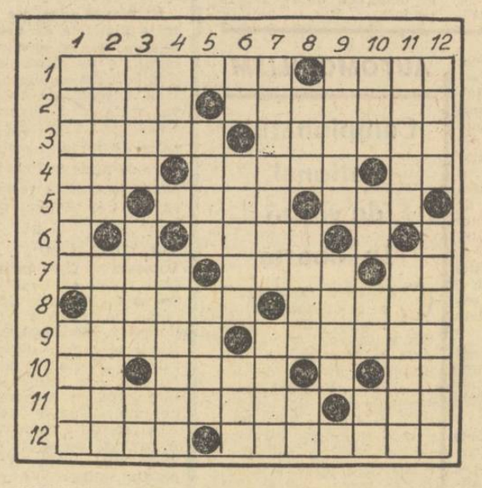

ORIZONTAL: *1) Vociferează pe tușă — A lucra într-un fel la cap; 2) Face galerie — Rezultat în urma unor acțiuni întreprinse de înaintarea „Minerului"; 3) A se face cunoscut — Nesancționat la hent în careu; 4) Iese în cîmp — Cu „Voința" (fig. pl.) — Pasetă în spate!; 5) Înaintarea ploieșteană! — Bate... în deplasare — Termen... respectat; 6) Terenul din „Calea Vitan" — Formație de cîmp — Scor la limită! 8) Însemnat la marcare — Îndesat la bătaie; 9) Portar renumit — Lucrat la firul ierbii (pl. masc.); 10) Loto central! — Prea puțin (pop.) — Se întoarce!; 11) Bătăi la fotbal... — Aliment; 12) Măiestrie fotbalistică — Vine de la galerie.*

VERTICAL: *1) Prins de bocanc — Ambarcațiune sportivă; 2) Adversar — Neprofesionist; 3) Coleg de echipă... — Luat la ochi... — Vasile Tomescu; 4) Helesteu — A începe atacul; 5) La totul pe cont propriu (fig.) — Face parte dintr-o asociație; 6) Vigu pe centru! — Cinstit — Lemn de foc; 7) Mai marele echipei... — A duce; 8) Selectionat... — Joc la noroc — La bilă!; 9) Cîmp de joc — Trimiteri de mingii; 10) Articol (abr.) — Teren în spate! — Scai! — Fuge pe centru! 11) Bună pentru... plasă — Muncesc în cîmp; 12) A aerisi — Face un joc... de spectacol (fem. pl.).*

Paul MOLDOVEANU

ÎN BUCUREȘTI

ORIZONTAL: *1) Uzină bucureșteană, producătoare de mașini și unelte agricole 2) Un modern magazin al eleganței bărbătești — Subunitate administrativă a Capitalei 3) Gară și cartier bucureștean — La intrare în Pantelimon! — Clipă (fragm.) 4) Lăcaș al veseliei bucureștene. — Orășel în S.U.A. 5) Herăstrău, Tei sau Floreasca — Dulgher. 6) Localitate în U.R.S.S. — „... Mai", piață bucureșteană. 7) Pe jos, prin București! — „Hora Bucureștilor", de exemplu 8) La școala din Floreasca!... — Și Filarmonica din centru. — Liniște... în București! 9) Înainte de Ipătescu... — La margine... 10) Nu-s de bun gust — Oborul Bucureștilor. 11) Vasile... din Capitală — Strand în București — Lîngă debarcader. 12) „Nucleu" de cercetare științifică în Capitală (abr) — București, inima țării.*

VERTICAL: *1) Miniatură rurală în București — Principal vad comercial al Capitalei. 2) A tipări — O pană ... la Tic-Tac! — Termen comercial. 3) Piață de odinioară a Capitalei — Cinematograf în București. 4) Muzeu lîngă „Boema" — Centru al culturii muzicale din București. 5) Modern edificiu al Teatrului din Piața Universității. 6) S-a întors! — Dirijează circulația în Capitală — Fir. 7) Domnitor al Țării Românești, în al cărui hrisov din 1459 se întîlnește pentru prima dată, numele de București — Întreține curățenia în Capitală (abr) — Emil Popescu. 8) Măsură veche — La intrare în Lipscani! — Au un magazin pe Calea Victoriei. 9) Ațe! — Cartier bucureștean. 10) Renumit magazin al Capitalei — Clientela de la „Eva" (sing.) 11) În cinstea lor s-a înălțat Mausoleul din Parcul Libertății — Un om oarecare — A fost odinioară chelner. 12) Marile străzi ale Capitalei (sing.).*

G. BUCUR

Cuvinte rare: *„MOM, PAIA, HAIM, CIF.*

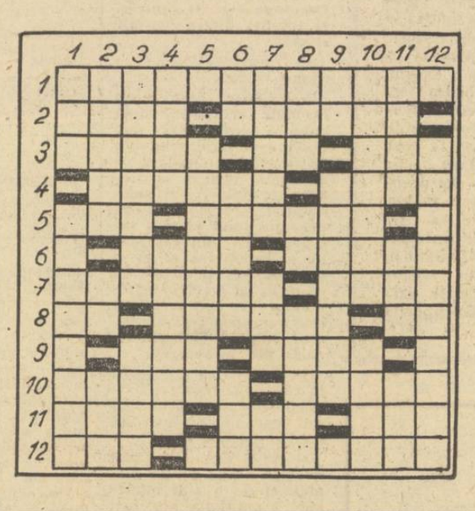

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PENTRU PACE

ORIZONTAL: Nobel — Amiens — Eminescu — Sot — Cezar — Aliate — Unei — Orle — Ea — Lit — Plieri — G — Ur — Ani — Real — Troc — Va — Clic — A — Codalb — Tau — Z — Ro — Baua — C — Ovidiu — Rt — Al — Nor — Marcanți — Unire — Nansen.

MIC SI MARE

ORIZONTAL: Deget — Masă — Ilinitat — S — Megalomani — Eva — Crește — Nana — T — Aaa — S — Tun — D — Pt — Ig — Litoral — Uriaș — Mare — Nod — Inotat — Is — Spălați.

23 MAI — 1 IUNIE

'BUCURIA COPIILOR' -72-

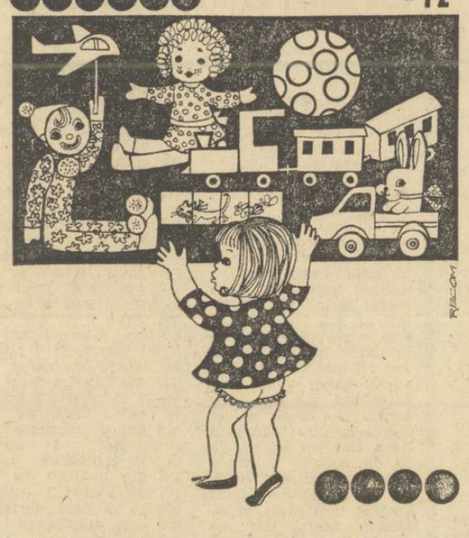

Jucării, jucării,
De ziua voastră dragi copii!

- Păpuși
- Mingii
- Jocuri de construcții

(5242A)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Icar de odinioară și... de azi

Incontestabil că una dintre frumoasele legende ale Greciei antice, care în fond exprimă năzuința omului spre cucerirea spațiului, este aceea a lui Icar, fiul lui Dedal, personaj de asemenea mitologic, priceput sculptor și arhitect. Dedal ar fi construit în insula Creta faimosul Labirint, pentru regele Minos. Dar, Minos, nevrînd să-l piardă pe Dedal îl făcuse prizonier împreună cu Icar. Pentru a evada, Dedal a făurit niște aripi, din pene prinse cu fire de in, lipite cu ceară de albine, pentru el și Icar. Și-au atașat aripile la brațe, cu lanțuri, și au încercat să părăsească insula în zbor, ca păsările. Despre Dedal, se spune că ar fi zburat pînă în Sicilia, sau Egipt. Icar, însă, neascultînd sfaturile tatălui său, s-a apropiat în zbor prea mult de Soare, ale cărui raze au topit ceara aripilor. Penele s-au desprins, și el a căzut în mare, pierind astfel.

În decursul timpului, unii oameni au încercat de asemenea să zboare, imitînd păsările, dar rezultatele nu au fost de loc cele așteptate.

Știți cine și cînd a realizat un record, pentru prima oară, în această direcție?

Noțiuni

În legătură cu strămoșii omului, au apărut în știință în decursul timpului, o serie de noțiuni, al căror sens este poate mai puțin cunoscut.

De exemplu, ce vă spun următoarele cuvinte: 1) Primate; 2) Hominizi; 3) Australopiteci; 4) Omul de Neanderthal; 5) Omul de Cro-Magnon.

Știți să cîntăriți?

Cititorul nostru **BORIS ROTARU**, din Sibiu, propune această întrebare, în următorul context:

Făcîndu-se uz de o balanță cu brațele egale și de patru greutăți, care totalizează 40 kg, se poate cîntări orice cantitate de marfă, pînă la 40 kg, cu condiția ca greutatea mărfii să nu fie fracționară. Cîte kg trebuie să aibă fiecare din cele patru greutăți, pentru a fi posibile asemenea cîntăriri?

Mulțumim cititorului nostru pentru această problemă. Este acum rîndul dv., al celorlalți cititori, să încercați.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Rezultat neobișnuit

Răspunsul este... un kilogram-metru! De fapt, dacă ne gîndim că în domeniul unităților de măsurat, cele care reprezintă de 1 000 ori o anumită mărime, sînt exprimate prin termenul „kilo", iar 100 cm înseamnă în fond 1 metru, nu-i de mirare că, recurgînd la oarecare imaginație, îmbinarea mărimilor 1 000 g și 100 cm duce la noțiunea de „un kilogram-metru, întîlnită în fizică sau, mai precis, în mecanică.

Cine a fost?

Exploratorul polar care a deținut funcția de ambasador al Norvegiei, între anii 1906—1908, la Londra, a fost celebrul Fridtjof Nansen, născut la 10 octombrie 1861 la Store-Frön, o mică localitate de lîngă Christiania (actualmente Oslo, capitala Norvegiei). Prima sa călătorie în apele arctice, între insulele Spitzberg și Groenlanda a efectuat-o în martie 1882, pe baleniera „Viking". Nansen a fost acela care a ajuns la concluzia că, folosindu-se de deriva ghețarilor și de o navă adecvată, s-ar putea ajunge pînă la Polul Nord, loc unde nu ajunsese nimeni pînă atunci.

În perioada în care Nansen a fost ambasador, el era deja binecunoscut ca explorator polar.

Poșta cititorilor

Pentru întrebările puse în rubrica noastră din revista nr. 750, din 19.02.72, am primit ca de obicei numeroase răspunsuri bune, din care le-am selecționat pe cele ale următorilor cititori:

Dorel Temian, elev, cl. a IX-a A, Șimleul-Silvaniei, jud. Sălaj; **Fazekaș Petru**, pensionar, com. Pietroasa, jud. Bihor; **Gavrilă Lucian**, elev, Agnita, jud. Sibiu; **Ștefănescu Valentin**, Suceava; **Maricica și Constantin T. Grădinaru**, satul Nichiteni, com. Coțușca, jud. Botoșani; **Veronica Neamțu**, elevă, cl. a VII-a, Lic. „Mihai Viteazul", Ploiești; **Ghilea Adalbert**, pensionar, fost șef de tren, în 1925, Hunedoara (Ne-a bucurat că printre cei care ne-au trimis răspunsuri corecte figurează și un vechi C.F.R.-ist, cu atît mai mult cu cît problema pe care ați rezolvat-o era din fostul dv. domeniu de activitate. Vă dorim sănătate, viață lungă și... să ne mai trimiteți și altă dată răspunsuri bune!).

Andrei Tirenescu, student la Fac. de matematică și mecanică, Univ. Babeș-Bolyai, Cluj. Și dv. ați dat un răspuns corect la întrebarea „Cum ați proceda?", din nr. 750 al revistei. Deci, ați luat examenul de impiegat! Cît privește problema pe care o propuneți, am mai primit ceva în același gen, mai de mult

Vasiloae Ioan, student, Fac. de metalurgie, Institutul Politehnic București. Ca și colegul dv., de la Cluj, ne-ați trimis un răspuns corect, la aceeași problemă. Ne-a amuzat aprecierea dv., cu privire la autoarea acelei probleme, pe care, cu voia dv., (sau fără, deși credem că nu aveți nimic împotrivă) vom reproduce-o textual: „O felicit pe autoare pentru problemă. Deși poate că n-a imaginat-o ea, totuși prea cîs că a rezolvat-o. Așa fete iștete dacă ar fi prea multe, sigur că ne-ar lua de la gură „piinea" de ingineri! Aș fi foarte bucuros dacă ar face-o totuși foarte curînd, în vară, cînd am s-o caut pe listele de admitere de la „Transporturi"!.

Nicolescu Dan, „Biofarm", București. Vă mulțumim pentru felicitările și urările cu privire la rubrica noastră. Cît privește problema ce o propuneți, care de fapt este un truc matematic, ne abținem de a o publica, pentru că, pînă la urmă, cine știe, s-ar putea să ne lasă vorbe, că nu știm să facem corect o adunare. Avem experiență, credeți-ne! Cît privește propunerea cu suplimentarea paginilor n-ar fi rău, dar... nu-i prea simplu...

La întrebările din rubrica noastră apărută în nr 751 din 26. 02. 72 al revistei, au răspuns exact următorii cititori:

Ștefănescu Valentin, Suceava (Felicitări pentru răspunsul extrem de complet! Lucrați, poate, la C.F.R.?); **Gheorghe Marinache**, București; **Temian Dorel**, elev, cl. a IX-a, Șimleul Silvaniei, jud. Sălaj; **Butoiu Radu**, lăcătuș de revizie la stația Brăila, satul Traian, jud. Brăila; **Dumitru Gheorghe**, com. Berceni, jud. Ilfov; **Maria Munteanu**, dactilografă, Uzina „Automecanica Mediaș, jud. Sibiu; **Ecaterina Turturică**, elevă, anul II, Lic. industrial pentru industria alimentară, București.

Constantin Brașoveanu, Urlați, jud. Prahova. Și dv., ați dat răspunsuri corecte la întrebările puse în rubrica noastră din nr. 751 al revistei, însă scrisoarea dv., nu a „ieșit la sorți". Vă răspundem totuși în mod special, în legătură cu problema pe care o propuneți, privitoare la originea cuvîntului „cinic". și cum se traduce acest cuvînt. Doriți să punem cititorilor întrebările respective? Dacă este vorba de etimologia unui cuvînt, de ce l-ați ales tocmai pe acesta? Nu sînt atîtea altele?

Am reținut pentru publicare materialele trimise de cititorii **Mircea Banciu**, din Călărași, și **Pavel Marek** din com. Budoi, jud. Bihor pentru care le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

RÎNDURI PENTRU UN FOTBALIST CUM ESTE NEAGU

de Valeriu MIRONESCU

Dacă aș ști că, într-adevăr, Eftimie Ionescu și-a subtitrat cu vrerea lui reportajul precum că Neagu a ratat calificarea în minutul 85 nu i-aș mai spune bună ziua o viață întreagă. Bănuiesc însă c-avem de-a face cu o greșeală din grabă, din acea grabă care strică treaba Neagu nu poate fi acarul Păun pentru un șir de responsabilități veritabile, Neagu și-a făcut datoria în puține minute cît a jucat la București, Neagu a înscris golul egalizator și la Belgrad, Neagu s-a bătut admirabil și a jucat admirabil în faza din minunul 85 cînd a depășit în săritură și apărători și portar dar n-a putut să imprime loviturii un pic de precizie în plus. Sîntem cu toții supărați, dar chiar la supărare trebuie să ne apărăm fotbaliștii meritoși, cu ei am ajuns pînă în pragul mării performanțe și numai cu ei vom încerca altă dată să trecem acest prag. În această idee, aș vrea să-i laud pe toți fotbaliștii români pentru bărbăția cu care s-au manifestat în joc pe stadionul „Partizan" pentru a ne da nouă susținătorilor și satisfacții și ambiții pe care nu le aveam în anii trecuți. Sigur, de-a lungul acestor ani s-au comis și multe greșeli, s-a persistat chiar în unele dintre ele, dar, grație jucătorilor am cunoscut gustul victoriei și am înțeles că putem năzui mereu la mai mult. Vom avea timp berechet să ne dăm seama cum de-a fost posibil să ratăm calificarea în meciul de pe teren propriu, de la București, cînd se întruniseră toate condițiile prielnice. Deocamdată însă, în pofida amărăciunii, să nu uităm ce înseamnă pentru fotbalul nostru, Dumitru, Răducanu, Dinu și ceilalți internaționali mai vechi sau mai proaspeți. Vreau să-i spun lui Dobrin că îi păstrez în continuare aceeași stimă și aceeași apreciere, pentru puterea de a-și sacrifica personalitatea și de a păstra disciplina tactică a unei idei absurde. Dobrin, care contrar unor insinuări răuvoitoare, s-a afirmat tocmai pe terenuri străine, la Ludwigshaffen și Neapole, a arătat susținătorilor că e în stare să lupte ca un leu pe stadioanele de peste graniță. Fundaș, stoper, half de apărare, pe orice post care nu-i al lui și nu-i pune în evidență calitățile — cu prețul oprobriului, nemaiîntîlnit în cariera sa, al cartonașului galben...

Deci, nu vom juca la turneul final, țel care, departe de a fi un simplu vis, eram cît pe-aici să-l realizăm. Vor juca partenerii noștri din „sferturi", echipa maghiară. În ce mă privește, din această calitate a echipei maghiare, am învățat un singur lucru. Mai bine zis, mi s-au confirmat niște păreri ceva mai vechi. Valoarea unei echipe este dată de clasa jucătorilor. Fără Bene și Szöke, am fi avut de-a face cu o formație oarecare, o formație cum fusese aceea de pe Nepstadion. Ei au fost factorii de decizie în joc, ca organizare a atacului și a contraatacului, precum și ca realizare a golurilor. Iată de ce trebuie să ni-l păstrăm pe Dobrin, iată de ce trebuie să încercăm pînă și imposibilul pentru a-l recupera pe Dumitrache.

Și din sfertul U.R.S.S.—Iugoslavia desprindem cîte ceva bun pentru fotbalul care se joacă astăzi, care se va juca în viitorul apropiat. De pildă, că tehnicității, dacă îi lipsește suportul forței fizice, i se subțiază sensibil valoarea. Sau, și mai mult, că idei tactice moderne — ale fotbalului necruțător în zona proprie și, pe de altă parte, orientat direct spre poarta adversă — dacă sînt bine însușite de către jucătorii tineri și atletici, pot rupe țesătura de pase „temporizatoare". Prin urmare, cu „pase pase" la cițiva metri nu se merge pe drumul progresului în fotbal. Învață întîi, pasa lungă și tare, cea scurtă vine de la sine, o dau și copiii.

Sau, în sfîrșit, tot din meciul U.R.S.S.—Iugoslavia : dacă ai un half ofensiv de clasă, cum e tînărul Kolotov (dar nu mai tînăr și mai înzestrat decît e Dumitru) scoate-l la joc fiindcă poate să-ți deschidă robinetul golurilor.

„Muzeul lui Valcareggi" — cum au poreclit ziarele italiene echipa ce a fost eliminată de către belgieni — s-a trezit împroșcat cu pătlăgele roșii pe aeroportul de lîngă Milano. Un gest cum nu se poate mai urît față de niște mari jucători — posibil, foști mari jucători — ce au adus atîta cinste fotbalului peninsular. Jucătorii niciodată nu se selecționează singuri. Ei fuseseră aleși cu șapte ani în urmă de către Herrera — vă aduceți aminte de meciul debutului, Italia—România, la Neapole — și lăsați pe mîna lui Valcarregi. Sînt aproape aceiași care se acoperiseră de glorie cu Inter, care cuceriseră titlul de campioană europeană între țări și de vice campioană mondială. Se vede treaba că a fost peste puterile lor să împiedice singura mare surpriză a „sferturilor". În Italia se vorbește acum despre „Echipa Națională a Timpului Pierdut". La urma urmei și asta e o învățătură de minte. Redau din ziarul „l'Unità" o idee ce mi se parte foarte interesantă. Ea sună cam așa : în general, mitul jucătorilor intangibili prin merite trecute e o absurditate ; cu atît mai mult e absurdă păstrarea cu orice preț a jucătorilor ce au și au avut o valoare medie.

Iată-ne ajunși, în încheiere, la singura semifinalistă care prin tactică și prin valoarea înaltă a unora dintre jucătorii săi se poate așeza autoritar ca favorită a campionatului european. Echipa R.F. a Germaniei are acum un moment de culme, prielnic pentru a cuceri titlul continental. Firește, belgienii, în fața la care au ajuns — și chiar dacă n-ar juca pe teren propriu — au dreptul moral să îndrăznească. Psihic, echipa Belgiei trebuie să fie astăzi nemaipomenit de puternică, iar surprize s-au mai văzut în lumea fotbalului într-un singur meci „care pe care". Totuși, parc-ar fi prea adîncă disproporția de clasă fotbalistică...

C. TABACU

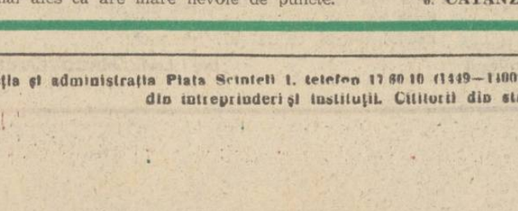

Nu-ți fie teamă. Vor numai să te intimideze.

MOZAIC

ÎN ACEST AN, una din finalistele Cupei Angliei la rugbi în 13 este echipa Leeds. Conform tradiției, la finala disputată la Londra, în tribună va participa și „Miss Leeds". Rugbiștii au ales în acest scop pe doamna Janet Storr, care are vîrsta de... 72 de ani !

LA MILANO se află în construcție un palat al sporturilor care va putea adăposti diferite întreceri. Inaugurarea lui este prevăzută penru luna februarie a anului viitor, prin organizarea unei curse cicliste de șase zile.

DACĂ luăm în considerare media primelor zece performanțe din lume la săritura în înălțime (bărbați) clasamentul ar avea următorul aspect : 1) S.U.A. 2,195 m ; 2) U.R.S.S. 2,18 m ; 3) Cehoslovacia 2,145 m 4) R.F.G. 2,139 m 5) Franța 2,117 m.

PRIMA femeie, președinte al unei federații de specialitate din Franța. Iată un eveniment căruia presa i-a dat multă atenție. Este vorba de Mireille Jamin care a fost numită președintele federației de schi nautic.

LA întîlnirile care s-au desfășurat în cadrul campionatului mondial de hochei (la Praga) au asistat 281 836 de spectatori, cifră care reprezintă un nou record al competiției.

ÎN FINALA unei competiții din Franța, rezervată echipelor feminine, s-au întîlnit formațiile Troyes și Virly. La capătul a 90 de minute de joc, scorul era egal : 0-0. S-a recurs la penaltiuri. Fiecare echipă a marcat cîte 3 goluri. Atunci, pentru desemnarea echipei învingătoare s-a recurs la o soluție originală : s-a calculat media de vîrstă a formațiilor și cea mai tînără a fost declarată cîștigătoare.

LA LONDRA a luat ființă un club al suporterilor lui... Cassius Clay. Surprinzător fapt dacă ținem seama că el s-a înființat în Anglia și mai ales că s-au și primit mii și mii de înscrieri.

PENTRU amatorii de statistici în domeniul boxului. Între 1 909 și 1 971 s-au disputat 581 de meciuri contînd pentru campionate ale Europei la diferite categorii. Dintre ele, 305 au fost cîștigate la puncte, 111 prin K.O., 113 prin K.O. tehnic, 30 prin descalificare, 21 întîlniri s-au terminat la egalitate, iar un meci a avut decizia de „non combat".

ASOCIAȚIA salvatorilor din R.F.G. (al cărei președinte este Willy Daume, președintele Comitetului de organizare a J.O. de la München) și-a publicat bilanțul pe anul 1 971. Grație membrilor săi, 674 de persoane au fost salvate de la înec, 4 020 de persoane care înotau și se aflau în dificultate și 47 365 de alte persoane aflate în primejdie au beneficiat de primele ajutoare. În cursul anului 1 971, 745 934 de tineri au învățat să înoate iar 107 390 au primit brevete de salvator.

O IDEE ÎNDRĂZNEAȚĂ, o încercare excepțională, iată cum poate fi caracterizată încercarea fraților William și Hubaert Kriegel, care și-au propus să ajungă pe vîrful Mont Blanc cu... motocicletele. Aproape toate pregătirile au fost încheiate și temerarii sportivi așteaptă doar... startul acestei încercări care urmează să dureze patru zile.

„WALDI" cățelul — mascota a Jocurilor Olimpice de la München, s-a vîndut pînă în prezent în peste 2 milioane de exemplare.

„ACEI OAMENI CURAJOȘI ȘI MAȘINILE LOR ZBURĂTOARE..."

Interviu cu Gilles LEGRIS, conducătorul echipei de cascadori francezi

— Monsieur Legris, ce este un cascador ?

— Aș prefera să vă spun întîi ce nu este ; un cascador nu este tocmai ceea ce se crede indeobște despre el, adică un „cassecou", cum spunem noi, sau cu alte cuvinte un temerar inconștient de pericolul spre care se aruncă și în care îi antrenează, adeseori și pe alții. Pe aceștia îi întîlniți, uneori, pe șosele, la volanul propriei mașini, cu care sfidează totul — legea, ordinea, civilizația. Cascadorul este, evident cu totul altceva, deși numele i se trage... ați ghicit, nu ?...

— Așadar, o profesie ?

— Desigur, și începînd cu Gilles Delamare este o profesie onorabilă, apreciată pentru utilitatea și frumusetea ei. O profesie la granița dintre meserie și artă.

— O meserie ieșită din comun, totuși...

— Evident. Sînt mulți chemați și puțini aleși, cum se spune, dar este totuși o meserie, una care se învață, se studiază ca și altele, pentru că trebuie să rețineți un lucru esențial, „cascada", adică execuția unui anumit lucru de către un cascador nu se improvizează, ci se studiază, se calculează, cu minuție, cu precizie matematică și aplicare riguroasă a unor legi ale fizicii, chimiei, biologiei și chiar ale psihologiei.

— Trebuie să înțeleg că în această profesie curajul nu mai primează sau poate nici nu mai este absolut necesar ?

— Ar fi fals. De fapt nu este vorba de un primat, ci de o altă înțelegere a curajului sau mai degrabă de înțelegere a pericolului, de întîmpinarea lui în mod conștient și cu pregătire științifică adecvată. În esență, să prevezi totul și să reacționezi corespunzător, conștient.

— În ce constă atunci pericolul ?

— În imprevizibil... Un defect mecanic la mașină, bunăoară.

— S-a întîmplat vreodată în cariera dumneavoastră ?

— Din nefericire, da. Așa a fost în Italia, la San Bartolomeo. Executam „marele salt". La volanul unei mașini, mă lansam cu 80 km pe oră de la o trambulină de 2,5 m, executînd un zbor de 30—40 m deasupra unor vehicule, pe care căzeam apoi. Urma o obișnuită rostogolire și... gata. Bine fixat în centuri, eu o cască pe cap, rezistam la toate și ieșeam cu bine din mașina avariată zdravăn — „voila" ! Asta de regulă. Atunci însă, în momentul desprinderii de trambulină, mi-a plesnit un amortizor. A urmat o ușoară deviere de la traseul corect și... prăbușirea alături de mașinile care trebuiau să amortizeze primul șoc. Practic, mașina mea s-a dezintegrat, iar eu am scăpat ca prin minune, după ce am trăit toate senzațiile trecerii în... altă lume ! S-au mai întîmplat și altele, cu alte prilejuri... Am avut însă șansa să scap doar cu astea... O mînă ruptă, un picior, cîteva arsuri... „Marele Gilles" însă, Gilles Delamare adică, după cum probabil ați aflat...

— Ați lucrat cu Delamare ?

— De mai multe ori : Fie în acele „rodéo" cu automobile, în teribilele curse, „stok cars" în care ai voie să faci orice, inclusiv să-ți jenezi adversarii, ca să ajungi primul la sosire, fie în unele filme artistice ca „Ziua cea mai lungă", de exemplu, în care Delamare a condus cascadorii în uniformele trupelor aliate care debarcau în Normandia, iar eu eram în fruntea echipei de cascadori îmbrăcați în uniformele trupelor hitleriste.

— Astăzi sînteți în fruntea unei echipe proprii de cascadori.

— Da, sînt sase tineri talentați, ca Noel Roinac, Claude Galland și alții, între care și fiul meu, Claude Legris, alias Claude de Buron, care știu de toate, adică să conducă mașinile în mod spectaculos, să execute acrobații la volan sau aeriene, pe mașini sau... pe lîngă mașini, adică toată gama cascadelor unui program din care nu lipsesc derapajele controlate, executate individual și în grup, piruetele, săriturile de la trambulină, „torța umană", rostogolirea în vehicul și... multe altele.

— Care ar fi, după dumneavoastră, „legea nr. 1" a profesiei de cascador ?

— Una pe care m-am străduit s-o inoculez băieților mei, în primul rînd și anume că un cascador nu este o supravedetă, un supraom, ci un profesionist, un meseriaș onorabil care practică o meserie destul de grea, dar frumoasă și utilă, însă că în viața de toate zilele există meserii mai grele, mai periculoase, uneori chiar mai spectaculoase decît a noastră. Și asta nu trebuie să uite nici o clipă.

— Și care este partea... plăcută a meseriei ?

— Satisfacția pe care o oferă meseria noastră ține de bucuria omului care își învinge teama ancestrală, depășind reacțiile născute din instinctul de conservare, înfruntînd în mod conștient pericolul, acceptînd un oarecare risc, stăpînindu-și reflexele și toate astea pentru a fi util altora, fiindcă, trebuie să știți, cascadorii nu oferă doar spectacole, deși și ele sînt utile. Cascadorii nu mențin doar nimbul marilor vedete, pe care le dublează adeseori în filmările periculoase, deși nu este mai puțin folositor și acest lucru. Cascadorii sînt folosiți astăzi ca specialiști, stăpîni pe o anumită tehnică și capabili de anumite comportamente ieșite din comun, care permit inginerilor, tehnicienilor și altora să-și desăvîrșească unele realzări tehnice de utilitate generală, cum este cazul amenajărilor de securitate rutieră, al îmbunătățirii construcției unor autovehicule sau al testării unor materiale noi care intră apoi în viața noastră cotidiană.

— Domnule Legris, care au fost realizările dumneavoastră care v-au adus cele mai importante satisfacții ?

— Sînt cîteva din cele peste o sută de filme artistice în care am jucat, ca „Trenul" cu Burt Lancaster, „Fantomas" și „Masca de fier" cu Jean Marais, „Încornoratul" cu Luis de Funes și Bourvil, ca să amintesc doar cîteva. Apoi participarea la o amplă acțiune a statului nostru pe tărîmul îmbunătățirii amenajărilor rutiere și, în sfîrșit, una foarte personală : am doi fii, Claude și Alain, care sînt excelenți cascadori. Am certitudinea deci că la cei aproape cincizeci de ani ai mei am întemeiat prima „dinastie" de cascadori.

— Mulțumim, Gilles Legris...

I. BUTNARU

pour les Lecteurs de Journal Magazin
Gilles Legris

Pentru cititorii revistei „Magazin",
GILLES LEGRIS

8, 9, 10... OUT !

UNII DESPRE ALȚII

de PAUL OCHIALBI

Cu cît ne apropiem mai mult de începerea mult așteptatului turneu olimpic de box, parcă cu atît devin mai aprinse discuțiile privind pe cei „11" care ne vor reprezenta pe ringul din München. Un cititor frecvent al rubricii noastre Ing. Virgil Matei, de la I.A.S. Buftea, se pare și un mare amator de box, ne-a trimis o scrisoare prin care ne arată că în majoritatea informațiilor prezentate pînă acum am publicat mai mult părerile antrenorilor despre membrii echipei olimpice — 1972 și că ar fi recomandabil să dăm cuvîntul și fostelor glorii ale pugilatului nostru, pentru a-și împărtăși în rîndul lor impresiile despre titularul respectivei categorii. Ideea unui asemenea subiect ni s-a părut excelentă și desigur am pus-o în practică, așternînd-o pe hîrtie.

Așadar să dăm cuvîntul interlocutorilor noștri ; în ordinea categoriilor :

• LUDOVIC AMBRUS, antrenor la S.P.C. : „Cu toate că multă vreme am boxat semimuscă, deoarece pe vremea mea nu era oficializată această categorie, pot spune că între Șt. Boboc și Aurel Mihai îl prefer pe **al** doilea deoarece este mai tenace și boxează în forcing. El trebuie însă să fie foarte atent cu regimul alimentar deoarece poate depăși greutatea. Păcat că în primul an al inițierii acestei categorii nu a fost utilizat la JO de la Mexic, Vasile Ivan"

• MIRCEA DOBRESCU, vicecampion olimpic și european : „G. Gruiescu este cea mai bună „muscă". Nu are contracandidat. Ultima oară în cadrul „Centurii de aur" a evoluat în cea mai bună formă a sa. Îi recomand să fie mai ponderat în unele momente."

• NICOLAE GIJU, fost campion european : „titularul A. Moraru nu are valoarea lui A Dumitrescu. Cred că Dumitrescu, bine pregătit, cu alonja sa respectabilă, poate produce multe surprize".

• CONSTANTIN GHEORGHIU, medaliat la europene : „G Pomentcu este o „pană" cu lovituri năpraznice. Trebuie să se apere mai bine. Nu trebuie înlăturați selecției, ba chiar verificați, Amăzăroaie și Nedelcea".

• GHEORGHE FIAT, antrenor la Steaua : „V. Antoniu nu are contracandidat la semiușoară. Are punch și în plus o mare experiență".

• IOSIF MIHALIK, antrenor la Cluj : „C. Cuțov este speranța noastră nr 1, fiind un boxer care are rezistența unui mare turneu și posedă lovituri variate"

• NICOLAE LINCA, campion olimpic la Melbourne : „V. Zilbernam este cel mai tare într-o categorie săracă în elemente. Trebuie să fie mai curajos.

• VASILE TIȚA, vicecampion olimpic la Helsinki : „I. Györfi trebuie să evolueze la această categorie. Este tehnic, judecă mult ori ce situație și în plus știe să folosească lungimea brațelor".

• ION MONEA, vicecampion european : „Al. Năstac este în progres. El are de partea sa „punchul". Îi recomand mai multă atenție blocajului. De asemenea, el să fie mai calm și să nu se aventureze în fața adversarilor „contreuri".

• GHEORGHE NEGREA, campion european la Praga : „Nu avem elemente de valoare la categoria semigrea Stump este un pugilist mai deosebit. El este un băiat curajos însă recepționează prea multe lovituri. Mai multă importanță mijloacelor de apărare".

• DUMITRU CIOBOTARU, fost campion al greilor : Cu 4 ani în urmă, Ion Alexe promitea foarte mult deoarece știa să-și pună în valoare alonja El este în declin și nu are forța unui greu. Cred că nu are nici sparing-parteneri de antrenament care să-l solicite. Nu știu ce se întîmplă cu el deoarece bate pasul pe loc".

AUTOMOBILISM

Campionatul național de viteză în coastă

Cea de-a doua etapă a campionatului de viteză în coastă, din acest an, se va disputa la **Mateiaș,** pe cunoscutul traseu de pe DN—73 Pitești-Cimpulung-Rîșnov, în zilele de 3 și 4 iunie a.c., după cum ne anunță serviciul de competiții al A.C.R.

Astfel, sîmbătă 3 iunie între orele 15,30 și 18,30 se vor efectua antrenamentele, cu start de la km 66,9 și sosirea la km 61,1, iar duminică, 4 iunie, de la orele 8,30 se va da plecarea în prima manșă a competiției, concursul urmînd să se încheie în jurul orei 13

Sîntem în măsură să anunțăm competitorii că termenul de înscriere în cursă expiră la 22 mai a.c., data poștei. De asemenea, să avertizăm pe toți cei care vor circula în acele zile pe DN—73 că în timpul cursei și a antrenamentului șoseaua va fi supusă unor restricții de circulație, în sensul că va fi deschisă traficului numai pe durata a 30 de minute și la intervale de o oră.

CULISELE HIPODROMULUI

• LA SFÎRȘITUL lunii iulie pe hipodromul din Moscova se vor disputa concursuri internaționale de hipism. Întrucît la aceste concursuri participă și reprezentanți din țara noastră (pentru alergări de trap) propunem Centrului Republican de creșterea și calificarea calului de rasă (întreprinderea care are în subordine hipodromul ploieștean) ca împreună cu Oficiul Național de Turism să organizeze o excursie în perioada amintită. Ar fi o reconfortantă inițiativa pentru cei care, în număr destul de mare, iubesc cel mai vechi sport organizat din țara noastră — hipismul.

• PUBLICAȚIA de informare „Programul alergărilor" poate să-și îmbunătățească continutul Sub fotografia și așa destul de înecată a primei pagini se pot trece numele cailor și ale driverilor. Alături de cotele „eventuale" pentru pariul ciștigător, se impun cotele de „event", mult mai edificatoare pentru amatorii de la pariul mutual. De asemenea sînt necesare „note de antrenament".

• DE TREI săptămîni pe hipodromul ploieștean „naivitatea" și frumusețea și-au dat mîna. Au debutat mînjii. Secol, Hippy, Garofița și Cumplit par să corespundă integral. Mîine debutul ultimului lot.

Doru IONESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

THEODOR FRUNZETTI, București : „Sîntem un grup de elevi ai liceului „Matei Basarab" în numele căruia vă scriu. Vrem să ne dați o lămurire. Știm că anul acesta, unul dintre cele mai reprezentative cluburi ale țării, Steaua, își sărbătorește a XXV-a aniversare. Cu această ocazie vor avea loc, probabil, și unele manifestări fotbalistice. Știind că remarcabilului nostru tenisman Ilie Năstase îi place mult fotbalul, că a jucat fotbal, nu s-ar putea cumva să-l vedem, măcar o repriză, în linia de atac a Stelei ?"

Propunerea e nostimă, dar riscantă. Ce ne facem dacă Ilie, doamne ferește, ia meciul în serios și e faultat de un fundaș advers ? Ieșim din Cupa Davis ?

PETRE IZGNIREANU, Lugoj : „Așa cum cu zece ani în urmă „Inter" a lui Herrera domina cu autoritate fotbalul european, fiind denumită „mașina de jucat fotbal", așa funcționează azi marele Ajax, avînd în frunte super-pistoanele Cruiff, Kaiser, Neschens, Hann și Stuy. Am discutat cu mulți prieteni despre echipa lui Covaci și mă gîndesc că dacă Ajax va cîștiga Cupa, Stepan (așa este numit în Olanda antrenorul român) va deveni mai mare ca Herrera. V-aș ruga să-i transmiteți compatriotului nostru că un grup de simpatizanți ai acestei echipe din orașul Lugoj îi transmite urări de succes în finala de la 31 mai și că vom ține pumnii strînși pentru el".

Într-adevăr, Ștefan Covaci, fostul antrenor stelist, a intrat deja în rîndul marilor antrenori ai Europei. Am constatat la fața locului prestigiul și simpatia de care se bucură în rîndul fotbaliștilor, oficialilor și spectatorilor olandezi. Îi vom expedia lui Ștefan Covaci un exemplar al „Magazinului" și caldele noastre urări de succes. Sînt convins că va fi emoționat să știe că izbînzile lui ne bucură, aici, pe toți.

MIȘU DUNĂREANU, Pitești : „Am citit în „Sportul" din 25 aprilie cîteva rînduri timide intitulate „De ce nu la Craiova sau Pitești ?". În care se arăta situația penibilă creată de publicul bucureștean care s-a suprasaturat de fotbal (doar un mic număr de elevi au onorat cu prezența lor partida Lotul olimpic-Peru). Este normal să fie așa, întrucît în București sînt prea multe echipe de fotbal, chiar foarte multe (începînd cu campionatul 1972/73 vor fi patru echipe de divizia A, în timp ce la meciurile celorlalte echipe de B și C vor fi mai mulți jucători și organizatori pe teren decît spectatori în tribune). Astăzi, cînd peste tot se vorbește de eficiența economică, Federația de fotbal este scutită de acest amănunt ? Pe banii cui sînt ținute aceste echipe de fotbal în Capitală ? Ce-ar fi dacă s-ar mai redistribui în alte orașe din țară cel puțin două din cele patru echipe din prima divizie care se află acum în București? Cred că iubitorii fotbalului din Timișoara, Sibiu, Brăila, Galați abia așteaptă. Ce părere aveți ?"

Ideea dv e interesantă și nu este prima pe care rubrica noastră o furnizează federației. Curios este un lucru : nimeni nu știe ce face înaltul nostru for fotbalistic cu idelle acestea. Pînă cînd, într-o bună zi, mă voi enerva și-i voi cere, oficial, socoteală...

EDUARD TIGLER, Cîmpulung Muscel : „Încep cu o legitimă întrebare : se confundă, oare, la noi în țară, titlul de golgeter al diviziei A cu titlul neoficial de cel mai bun atacant ? Categoric, nu ! Pentru această afirmație am mai multe argumente. În fruntea clasamentului nu se află niciunul dintre titularii echipei naționale, excepție făcînd Dobrin și, într-un fel, Neagu. Or, este cunoscut faptul că în națională își găsește loc cel mai bun atacant, atacul fiind clădit pe principiul valoare plus formă. S-a lăsat impresia că măsura federației de a fixa un barem de 20 de goluri marcate pentru acordarea titlului de golgeter va trezi ambiții mai mari în atacanții noștri. Dar ce s-a realizat pînă acum? Oblemenco, jucătorul care conduce în clasament, deși stă pe tușă de cîteva etape, nu a fost detronat de nimeni. Eu vă propun o soluție de compromis și, dacă o considerați utilă, hai s-o înaintăm federației: anularea titlului de golgeter și înființarea unui premiu pentru cel mai bun atacant. În acest clasament, punctele se vor acorda în felul următor : 5 puncte pentru marcarea unui gol într-un meci internațional oficial întîlnit: 3 puncte pentru marcarea unui gol într-un meci amical întîlnit: 2 puncte pentru marcarea unui gol din acțiune în campionat : 1 punct pentru marcarea unui gol din lovitură de la 11 metri și 1/2 punct pentru o pasă decisivă din care marchează un coechipier".

*Ideea nu e rea, dar ea ar putea fi aplicată doar în cazul în care ar fi vorba de un campionat cu 16 echipe, nu cu 14. Ce facem cu ultimele două clasate ? Le trimitem în liga a II-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a II-a ? Le trimitem în liga a III-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a III-a ? Le trimitem în liga a IV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a IV-a ? Le trimitem în liga a V-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a V-a ? Le trimitem în liga a VI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a VI-a ? Le trimitem în liga a VII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a VII-a ? Le trimitem în liga a VIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a VIII-a ? Le trimitem în liga a IX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a IX-a ? Le trimitem în liga a X-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a X-a ? Le trimitem în liga a XI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XI-a ? Le trimitem în liga a XII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XII-a ? Le trimitem în liga a XIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XIII-a ? Le trimitem în liga a XIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XIV-a ? Le trimitem în liga a XV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XV-a ? Le trimitem în liga a XVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XVI-a ? Le trimitem în liga a XVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XVII-a ? Le trimitem în liga a XVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XVIII-a ? Le trimitem în liga a XIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XIX-a ? Le trimitem în liga a XX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XX-a ? Le trimitem în liga a XXI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXI-a ? Le trimitem în liga a XXII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXII-a ? Le trimitem în liga a XXIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXIII-a ? Le trimitem în liga a XXIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXIV-a ? Le trimitem în liga a XXV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXV-a ? Le trimitem în liga a XXVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXVI-a ? Le trimitem în liga a XXVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXVII-a ? Le trimitem în liga a XXVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXVIII-a ? Le trimitem în liga a XXIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXIX-a ? Le trimitem în liga a XXX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXX-a ? Le trimitem în liga a XXXI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXI-a ? Le trimitem în liga a XXXII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXII-a ? Le trimitem în liga a XXXIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXIII-a ? Le trimitem în liga a XXXIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXIV-a ? Le trimitem în liga a XXXV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXV-a ? Le trimitem în liga a XXXVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXVI-a ? Le trimitem în liga a XXXVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXVII-a ? Le trimitem în liga a XXXVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXVIII-a ? Le trimitem în liga a XXXIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XXXIX-a ? Le trimitem în liga a XL-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XL-a ? Le trimitem în liga a XLI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLI-a ? Le trimitem în liga a XLII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLII-a ? Le trimitem în liga a XLIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLIII-a ? Le trimitem în liga a XLIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLIV-a ? Le trimitem în liga a XLV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLV-a ? Le trimitem în liga a XLVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLVI-a ? Le trimitem în liga a XLVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLVII-a ? Le trimitem în liga a XLVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLVIII-a ? Le trimitem în liga a XLIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XLIX-a ? Le trimitem în liga a L-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a L-a ? Le trimitem în liga a LI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LI-a ? Le trimitem în liga a LII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LII-a ? Le trimitem în liga a LIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LIII-a ? Le trimitem în liga a LIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LIV-a ? Le trimitem în liga a LV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LV-a ? Le trimitem în liga a LVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LVI-a ? Le trimitem în liga a LVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LVII-a ? Le trimitem în liga a LVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LVIII-a ? Le trimitem în liga a LIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LIX-a ? Le trimitem în liga a LX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LX-a ? Le trimitem în liga a LXI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXI-a ? Le trimitem în liga a LXII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXII-a ? Le trimitem în liga a LXIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXIII-a ? Le trimitem în liga a LXIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXIV-a ? Le trimitem în liga a LXV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXV-a ? Le trimitem în liga a LXVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXVI-a ? Le trimitem în liga a LXVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXVII-a ? Le trimitem în liga a LXVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXVIII-a ? Le trimitem în liga a LXIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXIX-a ? Le trimitem în liga a LXX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXX-a ? Le trimitem în liga a LXXI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXI-a ? Le trimitem în liga a LXXII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXII-a ? Le trimitem în liga a LXXIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXIII-a ? Le trimitem în liga a LXXIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXIV-a ? Le trimitem în liga a LXXV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXV-a ? Le trimitem în liga a LXXVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXVI-a ? Le trimitem în liga a LXXVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXVII-a ? Le trimitem în liga a LXXVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXVIII-a ? Le trimitem în liga a LXXIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXIX-a ? Le trimitem în liga a LXXX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXX-a ? Le trimitem în liga a LXXXI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXI-a ? Le trimitem în liga a LXXXII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXII-a ? Le trimitem în liga a LXXXIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXIII-a ? Le trimitem în liga a LXXXIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXIV-a ? Le trimitem în liga a LXXXV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXV-a ? Le trimitem în liga a LXXXVI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXVI-a ? Le trimitem în liga a LXXXVII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXVII-a ? Le trimitem în liga a LXXXVIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXVIII-a ? Le trimitem în liga a LXXXIX-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a LXXXIX-a ? Le trimitem în liga a XC-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XC-a ? Le trimitem în liga a XCI-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XCI-a ? Le trimitem în liga a XCII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XCII-a ? Le trimitem în liga a XCIII-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XCIII-a ? Le trimitem în liga a XCIV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XCIV-a ? Le trimitem în liga a XCV-a ? Ce facem cu cele două echipe care vin din liga a XCV-a ? Le trimitem în liga a XCVI-a ? Ce facem cu cele două ech

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Agendă săptămînală

MANIFESTĂRI POLITICE CU ECOU LARG

Ne apropiem de un eveniment de o covîrșitoare importanță pentru viața politică, economică și socială a patriei noastre: Conferința națională a partidului, care va face bilanțul realizărilor dobîndite în ultimii ani și va stabili noi măsuri de perfecționare a conducerii și organizării economiei, a întregii vieți sociale.

Perioada care ne mai desparte de Conferința națională a partidului este marcată de manifestări politice de larg ecou, de măsuri de mare însemnătate pentru diferite domenii de activitate, de însuflețite angajamente ale colectivelor de muncă aflate în întrecere.

Săptămîna aceasta, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat, pe baza raportului întocmit de Comisia de stat instituită în acest scop, funcționarea sistemului energetic național, problemele legate de îmbunătățirea activității în industria energetică și creșterea gradului de siguranță în funcționarea sistemului energetic. Succesele obținute de țara noastră în acest sector de activitate constituie fapte de notorietate publică : se știe că producția de energie electrică și puterea instalată în sistemul energetic s-au dublat la fiecare 5—6 ani ; s-a dezvoltat rețeaua de transport și distribuție a energiei electrice, nivelul tehnic al instalațiilor fiind, în prezent, comparabil cu cel realizat în țările cu un sistem energetic avansat. Recent, la Porțile de Fier, a avut loc inaugurarea hidrocentralei construită în comun cu R.S.F. Iugoslavia, lucrare care se plasează printre cele mai mari și mai moderne din lume. Așadar, motive de satisfacție ar fi numeroase. Cu toate acestea, cu luciditatea care-l caracterizează, cu spiritul științific care animă întreaga sa activitate, partidul nostru a supus unei analize critice sistemul energetic național, scoțînd la iveală neajunsurile serioase care mai persistă în acest domeniu și indicînd măsurile ce se impun pentru lichidarea lor. Programul de măsuri aprobat de Comitetul Executiv cuprinde o vastitate de probleme, de la folosirea integrală a capacităților existente, mai buna exploatare a puterii instalate, întreținerea utilajelor, pînă la școlarizarea și pregătirea viitoarelor cadre de energeticieni, muncitori, tehnicieni, ingineri. De asemenea, Comitetul Executiv a hotărît permanentizarea Comisiei de stat care a analizat funcționarea sistemului energetic național, avînd atribuția de a studia periodic problemele mari ale sistemului energetic și de a exercita controlul și îndrumarea pentru transpunerea în viață a măsurilor stabilite.

În cadrul aceleiași ședințe, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat principalele aspecte ale activității economico-financiare din agricultura socialistă și a stabilit măsuri pentru înlăturarea lipsurilor semnalate, pentru folosirea integrală și rațională a suprafețelor agricole, a mijloacelor materiale și bănești de care dispun unitățile agricole, pentru obținerea unui preț de cost cît mai redus, a unei cît mai ridicate eficiențe economice.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

DOUĂ PREMIERE ALE ȘCOLII ROMÂNEȘTI DE STOMATOLOGIE

Interviu cu prof. dr. docent Valerian POPESCU

(Pagina a 5-a)

FRUMOASA ASCENSIUNE A ÎNTRECERII

- **Puternică emulație în muncă în întreaga țară în întîmpinarea Conferinței naționale a partidului**
- **La Hunedoara: fontă suplimentară echivalînd cu metalul necesar pentru 2 000 de tractoare**
- **La Brașov: constructorii de autocamioane au obținut 4,5 milioane lei economie valutară prin valorificarea superioară a inteligenței tehnice**

Este cert, trăim în această perioadă zile de puternică efervescență politică. **Apropierea Conferinței naționale a partidului și a jubileului celor 25 de ani ai Republicii noastre se înscriu printre evenimentele majore în viața țării. Și este normal ca asemenea evenimente să-și pună, decisiv, amprenta asupra a tot ceea ce gîndim, asupra muncii noastre, să determine apariția unei vizibile emulații.**

Pe plan economic, emulația la care ne referim se regăsește sub o dublă formă. Pe de o parte **înregistrăm eforturile colectivelor de muncă pentru a-și realiza sarcinile curente de plan,** iar pe de altă parte **sîntem martorii unei înflăcărate întreceri pentru cîștigarea titlului de fruntaș.** O întrecere în care determinante sînt căutările creatoare la fiecare loc de muncă, pentru scoaterea la iveală a unor noi posibilități de majorare a angajamentelor asumate inițial. Și ceea ce ni se pare semnificativ este că întrecerea aceasta, atît de cuceritoare prin semnificațiile ei profund patriotice, a cuprins întreaga țară, chemărilor lansate la începutul anului de către o serie de colective, răspunzîndu-le toate unitățile din ramurile respective. Iar **înfăptuirea planului și angajamentelor, suplimentarea acestor angajamente se realizează pe fundalul unei intense munci politice de masă adresată conștiinței muncitorești.**

De fapt, ultimele zile ne-au adus o serie de importante vești în acest sens. Și spicuind cîteva dintre ele, nu putem să nu notăm că **furnaliștii hunedoreni,** de pildă, **au dat pînă acum, de la începutul anului, o cantitate suplimentară de fontă echivalînd cu metalul cerut de 2 000 de tractoare.** Sau, ca să luăm un alt exemplu : **constructorii de autocamioane brașoveni, s-au angajat,** pare ciudat spus dar expresia corespunde pe de-a întregul adevărului, **să-și valorifice superior inteligența tehnică proprie.** Ce va însemna aceasta ? **10 agregate noi în planul de autoutilare, o creștere cu 5 procente** — de la 80 la 85 la sută — **a gradului de integrare a fabricației autocamionului „Roman". Sau, altfel spus, o economie valutară de 4,5 milioane lei.** Deci 4,5 milioane lei care rămîn aici în țară pentru a spori avuția noastră națională. Și exemplele ar putea, evident, continua.

Există la ora aceasta, și lucrul acesta ținem să-l subliniem —, **un climat pe deplin favorabil manifestării în marea masă a oamenilor muncii, a spiritului de bun gospodar.** Acest spirit, convingerea că tot ceea ce realizează fiecare se răsfrînge nemijlocit asupra propriului său nivel de trai, stau la originea inițiativelor ce apar în diverse întreprinderi. În perioada ce a urmat Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din unitățile industriale și de construcții au avut loc consultări și întîlniri ale specialiștilor, adunări generale ale oamenilor muncii, în care s-au emis soluții, s-au identificat rezerve, s-au luat în discuție o seamă de noi posibilități de creștere a eficienței muncii. **Toate denotă o preocupare sporită pentru perfecționarea laturilor calitative ale activității economice, marea majoritate a propunerilor formulate în aceste zile avînd ca obiect creșterea calității, reducerea cheltuielilor materiale, sporirea productivității muncii etc.** Sînt lucruri care dau angajamentelor o bază reală, oferă sentimentul tonic al garanției îndeplinirii lor.

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 764 — sîmbătă 27 mai 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

La Uzina „Vulcan", dialog cu doi tineri fruntași în muncă

ION OPREA

Pagina a 6-a

„MAGAZIN DE FAMILIE"

este dedicată în acest număr celor mici

- *Vestimentația copilului și igiena*
- *Copilul și vecinii*
- *A.B.C. — vitaminic*
- *Modele de îmbrăcăminte pentru băieți și fete*

CEL MAI BUN STRUNGAR

- **„Prestigiul vîrstei" la 25 de ani**
- **Un tînăr trebuie să aibă un model ?**
- **O profesie actuală și de mare viitor**
- **Fără dragoste și fără talent nu se poate...**
- **Categoria de încadrare — o mîndrie a calificării**
- **Cheia responsabilității în profesie și marca uzinei**

Se poate lucra la strung cu aceeași favoare și cu aceeași delicatețe cu care ai atinge clapele pianului, cu aceeași apăsare bărbătească a mîinii, dozată după grosimea petei de culoare pe care pensula pictorului trebuie s-o lase pe pînza unui tablou. Are duritate meseria aceasta de strungar, dar și finețe. Gîndul conturează piesa, apoi mîinile folosesc forța mașinii și propria lor pricepere. Opera lor comună e o piesă din metal care se va angrena, modest, într-un utilaj. Strungarul va lucra din nou aceeași piesă sau alta îi va împrumuta gîndul, îi va transmite îndemînarea mîinilor lui. Îi va transmite un pic din puterea dragostei pentru ceea ce creează, un pic din tlacăra talentului lui de minuitor al metalului.

Mă las furată de aceste gînduri nu numai din pricina siguranței și evidentului talent al tînărului **ION OPREA,** strungarul din uzina Vulcan. Privirea, de o mare limpezime — oare doar din pricina culorii deschise a ochilor ? — zîmbetul plin de franchețe te îndeamnă să stărui în dorința de a-l cunoaște, de a-l face să-ți comunice cîteva gînduri.

— Cine ești dumneata ? Întrebarea banală, dar exprimînd exact ceea ce vrei să afli este rostită.

— Strungar la Atelierul mecanicului șef.

— Și ?...

— Nu știu ce vreți să mai aflați despre mine.

— Ce gîndești despre meseria pe care o practici ?

— Dacă mi-am ales-o, dacă o practic și cred că o fac bine, pentru mine e una din cele mai frumoase profesii Cred că e o meserie grea, că trebuie să înveți mult ca s-o înțelegi.

— După cîte mi s-au spus, știu că ești unul din cei mai buni strungari din București. Cîți ani ai ?

— Am împlinit 25 de ani. Dar nu vîrsta contează, în primul rînd, pentru un muncitor. La Olimpiadele strungarului la care am luat parte am ieșit în 1971 primul pe Capitală, iar anul acesta am fost primul pe sector și al doilea pe Capitală.

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Institutul de studii și cercetări pentru protecția muncii ne anunță vești îmbucurătoare pentru sondori, chimiști și chiar pentru pescarii de pe marile nave oceanice și din... micile eleștee interioare : haine de protecție cu unele caracteristici deosebite

ÎMBRĂCĂMINTEA CARE FEREȘTE DE CĂLDURĂ, DE FRIG, DE UMEZEALĂ,

Costum de protecție folosit în industria chimică

(Amănunte în pag. a 5-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Bună dimineața... viață !" **N. COTROCEANU — București**

SITUAȚIA LA ZI ÎN „CUPA DAVIS"

Un grafic edificator în acest sens, cuprinzînd rezultatele la zi, comentat de Ion ȚIRIAC pentru cei ce îndrăgesc tenisul de cîmp.

(Pagina a 8-a)

Regizoarea Letiția POPA

despre noul său film :

„ZESTREA"

(Pagina a 4-a)

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DE ACUM CINCI SUTE DE MII DE ANI

(Pagina a 5-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

PENTRU ȚARA DE MÎINE

În fața inginerilor și tehnicienilor din țara noastră, s-au rostit, de curînd, de către președintele țării cuvinte binefăcătoare, cu privire la realitatea economiei naționale. Cuvintele acestea erau binefăcătoare pentru că transcriau realist o situație de fapt, o situație pe care urmează să știm s-o învingem în anii viitori. Cuvintele președintelui Ceaușescu cu privire la împrejurarea că România este încă o țară în curs de dezvoltare sînt binefăcătoare prin curajul lor politic, prin marele șoc pozitiv pe care-l resimțim noi, cetățenii, cînd vedem cu exactitate ce avem de făcut. Pentru noi, știrea pe care ne-a dat-o Președintele, că venitul național pe cap de locuitor este de 500—600 de dolari, nu e nouă. Dar știrea aceasta ne bucură — paradoxal ! — **tocmai** prin altitudinea hotărîrii de mai bine ce animă pe îndrăzneț și neobositul ei aducător.

Iată, deci, situația pe care se cade s-o analizăm, iată deci opera dificilă la care sîntem chemați. Bucuria vine din faptul că întreaga noastră ființă se simte solicitată. În această treabă grea, **tocmai** pentru că acela care ne cheamă la muncă și sacrificii ne spune adevărul adevărat și ne cheamă inspirat să punem umărul pentru fericita țară de mîine.

Firește, ar fi fost extraordinar dacă am fi pornit construirea acestei noi lumi, de la un înalt nivel de civilizație încolo. Altele ar fi fost, poate, și gîndurile noastre despre lume, dacă — la venirea la putere a partidului nostru — economia națională ar fi fost o realitate și dacă aceia care construiesc lumea nouă ar fi fost educați pe de-a-ntregul, pentru actul complex al ctitoriei naționale. Firește, alta ar fi putut fi situația de azi dacă istoria n-ar fi însemnat pentru români o furtună, dacă — în istorie — pe aceste pămînturi n-ar fi întîrziat prea mult cotropitorii pustiitori.

Dar singurul teren al acțiunii noastre este realitatea. În ea trăim, pe ea o determinăm și ea ne determină. Poate că nici noi n-am fi ceea ce sîntem, dacă lupta noastră n-ar avea acest ritm și această culoare.

Președintele Ceaușescu este, din nou, autorul unui gest de excepțional curaj politic. De data aceasta, resimțim, cu atît mai mult dimensiunea gestului cu cît realitatea căreia i se spune pe nume este însăși viața noastră de zi cu zi.

Așa se face că, prin îndrăzneala sa morală, prin sinceritatea deplină în raporturile cu conștiința acestui popor, prin forța sa mobilizatoare, prin ambiția pe care o stîrnește în noi, gestul secretarului nostru general — izvorît din felul franc, bărbătesc, revoluționar în care înțelege domnia sa dialectica realității — se constituie în unul dintre cele mai binefăcătoare evenimente politice ale patriei.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

MANIFESTĂRI POLITICE CU ECOU LARG

URMARE DIN PAG. 1

De asemenea, dezbătînd activitatea privind examinarea și rezolvarea scrisorilor, sesizărilor și cererilor oamenilor muncii, Comitetul Executiv a subliniat necesitatea înlăturării oricăror forme de tărăgănare, de lipsă de solicitudine, a indicat măsuri privind creșterea preocupării și răspunderii față de soluționarea grabnică a tuturor cererilor îndreptățite.

Pe aceiași linie de analiză principială, de căutare și de găsire a unor soluții dintre cele mai bune, care să asigure progresul continuu al economiei noastre naționale, s-a desfășurat și Consfătuirea de lucru cu cadrele de conducere și specialiști din institutele de proiectări și cercetări din construcții și industrie, în care, în spiritul hotărîrilor Congresului al X-lea, s-a discutat felul cum se aplică măsurile privind reducerea cheltuielilor materiale de producție în construcții și industrie. Consfătuirea, la sfîrșitul căreia a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, a constituit, prin concluziile sale, prin largul schimb de experiență, prin spiritul critic constructiv, o manifestare de mare importanță, deschizătoare de perspective noi în domeniul proiectării și cercetării din construcții și industrie.

În sfîrșit, vom consemna în aceste rînduri un eveniment de deosebită însemnătate în viața noastră culturală: Conferința națională a scriitorilor. Desfășurată sub semnul programului elaborat de partid privind îmbunătățirea muncii ideologice și educative, precedată de ample dezbateri la care au participat deopotrivă scriitori și cititorii lor, Conferința națională a scriitorilor a dezbătut o serie de probleme fundamentale ale literaturii noastre contemporane și a prilejuit o afirmare hotărîtă a dorinței obștei scriitoricești de a da opere de înaltă valoare ideologică și artistică, de a sluji cu devotament cauza patriei, a poporului român, a partidului.

Participanții la Conferință au avut bucuria de a primi în mijlocul lor pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe alți conducători ai partidului și statului nostru. Secretarul general al partidului a rostit cu acest prilej o amplă cuvîntare, subliniată cu vii și entuziaste aplauze de către scriitorii prezenți în sală. „Orînduirea socialistă își propune să plămădească un om nou, cu un larg orizont de gîndire și înțelegere, capabil să descifreze sensul legilor obiective ale dezvoltării sociale, să participe, în cunoștință de cauză, la făurirea istoriei, să-și croiască în mod liber și conștient, propriul său destin — a spus, printre altele, tovarășul Nicolae Ceaușescu. — Tipul uman nou pe care vrem să-l făurim în societatea noastră trebuie să se caracterizeze prin pasiune pentru munca creatoare, printr-un înalt spirit de răspundere față de interesele generale ale colectivității, printr-o ținută morală aleasă, printr-o elevată viață spirituală. Ce țel mai înalt, ce misiune mai nobilă pot avea slujitorii condeiului decît acela de a-și pune talentul, fantezia și inspirația în slujba făuririi omului nou al epocii socialismului și comunismului! Această cauză măreață pe care sînt chemate să o slujească literatura și arta, nu poate să nu însufletească pe adevărații creatori de frumos, sensibili la idealurile umanitare ale timpului lor".

La apelul fierbinte al conducătorului partidului și statului nostru, scriitorii au răspuns arătînd că „Sintem pe deplin încredințați că toate certitudinile afirmării și realizării noastre scriitoricești stau în relația indestructibilă dintre conștiința noastră creatoare și gîndirea politică a Partidului Comunist Român".

La ora cînd dăm aceste rînduri la tipar, a început desfășurarea vizitei în România a tovarășului Fidel Castro Ruz, prim secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cuba, prim ministru al Guvernului Revoluționar cubanez, vizită care se înscrie printre evenimentele de cea mai mare însemnătate în istoria relațiilor dintre cele două popoare și partide.

DIALOG CU FRUNTAȘI AI UZINEI „VULCAN"

URMARE DIN PAG. 1

Bineînțeles, că mă bucură rezultatele. Cel mai mult, îmi stîrnesc însă ambiția.

— De unde ești?

— Din comuna Clinceni, județul Ilfov. Am venit în București, atras nu de marele oraș, ci de mecanică. Venea prin sat la noi, unul Eugen Bițu. El m-a îndemnat să intru în fabrică. Îmi înțelesese plăcerea de a învăța o meserie spre care mă simțeam atras. Am făcut școala profesională dar strungăria propriu-zisă, de la el am învățat-o.

— Un tînăr trebuie să aibă un model?

— Pentru unul care vine din alt mediu, ca mine de pildă, care vrea să lucreze în industrie și să nu iasă un pierdevară, e foarte bine să aibă un model de muncă, de comportare, pe cineva care să-l stimeze, să-l iubească, de dragul cui să muncească serios, să se evidențieze. Probabil, că și alții simt la fel ca mine.

— Dumitale ți-ar place să fii modelul cuiva, la cei 25 de ani pe care-i ai? Sau ești deja?

— Nu știu dacă sînt. Am învățat și învăț pe alții. Am acum un mecanic de 17 ani, Alexe Mihai, dintr-o comună a județului Teleorman, care e foarte talentat. Iese un bun strungar din el. Am avut și ucenici mai bătrîni ca mine. Dar vîrsta nu ne-a supărat nici pe ei, nici pe mine.

— Crezi că prestigiul unui tînăr capabil se capătă în primul rînd prin profesie?

— Fără îndoială. Îți înveți profesia, devii ambițios, înveți să-ți stăpînești voința, dorești să te afirmi, capeți răspundere mai mare. Așa se făurește prestigiul.

— Te-ai gîndit la cauzele care fac pe unii tineri să nu-și mai aleagă azi unele meserii, printre care și strungăria?

— Poate, pentru că nu știu ce înseamnă strungăria. Poate, fiindcă o consideră o profesie ce nu are viitor. Se înșeală. Cele mai perfecționate mașini vor avea piese făcute la strung. Poate, fiindcă stimulentul material la salarizare nu este suficient. Încă nu se face o diferențiere de salarizare nici la încadrare, după ieșirea din școală, încadrare care este aceeași, indiferent de calificativele obținute și nici între meserii.

— Dumneata, ce-ai face ca să convingi tinerii să devină strungari?

— I-aș invita să ne cunoască pe noi, strungarii, să încerce să învețe împreună cu noi. Cred c-aș convinge pe cei care ar avea plăcere să lucreze la strung și puțin talent.

— Dacă n-ai talent, nu faci nimic?

— Ba, se mai poate, dar nu ieși un strungar foarte bun.

— E neapărat nevoie să fii foarte bun?

— Poate că nu. Deocamdată, pretențiile cresc însă așa de mult că trebuie să știi să-ți alegi profesia și s-o faci în așa fel ca să nu fii un profesionist de duzină.

O parte din discuție s-a desfășurat de față cu un alt tînăr, lăcătușul VASILE ILIE, de aceeași vîrstă cu Ion Oprea, cu o viață asemănătoare cu a lui. Ne urmărea cînd cu o sclipire de curiozitate în ochii rotunzi, negri, cînd cu o ușoară contrariere pe chip. Nu se amestecase în discuție, deși încercasem, indirect să-l antrenez. Așteptase să fie interpelat direct.

— Dumneata ești de aceeași părere?

— În linii mari, da. Mai sînt și altele de spus.

— Pot să le știu și eu?

— De bună seamă. Uite, de pildă, problema asta, cu prestigiul tînărului cu o bună calificare. Sînt de acord că talentul, pregătirea sînt obligatorii pentru a fi respectat ca meseriaș. Poți pierde însă tot prestigiul, dacă ai talent, dar lipsești, ești nedisciplinat. Cum să vă spun, și pentru mine și pentru alt tînăr de vîrsta mea, categoria de încadrare devine o problemă de prestigiu fiindcă oglindește gradul nostru de perfecționare a calificării. Calificare înaltă fără o comportare serioasă — mă gîndesc la disciplină, la felul de a te purta și a vorbi la locul de muncă și acasă — nu poate da totuși un om întreg.

— În secția în care lucrezi sînt mulți tineri?

— La Secția mecanică grea sînt destul de mulți oameni pînă în 30 de ani. Deci, tineri. Piesele care se fac: axe mari, subansamble pentru mori de ciment, roți dințate, virole pentru cazane și altele sînt foarte pretențioase. Cer lucru migălos, de calitate. Dacă cei care lucrează aici n-ar fi calificați, vă dați seama ce pagube ar aduce uzinei și industriei noastre constructoare de mașini...

— Cum înțelegeți voi, tinerii, răspunderea?

— Ca pe o obligație a fiecăruia.

— Dar curajul?

— Depinde unde se manifestă. Să ai curajul de a spune că nu știi încă totul dar și de a-ți susține o idee, cînd ești stăpîn pe munca ta. Așa cred.

— Răspunderea și curajul sînt niște calități personale esențiale, intervine băiatul cu privirea aceea limpede, Ion Oprea, care este primul strungar al uzinei. **Pentru mine, ele se înglobează în fiecare piesă pe care o fac. Pe o piesă nu se vede iscălitura mea. Pentru mine există, însă.**

— Ea poartă în schimb, marca uzinei.

— E firesc. Tocmai faptul că iscălitura mea, nevăzută pentru ceilalți se confundă cu cea a uzinei îmi dă mie și altor tineri cheia responsabilității și dragostei de profesie.

★

Nu sînt doar vorbe. Tinerii aceștia își mărturisesc gîndurile izvorîte dintr-o experiență de mică întindere încă, dar foarte densă. Viața lor poartă semnificația cîtorva mari idei generoase care marchează viața politică și socială contemporană într-un pătrar de veac. Poartă simbolul frămîntărilor, neliniștilor, căutărilor, reușitelor, viziunii noastre de viitor. Tinerețea celor 25 de ani pe care îi au, i-a învățat pe ei și pe alții ca ei că munca cere o nobilă dăruire, că societatea în care trăiesc îndeamnă necontenit spre perfecționare și că acest cuvînt, semnificînd o obligație umană esențială, devine crez pentru o viață întreagă.

Lucia MANOLESCU

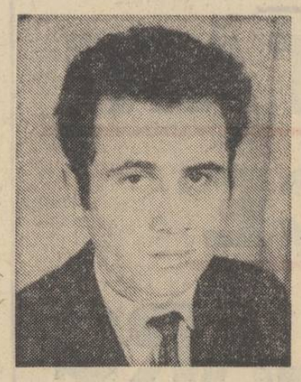

VASILE ILIE

ÎN VIZITĂ LA CEI CE PRODUC... HĂRȚI

● Competențe feminine într-o profesie înrudită cu arta ● Ochiul... diamant! ● Cum se înscriu reliefu, căile rutiere, localitățile etc. pe hărțile la care ne uităm noi.

Poposim într-una din unitățile Direcției topografice militare în care știința, arta și producția se materializează într-o îngemănare intrinsecă.

...Pornim, însoțiți de tovarășul Mihai Prislopanu, **pe fluxul tehnologic al hărții. Prima cunoștință, tovarășa** Paraschiva Ștefan. **O femeie scundă, de o energie uimitoare. O găsim dezlegînd tainele unor fotografii dintr-o regiune încărcată de memoria unuj trecut eroic, cu un prezent socialist strălucitor. Fotografia e introdusă într-un aparat cu brațe lungi, prevăzute cu creioane de diferite culori. Operatoarea se apropie de un biocular. Apasă pe un buton și își fixează imaginea fotografică în cîmpul vizual. Detaliile reliefului se dezvăluie în toată claritatea. Brațele robotului sînt puse în mișcare. Pe planșeta de zinc se așternu curbe de nivel, văi, cote etc.**

În această secție, ochi atenți au parcurs, în lung și în lat, literalmente fiecare metru pătrat din teritoriul patriei. Și fiecare metru pătrat și-a găsit concretizarea în linii, în simboluri și puncte, în hărți. Privim o planșetă. Ne uităm la fotografie, o fotografie încărcată cu atîtea detalii încît, dacă ar trece prin procesul tiparului, nu s-ar înțelege nimic. Încercăm să înțelegem fotografia. Ne dumirim numai consultînd planșa. Se spune că ochiul Paraschivei Ștefan e un adevărat diamant. Suportul aprecierii îl poate constitui orice planșă. Toate, cîte îi aparțin, întrunesc indici de calitate ridicați.

În rîndul destoinicelor specialiste se numără și Mirela Zamfir, **cartograf principal. Răspunderea ei se aseamănă în multe privințe cu cea a unui redactor de carte, dintr-o editură tehnico-științifică.**

O însemnată parte din timp e folosită pentru calcule și verificări. Din nou calcule și verificări. Eforturi justificate. Nu se admite nici cea mai mică eroare de calcul. La prima vedere pare că avem de-a face cu un proces de rutină. Dar nu este așa. Pe lîngă exactitatea calculelor, se cere capacitate selectivă și de sinteză. Iată cîteva hărți la scări diferite. Fiecare se remarcă printr-o notă distinctă. Nimic în plus sau în minus. Dimensiunile competenței sînt evidente.

O planșă trecută prin rigorile aparatului matematic poposește pe masa gravoarei Maria Ionescu. **De aici procesul construcției hărții trece în domeniul artei. Fiecare linie sau semn convențional sînt trasate sau fixate cu precizie și finețe. Și această planșă, ca și toate celelalte care trec prin mîna lui și cel mai vesel om dintre oamenii veseli...**

De reținut că toate trebuie făcute cu măsură. Pînă și veselia trebuie să aibă măsură. Un rețetar nu ne stă la îndemînă în exemplul de față, și-l improvizăm noi după datele pe care le-am parcurs: Muncă — Veselie — Măsură și Cumpătare — Veselie — Muncă.

Iată deci încă un secret al longevității, și poate cel mai ușor de... deconspirat...

RĂMÎNEM tot la vîrste înaintate. O diferență de douăzeci și unu de ani, și o... *vindecare miraculoasă.* **Omul despre care este vorba în cele ce urmează împlinise șaptezeci de ani și trăia singur în orașul de la poalele Tîmpei. Într-o dimineață s-a dus să facă unele cumpărături și, din neatenție a alunecat lovindu-se foarte grav la cotul drept. Cînd observă că brațul întreg se acoperise de singe, n-a mai stat pe gînduri și a cerut ajutorul unui medic. Astfel a început lungul șir de vizite pentru bandajare și tratament, de la policlinică la policlinică, de la medic la medic. La un moment dat s-a impus de urgență singura variantă: să fie operat, dar cu mari riscuri. Și, pacientul și-a spus sieși, i-a spus și medicului că nu acceptă operația,** ***dar se va trata el singur.*** **Zis și făcut. S-a dus în piață, minat de gîndul că „am călcat atîta pămînt, și n-oi fi eu în stare să mă vindec singur?" În pia'a poposi la masa apicultorilor, cumpără miere strînsă din flori de fin, apoi cumpără un kg de miez de nucă alb și frumos, de la o alimentară cumpără un bidon cu ulei de măsline, un kg de stafide și unul de lămîi. Încărcat cu această povară ajunse acasă unde începu să lucreze la rețeta dictată de... imaginație. Într-un castron amestecă mierea de albine cu uleiul, trecu un duș cald peste stafide, le scurse și la așeză pe-o sită să se svînte, curățâ miezul de nucă pe care-l trecu prin mașină și-l puse peste miere și ulei. A ras apoi lămîile cu tot cu coajă, le-a amestecat bine în sucul lor spre a nu se oxida, apoi amestecă și stafidele în compoziția din castron care devenise o pastă omogenă, aromată și delicioasă. O puse în borcane, și începu să se alimenteze zilnic cu acest compus din care lua cîte o linguriță cu vîrf dimineața, la prînz și seara...**

După cîteva zile de „tratament", rana începu să se strîngă, cotul revenea la normal, durerile încetară. Se prezentă de îndată la medic. Acesta-l primi pregătit să înceapă operația. Dar operația rămăsese... fără obiect, bătrînul se vindecase complet. De unde și scrisoarea pe care am primit-o recent, purtînd titlul scris cu majuscule: *Vindecare miraculoasă...*

P.S. După priceperea noastră, compoziția dulce și exotică, depozitară de vitamine, a înlesnit vindecarea, dar tot atît de ușor putea să înlesnească cangrena... Așadar stimați cititori, chiar dacă vă veți afla vreodată într-o situație asemănătoare, vă recomandăm totuși, cu toată seriozitatea, consultarea medicului, căci rețeta de mai sus este mult prea apetisantă ca să țină loc de medic.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

Căci, abia în clipa în care conducătorul ei declară că România este în curs de dezvoltare, țara noastră poate avea garanția că va fi o țară dezvoltată. Abia în clipa în care avem curajul să spunem adevărul despre noi, abia atunci învingem.

SEMNIFICAȚIA UNUI GEST PESTE MOARTE

Asociația scriitorilor din București a decis acordarea unui premiu special post-mortem poetului Miron Radu Paraschivescu. De multe păcate ne-am simțit eliberați cînd am văzut — o, minune a memoriei! — că există ceva pur, ceva rezistent în noi și că adevărații mari scriitori nu sînt uitați în moarte.

Premiul pe care Lena Paraschivescu, văduva poetului, l-a primit marți 16 mai 1972, în memoria lui Miron Paraschivescu, e mai mult decît un premiu, e dovada că, oricît de hărțuiți ar fi între ei, scriitorii nu pot să nu fie solidari cu ideile nobile. Omagiind memoria lui Miron Radu Paraschivescu, Asociația scriitorilor din București s-a omagiat pe sine, ca breaslă și conștiință.

Faptul e cu atît mai emoționant cu cît autorul propunerii este Marin Preda, marele romancier de astăzi și cel care, acum treizeci de ani, primea botezul literar al lui Miron Radu Paraschivescu.

Nu-l știu pe Marin Preda ca autor al unor gesturi sentimentale. Marin Preda e un bărbat foarte sobru și zgîrcit în lirism. Nici nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată topit de emoție.

Acum, cînd știu că el a fost **primul** care a dorit omagiul acesta pentru M.R.P., inima mea tresare de mîndrie și de bucurie. Într-adevăr, moartea nu e o piedică, între spiritele drepte și mari, care mai vor să-și mai vorbească, din cînd în cînd.

Pentru un ceas — datorită gestului neprețuit al scriitorilor din București — Miron Radu Paraschivescu a venit iarăși printre noi, să suridă și să primească semnul neuitării noastre. După aceea, el a plecat undeva unde are el acum multă, multă treabă.

EU PROPOVĂDUIESC PLÎNSUL...

Am primit un plic de la Ploiești și în el era o scrisoare, de la un grup destul de masiv de cititoare. Scrisoarea pornea de la articolul meu despre doctorul Barnard. Bineînțeles, cititoarele nu erau de acord cu opinia mea despre felul cum își face publicitate un chirurg căruia, repet, nimeni nu-i poate contesta știința foarte exactă a meseriei. Dar, dincolo de momentul acestei dispute în jurul doctorului Barnard, am găsit în scrisoare cîteva semnificative gînduri cu privire la o altă problemă — **iubirea modernă.** Cititoarele nu sînt de acord cu ceea ce am scris eu despre **Love story** și **Romeo și Julieta.** M-a tulburat o superbă, tristă frază despre condiția omului modern, una din acelea ce te dezarmează și te pun pe gînduri: **„O iubire mare, chiar foarte mare, o iubire deasupra micimii vieții ca a lui Romeo și a Julietei este mai departe de noi decît iubirea comună a celor doi din Love story".**

Așa deci! Iubirea comună... Dar bine, stimatele mele cititoare, cum puteți spune dumneavoastră **iubire comună,** cum puteți accepta să credeți că sînteți mai aproape de **iubirea comună** decît de **marea iubire?** Eu nu zic, în nici un chip, că vreunul dintre noi, cei aflați de față la tragediile și la cutremurele acestui veac, mai poate vorbi cu îndreptățire despre marea iubire. Bine, dar asta o știm noi, ceilalți, care o judecăm. Dar fiecare e dator să creadă că iubirea lui e mare și nu-mi dau seama cum ar accepta sufletul meu să participe la o iubire comună. M-a cutremurat ceea ce mi-ați scris pentru că mi-am dat seama că niște femei care se consideră mai aproape de iubirea comună decît de marea iubire, n-au ezitat să și scrie asta. Și-mi mai spuneți dumneavoastră o propoziție, de asemenea, care m-a fiatat: **„Dumneavoastră, Adrian Păunescu, propovăduiți plînsul numai în cazul unor opere mari".** Cu toate riscurile, declar aici că aveți dreptate și că vinovăția mea este incontestabilă. Eu propovăduiesc plînsul numai în cazul operelor mari.

Dar ședința noastră continuă, cu un angajament, pe care vi-l luați, stimate cititoare, și pe care la fel, îl transcriu: **„Vă asigurăm că dacă am plîns la Love story, am plîns tot cu lacrimi adevărate".**

Tot ce e posibil. Chestiunea este, cred eu, nu atît să nu plîngi la **Love story** ci să te mai emoționeze povestea lui Romeo și a Julietei sale. Pentru că eu cred că, trăită adevărat orice iubire comună este o mare iubire. Nu rangul, nu secolul dau iubirii caratele însemnătății. O iubire este, după părerea mea, mare numai dacă aceia ce se iubesc sînt convinși că iubirea lor nu e deloc comună. Cum îi vedem noi pe îndrăgostiți, asta are prea puțină importanță. Gîndiți-vă cum ne văd ei pe noi! Dacă ne mai văd...

COPII PE POST DE CONSILIERI!

Știți dumneavoastră de ce lipsesc articolele pentru copii din magazinele noastre? Nu știți? Pentru că ministrul de resort nu are un consilier-copil, în problemele copilăriei.

Știți dumneavoastră de ce nu sînt mai multe teatre pentru copii? Pentru că ministrul de resort nu are un consilier-copil, în problemele copilăriei.

Știți dumneavoastră de ce durează așa de puțin — penibil și catastrofal de puțin! — emisiunile de desene animate de la televiziunea noastră? Pentru că, și acolo, lipsesc tot copiii.

Cineva s-ar putea grăbi să creadă că eu fantazez sau că vreau să încarc schemele (și așa destul de încărcate) cu noi posturi de consilieri. Ei bine, nu! Eu vreau pur și simplu să propun o soluție mulțumitoare pentru toată lumea. Să mai terminăm ședințele cam lungi pe care, uneori, le și conducem și să mergem acasă, să-i întrebăm pe proprii noștri copii care sînt problemele lor.

Tovarăși de care depinde copilăria, numiți-i pe copiii dumneavoastră consilieri în problemele copilăriei!

ADRIAN PĂUNESCU

Mai există enigme?

CONACUL MEDIEVAL BUCUREȘTEAN

Zidul de cetate din strada Columbelor așa cum arată astăzi
Foto: Nicu VASILE

Am relatat în numărul trecut al revistei noastre despre descoperirea unui zid medieval întărit cu contraforturi și metereze în centrul Bucureștilor. Cum nici o lucrare privitoare la istoria orașului nu amintește despre conacul boieresc din strada Mircea Vodă și nici în planurile vechi ale Bucureștilor nu i-am găsit atestarea, am încercat să elucidăm trecutul acestei enigmatice construcții. Stînd de vorbă cu vechi cunoscători ai edificiilor bucureștene sîntem în măsură să redăm cîteva amănunte inedite.

Cine a fost Eliad?

Ionnescu-Gion amintește de numele acestui boier alături de cel al Dești1ului, fără a da alte amănunte. Cum în „Lista monumentelor de cultură" de pe teritoriul orașului figurează și casa Eliad ca monument de arhitectură, fără a se pomeni de prețiosul zid medieval, i-am solicitat cîteva amănunte tot arhitectului PAUL MICLESCU. Așa am aflat că ultimul descendent al familiei Eliad a trăit pînă în preajma celui de al doilea război mondial și că era un pasionat iubitor al cailor.

Pe vremea trăsurilor, boierul Eliad avea numeroase tipuri de caleși, fiind cunoscut în București prin trăsurile sale elegante și splendidul echipaj pe care îl etala la Șosea. De altfel, în curtea conacului erau pe atunci șoproane speciale pentru aceste trăsuri, iar alături de vechiul zid împrejmuitor se mai păstrează încă clădirea manejului aceluia care era și președintele clubului hipic din oraș. Ar fi cazul, cred, ca să i se redea vechiului manej funcția pe care a îndeplinit-o timp de decenii.

Un contemporan cu familia Eliad, FREDERIC DAME, consemnează în volumul său „Bucarest en 1906" următoarele: **„Boierii din București au avut întotdeauna cai superbi, bogat echipați și frumoase caleși și bucăți. Cei mai frumoși cai și cele mai frumoase trăsuri. O frumoasă și foarte interesantă colecție de asemenea trăsuri au fost reunite de d. Eliad din strada Mircea Vodă. Birjarii lor aveau un model de livrea compusă dintr-o tunică lungă — dulamă — plisată și strînsă în talie cu o largă centură de mătase. Ei purtau pe cap o bonetă neagră cu o cocardă de mătase albă, înlocuită iarna de o căciulă din piele de miel cu cocardă de mătase roșie. Toți aveau la centură un cuțit cu miner lung de argint. Boierii plecau cu toții la plimbare aproape la aceeași oră. Trăsurile mergeau în trap mărunt pe Podul Mogoșoaiei și odată sosite la barieră porneau cu viteză spre Băneasa sau Herăstrău".**

O întîmplare hazlie

DIMITRIE PAPAZOGLU în **„Istoria fondării orașului București"** amintește despre interdicția existentă pe vremea domniei lui Caragea ca negustorii bogați să se plimbe cu caleașca pe Podul Mogoșoaiei. Reproducem o întîmplare petrecută în anul 1816.

„Într-o duminică după prînz... doamna lui Caragea, stînd la fereastră, vede o caleașcă nouă cu o pereche de telegari frumoși aduși din Viena, vizitiul era bine îmbrăcat, iar în caleașcă se aflau două jupînese legate în durban cu calemcheriuri cu flori... Văzînd doamna că acele persoane necunoscute nu erau din clasele boierești, trimise repede după caleașcă pe baș-ciohodar, care le ajunge și le aduce în curtea palatului; acolo sînt cercetate și se află că sînt nevestele a doi cojocari dintre cei mai bogați, Dedu și Ciochină; fură date jos din caleașcă, scoase pe poartă așa îmbrăcate în malotele de atlas și invitate, din porunca doamnei, să se ducă acasă, să își vază de casă și de copii. Caleașca cu cai s-a trimis la grajdurile domnești..."

Vechi locatari ai casei din strada Mircea Vodă

La sugestia arhitectului Paul Emil Miclescu, ne-am adresat lui EMANUEL HAGI MOSCO, unul din bucureștenii care posedă numeroase date privitoare la istoria familiilor de pe vremuri. Depănîndu-și amintirile și cercetînd dosarele nonagenarul Emanuel Hagi Mosco ne-a oferit cîteva amănunte prețioase despre familia Eliad și conacul său din strada Mircea Vodă. Așa am aflat că unul din negustorii bogați de pe la mijlocul secolului trecut era Gherasim Manef, cel care a clădit Hotel de France în anul 1850 și care avea și hotelul Victoria, fost Caracaș, precum și casele Niculescu-Catargi (pe locul cărora a fost clădit Athénée Palace). Acest bogătaș și-a căsătorit fata — Ecaterina — cu Atanase Eliad. Cu acel prilej, Eliad a cumpărat casele din strada Mircea Vodă de la căminarul Ștefan Ogrădeanu, case clădite în anul 1847 și refăcute apoi în 1863. Tot atunci, Atanase Eliad și-a vîndut proprietatea pe care o avea în Piața Palatului, case amintite de Ionnescu-Gion alături de cele ale Dești1ului. Murind în 1894, conacul a rămas în posesia fiului său Tase Eliad, care a trăit între anii 1866—1941.

Cîndatul donjon din clădirea vecină

Deoarece arhitectul Paul Emil Miclescu amintise despre faptul că și clădirea de peste drum de proprietatea Eliad ar fi aparținut acestuia, am mers să o vizităm. Datorită amabilității lui EMIL PAUNIN, șeful sectorului economic-gospodăresc al Spitalului de copii Călărași, spital care-și are sediul în această clădire, am putut afla cîteva lucruri interesante. Trecînd dincolo de impresionanta poartă boltită din piatră, în curtea spitalului, atenția ne-a fost atrasă de un turn care străjuia colțul clădirii. Urcînd pe scara monumentală de piatră care înlesnește accesul din curte spre etaj, am ajuns la terasa a doua a donjonului, unde am constatat o curiozitate a clădirii. Închipuiți-vă un culoar îngust, înălțat la 30 de cm peste nivelul podelei etajului, care face legătura cu acel punct de observație. Și, dacă la această ciudățenie adăugăm și faptul că în clădirea cea veche care mărginește strada Mircea Vodă s-a amenajat sala de gimnastică pe locul unde odinioară erau grajdurile fostului conac boieresc, am înțeles că într-adevăr clădirea aparținuse familiei Eliad.

În fine, redăm prin glasul gospodinei ANA IONESCU din strada Columbelor nr. 7A, tradiția păstrată de cetățenii mai vîrstnici din cartier: **„Îmi amintesc de vremea cînd boierul Eliad pleca la drum cu trăsura lui elegantă trasă de 12 cai. Pe vremea aceea aici era o fundătură, în jurul casei mele fiind o plantație cu porumb. În localul unde a fost frumosul manej boieresc s-a deschis după aceea o fabrică de oglinzi..."**

★

Un zid secular cu metereze și contraforturi la două stații de tramvai de Piața Unirii... Un vestigiu medieval care amintește bucureștenilor de ultimele ecouri ale modului de fortificare a caselor boierești... Un donjon adosat unei clădiri învecinate și o pivniță construită în stilul propriu meșterilor din epoca brîncovenească. Conacul boieresc din strada Mircea Vodă atestă, prin vestigiile sale, că se încadrează în aceeași etapă cu ridicarea conacului din Dudești-Cioplea și a palatului de la Mogoșoaia. Memoria pămîntului bucureștean s-a dovedit încă o dată plină de surprize!

Simion SĂVEANU

de Ion ȚUGUI

DE PRETUTINDENI

Cea mai lungă tricicletă din lume„ este, fără îndoială aceasta, construită de membrii clubului „prietenii pedalei" din orașul englez Westbury.
Ciudatul vehicul poate transporta 22 de persoane. 12 din ele pedalează, una e la volan iar alta menține echilibrul, restul sînt pasageri.

Chiar și monumentele construite în piatră masivă, pentru a sfida eternitatea, au nevoie la un moment dat de o serie de restaurări.
Este cazul mărețului templu budist din Borobudur (Java) înălțat acum 11 veacuri. Clima tropicală, umiditatea și ploile torențiale, au sfîrșit prin ai dăuna. Actualmente UNESCO a hotărît să restaureze sanctuarul, unul dintre cele mai vestite monumente ale culturii orientale.

ÎN PUSTIUL Saharei, cînd vîntul s-a liniștit se aude uneori cum nisipul „cîntă" pe ton de... bas. Cauza este întrutotul naturală. Cînd presiunea atmosferică scade, în urma unei schimbări a timpului, presiunea înaltă, care se exercită între micile spații care despart boabele de nisip rămîne constantă încă un anumit timp. Apoi aerul iese, producînd oscilații, ca și cum ar trece printre tuburile unei orgi...

PE INSULA Rhodos din Grecia va fi reconstituit „Colosul din Rhodos", una din cele 7 minuni ale lumii antice, distrus în anul 224 î.e.n.. Statuia va cîntări 200 tone.

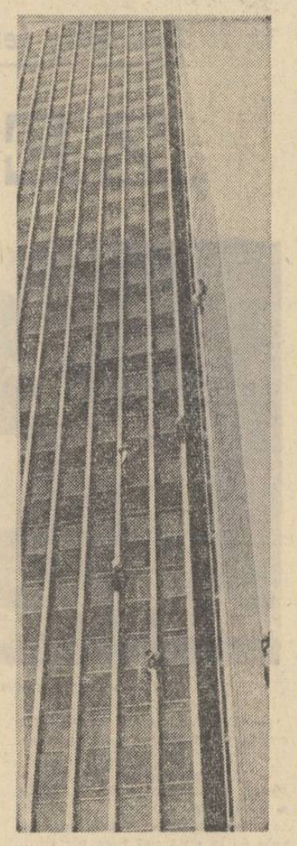

CÎȚIVA STUDENȚI ai facultății de științe a Universității din Paris, pasionați „cățărători", după ce și-au pus crampoanele și s-au echipat cu tradiționala frînghie, au hotărît să se urce pe fațada principală a clădirii facultății lor, care atinge înălțimea de 80 de metri. Expediția a fost dusă la bun sfîrșit într-un interval record de patru ore. Ea va fi reluată în fiecare duminică.

PESTE 15 ani Moscova va fi înconjurată de o centură verde, lată de 30 km, care va servi ca zonă de recreere și ca sursă de aer curat pentru locuitorii capitalei. Lucrările de reîmpădurire au și început pe o suprafață de 170 000 hectare. Planurile prevăd transformarea carierelor în lacuri și instalarea de terenuri de camping pe malurile lor.

AUTORITĂȚILE orășenești din San-Diego (California) au răspuns într-un chip original la plîngerile locuitorilor în legătură cu poluarea aerului de către gazele de eșapament. Ele au dispus ca atunci cînd fac plinul conducătorii auto să adauge la benzină și o cantitate de lavandă. Gazele de eșapament au acum un miros fin, dar evident ele nu sînt mai puțin nocive.

Numele lui Elisabeth Parker (31 de ani) din orașul Buxton (Anglia) va figura în istoria medicinii moderne, datorită unui adevărat record mondial, în domeniul nașterilor.
Ea a născut trei gemeni, ceea ce nu-i cu nimic deosebit. La naștere ei aveau însă nu mai puțin de 10 kilograme și 234 grame. Mai precis Martin James cîntărea exact 3 kg, Guy Thomas 3,934 kg, iar Timothy Stuart 3,300 kg.

La al XI-lea Salon internațional al jucăriilor de la Paris, au participat 320 de expozanți francezi și 212 expozanți străini, din 22 de țări. Expoziția a ocupat 21 000 m.p.
Printre noutăți acest clown care, de fapt, este un sac de dormit, foarte confortabil și, în același timp, distractiv pentru cei mici. În plus, prezintă avantajul că în decursul nopții copiii nu se pot dezveli și deci, sînt feriți de răceală.

TRAGICOMEDIA CĂUTĂTORILOR DE COMORI

● La Oak Island se sapă de aproape... două secole ● Șase căutători de comori și-au pierdut viața ● Descoperirea „puțului de aur" ● Comoara incașilor ? Averea piratului Kidd ? Mărturii shakespeariene ? ● Casmalele dau la iveală... iluzii.

Miez de noapte pe insula Oak. Un oarecare Dan Blankenship, în vîrstă de 48 de ani, sapă cu deznădejde. Profesia lui : căutător de comori. El este unul din cei 24 de asociați ai firmei „Triton Alliance Ltd." care a dat faliment. Ea investise, în ultimii patru ani, o sumă apreciabilă în încercarea de a dezvălui cu ajutorul unor mașini ultramoderne, secretul unui „puț de aur" aflat, zice-se, în măruntaiele „Insulei stejarului", în perimetrul maritim al provinciei canadiene Noua Scoție. De 177 de ani încoace — relatează revista vestgermană „Der Spiegel" — sute de oameni de știință, exploratori și căutători de comori au răscolit pămîntul din Oak Island, spre a scoate la lumină tezaurul din străfunduri, apărat de un ingenios sistem de canale de deversare. De milioane de dolari s-a ales literalmente praful. Șase vînători de noroc și-au pierdut viața.

Potrivit unor ipoteze, cu stăruitoare circulație, în acel „puț de aur" s-ar afla : comoara fabuloasă a incașilor, îngropată în acel loc, în sec. XVI, de către conchistadorii spanioli ; averea temerarului pirat Kidd, din sec. XVIII ; manuscrise, socotite drept pierdute, aparținînd lui Francis Bacon, mărturii-cheie privind paternitatea dramaturgiei shakespeariene ; solda unei armate, transportată pe o navă de război franceză.

Descoperirea „puțului de aur" datează din anul 1795. Se povestește că, pe atunci, trei flăcăiandri trecuseră, într-un canu, de pe uscat pe insula nepopulată. Ei zăriseră, la un moment dat, un stejar singuratic, a cărui cracă principală era, în chip surprinzător, retezată. De acest ciot atîrna un vinci de navă, iar exact dedesubt se vădea o surpătură circulară, adîncă de vreun metru. Obsedați de ideea că ar fi dat de o comoară îngropată, tinerii aventurieri au început să sape, dar nu au ajuns prea departe : puțul, larg de cca. 1 metri, era blocat — la numai un metru adîncime — de un strat de piatră și, mai jos, de plăci compacte de stejar. Pe dedesubt, grinzi de stejar, lipite cu chiț alternau cu prești din fibre de cocos, la rîndul lor încleiate, perfect etanșe. În sfîrșit, la 30 de metri adîncime, căutătorii de comori — care între timp se înmulțiseră — au descoperit o piatră, acoperită cu încrustări misterioase. Profesorul James Liechie, de la Universitatea din Halifax, găsi — cel puțin după părerea sa — dezlegarea enigmei încrustate pe piatră (ea avea să se piardă ulterior !) : „La 40 de picioare mai jos se află îngropate două milioane de lire sterline". La „cursul" monetar al epocii respective, o sumă colosală.

Dar tocmai aceste 40 de picioare (1 picior = 30,5 cm.) au dat de furcă săpătorilor. Încercînd să răzbată în jos, ei au făcut descoperirea catastrofală că, la vreo zece metri sub deschiderea pe unde intraseră — exact la nivelul mării — puțul era inundat. Toate străduințile de a pompa apa dădură greș. Între anii 1845-1942, căutătorii de comori descoperiseră o serie de canale de deversare ce duceau de la un golfuleț, situat la 160 metri depărtare, spre puțul de pomină, infiltrîndu-se în el la adîncimi variind între 35-50 metri. Un fel de stăvilar subacvatic, făurit din pietre și materiale fibroase, împiedica astuparea prin nămol și plante, în ritmul mareei, a canalelor de aducțiune. Pirații — arătau ipotezele — ar fi săpat „puțul de aur", alocînd fiecărui brigand al mării un tunel propriu, tăiat orizontal, spre a ajunge la cota parte ce-i fusese menită. După inundarea puțului, pira îi ar fi putut scoate la suprafață comoara forind noi puțuri pe verticala ascunzătorii.

Pe urmele — prezumtive — ale piraților, 15 expediții în grup, sute de căutători solitari scormoneau, cu perseverența cîrtițelor, pămîntul din Oak Island. Familia Blair, de pildă, se afla, în anul 1894, la... a treia generație de săpători. Un membru al ei, unchiul Isaac, se jelea nepotului său Frederick, după opt ani de zadarnică zbatere : „Am văzut destul ca să fiu încredințat că aici este îngropată o comoară și destul ca să mă conving că niciodată nu va fi scoasă la suprafață". Nepotul Frederick nu se dădu bătut. Abia după mulți ani, după ce se ușurase de 25 000 de dolari, el lepădă dezamăgit casmaua. Între anii 1929-1934, avocatul englez Hubert Palmer, mare colecționar de antichități, a descoperit în sertarele secrete a două scrinuri, datînd din sec. XVII, cîteva hărți ce corespundeau, în cele mai mici amănunte, configurației Oak Islandului. Un reputat specialist în etnografie de la British Museum, R. Skelton, își exprimă convingerea că hărțile, ca și scrinurile respective, aparținuseră celebrului pirat William Kidd, executat în 1701 după ce i se refuzase permisiunea de a fi lăsat să aducă de la o „insulă misterioasă" o inestimabilă comoară.

În anul 1950, inginerul de mine new-yorkez John Lewis încearcă, cu ajutorul unei drage cu aburi de 20 tone, să deschidă puțul ferecat. Fără izbîndă. Cinci ani mai tîrziu, un grup de magnați ai petrolului din Texas l-au trimis spre meleagurile canadiene pe expertul Rusky George Green, inginer petrolist. Fără izbîndă. În noiembrie, geologul Robert Dunfield și-a început cariera indoielnică de căutător de comori, utilizînd în acest scop o dragă. La 38 metri adîncime, agregatul se înnămolì, iar Dunfield se întoarse — ușurat de 80 000 dolari — acasă, în California. La cîteva luni după ieșirea din scenă a acestuia, antreprenorul de construcții David C. Tobias, din Montreal, încheie contracte cu două mari firme specializate — „Beker Drilling Ltd" din Toronto și „Warnock Hersey International Ltd." din Montreal — spre a forța enigma de la Oak Island cu ajutorul unor foreze ultramoderne, de mare randament. Fără izbîndă. În 1969, același D. C. Tobias — căruia nu i se spulberaseră încă, pesemne, toate visurile — reușì să pună pe roate, cu participarea a 24 oameni de afaceri din S. U. A. și Canada, o firmă de forare — „Triton Alliance Ltd". — citată la începutul acestei relatări, în perspectiva, desigur deșartă, a dezgropării comorii din Oak Island.

Între timp, și această cea din urmă întreprindere „căutătoare de comori" și-a încetat — din lipsa fondurilor vertiginos înghițite — activitățile rămase, ca și celelalte desfășurate de-a lungul a aproape două secole, fără izbîndă. Astfel se încheie secvența canadiană a tragicomediei trăite, în multe colțuri ale globului, de acei care, irosindu-și existența în căutarea unor comori, nu descoperă decît iluzii.

În imaginea de sus, Dan Blankenship, cel mai recent din lungul șir al căutătorilor de comori și... iluzii din „Insula stejarului". Desenul din dreapta îl înfățișează pe piratul Kidd într-o închisoare londoneză, înaintea execuției.

HAVANA — DE DIMINEAȚĂ PÎNĂ SEARA

Cu tot soarele de un auriu sîngeriu care parcă nu ar fi mai vrut să apună, lunga călătorie de la București la Havana se apropia de sfîrșit. Un raid la înălțime deasupra acestei citadele și aeronava cu care ne-am angajat în călătoria noastră aterizează pe una din pistele aeroportului internațional „Jose Marti". Moderna aerogară, bulevardele largi cu circulație intensă care converg spre centrul orașului, vegetația luxuriantă — ne dau primele imagini ale acestor locuri, imagini care îți confirmă de la prima vedere că Havana cu cei un milion și jumătate de locuitori ai săi este un oraș modern, în care viața se desfășoară într-un ritm trepidant din primele ore ale dimineții.

Eram pe înserate în Vedado — centrul politic și administrativ al capitalei. Blocuri cu multe etaje sub forma zgîrie-norilor, finisate în culori deschise, pastelate, alb, bleu, dovedesc că arhitectura din Havana poartă pecetea originalității, a bunului gust. Marile edificii nu sînt îngrămădite unul lîngă altul, ele fiind realizate în contextul unui ansamblu plăcut și util. Blocurile de locuit sînt completate de siluetele zvelte ale unor hoteluri, restaurante, magazine, instituții centrale. „Havana libre" — hotel cu o frumoasă perspectivă dinspre mare, dispune de numeroase săli de conferințe, bazare și restaurante. Cu unul din numeroasele ascensoare rapide ajungi la terasa de la etajul 30. De aici se vede aproape la fel de bine ca și din avion panorama în nocturnă a Havanei. Se desprind frumoasa clădire a Capitoliului Național, unde își are acum sediul Academia de Științe, clădirile cu zeci de etaje ale Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Comerțului Exterior, unde se îmbină armonios diferite concepții arhitecturale. Alte clădiri printre care cele ale Ministerului Finanțelor, Ministerului Agriculturii sînt amplasate în Piața Revoluției, locul unde se întîlnesc locuitorii Capitalei cu ocazia sărbătorilor naționale. Această piață unde poporul cubanez a înscris pagini de vitejie în lupta desfășurată pentru eliberarea sa națională și socială, este dominată de fundalul unei coline pe care se înalță Monumentul Eroului Național al Cubei, „Jose Marti". Vizita noastră continuă în cartierul Cubanacan, cu vile cochete, ascunse în desimea verdeții tropicale.

Ca și în celelalte părți ale Cubei, la Havana au fost realizate sau sînt în curs de construcție obiective industriale și social-culturale. Complexul siderurgic „Jose Marti" este extins și modernizat. Aici a fost pus în funcțiune un laminor cu o capacitate anuală de prelucrare de 350 000 tone. Tot aici se desfășoară lucrările de construire a noi cuptoare Martin și laminoare. La Universitatea din Capitală urmează cursurile cîteva zeci de mii de studenți care se pregătesc pentru a-și aduce contribuția în toate sectoarele vieții cubane. Ei vor întări realizările revoluției pentru care și-au dat viața atîția bărbați și femei din Cuba. Toate acestea întregesc în mare, conturul Havanei, reședința țării, care a inaugurat pe continentul american o nouă orînduire socială.

Aceste bogății, aceste edificii făurite prin sudoarea a mai multe generații aparțin acum poporului, care, stăpîn pe soarta sa, este angajat într-o vastă operă de înflorire a patriei sale. M-am despărțit de capitala Cubei cu amintiri plăcute despre o țară liberă, despre un popor harnic, vesel și ospitalier.

Gh. C. AGIU

NOTE DE CĂLĂTORIE

ȘANSA SINUCIGAȘULUI

Un tînăr pierde într-o farmacie scrisoarea prin care își anunța rudele că-și pune capăt zilelor. În cele din urmă, însă, totul se sfîrșește cu bine...

În seara aceea, responsabilul era singur în farmacie. După plecarea ultimului client, ordonat din fire, farmacistul s-a necăjit puțin. Observase, că înainte de a închide ușa grea de la intrare, omul lăsase din greșală să-i cadă o hîrtie. Nu o observase. Pînă ce farmacistul ajunse din fundul încăperii pînă la ușă, cumpărătorul nu se mai zărea. Se pierduse în învălmășala străzii. Farmacistul voise să-i înapoieze hîrtia pierdută. Poate, gîndea el, conține ceva important... Din curiozitate a despăturit-o. Era o scrisoare. O ultimă scrisoare a celui care într-un moment de mare depresiune, hotărîse să sfîrșească cu viața.

Farmacistul n-a mai ținut seama de ora de închidere. A alergat într-un suflet la cel mai apropiat post de poliție, luînd cu sine și rețeta lăsată de cumpărător, pe care din fericire se afla și adresa acestuia. Doi inspectori au ajuns în viteză la locuința autorului scrisorii. Tocmai la timp. Au spart ușa. Acesta nu înghițise decît primul din cele patru tuburi de barbiturice. Transportat la spital și supus unui urgent tratament de dezintoxicare, tînărul a fost salvat.

Și curiozitatea e uneori bună la ceva. Precum și inițiativele rapide. Pot scăpa o viață omenească. Rămîne de văzut dacă tînărul va cunoaște floarea rară a recunoștinței și o va dărui farmacistului salvator...

(S-a petrecut recent în Franța).

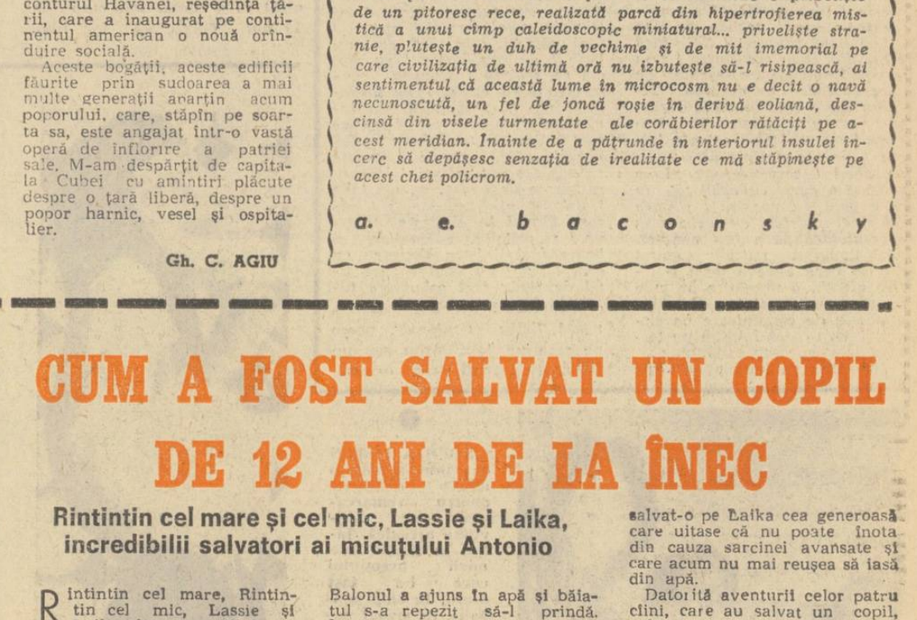

Antonio Pontecorvo și salvatorii săi

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CUM A FOST SALVAT UN COPIL DE 12 ANI DE LA ÎNEC

Rintintin cel mare și cel mic, Lassie și Laika, incredibilii salvatori ai micuțului Antonio

Rintintin cel mare, Rintintin cel mic, Lassie și Laika sînt patru cîini cu arbore genealogic amestecat și misterios, fruct a cine mai știe ce încrucișări. Dar ca să fii prieten adevărat al omului n-ai nevoie de pedigree sau certificate : cei patru au demonstrat-o, cînd, cu un sincronism incredibil, s-au aruncat toți odată într-un torent ca să salveze un băiat de 12 ani, Antonio Pontecorvo, care era în pericol de a se îneca

S-a petrecut la periferia Romei, în apropierea unei vechi case din strada Ostiense. Antonio se juca cu mingea împreună cu un grup de prieteni. Balonul a ajuns în apă și băiatul s-a repezit să-l prindă. Împiedicîndu-se, alunecă pe iarba umedă a malului și căzu în apă. S-a agățat de un arbust, dar aceasta s-a rupt. Era deja sub apă cînd s-au repezit cîinii. Cele patru animale și-au dat seama că viața lui Antonio este în pericol și au sărit : Rintintin cel mare s-a scufundat și l-a susținut corpul pînă la mal, fără măcar să scoată capul din apă ca să respire ; Rintintin cel mic, l-a ajutat împingînd cu botul capul copilului ; Lassie și-a dat contribuția trăgîndu-l în sus pe Antonio de o ureche.

Cînd au sosit pompierii, copilul era la mal..... așa că au salvat-o pe Laika cea generoasă care uitase că nu poate înota din cauza sarcinei avansate și care acum nu mai reușea să iasă din apă.

Datorită aventurii celor patru cîini, care au salvat un copil, a fost făcută publică și povestea tristă a stăpînului lor, mecanicul Benito Sensoli, tată a șase copii, din care ultimul, Giuliano, grav bolnav Giuliano are patru ani, s-a născut prematur și pierde pe rînd facultățile indispensabile vieții : mai întîi vederea, apoi auzul și acum capacitatea de a se mișca Benito Sensoli a cheltuit toți banii care îi avea numai să-l poată salva. Lucrează 16 ore pe zi ajutat de fiul cel „mare" de 14 ani care frecventează și cursurile școlii serale. Locuiesc într-o casă veche după ce au stat într-o baracă.

remember • remember • remember

CUXHAVEN — HELGOLAND (III)

Aștept vaporul de Helgoland, care trebuie să apară din clipă în clipă, venind de la Hamburg. Dimineață senină, cu vînt și cu mare încă agitată sub cerul ce albește la orizont și capătă în soare nuanțe verzui de ghețar. Pe toată întinderea lui cerul ascunde imperceptibile tonuri de verde ce se dizolvă în azurul acestor clare dimineți de mai. Cheiul plin de lume care așteaptă sau urcă pe puntea unor vapoare pornite spre Insulele frizice de nord sau de est, rumoarea specifică a mării și a glasurilor — și iată vaporul, mare, alb cu geamurile etajate și cu punți înalte. Sus pe cea mai înaltă dintre ele se adună adevărații maniaci ai mării, printre care mă număr... stăm pe bănci, ignorîndu-ne unii pe alții, cu gulerele ridicate, singuri cu noi și cu întinderea ondulată, la orizontul căreia, treptat, dispare țărmul.

În larg. Jurimprejur verde-albastru și creste de spumă, păsări căzute, aripi ale vîntului ce nu conține, albe deschideri ale adîncului translucid, stele de zi pe o boltă imensă... în ciuda marilor dimensiuni ale vasului se face simțit tangajul... am încercat uneori răul de avion prin golurile de aer de deasupra Siberiei, zburînd cu un aparat vechi ce traversa două zile în șir oceanul de pămînt al Asiei, dar răul de mare îmi e necunoscut... mi-aduc aminte de o furtună pe Marea Neagră, undeva în dreptul Insulei Șerpilor și altădată cînd străbăteam cu o ambarcație pescărească, valurile agitate ale Mării Japoniei... largul apelor are o acțiune hipnotică asupra mea, îmi dă o stare de euforie mistuită... prelungi și străvezii defilează cohortele unor mistere redeșteptate în aria unde tot ceea ce nu știi despre tine însuți, urcă din obscure și ignorate cețuri atavice... fără nume și chip, prezențe oculte dar cît de adînc simțite în preajma ta, martori necruțători ai unui timp hierofantic...

Și Marea Nordului răspunde aproximărilor mele intuitive care-o anticipaseră : aspră, masivă, greoaie, reclamîndu-se mai mult de Oceanul Înghețat decît de Atlantic, sublimînd în verdele ei rece pădurea și gheața, cele două dimensiuni fundamentale ale Septentrionului, exaltînd patima călătoriilor infinite... nimic familiar, Mare Nostrum, nici o sugestie de intimitate, de coastă apropiată și confortabilă unde porturi ospitaliere ți-ar putea suride alb, deslușindu-se treptat dintr-un orizont solar, nici o invitație la nostalgii sybarite, ci un dor de spațiu acvatic, de parcă beția adîncurilor ar căpăta dintr-odată un sens orizontal, inoculîndu-ți voluptatea aproape vicioasă a plutirii pe aceste valuri tiranice și tentaculare. Cînd luneci pe apele ei, înțelegi de ce coastele nordice ale Europei au dat navigatorii cei mai înverșunați și mai temerari, care cu vasele lor alungite au traversat întîia oară Oceanul descoperind, fără știre, America și numind-o Țara Vinului (Vinland) cu patru veacuri înaintea lui Columb. Și Skalzii, barzi nordici ai primului ev mediu, cîntau isprăvile lor, ei înșiși navigatori și războinici, numind scutul, luna piraților și sîngele, roua spadei... barbară și nobilă rămîne veșnic această Mare a Nordului, ca și amintirea lor.

★ ★ ★

Un transatlantic : apariție fabuloasă, balenă albă de o sugestie monstruoasă frizînd himera de odinioară a lui Melville, dispare la babord cu întunecata ei respirație de fum iar înainte se ivește țărmul insulei, ca un maxilar de cal, roșu intens cu dinții albi, de o geometrie abruptă. Apare dintr-odată, ieșit din apă brusc și rămîne mereu mai înalt, mai aproape cu litoralul ei de o culoare neverosimilă. Portul prea mic nu ne poate primi și de aceea ne trimite cîteva șalupe care ne vor aduce din larg unde ne-am oprit. Debarcaderul e plin de lume în soarele ce luminează dar nu încălzește, glasuri, cîntece, silabe de jazz, pînze de bărci pe mare, culori... însă exuberanța e absentă din oameni, din peisajul acesta ce pare pictat pe metal ori pe sticlă, cu tonurile crude ale expresioniștilor... unul din ei, Erich Heckel și-a intitulat chiar o pînză lumină de sticlă, unde țărmul golfului are roșul acestor stînci din Helgoland... și e într-adevăr aici o lumină de sticlă pe debarcaderul de pe care se deschide o priveliște de un pitoresc rece, realizată parcă din hipertrofierea mistică a unui cîmp caleidoscopic miniatural... priveliște stranie, plutește un duh de vechime și de mit imemorial pe care civilizația de ultimă oră nu izbutește să-l risipească, ai sentimentul că această lume în microcosm nu e decît o navă necunoscută, un fel de joncă roșie în derivă eoliană, descinsă din visele turmentate ale corăbierilor rătăciți pe acest meridian. Înainte de a pătrunde în interiorul insulei încerc să depășesc senzația de irealitate ce mă stăpînește pe acest chei policrom.

a. e. baconsky

SPIRALE

Ștefan Aug. Doinaș (II)

de Eugen BARBU

Vorbeam despre filiațiile dintre Mallarmé, Dan Botta și Doinaș și asta nu este greu de depistat dacă facem o mică inventariere a universului lor poetic, comun. Este mai întîi senzația de sterilitate perfectă pe care o provoacă toți trei, de acea stare pură a unei lumi de idei în care fulgere scurte fac să rodească pămîntul gîndirii („*Tu care știi mai mult despre neant, decît morții / În timp ce sînul tău de piatră e locuit de-o inimă / pe care dinții niciunei crime, n-o rănește*“ sau : „*De șapte ori mai obosit, de pactul dur de a săpa prin veghe / o groapă nouă în terenul avar și rece al creerului meu*“-Mallarmé ; cum în Dan Botta pot fi găsite acele *flaute pline / de limpezi albine, îngerii trismegiști, muzicile mării, orfice tumulturi, crinii ophéliali*, vreau să zic acea prețiozitate rece, orchestrată cu minuție — *acei idoli eleați, sunetele crin* și *miratele ceruri* (din care și Ion Barbu s-a hrănit destul), *soarele nins* și *actele reci*, poezie a conceptelor în care Doinaș se complace și rămîne sigur ca și înaintașii săi, reușind ceea ce alții numai mimează cu nerușinare, pentru că nu ajung la miezul de foc al Ideii, unde puțini au acces și asta după o îndelungată anticameră, și după „*un liturgic somn de norme*“.

Iată „Sabia lui Tristan“ : „*Ardea-ntre ei ca o văpaie. Ca un crin / Nu-n trupul lor, ci-n lama rece era trează / puterea zeului : ca-ntr-o fecioară / oțelul era numai gingășie, iară tăișul / închipuia una din granitele lumii / aceea care schimbă-mpărații-n sclavi / Dar florile au viață scurtă. Cînd licoarea / -n cele două vase-nfierbîntate ce dormeau / alăturea-și-a potolit învolburarea / tulpina de oțel s-a vestejit, aroma / de lujer putred stăruia-ntre trupuri / El s-a trezit întîiul. Și luîndu-și spada / n-a mai știut de ce-o așezase între ei...*“ Este așadar Doinaș un *poet secret*, ca Ion Barbu ? Nu cred, la autorul acestor poeme, cu un tiflu atît de nepotrivit după noi (*Ce mi s-a întîmplat cu două cuvinte*) există o fericită poartă deschisă prin care se pot zări grădinile sale oculte (dacă mai pot fi ocultate după o asemenea indiscreție !) sau numai sugestia deschiderii spre aparatura de cuvinte destul de exotericâ la drept vorbind dacă ne gîndim că se merge din simbol în simbol, cu tot aspectul ca să zic așa, curat al expresiei. Iată alt poem (Noaptea) : „*Știam că va veni : nămolu-n lacuri / se făcea roz, doar trilurile unei / apuse păsări mai pluteau prin aer / iar fumurile se-nălțau cu palma / larg desfăcută s-o primească ; apa / vorbea cu sine însuși lîngă țărmuri / Noi încă eram doi. Doar răsuflarea / crea un spațiu omogen, o treaptă / pe care începea incinerarea / Țineam întîia stea în mîna dreaptă / dar numai mîna o știa. Privirea / în două labe-i aștepta ivirea / Ea s-a prelins ușor : cu scarabeii / care-ncepeau să se topească-n aer / cu ochii tăi în care preajma noastră / primea pe cineva străin, cu iarba / în care-ntotdeauna a fost noapte*“. Ajci limbajul inițiatic sugerat discret cere altceva decît o citire atentă, o pregătire pe care poate numai puțini o au. Este o poezie de comunicare pe circuit intern ca să folosim un termen telegenic sau radiofonic.

„Noapte cu lună plină“ este mai puțin obscură, vreau să zic că trădează mai mult paleta luminoasă a poetului, aflat într-o dispoziție cosmică : „*Casa lui Dumnezeu, cu ușile deschise / e transparentă ca o aripă de muscă / Trei stele galbene i-au adormit pe prag / Isvoare delirează-n craniile stinse / Un duh al muntelui, în mare cumpănă / nu știe-n ce să se-ntrupeze : e tîrziu / tiparele ființelor sînt necucernice / Numai sub brazi, la jumătatea drumului / între tărîmul oilor și raiul verde / ciobanii fecundează-n somn cîmpoaiele / Mai jos, în crăpăturile țărinii arse / ca niște lacrimi ale îngerilor, cărăbuși / se svîntă-n aur înainte de ivirea zorilor*“. Nu trebuie să ne sperie terminologia teologică, ne aflăm de fapt într-un feeric *vis al unei nopți de vară* shakespeare-ian, cu tot fastul fragil al unei naturi surprinse în stare de grație și de singurătate absolută. Și tocmai aici este poezia ! Nu spunea același Mallarmé cu un penel la fel de deslănțuit : „*să astupi cu o mînă niciodată ostenită, marile găuri albastre pe care le fac, în sbor, cu răutate, păsările*“ ?

La Doinaș nu trebuie căutat poetul în desfășurarea sa nefrenată care poate să dea rezultate mai mult oratorice și feerii verbale. Stările lui de grație sînt scurte, *fulgere ale sintaxei*. Iată aceste *veacuri lipsite de cuvinte sau isvoarele care se întorceau spre matcă, aprinse de rușine*, dovezi ale emisiunii lirice ale unui mare poet, poate la fel de mare ca Emil Botta, în literele noastre contemporane, mereu sguduite de magi ai cuvîntului. Între aceste *idei hohotitoare* de care Doinaș nu duce lipsă, intervine cîte o imagine care arde și rămîne încrustată în memorie ca o danga spirituală : „*Nimeni nu-mi spune ce sînt / cînd mă mistui în vînt : / poate un fluture galben, un vaier / stînd pe o floare vorace de aer / între cer și pămînt*“ sau acest catren din „Proximitate“ : „*Am observat : de cîte ori privesc garoafa / garoafele se-ntorc să mă privească / Parcă s-ar spiona două imperii / neste tristețea unui riu de sulf*“. În alt loc, *realitatea mării*, cum spunea Dan Bota, este *trasă la rîndea de către Domnul ce lustruiește în felul acesta oglinda mării*, a acelei mări, *pline de risete*, vorba altuia. Cum descoperim cu o fericită surpriză un vers valleryan, pur : „*acest amiez al nopții-mi stă ne umeri / ca o mantie de exil*“. (Piscul sau descrierea poeziei). O capodoperă în sensul celor scrise pînă acum mi se pare „Negustorul de crăpături“ : „*Prinț calpuzan care spoiește zloții / lui Dincolo, telal de mici emoții / fără părinți, bastard al unui limb / de confluențe / eu sînt cel ce schimb / mocirla construită-ntr-o epură / de literemai tragică, mai pură / a invizibilelor temelii / Fanatice tarabe desvelii : / Echere cu favoruri, alge, griuri / esențe posedate-n travestiuri / leproase turme de consoane, ași / de treflă împuțită și ocnași / cărora globul le sfințește glesna / și grindina vulcanilor, și bezna / și liniștea Voyeur cu ochiul fix / eu vînd cenușă fină de fenix / și crăpătura lucrurilor-tantă / ce-mi desfrinează limba sicofantă*“, poem pe care un Ion Barbu sau un Călinescu l-ar fi iscălit oricînd.

Regizoarea Letiția Popa despre viitorul său film

„ZESTREA“

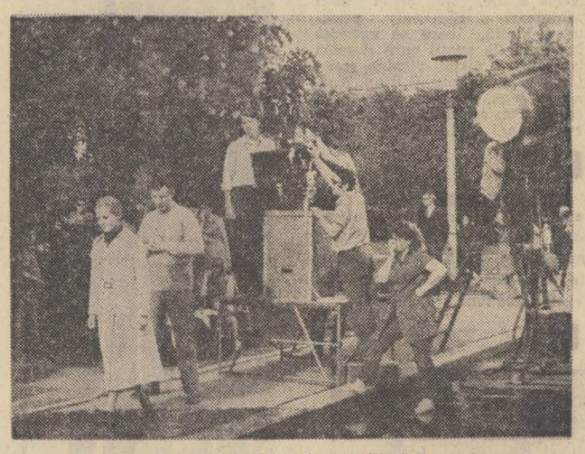

Un moment din timpul filmării

— Deci transpui pe marele ecran, ultimul mare succes teatral de pe micul ecran.

— Teatral este un fel de a spune pentru că 60 la sută a fost film...

— Sper totuși că și pentru cele 60 la sută vei face alt film.

— Adică cum?

— Vei regîndi totul.

— Voi regîndi ce a fost prost, ce a fost bun, păstrez.

— Și partea teatrală?

— Parte teatrală, consider interioarele pe care le-am tras pe telerecording și care conțineau scene cu specific de televiziune — erau dezbateri. Pe film nu se suportă să stai 25 de minute și să discuți.

— Distribuția rămîne aceeași?

— Personajele principale rămîn aceleași. În rolurile secundare voi aduce alți actori.

— Ești fericită că schimbi mijloacele de expresie?

— După ce ai lucrat 15 ani în condiții de televiziune (această piesă am montat-o în șapte zile pentru exterioare, șase zile pe platou, opt zile montaj, sonorizare) este o fericire să lucrezi așezat, liniștit și să ai răgazul să te gîndești o zi, de pildă, doar la o secvență.

— Din cîte știu și filmul trebuie să-l faci foarte repede.

— În 45 de zile.

— Te-a bucurat totuși ideea de a reface un lucru făcut?

— Atunci cînd am aflat că voi face film după „Zestrea“ mi s-a părut un lucru nepoetic. Fiecare creație este un unicat ca o ființă. Dar cum de 15 ani doresc să fac film, premiată acolo și păstrînd toate caracteristicile genului respectiv, adică o schimbare rapidă de ambianță ceea ce a înrudit-o de la început cu filmul. O caracteristică care ne-a incomodat, însă, a fost preponderența dialogului.

Actorii se tem însă foarte tare de ridicol pentru că vor trebui să aibă, la un moment dat, 19 ani. Or, cei trei interpreți, principali au deja 38. Cadrul mic de televiziune nu citea ridurile. Acum mișcarea trebuie regîndită, iar retrospecțiile altfel făcute.

— Am impresia că te captivează chiar să regîndești detaliile, pari departe de o muncă de rutină...

— Este plăcerea lucrului așezat. Mi-ar place să vorbim despre spaima actorilor de tinerețea personajelor, deoarece aceasta e o dovadă de calitate la un actor care își cunoaște limitele.

— De altfel toți trei sînt actori de mare calitate.

— Nu le dau eu certificate, și le-au cîștigat ei; numai voi, criticii, aveți boala etichetărilor, asta e bună, asta e mai puțin bună.

— Nu toți și nu totdeauna.

— Dar cea mai mare bucurie rămîne faptul că vor juca în film acești trei actori. Rebengiuc n-a mai făcut film de ani de zile, Sanda Toma, cred că de la „Darclée“ și sînt niște ani de atunci, iar pe Margareta Pogonat, o excepțională actriță ce se uzează făcînd naveta între Ploiești și București, acest film o face să fie prezentă pe ecrane și în fața spectatorilor. Sînt trei actori care nu au încă soarta pe care o merită.

— Cine face decorurile și costumele?

— Guță Știrbu și Doina Levința, aceiași ca la TV.

Florica ICHIM

MICA ENCICLOPEDIE

Un nobil de... viță veche

de L. SĂRĂȚEANU

Cultivatorii din partea locului au denumit soiul de strugure de care voi vorbi „La folle blanche“ („nebuna albă“). Vinul pe care-l produce nu este, însă, de loc „o nebunie“, ci doar un vin... mediocru. Și asta, de multe sute de ani. Or, tocmai acest vin mediocru furnizează, prin distilare, coniacul — cel mai nobil și cel mai renumit dintre rachiurile franțuzești care, fiind servite după masă, intră în categoria „digestivelor“. (Spre deosebire de „aperitive“, oferite întotdeauna înainte de masă).

Povestea coniacului e din cele mai interesante, chiar atunci cînd — din păcate — nu se însoțește cu exemplificări... concrete, ca să spun așa. Această băutură, pe care francezii o socotesc, pe bună dreptate, un excelent ambasador al hărniciei și iscusinței lor naționale, este teribil de pretențioasă. Vița care-i dă naștere nu vrea să crească decît pe un teritoriu restrîns și foarte bine delimitat ; procesul de distilare, la rîndul său, nu „iese“ cum trebuie decît în alambicuri transmise din tată în fiu iar „învechirea“ se face după niște reguli a căror nesocotire duce la cea mai gravă sancțiune : nu apare „coniacul“ veritabil.

Cînd totul e respectat cum trebuie și coniacul s-a învechit, el e „tras“ la butelii, pe ale căror etichete nu se pot scrie decît denumiri și inițiale reglementate, strict, pe bază de lege.

În ce privește teritoriul, el corespunde unei părți din actualul departament Charente. Cu capitala în orașul Angoûleme și situat la nord-est de vasta zonă a Bordeaux-ului (cea mai bogată regiune viticolă a Franței), departamentul e împărțit — după tradiție — în ceea ce țăranii numesc „les terres froides“ (pămînturile reci) și unde — printre cîteva zone. La sud de orașul Cognac se întinde „La grande Champagne“, care nu trebuie confundată cu regiunea istorică Champagne, furnizoarea vestitei „șampanii“ spumoase și situată în nordul Franței (azi departamentele : Aube, Haute Marne, Marne și Ardennes). Coniacul produs în „La grande Champagne“ — cel mai prețios — e suplu, blînd și cu un buchet pe care curgerea timpului nu face decît să-l îmbogățească. Celelalte zone dătătoare de coniac sînt: „La petite Champagne“, „Les Borderies“, „Les Fins Bois“ *și* „Les Bons Bois“.

După savanta și minuțioasa distilare practicată prin procedeul „repaselor“, coniacul e introdus în budane întotdeauna noi („virgine“ cum le numesc producătorii) și confecționate numai din lemn de stejar crescut lîngă Limoges. În aceste budane, coniacul se învechește pînă în momentul îmbutelierii. Potrivit legii, la cinci ani vechime, el are dreptul să poarte pe etichetă o stea ; la zece ani — două stele, iar pînă la cincisprezece ani — trei stele. În continuare, în funcție de anii de vechime se pot pune inițialele care — toate — indică termeni englezești : „V.O.“ — „very old“ („*foarte bătrîn*“), „V.S.O.P.“ („Very superior old product“ — „*produs superior foarte bătrîn*“) etc.

La peste 30 de ani vechime, coniacul poartă rarissima indicație : „Extra old“ *(în afară de vîrstă). Turnat întotdeauna în pahare „balon“ pentru a putea fi „încălzit“ în palmă, în scopul stimulării buchetului său rafinat, coniacul nu acceptă închiderea lui în dispozitive refrigeratoare. Cunoscătorii îi mai aduc și un omagiu în plus : nu-l introduc în nici o rețetă de „cocktail“, degustîndu-l în starea lui de aleasă puritate.*

ECOURI • ECOURI

KATHERINE HEPBURN a acceptat să apară într-un nou film. Este vorba de „Călătorie cu mătușa mea“, ecranizare după un roman de Graham Greene. Primele secvențe se vor turna la Madrid și apoi în S.U.A.

CONFORM unor date statistice, în anul 1971 autorii de teatru cei mai mult jucați în întreaga lume sînt în ordine: Shakespeare, Brecht, Dürrenmatt, Feydeau, Schiller, Molière și Goethe. În domeniul manifestărilor muzicale „clasamentul“ este următorul: Verdi, Mozart, Johann Strauss, Lehar, Puccini și Wagner.

LANSAT cu puțină vreme în urmă și în mod exploziv, comicul american Dustin Hoffman turnează o nouă peliculă după peliculă în întreaga lume. Actualmente termină la Roma, împreună cu Stefania Sandrelli filmul lui Pietro Germi „Deoarece divorțul nu vă separă“.

PATRU dintre actrițele din vechea „gardă“ a Hollywoodului au anunțat că vor reveni pe platourile de filmare. Este vorba de Olivia de Havilland, Susan Hayward, Paulette Goddard și Joan Benett.

ACTORUL Amedeo Nazzari (care a turnat și în țara noastră) deși a ajuns la o vîrstă respectabilă, (are 65 de ani) continuă să fie intens solicitat pe platourile de filmare. Recent, el a apărut într-un film pentru televiziune „De la tine la mine“ în care a obținut un strălucit succes. Acum se pregătește pentru o nouă producție care va prilejui debutul fiicei sale, Evelina, în vîrstă de 14 ani. Iată-l în fotografie alături de viitoarea sa parteneră și de soția lui, actrița Irene Genna.

TÎNĂRA interpretă Dida Drăgan s-a întors de curînd dintr-un turneu de 40 de zile în Cehoslovacia, unde a cîntat, alături de alte speranțe ale muzicii ușoare, sub bagheta cunoscuților dirijori Karel Vlach și Vladislav Bezubka. În cursul celor 30 de spectacole (date în marea sală „Lucerna“ din Praga, la Karlovy-Vary, Ceske Budejovice etc.), Dida Drăgan a obținut un frumos succes cu melodiile „Greu se mai fac oamenii, oameni“ de Al. Mandy și „Visata mea iubire“ de Marius Țeicu. Zilele acestea ea a înregistrat la Televiziune melodiile „Anilor“ de Petre Magdin — pentru „Tele-Top“, „Iubire“ de M. Țeicu și „Pădurea mea“ de Romeo Vanica. La sfîrșitul lunii mai, Dida Drăgan va pleca într-un lung turneu în Israel, în iulie va fi prezentă la „Cupa Europei“ de la Knokke — Belgia (alături de Marina Voica și Anda Călugăreanu), iar la sfîrșitul lunii august ne va reprezenta în cadrul „Zilei internaționale“ a Festivalului de la Sopot (Polonia).

SOPHIA LOREN a primit recent, o nouă distincție pentru remarcabila ei activitate artistică. Iată-o, în timpul primirii premiului care i-a fost oferit, în chip simbolic, în orașul natal Pozzuoli lîngă Napoli). Sophia Loren a terminat recent filmul „Alb, roșu și verde“ alături de Adriano Celentano și turnează în prezent în filmul „Don Quichotte“ alături de Peter O'Toole.

Clepsidra

ANTICANICULA

de Constantin VIȘAN

O călătorie neftească, metalică, siderurgică a invadat orașul. Iulie de foc dezlănțuit prematur în ziua marilor împărați ai Bizanțului. Bucureștiul pare un uriaș cuptor de ceramică în care un olar năzdrăvan aruncă încrincenat tot mai multe lemne. Soarele s-a oprit parcă deasupra orașului și nu se mai îndură să facă un pas. Dacă s-ar apropia numai c-o idee de frunțile noastre, ne-am transforma cu toții în statuete de lut ars. Mă gîndesc la Pompei, la amintirile de lavă ale Vezuviului. Asfaltul bulevardelor a început să alunece. Curge încet dar perseverent, amenințător. În picioare se insinuiază o greutate de plumb. Oamenii se mișcă încet, ca într-o scenă filmată cu încetinitorul. Numai mașinile nu și-au pierdut sprinteneala. Parcă gonite de streche, se îndreaptă toate spre lacuri, spre păduri, spre Mare... Cu gîndul la răcoarea albastră a Mării, dintr-odată, totul devine suportabil. O inexplicabilă briză invadează orașul. Ori poate numai străzile imaginației. Străzile peste care pot undui oricînd valurile mării sau albii nămeți ai munților. Privesc amuzat trecătorii. Au un mers legănat, puțin caraghios. Parcă sînt niște pinguini. În stînga mea observ vitrinele „Polarului“. O Fata Morgana a ghețurilor. O anticaniculă.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 28 MAI

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11,10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12,30 Emisiune în limba maghiară. 14.10 Telesport. Fotbal: R.D.G.—Uruguay. Transmisiune de la Leipzig. „Premiul Europei“ la ciclism pe pistă. Transmisiune de la Praga. 16.00 Postmeridian. 17.10 Serial realizat de Televiziunea Română. Potcoava de piatră (I). 17.40 Cîntare patriei. 19.00 Reportajul săptămînii: Existența a doua. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 La porțile istoriei. La porțile luminii. 21.00 Film artistic: Hibernatus. Cu Louis de Funès. 22.25 Telejurnal. Duminică sportivă.

PROGRAMUL II: 12.30 Promenadă duminicală. 20,00 Opera în concert „Flautul fermecat“ de W. A. Mozart. 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21,05 Agendă. 21.15 Seară de romante. 21.40 Din lumea științei. 22.00 Retrospectiva Walt Disney: Rățoiul părăsește cotețul (reluare).

LUNI 29 MAI

PROGRAMUL I : 16.30—17.00 Curs de limba rusă (reluare). 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.45 Scena. 19,10 Noutăți culturale-artistice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Film serial: Salut Germaine (III). 21.00 Lumea de mîine. Industria previziunii. 21,30 Steaua fără nume : Floarea din grădină. 22.30 24 de ore. 22,45 Contraste în lumea capitalului.

PROGRAMUL II : 20.00 Cupa primăverii — competiție de minibaschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Romantic-club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 30 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba rusă (reluare). 10.30 Căminul (reluare). 11.15 Film serial: Patru tanchiști și un cîine (XV) reluare. 12,10 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba franceză (reluare). 17,35 De la Alfa la Omega. Enciclopedie pentru elevi. 18.05 Cintec de dor. 18,30 Semenic 2000. 18,45 Întrebări și răspunsuri. Îmbinarea armonioasă a centralismului democratic cu o largă autonomie locală. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Tito Gobbi la București. 21,40 Prim-plan: Ștefania Ionescu, președinta Cooperativei agricole de producție din comuna Putinelu, jud. Teleorman. 22.10 Vedete ale muzicii ușoare : Therese Steinmetz și Anda Călugăreanu. 22,30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 Telecinemateca pentru copii și tineret: Cei doi care au furat luna. 21,30 Agenda. 21,40 Luminile rampei : tineri interpreți. 22,10 Telex tehnico-științific. 22,20 Dicționar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI 31 MAI

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9.05 Semenic 2000 (reluare). 9,20 Prim-plan: Ștefania Ionescu (reluare). 9,50 Desen animat. 10,00 Curs de limba franceză. Lecția a 18-a. 10,30 Telecinemateca pentru copii și tineret (reluare). 12,00 Întrebări și răspunsuri (reluare). 12,30 Telejurnal. 15,30 Teleșcoală. 16.30—17.00 Curs de limba engleză. (reluare). 17,35 O viață pentru o idee: Emil Racoviță. 18.05 Interpreți de muzică populară. 18.25 Timp și anotimp în agricultură. 19.00 În întîmpinarea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român. Dinamica societății românești. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Reportaj TV: Tinjeaua 20,20 Telecinemateca: Crimă și pedeapsă. Cu Marina Vlady și Jean Gabin. 22,05 24 de ore. 22.20 Finala Cupei campionilor europeni la fotbal: Ajax Amsterdam—Internazionale Milano. Înregistrare de la Rotterdam.

PROGRAMUL II : 20,00 România în lume. 20,30 Primăvara la Sofia. 21,15 Agenda. 21,25 Cluburi sportive bucureștene. 21,45 Arta plastică. Muzeul de artă din Ploiești. 22.00 Teatru foileton : Mușatinii. Reluarea seriei a 6-a.

JOI 1 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Aschiuță. „Azi e ziua noastră“! 9,30 România în lume (reluare). 10,00 Curs de limba engleză. Lecția a 18-a. 10,30 Telecinemateca: Crimă și pedeapsă. (reluare). 12,15 Primăvara la Sofia (reluare). 13,00 Telejurnal. 16,30—17,00 Curs de limba germană (reluare). 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Reportaj TV — Crochiuri... De ziua internațională a copilului. 19,00 În întîmpinarea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Tinerii despre ei înșiși. 21,00 Aventuri în epoca de piatră. 21,50 Avanpremiera. 21,55 Recital în trei. 22,10 Sub soarele Tunisiei. 22,30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 Concert simfonic. 21,00 Desen animat. 21,10 Agenda. 21,20 Planeta giganților (reluare). 22,10 Cîntă orchestra Jean Lucaci. 22,30 Bucureștiul necunoscut. Grădinile orașului (II).

VINERI 2 IUNIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9,05 Dinamica societății românești (reluare). 9,25 Moment folcloric. 9,40 Reportaj TV. Existența a doua (reluare). 10,00 Curs de limba germană. Lecția a 18-a. 10,30 Film serial pentru copii: Ali și cămila (reluare). 10,45 Aventuri în epoca de piatră (reluare). 11,35 Bucureștiul necunoscut (reluare). 12,00 Telejurnal. 16,00—17,00 Teleșcoală. 17,30 Arta plastică. 17,45 Stop-cadru. 18,10 Farmecul operetei. 18,30 Satul contemporan. 19,00 Revista literară TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România (III). 20,15 Film artistic: Hatari. Cu John Wayne și Hardy Krüger 22,20 Abruzzi și Molise — film documentar italian. 22,40 24 de ore. Din țările socialiste.

PROGRAMUL II : 20,00 Film pentru copii: Insula comorilor. 20,15 Biblioteca pentru toți. Barbu Delavrancea. 21,00 Agenda. 21,10 Emisiune de lieduri românești. 21,35 Viața economică a Capitalei. 21,55 Film documentar : Cel mai tînăr oțel. 22,10 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 3 IUNIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți (reluare). Ion Creangă (II). 9,35 De vorbă cu gospodinele. 9,50 Teleenciclopedia (reluare). 10,30 Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România (III) (reluare). 11,05 Revista literară TV. 11,25 Selecțiuni din emisiunea de divertisment — Ieșul pe adresa dv. (reluare). 12,15 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18,15 Ritm, tinerețe, dans. 18.50 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20,00 Avanpremiera. 20.10 Tele-enciclopedia. 21,00 Varietăți. 22,00 Șlagăre îndrăgite, mari cîntăreți. 22,15 Telejurnal. 22,30 Campionatele europene de box — tineret. Transmisiune de la patinoarul „23 August“.

PROGRAMUL II : 16,30 Ansamblul artistic „Năframa“ din București. 17,00 Reportaj bucureștean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17,50 Agenda. 18,00 Film artistic: Strada lăturalnică. Cu Mari Torocsik și Gabor Gonez.

CUNOSCUTUL cîntăreț italian **Riccardo del Turco**, prezentat cîndva cititorilor noștri în cadrul „Albumului iubitorilor de muzică ușoară“, ne-a împărtășit, oferindu-ne această dedicație, cîteva informații privind activitatea sa din ultimul timp. După participarea la prima ediție a festivalului de muzică ușoară de la Mexico (cu melodia „La cicala“ — Greierele), a apărut la Paris într-un număr de șase show-uri T.V., alături de Joe Dassin. După care, a fost vedeta unei emisiuni de televiziune la Rio de Janeiro, împreună cu Roberto Carlos. În iarnă, un contract cu o editură muzicală l-a chemat la Londra, după care o destul de aspră boală de ficat l-a ținut departe de scenă cîteva luni. Acum totul e din nou bine, ultima sa compoziție, „Uno nessuno“, fiind înscrisă în concursul radiofonic „Un disco per l'estate“, a cărui finală o așteaptă cu nerăbdare. La ora aceasta, Del Turco întreprinde un tuneu în țara noastră el păstrează o excelentă impresie despre publicul clujean („mai tînăr, mai dinamic ca cel din București și Ploiești“) ca și despre colaborarea cu televiziunea română.

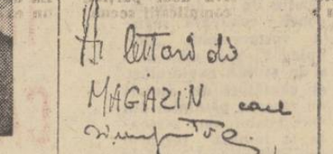

Cititorilor „Magazinului“ cu simpatie.
RICCARDO DEL TURCO

COOP

Pentru toate specialitățile, pentru toate meseriile și profesiile

UNIVERSALCOOP

Librăria „Cartea prin poștă“ a cooperației de consum

Str. Serg. Nițu Ion nr. 8—12, sectorul 6, București, pune la dispoziția clienților săi lucrări de literatură științifică și tehnică.

Iată cîteva titluri pentru care ne puteți adresa comenzi, printr-o simplă carte poștală. Plata se face la primirea coletului :

CONSTRUCȚII

V. Coleș, „Montarea construcțiilor metalice“, lei 11,50
D. Ghimuș, „Materiale plastice în instalații“, lei 8,25
St. Rădulescu, „Instalații de termoficare urbană“, lei 15
„Încercarea construcțiilor“, lei 15
„Tehnologia lucrărilor de construcții“, lei 15

ELECTROTEHNICĂ

Gh. Chiriță, „Cartea instalatorului electrician“, lei 20
I. Făcăoaru, „Măsurări și control cu ultrasunete“, lei 10
I. S. Gheorghiu, „Tratat de mașini electrice“, vol-IV mașini sincrone, lei 30
O. Lăzăroiu, „Mașini electrice de mică putere“, lei 31
W. Opelt, „Tehnica reglării automate“, lei 47
C. Pietroreanu, „Agenda electricianului“, lei 21,50
E. Vasiliu, „Introducere în electronica cuantică“, lei 5,50
„Dispozitive și circuite electronice în instalații cu izotopi radioactivi“, lei 32
„Dicționar tehnic englez-român“, lei 100
„Memoratorul inginerului electrician“, lei 65
„Regulatoare automate și sisteme de urmărire“, lei 39
„Teoria reglării automate“, culegere de probleme, lei 18

MEDICINA UMANĂ

F. Barcan, „Investigația radiologică a aparatului respirator“, lei 10
A. Bulla, „Elemente de combatere și eradicare a tuberculozei“, lei 13
T. M. Burggele, „Studiul terenului în chirurgie“, lei 37
I. I. Gall, „Asistența stomatologică“, lei 7,40
N. Nestorescu, „Bactereologia medicală“, lei 66,50
Tr. Oancea, „Tumorile mediastinale“, lei 14,50
P. Osenat, „Îndreptar pentru surorile medicale“, lei 16,50
E. Seropian, „Alergia respiratorie și digestivă“, lei 23,50
N. Ursea, „Hipertensiunea de origine renală“, lei 37
V. Tudor, „Variola, Holera“, lei 12
„Dicționar medical“, vol. I—II, lei 130
„Ghid de anestezie și reanimare“, lei 21,50

(5 214 B)

STOMATOLOGIE

IMPLANT DE... OPTIMISM

O infirmitate cu importante tulburări funcționale, gravă mai ales pentru psihologia bolnavului : paralizia facială. Un „accident" nervos : anchiloza gurii. Tehnicile operatorii de pînă acum înregistrau succese parțiale. În activitatea științifică se înscriu două premiere ale școlii românești de stomatologie.

Nervul facial „nu mai răspunde" comenzilor. O boală sau un accident a paralizat o porțiune a „traficului" nervos. E grav ? „Nu foarte grav, vor spune medicii. Sînt tulburări funcționale, fără îndoială, dar... omul trăiește, poate duce o viață normală. Aceasta este important". Sigur este important, dar știm noi, putem oare noi să măsurăm exact gravitatea unei astfel de situații ? Infirmitatea a antrenat dezastre cu mult mai mari decît cele sesizabile de clinician. Întreaga psihologie a bolnavului este rănită. Adeseori, dacă nu întotdeauna, este schimbată. Cît de mult ? „Cei din afară" nu vor putea răspunde corect la o asemenea întrebare. Se bănuie doar.

— Cererile insistente ale bolnavilor în corectarea acestor defecte importante au determinat căutarea permanentă de noi tehnici operatorii sau reluări a unor procedee mai vechi și continuu îmbunătățite, ne spune prof. dr. doc. **VALERIAN POPESCU,** șeful clinicii de chirurgie buco-maxilo-facială.

— Cît de mult se poate corecta o asemenea infirmitate ?

— În paraliziile traumatice recente, cu toată dificultatea tehnică, există posibilitatea unei suturi nervoase cu bune rezultate, leziunile vechi și definitive beneficiază însă numai de un tratament ce poate duce cel mult la ameliorarea acestei infirmități. Nu le voi cita aici. Sînt tehnici noi de mare finețe și mare dificultate. Cu toate acestea, prezintă unele deficiențe. Există uneori riscul rămînerii unor noi sechele pe un al doilea nerv, în alte cazuri, defectul se rezolvă doar parțial, sau se pot ivi complicații secundare. Este evident, ne-am preocupat intens de a găsi soluția, acea soluție care să corecteze paralizia facială definitivă fără a fi amenințați de vreun rise. Acum putem afirma că am reușit. Aplicînd o tehnică operatorie originală, conferențiar dr. Stelorian Stănescu și dr. Mihnea Nițescu au obținut rezultatele atît de așteptate. A fost de altfel una dintre lucrările prezentată la cea de-a VII-a Conferință internațională de stomatologie care a avut loc acuma, între 17—19 mai la București și a constituit, după părerea mea, încă un argument în afirmarea de prestigiu a stomatologiei astăzi la noi în țară.

Am întrebat și pe unul dintre cei doi autori ai operației: Ce consideră a fi „o operație reușită"?

— Faptul că rezultatele post operatorii imediate și de mai tîrziu au fost foarte bune, atît din punct de vedere funcțional cît și fizionomic, ca aspect, ne-a răspuns conf. dr. **STELORIAN STĂNESCU. Am făcut, cum era și firesc, studii electromiografice după șase luni de la operație. Ele au demonstrat o perfectă funcționalitate atît a mușchilor orbiculari si temporali precum și a mușchiului maseter — fascicolul anterior transplantat. Pentru că, trebuie să precizez că bolnava pe care am operat-o avea o paralizie de facial ca urmare a unei extirpări de tumoare parohidiană. Rezultatele obținute deși satisfăceau din plin pot însă să fie ameliorate în timp printr-un antrenament muscular a părții afectate ca să se contrabalanseze „supraactivitatea" părții sănătoase. De asemenea se pot face operații seriate. Cred că rezultatul obținut nu trebuie să fie niciodată considerat ca definitiv. Se pot face și uneori chiar trebuie aduse ameliorări. La un alt bolnav al nostru — ca un exemplu la cele spuse — am practicat o excizie tegumentară nazo-geniană post operatorie.**

Cînd este vorba de un bolnav a cărui vîrstă e de peste 40 de ani, în afară de efectul paraliziei musculare se adaugă — și trebuie să ținem seama de aceasta — și efectul relaxării in timp a țesutului conjunctiv. E un fenomen care este intensificat și de faptul că mușchii mimicii ce se inseră pe fața profundă a nervului nu mai solicită funcțional fibrele conjunctive ale acesteia. Dar intrăm poate în probleme de mai strictă specialitate.

Urmărind rezultatele înscrise, mai ales în ultima vreme, în clinica de chirurgie buco-maxilo-facială, aș dori să amintesc o operație care a stîrnit în toamna lui 1971 un deosebit ecou în lumea științifică internațională. Este vorba de tratamentul anchilozelor temporomandibulare inițiat și practicat de prof. Valerian Popescu, prezentat la Congresul de stomatologie de la Lyon și despre care am auzit comentarii și la această conferință. Este un „accident" care poate avea urmări foarte grave. Fălcile sînt anchilozate. Un spasm nervos care dacă nu cedează... Profesorul Valerian Popescu a aplicat o tehnică cu totul nouă în astfel de cazuri. Bolnavul este operat. I se formează o nouă articulație cu un implant de piele. Succesul de care s-a bucurat, m-a determinat să-i cer profesorului cîteva amănunte.

— Și în această situație, ne-a spus prof. Valerian Popescu — **important era să eludăm deficiențele care se manifestau curent. În special aici era riscul unei noi anchiloze. De aceea, dincolo de punerea la punct a tehnicii operatorii propriu-zise, mă interesa fundamentarea științifică, dinamica procesului de refacere a articulației, cunoașterea în adîncime a problemei. Pentru aceasta am colaborat cu conf. dr. Gr. Pambuccian și dr. Dan Vasiliu care s-au ocupat de cercetările de anatomie patologică.**

Pot trage din aceste fapte cel puțin două concluzii. Pînă nu de mult stomatologia era considerată — și cam așa era în realitate — mai mult o știință a... tehnicii. În ultima vreme se aduc argumente puternice pentru a afirma că stomatologia este cu adevărat o știință. Ea nu se mai află la periferia medicinii, cum se credea, ci în cadrul ei. Implicată și implicînd celelalte sfere de cunoaștere ale organismului uman. O a doua concluzie, derivată întrucîtva din prima, se referă la școala românească de stomatologie, care și-a cîștigat o platformă de seriozitate și competență.

Catinca MUSCAN

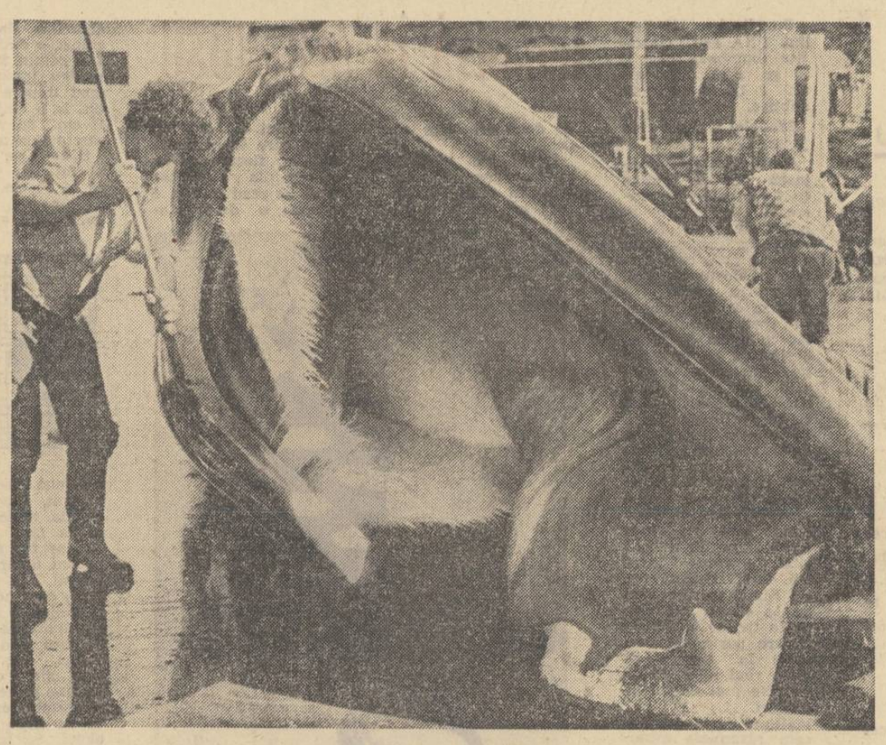

Gura unei balene obișnuite : limba cîntărește ea singură cît un hipopotam adult. De cîte ori un asemenea uriaș deschide gura, poate să înghită o tonă de plancton, hrana ei preferată.

ZOOLOGIE MARINĂ

BALENELE PE CALE DE DISPARIȚIE?

Nici o balenă vie nu a putut fi vreodată expusă într-o grădină zoologică a lumii. Animal legendar, are dimensiuni neegalate se pare de nici un animal terestru sau acvatic. Balena albastră, de pildă, atinge o greutate de 100—120 de tone. Capturarea unui asemenea uriaș marin apare de fiecare dată ca o aventură fantastică.

Dar, ca urmare a vînării cu asiduitate, multe specii sînt amenințate să dispară. Este cea mai extraordinară rezervă de grăsimi naturale pe care natura a oferit-o omului : peste o jumătate de miliard de kilograme de untură pe an! Dar această „untură de pește" nu este singurul produs. O balenă obișnuită, de 60—70 de tone, furnizează aproximativ 20—25 000 kilograme de carne, între 15 și 20 000 kg de untură iar scheletul cîntărește în jur de 15 000 kg. Untura este obținută din grăsime, din carne, din limbă, din ficat și alte organe. Era folosită cîndva la... luminatul încăperilor, e un bun lubrifiant, e admirabilă pentru înmuierea pielor, e un excelent dizolvant. Apoi, industria margarinei a absorbit o mare parte din producția mondială a unturii de cetaceu. Țările europene au consumat între anii 1930 și 1937 o jumătate de milion de tone pe an; margarinele europene conțin cam 7 pînă la 17 la sută din untura de balenă.

Dar nimic din corpul gigant al balenei nu rămîne nefolosit.

Tot „restul" care nu este întrebuințat pentru consumul uman este transformat în „făină" și dat pentru hrana animalelor sau îngrășămînt agricol. Islanda exportă în fiecare an tone din această pudră galbenă, în special în Olanda, care, se pare, o folosește, între altele, pentru îngrășămînt la celebrele ei lalele. Să mai amintim de gelatină care e nu numai un produs alimentar dar și necesar la fabricarea peliculelor fotografice. Pancreasul furnizează insulina, hypofiza și alte glande, extrasele respective. Deși a fost creată în 1946 o comisie internațională pentru salvarea cetaceelor, rentabilitatea vînării lor și interesele întreprinderilor specializate în industria balenieră continuă să amenințe existența acestor legendare animale acvatice.

O CURIOZITATE A VIEȚII DIN ADÎNCURILE MĂRII

Specialiștii au fost impresionați. Fără îndoială nu de tristețea bătrînetii unui pește marin, un Anotopterus pharao capturat în apele insulei Madera, ci de ineditul „spectacol" al vieții din adîncuri. Mai concret, acest pește, lung de aproape un metru, cu capul lunguieț terminat în cioc, cu silueta fină, aurită în părți, are de obicei dinți puternici. Specimenul prins nu avea nici unul. Iar tubul digestiv era atrofiat. Nu mîncase nimic de destulă vreme. Suferise vreo înfrîngere și hotărîse să facă greva foamei ? Evident, nu putea fi vorba de așa ceva. Ihtiologii l-au supus unui examen minuțios și s-a emis ipoteza că el își pierde dinții în momentul cînd ajunge la maturitate. Este un fenomen oarecum asemănător cu cel care se întîmplă la somoni. Craniul acestora se decalcifiază... dar el își păstrează dintii. Anotopterus a „preferat" să-și sacrifice dinții... păstrîndu-și capul.

La Hvalfjordur — fiordul balenei, se află singura uzină a Islandei. O balenă lungă de 22 metri, cîntărind 60—70 tone va oferi 20—25 000 kg carne și între 15—20 000 kg de untură de pește

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DE ACUM CINCI SUTE DE MII DE ANI

Lampă din bronz aurit

Nu este nici un paradox în faptul că cei care au pasiunea viitorului simt din plin bucuria cunoașterii trecutului. Arheologia chineză oferă contemporanilor marea satisfacție a unei arte multimilenare. Mormîntul lui Liu Ceng, un prinț din dinastia Han, este un adevărat palat subteran de 52 m lungime și 37 m lățime, „încrustat în munte, în apropiere de Manceng, în Ho-pei. S-au găsit 2 800 de obiecte funerare, veselă de bronz, olărie, figurine, mobilier. O mică sferă lucrată cu o admirabilă minuție, în care se ardeau „mirodenii" uimește nu numai prin frumusețea ei ci și ca idee... științifică. În interiorul sferei, cupa care poartă parfumul este montată pe un sistem cu cadran, identic cu cel care a devenit cunoscut abia în secolul al XVI-lea. Atunci se credea a fi fost inventat pentru necesitățile navigației. E un sistem care are rolul de a menține constant la orizontală compasul de navigație.

Ultimele descoperiri arheologice dezvăluie atît „noi" fosile ale sinantropului din Pekin, ce trăia acum 500 000 de ani cît și tezaure de o bogăție fabuloasă în veacurile VII și VIII e.n. Din epoca Tang (618—907) e.n. vreo mie de obiecte între care o „veselă" din aur și cinci piese japoneze, sec. VII, care mărturisesc schimburile comerciale din acea vreme. La Pekin, în fundațiile celebrelor ziduri, construite în sec. VIII de dinastia Yuan, a descendenților lui Gingis Han, s-au descoperit numeroase ascunzători pline cu uimitoarele porțelanuri în „alb și albastru" ce se bănuiau a fi caracteristice dinastiei următoare — Ming. Pe drumul mătăsii, la Turfan, arheologia chineză a dat la iveală cea mai veche copie cunoscută a scrierilor lui Confucius...

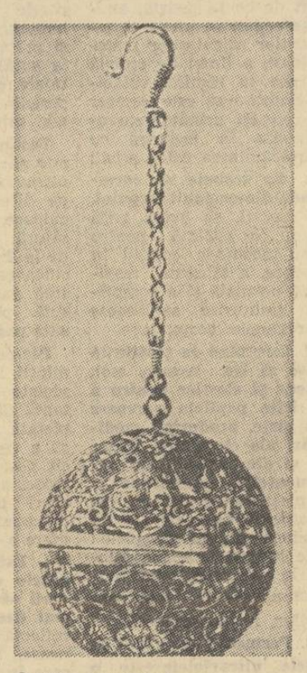

O idee științifică pentru parfumul unui veac

LA POLUL NORD E... PETROL!

Spitzberg, un arhipelag al Arcticii. 80° latitudine nordică. Pe una dintre insule, Edge, la o distanță doar de 1 000 de km de Polul Nord, unde termometrul înregistrează între —20° și —40°, romanticii vor descoperi urși albi, reni și culoarea alb-albăstrie a zăpezii, iar geofizicienii — petrol, gaz, zăcăminte de cărbune, unele chiar la... sol. O zonă interesantă, vor spune ei, cu vaste bazine sedimentare. Descoperirea zăcămîntului de la „Prudhoe Bay" care este clasată printre cele mai mari, de pe versantul arctic al Alaskăi, cu erupții spectaculare de gaz în puțurile forate anul trecut în arhipelagul Arcticei canadiene, deschide mari perspective industriale petroliere. În aceste ținuturi în care accesul este dificil, un sol adeseori extrem de dur, o temperatură care face din oțel un material fragil, aventură se cheamă nevoia lumii moderne de materii prime. Spitzberg, 62 420 kmp, o suprafață în parte acoperită de mare, în parte de zăpadă, munți de gheață, aparține Norvegiei. Este deschisă însă explorării și exploatării companiilor străine. Astfel astăzi o companie franceză de petrol întreprinde un foraj. Aici, se afirmă, se află unul dintre cele mai importante „puncte" de aprovizionare ale Terrei.

DACĂ ÎNTÎRZIAȚI, VĂ PIERDEȚI VIAȚA!

Statisticile de cancer continuă să fie dezastruoase mai ales pentru că oamenii întîrzie să meargă la medic ! Este constatarea pe care toți cancerologii o fac. Este clopotul de alarmă care se trage de la un timp încoace. Depistarea precoce este arma cea mai eficace pe care știința o deține astăzi în lupta împotriva cancerului (și nu numai a cancerului). Sute de mii, milioane de femei ar putea să-și salveze viața ! O pierd însă ...de frica unei consultații. Cancerul de sin, de pildă. Un chirurg de la Cleveland, dr. George Crile explică întîrzierea cu care femeile se prezintă la consult, prin teama pe care o au de a nu risca o operație mutilantă. Cu toate acestea, arată el, dacă se intervine foarte devreme, extîrparea completă a glandei nu este deloc indispensabilă. 80 la sută dintre pacientele sale nu au suferit decît o intervenție limitată și sînt încă în viață, astăzi după 5 ani. Mamografia sau radiografia sînilor permite acum de a depista 75 la sută din cancerele debutante. Termografia care înregistrează căldura degajată de țesuturile canceroase aduce de asemenea o indicație prețioasă în previzarea diagnosticului. În ultima vreme s-a încercat un nou test pe 5 000 de femei din insulele anglo-normande, un test care îngăduie să se facă o selecție a celor mai susceptibile de a face un cancer de sin. Testul constă în evaluarea — sau mai bine spus dozarea — prezenței a doi hormoni în urină : andosteronul și aethionalononul. Cu cît prezența lor în urină este mai slabă cu atît riscurile de cancer sînt mai mari. Simplitatea unui asemenea test și, se pare, rezultatele obținute, perspectivele de apărare, implicit, au determinat forurile de specialitate engleze să extindă experimentul. 50 000 de femei din întreaga Anglie vor face acest examen. Valoarea testului va putea fi astfel... testată. Dar, indiferent dacă se va generaliza acesta sau va fi adoptat un altul, opinia oamenilor de știință nu va suferi schimbări. Depistarea precoce a cancerului oferă medicinii posibilitatea de a stopa boala, de a pune o frînă procesului de malignizare. E poate util să ne amintim că astăzi — profitînd de astfel de posibilități de a se interveni foarte devreme în cancer — trei din patru bolnavi sînt vindecați ! Și apare cu totul ciudat că... de frică, femeile își riscă viața. Și întîrziind să se ducă la medic, ele de fapt se grăbesc... să se îmbolnăvească.

PROTECȚIA MUNCII

ÎMBRĂCĂMINTEA CARE FEREȘTE DE CĂLDURĂ, DE FRIG, DE UMEZEALĂ

La Institutul de studii și cercetări pentru protecția muncii am aflat cîteva noutăți. Iată-le: pentru sondori — costumul de intervenție complet impermeabil, care rezistă pînă la temperaturi de 300°C ; un echipament de protecție rezistent la vapori de amoniac și acizi ; pentru căile respiratorii — semimasca și elementul filtrant tip cartuș cu gabarit redus ; și... pescarii vor avea haine mai impermeabile și mai călduroase. Dar cine va produce în serie tot acest echipament ?

A feri omul care muncește, a-l proteja împotriva radiațiilor calorice, a noxelor chimice, a umidității sau a frigului, a presiunii ridicate sau a zgomotului, a vibrațiilor, iată, în mare, țelul unor cercetări destinate a crea mijloace și echipamente individuale de protecție, cercetări care fac obiectul activității unuia dintre laboratoarele Institutului de studii și cercetări pentru protecția muncii.

— Ce presupune realizarea unui echipament de acest fel ?

— Să studiezi locul și condițiile de muncă, materialul care va trebui folosit și să încerci în primul rînd tu, ca cercetător, costumul creat, ca să-i cunoști exact calitățile și defectele. Răspunsul îl primim de la dr. ing. **NICOLAE MERET,** șeful Laboratorului de mijloace individuale de protecție.

— Asta presupune lucru direct în producție, o transpunere cît mai fidelă în condițiile fiecărei meserii, fiecărui loc de muncă ce vă interesează. Vă orientați spre anumite domenii sau lucrați doar la cererea beneficiarilor ?

— Folosim ambele metode. M-aș referi întîi la munca pe bază de contract, la cerere, care prezintă avantajul de a întări legătura între cercetare și producție.

— Ați putea aminti cîteva realizări din ultima vreme, pentru beneficiarii dumneavoastră ?

— Costumul de intervenție complet impermeabil, termoizolant pînă la temperaturi de 200°C (timp de 30 minute) și 300°C (timp de 2—5 minute) rezistent la uzură și la petrol, făcut pentru intervenții la sonde exploatate prin combustie subterană și injecție cu abur de la schela de extracție Suplacu de Barcău. Un echipament de protecție rezistent la vapori de amoniac și acizi de azot, care altădată era importat, a fost făcut la cererea Combinatului de îngrășăminte chimice Turnu Măgurele. Se mai poate vorbi despre mijloace de protecție a căilor respiratorii : semimasca și elementul filtrant tip cartuș, de gabarit redus care o însoțește, servind vopsitorilor. Este de menționat, pe de o parte, faptul că s-au realizat elemente filtrante polivalente adaptate la orice tip de mască și avînd un gabarit redus. Acesta din urmă e folosit pe grupuri de combinate din chimie și petrochimie, cum ar fi Combinatul petrochimic din Pitești, cel din Rîmnicu Vîlcea.

— Ați pomenit și de protecția pescarilor din Deltă și a celor care pescuiesc în ocean...

— Pescarilor din Deltă, le-am „confecționat" un costum din relon impermeabilizat cu un strat de cauciuc pentru a-i apăra de umezeală. Costumul pentru pescuitul oceanic are, pe lîngă impermeabilitate, și calitatea de a ține cald, dat fiind faptul că se lucrează la temperaturi de minus 20—25 grade.

— Sînt și mai ușoare decît cele de pînă acum ?

— Au și această calitate. Costumul pentru Deltă cîntărește 1.500 kg. față de 3,5 kg. cît avea cel vechi, iar cel pentru pescuit oceanic are 2,300 kg față de peste 4 kg.

— Vorbiți-mi și despre studiile de orientare.

— Pentru 1972/1973 am hotărît să abordăm, pe lîngă cercetări făcute la cererea beneficiarilor (printre care aș aminti noi echipamente pentru muncitorii din siderurgie cerute de C. S. Hunedoara, îmbunătățirea echipamentului de protecție și lucru specific femeilor) și o problemă de studiu mai larg privind stabilirea caracteristicilor principale ce va sta la baza fabricării echipamentului de protecție și lucru pe domenii de utilizare și profesii. Beneficiarul acestui studiu va fi Ministerul Muncii iar prima ramură cercetată este cea a industriei forestiere.

— Costumele pe care le faceți înlocuiesc, în mare parte pe cele importate. Chiar și în privința materialelor folosite ?

— Da, o legătură strînsă cu Institutul de cercetări textile ne asigură țesăturile speciale de care avem nevoie.

— Cine produce în serie echipamentul ?

— Mai multe întreprinderi aparținînd Ministerului Industriei Ușoare, Ministerului Industriei Chimice, unități ale cooperației meșteșugărești și ale industriei locale. Ar fi, cred, potrivit din toate punctele de vedere, să avem o întreprindere specializată în fabricarea echipamentului de protecție pentru nevoile industriei noastre și chiar pentru export, asigurînd astfel competitivitatea economică a produselor de acest fel și un interes sporit pentru fabricarea lor.

L. MARINA

Fotografiile cititorilor noştri

Bună dimineaţa
Maria LUCA — Turda

Alo, se apropie ziua mea
L. BEALCOVSCHI — Bacău

...S-a îmbolnăvit păpuşica
Didi PIELEANU — Bucureşti

Curiozitate
Ştefan TOTH — Oradea

Strengarul
Maria GRIGORESCU — Bucureşti

Prietenii
Constantin IONESCU — Piteşti

O viitoare cititoare
Petru MÎNDA — Timiş

E ZIUA TA

de Florin IORDĂCHESCU

Azi, puiule de om, e ziua ta
În orice punct pe glob te vei afla,
Indiferent de rasă, de culoare
Azi, lumea nouă, lumea muncitoare
Te-a-nscăunat pe-al omenirii tron
Prin dreptul ce ţi-l dă un biberon
Ca-n lumea de părinţi şi de bunici
Să fii un Guliver între pitici.

Supuşii tăi, luptînd, ţi-au pregătit
Un viitor mai bun, mai însorit,
Punînd în slujba-ţi — puiule de om —
Puterea nevăzutului atom.
Pe el, călare vei putea să fii
Stăpînul necuprinsei galaxii,
Să poposeşti pe-o lucitoare stea,
Să cochetezi cu Venus de vei vrea
Şi s-o inviţi să vă plimbaţi un pic
Pe Calea Laptelui, în Carul mic.
Sau vei putea — de vrei — să te măsori
Cu orişicare soare dintre sori
Aşa va fi: să nu te îndoieşti!

De ziua ta noi îţi urăm să creşti
Ca Făt Frumos din basme, voinicel
Cu braţul şi voinţa de oţel,
Să-ţi vină bucuriile şirag.
Să vezi în seamăn un prieten drag
Şi să înveţi, din fragedă pruncie,
Ce-nseamnă Pace şi Prietenie.

mai 1972

ROCHIŢĂ ÎN ALB-ROŞU

Furnituri: 150 gr. lînă PNA sau Garofiţa (bumbac) roşie şi 50 gr. albă. Andrele nr. 2 1/2, o croşetă subţire.

Modelul: punct de jerse.

Execuţia: Se montează 120 de ochiuri cu lînă roşie şi se lucrează 7 rînduri în punct de jerse. După aceea, se tricotează un rînd pe faţă, cînd sîntem pe dosul lucrului, pentru a forma îndoitura care marchează tivul. Continuăm iar cu punct de jerse, 8 rînduri, cu lînă roşie. Începem banda albă. Lucrăm primul rînd 53 ochiuri albe şi 68 ochiuri roşii. Continuăm linia albă după schema alăturată. Cînd am terminat, tricotăm 5 rînduri numai cu roşu după care începem a doua bandă albă. Ea este lucrată pe 12 rînduri albe, separate între ele de 22 rînduri roşii. Simultan, începînd de la 4 cm. înălţime de la tiv, se scade, de fiecare parte, cîte un ochi, la fiecare al 6-lea rînd, deci de 15 ori. Ne mai rămîn 90 ochiuri. La 30 cm. înălţime de la tiv, facem răscroiala mînecii: o dată 4 ochiuri, o dată 3 ochiuri, o dată 2 ochiuri şi o dată un ochi. Cînd răscroiala are o înălţime de 6 cm, se înmulţeşte de fiecare parte, o dată un ochi, la fiecare al 6-lea rînd, iar după aceea, de două ori cîte un ochi.

La 37 cm. înălţime se face răscroiala gîtului în felul următor: se scade mijlocul feţei, 10 ochiuri, după care se continuă separat, fiecare parte. Mereu la al doilea rînd, se scad o dată 4 ochiuri, o dată 3 ochiuri, o dată 2 ochiuri, o dată un ochi. Mai rămîn 22 ochiuri pentru umăr care se scad treptat de patru ori, la o înălţime de 11 cm. socotiţi de la răscroiaiala mînecii.

Spatele se tricotează ca faţa cu deosebire că la 30 cm. înălţime, se împarte lucrul în două părţi egale şi se continuă fiecare parte separat, făcînd răscroiala mînecii la fel ca la faţă. După 11 cm. se fac scăzăturile pentru umăr. Concomitent, la al treilea rînd, de cînd începem răscroiala, facem şi scobitura pentru gît. Scădem o dată 10 ochiuri, iar a doua oară cîte 6 ochiuri, în fiecare parte.

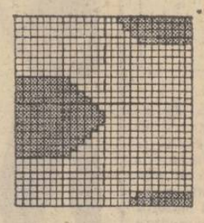

Asamblarea: Se calcă cu cîrpă umedă la aburi. Se fac cusăturile laterale şi la umăr. Se montează un fermoar sau, dacă dorim, nişte năsturei la spate. Facem două rînduri de picioruşe mici cu croşeta în jurul mînecii şi al gîtului, iar dacă am pus nasturi, facem şi cîteva bride.

VESTIMENTAŢIA COPILULUI ŞI IGIENA

de dr. Elena BARNEA

cercetător ştiinţific la Institutul de igienă şi sănătate publică

Este perfect justificată dorinţa părinţilor ca întotdeauna copilul lor să fie curat şi frumos îmbrăcat. Aspectul copilului este mîndria familiei.

Îmbrăcămintea copilului este şi ea supusă modei (cel puţin de la o anumită vîrstă). Totuşi, indiferent de ce se poartă, anumite reguli în alegerea ţesăturilor şi culorilor materialelor, a liniei de croială trebuie să rămînă valabile. Socotim că este necesar să reţineţi următoarele amănunte în legătură cu îmbrăcămintea celor mici:

1. **Ea trebuie să corespundă dimensiunii corpului.** În special, să avem grijă să nu fie strîmtă pentru a nu incomoda copilul în mişcare, a stînjeni respiraţia normală şi a comprima ţesuturile subiacente şi organele corpului.

2. **Este bine ca ţesăturile alese să fie uşoare, moi, netede şi elastice pentru a nu irita papilele nervoase din piele, producînd modificări ale circulaţiei sîngelui şi ale sensibilităţii tegumentelor.** Atenţiune la amplasarea nasturilor, cataramelor, tighelelor, să nu producă leziuni pe piele! Este indicat chiar să folosiţi la copiii mai mici, funde înnodate în locul nasturilor, fermoarelor.

3. **Permeabilitatea faţă de razele ultraviolete este o calitate indispensabilă a îmbrăcămintii copilului.** Razele ultraviolete sînt necesare creşterii şi dezvoltării copilului. Ele ajută la fixarea calciului în oase. O îmbrăcăminte bine aleasă este mai permeabilă pentru radiaţiile ultraviolete, chiar decît sticla geamurilor de la ferestre. Cea mai mare permeabilitate la razele ultraviolete o are batistul, panamaua, stamba şi mătăsurile (între 30—20 la sută) în timp ce tricotajele şi, în special, stofa posedă o permeabilitate mai mică (14—27 la sută).

Ţesăturile colorate permit pătrunderea radiaţiilor ultraviolete la piele în grade diferite, în funcţie de culoare. Pentru aceeaşi ţesătură, permeabilitatea este de la 2 la sută dacă are culoarea bleumarin, 12 la sută dacă este bleu, 16 la sută pentru roz şi 20 la sută pentru galben.

Permeabilitatea îmbrăcămintii la radiaţiile ultraviolete este foarte importantă dar ea trebuie completată cu expunerea liberă a corpului la soare. Pe cît posibil, în zilele călduroase, copilul va purta lucruri uşoare, se va lăsa descoperită o parte cît mai mare a corpului.

4. **Este de dorit ca hăinuţele copilului în timpul verii să aibă o culoare cît mai deschisă** şi pentru că reflectă razele solare luminoase, în special calorice, care încălzesc corpul. Purtarea unei pălării cu boruri mari, de preferat de culoare albă, apără copilul de acţiunea directă a razelor solare asupra capului, prevenind insolaţia.

5. **Cu cît îmbrăcămintea este mai permeabilă pentru aer, cu atît este mai igienică.** Această condiţie este îndeplinită de ţesăturile mai puţin compacte, cu fibrele mai rare, care permit evaporarea transpiraţiei şi circulaţia aerului prin porii săi, astfel ca între aerul subvestimentar şi cel exterior corpului, să aibă loc un schimb permanent.

6. **Conductibilitatea termică a îmbrăcămintii copilului vara trebuie să fie mare** (materialele subţiri din bumbac, mătase, în straturi reduse) pentru a evita supraîncălzirea corpului, la care, în afară de căldură contribuie şi mişcarea excesivă din timpul jocului.

7. **În sfîrşit, hainele trebuie să fie de o curăţenie perfectă.** Murdăria creează condiţii transmiterii bolilor microbiene şi parazitare. Pe haine murdare, bacilul tuberculozei supravieţuieşte cîteva luni de zile, bacilul difteriei două săptămîni, microbul scarlatinei o săptămînă, ouăle de oxiuri pînă la două luni etc. Totodată astupînd porii ţesăturilor, murdăria le face mai puţin plăcute la purtat, determinînd creşterea conductibilităţii termice şi scăderea permeabilităţii pentru aer şi transpiraţie.

Lenjeria copiilor trebuie schimbată zilnic (la nevoie şi mai frecvent) iar îmbrăcămintea care se spală mai rar va fi aerisită după fiecare dezbrăcare. În general, pentru curăţirea lenjeriei copilului poate fi folosit orice săpun sau detergent, dar, după spălare, limpeziţi lucrurile mai mult timp în apă curgătoare. Resturile de detergent pe îmbrăcăminte pot da iritaţii ale pielii, iar cele de săpun alcalinizează pielea a cărei reacţie normală acidă este o barieră contra microbilor. Ca urmare, pe pielea copilului se pot înmulţi diferiţi microbi care produc infecţii tegumentare.

A B C VITAMINIC

Vitaminele sînt necesare organismului la toate vîrstele dar cu deosebire organismului copiilor, deoarece ele intervin în procesul de creştere, de formare şi perfecţionare a unor funcţii ale acestuia. Mamele cunosc în special importanţa vitaminei C pentru mărirea rezistenţei organismului copilului la îmbolnăviri. În schimb, ştiu mai puţine lucruri despre importanţa celorlalte vitamine în alimentaţie. Iată de ce ne-am propus să trecem în revistă pe scurt majoritatea vitaminelor de care copilul are neapărat nevoie, indicîndu-vă şi alimentele care le conţin în cantităţi mai mari.

Vitamina A — ajută la dezvoltarea organismului, îl apără de infecţii şi îmbunătăţeşte vederea. Se găseşte în produse animale (unt, lapte, gălbenuş de ou) şi în diferite vegetale (morcovi, pătlăgele, roşii, sfeclă), sub formă de caroten.

Vitamina B_1 — carenţa ei produce dureri abdominale, greaţă, constipaţie, limba apare încărcată. Copilul este neliniştit sau moleşit, scade în greutate sau nu creşte satisfăcător. Uneori, prezintă tulburări cardiovasculare şi manifestări psihice agresive. Vitamina B_1 se găseşte în coaja cerealelor (în pîinea integrală) în carne, ficat, ouă, borş.

Vitamina B_2 — intervine şi ea în procesul de creştere, acţionează asupra glandelor cu secreţie internă, are rol important în funcţia normală a inimii şi ochilor. Se găseşte din abundenţă în ficat, rinichi, carne, brînză, ouă, lapte, spanac, mazăre, varză roşie, mere, alune, caise.

Vitamina B — intervine ca factor trofic al pielii, previne anemiile, influenţează pozitiv funcţia sistemului nervos, reglează asimilarea grăsimilor. Se găseşte în cantităţi mari în drojdia de bere, în ficat, rinichi, carne, în gălbenuş de ou, în lapte, în legume (cartofi, salată, sfeclă, roşii etc.).

Vitamina C — are un rol multiplu. În cantitate insuficientă produce lipsa poftei de mîncare, întîrziere în dezvoltare, paloare. Se găseşte în fructele crude (lămîi, portocale, morcovi, fragi, smeură, măceş, struguri) şi în legume (cartofi, salată, sfeclă, roşii etc.).

Vitamina D_2 — este importantă, în general, pentru buna dezvoltare a copilului şi în special a sistemului osos deoarece ajută la fixarea calciului. Pe lîngă vitamina D care se formează în piele sub acţiunea razelor de soare copilul mai trebuie să primească această vitamină şi din alimente: lapte, unt, smîntînă, gălbenuş de ou, carne, ficat, untură de peşte, cacao.

Vitamina K — intervine în procesul de coagulare a sîngelui şi vindecarea rapidă a zgîrieturilor. Se produce în organism, însă poate fi luată şi din următoarele alimente: spanac, varză, roşii, salată, mazăre, cartofi, carne, ficat.

Vitamina PP (este de fapt, tot o vitamină din grupul B) care activează metabolismul şi producerea de globule roşii. Se găseşte în ficat, rinichi, carne, în pîinea integrală, în spanac şi în roşii.

Politeţea în lumea celor mici

COPILUL ŞI VECINII

Cîte conflicte între locatari n-ar putea fi evitate într-un imobil cu mai multe apartamente dacă copiii ar fi învăţaţi încă de foarte mici unele lucruri esenţiale!

● De pildă să nu pornească chiuind în galop pe scări şi coridoare. Zgomotele pot foarte serios incomoda pe bolnavi sau persoane în vîrstă. Apoi, în goana lor, ei riscă să izbească persoane mai puţin sprintene şi uneori urmările pot fi neplăcute atît pentru unii cît şi pentru ceilalţi.

● Nu se vor înghesui să intre primii în ascensor, mai ales dacă sînt bătrîni care aşteaptă.

● Nu se vor amuza pe socoteala altora maimuţărind gesturi, atitudini sau chiar mici ticuri. Dacă copilul e înzestrat cu darul de a face imitaţii comice, este de preferat ca părinţii să nu rîdă (în faţa lui cel puţin) şi în nici un caz să nu-l încurajeze de maniera: „Ia arată tu, puişor, cum merge nenea Ionel".

● În prezenţa copiilor părinţii se vor abţine să-l vorbească de rău pe vecini, chiar dacă observaţiile sînt justificate. Un copil înregistrează totul cu fidelitate ba chiar are tendinţa de a amplifica şi a repeta cele auzite. O asemenea relatare nu poate duce la nimic bun nici pentru copil, nici pentru relaţiile dintre vecini.

● Ei vor fi învăţaţi să nu apese pe butoanele soneriilor de la uşile vecinilor în scopul de a face „o glumă bună" şi vor fi sfătuiţi să evite orice fel de asemenea „farse" stupide.

● Aflat în curtea imobilului copilul nu va purta dialoguri cu prietenii sau părinţii lui care locuiesc la etajul şapte-opt.

● Nu vor forţa cutiile de scrisori ale altora spre a-şi îmbogăţi colecţia de timbre şi cărţi poştale ilustrate.

● Un copil va spune cuviincios bună ziua tuturor vecinilor pe care îi va întîlni pe paliere sau pe scări şi se va da deoparte lăsîndu-le loc să treacă. Dacă din neatenţie se va lovi de ei, nu va trece nepăsător mai departe, ci se va opri şi îşi va cere scuze.

● Cînd cineva i se adresează fie ca să-i pună o întrebare, fie chiar ca să-i facă o observaţie, copilul nu se va uita absent sau morocănos în pămînt ci va privi pe cel care îi vorbeşte şi va răspunde cuviincios şi calm.

D. MARIA — comuna Sascut, jud. Bacău. *Cura de dezalcoolizare se face în cadrul spitalelor de psihiatrie.*

L.M. — Bucureşti. *Copiilor mici nu li se vor da băuturi alcoolice (tuică —vin) şi nici nu se va fuma în camera de dormit.*

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

V. COSERU — Bucureşti. *Cauza ascensiunilor febrile pe care le prezentaţi nu poate fi elucidată prin corespondenţă. Este necesar un examen clinic la boli interne şi bineînţeles medicul va indica şi investigaţiile adecvate.*

CARLA. *Hipertricoza (pilozitatea în exces), care apare la fete pe faţă, membrele inferioare şi superioare poate fi determinată de un dezechilibru endocrin.*

B.V. — Rosiorii de Vede. *Dacă veţi mai creşte? Este dificil de răspuns fără să faceţi o radiografie a cartilagiilor de creştere. Dar depresia dv. nu este justificată. Nu aveţi o înălţime exagerat de mică şi la vîrsta dv. sînt atîtea preocupări frumoase care ar trebui să vă pasioneze şi să alunge toate gîndurile sumbre.*

Frate şi soră

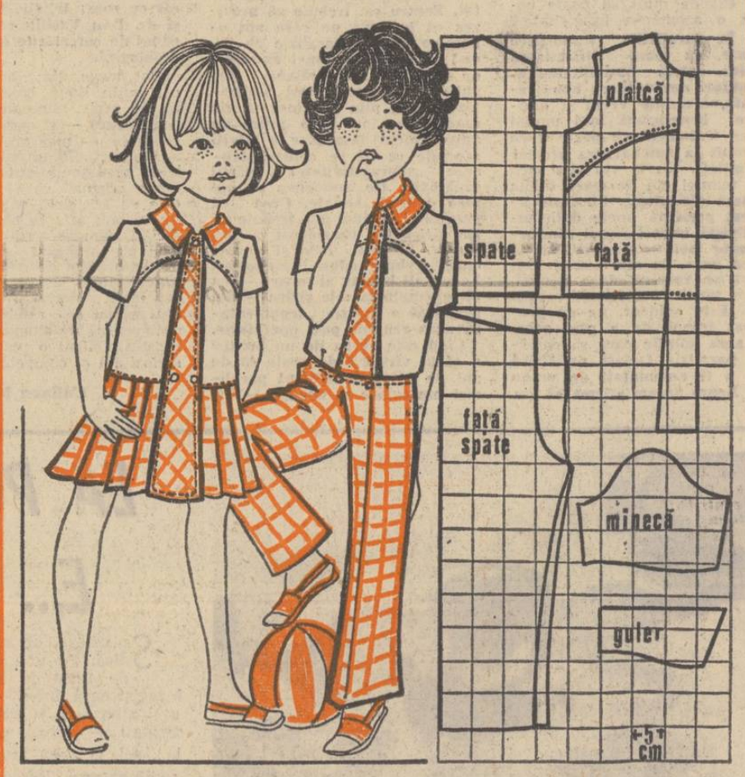

Modelele prezentate pot fi confecţionate din stofă sau stambă ecosez roşu cu alb, fiind destinate copiilor de 3—5 ani. Bluza este din material uni, iar fenta din faţă formează o tăietură gen cravată. Tiparul pe care-l reproducem este executat pe pătrate avînd latura de 5 cm. Pătratele se pot mări pînă la 7—8 cm o latură, în cazul în care copilul este mai dezvoltat.

Desen de Tanţi PFENNINGS

CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI

INTREPRINDEREA DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI

Un nou sortiment

LAPTE DE CONSUM

SMÎNTÎNIT

1,25 lei litrul

— Produs gustos şi hrănitor. Lapte natural de vacă, pasteurizat, care cu excepţia grăsimii extrase conţine toate substanţele nutritive ale laptelui şi anume: proteine uşor asimilabile, lactoză, săruri minerale, vitamine. Este indicat în afecţiuni hepatice, obezitate, ateroscleroză

— Laptele de consum smîntînit se utilizează ca atare sau în amestec cu cafea, cacao, pentru cocteiluri cu fructe şi orice preparate culinare a căror preparare necesită lapte (creme, budinci, supe, pireuri).

Consumaţi cu încredere şi cereţi la toate centrele de desfacere noul produs

LAPTE DE CONSUM SMÎNTÎNIT

(5227)

PASTA DE DINŢI „POMORIN"

— antiploreică cu acţiune profilactică experimentată în afecţiunile cele mai răspîndite ale gingiilor şi dinţilor.

PHARMACHIM BULGARIA

PUBLICOM

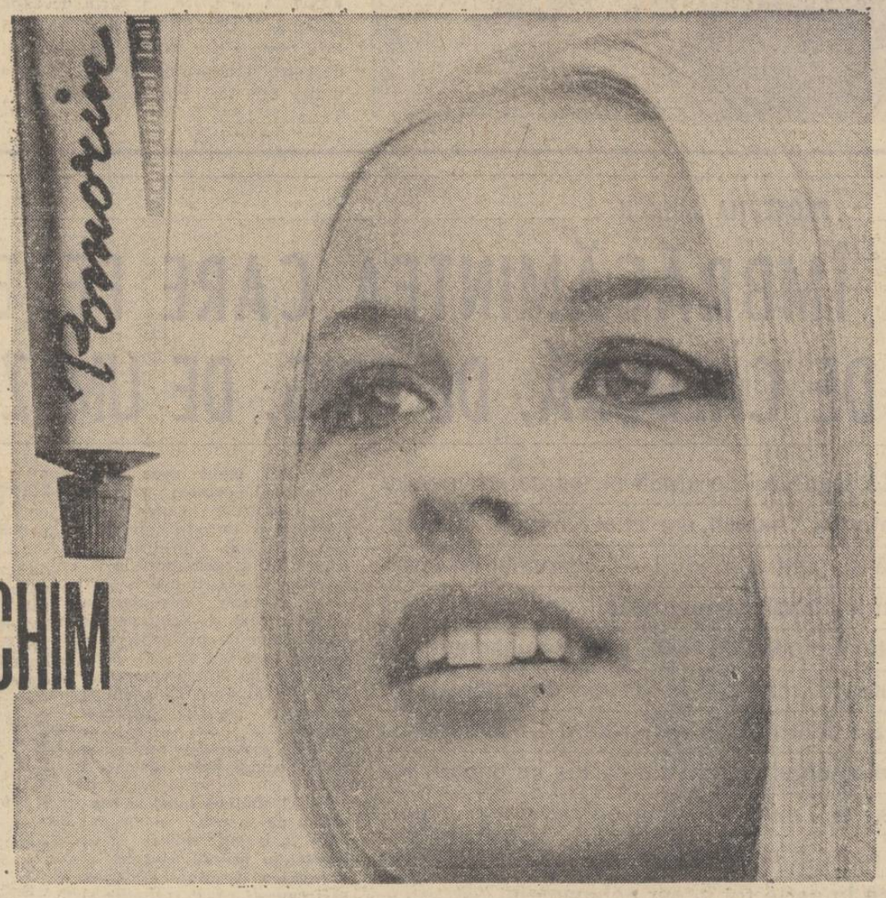

AZI VERNISAJ

SALONUL UMORULUI

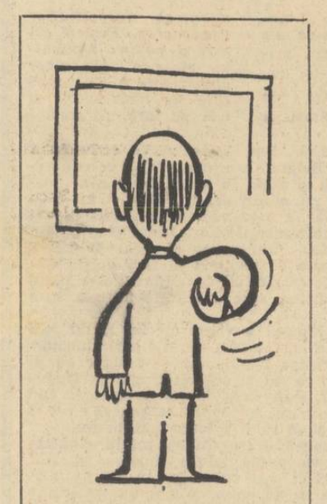

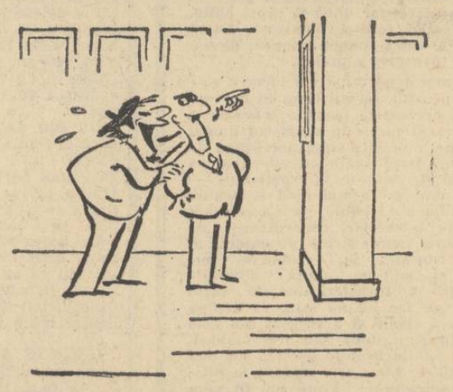

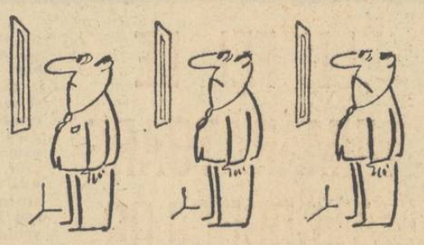

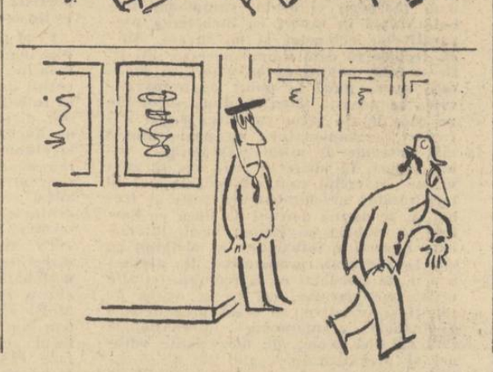

Caricaturi de MATTY

CURIER SĂPTĂMÎNAL

ȘI DISCIPLINA ȘI RĂSFĂȚUL SE ÎNVAȚĂ...

de Mihai STOIAN

Fiica mea, căsătorită abia la vîrsta de 35 de ani, a satisfăcut dorința noastră (a mea și a soției) de a avea și un copil, astăzi în vîrstă de 3 ani. Bucuria a fost mare pentru toți și fiecare am contribuit la îngrijirea copilului, pentru a-l crește cum trebuie, însă cu cît crește, cu atîta liniștea noastră (la vîrsta de 65 de ani) este tulburată de... țipetele acestei fetițe, de plînsul ei — pentru orice dorință nesatisfăcută, pentru orice nemulțumire, plînge cu lacrimi mari pe obraz, și orice încercare de a o face să înțeleagă că nu e bine, că nu e frumos, este zadarnică. Are casa plină de jucării de tot felul, păpușile cele mai scumpe, aici se joacă cu una, aici cu alta, pe toate le lasă aruncate peste tot, pentru a cotrobăi prin bufet, prin dulap sau se joacă, la chiuvetă, cu apa. În momentele de liniște încercăm să-i explicăm că noi sîntem bătrîni, bolnavi și nu mai putea suporta gălăgia și plînsul ei nejustificat. Atunci spune că va fi cuminte, că nu va mai plînge, pentru ca apoi, pe loc, din te miri ce, să înceapă iarăși cu plînsul, cu țipetele.

Ziua nu vrea să se culce cu nici un chip, iar seara, pe la orele 20—21, soția mea și cu mine încercăm s-o schimbăm cu pijamaua, pentru culcare, atîta trebuie, plînsul a și început. „Nu mă dezbrac". În sfîrșit, cu una, cu alta, se schimbă și se mai potolește, însă cînd stingem lumina vacarmul începe iarăși. Încercăm cu povești, cu poezii, s-o mai liniștim, și abia, abia după ce capetele noastre se tulbură, iar nervii ni se zdruncină, adoarme și ea.

Pe stradă, văzînd o femeie care a rămas mică de statură, ne întreabă : „De ce a rămas mică și urîtă ?" Noi îi spunem : „Fiindcă nu doarme, nu mănîncă, țipă, plînge, etc". „Taică, eu n-am să mai plîng, am să fiu cuminte"... Și cît ține promisiunea ? Într-o zi, ieșindu-mi din fire, am vrut să-i dau cîteva palme la... spate. A intervenit soția : „Să nu bați fata !" Nu știu dacă eu făceam sau nu bine, dar știu că soția n-a făcut bine. În situația aceasta vă rog pe dumneavoastră să fiți bun și să-mi răspundeți care să fie cauza acestor apucături ale nepoatei mele ? Ce trebuie să facem pentru a se lăsa de aceste obiceiuri, sau credeți că pe măsură ce trec anii vor dispare de la sine ? Ar fi timpul să procedăm la aplicarea — în ultimă instanță — a unor pedepse corporale ?

V. I. pensionar, București"

Stimate V.I., scuze pentru răspunsul meu, cam întîrziat. Sper că, între timp, n-ați aplicat „pedepsele corporale" pe care, se pare, le întrevedeți ca soluție... educativă. Evident, am mai scris despre asta, sînt *totalmente* împotriva bătăii (așa-zis „ușoare", „în ultimă instanță" etc). Cazul nepoatei dv., de 3 ani (să nu uităm : 3 ani !) mi se pare a fi incomplet descris în scrisoarea primită. Oricum, încerc să schițez (doar) cîteva idei... Mai întîi o întrebare : de ce stă fetița cu dv. și nu stă cu părinții ei, (răsfățul ei „traduce", poate inconștient, o nemulțumire profundă de acest tip). Fără doar și poate, un copil, chiar la 3 ani, trebuie să fie în așa fel educat, crescut, încît să-și formeze niște inhibiții, adică să accepte anumite *interziceri firești*. Dacă nepotica nu le admite ușor, înseamnă (logic) că n-a fost,,, deprinsă să le admită. Spuneți că are prea multe jucării (așa deduc) și din cele mai scumpe, deci un semn de răsfăț (din partea cui ?), mai spuneți că, vrînd s-o bateți, bunica a sărit în apărare (mai mult ca sigur față de fetiță) — cerințele care se cuvin treptat impuse copiilor i-au părut copilei, probabil, și extrem de nesigure, de vreme ce doi bunici se dispută asupra lor. Faptul că se joacă ba cu una, ba cu alta că preferă — să zicem — o cutie goală de conserve unei păpuși care închide ochii nu are altă semnificație, după opinia mea, decît că... a pus mîna pe ceva mai puțin obișnuit în universul ei cotidian. Că nu face ordine... să nu uităm că, în calitatea noastră de adulți, sîntem tentați să socotim „ordinea" noastră drept egală cu „ordinea" lor ; dar copiii n-au de unde să aibă aceeași „viziune" asupra obiectelor, asupra valorii lor, și — implicit — nici asupra modului în care se cuvine să fie acestea îngrijite, ordonate, etc (dar, atenție ! și ordinea *se învață*). Mă mai declar împotrivă și în privința „spaimelor" pe care, fără să vreți, i le strecurați în suflet, în minte : va rămîne pitică, va fi urîtă, vă va îmbolnăvi pe amîndoi... fiindcă țipă, fiindcă nu mănîncă etc. Greșită cale ! Altceva ar trebui să-i oferiți : *modele*. În general, la această vîrstă, copilul se identifică părintelui de același sex, așadar mamei (iată motivul pentru care am pus întrebarea inițială : unde-i mama, locuiește sau nu cu copilul, este *permanent* alături de ea ?). Iar exemplele nu se transmit verbal, ci implicit, în gesturile obișnuite, zilnice, în afecțiunea pe care copilul o înregistrează fără nici un text. În nici un caz, bătaia nu reprezintă soluția situației care vă nemulțumește atîta.

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

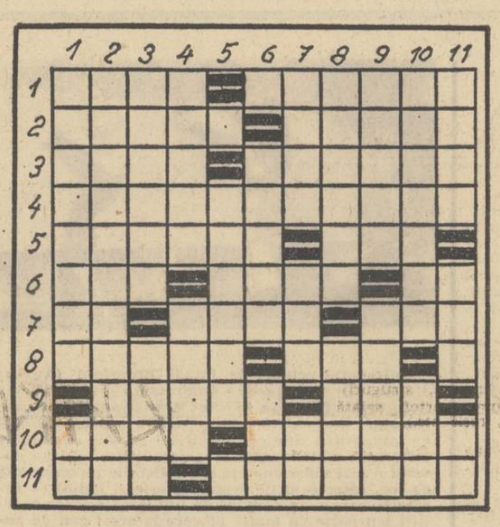

FLORILE VIEȚII

ORIZONTAL : 1) Pictor român, autorul tabloului „Mama cu fetița" — Au trecut de vîrsta copilăriei 2) Se pricepe la copii — Rude 3) Strigăt la jocul de copii (mold.) — O fetiță dulce 4) Fără soție 5) A se culca pe pămînt — Pitic în urmă — 6) Individ — Puii caprei — Vasile Mititelu ; 7) Rîndul din față ! — Nu-i asta — Nu-s cuminți ; 8) Virstă — Imobilizat la început ! 9) A irita — Amorțit la început ! ; 10) Tînăr talent lansat de televiziunea noastră — Scumpa bunicuță (fam.); 11) Copil — Bucuria copiilor..

VERTICAL: 1) O filă memorabilă din copilăria lui Creangă — Sfat pe jumătate dat! 2) Casa copilului.. (pl.) 3) Scriitor italian, autorul romanului „Inimă de copil" — Ne... scoate din ateneu ! ! 4) Imensitate — Tăia la întîmplare ! 5) Mică armă de luptă ; 6) Oglinda școlarului — A iubi (inv.) 7) Sport acvatic — Din mozaic ! — Lucru manual ; 8) Bucuria bunicilor — Primul cuvînt al pruncilor ; 9) Căpetenii arabe (od.) — Compozitor român, autorul melodiei „Povestea cu Ileana Cosînzeana" ; 10) O amintire a trecutului... — Mică monedă de aramă ; 11) Citată la mijloc ! — Puști — Fata necunoscută.

Olga ȚUȚAN

Cuvinte rare : **Itil, Atia, Ama, Ort.**

FORME DE VEGETAȚIE

ORIZONTAL : 1) Renumit poet indian autorul volumului „Grădinarul" — Stinjenei ; 2) Au rezervații cu spații verzi — Client al florăriilor. 3) Au bratele-încărcate cu flori... — Un colț de trandafir — Roza Mărăcine. 4) Flori de gheață (sing.) — Două petale de dalie ! — 5) Oral dat la urmă ! — Petala din spate ! — Vine cu flori la nuntă (pl.). 6) Din Atica (fem. pl.) — Flori de nuntă... 7) ...și o floare deosebit de prețioasă — Mame (arh.) 8) Ca aurul — Un ton fals ! 9) Vas cu un buchet deosebit (pl.) — Rezervație specială pentru „Floarea de colț" ; 10) Din usturoi — I se oferă un anume buchet de sărbătoare...

VERTICAL: 1) Combinație de roșu și albastru într-un peisaj de primăvară — Cepe scoase din rădăcină ! 2) Aerul din grădină — Trece o boare pe deasupra ! 3) Floarea... cu țeapă — Topit pe margini ! 4) Cosit la urmă ! — Se îngrămădește... la iarbă 5) Din viorele ! — Esență de flori... 6) ...și de castan ! — Din catrene ! 7) Intră numai dimineața și seara în grădină — Luna florilor ; 8) Botul imineilor ! — Cununi ! — Umezeală la început ! 9) Aranjamente de teme florale — Uscat la început. 10) Din fire ! — Florile lui Luchian. 11) La intrare în seră ! — Parfumul florilor. 12) Verde și aromată — Roz și catifelat...

T. GHEORGHIU

Cuvinte rare : **IME.**

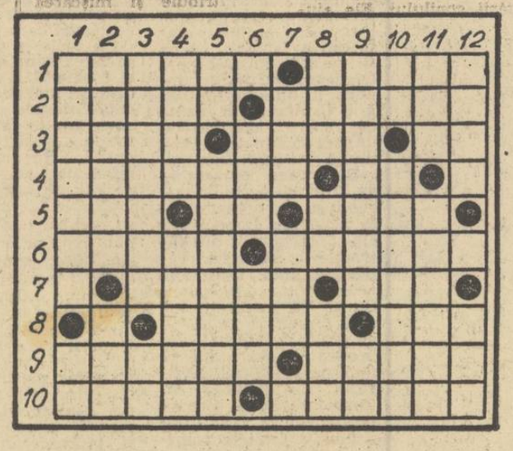

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

D-ALE FOTBALULUI

ORIZONTAL : Crainic — Tapa — Rima — Galerie — Aviza — Portar — Mac — Voite — Ta — Pl — Vînt — Nea — O — I — Deal — N — A — Nări — Snop — Sr — Minut — Tasat — Iasîn — Cositi — Ot — Tira — E — Es — Lovi-ari — Unt — Arta Gălăgie.

ÎN BUCUREȘTI

ORIZONTAL : Semănătoarea — Adam — Sector — Titan — Pa — Mom — Tănase — Paia — Lac — Teslar — G — I — Haim — Intii — Pietoni — Dans — Sc — Enescu — St — C — Ana — Bord — R — Acreli — Piața — Nițu — Tei — Mal — Ifa — Capitala.

JOCURI DISTRACTIVE

CÎTE TRIUNGHIURI?

Pe baza desenului de mai jos pot fi construite mai multe triunghiuri echilaterale de diferite mărimi. Cîte anume ?

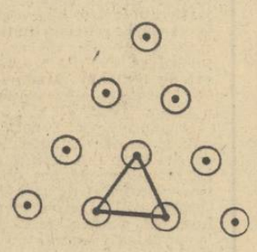

Laturile triunghiurilor se pot intersecta sau suprapune de mai multe ori, vîrfurile lor (vezi desenul) trebuie să se sprijine pe punctele negre din interiorul cercurilor.

(Soluția în numărul viitor)

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Icar de odinioară și... de azi

În anul 1937, germanii Maessler și Willinger au zburat circa 700 m. la o înălțime de 2 m deasupra solului, folosind un aparat care dispunea de o elice, acționată cu pedale. La vremea aceea, a fost un record. Dar, după cel de al doilea război mondial, recordul lor a fost depășit de englezul Wimpermy. El a zburat peste 900 m. cu viteza de 30 km. pe oră.

În ultimii ani, se ocupă îndeaproape de această problemă cercetătorii din Japonia, ca și din alte țări. Unul din modelele japoneze atingea 105 kg. putînd să zboare cu o viteză minimă de 23,5 km pe oră, la o înălțime de peste 2 m. față de sol.

Nu este de loc exclus ca, prin reducerea la minimum a greutății aparatului, și folosirea unor forme aerodinamice cît mai corespunzătoare să se ajungă în scurt timp la modele cu performanțe încă nebănuite astăzi.

Noțiuni

Referitor la strămoșii noștri, expresiile întîlnite în rubrica anterioară a revistei au următoarele sensuri :

1. Primate. *Din punct de vedere zoologic, primatele constituie o familie de mamifere în care se includ lemurienii (o varietate de animale arboricole, de mici dimensiuni, asemănătoare maimuțelor), maimuțele și omul. Au caracteristici analoge : un creier cu dimesiuni mari, scoarța cerebrală cu un grad ridicat de organizare, membre cu cinci degete etc.*

2. Hominizi. *Este o familie de primate superioare, în care se includ strămoșii noștri fosili, cît și oamenii contemporani.*

3. Australopiteci. *Familie de hominizi fosili, descoperiți în sudul Africii. Denumirea provine de la cuvintele „australis", din limba latină, care înseamnă „de sud" sau „din sud", și „pithekos", din limba greacă, cu semnificația „maimuță". Australopitecii erau bipezi și au fost primii ce au folosit unelte din os și din piatră.*

4. Omul de Neanderthal. *Denumire dată unei anumite ramuri umane fosile, după numele văii Neanderthal, din Germania de nord-vest, unde, în 1856 au fost descoperite o serie de astfel de fosile, în urma unor săpături arheologice.*

5. Omul de Cro-Magnon. *O altă ramură umană fosilă, mai evoluată decît aceea de la Neanderthal, mult mai apropiată din punctul de vedere al caracterelor cu omul din prezent, descoperire făcută în Franța, în orașul Cro-Magnon, în 1868. Nu este însă exclus ca despre strămoșii noștri să aflăm și alte „noutăți", în măsura în care săpăturile arheologice vor mai scoate la lumina zilei și alte fosile.*

Știți să cîntăriți ?

Pentru a se putea efectua cîntăriri pînă la 40 kg, cu patru greutăți, pe o balanță cu brațe egale, și exceptînd materiale sau produse cu greutăți fracționare, sînt necesare următoarele greutăți : 1 kg, 3 kg, 9 kg, și 27 kg.

Să luăm cîteva exemple concrete.

Să presupunem că vrem să cîntărim un material care ar avea 15 kg. Vom așeza materialul pe unul din talerele balanței, împreună cu greutățile de 3 kg și 9 kg, adică în total 15 kg plus 3 kg plus 9 kg = 27 kg. Punînd pe celălalt platou greutatea de 27 kg, vom obține echilibrarea balanței. Deci greutatea materialului, dacă nu am cunoaște-o ar fi egală cu 27 kg minus 12 kg adică tocmai 15 kg.

Un alte exemplu : Pe unul din talere avem 27 kg, 9 kg și 1 kg, adică în total 37 kg, iar pe celălalt taler, materialul cu greutatea necunoscută, plus greutatea de 3 kg. În acest caz materialul va cîntări 37 kg minus 3 kg, adică 34 kg.

În sfîrșit, un alt exemplu : dacă materialul cu greutatea necunoscută realizează echilibrul balanței cînd pe talerul opus se află greutățile de 27 kg și 3 kg, iar pe propriul taler se vor găsi greutăți de 9 kg și 1 kg, înseamnă că materialul cîntărește 20 kg.

Inelele

Foarte multă lume poartă inele, fie sub forma de verighete, fie de bijuterii. **Este însă, oare, obiceiul purtării inelelor de dată relativ recentă sau nu?**

Dv. ce părere aveți?

Perspicacitate

Cititorul nostru **GAMAN NICOLAE,** elev la liceul „George Călinescu", din București, propune două probleme de perspicacitate, care, părîndu-ni-se interesante, vi le relatăm și dv., totodată, îi mulțumim pentru ele.

Prima este următoarea: Dacă unui număr i se adaugă o unitate, iar altuia i se scade o unitate, se pot obține două numere egale. Dacă însă primului număr i se scade o unitate iar celui de al doilea i se adaugă o unitate, atunci, unul din numere este dublul celuilalt. **Care sînt numerele respective?**

A doua problemă: Figura de față reprezintă un anumit desen.

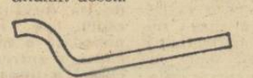

Împărțind desenul în trei părți, și apoi combinîndu-le între ele, se obține o literă din alfabet. **Care este această literă ?**

Insula Martinica

Nu prea mare, insula Martinica, face parte din grupul insulelor Antilele mici, plasate în partea de vest a Oceanului Atlantic, nu prea departe de continentul nord-american. Insula are o vegetație bogată și un climat foarte plăcut. Bătrînii localnici, în general pescari, îi spun însă „Insula blestemată". Și aceasta, nu întîmplător, pentru că, pe parcursul secolelor, s-au abătut asupra insulei nenumărate catastrofe, precum cicloane și cutremure, care au provocat nu numai importante pagube materiale, ci și numeroase pierderi de vieți omenești. De pildă, în 1766 au pierit sute de oameni în timpul unui uragan, în 1891, un alt uragan a aruncat pe uscat multe din navele din port, valurile înghițind alte nave etc. Dar insula Martinica și-a căpătat o tristă celebritate datorită unui alt fenomen natural, petrecut la începutul acestui secol.

Știți despre ce este vorba?

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Poșta cititorilor

Nemeth Alexandru, elev, Școala profesională M.I.U. anul I Timișoara. Faptul că urmăriți rubrica noastră cu regularitate și că dați frecvent răspunsuri corecte este foarte pozitiv, activitate de care ar trebui să țină seama și unii dintre tovarășii maiștri dintre cei semnalați de dv. Sîntem de părere ca să le propunem și domniilor lor să răspundă la întrebările de rubrica noastră, ajutîndu-vă, dacă este nevoie. Poate că astfel vor fi mai înțelegători.

M. Filipeanu, Suceava ; **Prof. Aron Cioară,** Ineu, jud. Arad ; **Nicu Georgescu,** Craiova ; **Ing. Marius, Năstase,** Sc. Profesională I. M. U., Medgidia ; **Mușuroiu Corneliu,** tehnician principal, Galați. Bucuroși de sesizările dv. foarte juste de altfel, referitoare la problema „Criptografia", însă „secretul" lui „Evrika" a fost lămurit în unul din numerele noastre anterioare.

M. Ignătescu, Corabia, jud. Olt Am primit la vremea respectivă materialul expediat de dv. însă, neîncadrîndu-se în specificul rubricii, nu-l putem publica. Răspunsurile la „Viteza autocamionului" nu a avut nici de cum pretenția că este autorul ei A preluat-o și el de undeva, după cum de altfel faceți și dv. cu problema pe care ne-o propuneți. A nu se uita că tirajul niciunei cărți nu este comparabil cu cel al revistei noastre și ca atare, dacă un material este publicat în revistă, are toate șansele de a fi citit de un număr imens de cititori, în comparație cu cititorii oricărui volum. Cît privește problema propusă am primit încă mai de mult altele identice. Deci...

Am reținut în vederea publicării materialele trimise de cititorii **C. Plămădeală,** învățător, com. Tureni, jud Cluj și **Iliescu Gheorghe,** topometru, I. C. H. Lotru, Santierul Cîunget, pentru care le mulțumim.

Arghire Sorel, elev, cl. a VIII-a, Sc. generală nr. 5 Oraș Gheorghe Gheorghiu-Dej, jud. Bacău. Cititorul nostru Fufezan Stefan, care ne-a trimis problema cu „Viteza autocamionului" nu a avut nici de cum pretenția că este autorul ei A preluat-o și el de undeva, după cum de altfel faceți și dv. cu problema pe care ne-o propuneți. A nu se uita că tirajul niciunei cărți nu este comparabil cu cel al revistei noastre și ca atare, dacă un material este publicat în revistă, are toate șansele de a fi citit de un număr imens de cititori, în comparație cu cititorii oricărui volum. Cît privește problema propusă am primit încă mai de mult altele identice. Deci...

Am reținut în vederea publicării materialele trimise de cititorii **C. Plămădeală,** învățător, com. Tureni, jud Cluj și **Iliescu Gheorghe,** topometru, I. C. H. Lotru, Santierul Cîunget, pentru care le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

6. Grupurile SK — MK; STR — ST

Prin inversarea poziției lui **S** și **M** inițiali și finali se obțin grupurile abreviative **SK** și **MK.** Regula se aplică și între două bastoane în prelungire.

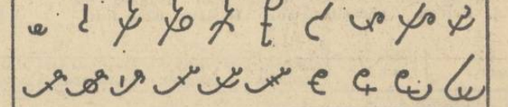

Grupul **STR** se notează : **a) inițial și final :** printr-o liniuță pusă perpendicular pe litera de care se leagă ; **b) medial :** prin înlocuirea liniuței cu însăși litera care-l urmează. La fel — prin liniuță — se notează sufixul **ST.**

gîscă măcar	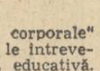	strop vostru	
socotesc mocănesc		listă acest	
descătușat dumicat		destramă catastrofă	

EXERCIȚIUL 11

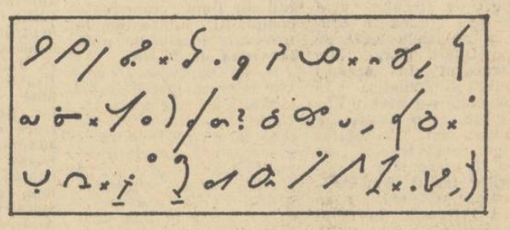

N-am nimic de ascuns. — Citesc o schiță foarte comică. — La lemnul tare trebuie secure ascuțită. — Cînd se va deschide școala ? — Ceramica românească are un deosebit farmec. — E cu gust. — Istrate și Silvestru sînt maiștri într-o întrep(rindere) industrială. — A prins un păstrăv.

ABREVIERI

1. Republica Socialistă România, Partidul Comunist Român, partid comunist, partide comuniste și muncitorești, partidul și guvernul, membru de partid, Uniunea Tineretului Comunist, clasă muncitoare, clasă dominan'ă, forță conducătoare ;

2. Consiliul de Stat, Consiliul de Miniștri, consiliu popular, construirea socialismului, construirea comunismului, construirea socialismului și comunismului, socialism și comunism, societate socialistă multilateral dezvoltată, societate comunistă, educație comunistă.

EXERCIȚIUL 12

Sucesc, chimic, scrimă, termic, scobesc, scutit, Stătescu, mecanizare, democ(rat), discut, străbătut, astronomic, strofă, bunăstare, virstă, substrat, păstrare, constrîngere, fochist, gest.

EXERCIȚIUL 10 (CHEIE)

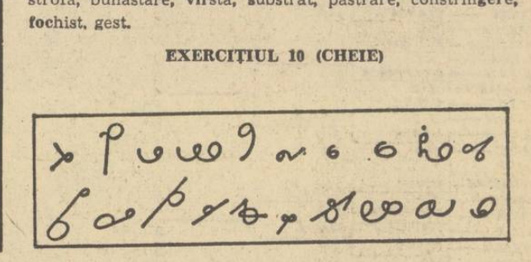

CU ION ȚIRIAC DESPRE TABELUL DE MAI JOS...

Nu era la vestiar așa cum ne-am închipuit în ajun. Descumpănit, am început să trag cu urechea, să prind dinspre vreun teren pocnetul familiar al impactului dintre coardă și minge. Mi-am zis că, cine știe, poate începuse antrenamentul cu Viorel Marcu ceva mai devreme. Dar nimic. În cele din urmă, îndemnat de oarecari presimțiri, m-am luat după personajul-cheie al amenajării terenurilor de pe Progresul, care alerga cu marcatorul spre terenul dimpotriva centralului. Într-adevăr, Ion Țiriac era acolo. Stropea terenul.

„Ca zgura să fie mai apropiată de aceea pe care voi juca la internaționalele Franței de la Roland Garros". Veni spre mine cu această explicație, zîmbind dîncolo de mustața-i bogată, mulțumit că găsise un subiect de discuție prin care se gîndea să ocolească pe acela legat de Cupa Davis. Dar, l-am contracarat în aceeași manieră diplomatică. În clipa cînd s-a așezat lîngă mine, pe o treaptă a tribunei, am desfășurat pe genunchi tabelul pe care îl prezentăm și cititorilor noștri. Am intuit cum, deodată, l-am trezit interesul. În ochii lui spațiile de pe tabel, rezervate notării posibililor pași ai formațiilor României spre Șalatieră, nu mai erau niște simple linii... Ci terenuri centrale pe care juca el și Ilie Năstase...

— Meciul de la București cu italienii de la 16—18 iunie, nu va fi prea ușor, spuse el, continuînd să examineze tabelul. **Echipa** viitorilor noștri oaspeți, cu excepția veteranului Pietrangeli, este o echipă tînără. Dar... ea a cîștigat ediția de anul trecut a competiției „Cupa Scandinaviei". Jucătorul lor numărul 1, Adriano Panatta, deși nu are rezultate răsunătoare, este capabil să cîștige pe zgură chiar în fața unor jucători ca Orantes, Gimeno sau Smith. Probabil va fi prezent, alături de Pietrangeli, și la dublu. Acest cuplu este foarte puternic, obținînd victorii asupra perechii Orantes-Gisbert, care pe mine și pe Ilie ne-a pus de multe ori în dificultate. Al doilea jucător de simplu va fi Paolo Bertolucci despre care iarăși nu pot avea decît cuvinte de laudă. În echipa Italiei figurează, de asemenea, juniorul Corrado Barazzutti. Într-un singur an a urcat în clasamentul italian de la locul 20 tocmai la 10 și a cîștigat în ultimul timp numeroase competiții internaționale rezervate jucătorilor pînă la vîrsta de 20 ani.

— Îți mulțumesc pentru interesantele date în legătură cu apropiata întîlnire de la București. Ce poți să ne spui pe marginea eventualei întîlniri cu U.R.S.S. din cadrul finalei zonei europene grupa A ? Ea va avea loc în deplasare în fața unui Metreveli în mare formă. Nu mă îndoiesc însă că ultima minge jucată la Tbilisi sau Moscova va aduce calificarea țării noastre în semifinalele interzone.

— Ai pus punctul pe i. În această situație ne-am afla pentru prima dată față în față cu Australia. Locul desfășurării se va decide prin tragere la sorți. Desigur, dacă întîlnirea va avea loc pe unul din centralele de la Sydney, Melbourne, Brisbane sau Perth aceasta înseamnă teren de iarbă... — și o echipă compusă din Mell Anderson, Geff Masters, Dick Crealy, de asemenea, veteran al tenisului australian și profesionist... și, poate, Roy Emerson, care la sfîrșitul acestei luni, se vorbește, va părăsi gruparea profesionistă W.C.T. a lui Hunt.

— Sperînd că vom trece și de aceste adversare, chiar pe gazon, va urma cea de a treia finală cu formația S.U.A., de astădată la București ?

— În privința posibililor noștri parteneri din finala Cupei Davis — îată, m-am molipsit și eu de optimismul dumitale, deși voiam să nu ies din cadrul unei „prudențe diplomatice" — da, mă pronunț cu greu în favoarea americanilor. Întîlnirea cu Chile în deplasare din cadrul finalei zonei americane va fi foarte dificilă. Jaime Fillol sau Pinto Bravo pot aduce foarte bine calificarea echipei lor. Apoi, chiar dacă vor trece de acest obstacol, adversarii noștri de anul trecut ar urma să întîlnească probabil la Barcelona, puternica echipă a Spaniei (Manuel Orantes, Andres Gimeno, Juan Gisbert și Antonio Munos) pe care mă îndoiesc că cehii o vor putea elimina în finala zonei europene, grupa B... Altceva ?.

— Îți mulțumesc pentru amabilitate și, în numele cititorilor „Magazinului", îți urez succes la Roland Garros.

Paul CERNESCU

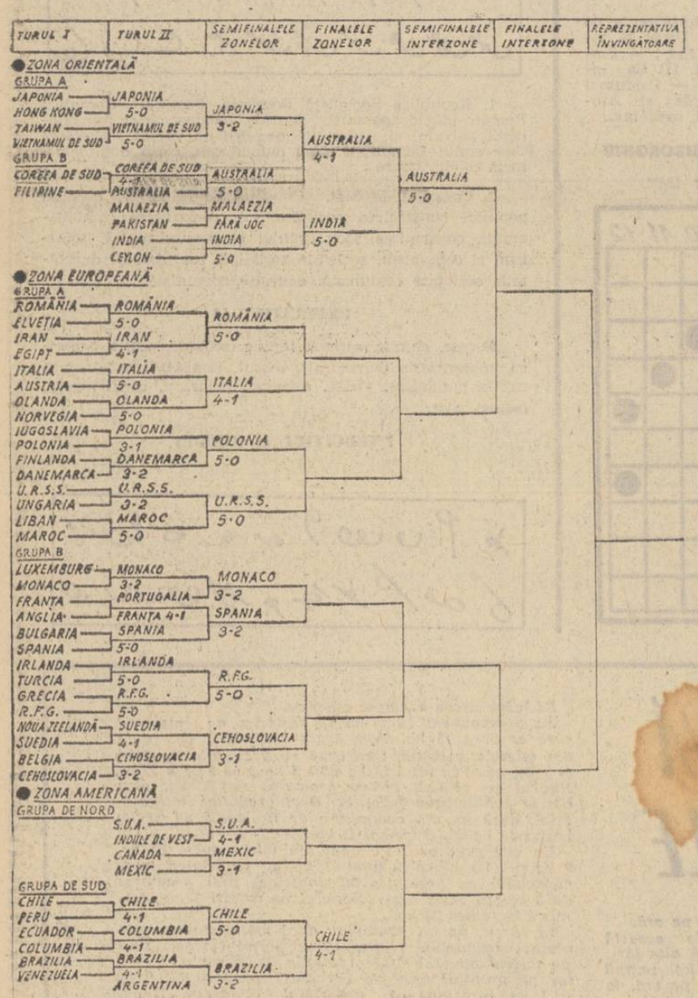

UN FEL DE NUMĂRĂTOARE A BOBOCILOR

de Valeriu MIRONESCU

Noroc că ne rămîne campionatul. Acesta nu este un fel de loc distins de a minca semințe în pauza dintre două meciuri internaționale ci tocmai baza fotbalului nostru și a reprezentării sale. De aceea, ca să fiu sincer cu cititorii, nu mă simt atras de o discuție pe tema formației pentru partida cu italienii. Avem și așa prea puțin timp spre a face cîțiva pași înainte pe drumul consolidării cluburilor, al pregătirii viitorului campionat și al sezonului internațional de toamnă. Cel oficial. Adică acela care interesează pe toată lumea, după cum bine s-a putut constata în această primăvară. Sigur, nu exclud meciurile internaționale amicale, dar astăzi ele nu mai au importanța din trecut, nu interesează lumea fotbalului decît în măsura în care se integrează pregătirilor pentru un anume scop competițional. Or, la mijlocul lui iunie, nu vor fi gata nici analizele, nu se vor fi tras nici învățăturile cuvenite și, prin urmare, nu se va putea alinia o formație reconstruită, cu valabilitate pentru la toamnă, în preliminariile noii ediții a campionatului mondial.

După părerea mea, planul operativ al federației și al tuturor cluburilor care se respectă trebuie să fie axat pe pregătirea mai serioasă decît oricînd a viitorului campionat național. Cred că acest plan trebuie să elimine orice fel de preocupări, secundare și lăturalnice, competiționale pe timpul verii și să asigure pentru fiecare club și echipă în parte îndeplinirea a două sarcini :

1. ODIHNA COMPLETĂ (înțelegînd, inclusiv, ceea ce tehnicienii numesc refacerea și recuperarea) a tuturor jucătorilor (aici se cere cel puțin o precizare : perioada de timp pentru odihna completă să aibă datele stabilite după criterii științifice și să fie obligatorie pentru toate cluburile fără excepție. În ideea mea, operațiunea de curățare, conservare și creștere a potențialului întregului lot de jucători divizionari este o treabă federală și nu una particulară : într-un sistem organizatoric ca al nostru — clar deosebit de acela în care cluburile sînt atotputernice și în care acestea uzează și abuzează de contracte spre a stoarce profiturile de pe urma fotbaliștilor — este de datoria federației să intervină spre a curma haosul și domnia bunului plac. Informativ adaug că odihna completă a jucătorilor durează patru săptămîni în toate țările unde fotbalul are de a face cu un program dens, intern și internațional).

2. A doua sarcină care asigură rodnica numărare a bobocilor la toamnă privește PERIOADA DE PREGĂTIRE FIZICĂ, INSTRUIRE și OMOGENIZARE TACTICĂ a formațiilor pentru noul campionat. E momentul, cred, să terminăm preparativele de circumstanță, pripite și superficiale. După părerea mea, data începerii viitorului campionat trebuie fixată în raport cu încheierea preparativelor echipelor și nu invers. Adică, trebuie să dăm timpul necesar, știi tîfie stabilit, pentru ca antrenorii și jucătorii să se pună la punct cu preparativele. În această situație, după socotelile pe care le-am făcut cu cîțiva amici antrenori, campionatul nu poate începe mai devreme de ultima săptămînă a lunii august. În ideile de mai sus, și atîta vreme cît ciclul competițional la noi în țară rămîne neschimbat, federația ar trebui să se opună dorului de ducă ce bîntuie la cluburi pe timpul verii, interzicînd excursiile fotbalistice și obligînd pe toți la adevărate preparative. De asemenea, e de constatat că la federație și alte organisme sportive, cei ce se ocupă de relații și tratative, se arată prea dispuși să încheie aranjamente internaționale fără să țină seama de necesitățile odihnei și pregătirii întregului lot de jucători divizionari. **Apar astfel o puzderie de competiții secundare care sug jucătorii de la cluburi, creîndu-se un continuu du-te-vino ce stînjenește, ba cîte o dată compromite munca tehnică tocmai la unitățile pe care se sprijină performanța internațională. Toți acești funcționari, deși n-au competență tehnică fotbalistică, sau poate tocmai de aceea, ar trebui să înțeleagă odată că loturile de la cluburi trebuie lăsate să se odihnească și să se pregătească cu maximă concentrare și răspundere și că loturile trebuie lăsate complete ! E o mare ușurință să crezi că dacă ai smuls „numai" unul sau doi jucători, nu se produce nici o pagubă. În fapt, pregătirea formației se vede stînjenită mult, tot mult scade responsabilitatea antrenorului, mult suferă chiar jucătorul sau jucătorii respectivi, iar, pe ansamblul echipelor diviziei A, și a campionatului, efectele sînt ca acelea ale unei carii dentare bine ascunse. Apar cînd nu te aștepți și te duci să-ți scoți... dinte'e !** Treaba privește direct și pe juniori, poate, în special, pe aceștia, fiindcă cluburile nu cresc juniorii de amorul artei, ci pentru promovarea lor în formația primă (cunosc nenumărate cazuri de juniori stopați sau întîrziați mult în promovare din cauza ușurinței cu care unii tehnicieni și funcționari ai federației, ambițioși nevoie mare, scot jucători tineri și valoroși de la cluburi, sperînd să-și facă un blazon cu ajutorul lor. Pînă la urmă obțin, de ani de zile, zero-performanță, totuși persistă în a strica munca tehnică, de selecție și de instruire, a altora).

Cred pe mai departe, și voi încerca să-i conving și pe alții, că atît timp cît ne vom menține la prezentele norme generale și reguli de transferări (în sport, nu numai în fotbal) ne vom tăia singuri creanga de sub picioare. Dacă vrem cu adevărat să ne bucurăm de succese internaționale — la cluburi, dar, în primul rînd la echipa reprezentativă — trebuie să accelerăm concentrarea talentelor, concentrare de altfel naturală, spre vîrful piramidei, la echipele fruntașe, la cluburile puternice. Cei ce se opun liberalizării fireștii a transferărilor în toate direcțiile, se fac că nu știu, că echipa națională s-a clădit și a crescut din cele cîteva realizări a două sau trei cluburi. Mulse fără să fie hrănite acestea nu mai dau lapte și zac toate trei undeva la mijlocul clasamentului. Peste un an vom face echipa, cu golgeteri din divizia B și cu ce ne-o mai cădea în mînă. Măcar la acest punct să fie sensibili tovarășii de la federație și de la C.N.E.F.S., acum cînd trebuie să pregătim noul campionat, campionat pe care-l vor juca jucătorii — buni sau răi — și echipele — bune sau rele — după cum va vrea regulamentul de transferări.

Cu și fără... crampoane

DOBRIN II

de Eftimie IONESCU

Să dezvăluim misterul din titlu de la primele rînduri. Să nu vă mențineți într-o prea lungă stare de suspense. Dobrin II nu a debutat încă ; tatăl său ne dă asigurări că în vreo 10-12 ani vom fi obligați, noi, croinicarii, să adăugăm acest doi roman în dreptul numelui așa de cunoscut astăzi în fotbalul nostru. Cu mențiunea, tot a primei celebrități, că ea se va afla, în acele zile de debut ale fiului, undeva, în linia de fundași a F.C. Argeșului, poate ca „libero", dirijînd pe mînzul destinat să continuie tradiția familiei.

Bine, bine dar asta se va întîmpla peste un deceniu și mai bine. Ce este acum cu Dobrin II? Da, promisiunea din introducere se cere respectată. Iată, Dobrin II este tot... Dobrin I. Cum? Vă explicăm îndată. Aparitia celui de al doilea Dobrin s-a produs în seara lui 17 mai pe stadionul „Partizan" din Belgrad în împrejurările pe care ne propunem să vi le înfățișăm în limitele rubricii noastre...

. . . . . .

E o căldură aproape irespirabilă. E miezul zilei, cînd soarele parcă s-a înfipt cu toate sulitele lui arzătoare în crestetele noastre și lotul reprezentativ se antrenează pe stadionul-gazdă al meciului nr.3 cu echipa Ungariei. Ora cred eu, a fost dinadins aleasă așa, ca să supună pe jucători la o probă de maximă rezistență pe lîngă care meciul de mîine seară, din nocturnă, să pară o promenadă pe răcoare. Antrenamentul se termină și asistăm la o încheiere cu totul neobișnuită : Angelo Niculescu ia pe fiecare dintre jucători și face cu el un adevărat circuit al terenului. Îmi vin în minte acele recunoașteri de parcurs ale probelor de obstacole cînd fiecare concurent caută să anticipeze cu pasul și cu închipuirea cursa care va urma...

Cu Dobrin plimbarea se fixează în jurul liniei mediene. E zona călcată cel mai des de acest cuplu despre care s-au spus multe, s-au scris multe, s-au presupus multe. În fine, odată încheiate aceste tururi de recunoaștere, ne reîntoarcem la hotel. Seara, pentru o mai proaspătă respirație a aerului curat dimprejurul splendidei și izolatei clădiri a hotelului „Iugoslavia", se propune (și se acceptă) o plimbare pe malul Dunării care curge, cu o liniște majestuoasă, la cîțiva metri de fațada principală a modernei construcții. Se formează grupuri-grupuri și, întîmplare, nimeresc lîngă Dobrin.

„Mîine joc la mijloc ! Mi-e puțin teamă cu rezistența mea! Eu toamna îmi dau drumul. În octombrie-noiembrie am făcut meciurile mele mari. O să fac tot ce pot!" Și trage cu sete din țigară și pășește agale, cu mersul lui ușor legănat, accentuînd mișcarea pășirii dar și cheltuind dublu efort pentru asta.

Vine meciul. „Numărul 9", cu jambierele „a la Corso" (apropo, niciunul dintre asa de „obiectivii" arbitri, de la București sau Belgrad, nu s-au preocupat de această încălcare a regulamentului; e drept că n-au văzut neregularități mult mai mari, și toate comise de cealaltă echipă, dar ce să mai vorbim!), deci cu jambierele „a la Corso". Dobrin I devine Dobrin II: aleargă din 16 în 16, deposedează, atacă prin alunecare și scoate asemenea mingi că Sătmăreanu și Deleanu se simt concurați de acest neașteptat aliat al apărării. Și mai vedem ce n-am văzut de 11 ani, de cînd fotbalistul Argeșului joacă în prima categorie : este avertizat — nu mai spun că injust — pentru atac violent! Iată-l pe Dobrin II, iată-l pe „talentul incomplet, fără resurse fizice, fără posibilități de a ajuta apărarea, jucător care nu deposedează, ce mai, fotbalist pe jumătate, trebuie să alerge altul pentru el..." cum am auzit și am citit nu o dată.

M-a durut de două ori eșecul de la Belgrad. M-a durut fiindcă el a căpus pe altarul dorinței de victorie printre multe alte jertfe ale tricolorilor, și acest mare sacrificiu al lui Dobrin I față de Dobrin II, față de echipa națională. În cabină, primul om felicitat de Angelo Niculescu era Dobrin. **„Ti-ai făcut din plin datoria. Îți mulțumesc"** i-a spus simplu antrenorul echipei naționale și credeam că scena s-a terminat. Ea mai avea însă un tablou. În decorurile aeroportului Otopeni... Cu Dănuț în brațe, veritabilul Dobrin II, internaționalul pitestean s-a apropiat de mine și mi-a spus: **„Știi că eu nu sînt un mare preferat al lui Nea Angelo, dar tocmai de aceea vreau să vă spun un lucru: dacă va fi scos de la echipa națională se va face o mare greșală!** M-am întors un pic nedumerit spre Dobrin: „Ai vrea să scriu asta ?" **„Dacă aș vrea ? Aș ruga să se scrie aceste cuvinte spuse după o înfrîngere de un jucător care, vă repet, n-a reprezentat niciodată o mare slăbiciune a antrenorului echipei naționale. Dar el v-o repetă: nu avem om mai potrivit ca Angelo Niculescu pentru echipa națională!"**

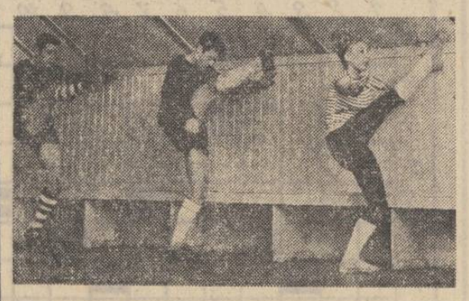

Antrenorul echipei de fotbal Brentford (Anglia) Jimmy Sirrell, a făcut o interesantă și concludentă experiență: Lotul de jucători a fost încredințat unei balerine, Doreen Hermitage, pentru a urma un curs de gimnastică ritmică. Specificul acestor exerciții a influențat mult comportarea jucătorilor care au dovedit o mai mare suplețe și elasticitate pe terenurile de joc. Interesant de semnalat este și faptul că jucătorii, care s-au convins de utilitatea acestor exerciții iau parte cu multă plăcere la acest gen de antrenament.

CULISELE HIPODROMULUI

• DE LA O VREME pe hipodromul ploieștean, sosirile nu se mai măsoară în „lungimi", ci au început să se măsoare în „guri" și „capete". Este o notă meritorie pentru drivenii și antrenorii hipodromului, care pigmentează alergările cu sosiri spectaculoase.

• CU AJUTORUL profesorului Gh. Tănase, „Formula" soluționează din ce în ce mai des exercițiile tactice ale alergărilor în care participă, realizînd în alergarea semiclasică „Premiul păcii, timpul de 1'28"5/km. Propunem, spre rezolvare, atît ei cît și profesorului, o problemă : 1'28"5/km, pînă la sfîrșitul stagiunii.

• ÎN PROGRAMUL reuniunii de mîine este prevăzută alergarea semiclasică „Premiul municipiului Ploiești", municipiu care găzduiește de 11 ani consecutiv, alergările de trap. Pe cînd și o agenție hipică în acest oraș ? Or, se așteaptă centenarul...

Doru IONESCU

AUTOMOBILISM

De unde se procură materialele reflectorizante

Obligația posesorilor de autovehicule de orice tip de a și le înzestra cu triunghiuri reflectorizante (și cu așanumiții „catadioptri", în cazul remorcilor de orice tip), obligație stabilită prin norme legale intrate recent în vigoare și a căror nerespectare poate atrage amendarea cu sume importante, se pare că produce de pe acum destule necazuri unora, născute din dificultatea procurării acestor materiale prin I.D.M.S. Sîntem în măsură însă să le venim în ajutor publicînd în continuare cele arătate de tovarășul **Ion Filipescu** — șeful unității nr. 11 — Mase plastice a cooperativei „automecanica" din București — str. Avrig nr. 33 :

— Fiind cel mai important producător de asemenea materiale din țară, putem furniza, în prezent, orice cantități de **triunghiuri reflectorizante pentru staționare, triunghiuri** (catadioptrii) **pentru remorci, „ochi de pisică"** (universali, pentru camioane și pentru tractoare), **jartiere** (pentru biciclisti) **și centuri reflectorizante** (pentru școlari), de asemenea să executăm **scrieri de texte în catadioptri** (pentru campinguri, marcaje C.F.R. etc.).

Pentru persoane particulare, aceste materiale se desfac prin unitățile I.D.M.S., care le pot obține neîntîrziat de la noi. Organizațiile economice însă pot ridica direct de la unitatea noastră, plătibil prin virament, oricare din produsele amintite.

„Ceea ce era nelămurit...

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— CONCURSUL PRONOSPORT DIN 28 MAI 1972 —

1. FARUL — U.T.A. Greu pentru echipa arădeană să cîștige acest meci dar nu imposibil de realizat un rezultat de egalitate printr-o apărare exactă.

2. STEAGUL ROȘU — STEAUA. Prima șansă aparține echipei brașovene nu numai pentru că joacă acasă, dar, mai ales, pentru că în acest campionat s-a dovedit mai redutabilă decît formația bucureșteană, chiar dacă miercuri a pierdut pe teren propriu.

3. A.S.A. TG. MUREȘ — C.F.R. CLUJ. Oaspeții mai nutresc încă speranțele salvării de la retrogradare și vor lupta din răsputeri pentru un rezultat favorabil. Mureșenii au însă de partea lor toate avantajele necesare obținerii victoriei.

4. UNIVERSITATEA CLUJ — PETROLUL. Studenții, aflați în lupta pentru unul din locurile fruntașe ale clasamentului, la numai un punct de lider, nu vor lăsa să le scape prilejul ce li se oferă, și anume de a depăși, eventual, punctajul realizat pînă în prezent de U.T.A.

5. F. C. ARGEȘ — UNIVERSITATEA CRAIOVA. Piteștenii au mîine mari șanse de a detrona de la șefia plutonului pe U.T.A. care are de suportat rigorile obișnuite ale unui meci în deplasare. Perspectiva este prea frumoasă ca să nu-i mobilizeze total pe piteșteni.

6. DINAMO — JIUL. Chiar dacă în acest retur Dinamo s-a descurcat greu pe propriul său teren sîntem datori să-i acordăm șansele cuvenite în partida de mîine.

7. S. C. BACĂU — POLITEHNICA IAȘI. Și băcăoanii aspiră la unul din locurile fruntașe ale clasamentului. Aspirațiile lor pot fi atinse numai dacă cîștigă toate meciurile ce le au de jucat acasă. Deci...

8. DUNĂREA GIURGIU — C.F.R. PAȘCANI. Avantajul terenului propriu se dovedește în divizia B, de cele mai multe ori, hotărîtor, mai ales atunci cînd este vorba de echipe de valori sensibil egale cum este în cazul de față.

9. CHIMIA RM. VÎLCEA — PROGRESUL BUCUREȘTI. Bucureștenii mai speră în revenirea lor în prima divizie. Chimia speră și ea să-și mențină locul din divizia B. Ambele formații au, deci, pentru ce lupta. Înclinăm să credem că șanse mai mari au bucureștenii.

10. POLITEHNICA TIMIȘOARA — MINERUL BAIA MARE. Timișorenii nu își mai pot permite luxul de a pierde acasă deoarece un singur eșec i-ar aduce în zona retrogradării. Și, e neplăcut pentru o formație ce tinde de mai multă vreme promovarea în divizia A.

11. VULTURII TEXTILA LUGOJ — C.F.R. ARAD. Echipa din Lugoj se află pe ultimul loc al clasamentului și luptă din greu pentru a se îndepărta de zona retrogradării. Victoria le este, deci, foarte necesară.

12. CORVINUL HUNEDOARA — C.S.M. SIBIU. Nici echipa din Hunedoara nu este la adăpost de pericolul retrogradării, motiv pentru care credem că nu va scăpa printre degete două puncte atît de prețioase.

13. METALURGISTUL CUGIR — C.F.R. TIMIȘOARA. Și în acest caz avem de-a face cu o echipă amenințată cu retrogradarea, Metalurgistul. Nevoia de puncte o va propulsa, credem, spre victorie.

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ
BOX-EXPRES
4 iunie 1972
AUTOTURISME
PREMII ÎN BANI

CU OCAZIA CAMPIONATELOR EUROPENE DE BOX-TINERET

Se atribuie în număr NELIMITAT AUTOTURISME DACIA 1300, SKODA S 100.
Puteți participa pe bilete de 3 lei, 6 lei și 15 lei varianta.
Variantele de 15 lei vă dau dreptul de participare la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.
Simbătă 3 iunie ultima zi pentru procurarea biletelor.

Poșta redunda

de Ion BĂIEȘU

După ultimele meciuri internaționale ale fotbaliștilor noștri, primim la redacție un număr foarte mare de scrisori de la cititori pe marginea respectivelor evenimente. Pentru astăzi și pentru săptămîna viitoare vom alege cîteva dintre ele, după care ne vom spune și noi, pe larg, părerea.

DAN NEMȚEANU, Rm. Vîlcea : „Vă scriu după ce meciul de la Belgrad s-a jucat, după ce comentariile s-au făcut și după ce toată lumea s-a liniștit. Ei bine, eu nu m-am liniștit. Și nici nu o să mă liniștesc pînă nu o să văd în națională coama blondă a lui Dumitrache. În acea seară cînd băieții noștri s-au luptat, îmi venea să urlu de necaz cînd vedeam ploaia de centrări în fața porții maghiare și nu vedeam nici un cap ridicîndu-se peste apărarea adversarilor, spre a trimite mingea spre poartă.

Nu știu dacă Mopsul a văzut meciul și nu știu dacă la centrările lui Lucescu sau ale altor jucători români nu-i zvîcnea capul, dar sînt sigur că în fața unui portar ca cel al echipei Ungariei, Dumitrache nu ar fi avut prea multe probleme. Din atîtea zeci de centrări, imposibil ca una să nu-i fi picat pe frunte și să se fi transformat în gol.

De aceea vă rog să-i transmiteți multă sănătate celui care îmi va putea aduce liniștea, și să-i spuneți că atunci cînd il voi vedea în echipa „Dinamo" (am uitat să vă spun că sînt un înflăcărat dinamovist) și în cea națională, în casa mea și pentru mine va fi sărbătoare, o mare sărbătoare".

GEORGE ARDELEANU, Satu Mare : „Nu credeam vreodată să ajung a scrie o cronică sportivă și, de fapt, nici nu aceasta îmi este intenția de față. Mă desfășor aici, pe hîrtia albă, pentru tot ceea ce puteam face — în fotbal, evident — și n-am făcut, pentru zodia dulceagă a mulțumirii de sine în care am căzut adesea după ce am cîștigat vreun meci cît de cît de ținută...

Voi începe sistematic. În primul rînd, vom recunoaște unanim că posedăm o generație de talentați fotbaliști, cum nu știu dacă am mai avut și cum puține țări din lume se pot mîndri cu așa ceva. Este acesta la urma urmei și punctul forte pe care fără îndoială ar fi trebuit să pedalăm mai mult și mai insistent. Dar ce-am făcut ? În ciuda faptului că se cunoaște de aproape două milenii că sîntem un temperament latin, impulsiv, vulcanic, vasăzică, profesorul *Angelo Niculescu*, cu ideile sale *firiste*, a introdus băieților în joc, *temporizarea*. După ce a fost aspru mustruluit de cîteva ori în presă, s-a eliberat dumnealui întrucîtva de această meteahnă, dar nu definitiv, după cum ați văzut. Vreți să vedeți ce poate însemna sfatul din pauză al unui antrenor ? Gîndiți-vă cît de bine a mers unsprezecele nostru în prima repriză și, cum antrenorul, precaut — vai lui ! — și-a adus iar și iar aminte de ideea domniei sale degenerată — *temporizarea*. A și reușit de altminteri să temporizeze jocul în cea de a doua repriză. Este inadmisibil să faci o asemenea eroare cînd miza jocului este atît de mare și cînd se știe cît de ambițios și incisiv joacă maghiarii. Nu spune nimeni, doamne ferește, că trebuia să ieșim cu toată lumea, talmeș-balmeș, la atac, cum am procedat la București, lăsînd descoperite zone clare de penetrație. Dar nici să-l lași pe Neagu să alerge de unul singur...

Al doilea punct ce voi să-l atac este componența echipei, lucru sublinlat și de alți cronicari sportivi mai vehemenți și autoritari, probabil. Toți, adică aproape toți jucătorii naționalei fac parte din echipele mijlocașe din clasament. Este acesta un criteriu ? Sau este a doua idee fixă a emeritului profesor, care rulează o singură echipă și aceiași oameni de atîta amar de vreme, închizînd ochii înspre provincie ?! Asta aproape și de introducerea lui *Hălmăgeanu* ; în loc să-l fi folosit pe *Nae Ionescu*, fundaș tînăr și voinic ce ar fi mușcat din iarbă, decît să lase adversarul să-l depășească...

Haidem să ne extaziem, dacă vreți. Am ajuns printre cele șaisprezece la mondiale și printre cele opt din Europa, nu-i așa ! Am ajuns. Dar asta e tot ce putem dori ? Veți recunoaște și dumneavoastră că nu ! Categoric nu ! Și dacă imperturbabilul antrenor ne-a adus și satisfacții, trebuie să spunem deschis că ne-a și dezamăgit de nenumărate ori. Repet, are multe merite, dar cu un Dobrin, cu un Dumitru, Dinu și Răducanu și Sătmăreanu, jucători de talie mondială — n-ar fi putut face oricine ceea ce a făcut dumnealui ?! De altfel, în tripla întîlnire dintre echipele României—Ungariei oricare dintre cele două echipe se puteau califica. Sînt cam la fel de bune. Atîta doar că ungurii au mai mult noroc.

Oricum, bravii noștri tricolori, vă trimitem din acest nord de țară mîinile noastre fierbinți întinse și inima cu gînd curat pentru tot ceea ce ați făcut pentru noi și pentru ce — nădăjduiam ! — veți mai face".

Ing. FERI DRĂGAN, București : „Selecționata diletanților români — echipa olimpică a Danemarcei — a cum trebuia să apară în presă titlul jocului de fotbal disputat la 21 mai.

Sînt intrigat de parodia fotbalistică oferită de „olimpicii" noștri. Sînt deceptionat de faptul că unii jucători cu „nume" au „demonstrat" unele carențe în stare să stîrnească „invidia" multor jucători angrenați într-o competiție de masă (cum ar fi campionatul de casă, de exemplu). Peste toate astea s-a mai adăugat și prezența în terenul de joc a unui nou „adept a lui Christos !" (Oare arbitrii greci nu știu că fotbalul nu se joacă cu mîna ? ! ?). Trecînd peste pseudomotivarea pe care o face Kațoris în legătură cu penaltiul din minutul 5, trecînd și peste faptul că faza respectivă a constituit totuși un moment psihologic în desfășurarea partidei, putem trece oare cu vederea lipsa de răspundere, autoliniștirea și îngîmfarea tuturor celor care s-au ocupat de pregătirea acestei echipe ?!"

G. FIROIU, București : „Dom'le Băieșu, dumneata care ai consumat mulți litri de cerneală ca să ne convingi că Răducanu este cel mai mare portar al țării, al Balcanilor și al lumii, poți recunoaște acum că ratarea calificării noastre în turneul din Belgia se datorește lui ? Marele, nemaipomenitul Tamango a primit goluri pe care le-ar fi apărat orice portar obișnuit, ducînd de ripă toate viteziile echipei. Ce facem cu el ? Ce facem cu gazetari ca de-alde dumneata, care i-au dat brînci în națională ?"

GH. UNGUREANU, Reghin : „Vă scriu chiar la o oră după meciul olimpicilor noștri cu danezii, care m-a descumpănit și mai profund. Nu pot să cred și să mă conving nici acum că am pierdut chiar atît de copilărește ultimele meciuri, pentru care s-a consumat atîta energie, atîta vorbă și hîrtie degeaba. Ne e destul de greu. Mai greu acum ca la început. Fără să spun că după războiul mulți viteji se arată și fără să vorbim de meciul de la Budapesta, vă spun și eu părerea mea.

La București, dacă nu eram așa de încrezuți și eram mai conștienți de ceea ce facem, puteam obține ușor victoria. Dacă jucătorii erau mai puțin crispați, dacă erau mai antrenați, atît fizic cît și psihologic, nu lăsam pasărea din mînă pe cea de la Belgrad. Și la Belgrad puteam obține victoria dacă arbitrul ne acorda penaltiul binemeritat. Sînt foarte mulțumit de meciul de la Belgrad, unde, după mine, mai ales în prima repriză, numai în Mexic a fost ceva asemănător, între Italia și R.F.G. A fost un meci mare. După talentul jucătorilor și al nivelului la care ne aflăm, trebuia să învingem. Și acum vă întreb : de ce ambii arbitri greci nu ne-au acordat penaltiurile (mai ales acel Hristos, care se vede că pentru el nu există nici un Dumnezeu) în momente care erau decisive pentru soarta meciurilor ? Nu cumva aceștia nu au uitat nici acum meciurile noastre cu națională greacă în preliminariile mexicane ?

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1419—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 765 — sîmbătă 3 iunie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

HUNEDOARA ȘI TIMPUL

● *Pentru siderurgiștii de pe malul Cernei cincinalul va fi mai scurt* ● *Inițiatorii întrecerii din metalurgia noastră sînt hotăriți să cucerească din nou primul loc* ● *Un supliment valoros de angajamente* ● *Rampe de lansare pentru alte succese de prestigiu* ● *La Combinatul siderurgic din Hunedoara se produce anul acesta cu 25 la sută mai mult decît în 1967* ● *Metal peste plan din care se pot fabrica circa 8500 de combine*

(Relatarea în pagina a 2-a)

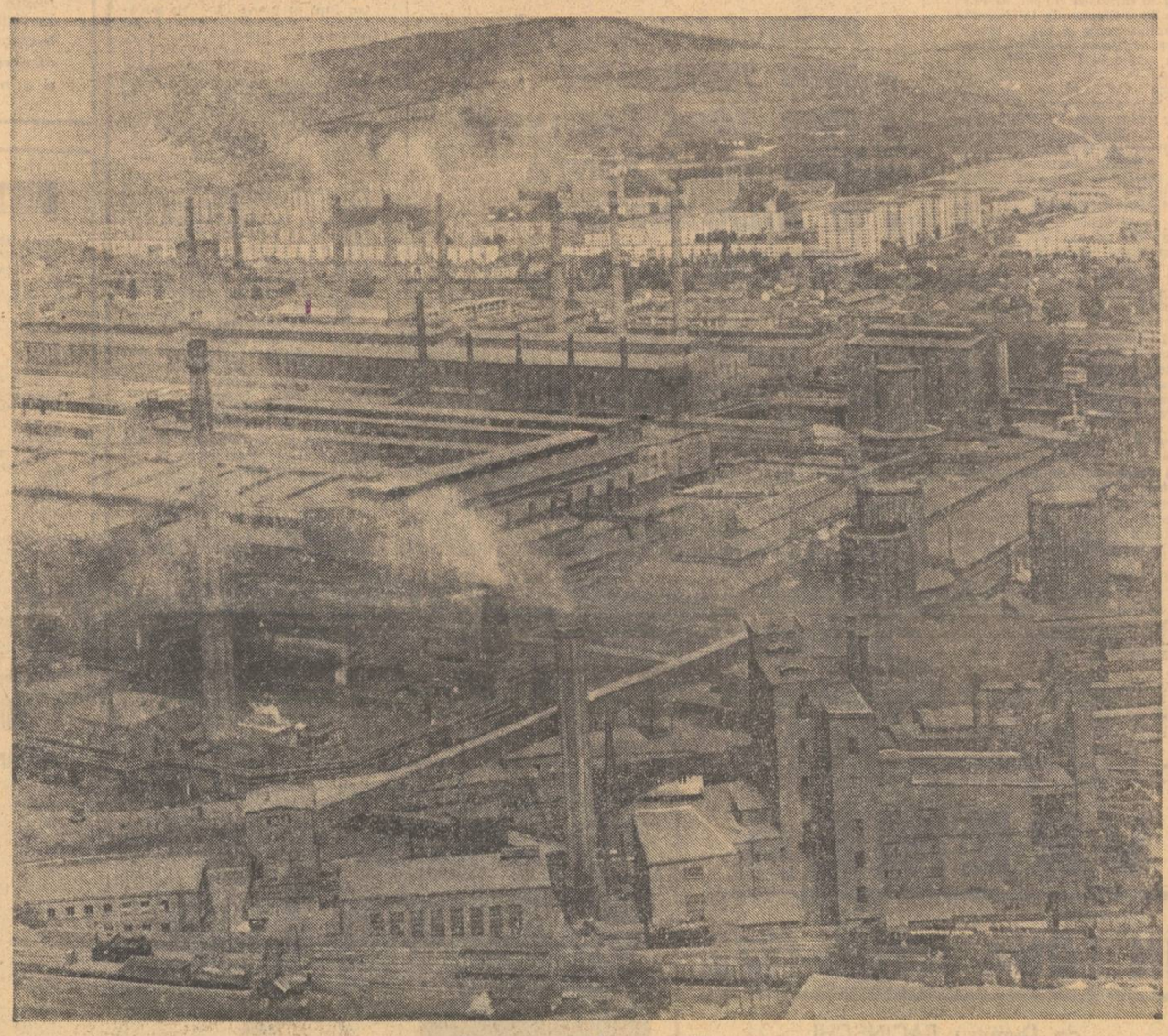

Hunedoara — vedere generală.

AGENDA săptămînală

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN

Țara întreagă trăiește cu intensitate zile de puternică efervescență politică. Apropiata Conferință națională a partidului — hotărîtă pentru luna viitoare — și sărbătorirea unui sfert de veac de la proclamarea Republicii, sînt considerate de toți comuniștii, de clasa noastră muncitoare, de țărănime și intelectualitate, de întregul popor, evenimente de-o însemnătate deosebită, evenimente care potrivit unei minunate tradiții muncitorești se cuvin cinstite prin rezultate excepționale în muncă. Fiecare să dea ceea ce poate da mai bun! Această hotărîre mobilizează colective întregi, mari și puternice uzine, dinamizează activitatea pe mari șantiere, constituie puternice îndemnuri la muncă rodnică pe ogoare.

Bilanțul planului pe primele cinci luni arată, cu o forță de argumentare excepțională, că se poate mai mult. Îndeplinirea înainte de termen a angajamentelor demonstrează, de asemenea, că sînt încă în industrie, în agricultură, în fiecare fabrică, în fiecare secție, la fiecare loc de muncă, în fiecare minut al celor 8 ore de muncă a fiecăruia dintre noi mari și prețioase rezerve ce pot și trebuie puse în valoare spre binele întregii noastre economii naționale, spre asigurarea progresului întregii țări.

Pornind de la estimarea realistă a posibilităților, căutînd cu intensă preocupare, cu simț gospodăresc și prieepere, să descopere și să pună în valoare aceste rezerve, în toate colectivele de muncă au apărut noi și frumoase inițiative, s-au dezvăluit importante posibilități pentru a produce mai mult, mai bun și mai ieftin. Din toate colțurile țării, într-un singur glas, au pornit noi și însuflețitoare angajamente. La nivelul economiei județelor, pe ramuri industriale, la nivelul întregii țări aceste angajamente însumează sute și sute de milioane, zeci de miliarde ce pot fi cîștigate de economia națională. În ansamblul lor toate aceste angajamente arată clar și convingător că sarcinile planului cincinal pot fi depășite înainte de termen!

În cuvîntarea rostită la Ploiești, cu ocazia unui recent miting, referindu-se la aceste posibilități, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Acest cincinal trebuie să însemne o cotitură radicală în dezvoltarea industriei românești — și este necesar să facem totul pentru a îndeplini mai devreme prevederile cincinalului, pentru a ridica România, poporul român la o viață superioară".

CONTINUARE ÎN PAG. ②

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ PENTRU LUNA IUNIE

prezentată de Dumitru BACINSCHI

(Pagina a 2-a)

INTELIGENȚA TEHNICĂ A ÎNVINS!

La întreprinderea de panificație „Titan", aproape în fiecare loc mi se spune: e o invenție românească, o inovație, o perfecționare și aceasta începînd cu transformarea liniilor, cu instalația pentru încărcat autocare, cu pasta refractară a cuptoarelor, cu benzile transportoare.

A ZECEA PLANETĂ DESCOPERITĂ MATEMATIC

(Pagina a 5-a)

Curier săptămînal

ORICE OM ARE RESURSE NEMAI-POMENITE

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

EXPLORATORI ROMÂNI PE URMELE LUI COLUMB ȘI HUMBOLDT

de dr. docent Traian ORGHIDAN

director al Institutului de speologie „Emil Racoviță"

● **Misterioșii pești orbi din apele subterane**

● **Numeroase animale necunoscute descoperite**

● **Rezultatele unei expediții speologice românești**

(Relatarea în pagina a 3-a)

Speologii Ștefan Negrea și Gheorghe Racoviță în peștera Cueva del Indio.

● **Ilustratele de anul trecut au și fost depășite** ● **Deviza din acest an a organizatorilor: „Fiecare vacanță — o reușită deplină pe litoralul nostru"** ● **Încă 6 000 locuri în hoteluri și vile, 2 500 noi locuri în sate de vacanță și campinguri** ● **Pe lîngă fiecare hotel o unitate de alimentație publică** ● **Un mare „tîrg de vară", pe o suprafață de peste 14 ha** ● **Primele impresii ale oaspeților.**

(Amănunte în pagina a 2-a)

Una din cele mai frumoase stațiuni din Mangalia-Nord. Neptun, își așteaptă în „haine" strălucitoare oaspeții
Foto: I. POPOVICI

INCEPUT DE SEZON PE LITORAL

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

FEBRA CREAȚIEI

În ziarele românești ale ultimei perioade apar des cuvinte ca **spirit creator, întrecere, vom face totul, marele ritm.** Se vorbește despre oameni cu harul muncii, despre întreprinderi animate de voința de a da mai mult și mai ieftin, un fior nou se anunță a străbate economia națională. Acestea sînt datele pe care le putem oferi, deocamdată, vizitorului despre întîiele săptămîni de după importanta cuvîntare a președintelui țării, în legătură cu stadiul de dezvoltare a economiei naționale. Cum era și firesc, efectele psihologice și morale ale dreptei și curajoasei afirmații „România este încă o țară în curs de dezvoltare", au fost imediate și adînci. Oamenii au resimțit aceste cuvinte ca pe-o chemare. Ambiția cea mai curată a românului a fost deșteptată. Să sperăm că vom ști cu toții — obște întreagă ce sîntem! — să păstrăm această ambiție la nivelul primei înflăcărări. Firește, pentru asta va fi nevoie ca rezultatele plusului de încordare să se vadă. Va fi nevoie de etape intermediare cîștigate, pentru ca ținta să nu pară prea îndepărtată. Și va fi nevoie de acel climat general de justiție despre care, mai ales după plenara din noiembrie, s-a vorbit clar și cu folos. Și, ca să nu mai dăm noi, gazetarii, sarcini altora, ci să ne preocupăm de propria noastră contribuție, va fi nevoie ca presa românească să se deschidă spre toate aceste probleme în spiritul, mereu mai responsabil și mai realist, al unei prese revoluționare, sincere, utile, ce-și face din adevăr rațiunea de a fi. E momentul, am impresia, ca presa noastră să arate cît de inteligent și de onest își poate face datoria, subliniind tot ce este durabil în faptele oamenilor, îmbărbătîndu-i pe compatrioți cu forța sinceritățiii, căci, așa cum spunea Marx, „forța care rezidă în mărturisire, este izbăvitoare".

E cazul, de altfel, să ne amintim ceea ce scria Marx despre presă în mai 1842, adică exact acum 130 de ani. E cazul să confruntăm realitatea unei prese marxiste, cum e a noastră, cu aspirația lui Marx însuși, și să facem totul pentru ca, în această perioadă de febră a creației, care cuprinde întregul nostru popor, presa comunistă din România să nu fie mai prejos de destinatarul ei. Căci vorbind despre această presă nouă, tînărul și genialul Marx spunea că ea **„reprezintă ochiul mereu treaz al spiritului poporului, întruchiparea încrederii unui popor în sine însuși, legăturile grăitoare care leagă individul de stat și de lumea întreagă; ea este întruchiparea culturii care transfigurează lupta materială, ridicînd-o la rangul de luptă spirituală, și care idealizează forma ei materială, brută (...). Ea este oglinda spirituală în care un popor se vede pe el însuși, iar cunoașterea de sine este prima condiție a înțelepciunii. Ea este spiritul statului, care poate fi adus în orice colibă cu cheltuieli mai mici decît mijloacele materiale de iluminat. Ea este omnilaterală, omniprezentă, atotștiutoare. Ea este lumea ideală**

CONTINUARE ÎN PAG. ②

HUNEDOARA ŞI TIMPUL

Nu exagerez cu nimic precizînd că forța productivă a marelui Combinat siderurgic din Hunedoara a atins în aceste zile cote și ritmuri de ascensiune fără precedent. Se vorbește mai mult ca oricînd despre întrecere și se creează mai mult ca oricînd. Tot ce se realizează acum poartă amprenta dragostei și răspunderii cu care siderurgiștii cinstesc Conferința națională a partidului, eveniment politic de excepțională însemnătate pentru țară și popor. Cu patru luni în urmă, de aici, de pe malul Cernei, a pornit o chemare către toate colectivele de muncă din întreprinderile industriei metalurgice. **Hunedorenii au inițiat întrecerea pe anul 1972 într-un sector de mare importanță al economiei naționale și erau îndreptățiți să facă acest lucru. Ei s-au angajat să depășească planul producției marfă cu 60 milioane de lei, să reducă cheltuielile materiale de producție cu 10 milioane de lei, să realizeze 20 milioane de lei beneficii suplimentare și multe altele.** Aceste milioane confirmă rezonanța deosebită pe care au avut-o măsurile stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie anul trecut, în conștiința celor care au nobila misiune să plămădească metal atît de util pentru progresul multilateral al patriei. Oamenii acestia și-au înțeles mai bine ca oricînd datoria. În lunile care au urmat după lansarea chemării, siderurgiștii au răspuns onorabil nu numai față de cuvîntul dat dar și unor mari răspunderi sociale. Referindu-se la acest aspect, Eroul muncii socialiste **NICOLAE MĂRCULESCU**, maistru principal la secția a doua furnale, ne-a declarat :

— Toți salariații din combinatul nostru vor să întîmpine Conferința națională a partidului cu realizări deosebite. Sînt sigur că vom împlini această dorință pentru că este la mijloc o chestiune de onoare și mîndrie muncitorească. Știm foarte bine că tot ce realizăm este o contribuție la progresul multilateral al țării iar noi dorim din toată inima acest progres.

Aceste cuvinte completează gînduri și fapte care s-au născut din conștiință și responsabilitate socialistă. Tînărul inginer **PETRU PLEȘA**, șef de schimb la furnalele de mare capacitate, ne-a spus pe un ton obișnuit :

— Noi n-avem fapte deosebite. Ne realizăm planurile și angajamentele. Aceasta este o datorie.

Cu vorbe asemănătoare ne-a întîmpinat harnicul furnalist **NICOLAE JURCĂ** și alții pe care i-am rugat să ne spună cîte ceva despre succesele lor. **Cele două furnale de mare capacitate au realizat anul acesta aproape 5 000 de tone de fontă peste plan și au înregistrat un adevărat record în ce privește reducerea consumului de cocs.** Din dorința de a realiza mai mult autorii acestor prestigioase succese spun că și-au făcut numai datoria. Această modestie definește oameni și răspunderi, oglindește caractere noi care s-au format în marea și pretențioasa „bătălie" pentru metalul țării. Ea a devenit de mult o trăsătură generală. **Colectivul secției intîi furnale a dat mai mult de 4 000 tone de fontă peste plan și a produs tot acest metal cu cocs din economii, fapt care se înscrie printre cele mai valoroase succese ale colectivului din secția respectivă.** Atunci cînd l-am invitat să ne vorbească despre contribuția lui la aceste realizări — furnalistul **ȘTEFAN STRATULAT** ne-a spus :

— La noi munca este colectivă iar succesele sînt ale colectivului. Eu nu pot să zic că am făcut mai mult ca alții. Știu însă că nu-mi place să stau cînd alții muncesc. Mai știu că noi avem un angajament și trebuie să-l îndeplinim. Cred că așa trebuie să procedeze comuniștii și toți muncitorii harnici.

Oamenii pe care ne-am obișnuit să-i numim simplu siderurgiști hunedoreni vorbesc despre milioane de lei și despre mii de tone de metal, pe care ei le realizează peste sarcinile stabilite prin planuri ca despre niște lucruri obișnuite. Ei vorbesc așa pentru că s-au obișnuit cu succese de prestigiu. Cu o lună în urmă, Combinatul siderurgic din Hunedoara a primit steagul de fruntaș pe țară și Ordinul Muncii clasa I pentru remarcabilele succese dobîndite în întrecerea socialistă din primul an al actualului cincinal. Acum toți siderurgiștii își apără onoarea prestigiului cucerit și completează acest prestigiu cu alte realizări onorabile.

— Dacă am avea oxigen și alte materiale la nivelul cerințelor, noi am face adevărate minuni — ne spunea otelarul specialist **AUREL STANCIU** de la oțelăria nr. 2.

În cuvintele acestui renumit oțelar am citit regretul că unele rezerve nu sînt încă pe deplin valorificate. Este un regret care izvorăște din dorința de a da cît mai mult metal. Este un regret care stăpînește mulți siderurgiști dornici de perfecționare și autoperfecționare. Prim-topitorul **AVRAM OPRIȘ** de la aceeași oțelărie spunea că „nu-i cazul să scriem despre el pentru că n-a făcut fapte mari". Este greu de înțeles ce înseamnă fapte mari în concepția acestui comunist care, împreună cu echipa, nu rămîne niciodată cu planul nerealizat și dă mari cantități de oțel peste sarcinile stabilite.

Făuritorilor de metal nu le place să se laude, dar aici, la Combinatul siderurgic din Hunedoara, **se întîmplă zi și noapte fapte mari.** Datorită măsurilor luate pentru dezvoltarea, diversificarea și modernizarea producției **anul acest se realizează valori care sînt cu 25 la sută mai mari decît cele obținute în 1967. Din munca și hărnicia oamenilor metalul Hunedoarei a primit noi și prețioase valori. Și aceste valori sînt apreciate în toată patria noastră și în cele peste 25 de țări din lume unde ajunge metalul hunedorean.**

Datorită hărniciei, priceperii și abnegației cu care muncesc **SIDERURGIȘTII DIN CETATEA HUNEDOREANĂ A METALULUI ȘI-AU ÎNDEPLINIT DEJA ANGAJAMEMTUL INIȚIAL LA BENEFICII SUPLIMENTARE ȘI AU PRODUS PESTE PLAN METAL DIN CARE SE POT FABRICA MAI MULT DE 8 500 DE COMBINE.** În toate secțiile marelui combinat s-au obținut economii, beneficii și producții mult mai mari decît cele stabilite la începutul anului. Dar oamenii vor să realizeze mai mult. Îi îndeamnă conștiința și datoria patriotică. Marele eveniment politic care se apropie îi mobilizează să-și valorifice pe scară superioară puterea de creație. Pentru a cinsti onorabil Conferința națională a partidului, **SIDERURGIȘTII ȘI-AU SUPLIMENTAT ANGAJAMENTELE INIȚIALE. Față de ce și-au propus cu patru luni în urmă EI VOR REALIZA SUPLIMENTAR PRODUCȚIE — MARFĂ ÎN VALOARE DE 20 MILIOANE LEI, 3 000 TONE OȚEL, 5 000 TONE LAMINATE, 3 000 TONE FONTĂ, 10 MILIOANE DE LEI BENEFICII** și altele. Tovarășul **PETRE LUNGU**, secretarul comitetului de partid de la combinatul siderurgic, ne-a spus :

— Sînt sigur că și aceste angajamente îmbunătățite vor fi mult depășite. Comuniștii și ceilalți salariați din combinat desfășoară o susținută activitate pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de conducerea partidului. Aici în combinat s-au format mîi de oameni noi care trăiesc, gîndesc și muncesc în chip socialist. Noi urmărim ca toți siderurgiștii să fie cu gîndul și fapta la înălțimea răspunderilor sociale care derivă din misiunea de a da țării cît mai mult metal bun și ieftin. Pentru acest lucru acționăm în permanență ca să traducem în viață programul ideologic al partidului pentru educarea, culturalizarea și formarea oamenilor.

În aceste zile, flăcările de la cuptoare și furnale, de la toate agregatele siderurgice dogoresc mai puternic pentru că în inimile oamenilor care le dirijează arde făclia puternică a dorinței de autodepășire în muncă. Tot ce se face acum confirmă valoarea unor prețioase inițiative și preocupări. Realizările și angajamentele îmbunătățite demonstrează că inițiatorii întrecerii din metalurgia noastră pe anul 1972 vor să cîștige această întrecere, vor să-și facă pe deplin datoria față de partid, față de țară și popor.

I. COJOCARU

Siderurgiștii hunedoreni vor realiza suplimentar față de angajamentele inițiale :

- ***20 MILIOANE LEI — PRODUCȚIE MARFĂ***
- ***3000 TONE OȚEL***
- ***5000 TONE LAMINATE***
- ***3000 TONE FONTĂ***
- ***10 MILIOANE LEI BENEFICII***

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN

URMARE DIN PAG. 1

Răspunsul la această chemare a partidului a fost unanim. Un unic țel concentrează voința, hotărîrea întregului popor sub lozinca — putem spune fără teamă de exagerare — de însemnătate istorică : CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN !

Cincinalul înainte de termen înseamnă — așa cum putem citi din numeroase relatări cotidiene ale presei, radioului și televiziunii — o multitudine de inițiative, o multitudine de fapte de autentic eroism. Marea întrecere pentru înfăptuirea acestui țel mobilizează energiile întregii națiuni într-o mișcare de emulație de proporții fără precedent, de-o profunzime și seriozitate cît se poate de elocventă pentru maturitatea politică cu care este privită această sarcină de importanță națională. Pretutindeni oamenii muncii se gîndesc cum pot produce pentru ca bunurile de ei făurite să poată cuceri loc de prestigiu pe piețele lumii, urmăresc cu tenacitate să reducă importurile, să facă singuri, prin autodotare, utilaje și piese de schimb costisitoare. Pe șantiere întrecerea își propune să ducă la scurtarea intrării în producție a obiectivelor planificate. În agricultură însuflețitele angajamente oglindesc preocuparea de-a organiza în așa fel lucrările încît pe suprafețe cît mai mari — 1 milion de hectare pe țară — să se poată obține o a doua recoltă care va asigura o sporire considerabilă a bazei furajere și prin aceasta dezvoltarea zootehniei.

Pretutindeni succesele în întrecere sînt urmărite ca o mare — și entuziasmantă prin noblețea ei — competiție. Cei mai buni dintre cei buni sînt pe drept cuvînt considerați mîndria noastră a tuturor ; rezultatele lor nu numai o strălucită confirmare a priceperii, a forței de muncă și a competenței ci și un model demn de urmat de înaltă conștiință socialistă.

Asistăm, ca participanți direcți și ca înflăcărați suporteri, la o grandioasă manifestare a forței moral-politice a poporului nostru, forță materializată în acțiunile marii întreceri care are drept obiectiv înfăptuirea cincinalului înainte de termen ! E o competiție uriașă, măreață, care nu poate lăsa pe nimeni simplu spectator. Fiecare la locul său de muncă are de făcut și trebuie să facă totul pentru a sprijini avîntul general, pentru a participa cu întreaga sa pricepere, cu întreaga sa putere de muncă, cu întregul entuziasm de care e în stare la acest efort al țării, efort menit să grăbească, prin înfăptuirea cincinalului înainte de termen, drumul spre progres și înalte trepte de civilizație a poporului nostru.

În fața avîntului general al marii întreceri care cuprinde țara, fiecare din noi are datoria de cinste să se întrebe : ce fac, cum contribui la înfăptuirea mărețului țel : înfăptuirea cincinalului înainte de termen. Și răspunsul e unul singur : muncind, muncind cu entuziasm, cu dăruire, în primele rînduri unde sînt cei mai buni dintre cei buni ! În fruntea întrecerii !

URMARE DIN PAG. 1

care țîșnește în permanență din lumea reală și, sub forma unui spirit tot mai bogat, se varsă înapoi în ea, însuflețind-o din nou".

Iată-ne, dar, ca oglindă spirituală a acestui popor. Iată-ne dar, ca spirit al statului, cum tot Marx spune **„omnilateral, omniprezent, atotștiutor".** Iată-ne, dar, ca lume ideală pornind din lumea reală și vărsîndu-se înapoi în ea, îmbogățit, pentru a-i însufleți pe semenii și pe contemporanii noștri.

Nu avem nici un temei ca, acceptînd necesitatea de a ne dezvolta ca țară, să ne facem a nu vedea necesitatea de a ne dezvolta ca presă.

Sînt convins că spunînd „România este încă o țară în curs de dezvoltare", tovarășul Ceaușescu viza și o bună parte a presei noastre, căreia îi sînt încă neclare căile pe care i-ar putea însufleți pe oameni.

Acum, cînd România e străbătută de ritmul organic al adevărului creației, înțeleg din ceea ce patria cere presei că e cazul, mai mult decît oricînd, să ne propunem a fi un **„ochi mereu treaz", ca și „întruchiparea încrederii"** poporului român în sine însuși.

DE CE SĂ-I OFENSĂM PE FUNCȚIONARI ?

S-a creat, în mitologia recentă, un fel de mit al birocratului, mit prin care se înțelege, din păcate, de multe ori funcționarul care stă la biroul său și-și vede de treabă. Mi se pare nedrept să nu omagiem, aici, statura funcționarului cinstit, a cărui muncă nu e cu nimic mai prejos decît cele din primele rînduri. Cu un exces fusese vorba să luptăm, cu spiritul prăfuit, cu mamelucii de hîrtie ce nu înțeleg viața și o sufocă în papetării debordante, cu birocratul care ne ține în loc, cu mîncătorul de timp și cu cel care **în mod inutil** pune hîrtie peste hîrtie, aprobare peste aprobare, în efortul său hilar de a construi turnul zădărniciei, fricii și acoperirii sale. Dar atît ! De ce să nu-l apărăm de oprobriu pe funcționarul corect, căruia nu trebuie să-i pretindem imaginație, acolo unde necesitatea se numește claritate sau conformitate cu originalul ? Ia închipuiți-vă că un notar, ce copiază și legalizează acte, ar începe să-și folosească imaginația la transcrierea datei și locului nașterii ! De ce originalitate credeți dv. că are nevoie un notar ? El poate părea birocrat, dar el nu este decît un funcționar cinstit, și faptele lui au o însemnată utilitate socială.

După părerea mea, un stat solid are nevoie (în aceeași măsură în care nu-i sînt necesari birocrații) de funcționari redutabili, de pătimași ai hîrtiei clare, ai petiției perpendiculare pe îndreptarea solicitată. A fi funcționar e o meserie ce nu aduce pagubă societății, decît dacă-i gîtuie fluxul continuu al respirației. De altfel, de ce să-i jignim pe funcționari ? Orice meserie practicată cu spatele la societate, orice treabă, făcută în afara ritmului general, constituie o piedică, asupra căreia e bine să ne concentrăm tirul distrugător. Dacă, prin absurd, la Uzinele **Tractorul,** din Brașov, s-ar construi **tractoare în sine,** fără interesul ca ele să fie folosite în agricultură, am putea numi liniștiți această treabă tot birocrație...

Imi pare justificat să cer considerarea funcționarului modest și cinstit (și, vai, uneori umil) drept un **muncitor cu hîrtia.** Căci un asemenea funcționar aparține muncii. Ochelarii lui, care suplinesc ceea ce vederea lui a pierdut, în contactul cu hîrtiile, curba înduioșătoare a spinării lui, aplecate deasupra unor petiții, pe care noi le-am și uitat, bătăturile de la degetele lui cocoșate pe toc, ne obligă la cu totul altceva decît la disprețul îngîmfat pe care-l arborăm uneori.

Arhivele instituțiilor nu sînt deloc orale. Să nu-i umilim pe funcționari, pe acești bibliotecari ai necesarelor acte de fiecare zi.

AMENDAȚI-NE!

Deoarece, la solicitarea noastră cu privire la gratuitatea, pentru ziariști, a călătoriilor pe calea ferată, Ministerul Transporturilor (după un bun obicei) n-a răspuns, hai să încercăm să facem propunerea inversă ! Amendați-ne, tovarăși, sau chiar hotăriți că e interzis să mai calce picior de ziarist prin trenurile aflate în subordinea dv.

Propun, în același timp, ca noi, gazetarii, să ne înscriem, cu mic, cu mare, la construirea de trenuri personale. Și asta am putea-o realiza, în cîțiva ani, din banii pe care-i dăm deocamdată pe biletele de tren.

UN TÎNĂR ÎNȚELEPT

Se afirmă, cu o discreție întru totul necaracteristică genului, un tînăr scriitor plin de umor : **Tudor Vasiliu.** El a debutat, acum cîțiva ani, cu poezii în **Contemporanul** (cu girul lui Geo Dumitrescu), și în **Amfiteatru** (cu girul celui ce semnează și aceste rînduri).

Tudor Vasiliu scrie azi scurte aforisme, unele dintre ele memorabile, în care meditează ba serios, ba colorat, la tot felul de lucruri mari și mici, importante ori ridicole. În **România literară,** numele lui poate fi întîlnit la cîrma rubricii **Pegasul troian.** La urma urmei, Tudor Vasiliu e un tînăr înțelept.

Acut și personal, proaspăt și ironic, Tudor Vasiliu este numele unui scriitor ce cred că se va impune.

HINGHERII

Pe străzile orașelor noastre, mai ales la periferii, apar dintr-o dată, încă mai apar, hingherii. Unele mașini de hingheri sînt ponosite. Altele sînt dotate, sînt noi. Probabil că, și la întreprinderea de hingheri, unii își aranjează mașini mai bune, în detrimentul altora. Hingherii ! Au cîrlige în mîini și caută cu ochii ciinii fără lanțuri și pisicile blinde. Aruncă repede cîrligele și nu-ți mai dau înapoi prada decît dacă ai norocul să-i mai găsești și să plătești răscumpărarea.

Or fi cuprinși hingherii, oare, în planurile de beneficii ale vreunei întreprinderi mai mari ? Cine-i trimite și cu ce profit, pe străzile (și așa destul de puțin vioaie), cine are nevoie de hingheri ?

Singurii care se bucură de apariția hingherilor vor fi fiind șoarecii, cărora astfel li se iau de pe cap pisicile. Dar, pentru atîta lucru, e păcat să stîrnim pe străzi zarva aberantă a hingherilor. Putem descoperi alte bucurii pentru șoareci, de ce să le oferim acest spectacol, poate prea subtil pentru mintea lor.

Adrian PĂUNESCU

VREMEA ÎN LUNA IUNIE 1972

de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

Înainte de toate, cîteva aprecieri critice asupra prognozei meteorologice formulată pentru luna mai. Începutul lunii a debutat cu o vreme închisă, ploioasă, mai ales în sudul țării iar la munte cu ninsoare, infirmînd într-o oarecare măsură previziunile noastre. Apoi, s-au succedat intervale mai bune sau instabile din care n-au lipsit ploile, mai ales sub formă de averse, aproape în toate regiunile țării. Se poate aprecia că pînă la 17 mai, prognoza noastră a fost bună. În intervalul 17—19 mai se produce o răcire și cad ploi în jumătatea de vest a țării spre deosebire de ceea ce întrevăzusem, adică o vreme ceva mai frumoasă și mai caldă. Abia în intervalul 19—24 ne încadrăm destul de bine în prognoză. În sfîrșit, ultima perioadă a lunii (25—31 mai) văzută de noi în răcire și cu ploi frecvente și abundente, începe cu o vreme frumoasă și călduroasă, cu temperaturi maxime de peste 30°C, intrînd în prognoza formulată abia pe 27—28 mai, deci cu un decalaj de 2 zile. Nu este rău nici așa. În ansamblu, cred că am putea accepta calificativul de satisfăcător pentru prognoza pe luna mai, deși s-ar putea găsi beneficiari, în special printre cei interesați în regimul ploilor, care ar putea să ne califice și cu calificativul de bine. Le mulțumim anticipat.

În ceea ce privește luna iunie, condițiile meteorologice ar trebui să fie asemănătoare cu cele din luna iunie 1957, lună indicată ca analog.

Specialiștii în prognoze meteorologice pe lungă durată apreciază că **LUNA IUNIE 1972 VA FI CEVA MAI CĂLDUROASA CA DE OBICEI, CU EXCEPȚIA ULTIMEI SĂPTĂMÎNI DIN LUNĂ, CARE VA FI MAI RECE.** Regimul precipitațiilor va oscila în jurul valorilor normale, multianuale. Cea mai ploioasă perioadă ar trebui să fie ultima decadă a lunii cînd ploile, sub formă de aversă, vor da pe alocuri, cantități însemnate de apă.

Și acum, cîteva indicații asupra unor intervale mai caracteristice.

3—5 IUNIE : Cer variabil. Averse locale de ploaie în nordul și estul țării. Temperaturi maxime pînă la 28—30°.

6—10 IUNIE : Vreme călduroasă dar ușor instabilă în cursul după-amiezelor cînd, local, vor cădea averse de ploaie asociate cu descărcări electrice. Temperaturile vor depăși frecvent valoarea de 30°, la prînz.

11—18 IUNIE : Vreme frumoasă și călduroasă. După 15 iunie, cîteva fronturi de ploi ne vor traversa țara. Temperatura aerului va marca o scădere la sfîrșitul intervalului.

19—24 IUNIE : Vreme în general călduroasă. Ploi frecvente și abundente în vestul și nordul țării, în a doua jumătate a intervalului. Pe alocuri va cădea și grindină. Temperaturile maxime vor atinge 30—33°.

25—30 IUNIE : Vreme în general instabilă și relativ răcoroasă. Ploi sub formă de averse și descărcări electrice. Temperatura aerului în scădere : minimele vor oscila între 6 și 16°, iar maximele între 18 și 28°.

Fotografiile cititorilor noștri

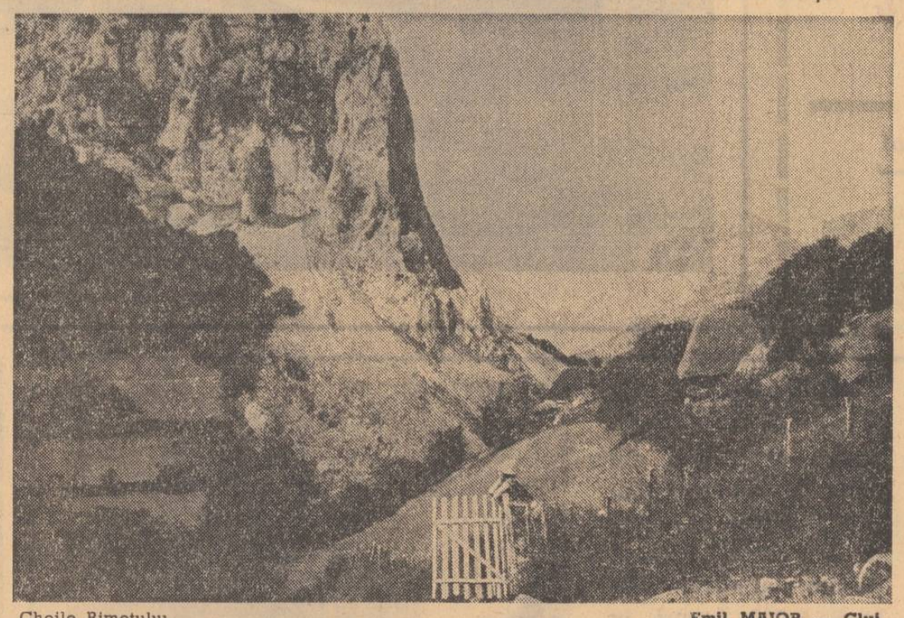

Cheile Rimețului — **Emil MAIOR — Cluj**

ÎNCEPUT DE SEZON PE LITORAL

La începutul sezonului estival pe litoralul românesc anual consemnăm noutățile oferite sutelor de mii de vizitatori ai stațiunilor noastre de la Marea Neagră. 1972 nu numai că nu face excepție, dar volumul surprizelor pregătite oaspeților e atît de mare încît sarcina reporterului de a le selecționa și descrie este dificilă. Am surprins în acest sens, un dialog semnificativ în fața unui chioșc din Constanța unde se vindeau cărți poștale ilustrate.

— Ilustrata e veche, susținea un cumpărător care alesese, pentru a-și imortaliza vizita pe litoral, o imagine a hotelului „Parc" din Mamaia.

— Nu e adevărat, se apăra vînzătorul, **e din vara trecută.**

— O fi, dar acum hotelul „Parc" arată altfel. Are alipită clădirea noii piscine olimpice, iar plaja din față s-a lărgit mult.

Martori involuntari la această discuție contradictorie neam gîndit că de fapt foarte multe alte ilustrate, chiar relativ recente, ar trebui actualizate. Fapt confirmat în convorbirea avută nu peste mult timp cu **VASILE TRANDAFIR,** director general al O.N.T. Litoral.

— **Eforturile noastre** — ne spunea d-sa, **au îmbrățișat o arie de activități foarte variată, începînd, ca de obicei, cu sporirea bazei materiale existente și continuînd în mod deosebit cu dezvoltarea și perfecționarea tuturor serviciilor astfel încît deviza „Fiecare vacanță — o reușită deplină pe litoralul nostru" să capete forme cît mai concrete. Practic ne-am gîndit să răspundem exigențelor tot mai mari ale turiștilor din țară și de peste hotare prin echiparea stațiunilor cu cît mai multe elemente de confort și de recreere, astfel încît fiecare vizitator să beneficieze de un cadru de vacanță cît mai agreabil, cît mai inedit.**

Străbătînd litoralul românesc de la Mamaia și pînă la Mangalia-Sud în zilele generoase în soare ale sfîrșitului de mai am încercat să vedem în ce măsură bunele intenții ale organizatorilor s-au transformat în realități. Impresiile, confirmate cum vom vedea de declarațiile primilor oaspeți din acest sezon, sînt deosebit de favorabile.

Un prim lucru care izbește este **diversitatea arhitehtonică a noilor spații de cazare recent construite : aproape 6 000 de noi locuri în hoteluri și vile precum și 2 500 în sate de vacanță și campinguri.** S-a ținut seamă de un evantai de preferință foarte larg și drept urmare s-au creat atît uriașe complexe balneare de cîte 1 500 locuri (la Eforie-Nord și Neptun) cît și numeroase vile intime, cochete sau mini-hoteluri pentru cei ce nu îndrăgesc atmosfera mai trepidantă, mai colorată, a marilor hoteluri. De remarcat că, paralel cu construirea noilor spații despre care aminteam, nu au fost cîtuși de puțin uitate hotelurile și vilele mai vechi. Ele au fost remobilate, gradul de dotare s-a îmbunătățit, căile de acces și împrejurimile au fost reamenajate.

Această haină nouă, luminoasă a spațiilor de cazare a fost completată cu înfăptuirea aproape totală a unui deziderat major al turiștilor : acela ca pe lîngă fiecare hotel să existe o unitate de alimentație publică. **În stațiunile din zona de nord a Mangaliei, toate hotelurile noi au restaurante proprii.** Totodată au fost construite restaurante pe lîngă hotelurile ce existau de mai multă vreme. Astfel, **la Venus, Jupiter, Eforie Nord, Mamaia și celelalte stațiuni s-au amenajat un număr de 16 restaurante.**

Fiincă am ajuns la temele cu caracter comercial să consemnăm o altă noutate la al cărei finisaj final am participat zilele trecute pe malul lacului Tăbăcăriei, în preajma Mamaiei : marele tîrg de vară ce se întinde pe o suprafață de peste 14 ha. Este vorba de cel mai mare complex comercial și de distracții ce s-a creat pînă acum pe litoralul românesc. Punct de atracție major pentru toți oaspeții stațiunilor de la mare dar și pentru locuitorii Constanței, „tîrgul" va cuprinde numeroase și variate unități de alimentație publică dintre care nu vor lipsi restaurantele cu specific pescăresc și de vînat, braseriile, cafenelele, cofetăriile. O platformă specială va găzdui magazine și chioșcuri pentru vînzarea întregii game de mărfuri alimentare și industriale, produse de artizanat etc. În sfîrșit, în șase ateliere meșteșugărești reprezentînd principalele zone etnografice ale țării se vor executa în fața vizitatorilor diferite obiecte de artizanat. Tîrgul, situat între Constanța și Mamaia, nu are însă doar un specific comercial, ci și unul de divertisment. Un parc de distracții, cuprinzînd instalații și jocuri dintre cele mai moderne și mai ingenioase, va completa utilul cu... plăcutul, așa cum șade bine unui oraș neoficial botezat drept capitală a turismului românesc.

Alte noutăți la capitolul dotării comerciale : **peste 150 noi unități de desfacere, mai mari sau mai mici, pe întreaga lungime a litoralului turistic.** Completate cu numeroase tonete, instalate direct pe plajă, unde iubitorii de soare vor găsi toate articolele necesare fără să abandoneze nici un minut atît de agreatul nisip.

Fiindcă veni vorba de nisip și de plajă, socotim că viitorii oaspeți vor fi interesați și de faptul că în acest an s-au luat măsuri suplimentare atît pentru lărgirea cît și pentru curățirea plajelor. **La Eforie-Sud,** de exemplu, **prin construirea unor noi diguri s-a asigurat lărgirea plajei cu 15 000 metri pătrați, iar la intrarea în stațiunea Mamaia, prin renunțarea la un drum de acces secundar, s-a creat un spațiu mult mai larg pentru băile de soare.**

În încheierea acestor prime însemnări, cîteva impresii ale celor dintîi oaspeți ai ediției 1972 a litoralului românesc : D-na **Käthe Beckers din Köln** — R. F. Germană, pe care am întîlnit-o în holul hotelului Steaua de Mare din Eforie, ne-a spus : **Am împlinit de curînd 80 de ani. Nu credeți ? Nu o iau drept un compliment, căci nu sînteți primii. Dar să vă mărturisesc ceva. Poate că faptul că de cinci ani îmi petrec vacanțele pe litoralul românesc să explice de ce nu îmi arăt vîrsta. Eforie mi se pare o adevărată grădină botanică iar oamenii de aici sînt cu adevărat minunați".**

Iată și o declarație a d-nei **Gigi Franssens,** reprezentanta firmei de turism „Eltice Mantes" din Belgia : **„De doi ani, de cînd cunosc litoralul românesc, remarc o necontenită îmbunătățire a serviciilor turistice. Condițiile de tratament sînt de-a dreptul fantastice. Toate acestea, ca și mijloacele perfecte de confort și divertisment au făcut ca în 1972 numărul solicitărilor din partea turiștilor belgieni pentru litoralul dv. să crească mult. În acest scop firma pe care o reprezint a înființat o secție specială pentru România".**

La rîndul ei, **Marta Adrian,** tehniciană la CET-Oradea ne-a spus următoarele : **„Începutul de sezon pe litoral se desfășoară sub auspicii fericite. Vremea deosebit de frumoasă completează de minune grija gazdelor noastre de a ne asigura un concediu greu de uitat. Aici, în stațiunea Saturn, totul mi se pare impecabil".**

Paul MARIAN
Ion POPOVICI

IMPORTANT PENTRU CITITORI

V-ați reînnoit abonamentul pe trimestrul III 1972 ? Dacă nu ați făcut-o încă, doar pînă la data de 15 iunie a. c. vă mai puteți adresa factorului poștal, oficiilor și agenților P.T.T.R., difuzorilor de presă din întreprinderi și instituții. Pe urmă va fi prea tîrziu... Deci, grăbiți-vă.

EXPLORATORI ROMÂNI PE URMELE LUI COLUMB ȘI HUMBOLDT

de dr. docent Traian ORGHIDAN

director al Institutului de speologie „Emil Racoviță"

Insula cubană reprezintă o placă enormă de calcar de formă alungită pe direcția est-vest, așezată pe tropic, sau mai bine zis foarte puțin la sud de tropic. Cutările suferite în evoluția geologică a teritoriului cuban au ridicat munți la cele două extremități ale insulei, Sierra Maestra în Oriente și Sierra de los Organos în extremitatea de apus. Aceste cutări au adus la suprafață roci cristaline și eruptive care însă în comparație cu cantitatea covîrșitoare a calcarelor reprezintă fenomene izolate. Așezată între Marea Caraibilor la sud și Oceanul Atlantic la nord, Cuba reprezintă cea mai mare insulă a Antilelor. În același timp structura ei geologică o face să fie țara peșterilor, deoarece apele Atlanticului și ale Mării Caraibilor și-au dat mîna, încercuind „cu bici de lanțuri împrejur" terenul calcaros al Cubei, săpînd pretutindeni peșteri de coastă, după cum apele interioare curgătoare destul de numeroase au găurit la rîndul lor munții de calcar ai Cubei, lăsînd ca rezultat al milenarei lupte dintre apă și piatră, misterioasele peșteri ce apar cu sutele pe toată întinderea insulei. Mulțimea acestora a impresionat cu secole în urmă personalități legendare ca aceea a descoperitorului Cristofor Columb, al cărui talent de observator al naturii egala spiritul său de aventură, sau aceea a lui Alexander von Humboldt care punea piciorul pe pămîntul Cubei, după ce dezvăluise în Venezuela cîteva din secretele speologiei.

Pînă astăzi se credea că fauna subterană este foarte săracă la tropice. Expediția din anul 1969 a Institutului „Emil Racoviță", a arătat, dimpotrivă, nu numai că speciile de nevertebrate terestre din grupa arahnidelor, crustaceilor și a insectelor se dezvoltă în populații foarte bogate în peșterile din Cuba, ci că însăși speciile sînt foarte variate.

Biospeologul care nu a mai pătruns niciodată într-o astfel de peșteră este surprins în primul rînd de prezența unor arahnide de talie mare din grupa amblypigilor, care se deplasează pe pereți cu o viteză uimitoare. Cu picioarele lor lungi acoperă o suprafață de un decimetru pătrat din perete, dacă nu chiar mai mult. Palpii sînt amenințători, ca pensele unui scorpion. În fața unor asemenea animale te simți la început timid și te convingi cu greu să pornești în goană după ele pentru a le colecta. Curiozitatea reușește însă repede să-ți ia această timiditate și în cîteva minute cercetătorii aleargă nebunește de-a lungul pereților pentru a-l captura. Au fost descoperite mai multe specii din acest grup, care în prezent se află în studiu la Institutul de Speologie.

O altă grupă studiată de specialiștii din institut, aparținînd tot la arahnide și care a dat forme necunoscute în știință este aceea a ricinuleidelor, animale mărunte, oarbe, de maximum 4 mm lungime. Și mai multe surprize ne-au oferit însă grupele pseudoscorpionilor și a păianjenilor care fac parte tot dintre arahnide. De asemenea, animale din grupa isopodelor terestre — crustacei mărunți sub 1 cm lungime — au fost colectate în mare număr în timpul expediției din 1969 ca și foarte numeroase miriapode. Studiul acestora din urmă se apropie în momentul de față de sfîrșit.

Revelația expediției biospeologice româno-cubane ca și aceea a mea personală a constituit-o însă fauna descoperită în apele subterane ale Cubei. O să-mi aduc aminte cu emoție întotdeauna cîtă satisfacție mi-au produs peșterile din sudul capitalei, în regiunea numită Aston. Coborînd numai cîțiva metri prin gura peșterii Juanello Piedra, cu tavanul prăbușit, ți se deschide imediat în față un lac mare și adînc ale cărui margini se topesc, de jur împrejur, la cîteva zeci de metri în obscuritate. Nici nu ai nevoie de lampă ca să vezi, îndată ce-ți îndrepți privirea spre suprafața lacului subteran, un neașteptat spectacol. Mii de insecte din grupa heteropterelor patinează în toate sensurile pe oglinda apei, hrănindu-se cu microorganismele atrase în pelicula de tensiune superficială. Aceste insecte „pasc" pe suprafața apei cu o viteză uimitoare. Ele vin din afară, fără îndoială, pentru că nimic nu arată în structura lor că s-ar fi adaptat la viața subterană. Numai hrana le aduce aici.

Dacă împingi însă privirea dincolo de limita pe care oglinda apei o întinde între mediul acvatic și cel aerian și începi să privești chiar în masa apei, acolo unde înoată organismele acvatice, de abia din acel moment rămîi uimit de veritabila colcăială a vieții din lac. Mii și mii de animale — în mare majoritate crustacei acvatici subterani, aparținînd la diverse categorii — își disputa cu energie micul spațiu de apă ce rămîne pentru fiecare individ. Crevete oarbe și elegante de 3—4 cm lungime alături de misidacee și de lățăuși subterani, acestea din urmă forme mai mici și mai zglobii, se întîlnesc pe traiectoriile lor cu cirolanidele, isopode acvatice cu corpul lățit și mai scurt decît la ruda lor bună **Typhlocirolana moraguesi,** descoperită pe vremuri de Racoviță în Mallorca.

Toate aceste animale, diferite ca sistematică zoologică, sînt albe ca laptele, iar unele sînt chiar transparente. Ele sînt în același timp oarbe, arătînd prin înfățișarea lor caracteristică adaptarea la viața în mediul subteran. Printre toate aceste animale mai mici și mai vioaie, **peștii orbi misterioși, mari cît o sfăvoacă, cu culoarea lor roz-pandă, pluteau cu mișcări lente ca într-un film obținut cu încetinitorul, părînd că stăpînesc cu calm și cu înțelepciune întreaga mulțime de viețuitoare neastîmpărate, deasupra cărora liniștea peșterii dădea întregii scene un contrast și mai surprinzător.**

De abia după întoarcerea în țară am constatat că aproape toate speciile pescuite acolo cu fiicul crau necunoscute. Aproape la fel s-a petrecut și în celelalte lacuri vizitate de mine în 1970, în sondajele văilor de rîuri în Oriente, în crăpăturile stîncilor cu apă adunată la fund — numite de cubani „grieta" — în zona Matanzas, în apele altor peșteri și așa mai departe.

Dacă fauna subterană terestră din Cuba este excepțional de bogată, aceea din apele subterane ale acestei insule este surprinzătoare. **Cred că nu greșesc spunînd că Cuba este pentru biospeologii adevăratul „Eldorado".**

V-am relatat satisfacțiile avute acolo la fața locului și nu am spus nimic despre bucuria pe care studiul în laborator al materialului poate să-l aducă cercetătorului. Descoperirea unei lumi noi se certifică și se întărește — în domeniul nostru — numai în laborator. Aici apar prin studii de sistematică și morfologie problemele cele mai pasionante de adaptare la mediu, de răspîndire geografică, de filogenie a speciilor și a grupelor.

Posibilitatea comparării faunei subterane cubane cu aceea din America de Sud, America Centrală și cea de Nord, cunoscute din unele lucrări mai recente ca și confruntarea ei cu fauna subterană mai apropiată de noi, din bazinul Mediteranei, aduce nenumărate surprize cercetătorilor Institutului de Speologie „Emil Racoviță". Colonizarea în timp a domeniului subteran a fost condiționată, după cum se știe, de evoluția paleogeografică a uscatului, de influențele exercitate de condițiile climatice ca și de predispozițiile specifice ale grupelor și formelor de viață care nu totdeauna răspund la fel în urma modificărilor factorilor arătați mai sus. Poziția Cubei face ca adîncirea problemelor de studiu ale faunei sale subterane să aibă implicații nu numai de ordin biologic ci și de ordin paleogeografic, geologic și paleoclimatic.

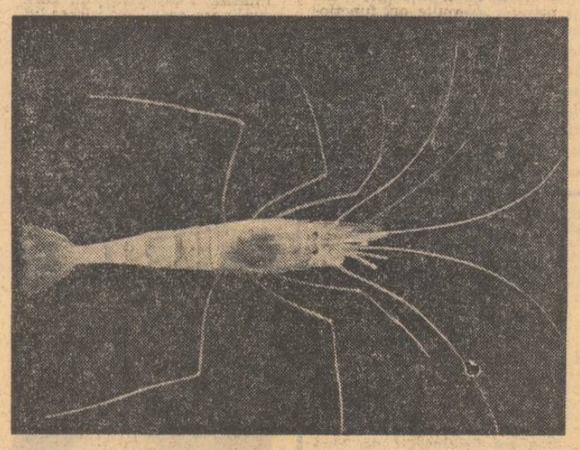

Crustaceu de culoare roșie la care ochii nu au dispărut, pescuit în apele subterane ale peșterii Grieta situată lîngă orașul Matanzas.

Iată o altă profesiune, pînă acum mai mult specifică bărbaților, în care apar femeile: degustători de vinuri! În cadrul unui concurs care a avut loc la Busto Arsizio (Italia) la care s-au prezentat peste 600 de concurenți, printre cei 200 de „absolvenți" s-au numărat nu mai puțin de... 26 de femei. Cea mai bună degustătoare de vinuri a fost proclamată tînăra Adele Colombo. Și s-au întrebat desigur toți: de unde o fi cunoscînd ea atît de bine soiurile de vinuri?

DE PRETUTINDENI

PE LÎNGĂ muzeul de științe naturale din Senckenberg (R.F.G.), s-a deschis în decembrie 1971 un resturant cu 110 locuri, în care se servesc specialități culinare din evul mediu.

CURIERUL U.N.E.S.C.O. dedică ultimul său număr arheologiei submarine **Mii de comori, vestigii a unor variate civilizații au fost deja descoperite de către cercetătorii care s-au încumetat să cerceteze acest nou domeniu al arheologiei.**

DEȚINUTELE din închisorile franceze au dreptul să se fardeze, din motive de ordin ...psihologic. O femeie îngrijită are altă optică de viață și poate privi cu mai multă încredere viitorul... după eliberare.

DINTR-O GREȘALĂ de fabricație, datorată unui exces de drojdie de bere, într-o fabrică din Anglia au explodat 25 de milioane ouă de ciocolată, toată producția din ultimele trei luni.

LA PARIS un oarecare s-a prezentat în fața ghișeului automat al băncii sale pentru a ridica cinci bilete de 100 de franci. Mașina a început să-i dea bancnote fără să se mai oprească. Cînd clientul a ajuns să numere 43, s-a speriat și a chemat poliția. Mașina se stricase.

JULIE BUCKLE, o fetiță răsfățată de 7 ani din Hull — Anglia — a adoptat o... bunică. S-a rugat atît de mama a fost constrînsă să dea un anunț în ziar. Din 30 de răspunsuri Julie a ales o văduvă de 69 de ani, fără nepoți.

Sonia Laurenss, o fermecătoare prezentatoare de modă, care în 1971 a reușit să obțină titlul de „Miss France" va dormi o sută de ceasuri. Aceasta, datorită forței unui hipnotizator modern Yvon Yva, care prezintă cu mult succes „numărul" pe scena unui teatru parizian. Îndelungata adormire — care se va desfășura sub un continuu control medical — este organizată pentru spectatori, dar și pentru... reclamă.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

LA ÎNCEPUT A FOST NIKE

de Nicolae LUPU

Un yacht ancorat la debarcaderul unui mare lac de lîngă Chicago a luat foc și a ars. În fața judecătorului Epton, au fost aduși făptașii, membri ai tribului indian Chippewa. Unul din acuzați însă a reușit să transforme procesul dintr-un caz de drept comun într-un conflict „internațional" cu toate elementele unui incident de anvergură.

El a arătat tribunalului că tribul său Chippewa se află în stare de război cu guvernul Statelor Unite în urma încălcării de către acesta din urmă a tratatului semnat în 1930. Conform acestui tratat, tribului Chippewa i se promite dreptul asupra unui teren unde s-a construit după război o bază de rachete Nike acum abandonată. Indienii au solicitat pămîntul dar nu l-au căpătat, probabil pentru că urmează să fie amplasate rachete mai moderne. Împinși însă de condițiile grele în care trăiau, indienii au hotărît să ocupe terenul ce li se cuvenea conform tratatului americano-chippewan. În timpul unei ciocniri cu poliția indienii au riposta cu bombe artizanale. Una a căzut pe yachtul ancorat în apropiere și a produs incendiul.

Indienii au fost trimiși în fața tribunalului nu pentru că au ocupat cu forța terenurile în cauză, sau că „au tulburat ordinea", ci pentru că „au dat foc unui yacht". Acum ei argumentează că în urma încălcării tratatului de către autoritățile americane au dreptul la statutul de beligerant „ca oricare cetățean al unei țări aflate în stare de război cu Statele Unite". În acest caz incendierea yachtului ar fi considerată pagubă de război și ar urma să fie suportată de partea care a provocat conflictul. Așa ar ajunge în discuția tribunalului și problema tratatului din 1930.

Judecătorul nu a răspuns încă la această linie de argumentare și și-a acordat răgaz de gîndire pînă la 5 iunie. Ce s-ar întîmpla dacă el ar accepta-o și ar adăuga că de fapt sursa tuturor relelor constă în amplasarea de rachete pentru că ea a dus la nesocotirea tratatului americano-chippewan? S-ar crea un interesant precedent în eforturile de prohibire a cursei înarmărilor. Mai ales dacă cei ce realizează venituri de pe urma rachetelor Nike și compania ar fi puși să plătească pagubele. În caz contrar — nu lipsesc exemplele — tot săracii băștinași vor fi puși să plătească oalele sparte în timp ce proprietarii de rachete și yachturi vor prospera.

Pentru a reuși această „figură" nu e suficient să fii o vedetă a baletului clasic. Trebuie să ai și excepționale daruri atletice, un îndelungat antrenament. Să știi să transformi în grație și firesc, ceea ce în fond nu e decît o mare sforțare mușchiulară. Aceasta o știu prea bine „pasionații" care au aplaudat călduros celebrul cuplu de dansatori sovietici Iulia și Stanislav Vlasov, în turneu în S.U.A., cu ansamblul Osipov.

CERCETĂTORUL italian Carlo Mauri a hotărît să întreprindă aceeași călătorie pe care a făcut-o renumitul navigator Marco Polo. Acesta a ajuns la timpul său în China în 3 1/2 ani. Carlo Mauri vrea să ajungă pe mare și pe uscat — într-un an.

CEA MAI MARE anvelopă de automobil din Europa a fost produsă de firma „Michelin" din Franța. Avînd un diametru de 2,52 m, grosimea de 95 cm, anvelopa cîntărește 1 120 kg. și va fi folosită la netezirea terenului pentru construirea autostrăzilor.

SPECIALIȘTII iugoslavi în domeniul electronicii au reușit să pună la punct un aparat capabil să execute munca a 24 de infirmiere.

ÎN R.F. A GERMANIEI se vor fabrica vagoane de dormit cu instalații de duș, iar în Italia, vagoane cu aer condiționat. În unele trenuri au apărut vagoane „Snack bar", în care preparatele culinare conservate prin frig și semipreparatele sînt pregătite (în 75-120 secunde) la două mașini de gătit cu raze infraroșii și la un cuptor cu aer fierbinte.

RADAR... ÎNSUFLEȚIT?

Curioasa comportare a unui patruped care și-a regăsit stăpîna la ieșirea acesteia din spital.

Zilnic, pe cuprinsul globului se înregistrează fapte ciudate, dovedind oamenilor că și animalele dispun de o deosebită inteligență și de un neprecupețit devotament.

Întîmplarea de față s-a petrecut în Franța, într-un mic orășel. Amélie Bousquet avea de foarte mult timp un cîine. Îl primise în dar de micuț, pe cînd avea numai opt săptămîni. Acum îmbătrînise și bietul „Patou" era tare bolnav. Devenise infirm. Picioarele lui refuzau să-l mai asculte. Nu se mai putea deplasa decît cu mare greutate și suferință.

Ce nu încercase stăpîna lui pentru a-l vindeca? Consultase un mare număr de medici veterinari. Toți însă dăduseră din umeri, punînd același diagnostic:

— Reumatism deformat evolutiv. Cazul este ireversibil.

Stăpîna nu se putea hotărî să-l sacrifice, deși o simplă injecție ar fi fost suficientă. Cîinele își păstrase — în ciuda marilor lui suferințe — nealterate inteligența și voioșia. Îi urmărea cu ochii plini de înțelegere fiecare mișcare, fiecare gest.

★

Spre sfîrșitul lunii martie 1972, A. Bousquet s-a îmbolnăvit. Se impunea internarea într-o clinică verificarea diagnosticului, fiind nevoie de o sumedenie de investigații. La început a refuzat. Medicul a insistat, arătîndu-i absoluta necesitate a internării.

Dar ce va face cu Patou? Întîmplarea a făcut ca, în vreme ce se chinuia zadarnic să rezolve problema cîinelui, să fie vizitată de un nepot, care văzînd-o îngrijorată s-a oferit să-l ia la el. Bineînțeles, pentru răstimpul cît stăpîna va trebui să stea internată. Nepotul locuia în altă localitate, la o distanță de circa 80 km de clinica unde urma să se interneze stăpîna.

De cîte ori venea s-o viziteze, nepotul îi aducea vești despre Patou. Într-o bună zi însă, cîinele a dispărut. Fără urmă. Zadarnice au fost căutările. Stăpîna lui a fost anunțată de către nepot, deoarece se fixase ziua ieșirii din clinică. Singurătatea femeie se gîndea că-și pierduse... un bun prieten.

Condusă pînă la poarta clinicii de către sora-șefă, A. Bousquet a avut o mare surpriză. Nu-i venea să creadă ochilor. Patou cîinele bătrîn și infirm o aștepta în fața porții. Slab, jegărit, dar având în ochi strălucirea unei mari bucurii. Reușise să parcurgă, schiopătînd, 80 km pentru a-și regăsi stăpîna.

Prin ce instinct credincioșul patruped a știut și a reușit să ajungă tocmai în ziua ieșirii stăpînii din clinică? Sau a fost o coincidență?

(S-a petrecut în luna aprilie 1972)

ȘI ACUM CINE VA FI LA RÎND?

● Unde poate duce ura dezlănțuită între două familii ● A șasea victimă va fi și ultima?

La Seminara, un mic centru din provincia Reggio Calabria, s-a dezlănțuit o o singeroasă ură între două familii: Pellegrino și Gioffrè. Ultima victimă, a șasea din lanțul tragic, a fost răpusă de patru focuri de revolver în timp ce aștepta cursa de Palmi.

„Și acum cine vine la rînd", este întrebarea celor din Seminara, de față, în Piazza Vittorio Emanuele, la funeraliile ultimei victime. Este vineri, 24 martie, ora 16. Cu șase luni în urmă, tot într-o vineri, două familii și-au declarat război. A șasea victimă se numește Pietro Pellegrino, 44 de ani: a fost ucis cu patru focuri de pistol în timp ce aștepta cursa de Palmi, unde avea întîlnire cu judecătorul de instrucție pentru a fi interogat asupra halucinantei uri dintre familia Pellegrino și Gioffrè. Clopotele bat de înmormîntare nu numai pentru cei închiși în cosciug dar și pentru cei ai „Învinși de o mînă asasină" în această piață sau prin împrejurimi din 1945 pînă azi... bat și pentru cei care vor urma și care vor avea poate parte de o soartă asemănătoare.

Aceasta este convingerea celor 150 de persoane ce iau parte la înmormîntare și se expun, cu omagiul lor, urii familiei Gioffrè. Cei o sută de carabinieri au armele pregătite și priveso cu atenție obloanele ferecate, căci peste tot se poate ascunde un Gioffrè sau un Pellegrino înarmat cu pușcă sau mitralieră. Cu patru luni în urmă, în această piață, în timp ce cortegiul funerar trecea cu a patra victimă, Gaetano Gioffrè, 19 ani, un om înarmat năvăli strigînd să se facă loc. Era Salvatore Pellegrino, omul care cu două zile mai înainte îl ucisese pe tînărul de 19 ani, și care acum căuta pe ceilalți dușmani. În acea clipă, lumea o luă la goană îngrozită și cosciugul răsturnat și călcat în picioare rămase părăsit. În învălmășala creată oamenii își pierdură pălăriile, unii pantofii, unii se treziră cu brațele rupte. Victime n-au fost pentru că din familia adversă nu se aflau decît femei și „codul onoarei" se respectă cu strictețe: în femei nu se trage.

Toți cei aflați la 24 martie, orele 16, în acest loc, știau însă că istoria se putea repeta și dacă nu va fi moarte de om, cosciugul tot va ajunge călcat în picioare cu toată armata care îl escortea.

La Seminara persistă încă antica lege „dinte pentru dinte și sînge pentru sînge". La Seminara aproape nimeni cu cunoaște cuvîntul „iertare". Aici a avea onoare înseamnă a fi bărbat pentru tine și ai tăi și cînd nu ești în stare să speli rușinea, nu mai ai dreptul la viață. Toate porțile îți se închid...

În scopul de a analiza schimbările survenite pe căile respiratorii ale fumătorilor, colaboratorii științifici ai Centrului experimental de cancerologie, de pe lîngă Institutul de Cercetări științifice și oncologice al Ministerului Sănătății din R. S. S. Georgia au efectuat o interesantă experiență. Un grup de maimuțe au fost „obligate" să fumeze nouă trabuce pe zi. După patru ani de experimentări maimuțele fumătoare au murit. Cercetătorii consideră că decesul lor se datorește mutațiilor survenite pe căile respiratorii.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

3000 KM. PRIN TUNISIA

Pronunțînd numele acestei țări, sîntem tentați mai întîi să evocăm zidurile calcinate ale Cartaginei, plajele punice, de unde s-au îmbarcat luptătorii lui Hannibal, terasele cu flori și palatele albe de la Sidi-Bou-Said, moscheele hafside ale Tunisului, ruinele romane din Dugga, incredibilul Colosseum de la El Djem sau bătrînele metereze ale Kaiouran-ului. Dar noua Tunisie, care și-a proclamat independența, devenind din vara anului 1957 republică, peste conturul fabulos al trecutului, oferă acum imaginea unei țări tinere, cu planuri ambițioase, gata să înfrunte natura cea mai crudă. Iar proba de foc se dă în sud, la porțile Saharei. O călătorie de peste 3 000 km făcută prin țară, inclusiv în tinuturile cu flăcări ale deșertului, mi-a prilejuit succintele note de mai jos.

Lumea nisipurilor

Cînd pleci din Nefta, oaza răcoroasă, cu ape șopotitoare și mii de palmieri, n-ai crede că la mică distanță de pichetul grăniceresc, postat la granița cu Algeria, se deschide imensul deșert al Saharei. Mașina aleargă încă pe o șosea asfaltată, ici și colo se zăresc puțuri de piatră, unde se adapă cămilele. Deodată, cadrul se schimbă. Valurile de nisip devin mai galbene, cu reflexe aurii în bătaia soarelui de amiază. Tufele de alfa se răresc, pînă cînd dispar cu totul. Deși motorul continuă să duduie, liniștea e acum apăsătoare. Ai senzația că sub un clopot uriaș de sticlă a pătruns o muscă zgomotoasă. După cîteva minute oprim. În jurul nostru nu clipește nimic. Liniștea a devenit de plumb. Sahara se deschide ca un ocean în față. Unde duc talazurile de nisip? Cum te încumeți să pornești înainte, cînd știi că săptămîni, luni, poate chiar ani în șir, din văzduh nu va cădea nici o picătură de apă?! Dar iată, departe, spre linia orizontului, se conturează o caravană care trece alene, nepăsătoare, ignorînd timpul. Călăuza ne spune că oamenii deșertului nu se grăbesc niciodată. Fuga ar aduce moartea. Orice efort suplimentar, orice accelerare înseamnă încă un consum de apă și de energie. De el vei avea nevoie în clipele disperate cînd oazele nu îți ies în cale, cînd trebuie să te bizui numai pe rezistența ta și pe picioarele lungi ale dromaderilor.

Călătorul ce pătrunde în Sahara tunisiană va constata că vîntul, ploile au trasat pe nisip forme de-a-dreptul sculpturale. Dar dacă străbatem distanțe mai mari, impresiile nu vor mai fi la fel de roze. Berberii povestesc astfel lucruri înspăimîntătoare despre lugubrul „cîntec al nisipului", asemănător poate tînguirii sirenelor din legendele mitologice. Fenomenul se explică prin vibrația particulelor fine de nisip, ce imită răpăitul tobelor sau șuerul de flaut.

În timp ce mașina noastră înainta, admirînd peisajul selenar al deșertului, ne-a fost dat să vedem... marea! Valurile veneau dinspre larg lovindu-se de țărm într-o legănare de vis. Distingeam clar spuma apei. Priveam fascinați. Mie îmi venea sub rafalele de arșiță, să mă arunc înainte, spre undele iluzorii ale mării. Nu știu de unde a apărut o mașină imatriculată la Palermo, care a pornit în viteză spre presupusul țărm. Goana mașinii părea un reușit trucaj cinematografic, atît de extraordinară era călătoria peste valuri. Șoferul a renunțat curînd, căci căldura depășise +43 de grade la umbră și nu ne surîdea nici nouă să avem o pană de motor în deșert.

Dușmanul atacă!

Infernul galben! O lume dură, săracă, misterioasă. Savanții nu s-au pus încă de acord asupra cauzelor care au dus la apariția Saharei, altădată un colț de pămînt înfloritor. Dar din descrierile pe care ni le-au lăsat anticii reiese că în ultimii 2 000 de ani nimic nu s-a schimbat spre bine în această zonă a Africii. Dimpotrivă. Ofensiva infernului de nisip nu încetează. Sahara se mișcă, Sahara roade sistematic terenurile ce o înconjoară. În vara lui 1971, ziarul „La Presse", care apare la Tunis, lansa un veritabil S.O.S.: „Sahara mănîncă încetul cu încetul Tunisia. Din lună în lună, din an în an, acțiunea combinată a vînturilor, a soarelui, a apei și a nisipurilor — fără a mai aminti de acțiunea oamenilor — laminează solurile, le despoaie, le lasă complet descoperite. Eroziunea continuă ravagiile sale implacabile iar zona centrală și de sud a țării, odinioară înverzită, nu mai oferă decît aspectul unei stepe cenușii, pleșuve, rebelă la orice cultură". Oamenii de știință afirmă că dacă nu se vor lua măsuri radicale, părți mari din teritoriul țării riscă să devină încă în timpul actualei generații o prelungire a deșertului!

Guvernul tunisian, sprijinit de specialiștii F.A.O. a inceput bătălia pentru stîrpirea cancerului galben, de teama căruia, pe nesimțite, populația a prins să se retragă spre nord. Acțiunea de împădurire e în toi. Dar împădurirea poate avea efecte în cadrul unui plan mai vast, în care creșterea animalelor să fie sincronizată cu asigurarea pășunilor și sădirea unor plante care să fixeze solul.

Unde se află ascuns „aurul vieții"

Rezultatele dobîndite de centrele agricole-pilot, coordonate în sud de specialiștii F.A.O., întrec așteptările. La Ouseltia, în apropiere de Kairouan, unde plouă destul de rar, caravana F.A.O. n-a întîlnit decît nisip și piatră. S-a forat pînă la 500 m adîncime găsindu-se apă. Ea va deveni curînd „Aurul vieții"... Cu trudă, încet, încet, locul nisipos s-a transformat într-o oază minunată, cu caiși, măslini, portocali, mandarini, rodii și piersici. În seara celei dintîi recolte, acolo, la cîțiva pași de împărăția nisipurilor, s-au auzit din nou tobele berbere, s-au încins dansuri, precum odinioară în vechea Eladă a Demetrei. Pelerinii s-au închinat ca și cum se repeta aidoma apariția misterioasă din nisipuri a cetății Kairouan. Fiecare palmă de pămînt smulsă deșertului e o victorie. Fiecare fir de iarbă e începutul unei pășuni mănoase, fiecare puiet anunță pădurile viitorului. Dar cum va fi Sahara în viitor? Descoperiri senzaționale demonstrează că sub deșert e o mare de apă dulce. Grădinile Semiramidei pot renaște!

Guvernul tunisian și-a dat avizul de a participa alături de Algeria, Niger, și Republica Mali la construirea unei căi rutiere transsahariene. Utopie? Nicidecum! Încă în 1879 francezul Duponchel a pus la punct un proiect, neconcretizat din lipsa mijloacelor bănești. Noul traseu, alegînd varianta unui drum nord-sud va însuma 3 170 km. Și iată cum, peste cîțiva ani, mii de automobile dotate cu aer condiționat și frigidere vor zbura pe fantastica șosea, oferind turiștilor priveliști unice, iar activității economice un drum sigur, legînd localități îndepărtate, uitate de lumea civilizației noastre.

Sahara! Omul zborurilor cosmice, dezolat de pustiurile selenare, vrea să aducă bucuria belșugului mai întîi în deșertul gigantic al pămîntului. Oare în ce an va oferi Sahara imaginea unor ogoare mănoase, cu felahi harnici, cu livezi pline de fructe roșii, mai roșii decît soarele ce le-a împrumutat văpaia, cu lacuri albastre unde înoată pești vineții, cu parcuri umbroase, pe aleile cărora zburdă copii, cu lanuri unduite de vînt, cu orașe prospere, în care nimeni nu va mai suferi de foame și de sete?

S-ar putea ca nepotolitul nostru secol să aducă cu sine și această „minune". Dacă OAMENII vor vrea!

Aristide BUHOIU

Desen de Gabriela BARCAN

SPIRALE

LOTO - POEME

de Eugen BARBU

După un grav *Recviem* poeta Nina Cassian ne oferă aceste Loto-poeme, nu lipsite de un haz secret pe care iubitorul de poezie le gustă la exact valoarea pe care o au. O mai veche experiență surrealistă (vezi *Scara 1/1*), o anumită înclinație spre fantasticul pur, eliberat de orice constrîngere formală o conduce pe autoarea noastră în imperiul turbat al cuvintelor care odată nesupravegheate pot să alcătuiască farsele cele mai atroce. Este inventată chiar o *limbă spargă* în stare să dinamizeze înțelesul comun și să alcătuiască un limbaj de complicități, plin de aluzii la persoane ce se vor recunoaște probabil cu ușurință în aceste scurte epigrame, destul de străvezii. Dacă nu absolutizăm deci cuvîntul, de obicei legat de o accepțiune comună, omologată de grămătici și de pedagogi putem deci să ne desfătăm în toată regula cu efectele care țin de focurile de artificii. Iată *Ora de joc*, care e un fel de predoslovie care anunță aruncarea zarurilor poetice : „*Vine (cînd vine) ora de joc / Mina-i o fundă. Ochii-pisici / Sfinții, martirii, se fac iarăși mici / și-n azime blînde se coc / Ninge. Noaptea ne învelim / cu hîrtie de poleială / Ființa noastră minerală / sună ca un heruvim / Ziua, ne lăcuim portocaliu / și avem degete iuți / cu care cîrmim mai tîrziu / corăbii cu argonauți / Cît viața, cît moartea poate / ora de joc se dilată / ca după acestea toate / să-nceapă încă o dată*". Finalul, cum poate fi ușor recunoscut, e arghezian, tumbele aparțin Ninei Cassian. *Trei compuneri de nota zece* ar fi un cîntec școlar de recreație, nu lipsit de unele stilete înmuiate în venin : „*Iar e lună plină / Cerul e senin / Mii de luminițe pe cărare vin / Ei sînt. Licuricii. Vara e în toi / Au în trupuri fosfor luminînd vioi / Luna e rotundă, Cerul foarte clar / Sprintene cortegii pe cărări apar / Sînt acele gîze care-n miezul verii / decorează cringul cu văpăi-puzderii / E o tobă luna. Cerul-gol înalt / Umblă prin tufișuri sunete de smalț / Vara proferează tonuri predilecte / prin aceste mute, gingașe insecte / Selenare semne. Limpede vector / Habacuc ! Strigoii ies din groapa lor / Ei sînt. Licuricii. Vara e în toi / Au în trupuri fosfor luminînd vioi*". Grațioasă, plină de candoare, poema conține o otravă destul de bine decantată. O altă versiune, a treia, a aceleiași cîntări de recreație este înnobilată de o melancolie plină de ironie și atunci prețul caratului poetic crește : „*Bate vîntul toamnei peste munți și văi / (Magică iubită, unde-s sînii tăi ?) / Bate vîntul toamnei peste gesuri, ape / (Gura ta de fosfor scapără aproape) / Bate vîntul toamnei peste marea mare / (Ochiul tău nociv ca gușterul tresare) / Bate vîntul toamnei peste deltă, deal / Niciodată vîntul nu fu mai real) / Bate vîntul toamnei peste grohotiș / (Vino să-mi împlinți sărutul pe furiș) / Bate vîntul toamnei peste vulcani, cascade / (Eu recit fragmente din Upanișade) / Bate vîntul toamnei peste lungi prăpăstii / (Eu te țin în brațe ca să nu te-mprăștii) / Bate vîntul toamnei peste gropi, movile / Tu, acestea toate, să le-nveți, copile*".

Și din moment ce Nichita Stănescu și Ion Gheorghe, urmați de Gh. Tomozei și alții au început să umble la cutia cu maimuțe a cuvintelor de ce nu ar dansa și Nina Cassian pe sîrmă ? „*In strîmtoarea Skagerak / Ieri am pescuit un rac / In strîmtoarea Kategat / era pește, dar sărat / In strîmtoarea Beltul Mare / un homar și cinci homare / In strîmtoarea Beltul Mic / o plătică și-un plătic / In strîmtoarea Dardanele / Trei plătici și opt plătele / In strîmtoarea Mării Behring / o heringă și un hering / Da-n strîmtoarea Magellan? / Patru mrene și un mrean / Da-n Canalul de Suez ? / Midii fierte cu orez / Da-n Canalul Panama ? / Știu că da și știu că ba*" și așa mai departe. Rimarea arbitrară și deschisă poate duce la efecte grațioase. Exemple și mai ilustre se pot găsi în toată literatura universală, așa că să nu ne speriem și să vedem ce-i mai trece prin cap poetei ? „*Regelui de pică îi plac fetele / Lor le place mult mai mult valetele / Umblă fetele cu capu-n nouri / Poartă numai rochii cu carouri / Solitarul rege, seara, după / cină bea otravă dintr-o cupă / E regina, deci moștenitoare / pe decarii care mai de care*" (Pasențe).

Un pamflet săltăreț mi se pare „Arme cu două tăișuri" : „*Dragă Adame / mi-e foame / Dragă Pandele / mi-e sete de rele / Aș putea, în aceste veri patriarhale / să ucid oameni și animale / — Cum ? întreabă Pandele / — Cum ? întreabă Adam / — Cu singurul cuțit pe care-l am / E un cuțit de blană / cu minerul de miere / e un cuțit care n-are putere*". Aceeași ironie la o mare potență găsim și în „Romanță cu țînțar" : „*Îți mai aduci aminte, toamnă ? / Era tîrziu. Eram o domnișoară / Aveam lungi rochii roz, lila / și îl aveam pe vino-ncoa / sub forma unui cățeluș / cu ochi de cocs, cu bot de pluș / Fugind de sufletele moarte / de-atîtea ori ieșeam din carte / mă lepădam de privilegii / visînd să pot rosti exegii / să las pe drumul nimănui / clădiri, poeme și statui / Îți mai aduci aminte, vară ? / Era-n amurg. Eram murdară / Îmi șiroiau pe două laturi / zadarnici, amîndouă / zbura țînțarul Anofel / pe lîngă sînul meu rebel / pe gura mea de poamă coarnă / Era în zori. Și era iarnă*". Dacă ne gîndim bine, poemul e chiar frumos și trist, cum trebuie să fie mai ales lucrurile desăvîrșite.

Din categoria jocurilor arghieziene din care se trag aceste *Loto-poeme* mi se pare și „Madam Pisica" : „*Madam Pisica, strămătușa / motanului de la fereastră / încearcă de trei veacuri ușa / Dar n-o primim în casa noastră / Madam pisica are vicii / și a scandalizat vecinii / Se scapă-n florile grădinii / și toarce : veni, vidi, vici... / Trufie, lăcomie, rut / încolo nu face nimic / Latina ei de împrumut / Aceasta e Madam Pisica*"

Și cînd se distrează, Nina Cassian rămîne, după cum se vede, o remarcabilă poetă.

Clepsidra

ALBĂ CA ZĂPADA

de Constantin VIȘAN

Aerul devenise apăsător. Vîntul nu mai adia deloc prin oraș. Îi amorțiseră picioarele de-atîta umblet și-acum poate dormea dus prin pădurile de la Snagov ori Pantelimon. De obicei animată, deosebit de zgomotoasă, Piața din cartierul meu căzuse într-o acalmie deplină. Parcă și culorile fructelor și legumelor se degradau văzînd cu ochii sub vipia neobișnuită a soarelui. În zadar erau stropite cu apa din gălețile și urcioarele ascunse sub tarabe. Frunzele salatei se pleoștiseră de tot. Nu mai stăteau înfoiate ca fustele ardelencelor. Ridichiile de lună își pierduseră și ele roșeața din obraji. Ceapa verde zăcea resemnată în snopi. Gulralivi de felul lor, vînzătorii nu mai scoteau nici o vorbă. Se uitau cu indiferență, blazați, la mușterii. Nu mai făceau nici un efort să-și laude marfa. Erau probabil conștienți de inutilitatea unei astfel de încercări.

— Ce rost ar mai avea pe-un asemenea potop de căldură ? păreau să spună figurile lor arse de soare.

Iată însă că atunci cînd nimeni nu se mai aștepta la vreo surpriză, în decorul pieții amuțite țîșni o reclamă aproape nefiresc de veselă : la Albă ca Zăpada, neamule ! La conopida ! Nu puneți mîna că se pătează ! Alegeți numai cu ochii !

M-am apropiat de locul de unde veneau vorbele rostite ca o glumă, ca un cîntec. Pe o tarabă, lîngă niște cartofi cu pielița roză, jupuită de prea mult spălat și o movilită de cireșe pietroase, se răsfățau cîteva conopide de-un alb incredibil. Păreau niște fructe crescute într-un copac exotic. Albul lor de zăpadă sugera niște mirese eschimose. Grădinarul poet le desmierda într-una, cu o veselie molipsitoare. Vecinii lui începură să mai prindă curaj...

— Care mai iei ceapa verde ? Un franc snopu. Prăpădești cu el un kil de brînză și-o mămăliță.

Îndemnați de boarea de curaj care porni să adie la toate tarabele, se-nscriseră în replică și celelalte rubedenii ale conopidei : Arăieiul iute, ardgos și plin de importanță, ca un cronicar dramatic ; Varza timpurie, grăbită ca fata la măritat ; castravetele, fălos ca un flăcău ieșit întîia oară la horă ; fragii impudici și mazărea misterioasă, ca un loz în plic.

Și oamenii prinseră să cumpere fără să mai stea prea mult în cumpănă... Vorba dulce mult aduce... Dacă unii posomoriți vînzători de prin magazinele noastre ar trece mai des prin piețe, ar pricepe, poate, cine este sufletul comerțului.

ACTORII SE MĂRTURISESC

Nineta GUSTI :

„DACĂ N-AȘ FI AVUT ÎNCREDERE ÎN OAMENI MI-AR FI FOST IMPOSIBIL SĂ TRĂIESC"

— Care este cea mai *ciudată* amintire pe care o păstrați ?

— Intrarea mea la Conservator.

— Povestiți-o.

— Se dădeau examenele de admitere la Conservatorul de artă dramatică. Mă așezasem, singură, în ultimul rînd de bănci. După ce a fost examinat și ultimul candidat, un glas din comisie a întrebat dacă mai e cineva. Mi-am strigat numele și am venit în față. După cîteva momente mi s-a spus că nu eram trecută pe tabel. Am explicat că nu avusesem bani pentru taxă. Cei din comisie s-au consultat și au hotărît să mă urc, totuși, pe scenă. Am recitat poemul lui Lucian Blaga : „Moartea lui Pann". Apoi am tăcut. Așteptam. Am auzit numai atît : „Fetițo, ai să vii la clasa mea". Mă chema doamna Lucia Sturdza Bulandra. Lîngă ea se mai aflau Maria Filotti, Ion Manolescu...

— Debutul ?

— În primul an de conservator. Am fost distribuită în „Mătrăguna", alături de marele Storin.

— V-ați început bine cariera.

— Carieră ? Mă consider unul dintre actorii care n-au reușit să facă, în sensul major, carieră în teatru.

— Mi-ați exclus o întrebare.

— Anume ?

— Cu ce rol vreți să vă încheiați cariera ?

— N-am ce să închei. N-am făcut teatru din vocație.

— Atunci ?

— Trebuia să-mi asigur existența. Și fiindcă am început cu teatrul și aplauzele nu m-au ocolit, am rămas.

— Regretați ?

— Un singur lucru.

— E fără îndreptare ?

— Da. Pentru că e prea tîrziu. Am vrut să joc tragedie... Teatru antic, Cezar și Cleopatra, Ciocîrlia...

— Puteți mărturisi și vinovatul ?

— Da. Fizicul meu. El mi-a jucat marea festă.

— Cu toate acestea, amintiri din teatru aveți.

— Și cui folosesc ?

— Poate, unora, ca experiență...

— ...Copilării. Fiecare pe pielea lui. Asta este experiența cea mai sigură. Mai ales în teatru.

— Vă opriți aici mărturisirile ?

— Nu. Am vrut să fac precizarea. Acum pot să continui împăcată.

— Ce credeți că este teatrul ?

— O meserie. Cînd înălțătoare, cînd ridicolă.

— Și totuși ați făcut-o.

— Am simțit oamenii alături de mine. Îmi mulțumeau la fiecare apariție. Și știți de ce ?

— ?!

— Le dăruiam rîsul. Restul aveau și ei. Rîsul le lipsea.

— Înseamnă că le-ați dăruit destul.

— Nu știu. Dar altceva nu am avut. Și e singurul lucru pentru care îmi iert că am făcut teatru, fără să am vocație.

— Cine v-a fost partener ideal ?

— Radu Beligan. Am fost vioara a doua în spectacolul „Aproape de cer".

— Și ?

— Și încă mulți alții. Pentru că eu n-am visat lîngă mine actori mari, ci parteneri buni.

— În scenă, ați avut vreun moment de supremă satisfacție ?

— Cînd am rostit monologul final din „Femeia îndărătnică".

— Ați plîns mult în viața dumneavoastră ?

— Ori de cîte ori un om a avut o mare bucurie. Atunci am plîns și eu... de bucurie.

— Credeți în oameni ?

— Dacă n-aș fi avut încredere mi-ar fi fost imposibil să trăiesc.

— Deziluzii ?

— Cine nu are ? Credeți că eu n-am deziluzionat pe alții ?

— Ce cărți citiți ?

— Romanul științifico-fantastic. De Dostoievski mă feresc pentru că mă tulbură îngrozitor. Cartea vieții mele rămîne „Marile speranțe" a lui Dickens.

— Cea mai mare obsesie a vieții ?

— Moartea. Am avut o teamă fantastică de moarte.

— Ați avut ?

— Da. Acum nu mai cred în ea.

— Ce ați fi vrut să fiți ?

— Scriitoare.

— Ați încercat ?

— Da. Și am înțeles că mi s-a refuzat talentul. De atunci nu-mi mai place nici măcar să mă iscălesc.

— În ce credeți cel mai mult ?

— În dragoste.. Cînd am simțit că o pierd, m-am grăbit să apăr tot ceea ce a fost frumos.

— Sînteți fericită ?

— Da. Mi-am împlinit un mare vis. Stau la țară.

— Și ce faceți aici la țară ?

— Iubesc animalele și florile.

Vasile POPESCU

Cititorilor revistei Magazin
le dorim să găsească
în viețile oamenilor
de artă
Gusti Lenț

MICA ENCICLOPEDIE

Un proces rămas pe rol de... 339 de ani

de L. SĂRĂȚEANU

În vara lui 1968, în orașul austriac Lindau, fizicienii laureați ai Premiului Nobel se întîlneau în cea de a șasea conferință a lor. Peste cîteva luni, istoria avea să înregistreze un moment crucial : coborîrea primului om pe Lună. Printre savanții reuniți la Lindau se aflau numeroși cercetători care își aduceau contribuția, într-un fel sau altul, la această biruință a geniului uman. Ce vor fi simțit acești fizicieni ascultînd cuvintele rostite de cardinalul König, prelatul catolic al Vienei, care saluta conferința lor în numele Vaticanului ? Distinsul slujitor al bisericii evoca pe un strămoș și profesor al tuturor fizicienilor lumii spunînd : „...Sînt în măsură să declar în fața acestui for, că se va lua o inițiativă corespunzătoare pentru a da cazului Galilei o soluție clară și deschisă".

„Cazul Galilei" ! Procesul a avut loc la 22 iunie 1633. De atunci, deci de 339 de ani, recursul a rămas pe rol. „Soluția clară și deschisă", așteptată încă și astăzi, a început a fi căutată în 1964, cînd Papa Paul al VI-lea a inițiat editarea unei biografii oficiale a nefericitului savant.

Galileo Galilei a fost în istoria cunoașterii omenești, nu numai un ilustru deschizător de drumuri, dar și unul dintre mucenicii nedreptății. Omul care a inițiat cercetări matematice destinate să deschidă drumul calculului infinitezimal și celui al probabilităților ; personalitatea care a înlocuit dinamica lui Aristotel cu dinamica modernă ; care a enunțat principiul inerției și a intuit relativitatea ; care a descoperit legile căderii corpurilor și pe plan înclinat ; care a fundamentat știința rezistenței materialelor și a făcut să progreseze hotărîtor optica și acustica — a fost un „eretic" și un „obscurantist". Așa, cel puțin, a fost declarat de către reprezentanții tribunalului inchizitorial pentru vina de a fi susținut și crezut în „concepția falsă după care soarele ar fi centrul pămîntului, iar pămîntul se mișcă și nu-i centrul lumii". Pentru această vină, în anul de grație 1633, același tribunal l-a condamnat pe Galileo Galilei la închisoare și i-a impus ca timp de trei ani să spună, o dată pe săptămînă, cei șapte psalmi de pocăință. Dacă marele savant a spus sau nu psalmii, după abjurarea pe care a semnat-o în mănăstirea dominicană Santa Maria unde a sosit, în fața cardinalilor Sfîntului Oficiu, condus, călare pe catîrul inchiziției și îmbrăcat în cămașa albă a penitenților, — nu se va ști niciodată. În schimb, se știe că el n-a pronunțat vestitul : „e pur si muove" (Și totuși se mișcă !) Propoziția a fost rostită pare-se de elevii lui și a intrat în legendă. În ce-l privește, bătrîn (avea venerabila vîrstă de 69 de ani) și aproape orb, a avut totuși puterea de a-și continua opera de cercetare și de a concepe o nouă lucrare în domeniul astronomiei pe care și azi o cercetează cu respect specialiștii.

Și se mai știe precis că cel care a plăsmuit una dintre primele lunete perfecționate, devenind vestit în lumea întreaga prin acest „ochean" cu care a descoperit noi planete și noi aștri era dăruit cu harul de a vedea... departe, nu numai pe tăriile albastre dar și în timp. Dovadă nota pe care a așezat-o pe marginea unei pagini din ultima sa operă : „Luați aminte teologi care voiți să faceți din problemele legate de mișcarea soarelui și pămîntului chestiuni de credință, că vă expuneți pericolului de a trebui într-o zi să condamnați pentru erezie pe cei ce afirmă azi că pămîntul stă fix, iar soarele se mișcă în jurul lui".

ECOURI

„NO PINCHA" este un film-document despre lupta poporului din Guineea împotriva colonialiștilor portughezi.

ALFRED HITCHCOCK a ajuns la cel de-al 53-a film intitulat „Frenezie". În acest an el va realiza alte trei filme în colaborare cu casa de filme „Universal".

ACTRIȚA poloneză Malgorzata Braunek, lansată în unul din ultimele filme ale lui Andrzej Wajda, deține rolul principal din pelicula „A treia parte a nopții" regizată de Andrzej Zulawski.

VITTORIO DE SICA a primit premiul „Ifida" care se acordă anual la New York pentru cel mai bun film străin (este vorba de filmul „Grădina din Finzi Contini"). Actrița Dominique Sanda a primit premiul pentru cea mai bună actriță străină înaintea lui Julie Cristie și Margaret Leighton.

DUPĂ O ÎNDELUNGATĂ absență de pe platourile de filmare, Audrey Hepburn (care de cîțiva ani locuiește la Roma împreună cu soțul ei, dr. Dotti) a semnat un contract cu producătorul Billy Wilder pentru a turna în filmul „Unora le place caldă". Partenerul ei va fi Jack Lemmon. Primele secvențe vor fi turnate la Roma și apoi în S.U.A.

NICI FILMUL **nu poate rămîne străin de marile probleme ale științei contemporane. „Omul cu creierul grefat", semnat de cineastul francez Jacques Doniol-Valcroze, nu pretinde să rezolve problemele pe care le-ar ridica o asemenea ipoteză științifică, ci se interesează mai mult de sentimentele unui spirit transplantat într-un alt corp.**

MARK FRECHETTE, tînărul pe care Antonioni l-a scos din anonimat și l-a făcut actor încredințîndu-i rolul principal din „Zabriskie Point", turnează în Sicilia alături de Alain Cuny în „Dragoste, răzbunare, tragedie și așa mai departe" în regia lui Filippo Ottoni.

MAMSY FARMER turnează în Iugoslavia alături de Ugo Tognazzi și Alain Cuny în filmul „Maestrul și Margareta", ecranizare a celebrului roman al lui Bulgakov, pe care o regizează Aleksander Petrovič.

DUPĂ ROMANUL său „Afecțiune", scriitorul bulgar Alexandr Karasimeonov a realizat un scenariu pe care îl va turna regizorul Ludmil Staikov, tema filmului ocupîndu-se de probleme din actualitate și avînd ca eroină o tînără la vîrsta primelor înfruntări cu viața. Interpreți principali : Violetta Doneva, Dorothea Tonceva, Banko Bankov, Nikolai Binev.

KIRK DOUGLAS într-un curios instantaneu în timpul turnărilor : vrînd să se așeze pe un scaun nu observă că este ocupat. Kirk Douglas are 56 de ani împliniți și din căsătoria sa (considerată cea mai solidă din cinematografie) cu Anne Buydens are doi băieți de 17 și 14 ani. A fost rînd pe rînd, chelner, grădinar, paznic de noapte, pentru ca la 30 de ani să cunoască celebritatea.

SERGIO ENDRIGO a dedicat rîndurile de mai jos cititorilor „Magazin"-ului, în care vede o parte din publicul care l-a făcut o atît de frumoasă primire în România. În luna martie, Endrigo a fost prezent în Brazilia („țară în care sînt, poate, mai popular decît în Italia...") în vederea unor apariții T.V. și a rezolvării unor probleme legate de difuzarea discurilor sale. Au urmat apoi, cîteva concerte la Tel-Aviv. În concursul radiofonic „Un disco per l'estate" — 1972 a înscris cîntecul „Angiolina". Endrigo explică neparticiparea sa la festivalul de la San-Remo din anul acesta prin aceea că i s-a părut riscant, în absența unei melodii de valoare ; în plus, și organizarea a fost defectuoasă, iar nivelul concursului — slab. Iar „Canzonissima" este un concurs T.V. „de simbăta seara", și tinerii, publicul său preferat, nu stau acasă simbătă seara... În prezent, Endrigo pregătește un disc L.P. (pe care cîntă în engleză) cu melodii scrise pe versurile unor mari poeți americani, din creația cărora a ales acele poeme ce posedă „o muzică interioară" ; o istorie a Americii în miniatură. La ora actuală, Endrigo apare într-o serie de emisiuni T.V. la Milano, cîntă în săli de dans, întreprinde mici turnee în Italia și pregătește un nou disc „single", pe textele prietenului său Bardotti. Casa de discuri Electrecord intenționează să-l editeze, în cursul anului viitor, un al doilea disc L.P.

Cititorilor revistei „Magazin"
cu simpatie
SERGIO ENDRIGO

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 4 IUNIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastica pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Campionatele europene de box — tineret. 16.00 Postmeridian. 17.05 Film serial pentru tineret „Potcoava de piatră". 17.40 Cîntare patriei. 19.00 Zalău 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Fotbal : Steaua—Dinamo București. 20.45 Filmul „Încurcătura blestemată". 22.35 Telejurnal. PROGRAMUL II : 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Concertul Orchestrei Filarmonicii de stat din Ploiești. 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.05 Seară de romanțe. 21.30 Din lumea științei. 21.50 Program de circ.

LUNI 5 IUNIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Căminul. 18.45 Ecranul. 19.05 Expoziția națională de pictură și sculptură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 În întîmpinarea Conferinței naționale a P.C.R. și a celei de a 25-a aniversări a Republicii. Țara întreagă în întrecere. 20.00 Film serial: Salut Germain 21.10 Prim plan: Ion Cristea, Erou al Muncii Socialiste, directorul Șantierelor Navale Oltenița. 21.40 Să înțelegem muzica. 22.30 24 de ore. 22.45 Campionatele europene de box — tineret.
PROGRAMUL II : 20.00 Cupa Primăverii — competiție de mini-baschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Romantic-Club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 6 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Căminul. 11.15 Prim plan : Ion Cristea. 11.45 „Patru tanchiști și un cîine". 12.40 Telejurnal. 14.00 Campionatele europene de box — tineret. 17.30 Curs de limba franceză. 18.00 Steaua polară. 18.30 Interpretul săptămînii : Benone Sinulescu. 18.45 Dinamica societății românești. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 În întîmpinarea Conferinței naționale a P.C.R. și a celei de a 25-a aniversări a Republicii. Țara întreagă în întrecere. 20.20 Telerecital Dina Cocea. 21.35 Dacia opus 1300. 22.00 Trubadurul dorului. 22.30 24 de ore. 22.45 Campionatele europene de box — tineret (sferturi de finală).
PROGRAMUL II : 20.00 Filmul „Prima lecție". 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.00 Telex tehnico-științific. 22.10 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 7 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Selecțiuni din emisiunea „Promenada duminicală". 9.30 O viață pentru o idee : Emil Racoviță. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Filmul „Prima lecție". 12.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză. 18.00 Emisiune de actualitate muzicală. 18.25 Noutăți cultural-artistice. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Filmul „Jurnalul Annei Franck". 22.40 24 de ore. 22.50 Campionatele europene de box — tineret (semifinale). PROGRAMUL II : 20.00 România în lume. 20.30 Portativ. 21.15 Viața economică a Capitalei. 21.35 Colecția dr. Minovici. 21.50 Mușatinii. Seria a 7-a : „Cine pîndește a mai pîndit".

JOI 8 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Filmul „Jurnalul Annei Franck". 12.50 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Sensul acțiunii : perfecționarea. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Pagini de umor : Aventuri în epoca de piatră. 21.50 Universitatea TV. 22.35 24 de ore. 22.50 Campionatele europene de box — tineret (semifinale). PROGRAMUL II : 20.00 Seară de teatru : „Mama s-a îndrăgostit" de Ion Băieșu. 20.40 Agenda. 20.50 Desen animat. 21.00 Bucureștiul necunoscut. „Curtea Veche". 21.20 Planeta giganților. 22.10 Cărți și idei.

VINERI 9 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Universitatea TV. 9.50 Violonistul Gheorghe Toader. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Desen animat. 10.45 Sensul acțiunii : perfecționarea. 11.15 Pagini de umor. 12.05 Film serial pentru copii : „Ali și cămila". 12.30 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17.30 Curs de limba germană. 18.00 Pentru sănătatea dv. 18.15 Satul contemporan. 19.00 Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Filmul „Măsura riscului". 21.55 Radiografia unei mentalități. 22.35 24 de ore. 22.45 Campionatele europene de box — tineret.
PROGRAMUL II : 20.00 O viață pentru o idee: Paracelsus. 20.20 Oaspeți ai vieții muzicale românești. Dirijorul Pierre Colombo (Elveția) ; Violoncelistul Enrico Mainardi (Italia) ; dirijorul Zdenek Kosler (R.S. Cehoslovacă). 21.10 Agendă. 21.20 Cluburi sportive bucureștene. 21.45 Film documentar „Liniorii". 22.00 Dans și muzică din R.P. Polonă.

SÎMBĂTĂ 10 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia. 10.50 Radiografia unei mentalități. 11.30 Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România. 11.45 Teatru scurt „Mama s-a îndrăgostit" de Ion Băieșu. 12.30 În slujba sănătății. 13.45 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.00 În direct : Start în cursa automobilistică de 24 de ore de la Le Mans. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.15 Teleenciclopedia. 20.45 Filmul serial „Schulmeister". 21.40 Luna și trei bani jumate. „Emisiune cosmică umoristică Varietăți-10". 22.40 Anglia — noutăți tehnico-științifice. 23.00 Telejurnal. 23.10 Campionatele europene de box — tineret (finale). PROGRAMUL II : 16.30 Agenda. 16.40 Melodii și jocuri populare. 17.05 Reportaj bucureștean. 17.25 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.50 Filmul „Străzile au amintiri".

COOP

Doriți să fiți la curent cu cele mai reprezentative lucrări din literatura română și universală ?
Doriți să vă îmbogățiți biblioteca dv. personală ? cu cărți noi, atractive și interesante ?
Vi le puteți procura prin :

UNIVERSALCOOP

Librăria „Cartea prin poștă" a cooperației de consum

Str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12, sectorul 6, București

Vă recomandăm cîteva titluri, pentru care ne puteți adresa comenzi printr-o carte poștală. Plata se face la primirea coletului.

H. de Balzac, Istoria celor treisprezece, lei 16
Charlotte Brontë, Jane Eyre, lei 16,50
N.D. Cocea, Fecior de slugă, lei 7,75
O. Davico, Poezia (roman), lei 19,50
B. Șt. Delavrancea, Sultănica, lei 8,50
Ch. Dickens, Documentele postume ale clubului Pickwick, lei 27
Th. Dreiser, Stoicul, lei 12
Th. Dreiser, O tragedie americană, vol. I—II, lei 32
M. Eminescu, Sărmanul Dionis, lei 7,25
G. Flaubert, Doamna Bovary, lei 12
J. Galsworthy, Comedia modernă, vol. I—III, lei 32
J. Girodoux, Roman, lei 14,50
J. London, Martin Eden, lei 15,50
V. Lossa, Casa verde, lei 11,30
T. Mann, Doctor Faustus, lei 24
Camil Petrescu, Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război, lei 7,70
Cezar Petrescu, La Paradis General. Miss România, lei 13,50
P. Popescu, Dulce ca mierea e glonțul patriei, lei 12
B. Prus, Păpușa, vol. I—II, lei 27
M. Sadoveanu, Șoimii, lei 4
M. Secov, Țara făgăduinților, lei 12,50
Z. Stancu, Pădurea nebună, lei 10,50
Z. Stancu, Desculț, lei 16
Stendhal, Mănăstirea din Parma, lei 16
Stendhal, Lucien Leuwen, lei 21
I. Teodoreanu, Să vie Bazarcă, lei 5,75
F. Thiess, Caruso, lei 27
R. Tudoran, Fiul risipitor, lei 10,50
I.S. Turgheniev, Prima iubire, Fum, lei 7,25
A. Vinogradov, Defăimarea lui Paganini, lei 14,50
M. Sadoveanu, Cîntecul Mioarei, lei 8,75
A. Huxley, Punct și contrapunct, lei 15,50

Plata se face la primirea coletului (5214 C)

Însemnări de spectator

„REVISTA ARE CUVÎNTUL"

de Al. CORNESCU

Nu se poate spune că teatrul „C. Tănase" n-a făcut un efort considerabil pentru montarea noului spectacol de revistă, pe care-l dedică centenarului existenței acestui gen în țara noastră. Poate mai mult decît în trecut, am admirat de această dată frumusețea decorurilor și costumelor (Puiu Ganea), ritmul și bunul gust ale punerii în scenă (Nicolae Dinescu), acuratețea acompaniamentului orchestral (la spectacolul pe care l-am văzut, la pupitru se afla tînărul dirijor Dan Ardeleanu), calitatea baletului (coregrafia: Sandu Fayer) și virtuozitatea unor soliști cum sînt Tudose Martinică, Viorica Chiș, Cornelia Chindriș sau Balint Zoltan.

Muzica spectacolului, semnată de Temistocle Popa, constituie, de asemenea, o plăcută surpriză și cred că nu greșesc afirmînd că cel puțin trei-patru dintre melodii au șansa de a deveni șlagăre. Succesul lor se datorează și celor care le interpretează, din rîndul cărora însă, trebuie reținut, în mod special, numele unei debutante pentru publicul bucureștean, Ioana Iliant, cîntăreață sensibilă, înzestrată cu o voce frumoasă și cu simțul mișcării scenice, o solistă cum nu prea des avem parte în reprezentațiile de gen. Spre deosebire de alte dăți, mi s-au părut reușite aproape toate pantomimele realizate de cuplul Anton și Romica.

Ca orice revistă, și aceasta .. are cuvîntul, adică o parte satirică, cuplete, monologuri, scenete care, laolaltă cu scenariul spectacolului, sînt semnate de Eugen Mirea. Mirea nu este numai un veteran în rîndul scriitorilor de revistă, dar se numără în mod cert printre cei mai buni, iar ultimele sale incursiuni în comedia și parodia muzicală, reprezentate cu mult succes pe scena unui teatru de proză, îl recomandă și ca un talentat dramaturg cu admirabile resurse. Cu atît mai mult este surprinzătoare puținătatea mizei în momentele umoristice din acest spectacol. Desigur, textul satiric poate părea acceptabil, pe alocuri chiar drăguț — meșteșugul lui Eugen Mirea nu se desminte —, dar este bîntuit de la un capăt la altul de multă, prea multă banalitate tematică.

A revenit actorilor să umple acest gol și mă întreb cum ar fi rezistat spectacolul fără interpreții de care se bucură în prezent, fără efortul lor de a salva ceea ce se poate salva de inconsistența textului.

Așa se face că, din nu prea mult, cu farmecul și hazul personal, cu respectul pe care stiu că-l datorează publicului, cu verva ce-i caracterizează, H Nicolaide, Gică Petrescu, Horia Căciulescu sau Cristina Stamate dau totuși valoare tablourilor comice în care apar și smulg dacă nu rîsul, cel puțin zîmbetul publicului din sală. Grea misiune, la drept vorbind, de care ei se achită cu succes...

Tuturor acestor interpreți, dar mai ales spectatorilor, teatrul „C. Tănase" le datorează, în continuare un spectacol demn de cel al cărui nume îl poartă pe frontispiciu.

Măcar la încheierea unei sute de ani de existență a revistei...

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO •

AUTOMATIZARE

INTELIGENȚA TEHNICĂ A ÎNVINS!

O întîmplare plină de dramatism în care fantezia și competența dau o luptă aprigă cu rezistența birocratică. Victoria aparține științei. La întreprinderea de panificație „Titan", calitatea produselor e un titlu de onoare.

Întreprinderea de panificație „Titan". Nu este prima, dar printre primele întreprinderi de panificație complet automatizate. A intrat în funcțiune în 1965 și, datorită unei inovații a colectivului de specialiști de aici — tranformarea liniilor — în 1966 fabrica începea să lucreze la întreaga ei capacitate. S-ar putea spune că un sfert din populația Capitalei consumă produse „Titan".

Stau de vorbă cu directorul adjunct **LADISLAU BANDI.** Pe birou apare o tavă cu „specialitățile casei".

— Cunosc stixurile.

— Nu cred.

— Ba da, au fost pe piață. Am luat o singură dată, mai de mult...

— Și nu v-au plăcut...

— Exact, spun.

Privesc, rup, gust.

— Să întreb de ce ați greșit atunci sau cum ați reușit acum?

— Tehnologia folosită atunci n-a dat rezultate. Colectivul nostru de specialiști a făcut o sumă de modificări liniei de stixuri, a introdus o tehnologie nouă și o rețetă de asemenea nouă. Considerăm o realizare deosebit de frumoasă. Rezultatele obținute au început să aibă ecou și peste hotare, îmi mărturisește ing. Cristea Anghel, inginerul șef cu produsele de panificație.

— Nu este însă singurul rezultat cu care „Titan"-ul se mîndrește, spune tovarășul **LADISLAU BANDI, dar să vi-i prezint pe cei mai vechi „stîlpi" ai fabricii, de foarte multă vreme în „panificație" și aici încă de la momentul fundației: mecanicul șef, ing. ION SERCĂIANU și tov. SPIRIDON LAZARIDIS, inginer principal... Sînt — cum este și firesc, dată vechimea în acest domeniu — cei care dețin și numărul cel mai mare de invenții și inovații.**

— Ideile noi s-au născut, precizează ing. Sercăianu, **și din necesitatea de a rezolva unele dificultăți obiective care apăreau.**

Directorul adjunct Ladislau Bandi a venit, împreună cu ing. șef Anghel Cristea, în uzină de foarte puțin timp... și oamenii spun că „se simte".

— Calitatea produselor depinde desigur și de calitatea materialului folosit, depinde de tehnologia adoptată dar, cel puțin tot atît de mult, depinde de aplicarea bună, corectă a tehnologiei. Or, aceasta implică pregătire profesională, disciplină în muncă și o înaltă conștiință socialistă. E încă mult de făcut în acest sens. Trebuie schimbată optica, mentalitatea. De altfel, am venit aici nu numai ca profesioniști dar ne considerăm activiști de partid. Poate, la prima vedere, o să vi se pară ciudat, dar una dintre primele măsuri pe care le-am luat a fost înființarea aici a unui cabinet de științe sociale și politice, cu care vrem să facem foarte multe lucruri. Tocmai în sensul în care discutam.

Vizităm fabrica. La un pupitru de comandă se urmărește „circulația" făinei, traseele siloz-buncăr, cu semnale ce se aprind și se sting, indicînd unde, cînd și cît se încarcă. Sigur, nu e nimic de mirare, am spus doar că e o fabrică complet automatizată, dar aproape în fiecare loc mi se spune i o invenție, o inovație, o perfecționare începînd cu transformarea liniilor, cu instalația pentru încărcat electrocare (de 100 amperi cu diode), instalația pentru maelele fluide, și încă... Coca aleargă pe benzi în cuptoarele lungi și la capătul celălalt, pîinj rumene trec pe sub un „duș" subțire, care le invigorează... Dar și acest pulverizator care se plimbă continuu pe un fir de sîrmă, un minuscul funicular, este o idee nouă a unui tehnician care a înlocuit astfel sistemul de spoire a pîinii. Mai igienic și mai economic... căci perile se toceau repede... Tot sistemul de transport este organizat, mecanizat. Dar tabloul de comandă din import e acum înlocuit (o realizare din anul trecut a ing. Mihai Drăgan) cu unul simplu de manevrat și eficient. Și benzile transportoare, care trebuie să fie astfel încît să nu se lipească coca, să fie... rezistente.

— Știți cîți metri de bandă trebuie? Știți cît costă din import? Pentru că pînă acum se importau, îmi explică tov. Spiridon Lazaridis. **Ing. Sercăianu și cu mine ne-am frămîntat foarte mult să găsim o soluție. Pînă la urmă am reușit. Benzi de inserție de cauciuc sau p.v.c.**

— Ați reușit, spun, să înlocuiți așadar importul?

— Da, am reușit. Dar n-a fost deloc ușor. E o poveste.

— Spuneți-mi-o.

— Trebuia prezentată spre aprobare șefului cabinetului de investiții și inovații din fostul Minister al Industriei Alimentare. M-am dus și i-am scos din servietă o bucată de bandă. Mă privea, ca de altfel și în alte rînduri, cu neîncredere. A luat bucata, a întors-o pe toate părțile, a examinat-o atent. „Nu e bună. Nu e flexibilă, nu este așa... nu este așa..." „Da.." am spus eu, „cred că aveți dreptate. Dar stați să v-o arăt acum pe a noastră, că așa — neflexibilă și cu atîtea defecte — a fost cea pe care o importăm". S-a supărat.

— Și ce, dacă s-a supărat?

— Propunerea am făcut-o în 1966. Ca să înțelegeți ce s-a întîmplat, am să vă spun și istoria unui alt produs pe care l-am făcut, pentru că dosarele amîndorura au avut un „destin" identic. O singură diferență, dacă vreți, cu primul am început cu un an înainte. E vorba de o pastă refractară. Pentru căptușirea focarelor de la cuptoare, unde temperaturile cresc la 1 700°C. Aplicarea acestui șamot, acestui liant am făcut-o să fie foarte simplă, foarte ușor de făcut...

Voi rezuma eu: Anul 1965. Autorii propun pasta refractară. Dosarul e ținut un an în sertar. După care e returnat fabricii. Motivul: nu e atît de important pentru a fi de competența Ministerului. E o lucrare locală.

Fabrica trimite din nou Ministerului... Nu e locală. Posibilitățile de folosire sînt multe. Poate fi generalizată. Se înlocuiește importul. Oficiul de Stat pentru Invenții intervine, propune Ministerului să-și reanalizeze punctul de vedere ș.a.m.d.

Ing. Ion Sercăianu: **— Imi venea să las totul baltă. Imi spuneam, la urma urmei în fabrica noastră s-a introdus din 1965. O experimentasem la cuptorul Baciu, prin Tehnofrig Cluj. Funcționează și acum cu rezultate bune. Dar Tehnofrigul nu a aplicat-o decît atunci și acolo. Nu s-a generalizat și se continua să se importe Plibrico.**

Rezum, rezum: s-au ambiționat și au luptat cu toate piedicile. Timp de șapte ani.

— Dar știți cum e: totul e bine cînd se termină cu bine.

— Cum ați reușit?

— Citiți scrisoarea asta, uitați-vă bine la dată și veți înțelege.

Îmi îngădui să redau un fragment din scrisoarea trimisă de Uzinele Tehnofrig Cluj, întreprinderii „Titan".

„Vă rugăm să ne înțelegeți cerințele, știind că pămîntul refractar care îl produceți este foarte bun pentru înlocuirea produsului PLIBRICO la cuptoarele ce le fabricăm și totodată să țineți cont și de cerințele economici naționale eliminînd prin aceasta importul de care putem să ne dispensăm foarte ușor". (semnat, director adjunct ing. Uicreanu D., șef serv. aprov. Zagoni Er.) Data 20.X.1971.

Să mai spunem că o firmă italiană „Orlandi", cerea cu adresa nr. 11886 din 6.VII.1967, cantități mari din această pastă, care se produce în România și care înlocuiește cu rezultate bune materialul PLIBRICO luat pînă acum de noi din străinătate? Nu cred că mai e nevoie.

Catinca MUSCAN

ȘTIINȚĂ FANTEZISTĂ SAU FANTEZIA ȘTIINȚEI?

Doctorul Toshuiki Hara, directorul centrului medical din Tokio, afirmă că metoda sa, bazată pe folosirea electricității statice, permite vindecarea unor boli, ca de pildă diabetul, apendicita, tuberculoza. Dispozitivul folosit este foarte simplu: condensatori pentru a obține descărcări de electricitate statică sub o tensiune de un milion volți și pe care dr. Hara o trimite în corpul bolnavilor. Acei ce, bineînțeles, au curajul să se supună acestei terapii. Rezultatele quasimiraculoase pe care le-a obținut sînt foarte contestate în cercurile științifice medicale, dar fotografiile pe care le-a realizat sînt unanim recunoscute ca formidabile. Noi nu facem altceva decît să semnalăm opiniile pro și contra, și să reproducem o fotografie. Viitorul va alege.

STATUILE SÎNT INTERNATE ÎN... SPITAL!

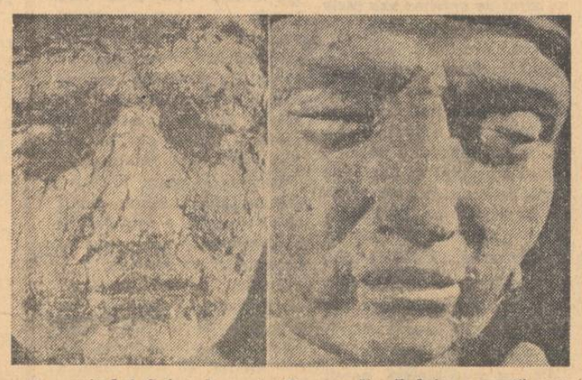

La spitalul Saint Jean de Bruges din Belgia, această madonă polycromă din secolul al XVI-lea a fost restaurată după un tratament cu parafină topită. Profesorul Paolo Sanpaolesi, director al Institutului de restaurare a monumentelor al Facultății de arhitectură din Florența a folosit fluo-silicații — în injecții intra... piatră — pentru tratarea „maladiilor" care atacă pietrele statuilor. Dar, ca și pentru oameni, tratamentele sînt diferite. Chiar cînd este vorba de pietre, știința suferă, caută și găsește remedii. Numai că unele remedii sînt... secrete.

O porție de petrol cu cartofi prăjiți

Nu vă surîde? Păcat. Se pare că e și gustos și hrănitor. În anul 2020 s-ar putea să fie unul dintre felurile preferate. Poate i se va da un nume celebru pentru a putea să-și cîștige un mai mare prestigiu pe lista bucatelor din marile restaurante. Oricum e vorba de proteine, substanțe biologice indispensabile. Iar proteinele se pot face și din petrol! La uzina din Lavera, de la British Petroleum, ce se va deschide în curînd, se vor produce proteine din petrol. Pentru moment, ca aliment pentru animale. Ele sînt întotdeauna cele care fac „proba", care suportă primele teste, care „dau examenul"... Aici este vorba în plus chiar de a oferi, în țările dezvoltate, în fermele zootehnice, o provizie de hrană bogată în proteine. Se știe că unele proteine există în iarbă, în grîne. Dar crescătoriile de animale produc mai bine cînd adaugă proteine din făină de pește sau turte realizate din reziduuri de la extracția uleiurilor de la plantele oleaginoase. O idee care frămîntă specialiștii de cîtva timp: să obțină proteine căutînd în reziduurile de la rafinarea petrolului brut. Sînt parafine care nu folosesc prea mult și ar putea... Din punct de vedere tehnic, nu mai sînt probleme. Singura întrebare care mai subsistă — și invită la prudență ar fi: se justifică prin rentabilitate? Cercetările privind noi surse de proteine care să satisfacă și gustul și foamea lumii sînt îndreptate și spre o mai amplă și mai variată valorificare a soiei, ca și a floriisoarelui. În unele colectivități se mănîncă, de pildă și astăzi, folosind soia (o plantă jumătate leguminoasă, jumătate oleaginoasă, asemănătoare cu fasolea) într-o anumită preparare („texturată")... jumări sau clătite. Se pare că în viitorul mai îndepărtat vor apărea nu numai aparate tehnice noi, țesături noi, dar și feluri noi de mîncare, necunoscute astăzi. Mai bune? Depinde de gust.

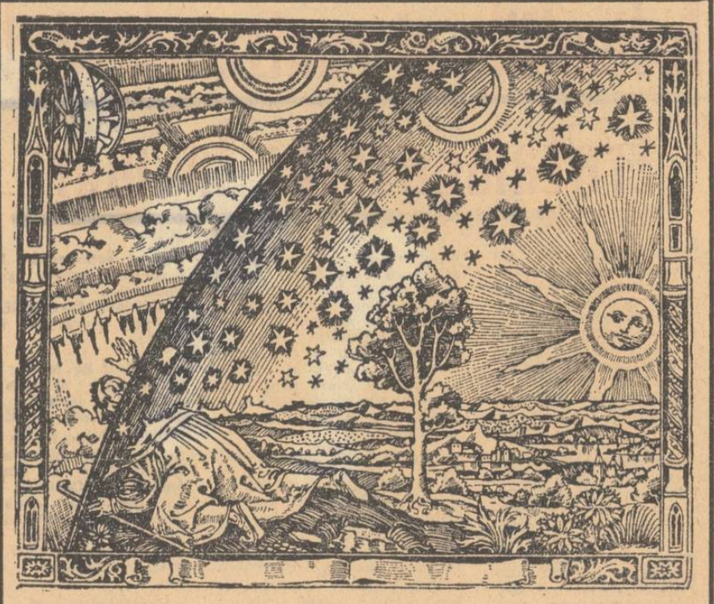

ASTRONAUTICĂ

PLANETA X

S-a descoperit cea de a zecea planetă a sistemului nostru solar. E o afirmație bazată deocamdată doar pe calcule matematice. E o ipoteză. Un astronom de 14 ani și un binecunoscut savant au ajuns la aceeași concluzie. Se caută o mărturie. Vor confirma observatorii existența ei, așa cum s-a întîmplat cu Neptun și Pluton?

Se caută numele unui zeu. Deocamdată i s-a dat un număr de ordine: X. Nu e nici o greșală dacă îl veți citi pe x „o necunoscută". Nici nu trebuie încă să-i criticați pe cei care fac hărțile cerești sau manualele școlare că nu s-au grăbit să o facă cunoscută tuturor pe cea de a zecea planetă a sistemului nostru solar. Știința nu i-a eliberat buletinul de identitate. Nu se va încrede în matematică — paradoxal secol! — pînă ce observatorii nu vor exclama: iat-o, cu adevărat există! Așa că deocamdată nu este decît o ipoteză. Așa s-a întîmplat și cu Neptun — descoperit prin calcule de Urban Leverrier, în 1846. Așa s-a întîmplat apoi cu Pluton. Cea mai imaginativă, cea mai poetică dintre științe, matematica, trebuie verificată. Să vedem. Interesant va fi și cum se va rezolva dilema, dacă dilemă va fi: cui îi revine paternitatea descoperirii. În ianuarie un adolescent, astronom amator, englezul Graham Conroy — are doar 14 ani — a anunțat: „există o a zecea planetă la extremitatea sistemului solar. Calculele mele o indică".

Recent, o echipă de astronomi și matematicieni serioși din California, condusă de Joseph Brady ajung la aceeași concluzie. Puștiul va exclama: „americanii n-au făcut decît să-mi confirme lucrările". Maturii zîmbesc cu condescendență. Da, da, sigur, puștiule! Joseph L. Brady este un mare, celebru specialist al cometei Halley. Era intrigat de comportamentul ciudat al cometei. O neregularitate în itinerariul ei în dreptul soarelui. A început să cerceteze toate însemnările făcute în legătură cu ea, de la cele mai vechi, de la notațiile făcute de observatorii chinezi acum 2438 de ani. Comparîndu-le între ele, a constatat că intervalele între două treceri în dreptul soarelui se scurtau cu regularitate. De ce? Nu putea fi decît o singură explicație: traiectoria cometei era modificată de cîmpurile gravitaționale ale diferitelor planete. Era o problemă care putea fi rezolvată de un calculator electronic, dar acesta a socotit ipoteza insuficientă. Pentru a explica anomaliile parcursului adoptat de cometă, ar fi trebuit să fie nu nouă ci... zece planete. Doar astfel... „ieșea" calculul exact. Urmărind o logică strînsă, calculatorul electronic, avînd toate celelalte date, a putut deduce singura „necunoscută": cea de a zecea planetă.

Caracteristicile ei. Rezumînd, are o masă de trei sute de ori mai mare decît cea a Terrei. Între ea și soare sînt 19 miliarde de kilometri. Nu doar 150 de milioane de kilometri cît ne desparte pe noi de astrul zilei! Astronomii o vor căuta pe hartă, Joseph Brady o... contemplă. Se află „acolo", în constelația Cassiopei, la granițele Căii Laptelui. În jurul ei, stele strălucitoare îi „ascund" prezența. Brady și echipa sa ca și pasionatul Graham Conroy știu că există. Dar acești „știutori" au nevoie de mărturia unui observator. Ca și în cazul lui Neptun, ca și în cazul lui Pluton, dar aici cu mult mai greu de obținut. Nu numai prin faptul că ea gravitează la granițele sistemului solar dar și din cauza strălucirii puternice a stelelor din jur care o eclipsează, verificarea devine extrem de dificilă. Dar nu imposibilă. Pînă atunci, se caută un nume. Poate printre zeitățile mai timide... mai retrase.

UN FOTOLIU CARE VĂ DIVULGĂ!

Secretul acestui fotoliu se află în cotonajul lui, unde sînt ascunse dispozitive electrice care fac inutilă folosirea stetoscopului, a electrocardiografului și a altor instrumente medicale. În prim plan, un aparat înregistrează informațiile transmise de fotoliu: ritmurile respirației, bătăile inimii, pulsul etc. Medicii spun că acest fotoliu ar putea folosi și... judecătorilor de instrucție. E un bun detector de minciuni, pentru că află dacă la o anumită întrebare, inima bate mai repede...

ELECTRONICA ÎN AJUTORUL ZOOTEHNIEI

Se afirmă că cea mai extraordinară revoluție în lumea agriculturii a fost produsă de introducerea îngrășămintelor minerale. A fost. Acum o altă revoluție științifică tinde să schimbe complet imaginea universului rural. Electronica. Calculatorul electronic va putea, de pildă, să rezolve una dintre problemele cele mai spinoase ale zootehniei: profilaxia animalelor. Sarcina este de o importanță capitală. Se cunoaște în lumea întreagă cît de grav lezează economia unei țări epidemiile de febră aftoasă sau de tuberculoză. Calculatorul electronic va putea memoriza și oferi într-un timp extrem de scurt toate informațiile privind nu numai numărul existent în acel moment al animalelor dar și starea de sănătate, virsta, sexul, rasa etc. Este însă greu să enumeri toate serviciile pe care le poate aduce calculatorul electronic în agricultură: diferitele experiențe privind selecția speciilor pentru creșcătoria de porci, în cooperativele agricole care vînd lapte (cantitatea, calitatea, se comunică cu precizie) etc., în afară de importanța depistării de boli și ținerea unor fișiere complete, la zi. Astăzi, cînd unitatea agricolă începe să semene tot mai mult cu o întreprindere industrială, calculatorul electronic este chemat să joace un rol capital.

Certificatul sanitar este „tradus" în limbaj mașină și numărul de ordine este purtat pe un cercel la urechea stîngă (sau dreapta dacă preferă).

Modernele ambalaje de plastic nu se dizolvă. Se depozitează. Deranjează... peisajul. Pe drept se spune că ambalajele... ambarasează mediul înconjurător. Cum face natura? Ea își „împachetează" legumele și fructele în „pielicele" de celuloză care, evident, sînt lipsite de toxicitate și se pot consuma. Chimiștii au hotărît să se împace cu natura, copiindu-i brevetele. E un lucru care a dat întotdeauna cele mai bune rezultate. Și iată astăzi ambalajul ideal care dispare

AMBALAJELE SE FAC DUPĂ UN „BREVET" AL NATURII

după folosință. „Soluția" poartă numele de HPC adică hydroxypropylceluloză. E o pulbere albă care se lucrează ca orice material plastic. HPC este solubil în apă. Dar americanii intenționează să-l întrebuințeze și pentru ambalarea apei minerale, a sucurilor de fructe. Pentru butelii, noul material se „îmbracă" la interior și la exterior cu o peliculă subțire din plastic impermeabil. Cînd butelia e golită, se zgîrie cu unghia foarte ușor această peliculă (la un capăt, pentru că apoi se ia totul repede) și se aruncă. Apa de ploaie dizolvă ambalajul, bacteriile îl digeră și deci dispare fără urmă. HPC nu e toxic. Se poate consuma ca orice celuloză naturală, cu diferența că HPC-ul nu are nici o valoare nutritivă. Natura e mulțumită. Nu-i putea pretinde omului să facă și ambalaje nutritive!

Alfabet de piatră

Oamenii de știință consideră ca senzațională descoperirea pe teritoriul Daghestanului a unei plăci din piatră cu diferite semne pe ea. Aceste semne s-au dovedit a fi alfabetul agvan, care aparținea populației ce locuia în antichitate pe litoralul de sud-vest al Mării Caspice. Pe ambele părți ale plăcii sînt desenate în ordine cele 44 de litere ale alfabetului. Pînă în prezent au fost cunoscute doar două exemplare ale alfabetului respectiv. Unul din ele se păstrează în U.R.S.S., în cadrul renumitului muzeu de incunabule Matenadaran (Armenia), iar celălalt se află în S.U.A. Ambele aceste alfabete sînt datate mai tîrziu decît cel descoperit recent și conțin inexactități datorate transcrierii. După toate probabilitățile, exemplarul descoperit în Daghestan este mai apropiat de original. El este datat din sec. V—VII e.n., adică din perioada unei largi răspîndiri a scrierii agvane.

MAREA NOUTATE ÎN ANESTEZIE

Se caută un anestezic ideal, într-adevăr lipsit de orice pericol, care să suprime rapid toate senzațiile dureroase și să nu lase ulterior nici un fel de manifestări neplăcute. Ideală ar fi, desigur, metoda acupuncturii în anestezii, pusă la punct relativ recent de medicina chineză pentru unele operații de scurtă durată. Medicii occidentali nu dețin însă secretul sau... nu reușesc să adopte acea tehnică perfectă necesară unei astfel de metode. Farmacologii occidentali au căutat și au obținut de aceea un succes deplin cu alfadionul. Este un anestezic compus din doi „steroizi", care au, din punct de vedere chimic, o structură apropiată de de cea a progesteronului (hormonul feminin). Experimentat pe animal, s-a dovedit extrem de eficient. A fost suportat și în doze mari fără complicații. Durata de acțiune e scurtă. Deși are similitudini chimice cu hormonii sexuali, alfadionul nu are nici o acțiune asupra sistemului reproductiv. Nu irită venele, nici mușchii. Folosit la om, s-a observat că presiunea arterială scade puțin, dar ritmul cardiac rămîne neschimbat. La un recent simpozion ținut la Londra pentru studierea alfadionului, s-a conchis că este un medicament recomandabil și va oferi foarte mari servicii chirurgiei în viitor.

PSIHOZOOLOGIE

UN ALT CÎNTEC AL LEBEDEI

O problemă de psihologie animală. O comportare pe care am fi crezut-o a fi în exclusivitate umană, e observată în lumea lebedelor. O tulburătoare întîmplare, în care eroul principal este o lebădă neagră.

Probabil că savantul Konrad Lorenz, aflînd această întîmplare, povestită în ziarul „Vecerniaia Moskva" ar fi uimit doar de... uimirea noastră. Noi, mai puțin familiarizați cu comportamentul unor necuvîntătoare, ne tulburăm acele atitudini pe care le credem a fi exclusiv umane. Era firesc, va spune el. Sînt doar lebăde! Lorenz le cunoaște bine. Dar să povestim. Un cuplu de lebede negre trăia admirat pe un lac dintr-unul din parcurile Moscovei. Aveau cuibul într-un fel de mică colibă așezată pe o plută. Ea, lebăda neagră, clocea. Într-o zi însă, a leșinat. El a găsit-o întinsă, aproape inertă, pe plută. Se rotea în jurul ei, țipînd plîngător. Serviciul veterinar a intervenit, a luat-o cu o barcă. Dar cu toate îngrijirile date, a murit. Cunoscîndu-se fidelitatea conjugală a lebedelor, toată lumea se aștepta să-l vadă murind de disperare. Într-adevăr, el s-a retras în acea căsuță de pe plută, nelăsînd pe nimeni să se apropie. Timp de cîteva zile, n-a mai dat nici un semn de viață. Se „lăsase" să moară? Părea că nu. A reapărut. E-ai fi recunoscut însă cu greu. Știuta eleganță a lebedei negre, mîndria parcului, era doar o amintire. Penajul era lipsit de strălucire, neîngrijit, ciufulit. Părea un vagabond, flămînd, extenuat. A apărut astfel de cîteva ori în decurs de o lună, mîncînd cîte ceva din ceea ce îngrijitorii îi așezau cu grijă la marginea plutei. Și, într-o zi, spre stupefacția tuturor, a ieșit din mica lui colibă urmat de trei mici „bulgări" cu puful gri-gălbui, legănîndu-se uimiți de lumină.

Se știa, desigur, dintotdeauna că el își înlocuiește femela cînd și cînd, în timpul clocirii, pentru ca ea să poată mînca și să se odihnească. Nimeni însă nu văzuse vreodată un mascul clocind singur, tot timpul, pînă la capăt. Purta cu el durerea cumplită, legendară, stăpînind-o pentru a împlini o misiune pe care ea i-o lăsase, fără vrere și vină. Era un altfel de cînt al lebedei, necunoscut pînă acum de noi.

Ciudate sînt uneori comportamentele din lumea celor care nu cuvîntă!

Indicațiile și contraindicațiile tratamentului la mare

Climatoterapia este un capitol vast al balneofizioterapiei și se ocupă cu studiul mijloacelor naturale, climaterice, la care recurge omul în cele mai variate situații ale vieții sale, mai ales în caz de boală.

Țara noastră beneficiază de variate forme de climat. Reținem pe cel maritim, ale cărui efecte stimulante-tonifiante sînt datorite acțiunii radiațiilor solare, vîntului (curenților de aer) și apei marine. Climatul litoralului nostru este un climat excitant, tonifiant, avînd caractere asemănătoare climatului de stepă. Avantajele acestui climat sînt: nebulozitate foarte redusă, durată lungă a strălucirii soarelui, căldură plăcută și vîntul dinspre mare în cursul verii. Datorită acestor cauze litoralul nostru poate fi utilizat avantajos din punct de vedere al acțiunii sale terapeutice numai între lunile mai și octombrie. Acțiunile sale generale asupra organismului se caracterizează prin favorizarea fenomenelor de resorbție, prin activitatea metabolismului mineral și general, prin asigurarea acțiunii radiațiilor solare, în special cele ultraviolete, datorită unei durate lungi a strălucirii soarelui.

La aceste acțiuni se mai adaugă și alți factori talazoterapici prin întrebuințarea apei de mare, de limanuri, a nămolului și a băilor de nisip. În complexul ei, cura de litoral poate cuprinde talazoterapie, helioterapie, termoterapie, chineziterapie.

Problemele speciale ridicate de cura heliomarină pe litoral sînt multiple. Varietatea afecțiunilor, psihologia particulară a celor trimiși la cură, condițiile generale de viață oferite de centrele heliomarine, circumstanțele climatice și geografice reprezintă particularități de care trebuie să se țină seama.

Iată care sînt indicațiile și contraindicațiile climei maritime.

INDICAȚIILE: catarurile subacute și cronice ale căilor respiratorii, mai ales cele uscate, cu tuse chinuitoare și expectorație redusă; diateza exudativă; adenopatiile traheobronșice; scrofuloza și rahitismul; predispoziția pentru tuberculoză și tuberculoza pulmonară; anemiile și cloroza; convalescențe după bolile infecțioase; neurastenii cu insomnii.

CONTRAINDICAȚIILE: debilitate generală avansată; cardiopatii decompensate, tuberculoză pulmonară cu predispoziție la hemoptizii și ateroscleroză avansată.

Ținînd seama de cele expuse asupra particularităților climatului de litoral, combinat cu factorii talazoterapiei menționați, indicațiile terapeutice în curs pe litoral sînt următoarele: diateza exudativă, limfatismul și scrofuloza, rahitismul și osteomalacia, aceste afecțiuni beneficiind și de acțiunea helioterapiei în sinteza vitaminei D și a metabolismului mineral.

Inflamațiile cronice ale seroaselor, cicatricile și aderențele postinflamatorii sînt influențate, de asemenea, favorabil, prin cura de litoral cu condiția ca bolnavii să fie trimiși după stingerea oricărui puseu acut. Reumatismul muscular, articular, nevralgiile și nefritele și în general multe din afecțiunile reumatice cronice, ca și alte afecțiuni ale aparatului locomotor beneficiază prin acțiunea helioterapiei și a factorilor talazoterapici de cura pe litoral.

Se recomandă multă prudență în trimiterea la cura pe litoral a spondiartritei anchilopoetice și a poliartritei reumatoide, afecțiuni majore reumatice la care trimiterea pe litoral trebuie să evite apariția stresurilor.

Tuberculoza osteoarticulară și tuberculoza cutanată, inflamațiile cronice genitale la femei pot fi de asemenea trimise la cura pe litoral însoțite de măsuri speciale reclamate de aceste afecțiuni. Tulburările menstruale, prin disfuncții ovariene și hipofizare pot fi normalizate printr-o cură bine condusă.

Dermatozele cronice și recidivante, cum sînt psoriazisul, eczemele cronice, acneea seboreică sînt afecțiuni bine influențate de helioterapie și alți factori talazoterapici pe litoral. Secheleie de poliomelită pot fi însoțite la cura pe litoral de condiții de recuperare funcțională; tulburările de nutriție, obezitatea și diateza urică sînt de asemenea indicate.

Una din contraindicațiile generale pentru climatul pe litoral este faza acută a oricărei afecțiuni. Pacientul trimis la o asemenea cură trebuie bine examinat din punct de vedere clinic și al examenelor de laborator. Sînt de asemenea contraindicate la cura pe litoral toate formele progresive de tuberculoză, distoniile neurovegetative, bolile organice ale sistemului nervos central, neurasteniile, psihasteniile agitate, hipertensiunea, nefrita cronică și hipertiroidismul. Condițiile de ambianță oferite de turism, cazare, condiții de recreare, plimbări, vizite fac aclimatizarea mai rapidă și vindecarea mai sigură.

Cura pe litoral poate fi asociată și cu alte tratamente de balneofizioterapie sau de recuperare funcțională, atunci cînd este cazul, așa cum se face în sanatoriile și stațiunile de pe litoral. Viața omului ca și a celorlalte organisme se găsește în permanență sub influența directă a climei, factor activ al mediului extern care se face continuu resimțit, atît în stare fiziologică, cît și în stare patologică.

Omul este dependent de climă, care are un rol important în determinarea caracterelor specifice ale mediului în care au loc procesele biologice. Indiferent de terapia (fizică, chimică biologică) pe care o aplicăm, acțiunea ei se manifestă concomitent cu influența climei, care intervine pozitiv sau negativ în acțiunea tratamentelor aplicate.

Aerul de mare, mai dens, mai constant în temperatură, ca cel de munte, bogat în oxigen și ozon, reînnoit prin vînturi continue, încărcat cu săruri minerale, scăldat toată ziua de lumina soarelui, stimulează și schimburile chimice nutritive și acționează în mod favorabil asupra glandelor endocrine.

Acțiunea favorabilă a curei pe litoral se exercită prin:

a) aerul de mare; b) cura de soare; c) băile de apă mării și a lacurilor alăturate; d) băile de nisip.

Indicațiunile băilor de mare la copii sînt: anorexia (lipsa poftei de mîncare), anemia, limfatismul însoțit de hipertrofia amigdalelor, vegetațiunile adenoide, scolioza, incontinența urinară, amenoreea, întîrzieri de pubertate, psoriasis, rahitism etc.

Contraindicațiuni: Subfebrilii din ori ce cauză, afecțiunile acute, adenopatia traheobronhică de dată recentă (cea veche are indicațiune). La copii, adaptabilitatea poate fi mai greoaie sau uneori tot atît de ușoară ca și la adulți.

dr. Ion ROVINESCU
de la Centrul de reumatologie București

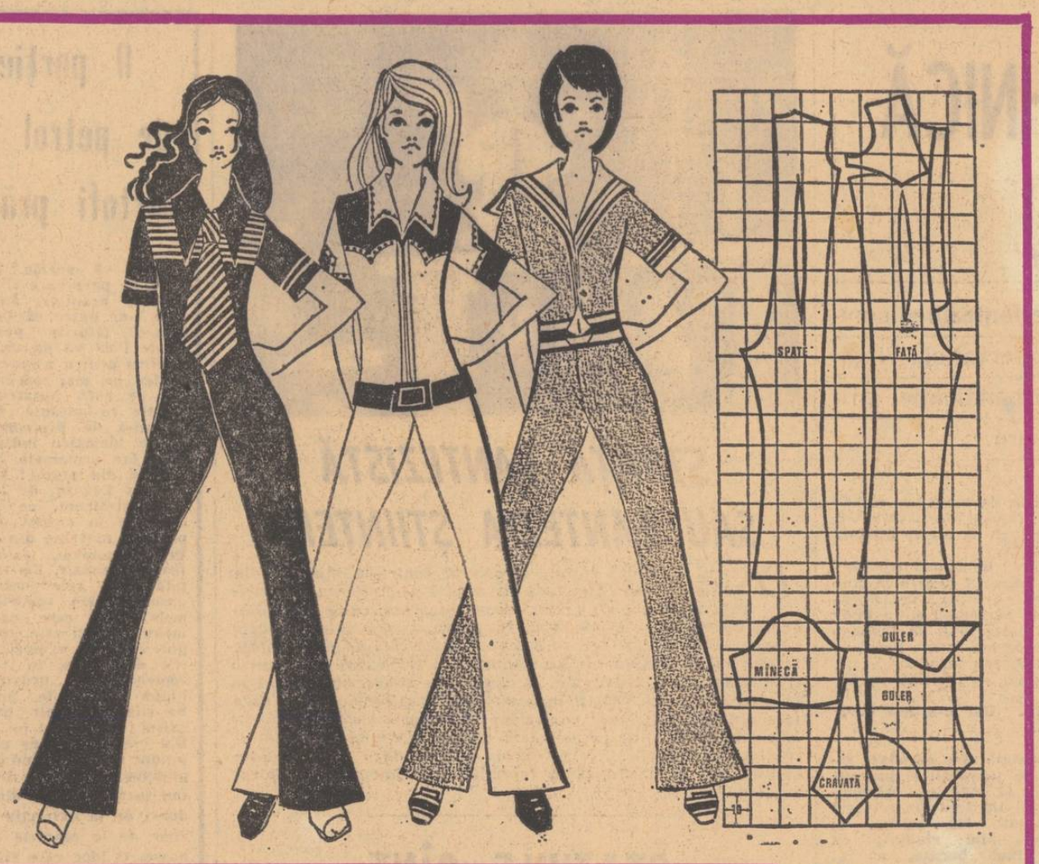

FRUMUSEȚE ÎNSEAMNĂ NATURALEȚE

Mergeți pe jos, obișnuiți obrazul cu soarele, cu vîntul, cu ploaia. Sîngele va circula mai repede, ochii vor fi mai strălucitori. Veți căpăta o culoare roșie, sănătoasă în obraz, mai prețioasă decît orice fard.

Profitați de aerul ozonat de la munte lăsînd pielea să respire cît mai mult. Ungeți-vă doar s-o ungeți cu o cremă grasă sau hidratantă, după natura tenului dumneavoastră. *Ștergeți ușor cu un șervețel, după ce ați masat și ciupit obrazul. Seara, demachiați-vă cu grijă, curățați bine porii de impurități, spălați-vă tenul cu ceai de mușețel.*

Dacă e mai rece, folosiți și seara o cremă hrănitoare, dar aveți grijă să ștergeți obrazul, după o jumătate de oră, lăsînd crema doar sub ochi, porțiune care neavînd un strat de grăsime sub piele se ridează cel mai ușor.

Dacă practicați sporturi, urcați în munți sau faceți doar plimbări, nu vă machiați ziua. Evitați fardul în soare și pe timpul umed. *În timpul efortului sportiv, pielea transpiră și dînd de fard, porii nu mai pot respira, își fac loc pe lîngă orificiile lor naturale, mărindu-se. De asemenea, fondul de ten, amestecat cu transpirația, face un strat gros, care se brăzdează. În lumina soarelui pare foarte artificial.*

Pentru după-amiază, puteți pudra obrazul cu o pudră fină și grasă. *De asemenea, puteți da și un fin contur buzelor sau chiar ochilor. Nu fardați însă prea tare buzele și nu dați cu rimel pe gene. Ploaia sau transpirația vă lasă urme negre pe obraz. Culoarea naturală pe care o căpătați datorită soarelui, aerului sănătos de munte, mersul pe jos vă dau mai multă frumusețe.*

Dacă ieșiți seara la club sau restaurant, atunci puteți să vă aranjați, o dată cu îmbrăcămintea, un machiaj cochet, dar nu frapant.

Puteți să vă acoperiți tenul, mai ales dacă nu este prea bun, cu un fond de ten fluid. Machiați și pleoapele, dar discret, cu linii subțiri și culori pastelate, adecvate toaletei.

Dar feriți-vă de exagerări în toată ținuta. Tinerețe, frumusețe înseamnă în primul rînd, naturalețe.

Constanța POPOVICI
pictor machior

Cele trei modele de mai sus se pot executa folosind același tipar. Diferă însă garnitura, gulerul și platca.

1. Costum bleumarin cu platcă și cravată din material în dungi. Cravata se croiește în bie.

2. Garnitura de la platcă și de la mînecile acestui costum de culoare deschisă (chiar alb) este dintr-un material de culoare contrastantă: roșu, verde, bleumarin, portocaliu.

3. Un costum din material pepit cu guler marinar. Garnitura se repetă la manșete și cordon.

Alegeți stofă subțire, jerseu, tergal sau alt material din fibre sintetice. Tiparul este pentru măsura 42—44. Latura pătratelor este de 10 cm.

Desene de Tanți PFENNINGS

BLOC NOTES

HAINA DE PLOAIE POATE FI ȘI COCHETĂ

Ne-am obișnuit cu așa-numitul fiș, fiindcă e foarte comod să-l porți și să-l transporți. Deși monotonia modelelor și sărăcia culorilor nu ne dau un aspect prea agreabil cînd plouă.

Creatorii noștri au reflectat la acest inconvenient și au fabricat țesături din relon impermeabilizat, mătăsos și mai ales, original, prin imprimeurile delicate și prin colorit. Materialul al cărui nume este Posada — oare prin asociere cu muntele și ploaia care e mai frecventă în clima montană? — poate fi admirat în vitrinele magazinului bucureștean Gioconda. Și vă asigurăm: nu numai în vitrine...

MOBILĂ PENTRU ANUL 1980?

Mulți arhitecți și stiliști de mobilă, mulți economiști, medici, psihologi și sociologi din lumea întreagă scrutează viitorul aspect al locuinței noastre. Ce se preconizează, de pildă, pentru mobila anului 1980? În primul rînd, un stil numit „multimobil", adică mai multe elemente ce pot fi asamblate sau separate, după rolul pe care vrem să le atribuim. În al doilea rînd, folosirea pe scară din ce în ce mai largă a maselor plastice, dar bineînțeles, fără a aboli de tot, tradiționalul lemn. O firmă vest-germană se pronunță pentru mobilierul adaptabil nevoilor familiei, pentru capote acustice, geometrie variabilă, conteinere locuibile, pentru suprimarea camerelor cu pereți rigizi și uși în favoarea circuitelor funcționale, pentru elemente de perete ce pot fi pivotate și pentru paturi reglabile. De altfel, proiectele realizate de echipe conduse de profesorii vest-germani Herbert Hirche și Arno Votteler precum și de designerul parizian Oliver Mourgue au fost prezentate la Tîrgul internațional de mobilă 1972 din Köln.

Reproducem alăturat, din revista „Prisma" o „sferă solară", formată din mai multe și confortabile elemente fotoliu în formă de cupă.

SERVIȚI NIȘTE... MAGNEZIU

Alături de calciu, sodiu, potasiu, magneziul este un element indispensabil sănătății noastre, echilibrului nostru fizic și psihologic. Lipsa cantității de magneziu necesară organismului se manifestă printr-o seamă de simptome. Specialiștii vorbesc despre tulburări neuromusculare, emotivitate, anxietate, greutăți în respirație, tremuratul mîinilor, dureri de cap, amețeli, insomnii, o mare oboseală. Adăugați la aceasta căscatul, mîncărimi ale pielii, crampe musculare, stomacale, aerofagie, tulburări ale ficatului și ale vezicii biliare, dureri reumatismale. Dinții, unghiile și părul pot deveni fragile iar vederea obosește.

Pentru a preveni sau a combate astfel de simptome avem nevoie de doze aparent minime: între 7 și 10 miligrame pe kilogram și pe zi la un adult. În ce alimente îl găsim? În cacao (campionul dietetic al magneziului), în migdale, făină de soia, fasole boabe, pîine, ciocolată amăruie, alune, nuci etc. Recomandări speciale de a-și asigura rația de magneziu, pentru cei ce consumă alcool „mai multișor", pentru cei surmenați, pentru femeile însărcinate, pentru cei nervoși sau sufcrînzii de insomnii.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

Numeroși cititori doresc să cunoască cauzele viermănoșirii merelor, perelor, cireșelor, nucilor, precum și posibilitățile de combatere (**Dumitru Sonea** — Timișoara, **Alexandru Chițan** — comuna Izbiceni, jud. Olt, **Gheorghe Marinescu** — Sibiu, **Ion Benea** — comuna Dărmănești, jud. Bacău, **Veturia Bota** — Cluj, **E. Mironescu** — Galați, **Isabela Gschwendt** — Craiova).

Dăunătorul care provoacă viermănoșirea fructelor este un fluturaș de culoare cenușie. Primii fluturi apar în luna mai, zburînd în amurg și în timpul nopții. Din ouăle depuse pe fructele tinere sau pe ramuri vor apare larve (viermi). Acestea au o culoare albă-rozie și atacă fructele săpînd o galerie prin pulpă, spre cășuța cu semințe, ce reprezintă locul de hrănire.

După ce a consumat semințele dintr-un fruct, larva îl părăsește și pătrunde în alt fruct, unde își continuă hrănirea. O singură larvă poate distruge 3-4 fructe.

Pe la mijlocul lunii iunie, larvele părăsesc fructele cu care s-au hrănit și se retrag pentru împupare urmînd a se transforma în fluturi (la începutul lunii iulie).

Fluturii care apar în timpul verii vor da naștere la o a doua generație de larve (viermi). Acestea atacă fructele aflate în faze mai înaintate de dezvoltare. Mare parte din fructele bolnave devin viermănoase și cad.

Dăunătorul iernează sub formă de larve, mai ales în scoarța trunchiului pomilor.

Pentru combaterea viermelui fructelor este indicat să se stropească pomii cu diferite insecticide (Carbetox în concentrație de 0,3 la sută, Fosfotox în concentrație de 0,1 la sută, Detox 25 în concentrație de 0,7 la sută etc.). Sînt necesare cîte două tratamente pentru fiecare generație de larve. Primul tratament se execută cînd fructele de măr sînt de mărimea unei alune (deci înainte de pătrunderea larvelor în fructe), iar al doilea, la intervale de 10-15 zile. Pentru generația a doua, primul tratament se face către sfîrșitul lunii iulie, iar al doilea, după 10-15 zile. Stropirile trebuie oprite cu cel puțin 20 de zile înainte de recoltarea fructelor.

Avînd în vedere că dăunătorul iernează în scoarța trunchiului, este bine ca în toamnă, după căderea frunzelor, să se răzuiască scoarța pomilor. De asemenea, în timpul verii, trebuie strînse toate fructele viermănoase căzute.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
prof. la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

PAUL ROMAN — jud. Ilfov. *Vă recomandăm sirop hecogen 3 lingurițe pe zi și vitamina B_{12}, o tabletă pe zi timp de 20 de zile.*

OCTAVIAN DRACINSCHI — Rîmnicu Vîlcea. *Pentru erupția alergică și tulburările neuro-vegetative pe care le prezentați, medicamentul Nilfan este indicat. Referitor la celelalte simptome descrise de dv. vă sfătuim să vă examineze medicul urolog.*

A. VIORESCU — Sibiu. *Vă mulțumim pentru aprecierile adresate rubricii noastre. Medicamentul Clofibrat este indicat în profilaxia și tratamentul aterosclerozei, mai ales în condiții de insuficiență coronariană. Printre contraindicații sînt menționate bolile renale și hepatice. Se recomandă prudență în folosirea concomitentă a anticoagulantelor.*

LEONORA T. — Craiova. *Terenul disergic favorizează apariția frecventelor infecții ale căilor respiratorii superioare. Gamaglobulinele pot conferi o protecție, însă mai important este să vă modificați modul de viață. Renunțați la sedentarism, faceți sport, plimbări, aerisiți bine locuința, purtați îmbrăcămintea adecvată sezonului, nu uitați de dușuri, frecții. Aceste metode vor ameliora și emotivitatea deosebită pe care o reclamați, dar în special, cu un efort de voință — autosugestie — vă veți restructura modul de comportare.*

IOANA POPESCU — București. *În cazul unui col uterin dilatat se poate face cerclaj. Internîndu-vă în maternitate veți relata medicilor antecedentele și se va decide oportunitatea tratamentului cu penicilină.*

P. POPA — jud. Constanța. *Sîntem fericiți că îndrumările noastre au fost utile. În cazul incertitudinii diagnosticului de miastenie se face proba la prostigmină, care contribuie mult la elucidare. Referitor la a doua problemă: dacă o tetraplegie post-traumatică instalată în urmă cu 13 ani se poate trata? — sîntem mai sceptici și regretăm că nu vă putem oferi un pronostic mai luminos.*

M. BADEA — București. *Parestezițile (furnicăturile) pe care le percepeți la nivelul membrelor inferioare pot fi de natură vasculară sau neurologică. Ar fi bine să vă examineze medicul neurolog.*

PASTA DE DINȚI „POMORIN"

— antiploreică cu acțiune profilactică experimentală în afecțiunile cele mai răspîndite ale gingiilor și dinților.

PHARMACHIM BULGARIA

PUBLICOM

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

REȚETE DIN CELE DINTÎI

FRUCTE DE PRIMĂVARĂ

Prăjitură „cireșica"

1 kg de cireșe bune, coapte, 100 g ciocolată (batoane), 150 g migdale rișnite, 200 g pesmet, 9 ouă, o linguriță de scorțișoară pisată, 1/2 linguriță praf de copt, 500 g zahăr pudră.

Se spală cireșele, se svîntă, li se scot codițele și simburii, se pun într-un castron amestecate cu 150 g zahăr din cantitatea menționată mai sus. Se freacă gălbenușurile cu 250 g zahăr pînă ce amestecul devine spumos. Se încorporează ciocolata rasă, migdalele rișnite, pesmetul și praful de copt. La urmă se încorporează ușor albușurile bătute spumă.

Într-o tavă bine unsă cu unt și tapetată cu pesmet se toarnă jumătate din compoziția preparată.

Cireșele se scurg de zeama lăsată în castron și se răspîndesc uniform pe suprafața aluatului. Se presară deasupra scorțișoara. Se toarnă restul cu compoziția și se netezește cu un cuțit. Se dă tava la cuptor cu foc potrivit, încins din timp și se coace circa 30 de minute. Se scoate și după cîteva minute se presară cu restul de zahăr amestecat cu un pachețel de zahăr vanilat. **(RUXANDRA POPESCU - București).**

Cireșe în halat

3 ouă, 6 linguri făină, un pahar de vin bun, 2 linguri de zahăr, 1/2 pahar de smîntînă, un vîrf de cuțit sare, circa 1 kg de cireșe roșii, proaspete, frumoase.

Legăm mănunchi cozile a 12 cireșe. Socotim două legături de persoană. Din restul ingredientelor preparăm un aluat ca de clătite, de consistența unei smîntîni groase. În aluatul pregătit muiem bine cireșele, așa încît să se îmbrace într-un strat uniform de cocă. Ca să le prăjim, le cufundăm în ulei încins. Cînd toate fructele sînt gata, le așezăm pe un platou și le presărăm cu zahăr vanilat. **(ELENA GHEORGHIU — București).**

Plăcintă cu cireșe sau vișine

Aluatul: **500 g făină, 2 gălbenușuri, 50 g zahăr, 50 g unt, 25 g drojdie, un praf de sare, vanilie, coaja de lămîie, o ceașcă de lapte.**

Crema: **1 kg de fructe cărora li se vor scoate simburii, 3 ouă, 150 g zahăr pudră, 3 dl smîntînă groasă, scorțișoară pisată, un praf de vanilie, coajă rasă de lămîie.**

Se înmoaie drojdia cu puțin lapte, se pune într-un castron și se amestecă 2—3 linguri de făină. Se lasă la cald să dospească. Restul de făină se pune în alt vas, se adaugă maiaua crescută, gălbenușurile, zahărul, aromele și restul de lapte. Se frămîntă bine pînă ce face bășici, se încorporează apoi treptat untul topit și călduț.

Se întinde aluatul într-o tavă unsă cu unt și presărată cu făină. Grosimea foii să fie cam de o 1/2 cm. Se lasă să crească.

Fructele, spălate, svîntate, curățate de simburi, se așază regulat deasupra aluatului peste care se presară înainte puțin pesmet.

Se freacă spumă 3 gălbenușuri cu 150 g zahăr pudră, se amestecă cu 3 dl de smîntînă groasă, scorțișoară pisată, vanilia și coaja rasă de lămîie. La urmă se încorporează ușor albușurile bătute spumă tare. Amestecul se toarnă peste fructe și se dă tava la cuptor cu foc potrivit.

Prăjitura e la fel de gustoasă cu prune, care se despică și se așază pe aluat cu despicătura în sus. **(LETIȚIA RADU — Orăștie).**

Altă plăcintă cu cireșe

Se freacă împreună 150 g unt cu 150 g zahăr pudră, un ou, coaja rasă de la o lămîie, o cuișoară pisată și un praf de sare; se curăță de simburi 1 kg de fructe (cireșe, vișine, prune).

Se toarnă pe masa de lucru 400 g făină, care se amestecă cu compoziția preparată, pînă se obține un aluat omogen. Se întinde o foaie groasă de o jumătate de deget. Se taie rotundă cît fundul unei tăvi. Se acoperă cu un strat de cireșe sau vișine fără simburi. Din aluatul rămas se întinde o nouă foaie, care se pune deasupra fructelor. Se unge cu ou și se dă la cuptor cu foc potrivit să se rumenească ușor.

Cine dorește să facă o cantitate dublă folosește două gălbenușuri și un singur albuș. **(RAFIRA SPOIALĂ — București).**

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

ORICE OM ARE RESURSE NEMAIPOMENITE

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Vă rog să considerați această epistolă drept un s. o. s. de la un om care se consideră infirm fără să fie (fizic). Am 28 de ani și nu mă pot lăuda cu nimic. E interesant? Nu! Consider că e trist. Înțeleg sensul cuvîntului „a se lăuda" și totuși am considerat că este termenul cel mai potrivit. Dar pentru a mă cunoaște mai bine, iată pe scurt „simptomele stării" pentru care apelez la dumneavoastră în... puncte.

Din totdeauna mi-a plăcut să învăț. Cînd a fost timpul, tata nu m-a lăsat și m-a dat la o meserie care nu-mi plăcea (nu-mi place nici în prezent). Am învățat-o „particular" la un mic meșteșugar. Eram de la țară și, fiind copil de 14 ani, nu puteam lua o hotărîre împotriva propriului meu tată, a voinței lui. Am „pierdut" cinci ani. Făceam sport (fotbal), am fost chemat de un antrenor la o echipă cu perspective, pentru că, după părerea lui, puteam ajunge un sportiv bun (aveam talent și calități), tata s-a opus (deși îi plăcea fotbalul).

Am intrat, totuși, la o echipă, însă unde nu aveam perspectivă. Am cunoscut viața de oraș, am fost fruntaș în producție, dar alte satisfacții nu aveam. Deși am învățat trei ani ca ucenic, plus doi ani am lucrat (aproape pentru nimic la micul meșteșugar), nu aveam document de calificare. Am urmat un curs pentru a-l dobîndi, fiindu-mi necesar și la înscrierea la liceul seral. Am reușit și acolo. Am avut o mare iubire (prima dragoste), apoi am plecat la armată. Între timp părinții s-au mutat la Sibiu. Eram fericit că-mi voi putea continua studiile. Am venit la Sibiu cu multe planuri frumoase (în orășelul din care m-am încorporat am făcut o discopatie, adio! fotbal).

La Sibiu am intrat în serviciu (fără buletin fiind) la o întreprindere forestieră, am învățat și în cinci luni am devenit șef de depozit. Tatăl moare lîngă mine. Am lucrat zi și noapte aș zice, învățînd, muncind, vreo doi ani am tot dus-o așa, pînă cînd sănătatea a început să cam lase de dorit. Am doi frați mai mici, elevi, pe care-i întrețin din salariu, căci și mama-i bolnavă, dorește și ea să se retragă în casa construită de familia noastră, cu destule greutăți (prima arsese). În sfîrșit, de teama singurătății (frații sînt la școală în alte locuri) mă căsătoresc cu acea „primă iubire" (o cunoșteam de trei ani), mama pleacă acasă (într-alt județ) și după un an totul se complică groaznic: atitudinea omului cu care îmi împart viața se

CURIER SĂPTĂMÂNAL

schimbă, ajungem la goluția despărțirii, schimb locul de muncă, distrus moralicește, simt că sînt la capătul puterilor. Încep să-mi caut liniștea în paharele cu alcool, mă ruinez, nu mai pot învăța, pur și simplu mi-e greu pînă să și citesc o carte. Pentru a nu ajunge chiar la fund plec din Sibiu acasă. Nici acolo nu-mi găsesc liniștea, pentru că nu-i căminul la care visasem, pe care-l doream. Nu am ajuns bețivan, dar alcoolul mă salvează parcă de gînduri. Plec iarăși, de astă dată la Miercurea Ciuc și, după șase ani de întrerupere, lucrez din nou în meserie. Lucrez, lucrez, și peste un an sînt făcut maistru... Schimbările de dispoziție, toanele, contituă. Mi se pare într-una că viața nu-mi oferă nici o satisfacție. Memoria mea nu mai reține aproape nimic, așa că învățătura s-a dus (deși am fost întotdeauna foarte bun la carte). Singurătatea mă chinuie, vreau să am un cămin, o familie, nu-s în stare să o întemeiez, mai ales după experiența trăită, am complexe de inferioritate față de femei, nu sînt frumos dar, după alții, suficient de... prezentabil. Da, sigur, e un moment de criză, dar cum să-l depășesc?

EUGEN FERRO
str. Petöffi 5 — Miercurea Ciuc, jud. Harghita"

Stimate E. F., din fericire nici atunci cînd afirmi, categoric, la începutul scrisorii, că te consideri „un infirm", din cele ce urmează susținerea dumitale nu se confirmă. Este adevărat că ai trecut prin... destule întîmplări, dar cred că ai tăria să recunoști, așa cum și încerci s-o faci (și încă public, ceea ce-i infinit mai greu) că anumite „toane", schimbări brusce, neargumentate (față de dumneata însuți) te-au cam împins de colo, colo, dîndu-ți tocmai sentimentul de care te plîngi — de singurătate, de „înfundătură" din care este extrem de greu să ieși.

Totuși, de ieșit se poate ieși și de-aici. Omul are (mai cu seamă la vîrsta dumitale) resurse nemaipomenite. Ar fi însă necesar să-ți creionezi un fel de „plan de viață", adică să-ți stabilești, pe cît posibil, un plan de perspectivă, să-ți cauți încetîncet *acele* soluții care, la început mai lesnicioase, apoi mai dificile, îți vor da cheia problemelor actuale. Oricum, ai putea apela și la ajutorul unui psiholog, specialist deprins să dea curs unor astfel de situații cum este cea descrisă, să găsească, pe temeiul mult mai multor date obținute, rezolvările cele mai potrivite, mai sigure. Faptul că pari — sau ești chiar — o persoană mai complicată, mai îngîndurată, că ai motivele dumitale să nu intri prea ușor în dialog cu alții, nu înseamnă de loc că te-ai „înfundat" definitiv, că viața nu-ți va mai surîde niciodată. Încearcă să te redresezi nu prin hotăriri brusce, prin schimbări spectaculoase, aproape imposibil de pus în practică. Și renunță (tot treptat) la „paharele cu alcool" care nu numai că îți îneacă sufletul, dar îți și macină organismul. Scrie-mi imediat ce ai un punct de vedere, asupra dumitale, cît de cît schimbat, evoluat în bine.

UMOR ITALIAN

— Nu puteai și tu să-ți amîni antrenamentele după călătoria de nuntă?

— Să văd dacă vă pot găsi o masă liberă.

— Dacă nu-i suficient de dulce mișcă degetul cel mare.

— Dumneata ai nevoie de odihnă, ascultă-mă, reia-ți serviciul!

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

7. R și L inițiale și finale

R și L inițiale și finale, față de curbe și bastoane, se scriu fără colț. R se notează ca S (executat pe jumătate), iar L ca SK (executat pe jumătate).

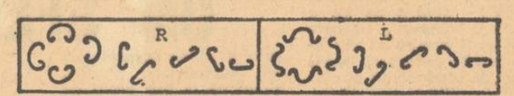

Regula nu se aplică față de cîrlige. Se aplică însă în cuvintele formate din **MR (mare, amar** etc.).

În cazurile în care **R** și **L** inițiale și finale au forma lui **CeR** sau **FR**, acestea din urmă se vor scrie descompus: **Ce-R, F-R** (v. cuvintele cel-cifră și renal-cerneală).

rugare legal	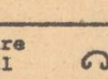	rudele rotițele	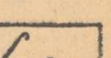
rafală mare	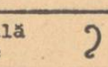	cel cifră	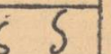
rănire lunile	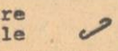	renal cerneală	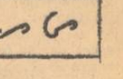

EXERCIȚIUL 13

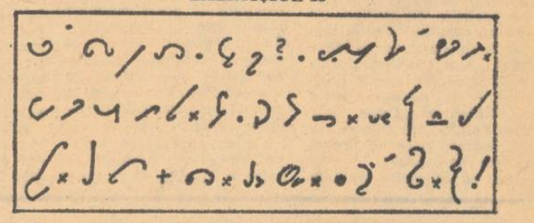

Care este regula de legare a acestor litere? — A aruncat vina în spinarea noastră. — Cine n-are cap nu-l doare. — Raportul a fost refăcut total. — Rățul trebuie tăiat de la rădăcină. — Boală lungă, moarte sigură. — Plouă mereu. — Se află în refacere. — Frige!

ABREVIERI

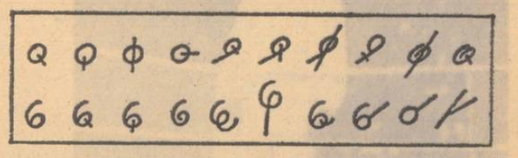

1. Mai mult, mai puțin, mai mult sau mai puțin, mai mult decît atît, nu mai mult, nu mai puțin, dar nu e mai puțin adevărat, nu numai, Marea Adunare Națională, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie;
2. Cel (cea, cei) mai, cel mai mult, cel mai puțin, cel mai mare, cel mai mic, cel mai bun (bine), de cele mai multe ori, cel mai înaintat, mai înainte, de aici înainte.

EXERCIȚIUL 14

Răceală, legare, locuri, rival, răpire, suplu, rinichi, luncă, radere, model, revocare, vocală, redădură, titlu, rotilă, penar, penal, amar, ratat, certat.

EXERCIȚIUL 15 (cheie)

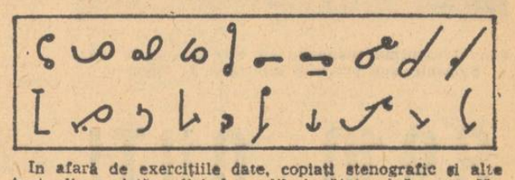

În afară de exercițiile date, copiați stenografic și alte texte din revistă, aplicînd regulile învățate pînă acum. Nu neglijați exercițiile de lectură.

• REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

CRAVATELE ROȘII

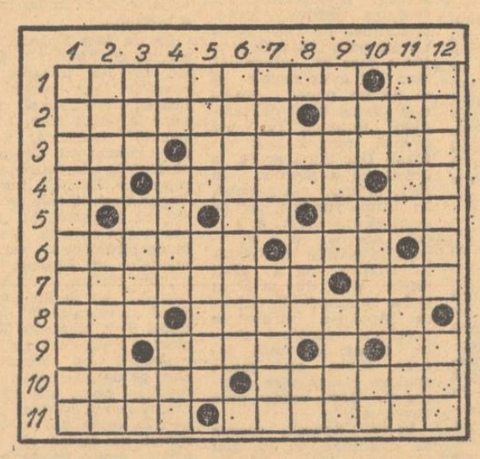

ORIZONTAL: 1) Vîrsta de aur a pionieratului — Emblema clubului școlar; 2) Organizația pionierilor din școală — Puterea organizată a poporului. 3) Unealtă de școlar. — ...voios de pionier! (pl.) 4) La cerc! — Planuri de viitor la vîrsta marilor elanuri... — ...la început de tinerețe! 5) Tonul la cinteo! — Gură mare! — Simbolul floral al nevinovăției. 6) Chemarea necunoscutului! — Sfîrșit de lecție! 7) Un pas mai departe... pe drumurile vieții. — A se odihni. 8) Octavian cel mic! — Tot..., o deviză pionierească! 9) Careu! — Această sînt... mai simpli. — Introducere în știință! 10) Locuitori ai ținuturilor muntoase — Semne școlare... spre aducere aminte! 11) Centrul cultural și universitar al Moldovei — Bun pentru notițe (dim.).

VERTICAL: 1) Revista pionierilor. 2) Dai în fața drapelului sau în cinstea unor oaspeți de seamă. — Tănase, cel care a scris „M-am făcut băiat mare". 3) Face să dispară petele de cerneală. — Un fel de socoteală. — Cel mai bun dintre cei mai buni. 4) Caiet pentru rebusiști! — Îți merg la inimă! — Ina s-a schimbat este o altă fată!! 5) Cei ce nu știu să-și învingă frica. — Floarea ochilor noștri (pl.). 6) Dragostea puternică față de organizație. 7) A porni din nou o acțiune. — Prilej de-a iscodi și de-a afla. 8) Ușier! — Umbra lui Eminescu... din grădina Copou! — Proverbiala metaforă a semnelor... de carte. 9) De la soare răsare (pl.). — Oglinzile sîrguinței în munca de elev. 10) Cuvînt cu care te adresezi celor apropiați. — Se obține cînd împărțirea nu-i exactă. — Ieșit! 11) Călăuze de nădejde pe drumul cunoașterii. — Metode moderne de verificare a aptitudinilor și cunoștințelor. 12) Cetatea cucerită pas cu pas prin studiu și lectură. — Ținta luminoasă urmărită în întrecerea cu timpul și cu noi înșine.

Mircea GUJA

Cuvinte rare: IȚANI, PIC.

ESEU METAFORIC

ORIZONTAL: 1) Covor cu multicolore ornamentații florale. — Preludiu la o epistolă către femeia iubită. 2) Simbolul sentimentelor noastre cele mai înalte (pl.) — Pagini frămîntate de istorie. 3) Artere de comunicații. — Devenită o necesitate a zilelor noastre. 4) Neobosit făuritor de vise. — Cutia marilor surprize și a marilor scîntei. — Vaporoasă țesătură din fir de borangic. 5) Nelipsit personaj în melodramele lacrimogene de odinioară. — E o forță la tabla de șah. 6) Apanajul moraruiui și a morăriței. — Îl bătea la cap pe felahi. — Nefntors!! 7) Necugetată expediție pe apa simbetii. 8) Primele abonamente... scrise! — Scenă dramatică adesea cu final fericit: împăcarea. 9) Cel mai comun mesaj stelar. — Hrană de poveste pentru bidivii năzdrăvani. 10) Puncte de rezistență a corpurilor. — Suprafață viabilă pe care timpul își lasă urma. 11) Pista alergărilor cotidiene. — Gimnastică artistică în dublu mixt pe fond muzical, cu figuri liber alese.

VERTICAL: 1) Nu stă mult pe gînduri. — În mîna voinicului făcea minuni de vitejie. 2) Prefață la transmisiunile prin Interviziune. — Jumătate om, jumătate marmură. 3) Microfilme cu rulaj în circuit închis și intim. — Primul desert menționat în literatura de specialitate a antichității. 4) Cel mai răspîndit mod de poluare a apelor. — Piinișoară coaptă pe plită. 5) Argintul chimiștilor. — Dă drumul la motor! — Argument sine-qua-non în favoarea frumuseții umane, spicuit din creația marilor artiști. 6) Element de sprijin pentru alții. — Construcție în trepte pentru cucerirea marilor înălțimi. 7) Cortină de improvizație pentru scene de interior. 8) Molipsește cu bună dispoziție pe toți cei de față. — Microadăpost pentru mari „herghelii". 9) A ieși la iveală. — Epilog nedorit la o carte. 10) Reversul marilor înălțimi. — Cîntat de Vasilescu și de Margareta Pîslaru. 11) Cascada zonelor alpine. — Notație de scriitor.

Costinel PARĂU

CUVINTE RARE: TUL, UIUM.

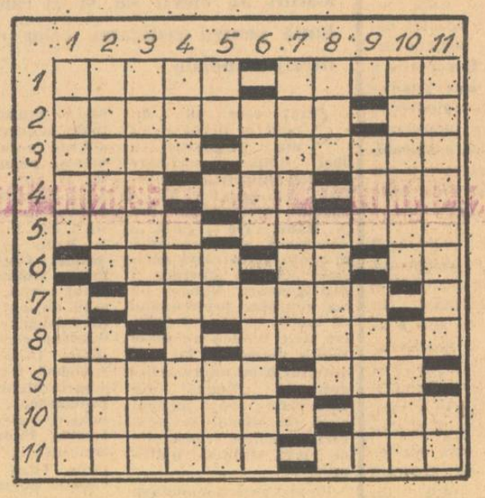

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Casierul ingenios

Despre cititorul nostru **PETRU REVITEA**, din Petroșani — Aeroport, jud. Hunedoara, nu știm dacă este casier, însă dînsul ne propune o problemă interesantă, referitoare la un casier ingenios. Pentru a nu face prea multe socoteli, casierul în cauză își propune să împartă suma de 1 000 lei în cele 10 căsuțe ale casei de bani de care dispune, astfel încît orice altă sumă de bani întreagă, mai mică de 1 000 de lei, i s-ar cere, să o plătească scoțînd numai din unele din compartimente sumele întregi cuprinse acolo, totalizînd astfel valoarea solicitată și nerăminînd nici un rest în acele căsuțe. Este de menționat că operația se poate face numai o singură dată, după care, pentru a se executa o nouă plată, va fi necesar să se completeze compartimentele golite cu sumele inițiale.

Ce sume trebuie să existe în fiecare din cele 10 compartimente, pentru a fi posibile asemenea plăți?

Mulțumim corespondentului nostru pentru material care, sîntem convinși, că va da oarecare bătaie de cap cititorilor noștri. Dar ce contează aceasta, față de satisfacția rezolvării?

Accidentele de automobil

În fiecare an, statisticile referitoare la accidentele de automobil marchează o creștere îngrijorătoare, pe plan mondial. De fapt, nu trebuie să se uite că și numărul automobilelor în circulație a crescut, deci conform calculului probabilităților au sporit și șansele de accidentare. S-au luat tot felul de măsuri pe linie de circulație rutieră. Și, cum aceste accidente continuă în ritm destul de susținut, s-a pus problema de a se face totuși ceva pentru a le reduce. În acest sens, specialiștii s-au gîndit să mărească securitatea conducătorilor auto chiar în interiorul vehiculelor.

Vă imaginați în ce direcție s-au îndreptat cercetările?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Inelele

Purtarea inelelor nu este de dată recentă. Încă de pe vremea dacilor se purtau inele dar acesta era apanajul femeilor, care nu le păstrau pe degete, ci în păr. Pe vremea romanilor, cu mult înaintea erei noastre, inelele erau confecționate din fier și ele reprezentau distincții. Ceva mai tîrziu, ambasadorii romani primeau un inel de aur. Ulterior, senatorii și-au însușit și ei acest drept.

În secolul al III-lea î.e.n., puteau purta inele de aur numai cavalerii sau cei cu merite deosebite. Din secolul al III-lea al erei noastre au avut dreptul de a purta inele de aur toți oamenii liberi, spre deosebire de sclavi, care purtau numai inele de fier. Împăratul Tiberiu, în anul 23 e.n., a hotărît printr-o lege că nu au dreptul că poarte inele de aur cei condamnați pentru fapte grave, cei excluși din rîndul cavalerilor sau cei care își vindeau sau amanetau inelele.

Cînd erau zile de doliu public, se purtau inele de fier. Cînd se prezentau la judecată, acuzații trebuiau să-și scoată inelele. De asemenea, la banchete, participanții predau inelele lor organizatorului, urmînd ca acesta să li le restituie ulterior. Firește că pe parcursul vremii, purtarea inelelor și-a pierdut semnificațiile din timpul imperiului roman, astfel încît, în zilele noastre poate avea oricine cîte inele dorește, și din orice fel de compoziție.

Perspicacitate

Răspunsul la prima problemă de perspicacitate este următorul:

5+1=6 5—1=4
7—1=6 7+1=8 8=2×4

Deci, cele două numere căutate sînt 5 și 7.

La cea de a doua problemă, litera care rezultă este...

P

Insula Martinica

În insula Martinica există un vulcan, a cărui înălțime, în prezent, este de aproximativ 1 463 m, cunoscut sub denumirea „Montagne-Pelée" sau, mai pe scurt, „Mont-Pelée". Timp îndelungat acest vulcan a fost considerat ca neființd periculos, întrucît nu se manifesta cu mai mult decît cîteva fumarole (fum vulcanic). Dar, în ziua de 8 mai 1902, Mont-Pelée a erupt cu o violență nemaipomenită, comparabilă doar cu o singură altă erupție din antichitate, în Italia, ocazie cu care a fost distrus atunci orașul Pompei. În 1902, în cîteva minute, a fost distrus orașul Saint Pierre, de la poalele vulcanului, pierind astfel 30 000 de oameni sub cenușa vulcanică. Orașul nu a putut fi refăcut decît în anul 1922. Nu este deci de mirare de ce localnicii au supranumit Martinica „Insula blestemată" și aceasta, cu atît mai mult, cu cît din anul 1902 și pînă în prezent s-au mai produs și diverse cutremure.

Poșta cititorilor

Ca niciodată, la întrebările din rubrica noastră apărute în revista nr. 752 din 04.03.72, am primit în decurs de o săptămînă aproape 200 scrisori de la cititori. Bineînțeles că aceasta ne-a bucurat, dovedind interesul stîrnit de rubrică în rîndurile cititorilor. Ne-a bucurat însă mai puțin faptul că marea majoritate a răspunsurilor se refereau în exclusivitate la o singură problemă, și anume la „Triunghiul magic", în loc de a atinge și celelalte întrebări, de cultură generală.

N-am putea spune că problema cu „triunghiul" este simplă sau complicată, rezolvarea ei depinzînd în mare măsură de aptitudinile matematice ale fiecăruia. Credem însă că nimeni nu va fi împotrivă să apreciem cu un punctaj mai mare acele răspunsuri care s-au dat la mai multe întrebări din rubrica menționată. În consecință, mulțumim cititorilor care ne-au răspuns la o singură întrebare, iar în continuare vom publica numele celor care au trimis răspunsuri corecte la mai multe întrebări, felicitîndu-i în același timp: **Profesor Gheorghe Brașoveanu — Urlați**, București: **Platon Mihai**, elev, anul I H, Lic. „C. Negruzzi", Iași; **Monel Pop-Coman**, elev, Oradea; **Emandy Doris**, studentă, București; **Lucia Apostoleanu**, Exploatarea minieră Filipeștii de Pădure, jud. Prahova; **Stoianov Radu**, elev, cl. a IX-a B, Lic. „N. Bălcescu", Oltenița, jud. Ilfov; **Todor Adrian**, elev, anul III D, Secția electro-mecanică, Lic. Industrial Minier, str. M. Eminescu nr. 7, Petroșani, jud. Hunedoara (Dragă Adrian, după cum vezi, ți-am îndeplinit rugămintea de a-ți publica adresa, astfel încît diverși elevi și eleve din țară, dacă doresc să corespondeze cu tine, să o și poată face. Noi îți dorim succes în privința corespondenței dar, dacă vei fi invadat de scrisori și n-ai să mai știi cum să o scoți la capăt cu ele, zău că nu avem nici o vină!).

Gafenco Dumitru, Constanța. Referitor la întrebarea dv., despre arte, puteți găsi ample detalii (pe care nu avem spațiu disponibil, spre a le publica aici) în Dicționarul enciclopedic român, volumul I, pag. 201—204.

Am reținut pentru publicare materialele trimise de cititorii: **Panait Costică**, muncitor la Uzina de mase plastice, Buzău; **Bostan Gheorghe**, maistru mecanic la Stațiunea pentru mecanizarea agriculturii Tătărăști, comuna Tătărăști, jud. Bacău; **A. Albu**, Tîrgu-Ocna, pentru care le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FORME DE VEGETAȚIE

ORIZONTAL: Tagore — Irișl — Orașe — Amorez — Pomi — Spin — RM — Omatuta — Da — A — Rai — La Nune — Atice — Mirese — S — Elita — Ime — B — Auriu — ONT — Potire — Munte — Căței — Mesean.

FLORILE VIEȚII

ORIZONTAL: Aman — Tineri — Mamoș — Nemet-Itii — Copila — Necăsătorit — Trinti — Tic — Ins — Iezi — Vm — Ri — Alta — Rai — Etate — Imo — C — Atita — Amo — Stea — Mamare — Fiu — Vacanță.

JOCURI DISTRACTIVE

CÎTE TRIUNGHIURI?

(Soluția jocului din numărul trecut)

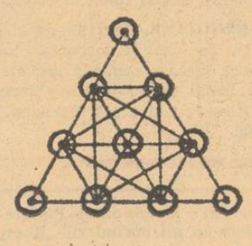

O „AFACERE" CU TABLĂ ȘI DEDESUBTURILE EI

Alo, miliția?...

● Un achizitor căruia îi plăcea să petreacă... pe banii întreprinderii! ● Scurta istorie a unui litigiu care a trecut de la Arbitrajul de stat la miliție, a unei tone de tablă „livrată" unei întreprinderi inexistente și a altor asemenea afaceri deocheate, pentru care un milițian de la Iași e nevoit să bată drumuri lungi ● Cînd documentele „în alb" circulă la voia întîmplării, infractorii se grăbesc să tragă foloase.

Într-o dimineață de mai, în fața noului motel „Bucium" din apropierea orașului Iași, oprea un autocamion de cinci tone, fără încărcătură, pe care erau înscrise însemnele I.T.A.-Iași, autobaza nr. 1. Din autocamion au coborît un bărbat și o femeie, destul de tineri. Șoferul, ceva mai în vîrstă, a rămas la volan și mai înainte de a porni mai departe, a scos capul pe geam și i s-a adresat bărbatului:

— Auzi, șefule, cînd zici să vin să te iau?

— Păi, vino așa, mai către seară — i-a răspuns cel întrebat.

— Către seară?! s-a mirat șoferul. De ce așa de tîrziu?!

— Ce te privește?! i-a întors-o bărbatul. Ești în cursă, ți se plătesc toate orele și în timpul ăsta poți face ce vrei. Ce mai poftești? Nu e bine?

Potrivit înțelegerii, către seară, autocamionul a stopat în fața motelului, de unde i-a luat pe cei doi, ducîndu-i la un restaurant din centru. Înainte însă de a cobori din cabină, bărbatul a „confirmat" pe foaia de parcurs că în ziua respectivă autocamionul a efectuat patru curse la gară, în beneficiul întreprinderii „Progresul"-Iași.

Cîteva zile mai tîrziu, același autocamion, cu același pasager — pe numele său Adrian Pascal, achizitor al sus-amintitei întreprinderi ieșene — gonea către București, iar peste alte două zile făcea calea-întoarsă cu încărcătură: fontă și tablă zincată. Fonta a ajuns într-adevăr la destinație, adică la întreprinderea „Progresul", dar tabla (circa 500 kg) a fost vîndută „la învoială" diverșilor cetățeni din comuna Dumbrăveni-Vrancea și din orașul Tecuci, iar suma obținută a fost făcută pe din două între șofer și delegat.

Un timp după aceea a fost liniște. Apoi, dintr-odată, lucrurile au început să se precipite. Întreprinderea teritorială de aprovizionare București, în baza documentelor ce-i fuseseră prezentate a facturat cele 500 kg tablă în contul întreprinderii „Progresul", dar aceasta a refuzat plata, pe motiv că... actele sînt false. Litigiul a fost adus pînă la urmă la Arbitrajul de stat interjudețean care, constatînd falsul și-a declinat competența și a remis dosarul organelor de cercetare penală, adică miliției municipale Iași.

Așa a ajuns cazul acesta la căpitanul George Andronic. Milițianul a făcut mai întîi o sumară, dar atentă, analiză a situației în căutarea acelui capăt nevăzut al firului care să-l conducă către infractor și nu i-a fost greu să intuiască această cale încă de la început. Comparînd data emiterii actelor de livrare (false) cu data deplasării la București a achizitorului întreprinderii ieșene (căruia între timp i se desfăcuse contractul de muncă pentru absențe nemotivate repetate de la serviciu), el a înțeles imediat că acesta nu poate fi străin de infracțiune. Verificările ulterioare i-au furnizat probe suficiente ale vinovăției delegatului și șoferului.

Cei doi infractori au fost reținuți pentru cercetări. Nesperat de curînd, încă de la primul interogatoriu, ei și-au recunoscut vinovăția, indicînd adresele unde vînduseră tabla. Dar oare, aceasta era singura lor infracțiune? s-a întrebat Andronic. Un fals atît de îndrăzneț să fie oare acțiunea unor începători? Putea fi întocmit referatul promis șefului său, dar Andronic nu se grăbea. El a pornit din nou pe urmele achizitorului, verificînd fiecare cursă făcută de el în țară. La Ploiești, Galați, București, Brașov — pretutindeni unde acesta se deplasase în interes de serviciu cu autocamionul sau cu autodubița întreprinderii, milițianul a făcut cercetări, a verificat acte, a audiat martori. La sfîrșitul acestui îndelungat și obositor „turneu", bilanțul a fost neașteptat de bogat: în cîteva luni, Pascal în complicitate cu alții, achiziționase în contul întreprinderii și revînduse către diverși particulari tablă (era, se pare, „specialitatea" lui) în valoare de peste 50 000 lei!

Aproape nu exista cursă la care să nu fi făcut și o infracțiune. De exemplu: în martie 1970 a ridicat de la fabrica de conserve din Tecuci pentru întreprinderea sa deșeuri de tablă cositorită. Cu acest prilej, s-au sustras din depozitul fabricii (cu complicitatea magazionerului Ion Nechita, care a fost mituit cu 150 lei) 500 kg tablă cositorită, pe care o revinde pe traseu cu 3 000 de lei; în aprilie, în baza delegației și a unei note de comandă (Pascal avea la discreție astfel de note de comandă obținute de prin care nu-i mai cerea nimeni socoteală!) ridică de la laminorul de tablă din Galați 800 kg tablă pe care o vinde cu 8 500 lei diverșilor locuitori din comunele prin care trece; tot în aprilie a ridicat de la Întreprinderea de aprovizionare și piese de schimb Ploiești, circa 6 tone de tablă chipurile pentru întreprindere, din care vinde pe drum o jumătate de tonă, iar la destinație, cînd se constată lipsa, „motivează" că „o s-o aducă atunci cînd o să facă alt drum!" (Și a fost crezut, dar tabla n-a mai fost adusă, deși întreprinderea a plătit-o!).

Dar cea mai „tare" cursă a fost făcută de Pascal și complicele său, șoferul Mihai Lazăr către sfîrșitul lunii mai, cînd nu mai era salariat al întreprinderii, dar continua să facă „achiziții" în numele acesteia, pentru că avea asupra sa formulare de acte parafate de pe vremea cînd fusese achizitor! El s-a prezentat la sediul Autobazei 1 Iași și a depus o comandă de transport prin care solicita (în numele întreprinderii „Progresul", se înțelege) un autocamion de cinci tone pentru București și Ploiești. Împreună cu Mihai Lazăr (cu care era înțeles) ei au trecut mai întîi pe la închisoarea Mislea din județul Prahova, unde soția lui Pascal ispășea o pedeapsă și de unde aceasta urma să fie pusă în libertate peste cîteva zile. De aici s-au dus la cooperativa „Tehnica metalică" de unde (folosind aceleași formulare pe care le aveau asupra lor) au ridicat 1 000 kg tablă, indicînd în comandă numele unei întreprinderi inexistente din județul Bacău! Cu camionul astfel încărcat au mers din nou la Mislea, de unde au luat-o pe soția lui Pascal, plecînd către Iași. Pe drum au „plasat" tabla respectivă și au împărțit banii ca de obicei, iar la despărțire același Pascal a făcut mențiunea (foarte necesară) pe foaia de parcurs: „marfa a fost primită conform avizului" și a semnat... indescifrabil. În baza acestei semnături (!), peste două zile, Autobaza 1 încasa de la întreprinderea „Progresul" 1 700 lei, contravaloarea transportului (despre care abia mai tîrziu va afla că de fapt n-a avut nici o legătură cu propriile ei interese).

Cînd — datorită perspicacității, spiritului de intuiție și perseverenței ofițerului de miliție — întreaga afacere cu tablă în dauna întreprinderii „Progresul" din Iași a fost dată în vileag în toată amploarea ei, s-au găsit destui care nu-și „explicau" cum de au fost posibile faptele respective

Ion VLAICU

• SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN • SPORT MAGAZIN •

Cu și fără... crampoane

LOVITURA DE ÎNCEPERE S-A DAT ACUM UN SFERT DE VEAC

de Eftimie IONESCU

O echipă, care se născtea dintr-o inițiativă admirabilă, a strîns sub tricourile roș-albastre, acum 25 de ani, ofițeri și ostași ai armatei noastre, unii dintre ei cu nume și glorie în fotbalul românesc: Gică Popescu, Catană, Mladin, Savu, Nanciu, Mihai Ionescu, Apostol. Așa începea drumul spre înalta consacrare a clubului militar, și totodată a echipei de astăzi, Steaua, un drum care se suprapune vieții fotbalului nostru din acest sfert de veac; pentru că nu a existat moment în care soccerul nostru să nu apeleze la antrenori, jucători, la conducători ai clubului militar, așa că aportul, în timp, al lui A.S.A., C.S.C.A., C.C.A. și Steaua — denumirile echipei intrată foarte rapid în prima divizie — s-a simțit mereu pentru fotbalul nostru.

A existat, deci, etapa primă, etapa pioneratului. Poate a fost cea mai frumoasă fiindcă atunci s-au trecut, prin marea dragoste a unor adevărați iubitori ai fotbalului, obstacolele inerente începutului. Curînd însă, pretențiile au ridicat aspirațiile acestei perioade spre performanță și suporterii au început să nu mai accepte pozițiile de mijloc ale clasamentului. Va veni ascensiunea care va face din C.C.A. echipa dominînd perioada anilor 1950-1960 — un deceniu ornat cu titluri și „Cupe ale României", cu turnee în străinătate care au lansat aceste trei litere.

Să vă amintim numele care au clădit această faimă fotbalistică. Sîntem siguri că le veți reciti cu nostalgie... Balaș, Fl. Marinescu, Balint, Panait, Fătu, Titi Popescu, Serfőző, Ferenczi, Roman, Al Moldoveanu, iată eșalonul care a urmat pionerilor începutului de sfert de secol. Și, apoi, va veni, „formația de aur": Toma și Voinescu; Zavoda II, Apolzan, Rodeanu, Victor Dumitrescu, Onisie, Traian Ionescu, Ivănescu, Bone; Cacoveanu, Constantin, Alexandrescu, Drăgan, Zavoda I, Tătaru I, P. Moldoveanu — aceștia trebuie socotiți jucătorii care au întruchipat — cu talent și o deosebită seriozitate — acest moment strălucitor al lui C.C.A. Să nu-l uităm, chiar dacă trecerea lui prin formație a fost mai scurtă, pe marele Petschovski; el a colorat cu geniul său fotbalul roș-albastrilor...

Ce a reprezentat echipa de aur? Înainte de orice o familie. O familie adevărată asemenea tuturor echipelor celebre care au plecat spre glorie cu această forță a prieteniei sincere, directe, dintre oamenii care purtau nu numai tricouri de aceleași culori ci și sentimente trainice, nedisimulate, identice. „Fiindcă niciodată nimeni nu și-a trădat echipa, fiindcă niciodată n-am pus interesele noastre înaintea celei ale echipei, cred eu, de aceea am jucat totdeauna cu o mare și splendidă bună înțelegere..." îmi mărturisea Ion Alexandrescu și nu știu dacă aceste cuvinte nu sînt o aluzie de care tinerelii de astăzi — de multe ori blazați și egoiști — ar trebui să țină seama.

Focul acestei ECHIPE, în sensul cel mai adevărat și mai total al celor șase litere ale sale, a creat recorduri absolute pentru fotbalul românesc în materie de victorii în campionat și în cupă; ea a găsit forțele de nebănuit de a învinge, sub tricourile echipei naționale, o selecționată iugoslavă socotită cea mai bună din întreaga istorie a fotbalului din țara vecină și prietenă fiindcă alinia numai celebrități și valori mondiale. Echipa aceasta la pregătirea căreia au lucrat competențe ale fotbalului nostru regretatul Francisc Ronay și Gheorghe Popescu — s-a bucurat și de conduceri de o înaltă și recunoscută competență care i-au pus în valoare virtuțile și au știut să-i deschidă și calea unei afirmări pe plan internațional cum puține echipe românești mai obținuseră pînă atunci.

În timp, alte și alte generații au venit să-i înlocuiască pe maeștrii echipei de aur. Și au venit și alte succese dar sumumul reușitelor n-au mai egalat, de atunci, acel unsprezece care monopoliza și titluri și cupe. Jenei, Hălmăgeanu, Petescu, Suciu, Negrea, iată-i pe șefii de promoție care au urmat formația de aur.

Va urma o etapă ale cărei reușite, mi se pare, au intrat prea mult și prea des sub perdeaua discreției. E momentul cînd Steaua și-a ridicat, pînă la echipa-fanion, mlădițele din propria-i grădină. Fără strălucirea performanțelor de odinioară — este drept — nu știu dacă frumusețea țelurilor de acum nu trebuie totuși prețuită la fel. Iordănescu, Tătaru II, Ștefănescu, Aelenei, Cristache, Ciugarin au demonstrat că au venit pe stadion cu harul talentului. Și clubul lor i-a ridicat cu încredere, foarte repede și foarte sus. Există, însă, acum, din partea lor obligația onorării unei polițe care — dintr-o parte — a primit o semnătură a prețuirii și încurajării; replica a însemnat însă uneori neseriozitate, viață dezordonată, autosuficiență. Poate că acum, cînd 25 de ani de fotbal îi privesc, tinerii din actuala generație de la Steaua, să înțeleagă că o datorie de onoare față de culorile ce poartă și față de gloria predecesorilor, le cere să facă mai mult.

Fiecare sincer iubitor al sportului românesc trimite gîndul lui bun și recunoscător pentru ceea ce băieții în tricouri roș-albastre au făcut în sfertul de veac scurs de la lovitura de începere al „marelui meci Steaua"...

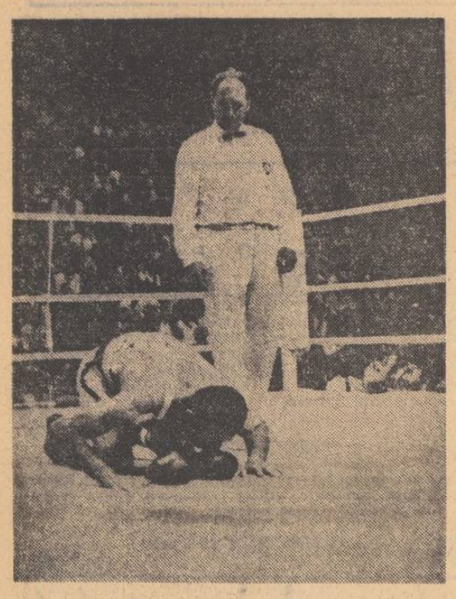

Bandal sărutînd mănușile cu care a cucerit titlul balcanic, sub privirile arbitrului V. Popescu

8,9,10... OUT!

de PAUL OCHIALBI

● Astăzi încep „europenele" de tineret ● O declarație a lui I. Popa ● Cu N. Herlea despre... box ● Celal Sandal abandonează boxul ● Darlene Stander despre soțul ei ● Revanșa Clay-Frazier ● Finalele naționalelor la București ● Ce fac membrii lotului olimpic? ● Un meci de mare atracție: Monzon-Bouttier

● A DOUA EDIȚIE a „europenelor" de tineret (pugiliști născuți în anul 1952) începe astăzi pe ringul montat în arena „23 August" din Capitală. Tineri pugiliști din 21 de țări își vor măsura forțele de-a lungul a 11 gale pentru cucerirea celor 11 centuri de campioni continentali. Competiția constituie un excelent criteriu de selecție a tinerelor cadre în vederea marilor confruntări ale boxului (J.O. de la München și „europenele" de seniori de la Belgrad din 1973).

● ÎN LEGĂTURĂ cu acest eveniment antrenorul emerit Ion Popa ne-a declarat: **„Sînt tare curios să văd la lucru într-o asemenea confruntare 4 pugiliști care sînt vizați pentru J.O. Aceștia sînt Lazăr Marian (cocoș), Ion Adam (pană), Simion Cuțov (semiușoară) și semigreul M. Culineac, un elev al fostului dinamovist D. Gheorghiu. Dacă ei se vor comporta bine vor fi imediat introduși în lotul olimpic".**

● ÎN PREZENT, membrii lotului olimpic se află în pregătire la cluburile respective. Ei vor evolua în cadrul finalelor campionatelor naționale care vor avea loc între 19 și 24 iunie la București (arena „23 August"). În total se vor disputa 7 gale.

● PE ARTISTUL POPORULUI N. Herlea l-am întîlnit la Ankara în timpul balcaniadei de box. N. Herlea a evoluat pe scena operei capitalei turce în două spectacole cu „Bărbierul din Sevilla". La întrebarea dacă vă place boxul? artistul poporului ne-a răspuns următoarele: **„Boxul este o scrimă. Îmi plac pugiliștii eleganți care gîndesc și oferă meciuri interesante în care tehnica excelează. Din filmele pe care le-am văzut cel mai mult mi-a plăcut Joe Louis".**

● CEL MAI POPULAR boxer turc, campionul balcanic la „semimijlocie", Celal Sandal, în vîrstă de 30 de ani, a anunțat că a abandonat boxul și că nu va mai participa la J.O. În ultimul meci al carierei sale, Sadal l-a învins la puncte pe Al. Popa, care s-a ferit excelent de croșeele „dinamitate" ale lui Sandal.

● NEFERICITUL șalanger a lui Frazier la titlul mondial, Ron Stander, învins prin k.o. în rundul 5 n-a mai avut resurse să facă și declarații după meci. În schimb, soția sa Darlene a declarat următoarele: **„I-am spus soțului meu să se lase de box și să renunțe la meciul cu Frazier. Dacă nu a făcut-o atunci, acum cred că a sosit momentul să pună mănușile în cui".**

● FRAZIER a anunțat oficial că-l va întîlni anul viitor pe Cassius Clay. El a specificat următoarele: **„Meciul nostru nu va avea loc la New York deoarece impozitele sînt prea mari. Ne vom întîlni la Los Angeles".**

● 30 000 DE AFIȘE au fost lipite pe zidurile clădirilor din Paris anunțînd meciul Bouttier (Franța)—Monzon (Argentina) pentru titlul mondial deținut de ultimul. Întîlnirea va avea loc la 17 iunie în aer liber pe stadionul „Colombes".

ASTRONAUȚII DIN TÎRGOVIȘTE

Un profesor campion la rachetomodele alături de elevii săi, și ei campioni, în luptă pentru cîștigarea celor mai înalte titluri mondiale

Sînt șase ani, de cînd la liceul nr. 2 din Tîrgoviște a luat ființă o societate tehnică-științifică intitulată „Astronautica". Ideea aparține profesorului Ion N. Radu, care a găsit în colectivul de profesori ai școlii și în elevi sprijinul cel mai afectuos și mai generos. Nimeni nu i-a reproșat profesorului că umblă cu gîndul printre stele fiindcă nu peste multă vreme de la constituire, de pe microrachetodromul „Venus" din Tîrgoviște au început să-și ia zborul primele rachetomodele construite de elevi, sfidînd înălțimile.

Elevii rachetomodeliști din Tîrgoviște, alături de entuziastul lor sfătuitor au creat un adevărat șantier nautic aerian, construind tipuri după tipuri de sonde spațiale, unele mai ingenioase decît altele. Elevii au organizat apoi un concurs dotat cu „Cupa Chindiei" la care au avut ca invitați pasionați din alte orașe. Savanți români de renume mondial au salutat pe micii astronauți tîrgovișteni. Henri Coandă li se adresa astfel: „Dacă aparent, aceasta înseamnă o distracție în plus, spunea savantul, în fondul ei, problema cuprinde un admirabil mijloc de educație tehnică, de cultivare a vocațiilor, de afirmare a înclinațiilor științifice ale elevilor... Realizarea de la Tîrgoviște face cinste înfăptuitorilor ei, iar pe mine, om de tehnică, mă entuziasmează de-a dreptul"

Au trecut anii și o dată cu ei au fost lansate nu numai rachete, ci s-au lansat și nume de amatori, elevi. Societatea „Astronautica" și-a înscris în palmaresul său nume de campioni reputați, deși vîrsta nu pare să-i avantajeze. Și cu toate acestea, de la Tîrgoviște s-au ridicat numeroși campioni. La 15, 16, 17 ani. Anul 1970 a adus primele două recorduri mondiale. Deținătorii lor: profesorul Ion N. Radu și elevul său Daniel Cazacio, actualmente student în anul I. Anul acesta, la Tîrgoviște s-au obținut performanțe (neomologate încă) ce depășesc recordurile mondiale. Lista campionilor naționali este destul de cuprinzătoare: Eugen Datculescu, frații Elisabeta și Valeriu Stoicescu, Lucian Pietriș, Longin Diaconescu, Victor Donoiu, Titus Safein. La capătul acestei mari performanțe educative, profesorul de fizică Ion N. Radu „motorul" societății a fost cooptat ca membru al comisiei de astronautică a Academiei și a obținut titlul de „maestru emerit al sportului".

În acest an, după cum declara prof. Ilinca Radu, directoarea liceului, sînt prevăzute o seamă de obiective, în premieră pe țară. Între altele se enumeră lansarea de rachete prevăzute pentru experiențe științifiice cuprinse între 0,5 kg. și 5 kg., organizarea unei sesiuni științifice a elevilor cu temă de astronautică (între timp, în diverse centre, rachetomodelismul a prins aripi), cîștigarea de noi titluri mondiale.

Iată deci că numai în cîțiva ani, astronauții din Tîrgoviște și-au afirmat știința și măiestria, elevii liceului văzînd în astronautică un mijloc util de aplicare în practică a cunoștințelor dobîndite în orele de curs. E un fapt care, depășind limitele obișnuitului, trebuie salutat și încurajat.

Const. SÎRBU

ȘAH

VĂ FACEM CUNOȘTINȚĂ CU BORIS SPASSKI

● Ceea ce ar putea fi un „portret robot" al șahistului model...

● Tragedia partidei întrerupte cu Stein

● Un nou antrenor — somnul de după amiază e suspendat

„Un jucător excepțional de cumpătat, cu o sănătate de invidiat. Un bun psiholog. Are o judecată profundă a situației de pe tablă, a raportului de forțe dintre el și adversar. Intră rareori în criză de timp. Nu-l poți pune în încurcătură. Se găsește mereu într-o stare de spirit bună, este încrezător în forțele sale și jocul său este întotdeauna jocul unui mare maestru...".

Portretul-robot al unui șahist perfect? Nu, un asemenea portret nu a fost încă alcătuit, deși ar fi, fără îndoială, extrem de interesant de creat unul. Caracterizarea de mai sus a fost făcută de fostul campion mondial Mihail Botvinnik și ea îl are în vedere pe Boris Spasski, actualul deținător al cununii de lauri.

Traiectoria carierei șahiste a lui Spasski este, într-un fel, neobișnuită. La 12 ani, copilul leningrădean primește titlul de candidat maestru. Capacitatea sa de muncă impune respect — el joacă și analizează cel puțin cinci ore pe zi, fără excepție. La 16 ani, în 1953, primul succes internațional — la turneul de la București. Pentru ca, trei ani mai tîrziu, să obțină calificarea pentru turneul candidaților. O ascensiune al cărei ritm rapid uimește și incită și care îi îndeamnă pe cronicari să-l includă pe leningrădean între cei care vor candida, foarte curînd, pentru titlul mondial.

Dar precicerile au fost infirmate. În 1957, Spasski a intrat într-o perioadă de „recesiune", de depresiune, care s-a răsfrînt asupra energiei sale nervoase. Căsnicia i-a fost nefericită și, după trei ani, s-a soldat cu divorț. „Eram ca doi nebuni de culori diferite", își reamintește el, glumind. În acea perioadă a continuat să joace, a mai avut unele partide și rezultate bune, dar în jocul său erau fisuri mari. Într-un singur turneu — campionatul U.R.S.S. din 1961 — a propus de 12 ori remiză! Între 1957 și 1961, a ratat de două ori calificarea pentru interzonale. Ratări dramatice. În 1958, în ultima rundă, îl întîlnea pe Tal. Avea nevoie de o victorie pentru a juca în interzonal. Dar Tal avea nevoie și el de un punct pentru a-și păstra titlul de campion unional. Tal i-a propus remiză. L-a refuzat. Dar după aceea a greșit. Și a pierdut. În 1961, drama s-a repetat. În ultima rundă, partida decisivă cu Stein. A atacat nervos și a întrerupt în poziție mai slabă. La analize nu a găsit cîștig. S-a dus la Stein și l-a anunțat că cedează. Apoi l-a întrebat ce pregătise pentru reluare. Atunci a venit șocul: Stein nu găsise analize cîștigătoare pentru el. Boris cedase prea devreme...

În 1961, Spasski începe să analizeze cu un nou antrenor: Igor Bondarevski, care va reuși să-l readucă pe linia de plutire. Prin mijloace diferite. Între altele — prin suprimarea... somnului de după amiază. (Boris lua masa de prînz la ora 14 și, pînă la ora 17, cînd se prezenta la sală, dormea. Or, în primele ore de după trezire, s-a dovedit că gîndea mai greu...).

În următorul ciclu zonal (1963—1965) a reușit să obțină calificarea. În turneul interzonal a trecut prin mari emoții. În ultima rundă, la Amsterdam, a pierdut o partidă decisivă la Larsen. A rămas la tablă complet deprimat. Credea că a ratat în cursa pentru meciurile candidaților. Nu știa că, la o masă alăturată, se produsese surpriza surprizelor: Stein pierduse partida la Avinomes și, odată cu ea, calificarea, în favoarea lui Spasski.

Meciurile candidaților au fost treptele unei noi ascensiuni impresionante: 6-4 cu Keres, 5, 5-2,5 cu Galler, 7-4 cu Tal dar, în meciul pentru titlu cu Petrosian, în 1966, nu reușește să cîștige. În următorul ciclu se impune din nou cu ușurință și, în 1969, un nou meci cu Petrosian. Scorul evoluează dramatic, pentru ca în final Spasski să cîștige titlul cu 12, 5—10, 5.

În anul 1968, cel ce avea să devină campion mondial i-a acordat un amplu interviu cronicarului englez Leonard Barden. I-a pus o singură condiție: va putea publica interviul numai în cazul în care-l va învinge pe Petrosian. Cu întîrzierea respectivă, interviul a apărut în revista americană „Chess Life-Review". E izbitoare modestia lui Spasski. Din cele opt partide importante ale carierei sale, pe care le-a ales pentru a i le arăta lui Barden, doar în două a cîștigat. În alte două a făcut remiză și în ultimele patru a pierdut...

Ce va face Spasski în meciul cu Fischer? Cuiva, care l-a întrebat ce pregătiri face pentru viitoarea confruntare, dacă pune la punct vreo „armă secretă" teoretică, Boris i-a răspuns cu obișnuita sa glumă: „da, ca să-l surprind pe Bobbi, învăț... Yoga". Spasski este conștient că palmaresul ultimului său an este departe de strălucirea performanțelor lui Fischer. În ultimul turneu, „internaționalul de la Moscova", jocul și rezultatele sale (locul 6—7, pierde la Korcinoi și Petrosian) nu i-au mulțumit pe suporteri. Dar, pe de altă parte, nimeni nu poate uita că leningrădeanul își face pregătirile calculînd ca maximul de formă să fie atins exact în perioada meciului. Împreună cu Bondarevski, el a „disecat" toate partidele jucate de Fischer în ultimii ani. Chiar și cele din concursurile de blitzuri...

Va reuși oare Boris să întrerupă seria de succese ale lui Bobbi?

N.R. Cîștigătorii premiilor oferite cu prilejul partidei-concurs sînt Bredan Ion (Petroșani), Hacichian Ștefan (București) și Dan Francisc (Satu Mare).

U. VĂLUREANU

AUTOMOBILISM

Excursie la Jocurile Olimpice de la München

Automobil Clubul Român oferă membrilor săi posibilitatea de a fi prezenți la J.O. de la München, în condiții avantajoase — ne comunică **Ovidiu Maior** — șeful serviciului de asistență turistică. Astfel, pînă la 15 iunie se mai fac înscrieri pentru această excursie care cuprinde perioada: 23 august—13 septembrie.

Sîntem, de asemenea, în posesia următoarelor informații suplimentare:

● Pentru turiștii români se rezervă spații de cazare, la particulari, în orașul Erding, la 36 km de München.

● S-Bahn-ul electric asigură legătura cu orașul Olimpiadei, în numai 25 minute, pînă la orele 24.

● Transportul zilnic între Erding și München se asigură prin procurarea de abonamente. Abonamentele dau dreptul la un număr nelimitat de călătorii, putînd fi folosite și la liniile de metro din München. Costul lor este inclus în prețul excursiei.

● În cadrul cazării este achitat și micul dejun, iar pentru mesele principale se acordă contravaloarea în D.M.

● În program sînt incluse un tur al orașului München și o excursie de o zi la Salzburg (Austria), cu autocarul.

● A.C.R. asigură cantitățile de benzină necesare.

● „Calendarul" excursiei este următorul: 23—24 august — Oradea—Budapesta — Viena; 25 august — Viena—München—ERDING; 26 august—11 septembrie. Participare la vizionarea competițiilor sportive. Turul de oraș (München) și excursia (Salzburg).

Plecarea la Viena (în ultima zi): 12 sept. — Viena — Budapesta—Oradea; 13 sept. — Oradea (încheierea excursiei).

Amănunte suplimentare se pot obține la filialele A.C.R. din toată țara.

...și în toamnă la Leipzig

Se continuă înscrierile la excursia pentru Tîrgul internațional de la Leipzig (R.D.G.). Amănunte:

● **DURATA:** 11 zile, la începutul lunii septembrie.

● **CAZAREA:** în frumosul oraș Halle, la 40 km de Leipzig, în cămine studențești, în camere de două persoane.

● **TRASEU: Oradea—Bratislava—Brno — Praga** (se vizitează, pe traseu, Kutna-Hora, iar la Praga se face un tur al orașului cu autocarul și se vizitează palatul Hradcianv, tezaurul Loreta și biblioteca Strahov; **Praga-Halle** (se vizitează galeriile de artă de la Dresda); **Halle** (3 zile) — Turul orașului Leipzig cu autocarul și vizitarea Tîrgului internațional; **Halle — Karlovy-Vary Plzen—Brno; Brno—Praga—Budapesta** (tur al orașului cu autocarul) — **Oradea.**

Excursia se realizează în grupuri de 29 persoane, plus un conducător. Se fac, de asemenea, excursii individuale.

A.C.R.-ul stă la dispoziție și cu informații suplimentare, prin filialele sale.

CULISELE HIPODROMULUI

● MÎINE, prima alergare clasică a anului: „Premiul Carpați".

● ÎN PREMIUL CREVEDIA, cu Papanaș (mare favorit), avîndu-l în sulky pe Florea Pașcă, s-au obținut următoarele cote: 2 lei pentru cîștigător, 9 lei pentru event, 38 lei ordinea simplă, 293 lei ordinea triplă. Cu același cal, același driver și o performanță asemănătoare (1'35",5/km față de 1'33",6/km) s-au „realizat", în Premiul Clăbucet, din duminica următoare, cote complet diferite: 39 lei, cîștigător, eventul închis (report), ordinea 387 lei, tripla 1992. D'ale turfului...

● „ELOGVENȚA" în loc de Elocvența (numele calului din formația lui I. Oană), o greșală de ortografie, din publicația Programului alergărilor, ușor de îndreptat. Sperăm să nu fie prea greu...

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 4 iunie

1. STEAUA—DINAMO. Ca de obicei un asemenea meci este deschis oricărui rezultat. Deci, „tripla" nu trebuie să lipsească de pe buletinele jucătorilor la Pronosport.

2. UNIVERSITATEA CRAIOVA—U.T.A. Echipa arădeană, puțin cam obosită în acest final de campionat, se află din nou în fața unui meci foarte greu. Prima șansă o au craiovenii, dar nu este exclusă posibilitatea unui rezultat de egalitate.

3. F.C. ARGEȘ—A.S.A. TG. MUREȘ. Jucînd acasă, echipa piteșteană are de partea sa toate atuurile necesare obținerii victoriei.

4. S.C. BACĂU—STEAGUL ROȘU. Finalul de campionat găsește echipa brașoveană în scădere de formă, dovadă ultimele sale rezultate. Echipa băcăuană, angajată în disputa pentru ocuparea unuia din locurile fruntașe ale clasamentului, nu va pierde ocazia de a mai adăuga încă două puncte la actuala sa zestre.

5. UNIVERSITATEA CLUJ—JIUL. Și echipa clujeană țintește un loc pe podiumul campionatului. Nu credem că Jiul i se poate opune în drumul său spre obținerea victoriei.

6. PETROLUL—C.F.R. CLUJ. Cu toate că echipa clujeană luptă cu disperare pentru a-și salva locul în prima divizie șansele de cîștig sînt de partea ploieștenilor, în revenire de formă în acest final de campionat.

7. POLITEHNICA—CRIȘUL. Indiscutabil, ținînd cont de situația în clasament a celor două echipe, de marea nevoie de puncte de care suferă echipa ieșeană, sîntem datori să socotim drept favorită netă formația lui Gil Mărdărescu.

8. BARI—PERUGIA. Un meci între două echipe situate la jumătatea clasamentului, ferite de pericolul retrogradării, dar și în afara luptei pentru promovare. Avantajul terenului indică favorită echipa gazdă.

9. CATANIA—TARANTO. Și aceste două echipe și-au încheiat socotelile în actualul campionat. Credem că tot doar avantajul de a fi gazdă va decide victoria în favoarea echipei din Catania.

10. GENOA—LIVORNO. Oaspeții au mare nevoie de puncte pentru a se salva de la retrogradare. N-ar fi exclus ca ei să obțină un rezultat de egalitate.

11. LAZIO-FOGGIA. Gazdele nu au voie să piardă acasă dacă vor să-și păstreze intacte șansele ce le au acum de a reveni în prima divizie a campionatului italian.

12. MODENA—REGGINA. Cu cele 20 de puncte acumulate pînă acum Modena se găsește în pragul retrogradării. O victorie în partida de mîine îi este absolut necesară pentru a mai spera în continuare.

13. TERNANA—REGGIANA. Derbiul diviziei B, între prima clasată, Ternana, și ocupanta locului patru. Ambele echipe vizează unul din primele trei locuri destinate echipelor ce vor juca în viitorul sezon în prima divizie. Jucînd acasă, Ternana păstrează prima șansă.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Continuăm astăzi să publicăm scrisori sosite de la cititori pe marginea ultimelor meciuri ale naționalei.

Va urma, în curînd, concluzia noastră.

DABU EMILIA, Craiova: „Am urmărit meciul România — Ungaria jucat la Belgrad. Toți speram că vom învinge. Sinceră să fiu, totuși eu am rămas satisfăcută pe deplin de jocul prestat de tricolorii noștri. Credeam că nu mai sînt ei. Mă întrebam cum de o echipă care cunoaște atîta fotbal să nu fi putut obține calificarea la București? Dar abia după pauză am înțeles tactica d-lui Angelo. Domnia sa a făcut totul ca să luăm conducerea în prima repriză, după care, în a doua, cînd calitatea fizică începea să-și spună cuvîntul, să ne fi apărat. Dar zeul fotbalului nu a vrut să fie cu noi. O fi zis și el că prea a obosit mult echipa noastră. Dar acum, cînd știm cu toții ce a fost, vreau să-i mulțumesc din inimă lui Dobrin pentru tot ce-a făcut, lui Dumitru pentru stilul în care abordează orice meci, un stil admirat de o lume întreagă, lui Neagu pentru golul dat, lui Domide pentru șutul tras, lui Deleanu pentru tot ce a făcut în prima repriză, lui Dinu pentru lansările făcute, lui Răducanu, Radu Nunweiller, Hălmăgeanu, Lupescu, lui Lucescu pentru marea lui artă de a centra, lui Sătmăreanu pentru eleganța pe care o are în orice joc, vreau să le mulțumesc din inimă pentru minutele de fotbal (în total 270) adevărat pe care ni l-au oferit, pentru dăruirea cu care au luptat pentru victorie, pentru tot ce au făcut ca noi cei care-i iubim, să fim cîteva ore fericiți, să rîdem și să plîngem o dată cu ei. Vă implor să le comunicați că aici în Craiova și cred că în țară nu există om căruia să nu-i fi părut rău de înfrîngerea suferită, dar nimeni nu are ce le reproșa, că noi îi iubim la fel de mult, că le mulțumim pentru treapta înaltă pe care au urcat fotbalul nostru în ultimii patru ani și că vom fi întotdeauna trup și suflet cu națională noastră, că atunci cînd va suferi ea vom suferi și noi, cînd va rîde ea, vom rîde și noi. Capul sus, băieți, meritați toate felicitările, căci ați știut să le demonstrați adversarilor și Europei că România e o echipă cu renume atît în Europa cît și în lume. Sînt fată, dar asta nu mă împiedică să fiu cel mai mare microbist și sufletist al naționalei și al Universității Craiova. Eu iubesc fotbalul tehnic, pe care atunci cînd băieții noștri s-au apucat să-l facă pe stadionul Partizan din Belgrad, adversarii au asistat neputincioși. Dacă am avea noi condiția fizică a englezilor am fi... Dar mie îmi place națională mea așa cum e ea. O iubesc și o stimez din tot sufletul. N-am scris pînă azi la nici o revistă sau ziar din România, dar azi da. M-a determinat fotbalul românesc".

NELU QUINTUS, Ploiești: „Vă trimit un catren inspirat de felul în care arbitrul grec Mihas Hristos a dezavantajat echipa noastră, mai ales atunci cînd nu a acordat o lovitură de la unsprezece metri: *Cu decizii tot pe dos,/ Care ne-au nedreptățit./ Arbitrul Mihas Hristos / Ar putea fi... răstignit!*"

ANTONIE ION, Moldova Nouă: „Sînt un mare iubitor al fotbalului și un consecvent suporter al tricolorilor. Așa se explică faptul că în ziua de 17 mai am fost prezent în tribuna stadionului „Partizan" din Belgrad, unde reprezentativa țării noastre își juca ultima carte în lupta pentru calificarea în semifinalele campionatului european. Deși au trecut două zile de la acest mare meci, în care ambele tabere au depus eforturi disperate pentru a-și adjudeca victoria, nu pot să mă împac cu gîndul că băieții noștri au scăpat victoria care ar fi însemnat o performanță fără precedent în istoria fotbalului românesc. Poate că acest regret nu m-ar încerca dacă ar exista cît de cît o diferență de valoare dintre cele două reprezentative. Dimpotrivă, echipa României este chiar mai bună decît echipa Ungariei și sînt convins că dacă ar fi trecut acest hop ar fi mers mai departe în prestigioasa competiție. Dar... Există un dar care mă frămîntă și care mă îndeamnă să dau curs acestei scrisori pe care mi-am scris-o în memorie chiar din clipa în care cei aproape 15 000 de spectatori români, plus majoritatea spectatorilor din Iugoslavia, părăseau porțile stadionului „Partizan" cu capetele plecate și mulți cu lacrimi în ochi. Vuietul sirenelor, al îndemnurilor și entuziasmului inimoșilor suporteri români și iugoslavi, care timp de 86 de minute a dominat neîncetat cochetul stadion din Belgrad, cu speranța că dă aripi echipei României, s-a stins și totul părea așa de trist. Aș fi nedrept dacă n-aș recunoaște meritul băieților noștri și al celor care s-au preocupat de ridicarea pregătirii lor pentru triumful fotbalului românesc, dar tot atît de nedrept aș fi dacă n-aș aminti de faptul că de înfrîngerea echipei României la Belgrad sîntem cu toții vinovați, începînd de la Federație și pînă la ultimul suporter. Nu contest valoarea de fotbalist a lui Dobrin, Domide, Deleanu sau Răducanu și nici prieceperea lui Angelo Niculescu în pregătirea formației, dar cîteva sublinieri se cuvin totuși. După mondialul din Mexic, antrenorul național a fost atacat din toate părțile pentru neutilizarea lui Dobrin și a lui Răducanu. Acum însă îmi dau seama că aceste atacuri au fost nejustificate. Dobrin ca și Răducanu, sînt valori ale fotbalului, dar aceste valori se devalorizează prea repede și după părerea mea li s-a acordat un prea mare credit în ierarhia fotbalistică. După gafele din meciurile cu Danemarca și Cehoslovacia, Răducanu a primit la Belgrad două goluri parabile, iar Dobrin a fost ca și inexistent, și să ne amintim că nu e prima oară.*

Și, totuși, după părerea presei, a unor suporteri și chiar a unor personalități din Federație, echipa națională nu poate fi concepută fără acești doi jucători sau cel puțin a unuia din ei. În ce privește pe Domide, în meciul de la Belgrad a fost cît se poate de slab și mă surprinde neutilizarea lui Dembrovschi, care, oricum, e alături de ceilalți componenți ai echipei ca valoare constantă. N-am nimic împotriva utilizării acelorași jucători în formație, dar a acelora care de la acel 1—1 cu Anglia la Londra și-au dovedit o capacitate constantă în echipa națională și își perfecționează pregătirea fără declarații de prost gust (vezi cazul Răducanu) și fără a privi de sus antrenorii (vezi cazul Dobrin).

În meciul de la Belgrad m-a surprins tactica adoptată de Angelo Niculescu în a doua repriză, cînd ne-a prezentat o copie fidelă a meciului de la Bratislava cu Cehoslovacia. Atunci am înțeles într-un fel această tactică, dar acum...

Tot în meciul de la Belgrad am mai reținut părtinirea vădită de către arbitru a echipei Ungariei și mă surprinde faptul că Federația noastră nu protestează la U.E.F.A. în legătură cu acest fapt, întrucît în toate cele trei meciuri cu reprezentativa Ungariei, arbitrii au fost ostili echipei noastre.

Și-acum, în încheiere, o părere în legătură cu alcătuirea echipei naționale. Angelo Niculescu să fie suveran în alcătuirea formației și să fie lăsate la o parte sugestiile și soluțiile în legătură cu formula echipei.

Adresez felicitări băieților noștri și am deplina încredere că în viitoarele întîlniri vor recupera terenul pierdut la Belgrad".

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 766 — sîmbătă 10 iunie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ săptămînală

CONTINUA PERFECȚIONARE

Un nume nou a intrat, săptămîna aceasta, în geografia economică a țării: Riureni, cea de-a patra centrală hidroelectrică pe rîul Olt. Pînă cu cîteva zile în urmă, o denumire anonimă, nefigurînd pe nici o hartă de uz curent, Riureni se cuprinde acum în vocabularul nostru obișnuit, în sfera de interes general, așa cum s-a întîmplat cu multe alte localități care, neștiute de nimeni, s-au impus dintr-odată atenției tuturor: Vidrăru, Ciunget, Voineasa și multe altele legate de marile construcții hidroenergetice, sau Țiglina, Colibași, Borzești, Roznov și încă altele, nume care simbolizează impetuoasa dezvoltare a unor zone caracterizate pînă nu prea de mult exclusiv prin activități rurale. Fără a trece cu vederea faptul că înseși centrele industriale cu tradiție nu prea seamănă de loc cu ceea ce au fost cu cîțiva ani în urmă, ni se pare că ceea ce simbolizează cel mai bine ritmul înalt în care țara pășește pe drumul civilizației socialiste, sînt tocmai aceste nume noi, aceste puncte oarecari de pe hartă, care au căpătat identitate și noblețe datorită muncii încordate și entuziaste a poporului, datorită planurilor îndrăznețe și, totodată, realiste elaborate de partid.

Idee de o excepțională valoare teoretică și practică, dezvoltarea zonelor rămase în urmă este transpusă cu consecvență în viață ca urmare a hotărîrilor luate de Congresele al IX-lea și al X-lea, de Conferința națională a partidului din 1967. Au dispărut sau sînt pe cale de dispariție petele incolore de pe hartă, teritoriile anonime, fie că ele capătă identitate industrială, fie că devin centre agricole avansate.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

EROII REȘIȚEI ÎN HAINE DE LUCRU

- **Din oțelul dat peste plan de siderurgiștii reșițeni se pot construi trei poduri peste Dunăre, de talia celui de la Giurgeni-Vadul Oii**
- **Jubileul locomotivei românești coincide cu alte performanțe ale locomotivei de azi**

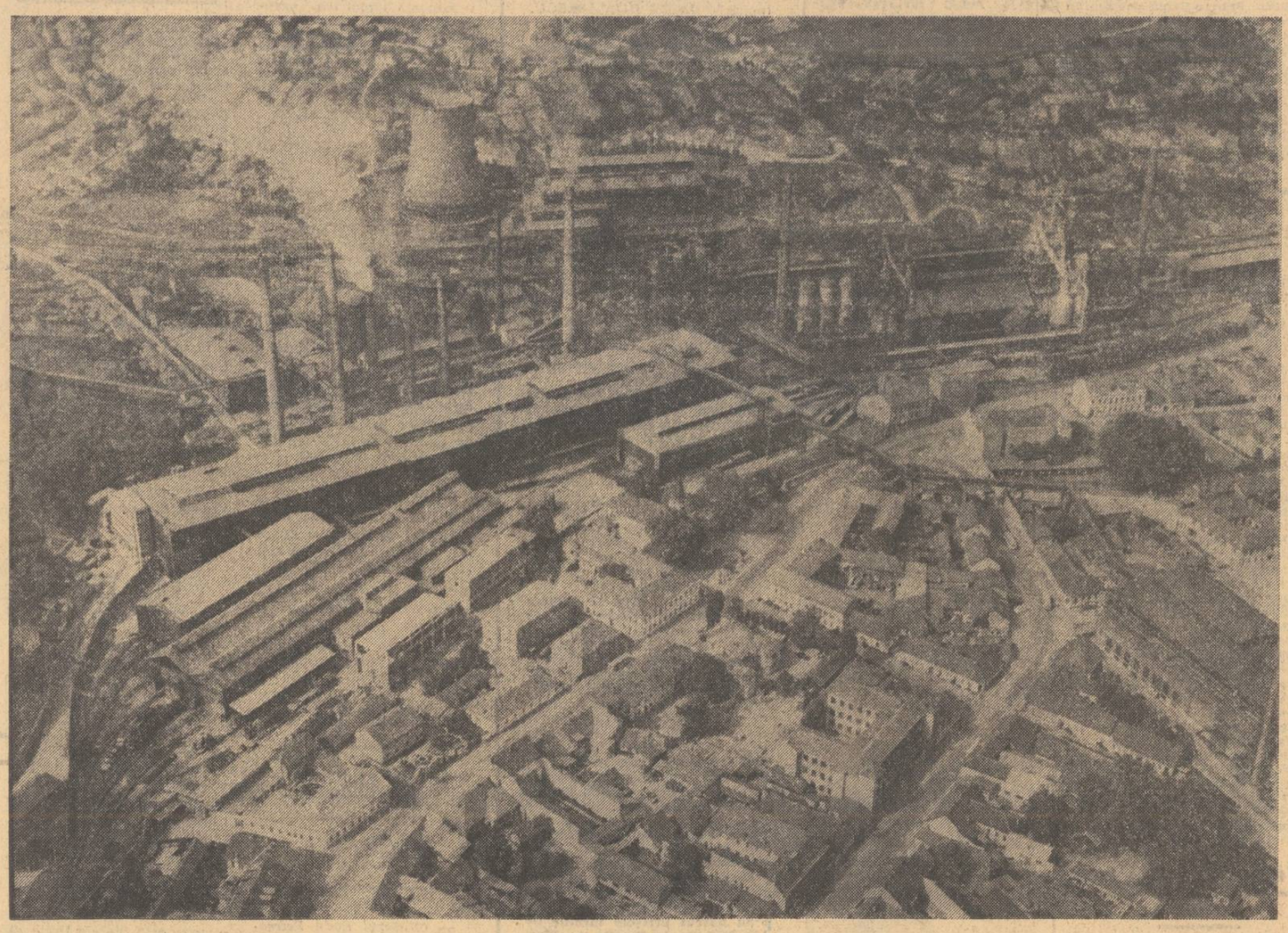

O vedere generală a Reșiței

Reșița, această cetățoare biseculară a metalului și, în același timp, reședința de bază a construcției de mașini te întîmpină de fiecare dată într-un mod inedit.

De-a lungul existenței sale îndelungate, această cetate a fontei și oțelului, dar poate mai presus de toate, a priceperii și iscusinței, și-a lăsat autograful său în nenumărate produse de prestigiu naționale și chiar internaționale. Unul dintre acestea este locomotiva fabricată la uzinele constructoare de mașini cu un secol în urmă, eveniment pentru sărbătorirea căruia reșițenii se pregătesc așa cum se cuvine. Locomotiva cu numărul de fabricație 1 s-a reîntors, de cîteva săptămîni, în orașul de baștină și și-a ocupat locul alături de alte surate, ceva mai tinere, într-un Muzeu tehnic al locomotivei, amenajat la „poarta" orașului, dinspre Lunca Birzavei.

Cele două veacuri de activitate industrială neîntreruptă (uzinele de aici situîndu-se printre cele mai vechi de pe continent) au imprimat oamenilor Reșiței vitalitate, experiență, maturitate muncitorească. Ca o mărturie a acestui fapt stau cele două înalte distincții „Steaua Republicii Socialiste România" care strălucesc astăzi pe frontispiciul celor două mari uzine. Reșița are astăzi și eroi cu titlul de supremă noblețe atribuit activității productive, acela de Erou al Muncii Socialiste, care a fost conferit unui număr de cinci oameni de bază ai industriei orașului.

Din metalul Reșiței au fost zămislite celelalte vlăstare ale siderurgiei românești, combinatul de la Hunedoara și cel de la Galați, precum și alte hale industriale devenite astăzi, la rîndul lor, adevărate „bastioane"

I. MEDOIA

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PASIUNEA PROGRESULUI

Acad. Grigore C. MOISIL ne spune:

„Economia matematică, lingvistica matematică, logica matematică sînt astăzi folosite direct pentru a crește bunăstarea omului".

(Amănunte în pag. a 5-a)

EXISTĂ VIAȚĂ PE ENIGMATICA PLANETĂ ROȘIE?

de prof. dr. docent Călin POPOVICI
membru al Comitetului internațional de cercetări spațiale

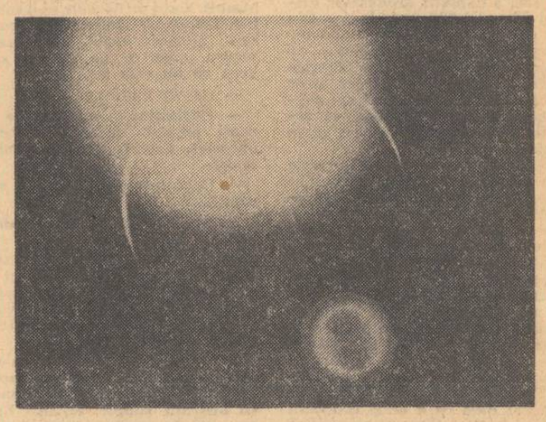

(Relatarea în pag. a 5-a)

Oboseala și mijloacele naturale de a o combate

de dr. Rosin ELIAS
Șeful Laboratorului de Ergonomie al Institutului de Igienă și Sănătate Publică

(Pagina a 6-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ACASĂ

Poate că niciodată nu ne-am pus, cu adevărat, problema existenței noastre în lume ca azi. Știm tot adevărul despre noi, tot adevărul înalt și teoretic și tot adevărul concret. Știm de unde venim și încotro mergem. Știm ce avem de făcut, în această oră, în care socialismul românesc dă lumii exemplul omeniei și nobleței sale, exemplul trudei și idealului său. Știm totul despre drumul nostru. Un singur lucru avem de învățat: cum să facem. E momentul alegerii ritmului în care trebuie să mergem pe drumul nostru. Nu ne macină îndoiala că greșim mergînd pe unde mergem, pentru că sîntem convinși că, fertilă la nivelul individului, îndoiala ar fi dezastruoasă la scara unui neam. Cum să facem? — aceasta e întrebarea pe care zilele din urmă au pus-o mai acut, dar pe care istoria României a ridicat-o, din cînd în cînd, la auzul general. Răspunsurile sînt numeroase. Unii spun: **Mai repede!** Alții spun: **Mai repede și mai ieftin!** Noi toți vrem: **mai repede, mai ieftin, mai durabil.**

Și, totuși, trebuie găsită o altă formulă care să le cuprindă pe toate acestea și care să le exprime cu mai multă căldură. Trebuie să cuprindem, în puține cuvinte, felul cum înțelegem noi această construcție a timpului nostru.

Aș vrea să vă propun o formulă înțeleaptă pe care-am descoperit-o împreună cu mulți dintre interlocutorii mei: fiecare, la locurile noastre de muncă, **să lucrăm ca la noi acasă.** Aceasta e condiția spre a pune în tot ce facem căldură sufletească și grijă față de toate detaliile construcției, de a lupta cu risipa, cu nepriceperea, cu abuzurile și cu neglijența, de a descoperi plăcerea de a construi azi ceea ce ai de construit azi. De fapt, de ce nu ne-am simți ca acasă, aici, acasă, la noi, unde mai avem de trăit încă o eternitate?

EROII UNUI PROCES

În euforia care a urmat eliberării Angelei Davis, presa de pretutindeni a subliniat solidaritatea tuturor oamenilor onești de pe pămînt, cu această tînără luptătoare, contribuția forțelor progresiste de pe scena politică a lumii, atașamentul atîtor și atîtor oameni, dezinteresați de cazul în speță, în jurul unei idei de simplă demnitate umană.

Un singur lucru nu a fost subliniat îndeajuns, ba chiar, uneori, a fost trecut sub tăcere: **atitudinea juraților.** Și oricine știe că, nici opinia publică mondială, nici tezele progresiste ale contemporaneității, nu ar fi putut intra în sala luării deciziei decît prin conștiințele celor 12 jurați. Numai ei erau în măsură să facă o faptă dreaptă sau să comită o eroare. Dar dacă n-au comis o eroare ci, din contra, au procedat în sensul în care gîndeau milioane și milioane de oameni, de ce n-am aduce acum omagiul nostru spiritului lor de justiție, corectitudinii lor, tăriei lor de caracter? Totuși, dacă recapitulăm faptele, nu putem să nu observăm că acești jurați au săvîrșit un gest de real curaj: acuzarea avea 95 de martori care susțineau că Angela Davis este vinovată. Martorii apărării erau 12. Niciunul dintre cei 12 jurați nu a votat vreodată — pe parcursul deliberărilor — pentru ideea că Angela Davis e vinovată. În toate acestea e prezentă, ca o realitate de neînlocuit, împrejurarea că

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Contemporani cu noi

LEAC ÎMPOTRIVA OBIȘNUITULUI

(Pagina a 2-a)

O convorbire imaginară Helenio Herrera — Ștefan Covaci

de Eftimie IONESCU

(Amănunte în pagina a 8-a)

Mai există enigme?

CAUZELE DISPARIȚIEI CETĂȚILOR DERVENT ȘI CAPIDAVA

de dr. Petre DIACONU
Cercetător principal la Institutul de arheologie

- **Importante descoperiri arheologice pe teritoriul „Orașelor dunărene" din secolul al XI-lea.**
- **Au fost găsite numeroase tezaure conținînd piese de aur, argint și aramă.**
- **Inelul de aur care are montat, miniatural, un mausoleu.**
- **Episoade necunoscute din istoria medievală a Dobrogei.**

(Amănunte în pagina a 2-a)

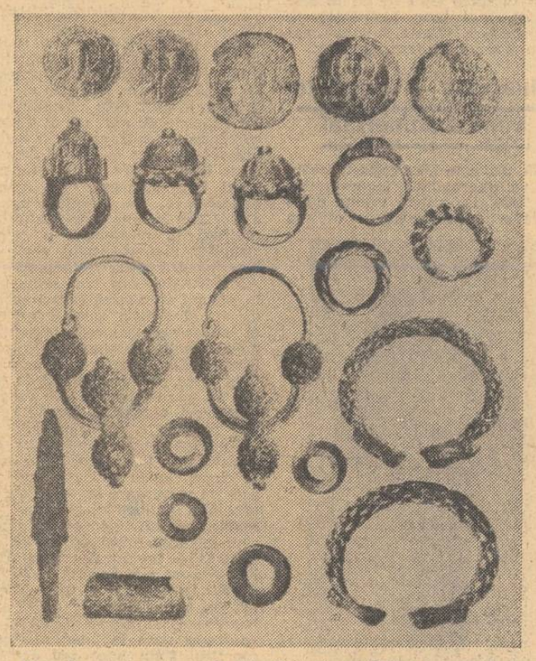

Monede și piese de podoabă găsite în al doilea tezaur de la Dinogetia-Garvăn.

CONTEMPORANI CU NOI

LEAC ÎMPOTRIVA OBIŞNUITULUI

Leacul n-ar fi chiar o descoperire a lui ION DANEŞ. Doar că Daneş l-a testat, îl foloseşte curent şi, dac-ar vrea, l-ar putea breveta pentru felul în care a făcut din el principiu de viaţă. Daneş nu s-a mulţumit şi nu se mulţumeşte cu obişnuitul unei zile de muncă. Lui îi plac excepţiile. Sau, nu excepţiile. N-a prea fost de acord cu acest cuvînt. Îi place să respire în spaţiile largi ale tehnicii, să asocieze mereu prezentul cu viitorul. Cînd apreciază o metodă de muncă, o piesă care se execută, o gîndeşte ca pe un lucru mereu perfectibil. Îl supără risipa de muncă, de metal, de timp. Îl supără refuzul de a gîndi mai departe decît maşina la care lucrezi, piesa pe care o faci de vreme îndelungată.

— M-aş sufoca în propria mea muncă, dacă m-aş mulţumi cu aceleaşi mişcări, cu aceleaşi metode, îmi mărturiseşte Ion Daneş, astăzi ajustor sculer calificat de-a lungul anilor şi în alte cîteva meserii. **Mai grav e, continuă el, că ne-am sufoca în propriile noastre produse dacă n-am gîndi tehnic, însoţind mereu ziua de azi cu cea de mîine. Pe mine mă obsedează o idee. Dar mă credeţi pe cuvînt că nu fac demagogie?**

— Nici nu-mi trece prin gînd să vă bănuiesc de aşa ceva.

— Ideea ce mă obsedează este aceea a calităţii pieselor pe care le fac, a calităţii produselor uzinei Timpuri Noi unde lucrez. Din ce citesc, din ce am mai fost informat ştiu că mai trebuie să facem mult pentru a fabrica piese cu randament din ce în ce mai mare, cu caracteristici tehnice care să ne permită să rezistăm la concurenţă pe piaţa externă.

— Mi s-a spus că aveţi o serie de inovaţii. Au răspuns ele acestei dorinţi pe care o declaraţi?

— Unele au fost inovaţii. Pe altele nu le-am băgat în seamă ca inovaţii. Dacă mi s-a părut că un dispozitiv sau o metodă de lucru nu sînt bune, nu sînt economicoase, am propus o îmbunătăţire. Dacă ceilalţi s-au convins că merge, a fost adoptată.

— Să le amintim. Măcar cîteva dintre ele. De pildă, aţi modificat un sistem de cuţite de retezat ceea ce a adus economii de oţel, aţi propus şi se aplică cu succes ajustarea electrochimică pentru supape care se ajustau înainte, cu pila. Lucrau la ele 10—15 oameni într-o zi şi acum sînt ajustate cîteva sute de bucăţi în 30 de minute. Aţi găsit o folosinţă a miezurilor de oţel care cad de la supape şi care erau considerate deşeuri, transformîndu-le acum, în arcuri pentru supape la C_r. Aţi reuşit să subţiaţi oţelul de 0,7 mm la 0,6 mm prin baie electrochimică ceea ce ar însemna 5 000—6 000 arcuri în plus, anual. Şi multe alte dispozitive. Acestea sînt lucrările mai mărunte de care vorbeaţi?

— Astea şi altele. Dar era normal să le propun şi să le realizez.

— Cum adică, normal?

— Pentru noi, inovaţia, invenţia, performanţa tehnică e necesară. Fără ea, v-am mai spus, riscăm să ne sufocăm.

— Aşa e, mi-aţi mai spus. Dar insist să-mi explicaţi raportul acesta de necesitate între muncitorul de azi şi lucrul de excepţie.

ION DANEŞ

— Nu ne mai putem mulţumi cu o muncă obişnuită. Eu, cel puţin. Ca mine, gîndesc foarte mulţi. Încă nu mă complac în obişnuit. Caut mijloacele să-l combat. Doresc şi încerc să-mi concep munca altfel. Urmăresc mereu, ceea ce nu e bun, sau ceea ce nu este încă bun.

— Ce vă îndeamnă?

— Curiozitatea, ambiţia de a reuşi, mîndria de a obţine ceva deosebit, gustul pentru tehnică înaltă.

— Dacă toţi ar tinde spre excepţii...

— Am înregistra zilnic, îmbunătăţiri substanţiale.

— Gustul pentru tehnică înaltă v-a îndemnat să proiectaţi şi un nou compresor. Am impresia că este — cel puţin pînă acum — cea mai mare realizare tehnică a dumneavoastră.

— E adevărat. Lucrez la un nou compresor cu un gabarit mic ca suprafaţă şi volum, cu operaţii simple, ieftin. Este apreciat de gîndirea tehnică a uzinei, care-l consideră un succes de perspectivă.

— Dacă veţi avea succes, veţi mai face astfel de încercări?

— Voi mai încerca şi în cazul în care nu voi avea succes. Deşi nu cred. Mă gîndesc deja la un motor pe acelaşi principiu. Vedeţi, eu am şi avantajul că-mi pot realiza produsul de la concepţie pînă la proba de laborator.

— Ştiţi cam la cît se ridică valoarea economiilor realizate prin îmbunătăţirile, prin inovaţiile de pînă acum?

— Nu ştiu precis. Nu asta e important.

— Dar ce?

— Să vii mereu cu ceva nou care să oblige la o schimbare.

— Ce calitate trebuie să mai aibă un om cu o astfel de dorinţă?

— Cea mai simplă: să iubească ceea ce face, să-şi cinstească meseria.

— Cum ar trebui să procedăm pentru a educa, a cultiva gustul pentru performanţe tehnice şi în rîndul tinerilor?

— Aici nu e aşa uşor. Ar trebui să fim mai atenţi la dorinţele şi aptitudinile lor, cînd îi selecţionăm în şcoală. Un pasionat al meseriei se formează dintr-un tînăr care şi-a ales-o singur sau a învăţat pe parcurs s-o îndrăgească.

— Deci, aţi declarat o luptă deschisă obişnuitului. Vreţi performanţe tehnice.

— V-am spus că e un leac necesar astăzi. Eu îl folosesc zilnic şi mă simt foarte bine. Cred că se şi vede nu?

Lucia MANOLESCU

CONTINUA PERFECŢIONARE

URMARE DIN PAG. 1

Aceleaşi perfecţionări continue a vieţii economice şi sociale îi este dedicată şi apropiata Conferinţă naţională a partidului, eveniment care determină o puternică emulaţie în rîndul tuturor oamenilor muncii. În presă s-a făcut uneori apel pentru a compara întrecerea care se desfăşoară în prezent, la vestita competiţie de acum vreo două decenii dintre nituitorii de la două şantiere navale de pe Dunăre. Momentul a fost, în mod incontestabil, frumos: oamenii de atunci dădeau dovadă de o înaltă conştiinţă socialistă şi creau o mişcare ce avea să devină curînd de masă. Dar oricît ne place, pe bună dreptate, să ne amintim de întrecerea nituitorilor, nu putem să nu vedem diferenţa calitativă a întrecerii care polarizează atenţia opiniei publice din ţara noastră în ultimele săptămîni. Mai întîi, am vrea să subliniem criteriile ştiinţifice care stau la baza acestei întreceri: obiectivele pe care ni le propunem sînt rodul unei analize atente a tuturor posibilităţilor existente; nu recorduri de dragul recordurilor, nu depăşiri de dragul depăşirilor, ci înaltă eficienţă economică, astfel încît, la sfîrşitul actualului cincinal, să lichidăm stadiul de ţară în curs de dezvoltare, ajungînd la un venit naţional pe locuitor aproximativ de două ori mai mare ca acum. Analiza atentă, la fiecare loc de muncă, are ca rezultat hotărîrea cu totul realistă de a îndeplini cincinalul înainte de termen, şi anume în patru ani şi jumătate. Această întrecere se caracterizează prin acelaşi impuls spre perfecţionare, de care vorbeam, spre stăpînirea tehnicii celei mai avansate, spre economii de materiale simultan cu îmbunătăţirea calităţii, spre continua creştere a productivităţii muncii, spre reducerea preţului de cost. Cei ce se întrec în interiorul ţării nu uită nici o clipă că se află, cu produsele lor, şi într-o competiţie internaţională şi, în virtutea aceluiaşi principiu al eficienţei economice, caută căi noi spre a se plasa în primele locuri.

Se poate spune că actuala întrecere se desfăşoară întrutotul în spiritul documentelor elaborate de partidul nostru: ea se bazează pe o analiză ştiinţifică la toate eşaloanele, pe tendinţa de continuă perfecţionare şi pe înalta conştiinţă socialistă a întregului nostru popor. Faptele consemnate de presa cotidiană stau mărturie a hotărîrii oamenilor muncii de a înfăptui cincinalul în patru ani şi jumătate şi constituie, în acelaşi timp, o garanţie.

Sub semnul acestor preocupări de excepţională importanţă pentru dezvoltarea de viitor a patriei, ultimele şapte zile au consemnat rodnice întîlniri ale secretarului general al partidului cu chimiştii făgărăşeni, cu constructorii de la Lotru, cu oamenii muncii din judeţul Argeş, judeţ ridicat în ultimii ani la o intensă viaţă industrială. Aceste întîlniri, ca şi altele de pînă acum, au constituit prilejul unor dialoguri directe, de mare însemnătate, privind dezvoltarea viitoare a ţării. Reverberaţia acestor dialoguri cu oamenii muncii, întrate de mult în practica activităţii conducătorului partidului şi statului nostru, îşi va găsi cu siguranţă concretizarea în măsurile pe care le va elabora Conferinţa naţională a partidului pentru perfecţionarea continuă a economiei şi vieţii sociale a patriei noastre.

EROII REŞIŢEI ÎN HAINE DE LUCRU

URMARE DIN PAG. 1

ale industriei noastre, podul de la Giurgeni-Vadul Oii, şinele de cale ferată, locomotivele cu abur sau materiale pentru locomotivele Diesel electrice; la Reşiţa au prins contur turbinele ce formează astăzi salbele de lumină de la hidrocentralele de pe Bistriţa şi Argeş, culminînd cu hidroagregatele de tip Kaplan de 178 MW care echipează gigantul de la Porţile de Fier, printre cele mai mari agregate de acest fel din lume.

Dar Reşiţa nu trăieşte doar

NICOLAE ANGHELOIU, secretarul comitetului de partid

gloria trecută, ea înregistrează, ca un seismograf, mereu noi şi noi performanţe. În aceste zile, premergătoare Conferinţei naţionale a partidului şi aniversării Republicii, oamenii Reşiţei înnobilează caratele industriale ale oraşului lor cu noi nestemate de cea mai strălucitoare frumuseţe.

La Combinatul siderurgic, tovarăşul **NICOLAE ANGHELOIU**, secretarul comitetului de partid, ne-a spus:

— La Reşiţa nu se plămădeşte numai fonta şi oţelul ci, în egală măsură şi conştiinţele oamenilor. Cu cîteva luni în urmă, aici la noi, s-a născut iniţiativa: „FIECARE COMUNIST ANGAJAT DIRECT ÎN CREŞTEREA SI EDUCAREA SOCIALISTĂ A TINERETULUI". A pornit la început dintr-o secţie, s-a extins în tot combinatul iar la ora actuală în toate întreprinderile oraşului. Pentru uzina noastră, în care lucrează aproximativ 3000 tineri, lucrul acesta a însemnat foarte mult. Anul trecut, de pildă, în secţia de unde a pornit iniţiativa, au fost înregistrate 300 de absenţe nemotivate iar 11 tineri nu şi-au realizat planul decît în proporţie de 80 la sută. După primele patru luni de viaţă a acestei iniţiative bilanţul ei este cît se poate de îmbucurător, asemenea aspecte dispărînd cu desăvîrşire. Şi, dacă în aceste zile combinatul nostru obţine producţii record, dintre cele mai ridicate din istoria sa, lucrul acesta se datorează, în bună măsură şi aportului tinerilor. Aceste ritmuri ne-au determinat să ne suplimentăm angajamentele la fiecare secţie a combinatului. În cîteva cuvinte vreau să spun că DIN METALUL CE ÎL VOR DA SIDERURGIŞTII NOŞTRI PESTE PLAN ÎN ACEST AN SE POT CONSTRUI TREI PODURI PESTE DUNĂRE, ASEMĂNĂTOARE CELUI DE LA GIURGENI-VADUL OII SAU O LIMETAL PESTE PREVEDERI. COLECTIVUL NOSTRU ESTE HOTĂRÎT SĂ ÎNTÎMPINE CONFERINŢA NAŢIONALĂ A PARTIDULUI CU NOI PERFORMANŢE.

IATĂ CÎTEVA DINTRE ANGAJAMENTELE SUPLIMENTARE ALE MUNCITORILOR REŞIŢENI:

SIDERURGIŞTII

8 000 tone fontă
3 000 tone oţel
4 000 tone laminate finite
2 000 tone cocs metalurgic
8 000 tone aglomerat feros

CONSTRUCTORII DE MAŞINI

40 milioane lei producţie marfă (dublu faţă de angajamentul iniţial)
7 motoare Diesel
4 boghiuri pentru locomotive

Ing. ANTONICA DIJMĂRESCU, şeful secţiei oţelărie

— Care este ultima dumneavoastră performanţă profesională?

— Sînt mai multe. În primul rînd faptul că oamenii au încredere în mine, deşi mulţi dintre ei au timplele argintii. Apoi, faptul că şi în cea mai grea secţie a combinatului, cum este caracterizată oţelăria, se pot obţine succese profesionale nebănuite. Şi, aş mai aminti că am reuşit să diversificăm sortimentele de oţeluri la peste 300, că în acest an vom da economiei naţionale cu 50 000 tone metal mai mult decît anul trecut, că în aceste zile am reuşit să elaborăm la cuptoarele Martin o nouă marcă de oţel special, pentru construcţia autoturismelor româneşti, oţel care în mod normal se poate obţine numai în cuptoarele electrice.

La uzina geamănă, **cea constructoare de maşini — cu un palmares industrial asemănător,** am stat de vorbă cu alţi oameni care au transformat munca lor într-o adevărată pasiune, de cea mai mare intensitate. Inginerul **MIRCEA MICULA**, consilier, unul dintre veterani, care cunoaşte uzina ca pe propriul său buzunar, a fost vădit în încurcătură atunci cînd am solicitat să mă pună în legătură cu nişte oameni deosebiţi.

— Mi-e tare greu să numesc cîţiva dintr-un colectiv aşa de mare — s-a scuzat dînsul. Dacă totuşi insistaţi, scrieţi despre lăcătuşul IOSIF WANENGER, de la secţia de mecanică mijlocie şi uşoară, Erou al Muncii Socialiste. Omul lucrează de 32 de ani în uzină, a învăţat meserie de la tatăl său, iar acesta de la bunicul său, în familia lor existînd un viguros arbore genealogic muncitoresc. Despre orice poţi vorbi cu el, despre prieteni sau despre colţuri de ţară, numai de faptul că s-ar putea despărţi de uzina reşiţeană, ba. Nici chiar cu ideea pensionării nu se împacă.

Sau, scrieţi dacă doriţi despre maistrul ION IRIMIA, de la secţia mecanică grea, locul unde s-au născut uriaşele turbine de 178 MW de la Porţile de Fier. Veţi vedea cu cîtă satisfacţie vorbeşte despre aceste produse, ca despre proprii săi copii. Despre noua turbină de 188 MW de tip Pelton, aflată acum în construcţie şi destinată şantierului de pe Lotru. Despre alte turbine ce se construiesc pentru obiectivele energetice de la Tarniţa, Curtea de Argeş, Zigoneni, Bascov sau, dacă doriţi, puteţi scrie despre inginerul ION TUDORA, de la secţia Diesel, care din 1960 a fost martor la ieşirea de pe banda de montaj a motorului cu numărul 1 pentru locomotiva de 2 300 CP. Vă va spune, desigur, cum atunci se lucra la un motor aproximativ 45 000 ore, de aproximativ 6 ori mai mult ca astăzi.

Se pot vorbi multe despre „hergheliile" acestei secţii care aleargă astăzi cu peste 2 milioane şi jumătate C.P., nu numai pe căile ferate din ţară dar şi peste hotare. despre faptul că tot aici a fost asimilat şi motorul locomotivei hidraulice de 1250 C.P. Pe standul de probă al secţiei se află astăzi şi prototipul unui motor de 1200 C.P destinat vaselor fluviale iar în perpectivă se pregăteşte asimilarea unei întregi „familii" de motoare cu întrebuinţări multiple care vor fi realizate la cele mai ridicate performanţe ale tehnicii avansate.

Ca reporter cum poţi rămîne indiferent în faţa acestei avalanşe de performanţe şi de noutăţi, chiar dacă sînt enunţate atît de lapidar? Am promis să revin la Reşiţa şi să scriu cu plăcere despre aceşti oameni, pe măsura meritelor

I. MEDOIA

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

juraţii au avut un mare rol, un rol principal în procesul Angelei Davis.

Ar însemna să nu spunem adevărul, ocolind a preciza că juraţii au avut într-adevăr conştiinţă, luînd în seamă mai mult cele 12 mărturii decît ploaia celor 95 de acuzaţii.

Există momente de euforie în care unele uitări sînt explicabile. Nu şi o astfel de uitare, din categoria uitărilor ce — continuate — pot schimba fizionomia unui moment nu lipsit de importanţă. E adevărat că presiunea opiniei publice a fost mare. E adevărat că forţele progresiste au protestat cu vehemenţă împotriva eventualei condamnări a Angelei Davis, dar la fel de adevărat e că, toţi cei 12 membri ai juriului pus (nu se spunea „12 şi toţi albi"?) să decidă asupra vinovăţiei sau nevinovăţiei, au spus: **nevinovat!** Din afara procesului, nevinovăţia ne apărea, desigur, mai clară. Dinăuntru, în raport cu grava răspundere faţă de naţiunea americană, declararea Angelei Davis ca nevinovată este un semn bun pentru ponderea forţelor progresiste din America. Să nu uităm că, în acea ţară chiar, şi în atîtea altele, au mai fost nevinovăţii susţinute de opinia publică şi sfidate de juraţi.

Deznodămîntul procesului Angela Davis cuprinde semnificaţia mereu subliniată a valorii gestului de solidaritate planetară şi o semnificaţie prea puţin omagiată: atitudinea juraţilor nu doar ca expresie a atitudinii bineluiu din Statele Unite ci şi respect faţă de constiinţa lor.

Prin curajul de a căuta adevărul şi prin seriozitatea cu care l-au spus, cei 12 juraţi în procesul Angelei Davis sînt ei înşişi eroi ai acestui proces. Dacă istoria va reţine pe Angela Davis, ea va reţine, fără îndoială în acelaşi timp corectitudinea, îndrăzneala judecătorilor ei.

CASA LUI ION ELIADE RĂDULESCU

Prozatorul Radu Petrescu ni s-a adresat cu această scrisoare, săptămîna trecută: Casa lui Ion Eliade Rădulescu (unde a locuit şi Gheorghe Lazăr şi unde a fost şi celebra tipografie a primului nostru romantism) este actualmente în incinta **Fabricii de pompe** din Obor. Dărîmarea ei, în vederea unor noi construcţii ale respectivei fabrici, a fost anunţată în ziarul „Scînteia", în 1968, printr-un articol în pagina a doua, în care se cerea sprijinul celor în drept pentru salvarea clădirii. Notiţe sesizînd iminenta dărîmare au mai apărut (ultima foarte recent) în „România literară".

Situaţia acum cinci zile: casa nu s-a dărîmat **toată.** Un buldozer e parcat în faţa zidurilor încă rămase.

Dărîmarea completă se poate produce în orice moment, chiar şi acum.

Casa nu e în nomenclatorul Comisiei monumentelor istorice, fiind clădită în secolul XIX.

O singură soluţie, probabil: arhitecţii să o mute din incinta fabricii, să o reconstruiască undeva alături şi să se facă acolo, în ea, un muzeu al anului 1848 sau un muzeu al tipografiei româneşti, sau un muzeu Eliade Rădulescu (scriitorul a fost serbat, zilele trecute) etc. Soluţia nu e exorbitant costisitoare, nici imposibilă din punct de vedere tehnic.

Să ţinem seama că au căzut casele Junimii, Literatorului şi Sburătorului, că această casă a lui Eliade e singura care mai aminteşte un mare moment intelectual al României.

DRUMUL SPRE PÎINE

Acum, cînd avem exclusivitatea absolută a ştirii că a început secerişul, acum cînd seceratorii îşi fac datoria electrocutaţi parcă de cîntecul ciocîrliei, acum cînd părerea că vom trăi un nou an al grîului devine certitudine, acum cînd sînt atîtea de aşteptat de la pîine, e cazul poate să ne reamintim un amănunt de o extremă importanţă din toată această poveste a pîinii, şi anume că pentru a se bucura de atenţia seceratoarei, pentru a putea fi sacrificat şi ridicat la rangul de făină, de aluat şi de pîine, spicul de grîu are de îndeplinit o condiţie pe care o are de îndeplinit în general şi omul: **să rămînă drept sub lumina şi întunericul vremii.**

Iată dar că şi drumul spre pîine al spicului e un drum al demnităţii. Cu atît mai mult se cuvine să fie un astfel de drum drumul nostru spre pîine. Spun acestea în zilele cînd grîul cade, nu în vreuna din zilele gloriei spicului.

PAUL ENGLE

Se află în România — ca invitat al Uniunii Scriitorilor — poetul şi profesorul american Paul Engle, directorul Programului Internaţional al Creaţiei de la Universitatea din Iowa City.

Paul Engle face, în această vară, un şir de vizite prin Europa, pe la „gospodăriile" literare ale foştilor săi invitaţi la Programul Creaţiei. E poate singura mare plăcere publică pe care şi-o permite acest bărbat care, din toamnă pînă-n toamnă, aleargă prin Statele Unite să obţină de la particulari bogaţi bani pentru programul său care nu cere de la cei invitaţi decît să-şi scrie în liniştе operele şi să dea atenţie şi la ce scriu ceilalţi din alte ţări ale lumii.

Într-o ţară eminamente practică (am numit America!) Paul Engle are rolul unui ferment şi al unui purtător de idealuri aţiţătoare.

Ca membru, în anul academic 1970—1971, al Programului, salut prezenţa lui Paul Engle şi a soţiei sale în România, bucuros că interesului (arătat de ei încă de la Iowa — ţării noastre) îi putem răspunde cu o ţară în plină primăvară.

Fii bine venit, Paul Engle, cavaler al fluviei şi al păcii!

Adrian PĂUNESCU

Mai există enigme?

CAUZELE DISPARIŢIEI CETĂŢILOR DERVENT ŞI CAPIDAVA

de dr. Petre DIACONU

Cercetător principal la Institutul de arheologie

Pe malul drept al Dunării şi în anumite insule din apropierea acestuia, începînd de lîngă Ostrov (jud. Constanţa) şi pînă dincolo de Mahmudia (jud. Tulcea) se află o serie de aşezări omeneşti, care au cunoscut o mare dezvoltare economică, cu deosebire, la începutul sec. XI. Dintre ele se remarcă **Păcuiul lui Soare şi Dervent,** ambele situate la 9 km în aval de Ostrov, **Rasova,** la 15 km nord de Oltina, **Axiopolis,** la 3 km sud de Cernavoda, **Capidava,** cam la jumătatea distanţei dintre Cernavoda şi Hîrşova, **Piatra Frecăţei,** în amonte de Măcin, **Dinogetia-Garvăn,** aflată pe o popină stîncoasă din faţa Galaţilor şi **Noviodunum,** Isaccea zilelor noastre.

Unele dintre aşezările mai sus amintite erau înconjurate cu ziduri de piatră (în fapt, este vorba — cu o singură excepţie — de zidurile vechilor cetăţi romane, reparate acum), altele însă erau încinse cu valuri de pămînt şi şanţuri de apărare.

Pagini inedite din istoria Dobrogei

Locuitorii se îndeletniceau cu agricultura şi creşterea vitelor. O bună parte a lor se ocupa însă cu negoţul; acesta este şi motivul pentru care arheologii au găsit şi continuă să găsească aici fel de fel de mărfuri provenind din cele mai depărtate ţinuturi ale Europei cum şi o impresionantă cantitate de monede bizantine, de bronz şi — uneori — de aur. Din acest punct de vedere, Dinogetia-Garvăn cu cele peste o mie monede bizantine, de bronz, descoperite pînă în momentul de faţă şi Păcuiul lui Soare cu cele aproximativ 900 de monede bizantine, de asemenea de bronz, se situiază de departe în fruntea tuturor staţiunilor arheologice din jumătatea răsăriteană a Europei secolului al XI-lea.

Dezvoltarea rapidă a meşteşugurilor, intensificarea schimburilor comerciale şi marea circulaţie a monedelor au dus la transformarea acestor aşezări în autentice tîrguri De altfel, **aşezările dobrogene din sec. XI sînt numite în izvoarele literare „oraşele de la Dunăre" sau „oraşele paristriene".**

Prosperitatea economică a „oraşelor de la Dunăre" s-a desfăşurat la adăpostul relaţiilor de bună vecinătate între bizantinii, stăpînitorii Dobrogei din acea vreme şi pecenegii din stînga fluviului, relaţii definite într-un tratat de prietenie încheiat încă din anul 971.

În tîrgurile de la Dunăre veneau să facă negoţ, printre alţii, şi pecenegi. Mulţi dintre ei au rămas locului, îngroşînd rîndurile celor care vorbeau o „limbă amestecată" — numită ca atare de unul dintre cronicarii timpului.

Pecenegii — populaţie de stepă, originară din Asia centrală — s-au aşezat în teritoriile ţării noastre pe la mijlocul secolului al X-lea.

Odată cu sfîrşitul celei de a treia decade a secolului XI, „prietenia" bizantino-pecenegă se destramă, din motive rămase necunoscute nouă. Drept urmare, în anii 1027, 1032, 1034 şi 1035 pecenegii traversează Dunărea şi se revarsă în Macedonia şi Thracia ca să le jefuiască.

În urmă cu aproape un mileniu...

Nici unul din aceste atacuri nu a afectat însă liniştea Dobrogei. „Oraşele de la Dunăre" vor constitui ţinta loviturilor pecenege ceva mai tîrziu, în primăvara anului 1036. Atacul, efectuat sub forma a trei raiduri succesive, a avut urmări dramatice pentru Dobrogea. Izvoarele literare vorbesc despre **distrugerea a tot ceea ce a fost întîlnit în cale,** despre **masacrarea pînă şi a copiilor,** cum şi despre **torturile nemaiauzite la care au fost supuşi prizonierii.**

Cercetările arheologice au confirmat într-o manieră aproape senzaţională ştirile cronicilor bizantine. Astfel, la Capidava s-a descoperit o groapă cu oase de oameni maturi şi de copii sugari, care zăceau claie peste grămadă. Unul dintre schelete aparţinea unui copil, decapitat. Astăzi nu mai încape îndoială că „masacraţii" de la Capidava sînt victimele pecenegilor din primăvara anului 1036. Descoperirea cîtorva plăci de armură în groapa de la Capidava ne face să credem că o parte a celor omoriţi erau ostaşi.

În aceeaşi primăvară furia pecenegă s-a abătut şi asupra colţului de sud-vest al Dobrogei; drept mărturie stau scheletele unor locuitori ai Derventului ucişi, de asemenea, prin decapitare.

La Dinogetia-Garvăn, ca peste tot de altfel, pecenegii au dat foc locuinţelor încercînd să îasă din bordeiul învăluit în flăcări, 7 membri ai unei familii au fost omoriţi în dreptul uşii, de grinzile prăbuşite ale acoperişului incendiat.

În zona din afara zidului de incintă al cetăţii Dinogetia-Garvăn arheologii au dat peste o groapă, aidoma aceleia de la Capidava, în care zăceau de-a valma 6 schelete omeneşti. Tot de-atunci datează şi un tezaur din circa 100 monede de bronz, bătute în vremea împăratului Mihail al IV-lea Paphlagonianul; monedele au fost pitite în colţul unui bordei de lîngă biserieuţa aşezării pentru a nu cădea în mîinile năvălitorilor.

Raidurile din 1036 au fost însoţite — aşa cum s-a amintit deja — de distrugerea prin foc a „oraşelor dunărene" din Dobrogea. Exceptînd Păcuiul lui Soare ale cărui ziduri, groase de peste 4 m, au rezistat asaltului, toate celelalte au căzut pradă flăcărilor puse de pecenegi. **ACESTA ESTE MOMENTUL ÎN CARE DERVENT ŞI CAPIDAVA ÎŞI ÎNCETEAZĂ EXISTENŢA PENTRU TOTDEAUNA.** Cei ce au scăpat de masacru şi n-au fost duşi în robie s-au mutat în alte centre, mai bine fortificate şi, în orice caz, situate în locuri mai greu accesibile invadatorilor.

Dinogetia — puternic centru comercial

Cît priveşte Dinogetia-Garvăn, ea va supravieţui incursiunilor din 1036. La scurtă vreme după retragerea pecenegilor viaţuirea va fi reînnodată aici. Activitatea meşteşugărească va căpăta un nou avînt. În deceniile 4 şi 5 ale sec. XI la Dinogetia-Garvăn vor fi făurite unelte, podoabe, arme, pe care negustorii le vor comercializa în cele patru colţuri ale lumii. Creşterea vitelor se va dezvolta şi ea. Aşijderea, pescuitul; undiţele, ostiile, harpunele, bucăţile de năvod, carbonificate, greutăţile pentru plasă, gropile de sărat şi păstrat peştele constituie la un loc tot atîtea dovezi pentru gradul avansat al pescuitului în bălţile din jurul Dinogetiei-Garvăn. Aci şi acum vor fi vînaţi, cu regularitate, peşti avînd o greutate de 2-300 kg, fapt dovedit de dimensiunile neobişnuit de mari ale unor vertebre descoperite de arheologi.

Desigur, peştele preparat lua, alături de celelalte mărfuri ale Dinogetiei-Garvăn, drumul exportului; în schimb, aci erau aduse vinuri, uleiuri, ceramică fină, sticlărie şi alte produse caracteristice, cu precădere, lumii mediteraniene.

Săpăturile arheologice efectuate la Dinogetia-Garvăn au scos la lumina zilei resturi de mătase. Prin urmare, locuitorii acestei aşezări au cunoscut mătasea cu peste 100 de ani înainte de a fi răspîndită în Europa.

În toamna lui 1064, viaţa Dinogetiei-Garvăn a fost tulburată din nou, pentru a doua oară în mai puţin de 30 de ani; de data aceasta năvălitorii erau uzi, populaţie nomadă, rude apropiate ale pecenegilor.

Tezaurul găsit într-o groapă

Traversînd Dunărea prin nordul Dobrogei, uzilor nu le-a fost greu s-ajungă în numai cîteva ceasuri la Dinogetia-Garvăn pe care — potrivit obiceiului „barbar" — au incendiat-o. Unii localnici, surprinşi de iuţeala invaziei, n-au putut să-şi ia cu ei nici măcar cele mai de preţ lucruri. Ne referim în chip special la două tezaure, îngropate în pripă: primul este compus din 106 monede de aur, iar al doilea cuprinde diferiţi cercei, inele, brăţări, monede de aur şi de argint. Unul dintre inelele tezaurului impresionează prin originalitatea lui. Pe suprafaţa plană a verigii de aur giuvaergiul a realizat, în miniatură, o „construcţie" monumentală, poate o biserică sau chiar un mausoleu. „Construcţia" are trei registre: în primul se disting şase intrări, iar în al doilea, şase ferestre; al treilea registru redă imaginea unei cupole. Tezaurul, învelit într-o pînză, fusese dosit în nişa unei gropi pentru războiul de tesut. În treacăt fie spus, în această groapă s-au găsit multe resturi de textile, carbonizate.

Este mai mult decît sigur că proprietarii tezaurelor au pierit în ciocnirile cu uzii. Raportînd această constatare la situaţia generală a Dinogetiei-Garvăn din toamna anului 1064 vom înţelege cum cei mai mulţi dintre locuitorii ei — fugind din calea uzilor — n-au mai apucat să-şi revadă vetrele. Şi, cu toate acestea, în anii imediat următori, bunăstarea Dinogetiei-Garvăn se va întări pînă într-atît încît va constitui ţinta unor noi acţiuni de jaf, în preziua cărora au fost ascunse alte tezaure, descoperite şi ele de către arheologii din zilele noastre.

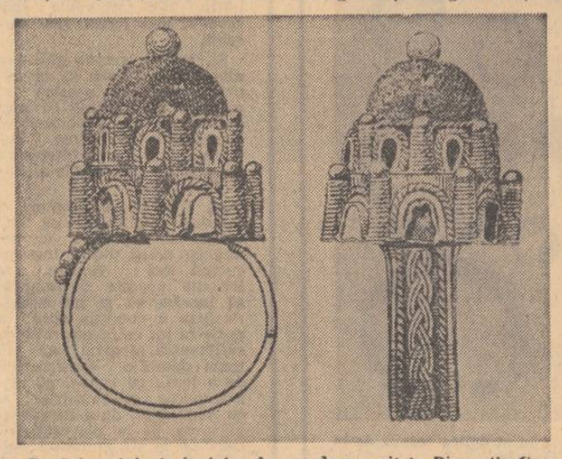

Două imagini ale inelului de aur descoperit la Dinogetia-Garvăn. El are montată o construcţie monumentală în miniatură, probabil un mausoleu oriental.

IAT CU CITITORII

NIE FERATĂ LUNGĂ DE 160 KILOMETRI.

— Dumneavoastră, furnaliştii care aţi elaborat pînă acum „munţi" întregi de fontă şi despre care toată lumea ştie că sînteţi secţie fruntaşă a combinatului aveţi vreun secret aparte? Adresez întrebarea maistrului principal **PETRU SFERCOCIA** Erou al Muncii Socialiste.

Maistrul PETRU SFERCOCIA, Erou al Muncii Socialiste

— Furnalele astea m-au făcut om. Pentru mine, ele constituie cea mai bună „universitate" a muncii din cîte au existat vreodată. Ele au dat generaţii întregi de meseriaşi, din tată în fiu. Aşa e, la noi la Reşiţa meseria a fost ridicată cu adevărat la rang de brăţară de aur.

— Ce înseamnă să fii furnalist, după părerea dumneavoastră?

— Priviţi furnalul, colosul acesta de metal! Un furnalist adevărat trebuie să îi simtă de la distanţă „pulsul", să ştie ce se petrece în pîntecele lui. În uzina noastră sînt nenumăraţi meseriaşi care văzînd de pe fereastra locuinţelor lor gazele ce ies de la furnale ştiu exact ce se petrece cu metalul dinăuntru. Iar cînd îţi intră „microbul" furnalului în singe nu mai poţi fără el. Nu o dată mi s-a întîmplat în concediu să mă apuce, aşa, dintr-odată, dorul de furnaliştii Reşiţei.

L-am căutat apoi pe inginerul **A. DIJMĂRESCU**, unul dintre cei mai tineri şefi de secţie din ţară în această ramură. Am rămas surprins totuşi că de data aceasta nu l-am întîlnit ca de obicei la furnale, ci la oţelărie.

— Aici a fost nevoie de mine şi de patru luni m-am reprofilat în oţelărie. Am preluat conducerea acestei secţii cînd ea nu mergea tocmai bine. Dar, cu cît am muncit mai bine cu atît satisfacţiile au fost mai mari. Astăzi nu numai că nu sîntem sub plan cu oţelul dar am reuşit să dăm aproape 3 000 tone

IMPORTANT PENTRU CITITORI

V-aţi reînnoit abonamentul pe trimestrul III 1972? Dacă nu aţi făcut-o încă, doar pînă la data de 15 iunie a. c. vă mai puteţi adresa factorului poştal, oficiilor şi agenţiilor P.T.T.R., difuzorilor de presă din întreprinderi şi instituţii. Pe urmă va fi prea tîrziu... Deci, grăbiţi-vă.

DE PRETUTINDENI

Chiar și surdomuții iubitori de muzică, pot de acum înainte să „savureze" o fugă de Bach. La Zürich, s-a inaugurat recent o orgă specială, legată de o aparatură electronică, care „traduce" sunetele muzicale în impulsii corespunzătoare... luminoase. Senzația auditivă devine o senzație vizuală, permițind surdomuților să „simtă" muzica cu... ochii.

UN GRUP de specialiști de la Universitatea din Moscova au ajuns la descoperirea că introducînd un gaz greu într-un bec legat de un laser, gazul „se aprinde" și continuă să strălucească cel puțin o săptămînă, emițînd o lumină intensă și constantă.

DOI TINERI medici de la Universitatea din Detroit au obținut permisiunea de a efectua o stranie experiență : aceea de a supune mumia unui faraon egiptean unei amănunțite autopsii. Deși decesul s-a petrecut de mai mult de 3 000 de ani, cei doi cercetători au certitudinea că vor putea determina cauza morții, precum și bolile de care a suferit în timpul vieții anticul rege al Egiptului. Țesuturile mumiei sînt extrem de bine conservate, făcînd posibilă detectarea urmelor eventualelor leziuni.

ELVEȚIA va fi una din primele țări din lume care va utiliza un mijloc de luptă inedit contra poluării apelor. Este vorba de aplicarea unui procedeu tehnico-chimic care permite extragerea fosfatului din apele contaminate. Se știe că fosfații constituie cauza principală a proliferării algelor și microorganismelor vegetale care provoacă poluarea.

ÎN R.F. A GERMANIEI se lucrează în prezent la primul model de telefon cu laser. Se apreciază că acest sistem va putea intra în funcțiune pe tot teritoriul țării înainte de anul 1980.

ÎN R.P. UNGARĂ a fost lansată o noutate care promite să intereseze mult crescătorii de cai de curse sau de tracțiune — potcoava din material plastic. După părerea specialiștilor ea este mai „sănătoasă" decît potcoavele clasice. Noua potcoavă se fixează prin lipire.

ÎN ANGLIA, în orașul Bath a fost descoperită o „saună" romană, prima de acest fel de pe teritoriul britanic. Cu același prilej a fost dat la iveală un ansamblu de săli, piscine, încăperi umede și calde, un teren de sport etc.

ÎN LOCALITATEA sovietică Iakutsc există o grădină botanică în care au fost aclimatizate peste 2 000 de plante din cele mai diferite zone climaterice. Plantele aclimatizate trebuie să se obișnuiască cu temperatura de minus 45 grade — temperatura medie a acestor locuri. După ce se vor obișnui, ele vor îmbogăți flora Extremului nord sovietic.

Un grup de 50 de urși polari, sătui de a se hrăni numai cu pui de focă și pești supracongelați au năvălit, fără veste, în satele învecinate Bazei din Hudson (Canada). Au prădat staulele, grajdurile, și chiar cămările cu alimente. Locuitorii au reacționat, deportîndu-i pe o insulă, situată la o distanță de 360 de kilometri de sat.

CERCETĂRI făcute în U.R.S.S au stabilit că aplauzele entuziaste a 1 000 de spectatori, într-un teatru, au darul de a ridica temperatura sălii de spectacol cu circa 6 grade.

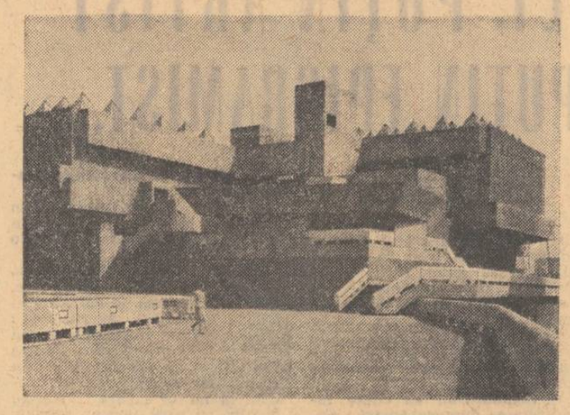

Una dintre cele mai noi clădiri ale Londrei, Hayward Gallery, recent inaugurată, formează o parte a marelui complex de artă în care sînt cuprinse și sala Royal Festival și sălile de concert Queen Elisabeth și Purcell. Noua clădire este formată din două galerii și trei spații ample cu terase permițînd expoziții de sculptură în aer liber. Ea va adăposti importante expoziții de artă organizate de Consiliul Artelor al Marii Britanii.

LA CLEVELAND (S.U.A.), în cursul unei întîlniri de polo pe apă un suporter rămas necunoscut a dat drumul în bazin unui pui de crocodil. Reptila a lăsat urmele dinților săi pe picioarele a numeroși jucători. Dar — lucru curios — toți aceștia făceau parte din aceeași echipă ! După această întîmplare, în ziarele locale a apărut un anunț prin care „autorul" incidentului era stăruitor invitat să divulge metoda sa de dresare, promițîndu-i-se păstrarea incognito-ului.

Un mijloc de transport original pe măsura celor mici : o trăsurică cu 10 locuri, tracționată de o bicicletă. Ideea a fost a unui inovator chinez. Trăsurica este foarte apreciată de cei mici.

RADIAȚIILE atomice au darul de a conserva peștii proaspeți cît mai mult timp. În Uniunea Sovietică s-a elaborat acum doi ani la Institutul Național de cercetări în materie de radiații, prima instalație gama. După numeroase luni de controale pe pămînt, ea a fost montată la bordul unei șalupe frigorifice, care — în cursul a 7 luni de traversare a Mării Negre și a Atlanticului de Sud — a experimentat tehnologia conservării peștelui proaspăt prin radiații gama. Diverse specii de pești comestibili pescuiți în diferite zone ale Atlanticului, au fost ușor radiați iar calitățile lor alimentare au fost examinate în a 14-a, a 30-a, a 45-a și a 60-a zi de la pescuire. Metoda nu provoacă nici o alterare a peștelui, precum nici a calităților gustative, are însă darul de a spori considerabil timpul de păstrare în stare proaspătă.

Coregrafului baletului regal englez i-a venit ideea să atragă o parte din public de pe stadioanele de fotbal la teatru. Dînsul a pregătit o premieră destul de reușită de fotbal balet.

SE PARE că într-o zi, Muntele Everest (8 882 m) își va pierde titlul de cel mai înalt munte din lume. Cercetătorii Universității din Punjab, India, emit o interesantă teorie. Deși, Everestul a „crescut cu cîțiva metri" de la expediția alpiniștilor Hillary și Tensing din 1952, va fi probabil depășit de un alt vîrf al Assam-ului, din nord-estul Indiei. Acest fenomen se datorează derivei nord-est a continentului indian. Această derivă de 1,5 cm pe an provoacă mișcări de scufundare, sau, dimpotrivă, de supraridicare a anumitor regiuni.

Acrobatul Jean Quemener preferă în turneul său prin Franța asemenea turnuri. (În fotografie se află cocoțat pe un turn înalt de 43 m !).

CEA MAI MARE STICLĂ DIN LUME ? Dacă nu este cea mai mare atunci este desigur una din cele mai mari sticle fabricate, ce aparține fabricii din Hume. Au fabricat-o lucrătorii din R. S. F. Iugoslavia în cinstea celei de-a 110-a aniversări a întreprinderii lor. Are un metru înălțime și încap în ea 35 l. lichid.

LA PRAGA se află în construcție metroul. Lucrare de proporție, construcția sa va dura ani de zile. De pe acum însă sînt oameni care „folosesc" serviciile metroului inexistent : sînt arheologii. Cu prilejul săpăturilor au fost scoase la iveală relicve de preț din secolele trecute. Iată cîteva din ele : fragmente de piloni ai unei biserici gotice distrusă în 1648, portaluri și tîntini.

FAPTUL că pisica se spală zilnic nu se explică doar prin aceea că îi place curățenia. Lingîndu-și blana pisica înghite și o anumită cantitate de vitamină „B" necesară menținerii echilibrului psihic.

LA MUZEUL DE ARTE DECORATIVE din Paris sînt actualmente expuse o bicicletă simetrică concepută să poată merge în două... sensuri, o scară în curbă, menită să se lucreze cu ea sub poduri arcuite, furculița pentru spaghetti, cu manivelă, piepteni pentru cei cu... chelie, vioara pentru executat oricare „quator" la coarde, clepsidra cu pietricele pentru cei care nu vor să... îmbătrînească, pușcă pentru cînguri — care urmează pe animal în toate saltările sale etc.

UN MUZEU de automobile din S.U.A. a achiziționat recent mașina blindată care a aparținut gangsterului Al. Capone. Construită în 1926, mașina are geamuri speciale de cristal care nu permit pătrunderea vreunui proiectil, iar roțile au cauciucuri speciale care deși pot fi perforate de gloanțe, nu se dezumflă

PE DRUMURILE DE FIER ALE R. D. GERMANE

● Scurtă incursiune în activitatea celor 250 000 lucrători ai căilor ferate care asigură anual transportul a 600 milioane persoane și a altor milioane de tone mărfuri pe cei 14.658 km de cale ferată ai țării.

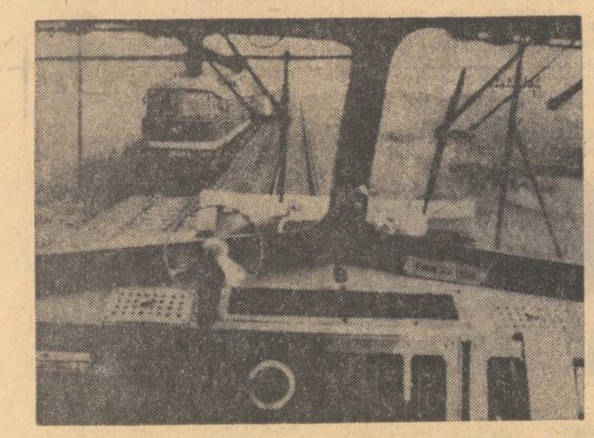

Dincolo de imaginea compartimentelor confortabile, adăpostindu-i pe călători cu rosturile felurite și trepidante ale vieții cotidiene, a obișnuitului evantai feroviar — de la tihnitele vagoane de dormit pînă la ispitele culinare ale vagoanelor restaurant — se impune, în lumea căilor ferate din Republica Democrată Germană, noțiunea de factor economic de prim rang.

Datele atestă că transportul pasagerilor nu constituie decît o infimă parte a sarcinilor ce incumbă celor aproximativ 250 000 de lucrători ai celei mai mari întreprinderi de stat din R.D. Germană — „Deutsche Reichsbahn". Se subliniază, în acest context, faptul că, **deși numărul persoanelor transportate pe calea ferată depășește, ca medie anuală, cifra de 600 milioane, acest volum de deplasări se efectuează, în mod precumpănitor, pe liniile relativ scurte ale transporturilor utilitare, în principal în vederea apropierii lucrătorilor de locurile lor de muncă.** În acest domeniu, funcționalitatea feroviară își găsește o deplină justificare : **într-un singur an de referință** (1970), **majoritatea celor 17 660 milioane de kilometri/persoane au fost efectuate pe asemenea trasee utilitare.** Aceste performanțe nu includ transportul propriu-zis al mărfurilor. Pentru a ilustra anvergura mișcării acestora din urmă : **dacă s-ar fi efectuat pe calea apei, ar fi fost nevoie** — referindu-ne la același an, folosit ca reper statistic — **de o flotă de 2 630 de vase, cu o deplasare de 10 000 tone fiecare.**

Refacerea liniilor și echipamentelor tehnice, distruse în timpul celui de-al doilea război mondial, mergînd mînă-n mînă cu procesul de modernizare a acestora, au transformat căile ferate într-un pilon important al economiei naționale R.D. Germană constituie o importantă țară de tranzit pentru traficul întregului continent : **în prezent, peste douăzeci de expresuri de pasageri leagă zilnic Berlinul de capitalele și marile centre urbane europene. O pondere și mai însemnată o deține traficul internațional de mărfuri, pentru efectuarea căruia funcționează 90 de trenuri de tranzit și 23 de trenuri de mărfuri rapide, deservite de o gară centrală de triaj — adevărată placă turnantă a traficului tranzit — situată la Seddin, în împrejurimile capitalei R.D. Germane, Berlin.**

Ca imagine familiară, liniile de cale ferată par să se deruleze în infinit, dar ele alcătuiesc, în fiecare țară, un „mosor" bine definit : cele din R.D.G. măsoară 14 658 kilometri. Această cifră subliniază densitatea traficului, fapt ce se explică prin sporirea continuă a randamentului utilitar al acestuia. Un element important al acestei creșteri îl constituie diversificarea transporturilor, domeniu în care s-a dezvoltat cu precădere traficul containerelor. Concepute potrivit normelor internaționale, aceste mari recipiente pentru transportul mărfurilor sînt adaptate la navigație, căi ferate și transporturi rutiere, înlesnind cu apreciabilă eficacitate, scurtarea timpului de transbordare. Ele ocupă un loc de frunte printre activitățile girate de „Deutsche Reichsbahn", importanță ilustrată prin faptul că, **în fiecare săptămînă, 280 de trenuri portcontainere sînt formate în 15 gări amenajate în acest scop. Peste 700 de întreprinderi din principalele centre industriale ale R.D. Germane folosesc acest modern și eficient sistem de transport.**

În același timp, a luat un mare avînt realizarea echipamentului tehnic. În ultimele două decenii, în R.D.G. au fost produse peste 90 000 de vagoane și locomotive.

Potrivit planului cincinal al dezvoltării economiei naționale a R.D. Germane în anii 1971-1975, fondurile materiale și financiare disponibile în acest sector, vor fi folosite, în principal, pentru sporirea capacităților și pentru îmbunătățirea traficului destinat deplasării lucrătorilor la locul de muncă. De asemenea, se acordă un rol de prim rang — ca și în alte activități — raționalizarii, mai ales folosirii cît mai eficiente a transportului containerizat.

DE CE A DEVENIT MUFLONUL „ALPINIST"

● Un animal extrem de... curios chiar față și de arma vînătorului ● Turmele se deplasează întotdeauna sub conducerea unei femele ● Puii de muflon au o dezvoltare dintre cele mai rapide: la o jumătate de oră de la naștere ei pot umbla, iar după prima zi pot alerga.

Se spune despre muflon că a devenit „alpinist" numai pentru a fugi de dușmani. Cu ochiul său „telescopic", muflonul vede și la o distanță mai mare de 1 kilometru. Dar fiind extrem de curios din fire, îl lasă pe cel ce se apropie să înainteze pînă la 300-400 metri și îl studiază cu mare atenție. Dacă observă ceva anume care îi trezește interesul, admite și o apropiere mai mare. Muflonul este un maniac al identificării. Înainte de a lua o hotărîre el trebuie să cunoască toate detaliile. Chiar și în timp ce fuge, se oprește des să vadă dacă urmăritorul e același. Și obiectele îl interesează și le cercetează cu multă curiozitate, uneori obiectul poate fi chiar arma vînătorului. „Curiozitatea îl distruge pe muflon" — obișnuiesc să spună vînătorii.

Se consideră că cel mai tipic muflon e cel corsican. El are înălțimea de 0,75 m, iar greutatea de 50 de kilograme. Cei din Asia Centrală ating înălțimea de 1,30 m și greutatea de 200 kilograme, iar cei din America au 1,10 m înălțime și 130 kilograme.

Mulți consideră că muflonul e animalul crestelor muntoase. De fapt, el prin toată construcția corpului este mai ales un alergător pe teren neted, cu o viteză de 60 km pe oră. A devenit alpinist de nevoie, sub presiunea oamenilor care l-au obligat să se ascundă în munți.

Se deplasează în turme mici. Preferă să circule pe aceleași cărări. Pentru mufloni, foarte supărătoare este zăpada care le încetinește fuga obligîndu-i la salturi obositoare. Uneori, pentru a scăpa de urmărire trec înot ape și sînt în stare să se îndepărteze și 100 km de locul în care trăiesc. În organizarea lor, mufloni recunosc matriarhatul. Se deplasează întotdeauna sub conducerea unei femele și urmează cu supunere fiecare gest al acesteia. Pornesc și se opresc la comanda ei, merg pe drumul pe care ea îl indică, dacă ea începe să alerge, turma o urmează chiar dacă nimeni n-a observat vreun semn de pericol. În schimb cînd cineva din turmă semnalizează pericol, toți vor rămîne pe loc cu ochii țintă la femela-ghid așteptînd de la ea comanda. Dacă ea continuă să rămînă calmă, restul turmei se va liniști cu toată încrederea. Mufloniii trăiesc în armonie. Chiar și duelurile amoroase se rezolvă fără violență. De obicei renunță cel mai slab.

La numai 15 minute de la naștere, noii născuți se țin pe propriile picioare, iar după o jumătate de oră, ei pot umbla. La sfîrșitul primei zile de viață, micii mufloni aleargă atît de repede, că pot fi cu greu prinși de om. Creșterea noilor născuți se face foarte rapid. Primele cîteva zile puiul de muflon e foarte prietenos și e dispus să urmeze pe oricine, dar mai tîrziu nu se mai îndepărtează de mama lui. După scurt timp învață să se supună conducătorului turmei.

După aprecierile făcute, în lume există în prezent numai vreo 150 000 de mufloni.

D. CRISTEA

SCHIURILE SALVATOARE

La 3 200 metri altitudine, uraganul izbește elicopterul de stînci, rotorul se defectează și pasagerii sînt azvîrliți pe o pantă înzăpezită

Acțiunea s-a petrecut în ziua de 2 mai 1972. Cadrul ei : Alpii francezi din Haute-Provence, sau, mai precis, masivul Gerbier. În ziua aceea, la bordul unui elicopter „Ciocîrlia II" se îmbarcaseră patru persoane. Elicopterul era pilotat de Jean Massot și avea drept pasageri trei specialiști : arhitectul Legrand, inginerul constructor Tremey și pe tînăra Genevieve Gaillet, expertă în problemele sportului de iarnă.

De fapt, era o călătorie de studii. Dimineața luminoasă, primăvăratecă, se bucura de o mare vizibilitate. Totul părea să indice un zbor plăcut și extrem de util. Specialiștii aveau misiunea de a cerceta cu atenție și de a alege amplasamentul optim pentru construirea unei noi stațiuni de schi, în inima Alpilor, la Jansiers—Restefond. Problema trebuia privită din multiple unghiuri : al solidității terenului, al măreției priveliștii, al luminii și expunerii precum și al imediatei vecinătăți a numeroase și favorabile pante pentru schiat. Cei trei urmau să elaboreze un raport întocmit pe baza datelor culese pe... viu.

★

Fără veste, s-a pornit un vînt puternic, amenințător. Micuța „Ciocîrlie", hăituită de uraganul care se dezlănțuise cu o mare furie, s-a abătut din drumul său. Nu a mai putut rezista. Deodată, elicopterul a fost azvîrlit către pereții abrupți ai muntelui și s-a izbit de umerii unei stînci.

Șocul primit din plin a avut drept rezultat avarierea gravă a rotorului, imposibilitatea de a mai dirija elicele. Plutirea, fina plutire obișnuită a elicopterului devenise o iluzie. Aparatul a început să se învîrtească zănatec în jurul axei sale, ca o morișcă de vînt.

Totul s-a petrecut cu o uluitoare viteză. Cei patru nu au mai avut răgazul să ia o hotărîre salvatoare. Într-o fracțiune de secundă s-au văzut azvîrliți. Au avut totuși o mică șansă : au căzut pe o pantă înzăpezită.

Cîteva clipe după aceea, elicopterul s-a prăbușit pe sol, sfărîmîndu-se. Căzuți la o oarecare distanță unul de celălalt, răniți, au început să privească în jur. Măreția Alpilor era solitară. Și cu atît mai primejdioasă. Pereții colțuroși ai stîncilor, munții și văile îmbrăcate cu o mantie groasă de zăpadă. Încolo, nici țipenie de om ! Nimeni care să poată anunța dramatica întîmplare jos în vale, de unde putea veni salvarea.

Situația era deosebit de tragică imobilizați, cu numeroase răni căpătate în cădere, cei patru riscau să fie găsiți cine știe cînd, înghețați la 3 200 m altitudine.

În acele clipe de tensiune și deznădejde, unul dintre ei a avut puterea să se ridice în picioare. Brațul drept nu-l mai putea ridica. Se rănise la omoplat. Picioarele erau și ele rănite. A avut însă luciditatea necesară de a constata că e singurul mai puțin grav rănit. Singurul care îi va putea salva pe ceilalți trei de la o moarte sigură. Cu imense eforturi a reușit să se apropie de sfărîmăturile elicopterului și cu mîna stîngă, nevătămată, a început să scotocească. Era singura soluție. Să găsească schiurile. Să poată luneca la vale spre prima așezare omenească. Acolo se vor găsi, fără îndoială, oameni binevoitori, care să pornească mai departe, să dea alarma.

A reușit să afle schiurile Le-a fixat. Mai înainte de a porni, a privit atent, memorînd locul accidentului. În dreapta, culmi stîncoase, ici, colo, înepeni, spre mijloc, o peșteră, a cărei intrare era blocată de zăpada pufoasă, proaspătă.

Inginerul Tremey și-a luat inima în dinți și a pornit pe schiuri către vale, strîngînd dinții de durere. A reușit să se stăpînească pentru a salva trei vieți.

Schiul este un sport complex. Face apel la întregul trup și la toți mușchii. Nu e treabă ușoară să cobori de la 3 200 de metri pe schiuri, cu brațul drept imobilizat și cu alte fracturi.

★

Puțin timp după ce a izbutit să ajungă în vale, un elicopter al jandarmeriei din Briançon a decolat.

Prima salvată a fost tînăra Geneviève De fapt, era cea mai grav rănită Medicii spitalului din Gap, după o amănunțită examinare au pus diagnosticul : multiple fracturi. Totuși viața ei se află în afara oricărui pericol În a doua cursă, a fost rîndul pilotului, care a fost internat în același spital. S-a ales cu mai puține fracturi Ultimul salvat a fost arhitectul.

★

Un singur om cutezător și generos, el însuși rănit, le-a salvat viața. Dramatica întîmplare s-a soldat în final cu o quadruplă, indestructibilă prietenie...

remember • remember • remember

CUXHAVEN — HELGOLAND (IV)

Pe două planuri despărțite printr-o înaltă falează de gresie de un roșu intens, se situează cele cîteva sute de case ale Insulei, adunate într-o singură latură a ei, case de pescari și mai cu seamă de mici hotelieri ce-și așteaptă oaspeții în mai toate anotimpurile anului. Și mai acuzat decît la Cuxhaven e aici aerul de peisaj abstract, realizat de către un conclav de sculptori obsedați de volumele pure care pot dialoga fără cuvinte cu văzduhul, cerul și vîntul, în preajma unei mări ce învăluie și eliberează... forme perfect lineare, ascuțite, acoperișe negre, pereți colorați violent, străzi înguste cu un pavaj ireproșabil și de o salubritate inhibantă, magazine, restaurante, cafenele, toate în miniatură, cu inscripții de o caligrafie decorativă... așezare de basm prin care treci parcă aștepți să vezi ivindu-se felurite personaje fantazate de oamenii vechi sub imperiul atîtor lucruri irealizabile ce se cer consolate întru himeră. Nici un copac nu crește nicăieri, nici o ramură nu tresare în vîntul acesta orizontal care sună în sine, nici o frunză,... poate roca roșie a insulei nu e proprice arborilor, poate-i alungă vîntul sau păsările ce se rotesc deasupra ei căutînd hrană și adăpost... aici copacii n-ar putea crește decît în pămînt, lăsîndu-și coroanele în adînc, înflorind și scuturîndu-și frunzele nevăzute în tenebrele roșii ale acestor stînci. Mă urmărește pretutindenea o muzică de acordeon metalic pe care-l aud mereu deși nu sînt încredințat că într-adevăr cineva cîntă, poate nu sînt decît bizare alcătuiri de sonuri aeriene în soarele ce invadează totul lăsînd oamenilor drept pavăză doar reticența razelor lui lungi și reci... sînt singur dar nu mă simt înstrăinat... există aici un balsam secret al multora dintre nebuniile mele, există ceva apropiat, aproape înrudit ritmului meu interior, ceva ce răspunde unor pierdute embleme de genealogie spirituală.

★

Helgoland e o insulă uimitor de mică. Abia sus pe platoul care-i alcătuiește aproape întreaga suprafață îmi dau seama de adevăratele ei dimensiuni ce nu ating un kilometru pătrat. Numele ei pare a veni de la Heiligland, *țara sfîntă, cum i se spunea în vechime, cînd se înălța aici un templu întru cinstirea unui zeu germanic cultivat de pirații danezi ce stăpîneau insula și insuflau groază pe țărmurile anglo-saxone ale Mării Nordului. Istoria o menționează începînd de pe la anul 900 dar prezența locuitorilor datează de mai de mult și poemele nordice ale primului ev mediu o sugerează uneori prin limbajul lor ezoteric. Țărmul înalt și spectaculos poartă urmele asaltului milenar al mareelor care l-au ros creînd forme stranii, suspendate deasupra apelor, reducîndu-i, secol de secol, dimensiunile încît azi s-au ridicat baraje de beton în calea valurilor, menite să salveze acest miracol al naturii septentrionale ; spre miază-noapte, un cap roșu cu o coloană sculptată de flux, par ruini ale unor zidiri barbare magnifice, vestigii orgolioase și mute, tezaurizînd în roca lor amintirile stelelor moarte sub a căror zodie s-au petrecut.*

Pe platoul înalt și ondulat, traversat de cărări sinuoase, crește o iarbă aspră și rea, ridicînd în vîntul puternic al meridianului țepi de arici sau de ciudați pești oceanici, verde și arsă, devorată de gresia stearpă și de sarea văzduhului... parcă ar fi o iarbă crescută în mare, în verdele-albastru al adîncimilor străvezii, într-un soare dușman... mai departe, unde încă din faptul primăverii îngălbenește, vide în barba-i roșie Thor, zeul de la miezul nopții, cel ce scufundă corăbiile și arde pădurile de brazi. Privelștea domină pustiul apelor pe care se zăresc vase încrucișîndu-și drumurile și cerul devalorat la orizont. Oameni veniți de aiurea privesc încremeniți largul acesta și uită o clipă de propria lor viață, prizonieri ai spațiilor paralele printre care alunecă ochii, gîndurile, întreaga ființă... te simți azi, sau la începutul timpurilor, sau într-un viitor abstract și inextricabil și poți crede că într-adevăr „clipa nu este în fond un atom de timp, ci de eternitate" (Soeren Kierkegaard. Conceptul Angoasei, pag. 129).

a. e. baconsky

CIUDATA RĂZBUNARE

Un medic italian, părăsit de soție, încearcă o compromitere... originală a acesteia : zilnic îi expedia pachete care conțineau... stupefiante !...

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

De la o vreme, Marina Rossi, o tînără și fermecătoare italiancă, primea zilnic pachete prin poștă. Deschizîndu-le, găsea, înfășurate în multe hîrtii albe de mătase, săculețe de material plastic, conținînd o substanță ciudată, albă. Nu-și putea explica ce rost avea trimiterea pachetelor, cine era expeditorul lor și nici natura conținutului săculețelor.

După puține zile, a început să se lămurească... S-a pomenit cu o percheziție la domiciliu. A fost sever anchetată. Era acuzată de trafic de stupefiante. Săculețele conțineau morfină pură.

Știindu-se nevinovată, Marina a protestat. După cîteva zile de strînse interogatorii, cei care o anchetau și-au dat seama că într-adevăr, tînăra femeie nu era o traficantă de stupefiante.

Totuși, continuînd cercetările, au găsit ascunsă pînă și în automobilul ei, o cantitate însemnată de cocaină.

Revoltată de acuzația nedreaptă, Marina a vrut să știe cum de ajunsese poliția pe urmele ei. Anchetatorii începuseră s-o simpatizeze, din pricina vădită a ei nevinovății. Sinceritatea se plătește cu sinceritate. I-au arătat mai multe scrisori anonime, bătute la mașină prin care era denunțată drept o periculoasă traficantă.

Cu puțin timp înainte de a porni, a privit atent, memorînd locul accidentului. În dreapta, culmi stîncoase, ici, colo, înepeni, spre mijloc, o peșteră, a cărei intrare era blocată de zăpada pufoasă, proaspătă.

Corpurile delicte existau. Dar, tînăra femeie căzuse din cer. Nu putea întîlnege cine avea interesul s-o distrugă.

Văzînd că filiera „se închide" anchetatorii au pornit pe calea unei investigații psihologice. Au rugat-o să facă un efort și să-și amintească cu ce persoane se află în conflict, ce dușmani are. Se ivise perspectiva unei strania răzbunări. Marina — credea ea — nu avea dușmani. Nu era în conflict cu nimeni.

Anchetatorii au pornit la o analiză a relațiilor ei, prin eliminare. Au aflat că e despărțită de soț, pe care-l părăsise din motive de extraordinară cruzime. Acesta părea să fie în afară de orice acuzare, avînd în vedere strălucita lui carieră de medic, de ginecolog renumit în toată Roma. Totuși...

Luat pe neprevăzute, dar cu necontestata dovadă a amprentelor digitale, aflate pe săculețele primite, medicul la început a bravat, a rezistat. Strîns în cleștele întrebărilor, pînă la urmă, Rolando Rossi a mărturisit. A vrut să se răzbune pe Marina, pe care o iubea cu pasiune și care-l părăsise. Bineînțeles, că a fost imediat inculpat de deținere de stupefiante și calomnii la adresa soției.

Întîmplarea a avut loc în luna mai 1972, la Roma.

SPIRALE

POEZIA CRITICILOR
— EMIL MANU —

de Eugen BARBU

De mulți ani urmăresc activitatea harnică, neinsoțită de uralele false ale amicilor de trib literar a lui Emil Manu. În linia Perpessicius, acest cercetător serios, om de carte în sensul mai vechi al acestui cuvînt, adică un nespeculativ, neaparținînd acelei detestabile categorii a *răsfoitorilor* de volume, gata să susțină că citesc biblioteci întregi într-o săptămînă, doldora de ideile altora, cu gura plină de teorii ca de un mied ceresc, el, Emil Manu face o muncă poate monotonă pentru unii, dar monumentală în realitate. I-am citit cîteva studii și prietenia cu care mă bucură de cîțiva ani mă răsplătește cu imaginea unei culturi solide, neostentative, reale. Emil Manu nu e o vedetă literară, numele lui nu clamează în publicațiile cele mai răsunătoare și asta pentru că singur și-a ales drumul mai spinos al investigatorului pe care nu-l interesează imaginea imediată lăsată colegilor, ci scopul superior al întocmirii unei opere științifice durabile...

Să luăm deci această „Ceremonie a faianțelor" ca pe un capriciu poetic ocazional, să vedem în acest volum apărut în Editura *Eminescu* numai urmarea unei mode în stare să transforme peste noapte pe cine vrei și cine nu vrei în autor de proze sau de versuri, cu toatele sau aproape cu toatele, niște invențiuni ridicule ? Asta nu vrea să însemne un refuz de recunoaștere a meseriei de duminică a criticilor, Doamne ferește ! Cred că Lovinescu nu era un romancier, dar era un prozator și asta se vede mai ales în istoriile lui critice, — despre Călinescu nu mai vorbesc pentru că opera lui de scriitor este la fel de prețioasă ca și aceea de cercetare. Vladimir Streinu era un degustător superior de poezie modernă deși nu s-ar spune că opera sa lirică e la înălțimea studiilor sale estetice, și așa mai departe...

Scrie deci Emil Manu ca Dumitru Micu, să spunem ? Este el un amator ? Lectura aceasta trădează un frumos corp literar pe care nu l-am găsit la alții. În definitiv ce se întîmplă ? O prejudecată curentă stabilește că opera literară a criticilor este un produs livresc. Nimic mai eronat ; toate operele literare sînt produsuri livrești la urma urmelor și nu se poate concepe poem valoros sau roman vestit fără un context literar, fără valențe adiacente în spirit. Cel mai livresc poet după aceste idei arbitrare ar fi Eminescu și, după el, Blaga. Pillat s-ar înscrie cu brio în familia calofilă ca și mai modernii Barbu și alții.

Lăsînd la o parte deci fleacurile să încercăm să-i stabilim lui Emil Manu un loc în vasta încrengătură lirică românească. Vorbeam la început despre Perpessicius, nu numai pentru că prin atitudinea culturală există între autorul acestor „Ceremonii" și marele eminescolog afinități elective, ci pentru că lirismul volumului lui Manu trădează o filiație directă cu părintele falmoaselor „Mențiuni critice". Vreau să mă explic. Este vorba de fapt de o atitudine reculeasă, modestă în fața subiectului liric, o smerenie funciară vis-a-vis de univers, privit prin ochii celui care află după lungi drumuri în spirit că știe că nu știe nimic. Un sceptic superior contemplă lumea cu un suris împăcat, versul nu are spuma de șampanie a celor care declamă mai întîi și pe urmă scriu. La Emil Manu cuvîntul este un Semn profund, încărcat de semnificații secrete, dedicate celor inițiați. El vorbește o limbă ocultă fără ostentație, comunică cu puțini într-o șoaptă divină. *Cărțile* din rafturi *se umplu de muzici și fierb, învechindu-se ca vinurile vechi, apele au un galop secret* pentru o ureche muzicală, *marea poartă deasupra un uragan de dantele*, toată *istoria lumii a fost mai întîi visată de poeți*, ceea ce mi se pare superb, *un peisaj* familial în care predomină o așteptare calină, domestică *este înecat în verdele veronez* care are multă uitare în el și ceva trecut, șters, discret, cum sînt toate gîndurile poetului care știe că în materie lirică nu se exclamă decît pe baricadă. Universul în care se complace Manu este o aglomerare de smalțuri țărănești, de oale de Oboga, ștergare românești pline de grație, predominînd albul și o seninitate fără egal. În acest echilibru domestic catastrofele sînt abolite. Într-un *Cîntec marin de dragoste* mărturisirea are implicații livrești în sensul cel mai nobil : *„Tîrziu prin ochelari și prin pahară / Se revărsa paloarea ta de vară / Te așteptam cu brațele tîrzii / Să te into-i din vechi tapițerii / Să vindeci iar cu vorba ta absentă / Tristețea mea arborescentă".* Peisajul este mereu amendat de detaliul feeric al *stampelor în care se sbat personaje torturate, iubita are ochii plini de vechi medicamente* (extraordinară imagine !), *serile de iarnă conțin un clasicism* în ele și *legătura sentimentală are la bază proiectele atît or catedrale după ce singurătatea a fost alungată.* Niște *flori sînt impertinent de frumoase ; viața umblă prin cărți descoperind castele și aventuri galante, la așteptarea echinoxului plantele trec baricadele și curg pe străzi înserate, lumea așteaptă extatic țipătul tăios al cocorilor și luna devine exagerat de rotundă,* liniștea va deveni în alt poem *o rocă albastră.* Într-un *Desen*, în *fiecare seară plantele din parc trec cu fosnete albastre de fuste.* Într-o frumoasă gavotă poetul constată că *ninge clasic și zăpezile refac mitologia, hainele albe, demodate, dor...* Poetul *își vinde colecția de ploi și încuie, cită depărtare, într-un geamantan ! Amintirile vor începe, stilizate, să ningă și un chip de femeie este cules din grafica tăcerii, niște muzici sînt gotice* iar în *„Comentariu la țigara de seară", ninge sincer ca într-o povestire ;* în altă parte un *anotimp moare în vaze,* cînd poetul aude „Oda bucuriei" *începe o dimineață în re minor, ploile lumii curg de alcool și bemoli ; lîngă un geam, toamna, frunzele din teiul de afară cad ca niște bani turcești, plecarea la Tatra este o plecare într-un roman.* Excepțional este un catren din „Tu vii încet" *„Ne stringe rama vechiului portret / Ne urmăresc soldații cu arme / Și dumnezeu întîrzie-n păduri / Visînd o rimă nouă de sonet"*, *un vis care strigă este pregotic,* iată și un peisaj magnific din Torun : *„Pe străzi în vazilile blonde / Cînd trec sarmații trași de reni / Tu ești o Vistulă-adormită / Cu ochi albaștri și vicleni / Sub blănuri sîncere, sarmate / Tu porți mărgeanuri și breloc / Ce-aveau să fie inventate / De-alții-n secolul baroc".* În alt poem, dedicat unei călătorii în Polonia *trec fantome franciscane de bere.* La Cracovia poetul face un reproș cuiva care sună cam așa : *„Dar tu nu știi să descifrezi / Tapiseria care arde / Și plîngi cu ochii tăi turchezi / Prin lungi poeme goliarde"* (Poem călinescian). În alt *decor, vechi* de data asta, *seara, bolnave de piept / Portretele tușesc în mansardă", o frunte de femeie este ca o oglindă de Veneția,* iar *toamna duce lacrimi în căzi,* într-o mare melancolie de septembrie, printr-un *oraș cu obloanele trase oamenii duc femei și viori* (ce vers bacovian pur !) Splendid este și acest catren din „La Manu" : *„La Manu au înflorit caiși ca-ntr-un abecedar / Grădina e un joc seral de elemente / Și la fereastra inimii spre cer / Au răsărit trei stele indolente".*

Impresia totală după lectura „Ceremoniei faianțelor" este de subtilă orgă lirică, exercitînd major.

UN AUTOR, O CARTE

PUȚIN POET, PUȚIN ARTIST ȘI CHIAR PUȚIN EPIGRAMIST...

de Boris BUZILĂ

Crochiuri în cuvinte pentru silueta interioară a poetului Tudor Măinescu au făcut Tudor Arghezi, Demostene Botez, Al. Philippide, Eugen Jebeleanu, Cezar Baltag... Scriitorul însuși, de puțină vreme octogenar — s-a născut la 23 februarie 1892, la Caracal — nu este reticent față de ispita de a se defini pe sine, înfățișîndu-ni-se succesiv într-o autobiografie, autoportret, un dialog cu un biograf virtual, ba chiar și într-un auto-necrolog, toate în versuri, bineînțeles. Iată autoportretul : „Puțin voios, puțin mihnit, / Puțin temut, puțin iubit, / Puțin poet, puțin artist, / Și chiar puțin epigramist".

Editura Minerva i-a publicat anul acesta în seria „Retrospective lirice" volumul antologic „Soare cu dinți", al... 13-lea, judecînd după fișa bibliografică alcătuită de Fănuș Băileșteanu, prefațatorul prezentei ediții, cuprinzînd, ni se spune, versuri „selectate de autor din întreaga sa creație poetică".

— Vă recunoașteți în „Soare cu dinți" ?

— Nu !

— Este o negație atît de tranșantă și implicînd o asemenea detașare încît pare să fie vorba de un altul, nu de dumneavoastră...

— Chiar așa și este. Cel puțin în ceea ce privește alcătuitorul. Specificarea din „Notă asupra ediției" este inexactă. Alegerea poezilor nu-mi aparține.

— Să înțeleg că opțiunile dumneavoastră au fost flagrant încălcate ?

— Poți trage singur concluziile. Lipsesc poezii care mă reprezintă, la care țin foarte mult, care figurau în precedenta „retrospectivă", „Flori și ghimpi" (1967). „Mă amăgești", „Steaua mea", „Așezămînt"... (Poetul îmi citește poeziile omise. Insistă cu deosebire asupra ultimei, un tablou caustic al căsniciei longevive. La conversație asistă și soția care se declară de acord cu alegerea... editurii, cel puțin în ceea ce privește „Așezămînt"... „Nu-mi place această poezie..." Un „rezumat" al „Așezămîntului" este dedicația de pe volumul „Flori și ghimpi", adresată soției : *„Doamnei mele-i dau acum / Ce i-am dat de lungul drum / În bătrîni și tineri timpi / Flori și ghimpi").* S-au oprit în schimb la niște poezii nereușite : „Pasăre cu pene albe", de pildă. De gustibus... „Flori și ghimpi", tot asta e cartea mea....

— Dar, în principiu, ce considerați că vă reprezintă ?

— Jocul de sentiment, de ironie, de observație...

— Cum explicați logodna dintre epigramă și... omul legii ? Și dumneavoastră, și Cincinat Pavelescu ați făcut magistratură. Mai sînt și alte exemple...

— Ați spus-o probabil de dragul poantei...

— L-am iubit pe Cincinat. Am vorbit și la dezvelirea bustului său la Brașov. Apropo, unde o fi dispărut bustul ?

— V-ați făcut mulți dușmani...

— Știu, și mă întreb de ce. Adversarilor mei le-am adresat cîndva următorul **avertisment** : „Se supără cei proști de-o glumă bună, / Iar cei inteligenți de una rea / Cum nu știi despre-a mea ce-o să se spună / Tu fii prudent și nu te supăra"... Adrian Maniu, cu care eram prieten, parcă nu m-ar fi cunoscut niciodată. După apariția epigramei, bineînțeles.

— Reamintiți-ne epigrama.

— „Cînd am citit **Drumul spre stele** / Mi-am spus la cea din urmă stanță / De, drumul poate-o fi spre ele. / Dar pîn' la ele, ce distanță !" La fel și Ion Barbu.

— Dintre epigramele dedicate lui Ion Barbu cunoșc numai una, cea din „Flori și ghimpi" : „Barbu Ion, Barbilian / E matematician / Păr vîlvoi, demonstrativ, / E un Einstein — relativ".

Ce-ați mai scris în ultima vreme ?

— Să vă citesc o epigramă inedită dedicată lui Marin Preda, cînd dădea autografe la apariția romanului său **„Marele singuratic"** : „Privesc cum cititorii vin mereu / În jurul autorului simpatic / Cu-atîta lume, ce-aș mai vrea și eu / Să fiu ca el : un **mare singuratic !"**

— E ... simpatică !

MICA ENCICLOPEDIE

Renașterea — un fenomen vechi pentru un termen nou

de L. SĂRĂȚEANU

Da Vinci și Michelangelo, Leon Batista Alberti, Marsilio Ficino și atîtea alte minți luminate ale Renașterii erau de bună seamă — ceea ce epoca numea — „universali" în conștințele lor. Un lucru însă, se pare, nu știau: că trăiesc în... Renaștere și că o făuresc. Într-adevăr, termenul acesta, astăzi pretutindeni răspîndit nu are o vîrstă mai mare de circa o sută de ani. El s-a născut în 1855, în Franța, atunci cînd istoricul Jules Michelet, făcînd să apară cel de-al șaptelea volum al monumentalei „Istorii" a țării sale, a intitulat acest volum, consacrat secolului al XVI-lea „La Renaissance". Prin aceasta, savantul stabilea mai multe lucruri. În primul rînd, el definea Renașterea ca pe o perioadă istorică distinctă de Evul Mediu, ca pe un fenomen bine determinat, cu elemente definitorii precise. În al doilea rînd, el statua că Renașterea — proces general european — nu s-a desfășurat concomitent în toate țările. În legătură cu aceeași problemă, Jules Michelet preciza că Renașterea se suprapune în Franța, cu secolul al XVI-lea. Dar dacă istoricului francez i se datorează paternitatea cuvîntului, nu tot lui i se datorează și celebritatea acestuia. Soarta a vrut ca termenul să dobîndească un succes prodigios și o răspîndire universală grație unui alt om de știință : elveținul Jacob Burckhardt.

La cinci ani de la apariția volumului al șaptelea din „Istoria Franței" de Jules Michelet, ieșea de sub tipar lucrarea „Die Kultur der Renaissance in Italien" care îl făcea vestit pe autor și care a cunoscut pînă azi zeci de ediții, fiind tradusă în aproape toate limbile lumii. Jacob Burckhardt era vlăstarul unei familii de slujitori ai bisericii protestante din Basel și fusese destinat și el carierei eclesiastice. Dar o călătorie de studiu prin Italia a hotărît definitiv destinul adolescentului, orientîndu-i pașii spre studiile de istorie a artelor. În această direcție, tînărul — devenit, după studii universitare, profesor de liceu și apoi profesor în învățămîntul superior din orașul natal — a adus contribuții substanțiale. Cele patru volume de istorie a culturii și artei grecești, fermecătoarea lucrare de călduzire a călătorilor spre marile comori de artă ale Italiei (în traducere titlul ar suna : „Sfaturile unui Cicerone") rămîn și azi nu numai tratate „clasice", dar și lecturi la fel de pasionante ca în perioada apariției lor. De bună seamă, însă, că opera care a legat numele lui Burckhardt de nemurire este aceea consacrată culturii Renașterii italiene. Savantul a explicat geneza Renașterii prin împletirea spiritului antic cu geniul poporului italian. Definind epoca Renașterii și stabilind că, în ceea ce privește Italia, ea înseamnă, în primul rînd, sec. al XIV-lea, omul de știință elvețian a precizat caracterul unitar al fenomenului și l-a studiat prin două elemente de seamă ale sale: umanismul și arta. Burckhardt este unul dintre primii cercetători care a intuit și alte aspecte ale Renașterii, chiar dacă acestea — de fapt esențiale — nu i-au apărut cu toată claritatea. El a înțeles bunăoară, că valoarea incomensurabilă a Renașterii a constat în aceea că a restabilit omului încrederea în puterile sale creatoare. Mai tîrziu, savanții examinînd fenomenul de pe pozițiile consecvent materialiste au precizat, de asemenea, rolul Renașterii ca moment hotărîtor în lupta împotriva dogmatismului clerical, în lupta pentru proclamarea suveranității rațiunii, în orientarea cercetării spre ceea ce Bacon numea : „marea carte a naturii".

Spunînd toate acestea, mai trebuie arătat că termenul Renaștere, nu era totuși necunoscut luminaților epocii. „Rinascita" — „Renaissance" erau folosite încă din sec. al XV-lea, dar cu un înțeles foarte restrîns, și anume cu sensul de „reînviere" a culturii antichității. Vreme îndelungată, gînditorii și artiștii au limitat la atît un fenomen de mare complexitate și de consecințe atît de uriașe încît contemporanii și făuritorii lui cu greu le-ar fi putut bănui.

Regizorul Sergiu Nicolaescu despre filmul său

„MÎINI CURATE"

— Realizați primul film dintr-un triptic la care vor participa și regizorii Manole Marcus și Iulian Mihu. Filmele sînt legate doar prin numele scenariștilor Titus Popovici și Petre Sălcudeanu ?

— Nu, ci prin tot ceea ce tratează ; de fapt este povestea unui erou, a unui muncitor scos din uzină în 1945 și introdus în cadrele poliției.

— Așadar, încet-încet vă apropiați de filmul de actualitate. De ce încă o întoarcere în trecut și nu direct spre zilele noastre ? V-a interesat atît de mult scenariul ?

— Este un scenariu foarte tentant.

— De ce ?

— Printr-un conținut foarte politic, surprinde unul dintre momentele preluării puterii, și prin forma sa foarte atractivă.

— Spuneați într-un anterior interviu că va fi un film cu gangsteri. Era doar o figură de stil ?

— În adevăratul înțeles al cuvîntului, da, pentru că la noi în perioada 1945 poliția lupta cu bandiții și cu hoții ; denumirea de gangsteri este mai puțin folosită mai ales în înțelesul pe care îl dau eu, adică o bandă organizată și armată care lucra în stil mare. Or, în 1945 în haosul economic postbelic au acționat la noi asemenea bande organizate. Ca să fiu mai bine înțeles, comparația o fac pentru atragerea publicului.

— Deci, după film istoric, după incursiune în film psihologic și de pictură de moravuri, un film de acțiune gîndit de scenariști ca atare. Mizați indeosebi pe această latură a scenariului ?

— Nu. Aceasta este forma, eu mizez întotdeauna pe conținut, pe care l-am descris la începutul interviului.

— Care este lumea acestui film și care este locul eroului în ea ?

— Acțiunea se petrece în București, unde Mihai Roman (interpretat de Ilarion Ciobanu), muncitor la „Grivița", este introdus de partid în cadrele poliției. Aici, el se va întîlni cu tipuri diferite de comisari, precum Patulea (interpretat de arh. Sandi Dobrescu) sau comisarul Miclovan (pe care-l voi interpreta chiar eu). În afară de acești oameni, cu calitățile și defectele lor, Roman se va lovi de metodele poliției burgheze, pe care le cunoștea din proprie experiență din activitatea sa ilegală, metode pe care are datoria și sarcina de partid de a le schimba. De aceea, și filmul se numește „Mîini curate".

— Este singurul său rost în acțiunea acestui film ?

— Nu, personajul este bine construit. Are momente interesante de analiză psihologică, de sensibilitate umană, de înțelegere perfectă a momentului istoric pe care îl trăiește.

— Cred totuși că filmul va fi într-un fel și frescă de epocă, iar galeria de personaje nu se va opri doar la cele amintite. Nu ?

— Întocmai, datoria noastră — și cu această ocazie voi pomeni și numele colaboratorilor mei : Alexandru David — operator, Radu Boruzescu — semnatar al decorurilor, Miruna Boruzescu — creatoarea costumelor, Salamanian Anusavan — ingener de sunet, Adriana Dumitrescu — regizor secund — este de a da o formă cît mai atractivă prin ritmul povestirii, culoarea și atmosfera epocii și îndeminarea noastră. Este suficient să înșiri cîțiva actori pentru a sugera această galerie de personaje la care ne-am oprit : Gheorghe Dinică, George Constantin, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Sebastian Papaiani...

— Există și o aplecare spre comedie ?

— Numai atît cît ea corespunde realității.

— V-ați și documentat serios asupra amintitei perioade ?

— Filmul este realizat în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, unde am niște consultanți avizați, iar eu personal, ca de obicei, am îndrăgit în mod deosebit perioada de documentare.

Florica ICHIM

Scenă de lucru cu regizorul Sergiu Nicolaescu și actorii Ilarion Ciobanu și Sebastian Papaiani la filmul „Mîini curate".

Fotografia de mai sus a fost realizată în pauza turnării unui nou film italian („Lo scapone scientifico"). Interpreții principali sînt Silvana Mangano și Alberto Sordi, regia fiind asigurată de Luigi Comencini.

■

FRANK SINATRA, deși a anunțat că nu va mai filma, a acceptat o ofertă de a apărea într-un film muzical intitulat „Micul prinț" realizat pe baza unui scenariu după romanul lui Saint Exupery.

soarta unei femei — Xania Ugriumova, interpretată de actrița N. Mordiukova.

REGIZORUL senegalez Maham Traore este autorul unei suite de filme consacrate eliberării sociale a femeii negre, de rămășițele morale de trib și coloniale. Primul film din această suită „Diakha-bi" (Tînăra) a fost premiat la Festivalul de la Dakar. În prezent se turnează al treilea film al acestei serii, ale cărui eroine sînt primele femei negre care iau parte la conducerea țării.

■

DAVID HEMMINGS (cunoscut publicului nostru din „Blow-up") este interpretul principal din ultimul film al lui John Mackenzie „Moartea profesorului ?" a cărui acțiune se petrece într-un colegiu britanic de provincie, demonstrînd necesitatea stringentă a unei reforme a învățămîntului.

■

„GENTLEMANII NOROCOȘI" este o comedie după un scenariu de G. Danelia și V. Tokareva, realizată de A. Serîi, cu participarea cunoscuților actori E. Leonov, E. Garin, G. Vițin, N. Fateeva, S. Kramatov. Este un film, spune A. Serîi, în care se demască și se ridiculizează pseudoromantismul lumii interlope.

■

„OGORUL RUS" se intitulează filmul regizat de N. Moskalenko după un scenariu de M. Alexeev. În centrul acțiunii stă

Clepsidra

TINEREȚEA FOLCLORISTULUI

de Constantin VIȘAN

Știam că lucrase cu Gusti și cu Brăiloiu. Știam că numele lui era strîns legat de întemeierea Institutului de etnografie și folclor. Știam că avusese un rol important în impunerea pe scena cîntecului românesc a Mariei Tănase. Știam că este un compozitor care fructifică ingenios izvoarele muzicii populare românești. Nu avusesem însă prilejul să-l cunosc.

— E fermecător ! îmi spunea Petru Comarnescu. Am să ți-l prezint într-o zi.

Petru Comarnescu se ține întotdeauna de cuvînt. Mai ales cînd era vorba de arta românească, de folclor, de o idee generoasă care trebuia impusă în ciuda tuturor împotrivirilor.

— Vino duminica viitoare la mine. Are să fie și Harry Brauner.

Cei care l-ați cunoscut pe pasionatul critic Petru Comarnescu știți cît de mult îi plăcea să vorbească. Despre Brâncuși și despre Luchiam, despre necesitatea apărării folclorului, despre originalitatea artei românești, despre cutare și cutare tînăr talentat, despre sculptura lui Anghel și pictura lui Tuculescu. Era neobosit, inepuizabil. În duminica aceea a vorbit incredibil de puțin. Ca toți invitații lui, a ascultat numai. L-a ascultat pe Harry Brauner. N-aș putea spune dacă era un om bătrîn sau tînăr. M-a interesat în seara aceea numai vocea omului neobișnuit de slab. Vocea și ochii. Erau același lucru. O flacără. Potolită dar perseverentă, pătimașă, convingătoare, imposibil de contrazis. O flacără venind din Miorița și din Toma Alimoș, din cuvîntul dor, dintr-o osmoză totală cu melosul românesc. La un moment dat, omul acesta cu ochii mistuiți de pasiune a început să cînte. Versuri din marii noștri poeți puse pe melodiile sale. Cîntece închipuite în clipe de cumpănă, de sfîșietoare suferință. Dar cîtă forță, cîtă dragoste de viață în muzica lor.

Au trecut de-atunci cîțiva ani. Petru Comarnescu s-a dus să se odihnească lîngă liniștea albastră a Voronețului. Cu discreție dar cu o perseverență rar întîlnită, Harry Brauner împlinește ceea ce n-a mai avut răgazul să împlinească Petru Comarnescu. Într-un modest laborator de pe lîngă conservatorul Ciprian Porumbescu adună comorile fără preț ale folclorului.

— Să veniți să ascultați imprimările făcute de noi. Contrazic categoric pe toți cei care susțin că folclorul e pe cale de dispariție. Poate prin alte părți. La noi nici vorbă. Chiar și la oraș continuă să se creeze folclor...

Pe obrazul ascetic cutele suferinței parcă s-au mai destins. Iar ochii sînt mai tineri ca în duminica în care i-am văzut pentru prima dată.

— De cînd umblu prin țară, de cînd lucrez ce-mi place, am uitat de boală... Ar trebui făcut mai mult... Și mai repede pentru apărarea folclorului. La radio, la televiziune, la fiecare cămin cultural. Chiar și peste hotare...

Îmi povestește cum a fost primit în Franța Gheorghe Zamfir... „Cînd un iubitor de muzică din străinătate vrea să-i facă o surpriză unui prieten îi oferă un disc cu muzică populară românească, la O.R.T.F. am făcut muzica la scenariul „COSMA" după Panait Istrati. Totul pe folclor, bineînțeles. Cîntece haiducești, imprimări autentice". Succesul a fost extraordinar... Stau mărturie cronici apărute în ziare și reviste de prestigiu...

Îl ascult de cîteva ceasuri pe omul cu figura de ascet, cu vocea de o mare blîndețe. Ține un subtil discurs despre tinerețea fără bătrînețe a folclorului românesc, despre necesitatea apărării și perpetuării lui în condițiile societății moderne, despre lansarea lui pe toate meridianele... Dac-ar fi fost de față și George Antofi, redactorul „Mioriței" !... Cu un magnetofon. Ar fi putut imprima prefața unei viitoare rubrici a acestei emisiuni la care ține atît de mult Petru Comarnescu.

Tulburătoarele aspecte ale raporturilor între generații — într-o gamă largă de genuri publicistice: de la instantaneul fotografic pînă la eseu, reflecții foileton — sînt tratate în paginile revistei de cultură social-politică **„TÎNĂRUL LENINIST".** Numărul 6 al revistei prezintă punctele de vedere ale unor personalități de prestigiu ale vieții noastre sociale, științifice și culturale : Mircea Maliță, Mircea Horia Simionescu, Al. Tănase, Virgil Teodorescu, Vladimir Trebici etc. Totodată își spun cuvîntul tineri de diferite profesii.

Opiniile exprimate în revistă se înscriu în contextul actual al dezbaterii problemelor fundamentale ale societății noastre socialiste, determinat de apropiata Conferință Națională a P.C.R.

În revistă sînt prezente rubricile inedite în peisajul publicistic : Cronica atee, Sexologie și cultură, Profil de generație, Timp liber ș.a.

Spre a vă asigura procurarea din timp a revistei **„TÎNĂRUL LENINIST"** abonați-vă la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Deci nu uitați : **PE DATA DE 15 IUNIE** în toate chioșcurile găsiți revista **TÎNĂRUL LENINIST nr. 6.**

DUMINICĂ 11 IUNIE

PROGRAMUL I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului 11.00 Cursa automobilistică de 24 de ore de la Le Mans. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Telesport. Campionatul mondial de dirt-track ; Campionatele mondiale de ciclism artistic și ciclobal. 14.30 Postmeridian. 15.30 Film serial : Potcoava de piatră. 16.05 Cîntare patriei. 17.25 Fotbal : Farul — Universitatea Cluj. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii : Creație colectivă de la Uzinele de autocamioane din Brașov. 20.20 Filmul : Cel mai mare spectacol. Cu: J. Stewart și D. Lamour. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Încheierea stagiunii de concerte publice a Radioteleviziunii române. 22.00 Filmul serial : Schulmeister (reluare).

LUNI 12 IUNIE

PROGRAMUL I. 17.30 Curs de limba rusă (reluare). 18.00 Căminul. 18.40 Scena. 19.05 Drumuri în istorie Ilirii și dacii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Concert spectacol la Întreprinderea „Dacia" din București și la Uzina de tractoare din Brașov, în cinstea fruntașilor în producție. 21.40 Salut Germain ! (V). 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Cupa primăverii — competiție de minibaschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Sub cupola circului. 21.15 Romantic-club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 13 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Căminul (reluare). 11.10 Patru tanchiști și un ciine (XVII — reluare). 12.05 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză (reluare). 18.00 Moment folcloric. 18.10 Cum vorbim. 18.30 Gala interpreților : Petre Ștefănescu-Goangă. 18.50 Întrebări și răspunsuri. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Seară de teatru : „Pledoarie pentru un răzvrătit" de Emanuel Robles. 22.20 Vedete ale muzicii ușoare : Françoise Hardy. 22.35 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 „Răzbunătorii" — o producție a studiourilor sovietice. 21.30 Agenda. 21.40 Tineri interpreți 22.10 Telex tehnico-științific. 22.20 Film documentar. 22.30 Dicționar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI 14 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Portativ '72. 9.25 O viață pentru o idee : Paracelsus (I) (reluare). 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Răzbunătorii (reluare). 12.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză (reluare). 18.00 Muzică populară. 18.20 Noutăți cultural-artistice. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.25 Avanpremieră. 20.30 Retrospectivă Walt Disney. 20.55 Fotbal : Belgia—R.F.G. (semifinala Campionatului European). 22.45 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Film artistic : Colina. Cu : Sean Connery, Harry Andrews, Jan Bannen. 21.55 Agenda. 22.05 Arta plastică. 22.20 Binom muzical.

JOI 15 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Emisiune de știință. 9.35 Prietenii lui Așchiuță 10.00 Curs de limba engleză 10.30 Ex-Terra '72. 11.00 Colina (reluare) 12.55 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoala. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Sensul acțiunii : perfecționarea 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Tinerii despre ei înșiși. 21.0 „Aventuri în epoca de piatră". 21.55 Mai aveți o întrebare ? Cibernetică și informatică. 22.35 24 de ore.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

PROGRAMUL II. 20.00 Repere muzicale. 21.00 Agenda 21.10 Desen animat. 21.20 Bucureștiul necunoscut. Curtea Veche. 21.40 Planeta giganților (reluare). 22.30 Cărți și idei.

VINERI 16 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Mai aveți o întrebare ? (reluare). 9.45 Muzică populară. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Desen animat. 10.45 Sensul acțiunii : perfecționarea (reluare). 11.15 Aventuri în epoca de piatră (reluare). 12.05 Ali și camila (reluare). 12.20 Telejurnal. 15.00 Tenis de cîmp : România—Italia. Semifinala zonei europene a „Cupei Davis". În jurul orei 17.00 Curs de limba germană (reluare). 18.30 Intermezzo muzical. 18.50 Revista literară TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.30 Film : Eventaiul cu Jeanne Crain și Madeleine Caroll. 21.50 Prim plan : George Drîșcu, ing. șef la secția oțelărie a Combinatului Siderurgic din Galați. 22.15 Arii și scene din opere și operete. 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste.

PROGRAMUL II. 20.00 O viață pentru o idee : Paracelsus (II). 20.30 Biblioteca pentru toți : Duiliu Zamfirescu. 21.05 Agenda. 21.15 Cluburi sportive bucureștene. 21.35 Film documentar 21.50 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 17 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți : I. L. Caragiale. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia (reluare). 10.50 Revista literară TV. (reluare). 11.20 Drumuri în istorie (reluare). 11.40 Emisiune de divertisment. 12.15 Cunoașteți legile ? 12.30 Telejurnal. 15.30 Tenis de cîmp : România—Italia. 17.30 Emisiune în limba germană. 18.30 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.15 Teleenciclopedia 21.00 Fotbal : România—Italia. Repriza a II-a 21.45 Film serial : Schulmeister Episodul II : Micul matelot. 22.40 Telejurnal. 22.55 Șlagăre la cererea dv.

PROGRAMUL II. 16.30 Agenda. 16.40 Ansamblul folcloric „Maramureșul" din Vișeu. 17.10 Reportaj bucureștean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.30 Film artistic : Cînd vine pisica — producție a studiourilor cehoslovace.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

MATEMATICĂ

PASIUNEA PROGRESULUI

Cercetările acad. Grigore C. MOISIL folosesc proiectării inginerești, în studiul automatelor finite, stau la baza cercetărilor românești de informatică. Unele. Altele vor folosi.

Știința își adjudecă dreptul de cetate în cultura contemporană. Oamenii de știință și consumatorii cărții de știință nu mai constituie o „lume" aparte, acei puțini care merg cu un pas alături sau înaintea celorlalți. Poate nu este o simplă întîmplare, o coincidență faptul că acad. Grigore C. Moisil a fost cel care a spart zidurile între care se închidea pînă azi accepțiunea noastră despre scriitor, cel care ne-a făcut să înțelegem că știința și cultura se suprapun. Volumul său „Essais sur les logiques non chrysippiennes" este o invitație la vechea graniță dintre specialiști și nespecialiști, dintre matematicieni și logicieni. „Sînt unele probleme — scrie acad. Moisil la un moment dat — pe care filozofia trebuie să și le pună în legătură cu fiecare știință: care este natura principiilor sale, aserțiunilor sale? Sînt adevăruri a priori? Sînt rezultate ale experienței? Sînt analitice sau sintetice? Ar fi ele doar convenții? Și în altă parte: „Noi gîndim cu un utilaj care ne-a fost transmis prin societate din primele momente ale vieții. Ce ne-a transmis ereditatea în momentul nașterii? Prin ce se deosebește creierul nostru, sistemul nostru de simțuri din punct de vedere funcțional, de cel al unui pitecantrop? În timpul primilor ani ai vieții, sîntem ghidați atît de experiența noastră cît și de ceea ce învățăm de la alții. Creierul nostru și sistemul nostru de simțuri fac parte din lumea materială. Prin experiența noastră — ceea ce impresionează și ceea ce se opune acțiunii noastre — din comunicarea cu societatea, lumea se reflectă în fiecare dintre noi. Detaliile acestor probleme fac parte din disciplinele științifice...".

„Essais sur les logiques non chrysippiennes", volum apărut în Editura Academiei, este o carte de știință. Adică: o carte a pasiunii de a cunoaște, încercare încăpățînată și temerară de a ști. Dar nu ține aceasta de esența culturii? Și mă gîndesc adeseori că astăzi revistele care se intitulează „de cultură", care reflectă viața culturală, nu pot ignora faptul, evenimentul de știință, viața științifică.

Dar dincolo de aceste gînduri, am încercat să înțeleg mai bine ideile care s-au reflectat în volum. Am întrebat.

— **Aș spune că cercetările mele** — mi-a răspuns acad. Gr. Moisil — **se axează pe două idei. Prima fiind cea a studiului algebric al logicei cu mai multe valori și a doua, fiind cea a studiului propozițiilor de ordin superior.**

— Adică?

— **Logica noastră pe care o învățăm în școală e fundamentată pe ideea că orice propoziție e adevărată sau falsă. Logicianul polonez Jean Lukasiewicz și grupul său de elevi au introdus încă de acum o jumătate de veac studiul logicei cu mai multe valori. Tehnica demonstrației în aceste logici m-a condus însă la observația că e necesar să dezvoltăm chiar și pentru logica clasică studiul propozițiilor care vorbesc despre propoziții.**

— De exemplu?

— **De exemplu cînd spun „din următoarea ipoteze se trage următoarea concluzie", care este subiectul acestei judecăți? Ei bine, chiar propozițiile care apar ca ipoteze sau ca concluzii! Este aici un exemplu de propoziție despre propoziții. Astfel de judecăți le vom numi judecăți de ordinul 2. Putem avea însă și judecăți despre judecăți de ordinul 2. Acestea vor fi exprimate prin propoziții de ordinul 3. Precum se vede, putem prelungi la infinit această ierarhie a tipului de propoziții.**

— Este un exercițiu de gîndire, de raționamente. Dar cum logica — și dv. o afirmați, o demonstrați — a devenit o știință vie, care se dezvoltă și, renunțînd la izolare ține astăzi legătura cu alte ramuri ale științelor pozitive, v-aș întreba, la ce servește practic studiul propozițiilor care vorbesc despre propoziții?

— **Depinde de înțelesul pe care-l dai cuvîntului practic. Acest mod de a studia logica propozițiilor e mult mai ușor de minuit decît modul clasic, deși, aparent, matale, poate ți se pare mai complicat. Este sau nu aceasta ceva practic? În al doilea rînd, faptul de a studia felul omenesc de a gîndi — în care noi nu evităm să gîndim despre propriile noastre gînduri, să judecăm propriile noastre judecăți, să enunțăm deci propoziții despre propoziții, — trebuie să-l acceptăm că este necesar. Este el oare practic? În al treilea rînd, istoria științelor și în special istoria logicei a arătat că noi nu putem decide de la început ce se aplică și ce nu se aplică în practică. Ar fi prea lung să reiau tot ce am învățat asupra acestei probleme, atunci cînd am organizat cercul de matematică în domeniul mecanicii solidelor deformabile în țara noastră sau aceea a utilizării algebrei logicei la studiul automatelor finite. Nu mai spun, fîndcă am vorbit destul de mult, că logicele cu mai multe valori studiate de Lukasiewicz și de mulți alții în ultima jumătate de veac, abia în ultimii cîțiva ani se înțelege cum pot servi proiectării inginerești, cît despre cele cu o infinitate de valori... abia se întrevede. De altfel să nu uităm că aceste cercetări de logică matematică au stat la începutul formării cercetărilor românești în domeniul informaticii și mă bucur întîlnind pe foștii mei elevi și colaboratori de la Centrul de calcul al Universității București, care astăzi sînt profesori la diferite cursuri de informatică organizate de diferite institute și întreprinderi.**

Calinca MUSCAN

SE COPIAZĂ... LA MINUT!

Mașinile care reproduc într-un timp extrem de scurt un manuscris literar sau științific, un plan de arhitectură, calcule, desene... nu mai constituie o noutate. Nouă nu mai este ideea ci performanța. La recenta expoziție internațională ce s-a desfășurat la Dusseldorf între 26 mai și 8 iunie a.c., „Gestetner Limited" a prezentat ultimele modele în acest domeniu. În imagine: *noul copier FB 12 electrostatic. El poate face copii, indiferent după ce, chiar și după obiecte în trei dimensiuni. Copiile sînt clare chiar dacă sînt reproduse pe hîrtie obișnuită, albă sau colorată ca și în offset.*

ASTRONAUTICĂ

EXISTĂ VIAȚĂ PE ENIGMATICA PLANETĂ ROȘIE?

de prof. dr. docent Călin POPOVICI
membru al Comitetului internațional de cercetări spațiale

Rîuri secate. Cîndva, o „atmosferă de seră". Vînturi cu viteze de peste 270 km/oră. Mari vulcani și căldări vulcanice de două ori mai voluminoase decît pe Terra. Sateliții lui Marte nu sînt sateliți artificiali.

A XV-a adunare generală C.O.S.P.A.R. (Comitetul Internațional de Cercetări Spațiale) s-a ținut la Madrid între 10 și 24 mai a.c. C.O.S.P.A.R. este cel mai înalt for științific internațional de cercetări spațiale, la care au aderat 34 de țări și 11 uniuni științifice internaționale. Țara noastră este membră a C.O.S.P.A.R.-ului din 1964 prin Academia Republicii Socialiste România. Problemele dezbătute la conferință se referă la rezultatele obținute, la programele de lucru și perspectivele de viitor ale cercetărilor științifice folosind mijloace spațiale, rachete, sateliți etc.

Marte a fost obiectul a numeroase lucrări, în special bazate pe datele comunicate de Mariner 9 și Marte 2 și 3. În bună parte ele sînt complimentare. Ce spun ele despre viața pe Marte? Mă voi referi aici în special la comunicările prof. C. Sagan (S.U.A.) și la interesantele lui sugestii și ipoteze. După el, la această scară este greu, dacă nu imposibil, de a detecta prezența vieții. Întorcind problema și prezentînd fotografii ale Pămîntului luate de pe navele cosmice Apollo, el a arătat că numai pe unele din acestea se pot vedea recife circulare de corali în Oceanul Pacific, ca o indicație a prezenței vieții pe planeta noastră. **Numai o plasare a unor sonde cu experimente biologice pe Marte ar putea duce la lămurirea problemei vieții.** Aceasta formează tema proiectului **Viking**, care urmează să fie realizat peste 3—4 ani.

Vînturi cu viteze de peste 270 km/oră (jumătate din viteza sunetului în atmosfera marțiană) **sînt frecvente și ele transportă praful cu un bogat conținut de bioxid de siliciu.** „Unda de întunecare" observată de mult cu lunetele de astronomi, care pornea din marginea calotei polare și se propaga spre ecuator cu anotimpul, nu este datorită prezenței unei vegetații care se dezvoltă treptat cu topirea calotei, ci este provocată de dezgolirea unor roci închise la culoare, de praful ce le acoperea, datorită vîntului puternic. Imagini extrem de sugestive ale desfășurării acestui proces în timp au fost arătate. Pe unele se văd cum obstacolele în calea vîntului duc la formarea unor trene de praf în urma lor.

Calotele polare sînt făcute din bioxid de carbon solidificat (temperaturi de —120 grade dimineața!), **din urme de gheață, cu incluși de praf.** Deasupra calotei polare sud **s-a găsit o concentrare mai mare de** vapori de apă, oxigen și hidrogen, provenind din disociere, și chiar din ozon (mai ales iarna). **O descoperire importantă cu Mariner 9 este aceea a unor mari vulcani știuți, a unor căldări vulcanice imense, de 2-3 ori mai mari ca pe Pămînt și întinse platouri vulcanice, dovedind o activitate vulcanică relativ recentă,** căci aceste regiuni nu sînt bogate în căderi meteoritice, care să fi dus la cratere de impact, S-au găsit și temperaturi mai ridicate în astfel de formații, fără a fi vorba însă de vulcani activi.

Marte se deosebește mult de Lună în această privință, dovedind o activitate vulcanică și tectonică mult mai intensă și o geologie mai complexă. Sînt numeroase falii adînci și regiuni foarte frămîntate geologic. Diferențe de nivel de pînă la 13 km au fost găsite între diferite regiuni. C. Sagan a arătat și detalii curioase în formă de albii sinuoase, de rîuri secate, care după ei au fost umplute altădată cu apă și nu au fost curgeri de lavă vulcanică. Astfel de detalii, unele depozite de aluviuni, întinderea mai mare a calotelor polare în trecut, l-au dus la ipoteza că **Marte trece acum printr-un fel de perioadă glaciară.** După el **atmosfera planetei altădată reducătoare ar fi fost bogată în metan și gaze care produceau un efect de seră** — analog celui de pe Venus — **cu o sensibilă creștere a temperaturii pe suprafața planetei și cu o emanare a radiației nocive ultravioletе.** În aceste condiții viața ar fi putut apare atunci, întrucît și apa era mai abundentă. Nu poți însă să nu fii impresionat de aspectul dezolant și inospitalier al actualei lumi marțiene înfățișate de fotografiile obținute de Mariner

Vestigii ale unei vechi civilizații marțiene le mai pot căuta amatorii de „science fiction". „Canalele", sînt doar falii, înșiruiri de cratere, regiuni mai rezistente ale unui sol erodat, sisteme de canioane etc. Cît despre sateliții lui Marte și povestea că ei ar fi sateliți artificiali — poveste spusă mai mult în glumă de J. Sclovski acum cîțiva ani, care a făcut să curgă multă cerneală, ea este definitiv spulberată... Sateliții de formă neregulată, par rezultatul unor ciocniri și fragmentări de asteroizi. Acoperiți de mici cratere de impact meteoritic, sînt corpuri foarte vechi, datînd de la formarea planetei, cu o suprafață extrem de întunecoasă și care arată ca și Luna noastră aceeași față planetei în jurul căreia se rotesc. Acești sateliți pun interesante probleme cosmogonice privind formarea planetelor.

Dacă altădată superstițiile astrologice creau un interes public pentru cercetarea științifică astronomică de specialitate, și îi aduceau chiar un sprijin, acum interesul public care alimentează aceste cercetări este în bună parte legat de problema vieții în univers, de comunicațiile interstelare, de vizitatori extratereștri. Astfel curiozitatea nediferențiată inițială poate servi ca stimul pentru o mai bună înțelegere ulterioară și o aprofundare științifică a lumii care ne înconjoară și a închipuirea astfel himerele unei imaginații necontrolate.

UN IERBAR CARE ARE 33 SECOLE

Cel mai puțin obișnuit ierbar din lume se pare a fi cel de la muzeul de agricultură din Cairo. Deși, realizatorul lui e contemporan, profesorul Drar, ierbarul datează de fapt din anul 1450 i.e.n. Artiști necunoscuți au lăsat în granitul templului lui Tutmes al II-lea la Luxor, în cinstea zeului Ammon, 275 de desene de plante. Profesorul Drar le-a copiat pe fiecare în parte și a extras de aici o precisă și prețioasă documentare botanică din această epocă. Detaliile gravurilor sînt realizate cu aceeași exactitate observate astăzi în planșele date pentru necesitățile științifice.

Copiindu-le, s-a putut reconstitui deci o parte importantă a florei din regiune la epoca menționată. Prima concluzie: nu s-a schimbat mare lucru (în ce privește flora, evident) de peste 3000 de ani încoace!

CEL MAI INGENIOS ȘI MAI EFICIENT „CIZMAR" DE PE TERRA

Probabil că dv. nu v-ați pus întrebarea, dar fără îndoială și-au pus-o copiii dv. Copiii și savanții. Și anume, ei spun: bine, mamiferele polare sînt protejate împotriva frigului de blana lor, dar picioarele? Ele calcă — nu-i așa? — cu labele „goale" pe solul înghețat. Și nu fac guturai. Nu răcesc. Nu degeră. Dacă omul ar fi îmbrăcat formidabil dar ar sta cu tălpile goale pe gheață... ce s-ar întîmpla? Se știe bine, ce. Fiziologii de la „Naval Arctic Research Laboratory" din Barrow (Alaska) și-au pus în gînd să afle secretul rezistenței la frig. Au făcut experiențe cu lupul și vulpea polară. Le-au pus labele într-un amestec, avînd o temperatură... refrigerantă. Și cu toate acestea, temperatura labelor nu a scăzut niciodată sub -1°C, temperatură la care țesuturile îngheață. Cercetările atente și minuțioase au ajuns la concluzia că extraordinara apărare împotriva frigului se datorește unui mecanism de circulație a sîngelui. Cînd laba este expusă — în mod natural sau artificial — unui frig puternic, se produce un aflux de sînge, care venit din corpul animalului încălzește picioarele. Mai mult de 99% din căldura pierdută de... labă, prin expunerea ei la frig, este înlocuită. Iată așadar un sistem de fantastică eficiență.

23 DE ANI PETRECUȚI ÎN SOMN

Nu vă mirați! Nu este un caz unic. Fiecare dintre dv., cînd veți atinge vîrsta de 70 de ani și veți avea curiozitatea să calculați cît timp din viață i-ați acordat somnului, poate vă va mira rezultatul. Da, ați dormit 23 de ani! Ați vorbit 13 ani și ați „petrecut" mîncînd cel puțin 6!

Calculul l-au făcut, ca un supliment amuzant, dar credem, extrem de interesant, cîțiva statisticieni sovietici. Din seria lor de „matematici distractive" și citate de altfel în toată lumea, ne place să mai extragem cîteva exemple.

Unele categorii de limacee (un fel de melci fără casă) posedă... 30 000 de dinți, o cifră record în întreaga lume animală; gîtul unui porumbel are de două ori mai multe vertebre decît ...imensul gît al girafei! Specialiștii sovietici au mai amintit un fenomen destul de ciudat: curcubeul văzut de la înălțimea unui avion apare ca un cerc în centrul căruia se găsește umbra avionului.

MINIATURILE TEHNICII MODERNE

Priviți! Aproape că e greu să distingeți. Pe unghia unui deget sînt zeci de inele minuscule. Pentru memoria calculatoarelor electronice de... mare capacitate și mici dimensiuni se folosesc aceste elemente din miezuri de ferită, fiecare avînd un diametru de 0.2 mm. Ele sînt legate între ele prin două fire care ating o grosime care este cam egală cu un sfert din grosimea unui fir de păr!

MEDICINĂ

EXAMENE RADIOLOGICE DAR CUM ȘI CUI?

Un paradox al progresului. Din ce în ce mai puține afecțiuni sînt cele care nu au nevoie de examinări radiologice. Deci numărul acestora crește. Cu necesitate. Dar, numărul examinărilor radiologice trebuie redus. Cu necesitate. Dilema nu este insolubilă. Una dintre soluții: carnetele de sănătate de iradiere la copii.

Două tendințe ireconciliabile. Aparent. Soluții există. Ele au fost propuse, discutate, recent la Cluj, cînd la 18 mai, la Clinica de radiologie a avut loc o masă rotundă cu participarea unor cadre de înaltă specialitate din învățămîntul și cercetarea medicală, a organizatorilor sănătății publice, a medicilor igieniști și practicieni.

Radiologia medicală. Aproape nu ne vine să credem că vîrsta ei nu depășește timpul de viață al unui om. Are 77 de ani. I-ai fi putut număra pe degete pe cei care și-au aruncat ochii asupra articolașului apărut atunci, la 28 decembrie 1895 în revista societății fizico-medicale din Würtzburg, intitulat „Despre un nou fel de raze", semnat de Wilhelm Konrad Roentgen. Prima radiografie din lume o făcuse cu cîteva zile mai înainte. Omenirea avea să afle mai tîrziu ce imens dar i se făcuse. Lumea științei știa. Era emoționată. Un român, fizicianul Dragomir Hurmuzescu, numai la o lună de la anunțarea descoperirii, a început să studieze aceste „necunoscute" raze, descoperind noi proprietăți și construind un aparat, un electroscop bazat pe un principiu nou de izolare. Prof. dr. Gh. Marinescu avea să facă cu aceeași instalație, pentru prima oară în istoria medicinii, radiografii de membre pentru acromegalii. Dar aceasta nu este decît prima pagină a unui nou și important capitol al medicinii. Ar mai trebuit să vorbim și despre radioactivitate „forța cea mai revoluționară a progresului tehnic, de la descoperirea focului de către omul preistoric și pînă astăzi", cum îi spunea Einstein, despre întîmplătoarea și „falsa descoperire" a lui Becquerel pentru că are o strînsă legătură cu problema sau cu dilema de astăzi.

Este știut că actualmente fondul natural de iradiere este crescut. Și la această vin să se suprapună iradierile cu scop medical. Din ce în ce mai puține afecțiuni sînt cele care nu au nevoie de examinări radiologice. Deci, numărul lor crește.

Sînt nocive radiațiile? Încă în 1905, un savant — Koerniche — observa că se produc modificări structurale din cauza razelor X, în cromozomii umani. De atunci, s-au făcut nenumărate cercetări, continuate în deceniul nostru, urmărindu-se a se cunoaște ce schimbări se produc în materialul genetic, ce tulburări metabolice și care sînt măsurile de protecție cele mai eficiente ș.a.m.d.

Firesc, își pui întrebarea: **sînt examinările radiologice utile sau nocive?** Dar aceeași întrebare se poate pune în legătură cu orice medicament. Pentru că depinde cum îl folosești, cui îl aplici, pentru ce și în ce măsură. Și mi se pare important ca problema să fie cunoscută nu numai în lumea medicală ci... de toată lumea. Sînt riscuri? Care anume? Și cum ne putem apăra?

De pildă, banala radiografie dentară.. Cine nu și-a făcut? Este aici, vreun risc genetic? Are un efect imediat sau un efect care se manifestă la a doua sau a treia generație?

Conf. dr. HUGO RAȚIU, decanul facultății de stomatologie va răspunde: Da. Chiar și aici, radiografiile pot fi nocive dacă... Dacă radiografiile sînt făcute nu de un radiolog, ci de un tehnician dentar nepregătit sau... prea pregătit, și nu „îmbrăcă" pacientul cu acel șorț de plumb, protector, șorț lung, pînă peste genunchi.

Conf. dr. DUMITRU RĂDULESCU de la clinica de Radiologie arăta cît este de importantă pregătirea bolnavului pentru diverse examinări, pentru că ele trebuie să conducă cu adevărat la un examen eficient, cu un rezultat cît mai exact și complet. Astfel se realizează o reducere a iradierii. Este ciudat și nedorit ceea ce a reieșit din constatările făcute pe teren.

— **Se observă,** spunea conf. dr. D. Rădulescu, că **de obicei se prescriu examene radiologice înainte de a se face o atentă examinare clinică. Or, examinarea radiologică ar trebui să fie nu primul ci ultimul examen de laborator și acesta, evident, asociat cu măsuri de protecție a pacientului în timpul expunerii. La femei tinere, de pildă, se abuzează de examinarea apendicelui. Deși este cunoscută valoarea radiologică redusă a acestei examinări pentru diagnosticul apendicitei cronice, totuși se cer uneori și două examene în acest sens. În ulcerul duodenal, de asemenea se exagerează. Fiecare perioadă dureroasă este urmărită radiologic, deși nu aduce nimic nou în cunoștințele despre bolnav.**

Am citat aici doar aceste exemple între multe altele aduse în discuție. Or, dacă examinările persoanelor după vîrsta de aproximativ 40 de ani nu ridică probleme însemnate de iradiere, **persoanele tinere trebuie ferite de o iradiere exagerată.**

Prof. dr. doc. ION BACIU, prorector al Institutului Medico-Farmaceutic Cluj, moderatorul discuțiilor ne spunea:

— **Creșterea însemnată a numărului de examene radiologice survenită în ultimii 10 ani, pe lîngă o proporție mare a rezultatelor la care nu s-a depistat nici o modificare, scoate în evidență o depășire a cerințelor legate de o folosire judicioasă și cu maximum de eficiență a radiațiilor ionizante în scop diagnostic și mărește ponderea iradierii medicale inutile a populației. Recomandarea care se face vizează în mod cu totul deosebit reducerea ponderii iradierii inutile la copii, gravide, femei tinere.**

Este cu totul de neînțeles, s-a afirmat, că tocmai la aceste persoane tinere se constată un abuz de examinări produs de unele legi: radioscopie pulmonară obligatorie la angajare, creșe, anual la cadrele didactice etc.

O inițiativă a medicinii clujene merită toată atenția. Experiența cumulată aici ar justifica generalizarea în întreaga țară a măsurilor luate. Este vorba de introducerea carnetelor de sănătate — a carnetelor de iradiere la copiii din orașul Cluj. Se trece aici fiecare examen radiologic făcut, data, doza, diagnosticul. Prin aceasta, se obține o bună evidență, evitîndu-se repetarea unor examene radiologice la scurte intervaluri, atingerea unor doze care ar putea să aibă efecte nedorite.

Problema este de o deosebită importanță. Ar fi poate suficient să spunem că pe această temă a avut recent loc la București un simpozion, sub președinția acad. prof. dr. Ștefan Milcu și în octombrie se va ține la Iași o consfătuire. As nota doar încă o propunere a clujenilor. Necesitatea organizării unor servicii centrale de radiografie medicală care să concentreze atît competențe, pentru că este nevoie de o bună pregătire de specialitate — cît și aparatură modernă. S-ar realiza nu numai un mare profit economic — aparatura modernă este foarte costisitoare și ar putea fi utilizată, nu ca acum, ci în timp total — dar s-ar putea realiza o evidență a examinărilor, ceea ce ar reduce substanțial iradierile inutile și a riscului pe care acestea le pot genera în starea de sănătate a populației și a generațiilor viitoare. Dar firește, este tot atît de important, de necesar ca și populația să știe rolul binefăcător al unui corect examen radiologic ca și al riscului legat de abuzul lui.

EFECTELE ALCOOLULUI ASUPRA VEDERII

Excesul de alcool așază în fața ochilor un fel de ecran gri, modificînd astfel imaginea lumii exterioare, se afirmă printre specialiștii în biochimie și toxicologie. Sînt de altminteri bine cunoscute efectele alcoolului asupra vederii. Un alcoolic vede ca și cum ar purta pe inserat ochelari de soare. Testele făcute au demonstrat că el distinge cu greu culorile și îi este necesară, pentru a vedea lucrurile așa cum apar în mod normal oricăruia dintre noi, o „cantitate de lumină" cu mult mai mare. Aceste fenomene au fost atribuite efectelor depresive pe care alcoolul le are asupra sistemului nervos central, faptului că toate schimburile din organism se fac mai lent decît la omul sănătos, că funcțiile ficatului sînt tulburate, (reflexele întîrziate etc).

În concluzie, beției care pretind că beau ca să „vadă viața în roz" se înșală total.

De notat de asemenea că cei ce conduc mașinile în stare de ebrietate sînt adesea... bolnavi mintal. E concluzia unei anchete făcută de psihiatrii din Michigan. Printre cei reținuți pentru că au condus, fiind beți, 67% sufereau de tulburări ale personalității și s-a dovedit că aveau nevoie de un îndelung tratament la psihiatrie.

SILUETA SECOLULUI XX!

A avea „siluetă" coincide aproape întotdeauna cu a fi sănătos. Există de altfel o graniță individuală — ne referim la greutate — ce nu trebuie depășită din multe motive de sănătate și unul de estetică. Obezitatea poate să se înscrie în limite destul de largi: de la durduliu la „deformarea" totală. Și orice durduliu comportă riscul de a vedea silueta sa „mărindu-se" brutal și... ireversibil. Așa că atenție la regimul alimentar. Pot fi, evident și alte cauze, astfel că cei ce depășesc limita „interzisă" este recomandabil să se ducă la medic. Sînt persoane însă, care, deși nu sînt exagerat de grase ar dori să poată „da jos" cîteva kilograme, fără însă a suferi de foame. De altfel, medicina este împotriva medicamentelor „de slăbit" care au un dublu tăiș. Și chiar împotriva regimurilor draconice, care pot deveni un motiv de iritație continuă. Dieteticienii oferă „meniuri" și rețete comode. Respectate cu strictețe, cei care se tem, pe drept cuvînt de „kilograme în plus" vor avea „surpriza" că pot mînca bine, normal, rămînînd supli. Secretul este de a nu te lăsa robit de pantagruelice pofte.

Un regim alimentar trebuie stabilit cu mare atenție. La nevoie... de un calculator electronic! E mai comod însă să consultați un dietetician.

RECORDUL ALBATROSULUI

Știința continuă să se întrebe asupra misterului migrației și simțului de orientare al păsărilor. S-au emis ipoteze. S-au făcut nenumărate experiențe. Una dintre ele a „contribuit" la înscrierea pe lista campionilor a albatrosului.

Experiența a constat în transportarea cu avionul a unui oarecare număr de albatroși din atolul Midway în diferite puncte ale Pacificului. Apoi li s-a dat drumul după ce, bineînțeles, li s-a „oferit cîte un inel purtînd data, locul de origină și locul de „aterizare". Unul dintre aceștia a reușit performanța de a reveni la cuib în 32 de zile după ce fusese „rătăcit" și lăsat la o distanță de cuib de 6.630 km!

OBOSEALA ŞI MIJLOACELE NATURALE DE A O COMBATE

de dr. Rosin ELIAS

Şeful Laboratorului de Ergonomie al Institutului de Igienă şi Sănătate Publică

Se vorbeşte azi de faptul că omul modern nu-şi găseşte un mod de organizare a vieţii în armonie cu structura sa şi în special cu ritmurile civilizaţiei secolului nostru.

Fenomenele de surmenaj din ce în ce mai frecvente, unele boli psiho-somatice — între care ulcerul digestiv, hipertensiunea neurogenă etc. — sînt considerate o expresie a modului greşit de viaţă pe care omul o duce în condiţiile avantagiilor civilizaţiei moderne. Factorii determinanţi sînt mulţipli şi de origine foarte variată, profesionali, extraprofesionali, morali, sociali. Ritm trepidant sau reversul său, monotonia accentuată a muncii, zgomotul, răspunderi mari, supraîncărcarea intelectuală, conflictele sufleteşti, un regim de viaţă defectuos cu ore de masă neregulate şi ore de somn insuficiente, deplasările lungi de la domiciliu la locul de muncă, sînt numai cîteva din cauzele acestor tulburări.

Oboseala fiziologică după o muncă desfăşurată raţional, procură deseori un sentiment de mulţumire. Pentru surmenat lucrurile stau altfel ; nu numai că nu este legată de muncă, însă cel mai adesea oboseala predomină dimineaţa, înaintea oricărei activităţi şi este suportată cu mare dificultate. **Oboseala cronică, surmenajul apar atunci cînd posibilităţile organismului de recuperare sînt depăşite, odihna devenind insuficientă. În surmenaj, oboseala este însoţită deseori, de o senzaţie de nelinişte. Pe plan intelectual, tulburările se fac simţite în concentrarea atenţiei şi în memorizare.** Randamentul poate să rămînă nemodificat, însă aceeaşi muncă preţinde un efort de două, trei ori mai mare decît înainte. Memoria slabă face pe surmenat să-şi noteze totul, iar scăderea capacităţii de concentrare îl sileşte să piardă mai mult timp pentru rezolvarea unei sarcini. Surmenatul se simte lipsit de dinamism, de spirit de iniţiativă, nu mai are gust de muncă, nici de distracţie. Ti sînt de asemenea caracteristice un număr de fenomene psihice şi anume : o excitaţie psihică crescută şi înclinarea către depresiune, teamă de nelinişte nemotivată, hiperemotivitate. Apar tulburări de somn, adormire şi trezire dificilă, somn superficial, insomnii. În unele cazuri, apar tulburări de ritm cardiac, manifestări digestive (gastrice, veziculare, intestinale), sensibilitate exagerată la zgomot, etc. Surmenajul este un factor predispozant pentru apariţia nevrozelor.

Surmenaţii fac abuz, uneori, de medicamente. Se constată în toate părţile globului o adevărată „inflaţie farmaceutică". Omul caută în exterior un ajutor activ, cu atît mai mult cu cît nu-şi dă seama sau îi este greu să-l găsească în el însuşi. El ia medicamente pentru a-şi suprima oboseala, pentru a-şi reîmprospăta memoria, tranchilizante pentru a-şi stăpîni nervozitatea, sedative pentru a atenua iritabilitatea. Aceste remedii nu atacă cauzele oboselii. Cercetări recente au arătat că anumite tranchilizante care aveau scopul de a calma anxietatea provocau scăderi de tensiune arterială care menţineau pe cei ce le foloseau, la limita sincopei, provocîndu-le astfel o nouă stare de anxietate.

Deseori, se constată că oboseala survine nu din cauză că se munceşte mult, ci din cauză că ne cheltuim neraţional forţele. De pildă, se observă că un volum relativ crescut de muncă este suportat cu dificultate de unele persoane, în timp ce pe alţii, acelaşi volum de muncă nu-i oboseşte peste măsură. Pe de altă parte, se pot constata cazuri în care lipsa unei activităţi productive şi chiar repausul prelungit nu au garantat sănătatea şi o viaţă lungă.

În organizarea timpului liber este necesar să se ţină seama de conţinutul ce trebuie dat repausului. Trecerea la noua activitate poate fi considerată ca o formă de odihnă cu condiţia ca ea să fie organizată. Înainte de toate ea nu trebuie să fie o continuare a muncii efectuate în timpul orelor de serviciu. Ocupaţiile în timpul serii pot fi variate în mod larg, cu condiţia să rămînă suficient timp pentru somnul de noapte.

Numeroase cercetări au arătat că o muncă fizică uşoară stimulează considerabil activitatea intelectuală. Este interesant că pentru mulţi oameni celebri, mişcarea constituie un element necesar actului creaţiei. J. J. Rousseau, de exemplu, spunea : „In mişcare este ceva care influenţează şi înviorează gîndirea".

Repausul activ joacă un rol considerabil în menţinerea sănătăţii şi în refacerea capacităţii de muncă. Folosirea chibzuită a duminicilor şi a zilelor de sărbătoare este de o mare însemnătate pentru lichidarea oboselii. Aceste zile trebuie pe cît posibil petrecute în afara oraşului zgomotos, în parcuri, pe malul unei ape, în pădure etc. Forţele curative ale naturii — soarele, aerul şi apa — anihilează în cea mai mare măsură consecinţele provocate de oboseală în organism.

Repausul activ trebuie introdus din copilărie în obiceiurile noastre. Se propune chiar dozarea alternării activităţilor în funcţie de vîrstă şi anume : la vîrsta şcolii primare, o treime — activitate sportivă, pentru două treimi — activitate intelectuală ; în perioada şcolii secundare, o pătrime — activitate sportivă, pentru trei pătrimi — activitate intelectuală ; în perioada studenţiei, o cincime — activitate sportivă, pentru patru cincimi — activitate intelectuală.

În ţara noastră, organele sindicale duc o muncă de educare pentru practicarea sportului de masă în rîndul tineretului, punînd la îndemîna sa şi bazele sportive necesare.

Timpul liber trebuie să aibă funcţii distincte şi totodată interdependente :

a. **Funcţia de odihnă**, în sensul refacerii, recuperării ; ea eliberează individul de oboseală. Timpul liber privit astfel devine reparator al deteriorărilor fizice şi nervoase, provocate de tensiunile consecutive exercitării obligaţiilor şi în special ale muncii.

Mecanizarea, automatizarea, raţionalizarea producţiei, creşterea frecvenţei unor stimuli invariabili, chiar şi modul necorespunzător de a petrece timpul liber în civilizaţia urbană creează o necesitate crescută de repaus, de relaxare pasivă.

b. **Funcţia de distracţie.** Dacă cea precedentă eliberează în special de oboseală, aceasta eliberează în special de plictiseală. Mulţi sociologi şi medici subliniază rolul nefast al monotoniei sarcinilor „parcelare", repetitive asupra muncitorilor. Este necesară obţinerea compensaţiei prin activităţi diferite ; schimbări de loc, de ritm, excursii, jocuri, sport, participare activă la manifestări culturale.

c. **Funcţia de dezvoltare a personalităţii.** Ea ne eliberează de obiceiul care tinde să limiteze gesturile, conduitele, ideile zilnice la automatisme şi stereotipuri. Ea permite o participare socială mai largă, mai liberă şi o cultură mai dezinteresată a corpului şi a spiritului, permiţînd noi posibilităţi de integrare voluntară în viaţa grupelor recreative, culturale, de pildă în cercurile sindicale muzicale, pictură, foto, teatru, dans etc. Ea permite completarea cunoştinţelor intelectuale, cultivarea aptitudinilor căpătate în tinereţe ; ea creează noi forme de ucenicie spontană sau voluntară de-a lungul întregii vieţi.

Desigur, toate aceste principii trebuie însuşite şi aplicate în funcţie de particularităţile individuale şi de posibilităţile reale ale fiecărei persoane. Ele sugerează în acelaşi timp că pentru a face faţă solicitărilor vieţii moderne, nu trebuie să apelăm neapărat la mijloace terapeutice de natură medicală, ci trebuie să ne însuşim un număr de cunoştinţe elementare privind posibilităţile largi de adaptare activă psiho-fiziologice ale organismului nostru.

Numai în acest fel vom putea înţelege de ce astăzi prin starea de sănătate nu se înţelege numai absenţa bolii, ci într-un sens mai larg, o bună stare fizică şi mintală corelată cu o bună integrare socială.

MODĂ

ACCESORIILE ACESTEI VERI

Accesoriile dau personalitate, imprimă o notă de cochetărie, de eleganţă.

Sînt moderne pălăriile cu borul moale, *purtate pe ochi sau* pălăriile cu borul întors, *din pai sau ţesături imprimate (carouri, pătrăţele, buline) asortate la bluze sau fuste.*

Amuzante sînt cravatele late, *din mătase imprimată (în special, buline) la bluze chemisier.* Eşarfele plisate *„soleil" cu aplicaţii de fructe colorate şi flori mari sînt foarte cochete. Florile mari se folosesc şi ca accent pe reverul unui taior sau în talie pe o corseletă din mătase într-una din culorile imprimeului.*

Sandalele *acestei veri au talpă înaltă din plută sau sfoară. Originale sînt şi cordoanele din sfoară împletită sau fişii din piele colorată şi genţi şi mănuşi cu aplicaţii geometrice din diferite bucăţi de piele.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DV.

Pe teme juridice

NICOLAE VASILIU-Cluj. Perioada în care aveţi calitatea de pensionar de invaliditate nu constituie vechime în muncă (legea 27/1966 şi H.C.M. 252/1967). Dacă într-un interval de 90 de zile, după refacerea sănătăţii, respectiv după ce nu mai aveţi calitatea de pensionar de invaliditate, vă încadraţi cu contract de muncă pe durată nedeterminată, beneficiaţi de vechime neîntreruptă în aceeaşi unitate (art. 9 legea 1/1970).

RODICA CHIRILA — Bucureşti. Adresaţi-vă unităţii la care lucraţi cu cerere de pensionare pentru limită de vîrstă. Unitatea este obligată să întocmească dosarul de pensie şi să-l trimită la organul de pensii în raza căruia domiciliaţi.

În conformitate cu dispoziţiile legale, femeile care au cel puţin zece ani vechime în muncă se pot pensiona la împlinirea vîrstei de 57 ani. (Art. 14 din Legea 27/1966 şi art. 42 din H.C.M. nr. 252/1967).

I. FLOREA din Bucureşti, MIHAI NICULESCU din Piteşti şi G. Z. din Constanţa. Măsura luată de unitate este legală. Decretul 285/1960 prevede că angajaţii care în cursul unei luni absentează nemotivat de la locul de muncă mai mult de 3 zile lucrătoare nu beneficiază de alocaţia de stat pentru copii, pe luna respectivă. Dacă angajatului i s-au acordat învoiri pînă la 3 zile lucrătoare inclusiv, beneficiază în continuare de dreptul la alocaţie de stat pentru copii (art. 6 pct. 1 şi 3).

S.P. Brăila. Dacă aţi cumpărat casa înainte de căsătorie, imobilul are calitatea de bun propriu şi deci numai dv. dispuneţi de acest bun.

Dacă imobilul a fost dobîndit în timpul căsătoriei este bun comun şi cei care au calitatea de moştenitori ai soţului dv., vin la moştenire în concurs cu dv. pentru jumătate din clădire, respectiv pentru cota parte cuvenită fostului soţ. (Art. 30-31 Codul familiei).

AL. NEACŞU — Tîrgovişte. Apartamentul proprietate personală folosit pentru uzul proprietarului şi familiei sale nu este supus normării şi repartizării.

Legea prevede că proprietarul are dreptul să închirieze o parte din apartamentul folosit pentru uzul său şi al familiei sale, inclusiv sub formă de cameră mobilată, persoanelor care au domiciliul stabil sau viza de flotant în localitatea respectivă.

Contractul îl încheiaţi cu tînărul care va locui în camera respectivă şi care, după cum ne informaţi, a împlinit vîrsta de 18 ani.

ANSAMBLU PENTRU PLAJĂ

Pentru zilele însorite de plajă, un ansamblu lucrat din melană în culori pastel dă o notă aparte de fantezie.

Liseusa, margine în margine, este croşetată în lănţişor simplu prins în romburi astfel : cinci ochiuri de lanţ prinse cu un picioruş ochi în aşa fel încît arcada formată să se închidă în al treilea ochi din şirul celor cinci din rîndul anterior.

PENTRU MASURA 44 începeţi **FAŢA** pe 73 de ochiuri (folosiţi melană fir subţire pus în două), croşetaţi aproximativ 52-55 de cm drept, apoi formaţi scăzătura subbraţului renunţînd mai întîi la o arcadă apoi de şase ori la cîte o jumătate de arcadă. Rotunjimea decolteului o obţineţi scăzînd din lucru de două ori cîte o arcadă şi de patru ori cîte o jumătate.

SPATELE se montează pe 145 de ochiuri. Scădeţi la subbraţ întocmai ca la partea din faţă şi terminaţi mijlocul spatelui pe opt arcade întregi.

MINECA începeţi-o pe 93 de ochiuri. După ce aţi croşetat aproximativ 36 de cm, lăsaţi dintr-o dată la margini, cîte o arcadă, apoi de zece ori cîte o jumătate. Du-

craţi două rînduri drepte, scădeţi din nou pe fiecare parte de opt ori cîte o jumătate de arcadă. După ce asamblaţi liseusa (cu croşeta, în picioruşe oarbe) croşetaţi-i de jur-împrejur cîte un rînd de picioruşe duble şi montaţi franjuri. Ea va completa cu eleganţă costumul de baie.

KON-TIKI. *Obsesiile dv. sumbre nu se vor adeveri. Este necesar un efort de voinţă pentru a abandona deprinderile negative şi a vă restructura modul de viaţă.*

L. I. — Bucureşti. *Toate tulburările pe care le prezentaţi, obezitatea, amenoreea, seboreea grasă a părului, apar în contextul aceloraşi deregiări hormonale şi ele nu se pot rezolva ocolind medicul endocrinolog.*

RODICA MUNTEANU. *Nu considerăm oportună intervenţia chirurgicală în cazul cardiopatiei dv.*

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

T. E. — Tg. Neamţ — judeţul Neamţ. *Pentru glosita pe care o aveţi vi s-au administrat tratamente corecte. Dacă este atît de rebelă la tratament, vă sugerăm să asociaţi următoarele medicamente : Neohepar, zilnic o fiolă injectată intramuscular, vitamina PP — 3 comprimate pe zi şi gerovital H3 — 2 drageuri pe zi la 2 ore după mese.*

ELENA SIMIONESCU — Techirghiol. *Considerăm mai natural cel de al doilea regim dietetic care vi s-a indicat. Dar nu uitaţi că cifrele crescute ale colesterolului vor scădea dacă veţi face mai multă mişcare şi veţi elimina din viaţa dv. tensiunile psihice.*

H. A. şi P. FLORIN — Bucureşti şi F. I. — Lugoj. *Vă indicăm vitamina E dragele — 3 pe zi. Folcisteină o fiolă pe zi şi vitamina B6 o tabletă pe zi.*

H. C. — Tuşnad şi D. P. — Vaslui. *Excesul ponderal va fi înlăturat nu numai prin regim alimentar raţional, dar şi prin mai multă mişcare. În cazul dv., gimnastica medicală este indicată.*

CORINA P. *Tratamentul cu Prolan nu se poate administra după sfatul unor prieteni. Este obligatoriu să aveţi consimţămîntul medicului endocrinolog.*

A. D. — Arad. *Vă mulţumim pentru cuvintele calde de apreciere adresate rubricii noastre. Referitor la psoriazis apărut în urma unor băi cu ape iodate, vă sfătuim să urmaţi indicaţiile medicului dermatolog şi să asociaţi şi medicamentul antialergic Feniramin.*

Politeţea în lumea copiilor

ÎN CĂLĂTORIE

Se apropie vacanţa, timpul atîtor aşteptate bucurii, dar şi motivul multor enervări. Copilul, rar se întîmplă să fie foarte „cuminte" pe drum : schimbarea locului, a deprinderilor şi cîteodată chiar mijlocul de transport necunoscut sau rareori folosit de el (vapor, tren, avion) îi creează o stare de surescitare care nu îi poate fi întrutotul reproşată.

Plăcerea şi bucuriile plecării în vacanţă nu vor fi însă mai mici dacă părinţii vor avea grijă să impună copiilor cîteva reguli elementare de comportare, care, fără a le diminua legitima plăcere, vor modera entuziasmul lor la nivelul bunei-cuviinţe.

La gară. Copiii trebuie să rămînă pe lîngă părinţi, să nu alerge în dreapta şi stînga, să se împiedice în picioarele celorlalţi călători, să-i izbească. Ei vor fi avertizaţi să nu dispară în mulţime căci asta înseamnă timp pierdut pentru părinţii porniţi în căutarea lor, crearea unei stări de enervare şi uneori de panică, ba chiar şi riscul de a pierde trenul.

În sălile de aşteptare, în holul gării copiii nu se vor juca, nu se vor ascunde după bagaje, nu se vor urca pe cărucioarele pentru transportul valizelor. Oricît ar fi de amuzant, momentul e rău ales.

Copiii mai mari e bine să participe direct la evenimentul plecării în călătorie, primind partea lor de responsabilitate. Ei vor considera foarte important să ducă singuri un bagaj uşor, haina de ploaie sau să ajute mamei să ţină de mînă pe fratele mai mic.

În compartiment. Copilul se va aşeza pe locul rezervat şi va sta acolo (nu în permanenţă ; ar fi prea mult să i se ceară asta !) dar nici nu se va ţese într-un du-te vino neîncetat printre picioarele călătorilor de pe banchete sau de pe culoar. Nu va ţine cu tot dinadinsul să stea pe locul de lîngă fereastră, nu se va urca încălţat pe banchetă, şi nu va fi într-una cînd sus cînd jos.

Dacă un vecin de compartiment îi oferă o bomboană, un fruct, un biscuit, copilul îl va accepta neuitînd să mulţumească. În nici un caz el nu va cere unui călător care mănîncă şi care nu i-a oferit nimic, să-i dea şi lui ceva. (Tot ceea ce a fost spus pentru tren e valabil şi pentru avion)

În automobil. Dacă drumul se face cu maşina părinţilor sau a unor prieteni ai familiei, e recomandabil ca copiii să fie aşezaţi în spate. Un copil care se mişcă fără încetare nu numai că îşi irită părinţii, dar poate provoca grave accidente. Şi aici prudenţa şi buna-cuviinţă se găsesc intim legate. Nimic nu e mai obositor pentru tatăl sau mama care conduce, decît să-i audă în spatele lor pe copii, certîndu-se, bătîndu-se sau chiar jucîndu-se imprudent şi zgomotos.

E de asemenea recomandabil ca copiii să fie obişnuiţi să se abţină de la observaţii ca aceasta : „Hai mai repede tată, întrece maşina asta !"

Dacă vor fi deprinşi ca în automobil să stea liniştiţi, să vorbească între ei, fără ţipete şi strigăte, călătoria are toate şansele să se desfăşoare plăcut şi sigur şi pentru copii şi pentru părinţi.

BLOC NOTES

JUCĂRII ESTIVALE

Căutăm jucării estivale. Nu e o pretenţie prea mare, nu ? Cei mici au şi ei dreptul să se amuze acum cu jucării adecvate locurilor pe care le frecventează mai des în aceste zile călduroase. Ce găsim la o rapidă trecere în revistă prin magazine destinate celor mici ? Mingi, colaci, peşti, cîteodată alte animale din cauciuc, aidoma unor mini saltele pneumatice. Le-am cere creatorilor mai multă fantezie în forme şi culori, iar comerţului mai multă grijă pentru aprovizionarea magazinelor cu sortimente cît mai variate.

Ne-au plăcut de asemenea mult, din coiecţia unor alte jucării, tot pentru apă, cele cu dublu rol : de mici animale şi păsări plutitoare dar şi de nostime stropitoare. O menţiune specială pentru broasca şi elefantul viu coloraţi, destul de ingenios realizaţi.

MOBILIER MODERN

Materialele sintetice îmbogăţesc din ce în ce mai mult gama produselor destinate vieţii noastre cotidiene. Ce spuneţi, de pildă, de masa şi cele două scaune ultramoderne ca linie, din fotografie ? Create de specialiştii englezi, din poliester şi fibre de sticlă, cu un finisaj foarte reuşit, ele au şi calitatea de a fi foarte rezistente. Ceea ce, evident, le dă posibilitatea de a fi folosite ca mobilă de interior, dar mai ales pentru terase, balcoane şi grădini.

LA CINEMA SAU ÎN PARC ?

Sîntem într-o sală de cinema şi totuşi simţim mirosul florilor, gustul înecăcios al ceţii, auzim foşnetul frunzelor care cad... Acestea vor fi calităţile unor aparate instalate într-o sală de cinematograf newyorkez ce se va deschide în Manhattan, sală în care spectatorii vor lua loc în scaune rulante.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

O SEARĂ DE VARĂ CU PRIETENII NOŞTRI

Dacă doriţi să pregătiţi un dulce deosebit de gustos, care să vă ia un timp minim — ne scrie cititoarea noastră **LELIA . BALOMIRI din Bucureşti** — încercaţi următoarea reţetă, pe care de dragul fiicei mele am numit-o

Desert Luminiţa

Deşi reţeta nu cere cantităţi bine definite, pentru o mai uşoară orientare a celor dornice s-o prepare, se recomandă următoarele proporţii : 500 g pişcoturi de cofetărie sau de casă, 500 g. frişcă, o farfurie adîncă plină cu fructe asortate (de sezon sau amestecate cu fructe din compot scurse de zeamă), un baton de ciocolată, 100 dl de rom.

Într-o formă, de preferat de Iena, cu o capacitate de 1 l. se aşează un rînd de pişcoturi tăiate pătrăţele şi se stropeşte cu puţin rom. Se acoperă cu frişcă. Deasupra se pune un strat de fructe, vişine fără sîmburi, căpşuni sau fragi, felii de portocale, boabe de struguri ; cîteva bucăţi de ananas din compot, bine scurse de zeamă, vor îmbunătăţi gustul desertului. Se pot pune şi stafide — macerate înainte în puţin lichior sau rom. De asemenea se pot folosi nuci sau alune prăjite uşor şi bucăţi mici de ciocolată.

Peste toate acestea se toarnă un sos de vanilie pregătit din timp.

Se freacă 2 gălbenuşuri cu 2 linguri vîrfuite cu zahăr pudră şi cu o linguriţă de făină. Peste compoziţie se toarnă, amestecînd mereu, cam o ceaşcă de lapte fiert cu 1/2 baton de vanilie.

Sosul se îngroaşe fierbîndu-l pe foc moale pînă ce capătă consistenţa unei smîntîni groase.

Răcit şi turnat peste fructe se acoperă cu un strat de frişcă, urmat de un rînd de pişcoturi stropite cu rom, un strat de fructe, un rînd de pişcoturi. Se îmbracă desertul cu frişcă, se decorează cu ciocolată rasă. Înainte de a fi servit se dă cîteva ore la frigider.

Tartă de căpşuni

COCA : 250 g. făină, 125 g. unt, 50 g zahăr, 2 gălbenuşuri, o lingură de smîntînă, un praf de sare.

CREMA : 2 gălbenuşuri, 125 g. zahăr, 50 g. făină, vanilie, 1/2 l. lapte. SPUMA din 4 albuşuri şi 300 g. zahăr 1 kg de căpşuni.

Se pune făina moviliţă; peste făină se taie untul în bucăţele mici; se face o adîncitură în mijloc, se adaugă sarea, gălbenuşurile, smîntîna. Se amestecă uşor cu vîrful degetelor ca să se încorporeze untul în făină. Apoi se frămîntă repede. Trei părţi din coca frămîntată se întinde pe fundul unei forme de tort demontabile. Din rest se face un sul care se lipeşte pe pereţii formei pînă în fundul ei. Cu coada unei linguri de lemn se fac de jur împrejur zig-zaguri. Se coace în cuptor cu foc potrivit circa 25 minute.

Crema. Se freacă zahărul, gălbenuşurile, vanilia, se încorporează făina adăugîndu-se şi 2—3 linguri de lapte. Între timp se pune restul de lapte la fiert şi cînd dă în clocot se toarnă şi se amestecă repede în compoziţia preparată, pînă se îngroaşe totul. La primul clocot se dă vasul jos de pe foc.

Se bat albuşurile spumă tare, se încorporează zahărul, apoi se continuă bătutul spumei de albuş deasupra unui vas cu apă clocotită pînă ce crema nu mai curge de pe tel. Coca coaptă şi răcită se aşază pe un platou, se toarnă înăuntru crema, se netezeşte şi se umple cu căpşuni. Cele mai frumoase se aranjează pe margini.

Se toarnă deasupra spuma de albuş în aşa fel încît să nu acopere rîndul de căpşuni de pe margine. Se netezesc marginile şi suprafaţa cu cuţitul, se decorează cu cîteva căpşuni şi se dă tarta la frigider. **(ELENA PAŞCA-Arad).**

COOP

ARTICOLE DE MARE NECESITATE UNEI GOSPODĂRII

— **REŞOU „RAPID 4"**, funcţionează cu petrol, are putere calorică mare, este îmbunătăţit din punct de vedere tehnic lei 268

— **Piese de schimb pentru reşou „Rapid 4"**
— Mantaua exterioară lei 18
— Grătarul lei 14
— Gazeificatorul lei 10.60
— Dopul filetat lei 0.70
— Fitilul lei 3.75

— **MAŞINA DE TRICOTAT MANUAL „RECORD"**, cu ajutorul ei se pot confecţiona diferite articole de îmbrăcăminte, într-un timp foarte scurt lei 242

— **URUITOARE MANUALĂ DE CEREALE**, a cărei granulaţie se poate regla după dorinţă lei 122

— **OALA „KULTA"** de fiert sub presiune, confecţionată din aluminiu, capacitate 4 litri, import R.P.U. lei 150

— **TIGAIE „ALUTEF"**, permite gătitul fără grăsime, import R.P.U. lei 140

— **ACVATERM** — dispozitiv electric pentru încălzit apa, se adaptează la robinet lei 80

— **AUTOPRESE** — aparat electric pentru preparat cafea filtru, se întrebuinţează la 220 V, import R.P.U. lei 170

— **PICK-UP-ul CU AMPLIFICATOR**, import U.R.S.S., 4 turaţii (78, 45, 53, 16) cu două difuzoare montate pe capacul cutiei, care este detaşabil lei 850

— **VERMOREL** — aparat de stropit via şi pomii, tip A.S.-15, are rezervorul din material plastic, capacitatea 16 litri, lungimea jetului 4 m. lei 553

— **INFRAGIL**, aparat electric pentru preparat fripturi, mititei, ardei copţi, diferite garnituri, se întrebuinţează la o priză de curent alternativ de 220 V lei 461

Vi le puteţi procura adresîndu-vă: **UNIVERSALCOOP „Comerţul prin Coletărie", Str. Serg. Nuţu Ion nr. 8—12, sector 6, Bucureşti.** Plata se face la oficiul poştal o dată cu primirea articolului comandat.

(5214 D)

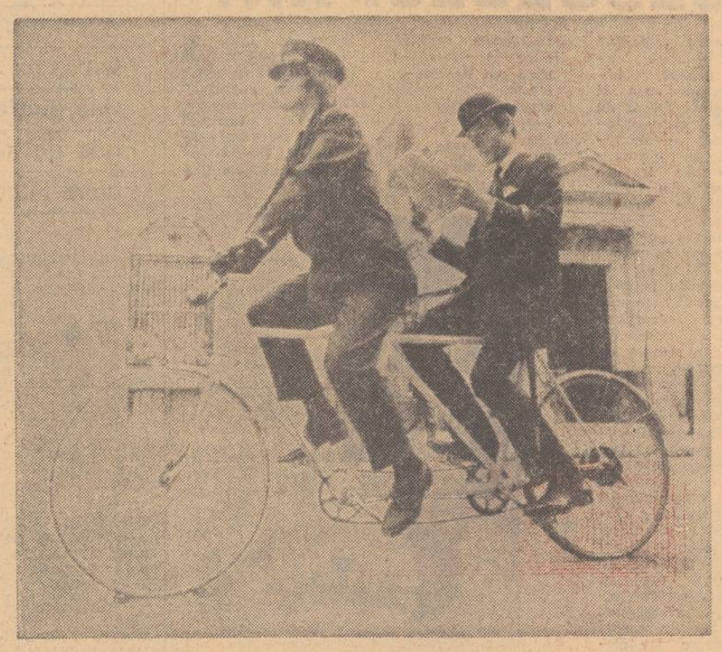

ÎNCHEIAŢI ASIGURĂRI DE ACCIDENTE LA ADAS

(5216D)

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

O DORINȚĂ DEMNĂ DE RESPECT

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimate curier,

Prima scrisoare pe care v-am trimis-o a ajuns la Direcția forțelor de muncă din orașul Craiova, și vă mulțumesc pentru acest lucru. M-am prezentat acolo, mi s-a oferit un post la Fabrica de confecții I. C. Frimu (liber de peste doi ani), l-am refuzat deoarece nu pot să mă acomodez în acest domeniu de activitate. Eu am cerut clar, în cerere, să fiu încadrată într-o industrie constructoare de mașini, unde mi-ar place să învăț meseria de strungar, de lăcătuș, de sudor, de bobinator, însă acolo mi s-a spus că n-au posturi pentru fete în uzină. Vă rog să mă credeți că de la terminarea a opt clase, pînă la vîrsta de 18 ani, am încercat, prin examene de admitere, să ocup un loc la un liceu industrial, ca să pot urma una din meseriile amintite, dar n-am reușit. Neexistînd o școală profesională pentru fete cu profilul dorit, sînt nevoită să vă cer sprijinul din nou, ținînd din suflet să intru poate la „Electroputere", acolo lucrează foarte multe fete și îmi iau angajamentul că voi fi o muncitoare destoinică, fiindcă s-a arătat și la conferința care s-a ținut nu de mult, pe țară cu toți directorii de unități că, uneori, femeile produc mai mult decît bărbații. Părinții mei sînt salariați la uzina „Electroputere" și spun, pe bună dreptate, că dac-aș fi fost un băiat, lucrurile s-ar fi rezolvat de mult și mai simplu. Vă repet: doresc mult, mult să lucrez în industria constructoare de mașini.

Onoare muncii,
GICA SLĂTAN
Calea București
bloc 4, sc. 1, et. 3, ap. 13,
Craiova"

Pe o altă filă, corespondența G.S. scrie (anexînd și o tăietură din ziarul local „Înainte"): „Eu, ca tînără care voiam să ocup un post într-o fabrică constructoare de mașini, calificîndu-mă la locul de muncă, iar unii slujbași de la Forțele de muncă îmi spuneau că nu-s locuri pentru fete, descopăr că există și posturi, dar că se dădeau și pe bani, așa că mă declar foarte mulțumită de pedepsele drepte ce li s-au aplicat celor vinovați. Vedeți ce scrie ziarul" (articol semnat de procurorul A. Mogoșanu):

Am extras cîteva fragmente din cupura primită: *„De aproape 4 ani, nopțile pentru Ion Ciuturoianu (ocupînd o funcție importantă la Oficiul forțelor de muncă din Craiova) deveniseră coșmaruri. Pentru o altă repartiție. Se temea că Gomoi Ion și Constantinescu Al. din Calopăr, vor spune că i-au dat în același scop, 250 lei și un plocon, că de la Săceanu Constantin a luat 200 lei și o damigeană cu vin, că de la Cismaru Floarea din Bîrca, de la Voinea Paul din Giurgița, de la Iordache Ștefan, de la Tudorică Oprina, de la... și de la... a luat și a tot luat pentru a le elibera repartiții pentru ocuparea unui post în unitățile socialiste...*

Nicolaescu Stelian și Anghel N. Marin din Sadova vin pentru prima dată în Craiova la forțele de muncă și-și angajează fetele la Fabrica de confecții. Primii indivizi cu care iau contact sînt frații Olteanu și Stanciu Ion, care se învîrteau prin fața clădirii Oficiului forțelor de muncă din Craiova, ca ulii în jurul prăzii. După un sumar schimb de cuvinte, cei doi novici bătrîni desclnd la „Fîntînica" împreună cu cei trei infractori și nu se despart decît la cea de a 81-a sticlă de bere, înțeleși să se revadă peste două zile. Cei doi sînt punctuali și la 28 septembrie 1971, cînd reîntîlnesc pe cei trei, le înmînează suma de 1000 lei și două păsări. După ce infractorii au ajuns în posesia acestei sume, ei dispar pe rînd din restaurant și lasă pe ignoranți să aștepte angajarea fiicelor lor. Este cazul să ne întrebăm de unde atîta încredere față de cei trei indivizi? De unde atîta naivitate?...

Dacă s-ar fi procedat conform legii, s-ar fi descoperit la timp abuzurile lui I.C. Pentru asemenea fapte Olteanu Florea, Olteanu Marin, Stanciu Ion și Ciuturoianu Ion au fost trimiși în judecată și condamnați pentru săvîrșirea infracțiunilor de luare de mită și trafic de influență, la pedepse variind între doi și cinci ani și jumătate..."

Dragă Gica Slătan, îți înțeleg pe deplin starea de spirit, supărarea „dublă" cu care, desigur, ai citit articolul din care am citat, dar și satisfacția că dreptatea biruie întotdeauna, că adevărul iese la suprafață... Fără doar și poate, „activitatea" unor indivizi de tipul celor pripășiți cîndva la Oficiul forțelor de muncă din Craiova nu afectează, exclusiv, sfera — cum s-o definesc — strict administrativă, ci — în plus, și extrem de important — mai cu seamă cînd în joc sînt TINERII, sentimentele, legile scrise și nescrise ale eticii și echității. Ce-au gîndit tinerii ai căror părinți s-au pretat la „jocul" murdar al indivizilor fără scrupule? Ce-au gîndit despre proprii părinți, despre ei înșiși și — deosebit de grav — despre... societate (fiindcă, pînă la demascarea escrocilor, un tînăr relativ naiv putea crede că așa-s „rosturile vieții"). În fond nu-i prima dată cînd primesc scrisori de la tineri și tinere în care aceștia se plîng că... fără „pile", fără „atenții" (de un fel sau altul), nu pot ocupa un post cît de cît apropiat idealurilor lor profesionale, cum este propriul dumitale ideal, stimată Gica Slătan (de a lucra și învăța în domeniul construcțiilor de mașini). Mă bucur nespus că la dumneata n-am găsit nici o ezitare în legătură cu „mediul", cu exemplele negative, că n-ai extins, greșit, cazul acestora, la imensa masă a oamenilor, a concetățenilor dumitale care — după cum prea bine știi — își văd de treabă, muncesc cinstit, înovează, trăiesc *curat*. Pădure fără uscături n-o fi existînd, dar uscăturile (așa cum s-a și întîmplat) trebuie îndepărtate din pădure, pentru a nu o polua. Sper că tovarășii de la „Electroputere" te vor sprijini, pentru a-ți îndeplini dorința.

POST. SCRIPTUM: T. Adoc — Sebiș: scrieți-mi cît de mult și cît de repede.

MIRCEA — Ploiești: Cazul relatat ne interesează. Comunicați-ne mai multe date despre el și locul în care se află „eroul" dv. (din Șaru-Doamnei) la Arad.

UMOR STRĂIN • UMOR STRĂIN

— Ascultă, tinere, cu o fractură la călcîi nu se glumește.

— Și vezi să nu uiți să economisești lentilele și să-ți scoți ochelarii atunci cînd nu te uiți la nimic!

Blestematul ăsta de viciu, de a fuma în pat!

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Oedip, de George Enescu

La 13 martie 1936 a fost prezentată pe scena Operei Mari din Paris, premiera absolută a operei Oedip de George Enescu. Mulți cred că aceasta a fost singura lucrare scenică a marelui nostru compozitor. În realitate, el a lucrat și la alte opere, precum „Prin Carpați", „Meșterul Manole", „Lotusul albastru" și „Fiica lui Jephta."

Referindu-se la opera „Oedip", Enescu a declarat cîndva unor ziariști că i-au trebuit treizeci de ani, pentru ca să-i scrie partitura. Afirmația, firește, mai cu seamă că a fost făcută însuși de autor, nu poate fi contestată. Totuși, efectiv, Enescu nu a lucrat chiar atît de mult timp, după cum o dovedesc datele istorice.

Cînd, și cît timp a lucrat efectiv marele compozitor la opera Oedip?

Din colbul istoriei

Pe culmea dealului ce străjuiește dinspre orașul Iași, s-a luptat cu secolele o mică cetate, Galata, restaurată în zilele noastre. Ea constituie una dintre puținele mărturii ale arhitecturii civile moldovenești, dintr-un anumit secol, destul de îndepărtat. **Știți cine a fost ctitorul acestei cetăți, în ce an s-a construit, și ce s-a mai întîmplat cu ea pe parcurs?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Casierul ingenios

Suma de 1 000 lei se poate repartiza în cele 10 căsuțe în modul indicat, de exemplu, în felul următor:
1 2 4 8 16 32 64 128 256 489

Se observă că, exceptînd ultimul număr, toate celelalte rezultă prin dublarea numărului anterior, bineînțeles, afară de cifra 1. Este vorba deci de o progresie geometrică cu rația 2.

Să luăm acum un exemplu. De pildă, să spunem că ar fi nevoie să se plătească suma de 777 lei. Această sumă se poate realiza luînd 32 lei, apoi 256 lei și 489 lei. Deci în căsuțele 6, 9 și 10 nu va mai rămîne vreun rest, obținîndu-se însă totalul dorit.

Un alt exemplu: suma de 333 lei. Ea se poate realiza din: 256 lei + 64 lei + 8 lei + 4 lei și + 1 leu.

Ca exercițiu matematic, procedeul acesta este interesant, însă cît privește utilitatea lui pentru casieri... rămîne de văzut...

Amatorii n-au decît să încerce. Noi sîntem însă de părere că este mai sigur să se numere banii pe rînd, fără artificii, ținîndu-se seama că chiar și așa, uneori se mai întîmplă „minuni"...

Accidentele de automobil

În vederea măririi securității conducătorilor auto împotriva accidentelor de circulație, specialiștii și-au îndreptat cercetările în următoarele direcții: amortizarea șocurilor în cazul ciocnirilor, eliminarea părților interioare ale vehiculelor care ar putea provoca răniri, rigidizarea cabinei, centurile de siguranță și prevenirea derapajului.

Iată și cîteva rezultate interesante obținute în cadrul experiențelor: o lovitură de volan nu trebuie să depășească 68 kgf pentru obraz, 45 kgf pentru gît și 227 kgf pentru piept. Pentru a nu se atinge asemenea valori, s-au propus, o serie de soluții, precum și folosirea unor volane realizate din cauciuc, montate pe un ax telescopic, aparatele de bord sînt plasate pe o placă elastică, toate părțile metalice și colțuroase sînt îmbrăcate în material plastic moale etc. Cît privește problema derapării s-au imaginat anvelope speciale, care reduc alunecările pe drumurile umede. Firește, tehnica are încă multe de făcut în acest domeniu.

Poșta cititorilor

La întrebările puse la rubrica noastră, din revista nr. 753 din 11. 03. 72 au fost sortate răspunsurile primite de la următorii cititori: **D. M. Tuțuianu**, Satul Nămăești, comuna Vela Mare-Pravăț, jud. Argeș; **Ion Olănescu**, învățător. Sc. generală nr. 3 Mlenăști, com. Nugești, jud. Botoșani; **D. Stavrache**, com. Nicorești, jud. Galați; **Mihai Apăteanu**, Oradea; **Gheorghe Broșoveanu — Urlați**, profesor — București; **Radu C. Dumitru**, elev, cl. a XI-a, Lic. Dioști, jud. Dolj; **Gigi Mănțulescu**, Breaza, jud. Prahova. Dv. ne-ați trimis două cărți poștale, cu aceeași dată. În una din ele, referitor la întrebarea cu privire la „Balanță" ați fost de părere că pentru efectuarea unei cîntăriri exacte este mai importantă balanța. În cealaltă, ați afirmat că sînt mai importante greutățile. Noi nu știm pe care dintre cele două cărți poștale le-ați trimis mai întîi și ne-am gîndit că în una din ele v-ați răsgîndit, în ceea ce privește prima afirmație. A trebuit deci, pentru a ne decide ce răspuns să acceptăm să așezăm cărțile poștale pe... talerele balanței. Cum talerul cu răspunsul că „sînt mai importante greutățile" s-a înclinat mai mult (firește, era un răspuns „cu greutate"!) s-a făcut că ați aparut printre cei care au soluționat corect problema.

Ing. Liviu MACOVEANU

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

8. Grupurile KR(GR) — TR și RK

Prin scrierea cu colț, față de curbe și bastoane, a literelor **R** și **L** se obțin grupurile abreviative **KR** și **GR** (inițial) și **TR** (final).

KR are forma lui **R** (**K** micșorat), iar **GR** (forma lui **L** (**G** micșorat). **GR** se aplică numai față de semnele de care se poate lega cu colț; **KR** se aplică general (față de **G**, are același semn ca și **GR**).

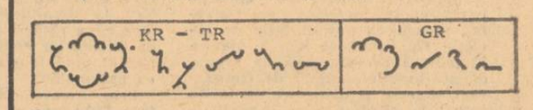

În cuvintele **preocup, practic** și **proiect** și în alte cîteva cuvinte derivate din acestea sau cu traseu similar, se aplică grupul abreviativ **RK** (prin inversarea lui **R**).

caracter curgător	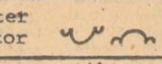	carafă grefă	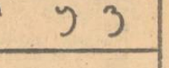
creditor crăpătură	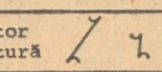	carne grîne	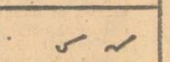
amintire statutar	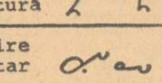	preocup proiect	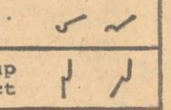

EXERCIȚIUL 15

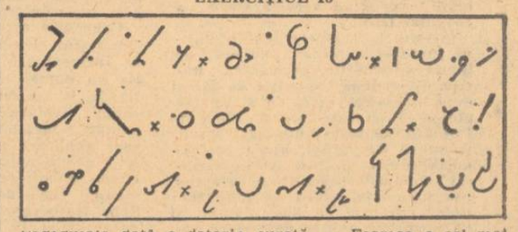

Fagadauiala dată e datorie curată. — Foamea e cel mai bun bucătar. — Pe craca uscată nu cîntă privighetoarea. — Omul muncitor e ca un pom roditor. — Curaj! — S-a lăsat dus de curent. — Este tare ca granitul. — Teoria trebuie îmbinată cu practica.

ABREVIERI

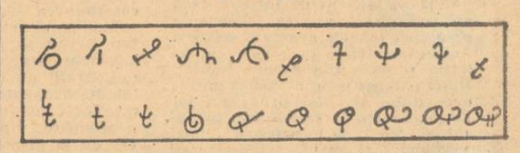

1. Foarte mult, foarte puțin, strîns legat, legătură strînsă, în legătură cu aceasta, stare de lucruri, lupta pentru pace, luptă de clasă, luptă revoluționară, țara noastră, 2. Propriu-zis, pur și simplu, poporul român, popor muncitor, oamenii muncii, masele muncitoare, mase populare, mișcare muncitorească, mișcare comunistă, mișcare comunistă și muncitorească.

Notă. — După modelul **foarte mult-foarte puțin** pot fi create și alte abrevieri (**prea mult, prea puțin,** cel **mult** etc.).

EXERCIȚIUL 16

Crucial, **răcitor, crocodil, tractor,** cargou, Gheorghe, strigătură, crivăț, Grivița, lovitură, ocrotitor, Cornel, granulă, donator, **cruțat, greutăți,** constatator, **grafic,** factură, proiectil.

EXERCIȚIUL 14 (cheie)

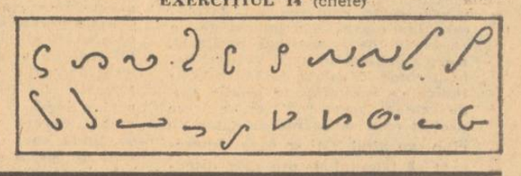

SOLILOC...

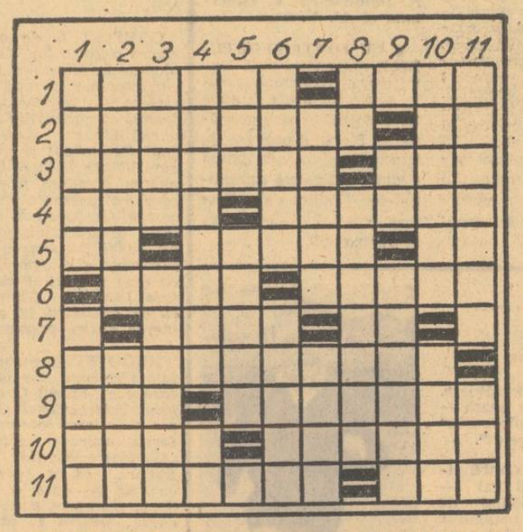

ORIZONTAL: 1) Nu vrea nici o mutră tristă — Mască pentru un obraz subțire. 2) Tremură și vara și iarna. — Doar în final! 3) Programări la calendele grecești — Merg la mare... 4) Piatră de încercare — Punct zoologic. 5) Ceată de căței — Trase la poartă — Sumă redusă la jumătate! 6) Îți dă emoții în întrecere — Dă un bronz nedorit pielii. 7) Are o adevărată slăbiciune pentru florile albastre — Începe tirada! 8) Acompaniament la dansuri (pl). 9) Specialitate de marochinărie. — Replici șahiste. 10) Cetatea chimiei — A prinde într-o emisiune. 11) Sarea din oțet (pl.)—Ți-e apropiat.

VERTICAL: 1) Schimbă fața pămîntului — Ieșire în mic. 2) Servietă cu ceai — Joc înșelător de scenă. 3) Desprinsă de viață — Face ochii cît cepele. 4) Au picioarele tare scurte. — Vînt din sud! 5) Cort de metal! — Maul moldoveanului. 6) Joacă la copii și ironie pentru cei mari — Luat forțat. 7) Cursul de lichide (pl.) — În interiorul continentului. 8) Muzică la fagot! — Crîmpeie de viață prinse artistic în alb-negru. 9) Îți intră pe sub piele. — Replică dramatică non-stop— 10) Trecute în palmaresul învingătorilor (fem.) —Pată de culoare pe glob. 11) Crearea unor deprinderi utile, adesea cu ajutorul biciului. — În textele slavone...

Puiu SCĂRLĂTESCU

Cuvinte rare: ETA, IAT

...SAU SOLILOCVIU?

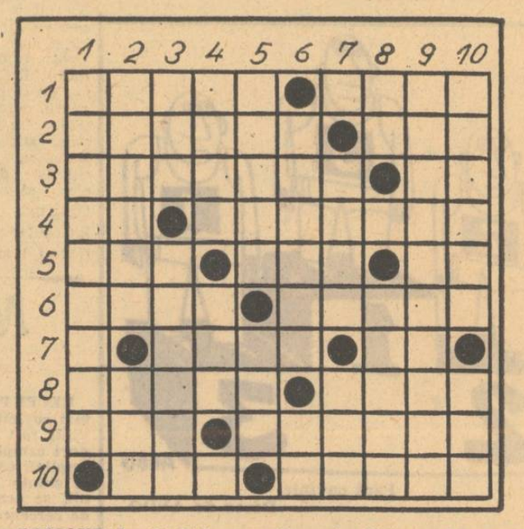

ORIZONTAL: 1) Galben... făcut mărunt și pus în pungă... — O inimă ce bate în sufletul lui Cronos, anunță lumii-ntregi că viața-i trecătoare. 2) Sevă degajînd aromă și culoare, cu influențe euforice în viața gingașelor ființe — Licoarea dătătoare de viață, circulînd prin venele Terrei (pl.) 3) Obrazu-i ca bujorul la ochiul fix al lui (fig. pl.) — A prins de veste!! 4) O trîmbițare scurtă ținînd loc de comandă. — Vorbire ținînd auzul și mîna școlarului. 5) La peluză! — Vestit recordmen la aruncarea greutății, lansat într-o dispută crîncenă. — Un petic de pămînt lucrat, acum, cu brațe de oțel. 6) Prag fixat în calea acelor ce nu cunosc limitele admise. — Imprimă celor mici respect și bunăcuviință. 7) Ne dă o mămăliguță de toată bunătatea. — Unu-zero!! 8) O pînză ce se țese din clocotul de ape (pl) — Sprijin de nădejde pentru atingerea țelului propus, renăscînd încrederea și consolidînd prietenia. 9) Trebuie bătut cu bățul ca să dea roadele... — Ale Terrei, nopți lungi și reci de iarnă. 10) Se prinde-ncet-încet sub lovituri de-oțel. — Un sol mai mic în sensul larg al său.

VERTICAL: 1) Pieptiș se-nfige-n munte și falnic se arată. 2) Pe drum el se-nconvoaie sub razele toride. — Povestitor de seamă cu priză la nepoți (fem.) 3) Valoare dobîndită cu cinste și prin muncă (pl.) — Pentru ei, amintirea-i un lucru de nimic. 4) Un pol în plus pe lîngă cel în minus. — Începe de primăvară, cu zgomot, joc și iarbă verde. 5) S-a arătat... din vremuri de demult (Inv.) — Fragment dintr-un concert ascultat în aer liber 6) A da cu lama de piatră. — Tot... mai jos! 7) Cale de răbufnire a frămîntărilor terestre. — Scule! 8) Model de damă, pentru toate vîrstele. — Un boboc alb cu aripioare verzi, pe-ntinsul lac. 9) Se țin scorțoase... la carte! 10) Personaje ale căror dialoguri se caracterizează prin asprime. — Suprafață peste care timpul își trage brazda.

Cornel M. DUMITRESCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CRAVATELE ROȘII

ORIZONTAL: Copilărie — Cs — Unitate — Stat — Toc — Saluturi — Er — Visuri — Ti — Z — Ci — Aa — Crin — Anonim — Tie — T — Tinerețe — Sta — Oct — Înainte — Ru — Aști — O St — Itani — Notițe — Iași — Caietel.

ESEU METAFORIC

ORIZONTAL: Iarba — Draga — Steaguri — Ev — Tevi — Mașina — Ene — Cap — Tul — Terț — Regina — Uium — Ra — En — P — Irosire — S — Ab — T — Cearta — Lumina — Jar — Osatura — Ten — Strada — Dans.

RAPID ȘI SIGUR fotografii clare cu oglindă reflex înseamnă că avînd timpi de expunere de la 1 sec. — 1/1000 sec. veți reuși să faceți fotografii mai bune. Claritate constantă a fotografiei și la folosirea blițului. Fotografiere optimă cu sistem automat de introducere a filmului PENTACON Loading. Cu filet de înșurubare — PRAKTICA pentru alegerea individuală a obiectivului și accesoriilor.

PRAKTICA L

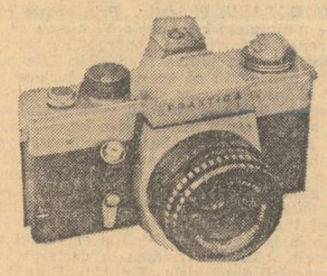

rugăm să ne vizitați în perioada 15—24 octombrie 1972 la Tîrgul Internațional București. Pavilionul R.D.G.

Combinat VEB PENTACON DRESDEN
DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK

PUBLICOM
(5278)

O profesoară de desen care, întîmplător, îl zărise pe un înrăit infractor, îi face portretul pe baza căruia, cu sprijinul populației, miliția îl arestează.

Alo, miliția?...

PORTRETUL ÎN CĂRBUNE

— Alo, miliția?... Veniți vă rog urgent la blocul E. 7 din cartierul Tiglina II. S-a produs din nou o spargere la un apartament...

— Cine sînteți dumneavoastră?

— Mă numesc...

În minutele următoare, din fața sediului miliției orașului Galați demara cu toată viteza un autoturism către adresa indicată prin telefon. Printre cei din mașină se afla și maiorul Vladimir Drăgoi, de la respectivul organ de miliție.

La „locul faptei" nimic ieșit din comun. Infractorul intrase (probabil cu chei potrivite) în apartament, unde golise șifonierele de haine și lenjerie și plecase lăsînd vraiște. El fusese însă văzut. O locatară de la un etaj inferior îl întîlnise pe scări pe cînd urca. Firește un om cu care te întîlnești pe scara unui imobil cu mai mulți locatari nu-ți atrage atenția prea mult; îți poți da seama că e străin de imobil și atunci, involuntar, figura lui ți se poate înregistra în memorie. Este exact ce s-a întîmplat cu locatara, C.M., care a reținut că respectivul era un bărbat în jur la treizeci de ani, de talie mijlocie, cu o figură așa și așa... Maiorul Drăgoi a întrezărit imediat o rază de speranță în această descriere, care îi furniza datele esențiale pentru ceea ce, în termeni profesionali, se cheamă „portret-robot".

— Ați putea cumva să-l desenați portretul? a întrebat-o el.

— Să-l desenez? Sigur că pot. Doar sînt profesoară de desen și, în plus, am o bună memorie vizuală... Cred că într-o jumătate de oră îl puteți avea...

Într-adevăr, peste aproximativ o jumătate de oră femeia se prezenta cu portretul individului, desenat în cărbune, pe o întreagă coală de desen

— Posibil ca unele detalii să-mi fi scăpat din vedere, dar în linii generale acesta este individul... a precizat ea.

— Mulțumesc, i-a spus Drăgoi. Și cum cercetările erau încheiate, au pornit spre birou. Aici, (cum miliția-nul prevăzuse) șeful său l-a și luat în primire.

— Așa-i tovarășe Drăgoi, că e tot „clientul" dumitale?

— Așa s-ar părea... a răspuns Drăgoi moale

— Fir' ar să fie!... cu ăsta o să ajungem de pomină! Nu-l putem prinde, parcă ar fi... invizibil!

— Iată-l și pe... invizibil! spuse maiorul, și-i întinse șefului său cartonul desenat.

— Dar ia spune, tovarășe maior, de data asta nu ți-a mai lăsat nicio „amintire"?

— Nu, dar a uitat să tragă ușa în urma lui... De aici deduc că a fost el și nu altul...

Într-adevăr o curiozitate a acestui infractor, altfel destul de abil, era aceea că aproape de fiecare dată la plecare de la locul infracțiunii uita cîte un obiect. De data aceasta însă, grație desenului executat de profesoară, se părea că miliția are un instrument mai sigur de urmărire a periculosului individ.

Totuși, cum era mai bine să procedeze?

Să încerci identificarea unui om după un simplu desen executat din amintire era hazardat. Cine garanta că profesoara reținuse cu exactitate trăsăturile fizionomice ale acestuia? Iată tema discuției care a avut loc imediat la sediul miliției, în căutarea celei mai bune soluții ce trebuia aleasă. Și soluția a fost următoarea:

Portretul respectiv să fie arătat unui număr cît mai mare de locatari, în special gospodinelor care rămîneau acasă în timpul zilei, care să fie avertizați că respectivul este un periculos infractor care fărîește locuințe particulare. La apariția lui (spre a se evita erorile) cei care îl vedeau urmau să-l supravegheze cu discreție și să anunțe miliția cînd comportamentul lui le va deveni suspect.

S-a pornit de la ipoteza că infractorul va continua să comită noi furturi. Timp de două săptămîni s-a așternut liniștea, nu s-a mai semnalat nici un furt și organele de miliție erau pe punctul de a accepta supoziția că respectivul își mutase probabil cîmpul de acțiune în altă localitate.

Dar n-a fost așa.

În a treia săptămînă, într-o zi către prînz, s-a primit un telefon prin care o gospodină, T.A., anunța că „hoțul căutat de dv. a intrat cu chei potrivite într-unul din apartamentele aceluiași bloc E din Tiglina II". Nu mai era timp de pierdut. În cîteva minute mașina miliției a ajuns la imobilul respectiv care a fost înconjurat. O echipă de trei oameni a pătruns pe scară și a urcat către etaj. Infractorul se afla într-adevăr în apartamentul nr. 96. Mai înainte ca echipa să ajungă sus el și-a dat seama de prezența miliției (a cărei mașină o văzuse pe fereastră) și a încercat să scape. Spre a-și deruta urmăritorii el a aruncat praf de spălat vase (tix) pe scară, dar era prea tîrziu. Încercînd să iasă „în forță", a căzut în plasa brațelor celor trei, care l-au imobilizat. Abia acum și-au dat seama milițienii cît de bine semăna cel căruia îi puneau cătușele cu portretul în cărbune executat de profesoara de desen!

Individul se numea Necula Buzduga. Inițial a susținut că domiciliază la Hunedoara (unde avea de altfel domiciliul stabil) dar ulterior s-a aflat că de fapt avea o locuință și la Brăila, de unde cu ocazia percheziției miliția a ridicat mai mult de un camion de obiecte provenind din locuințe particulare (de la covoare plușate și televizoare, la costume, cămăși și batiste). Căci acest infractor avea și mania acumulărilor (spre satisfacția anchetatorilor care n-au trebuit să umble prea mult pentru identificarea bunurilor și restituirea lor păgubașilor). Abia cu acest prilej milițienii și-au dat seama de amploarea furturilor, a căror valoare depășea 150 000 de lei! Din această sumă s-au recuperat într-un timp relativ scurt bunuri în valoare de peste 135 000 lei, care au fost restituite proprietarilor, rămînînd nerecuperate bunuri în valoare de numai 19 000 lei. După nenumăratele peripeții de îndelungă căutare a infractorului, aceasta era unica îndreptățită satisfacție a milițienilor, mai ales a maiorului Vladimir Drăgoi, care închidea astfel un dosar deschis de multă vreme.

Ion VLAICU

TEORIE DE CIRCUMSTANȚĂ

de Valeriu MIRONESCU

Elementele principale care determină rezultatele muncii tehnice de construire a unei echipe sînt două la număr: concepția asupra jocului și selecția. De fapt, numai aceste două elemente sînt valabile atunci cînd judeci capacitatea unui antrenor de A CONSTRUI o echipă. Dacă ideile depind exclusiv, sau aproape exclusiv, de intelectul antrenorului, în schimb posibilitățile de selecție sînt deschise sau stînjenite în măsură considerabilă de reguli, de așa-numitele reguli de transferări, diverse și deosebite de la un fotbal la altul. Cu cît îngrădirile de selecție sînt mai mari cu atît scade putința de manifestare și de afirmare a antrenorilor. Mai mult, chiar, la un moment dat recunoști cu mare greutate, sau nici nu mai poți recunoaște, care dintre antrenori este înzestrat cu inteligență tactică și dacă este în stare să opereze alegerea corespunzătoare a jucătorilor. Lotul de antrenori se colorează în cenușiu, ierarhizarea capătă aspecte arbitrare, cluburile aleg sau renunță la antrenori după capriciile întîmplării. Iar campionatele, A și B de exemplu se populează de sus pînă jos cu formații exprimînd această stare a corpului tehnic.

Firește, la echipele reprezentative, nefuncționînd nici un fel de limite de selecție, aprecierea antrenorilor după concepția de joc și după calitatea, rară, de a ști să aleagă și să distribuie jucătorii în formații, se face mult mai lesne. Amatorii de fotbal, din cauza aportului extraordinar al televiziunii la cunoașterea jocului în arena internațională, ajung să aibă și ei putere proprie de discernămînt și își formează puncte de vedere valabile. Astăzi, relatarea scrisă ca și cea radiofonică nu mai fac autoritate exclusivă asupra unui meci sau asupra unei echipe, deși importanța lor continuă să fie mare, în special, în materie de comentar.

Cititorii s-ar putea întreba dacă nu cumva subapreciez importanța pregătirii tehnice generale, adică a antrenamentelor, în raport cu selecția și concepția asupra jocului. După părerea mea, metodica antrenamentului și chiar pedagogia lui se pot învăța la școală sau, pe furate, de la maeștrii mai virstnici și mai experimentați (Cunosc chiar cîțiva oameni care, deși n-au străbătut niciodată încălțați ca jucători terenul de fotbal al vreunui campionat național, totuși, sînt în stare să demonstreze antrenamente „model"! Ba, mai mult, unii primesc dreptul de a conduce echipe din prima divizie, după cum bine se poate constata din lista recent confirmată și publicată de către... Colegiul central al antrenorilor!) Dar operațiunea de selecție, cu toate că are și ea criterii științifice ce trebuiesc cunoscute, nu ține în primul rînd de învățătură ci de talent. Cine n-are „ochi", cum spunem, de obicei, cine n-are aptitudinea de a selecta și de a distribui jucătorul, n-o va dobîndi în vecii vecilor. Este, trebuie să adaug iarăși, o aptitudine ce se întîlnește relativ rar, de aceea „posesorul", ei se cere prețuit cum se cuvine de către un club sau altul. (Mi se pare interesant că talentul despre care discutăm se vede citeodată „specializat" pe categorii de virstă și de experiență, juniori și seniori. În această ordine de idei, mă întreb de ce — dacă vrem o conducere tehnică valoroasă, spre exemplu, la echipa reprezentativă de juniori — să nu cercetăm cine a ales generația de tineri din ultimii ani de la Progresul București? Sau, pe Ailenii, Ion Ion, Marcel Răducanu și alții care apar din „Centrul 23 August"? Sau, la Metalul București, cum se face că a răsărit o pepinieră plină de talente iar echipa de juniori s-a ridicat pînă la starea de campioană națională?)

Prin urmare, capacitatea de a alege fotbaliștii și de a-i așeza în formații este, în primul rînd, o chestiune de talent. De aici, se înțelege că și concepția asupra jocului, concepție în baza căreia se aleg jucătorii, nu poate fi numai rodul învățăturii sau al practicii. Concepția decurge și din intuiția fotbalistică a antrenorului, dintr-o aptitudine oarecum asemănătoare cu aceea artistică a unui regizor de excepție cînd acesta concepe spectacolul și își selectează interpreții. Bănuiesc că un astfel de regizor purcede la selecția actorilor după o viziune personală și nu după calapodul interpretării din piesele puse în scenă de alții!

Concepția asupra jocului și selecția sînt elemente inseparabile și se influențează reciproc. Concepția nu numai că determină selecția ci, la un moment dat, se modifică, evoluează în raport de calitățile jucătorilor aleși. Să luăm spre explicare unul dintre cazurile binecunoscute de către amatorii de fotbal: echipa R. F. a Germaniei. Încă de pe vremea lui Sepp Herberger ea practica marcajul strict la om, cu un apărător „liber". Sistemul acesta, relativ static, dar de mare siguranță, a fost păstrat de elevul lui Herberger, adică de Schön. Mai mulți ani la rînd, pe postul de „liber" fusese distribuit Schnellinger care corespundea ideii de joc. După campionatul mondial, Schön a fost nevoit să facă apel la Beckenbauer pentru acel rol pretențios. Mulți au deplîns sacrificarea lui Beckenbauer ca ultim apărător. Însă, iată că urmările au fost neașteptate, poate pentru noi, cei de la distanță. Beckenbauer a „fluidificat" jocul apărătorului liber de sarcinile de marcaj, dar și jocul întregii echipe! Concepția tactică a suferit schimbări importante, în noua ei formă fiind pe punctul de a face școală. Iar despre Helmuth Schön, care mult timp n-a ieșit din tiparele lui Herberger, se poate spune că a construit o nouă formație, chiar față de aceea foarte bună, din 1970.

Recent, am asistat și la un caz contrar, de involuție a unei echipe, din cauza nepotrivirii flagrante între concepția de joc și selecția formației. Presupunînd că ar mai fi și acum valabile ideile lui H.H. în privința apărării și a contraatacului, oare compoziția formației lui Inter se mai potrivea acelor idei? O dată încheiată o etapă, fiecare antrenor ar trebui să tindă spre perfecționarea tacticii de joc, a selecției și distribuirii jucătorilor. Dacă vrea, firește, să construiască o nouă echipă.

Cu și fără... crampoane

O CONVORBIRE IMAGINARĂ HELENIO HERRERA — ȘTEFAN COVACI

de Eftimie IONESCU

Se spune că a doua zi după finala de la Rotterdam, telefonul a sunat în locuința lui Ștefan Covaci de la Amsterdam. Piști s-a apropiat de măsuța pe care era așezat aparatul și a ridicat receptorul...

— Alo, signor Covaci? Aici Helenio Herrera. Felicitări pentru succesul de aseară. Fără drept de apel! Ajax a condus aproape tot dansul finalei. Mi-a plăcut, vă spun drept, mi-a plăcut. Știți, aseară am avut mai puțină supărare în mine decît ar fi de crezut. Și știți de ce?

— Nu, nu bănuiesc. Pierdea doar Inter și Inter e aproape de inima dv., s, în fond, copilul dv.

— Da, sigur, nu pot să spun că acum îmi sînt chiar așa de indiferente culorile negru-albastre. Și, totuși, vă repet am avut și o mică satisfacție prin victoria lui Ajax. Nu știu dacă știți, dar înainte ca președintele Van Praag să, decidă angajarea dv., anul trecut, în vară, mi s-a solicitat o părere în ceea ce vă privește. Și am scris o mult mai veche convingere a mea — anume că sînteți unul dintre cei mai bine pregătiți tehnicieni pe care i-am cunoscut. Că v-am apreciat dintotdeauna și că vă socotesc un potrivit director tehnic pentru Ajax. De altfel, pentru întreaga școală de antrenori a fotbalului românesc am o deosebită prețuire. În cele cinci vizite la București am discutat cu mulți tehnicieni români, am văzute multe antrenamente ale echipelor române. Specialiștii de acolo m-au impresionat plăcut. Și, iată, dv. confirmați, printre altele, și opinia mea...

— Vă mulțumesc signor Helenio. Știam că ați fost consultat la angajarea mea. Să vă spun eu acum opinia mea despre dv. ar suna ca un răspuns la un compliment. Vă sînt însă recunoscător că îmi telefonați după un eșec al fostei dv. echipe. Să n-o luați iarăși ca o flatare, dar, aseară, n-am mai recunoscut mașina Internazionale. Cînd și cînd, zăream cîte un crîmpei din scenariul dv. Și totdeauna, în acele secvențe, erau fie Mazzola, fie Burgnich, fie Facchetti, adică oameni din distribuțiile de acum 4-5-6 ani, de la spectacolele de gală ale negru-albaștrilor. Acum, sînteți de acord, acum doar acordurile defensivei mai sună ca pe vremuri..

— Ei, da, orice ochi fără păimă vede că-i altul jocul de acum al lui Inter. Orice început are și un sfîrșit. Orice tactică pierde prospețimea, noutatea începutului. Apar și antidoturile, apare și inevitabila plictiseală. Așa s-au petrecut lucrurile și cu ideea noastră, zic, a noastră, fiindcă au venit o suită de contribuții pînă cînd tactica Inter să fie definitivată. Și Italia întreagă a jucat după ea, au jucat și în America de Sud echipe așa, de Europa nici nu mai vorbesc.

— Cînd am venit la Ajax m-am gîndit că această echipă-briliant trebuie șlefuită. Sfrăcucirile ei erau ascunse tocmai pentru că, am constatat eu, ideea tactică era prea strîmtă, prea conformistă, față de posibilitățile jucătorilor. Am încercat, deci, să pun pe fiecare dintre acești jucători completi în situația de a se exprima total. Keiser, Mülhern, Cruyff, Haan, Swart — ei primii n-au nicio ezitare față de faza de atac sau apărare. Era o realitate. Eu am transformat doar într-o idee de joc ceea ce îmi evidența fiecare antrenament, fiecare probă la care îi supuneam pe jucătorii mei. Tactica Ajax s-a născut de la echipă la așezare — în fapt la anularea oricărei tradiții în așezarea pe teren — deci de la oameni la joc și nu invers. Nu știu cît am înaintat pe drumul acesta nou, dar ceva cred că am realizat, totuși, ce spuneți?

— A, indiscutabil. E un alt fotbal acesta pe care îl joacă Ajax 1972. Nu pot să descriu acum, pe loc, cum vor evolua lucrurile dar e sigur că influența unei reușite de proporții ca aceea a echipei dv. nu poate rămîne fără imitații. Am asistat doar la o probă de fapt, directă, în competiție. Tocmai de aceea, vă spuneam, e greu să anticipăm cum vor merge mai departe încercările altora de a imita sau completa ceea ce Ajaxul a și realizat. Începutul vă aparține — iată un adevăr, o realitate incontestabilă.

— Ne vom strădui să perfecționăm ideea noastră și, dacă alte echipe vor face mai mult, trebuie să fim primii care să ne bucurăm. Încă o dată, mulțumiri pentru telefon. Mi-a făcut o mare plăcere!

. . . . . .

Așa ar fi evoluat o convorbire între pătrunzătorile vechii tactici fotbalistice și cel al ideii noi. Am imaginat-o mai cu seamă pentru că Ștefan Covaci — venit acasă pentru zilele de concediu pe care le petrece pe arătătorul litoral — îmi vorbea adesea despre acest moment al intrării într-o etapă nouă a evoluției fotbalului ca despre o mare necesitate a salvării spectacolului în cea mai răspîndită ramură de sport din lume.

8, 9, 10... OUT!

de PAUL OCHIALBI

• Astă-seară finalele „europenelor" • Întîlnire cu... „Piratul negru" • Cu I. Popa despre unele... mănuși • Dobrescu despre nepotul său • M. Spakow face pronosticuri • I. Alexe o decepție • „Boala" unui... cocoș italian.

• **AȘADAR ASTĂ SEARĂ** de la orele 19 vom fi martorii ultimului act al campionatelor europene de tineret și nu de juniori cum anunță afișul federației de specialitate. Peste puțin timp vom fi în posesia listei cuprinzînd pe cei 11 noi campioni continentali. Gălele desfășurate pînă la închiderea ediției noastre (joi la amiază) au demonstrat din nou că boxul european este în declin. Majoritatea din cei 130 de participanți au arătat că nu au înclinații către un box tehnic, practicînd stilul în forță. Oficialii au consemnat multe întîlniri încheiate înainte de limită, abandonînd pe bună dreptate pe mulți care nici nu cunosc încă a.b.c.-ul acestui dificil sport. Poate că finalele de astă seară să „salveze" spectacolul ediției a doua. Ne menținem însă părerea că pugilatul european trece printr-o serioasă criză și că „schimbul de mîine" nu posedă prea multe elemente de valoare.

• **NU ȘTIM** dacă la ora cînd așternem aceste rînduri pe hîrtie N. Babescu, Lazăr Marian sau S. Cuțov s-au calificat pentru finale. Știm însă că ei spre deosebire de V. Croitoru și mult prea lăudatul M. Culineac, au luptat cu o ambiție exemplară, demnă de toată lauda. Nu-l putem uita chiar atît de ușor pe N. Babescu, un tehnician chimist din Tr. Severin, elev al antrenorului C. Drăghici, care după două k.d. suferite în fața sovieticului Ivan Siborov datorită unei combativități rar întîlnite a știut să întoarcă rezultatul în favoarea sa. Babescu mai are multe de învățat la capitolul tehnică, însă maniera cu care a știut în continuare să abordeze meciul ne-a impresionat.

• **CÎTEVA INFORMAȚII** în exclusivitate de la „europenele" de tineret București — 1972: arbitrul Kelemen (Ungaria) alunecînd pe scările bazinului de la Lido și-a fracturat un picior și a urmărit meciurile pe... micul ecran; Un „cocoș" italian pe nume Liscapade, fiind suferind de variolă a împiedicat echipa Italiei să fie prezentă la București. Ca urmare a acestui caz întreaga echipă a fost obligată la o carantină de 14 zile; Boxerul Liebinng (R.D.G.) făcînd temperatură de 38 de grade ca urmare a unei gripe a forfaitat chiar în primul meci care urma să-l susțină în compania lui Niebudek (Polonia).

• **AM VĂZUT** pentru prima oară în carieră un pugilist care și-a dat singur doi pumni în plină figură; este vorba de spaniolul Antonio Guinaldo, Acesta după prima repriză ametit s-a îndreptat după sunetul gongului, spre colțul său în... zig-zag. Pentru a-și reveni el și-a dat doi pumni. În zadar însă, în rundul următor pumnii englezului Flind au fost mai puternici și arbitrul a întrerupt meciul.

• **PESTE 350** de perechi de mănuși marca „Berg" și 500 de bandaje au stat la dispoziția participanților. Mănușile de 8 uncii vopsite la încheietura pumnului cu o culoare albă pentru a ușura sarcina oficialilor în aprecierea corectitudinii loviturilor, au fost criticate de antrenorul Ion Popa. Acesta ne-a spus; **„Noile mănuși nu aduc nici-un serviciu boxului. Le prefer pe cele care nu sînt vopsite cu alb. Cred că A.I.B.A. va renunța în a le întrebuința la Olimpiadă".**

• **ȘTIȚI** cine joacă rolul Piratului Negru în noul film românesc „Aventuri la Marea Neagră"? Piratul nu este altul decît fostul boxer de categoria grea Mihai Vasile Boghiță, pe care l-ați urmărit în mai multe fîme.

• **HERCULELE** de buzunar Mircea Dobrescu ne spune: **„Paul Dobrescu poate face foarte bine categoria semimijlocie. Îl recomand în echipa națională în locul lui Zilberman".**

• **PESTE PUȚIN TIMP** vor începe finalele campionatelor naționale. Antrenorul stelist Marcu Spakow ne-a declarat: **„Merg sigur la titlurile de campioni cu C. Gruiescu, A. Dumitrescu, V. Zilberman și Al. Năstac".**

• **CU TOATE EFORTURILE** antrenorului C. Dumitrescu (Dinamo), greul I. Alexe nu poate fi adus la o formă corespunzătoare. Pierzînd prin k.o. la Szczecin el nu va putea evolua la finalele campionatelor naționale. Este problematică selecția sa și pentru J.O.

COMITETUL *Internațional Olimpic s-a sesizat de faptul că un număr de cai care vor lua parte la probele de călărie în cadrul Jocurilor Olimpice de la München, poartă denumiri ale unor societăți sau produse comerciale. Chiar lordul Killanin, vicepreședintele al C.I.O., a intervenit pe lîngă Federația internațională de călărie pentru a cere... schimbarea numelor acestor cai.*

CONFORM *unei statistici publicate de o revistă de specialitate din Anglia, cele mai bune performanțe realizate la înot în 1971 (standardurile olimpice) au fost ob-*

BREVIAR OLIMPIC

ținute de 266 înotători și 247 înotătoare. La bărbați, pe țări, în frunte se află S.U.A. (36), U.R.S.S. (33), R. D. Germană (29), R.F.G. (24) și Australia (21). La femei, pe primul loc se află S.U.A. și Australia (40) urmate de R.D. Germană (35), Olanda (24), și U.R.S.S. (18).

COMITETUL *de organizare a Jocurilor Olimpice de la München a făcut cunoscut în mod oficial că s-a semnat contractul cu societățile „Bavaria Atelier Gesellschaf" (München) și „Wolper Picture Ltă" (S.U.A.) pentru turnarea filmului care va prezenta marea competiție sportivă. Conform contractului, filmul nu va fi un simplu documentar, ci o „operă care va reda spiritul și atmosfera Jocurilor Olimpice, și va contribui la apropierea dintre popoare".*

HUGO WEIR, *președintele Comisiei de calificare din cadrul Comitetului Internațional Olimpic a declarat într-un interviu acordat ziarului „Morning Herald" din Sydnei, că în prezent comisia pe care o conduce, întreprinde o anchetă pentru a lămuri „condițiile" în care unii sportivi ar fi obținut calificarea ri dreptul de a participa la Jocurile Olimpice. „Sîntem decișI să luăm cele mai drastice măsuri care se impun în asemenea situații" a declarat Hugo Weir.*

FRIEDERICH HASSEL, *campion al R.F.G. la pistol, va fi chemat în fața organelor judiciare. „Uitînd" că pistolul, poate fi folosit numai la concurs și că n-are autorizație de port-armă, el a încercat să demonstreze talentele sale de țintaș într-un... cabaret. Drept care, candidatul pentru Jocurile olimpice va avea de suportat urmările comportării sale.*

CAMPBELL, *(fost campion Olimpic la decatlon în 1956 la Melbourne, iar în ultimul timp jucător de fotbal american profesionist), a cerut forurilor sportive să fie... reamatorizat. El dorește să participe la concursurile de selecție pentru echipa de judo a S.U.A., care va participa la Jocurile Olimpice de la München. Campbell este în virstă de 38 de ani.*

CULISELE HIPODROMULUI

• ARTICOLUL 57 din Regulamentul alergărilor prevede, ca plecarea în cursă, să se efectueze după 26 secunde de la comanda „start". Pe lîngă aspectul estetic, micșorarea potențialului energetic și „nărăvirea", menținerea nejustificată la start pericliteză, pe timp nefavorabil, sănătatea cailor. Cam scump plătit acest „arhaism" din regulament!

• DIN „STATISTICI" rezultă că hipismul a împrumutat numeroși termeni ai altor discipline sportive. Cei mai utilizați sînt: derby, outsider, potou, fuleu. Fotbalul pare să fi beneficiat cel mai mult din acest „împrumut"...

• UN FAPT pozitiv în activitatea hipodromului ploieștean îl constituie programarea, în acest an, a unei game mai variate de tipuri de alergări, printre care și alergările de „condiție". Din păcate „Programul alergărilor" nu precizează și „condiția" (puncte în clasament, record, diferențe de virstă etc.). am fi curioși s-o aflăm...

Doru IONESCU

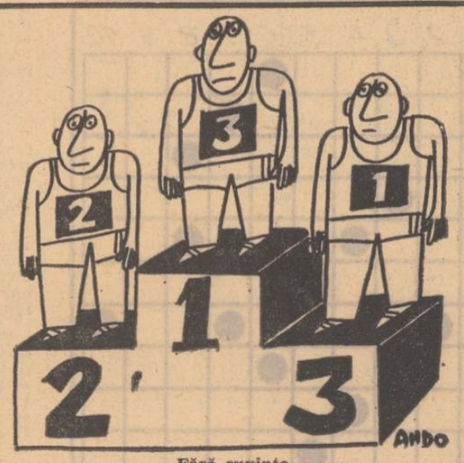

Fără cuvinte

Desen de ANDO

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 11 IUNIE 1972 —

1. **DINAMO—SPORT CLUB BACAU.** Rezultatele de duminică obținute de aceste două echipe indică favorită echipa dinamovistă. Ca să nu mai vorbim de diferența de valoare ce există, teoretic, și practic, între aceste două echipe.

2. **U.T.A.—PETROLUL.** Echipa arădeană nu a pierdut încă ultima șansă de a mai reveni pe primul loc al clasamentului, pe care l-a deținut timp de 20 de etape. Motiv pentru care va lupta pentru victorie în meciul de mîine. Șansele sînt de partea ei.

3. **JIUL—F.C. ARGEȘ.** Greu meci pentru echipa argeșeană, greu pentru că gazdele mai au nevoie de puncte pentru a se pune la adăpost de eventuale neplăceri. Jiul pornește favorită dar nu este exclus un rezultat de egalitate.

4. **C.F.R CLUJ— STEAUA.** Dorința de salvare de care au dat dovadă pînă acum clujenii îi recomandă ca favoriți în partida de mîine.

5. **CRIȘUL—UNIVERSITATEA CRAIOVA.** În acest final de campionat orădenii au început, se pare, să-și găsească pofta de joc și de rezultate onorabile. Ultimele două sînt edificatoare. Au și mîine posibilitatea de a obține cel puțin un rezultat de egalitate.

6. **FARUL—UNIVERSITATEA CLUJ.** Doar marea ambiție de a se plasa pe unul din primele trei locuri ale clasamentului i-ar putea stimula pe clujeni să lupte pentru un rezultat de egalitate. Greu de realizat dar nu imposibil.

7. **A.S.A. TG. MUREȘ—RAPID.** Și echipa din Tg. Mureș țintește un loc pe podiumul compionatului. Rămîne de văzut dacă mîine va reuși să treacă peste apărarea Rapidului și, în același timp, să oprească ofensiva rapidistă de a marca. Un rezultat egal ni se pare cel mai posibil.

8. **STEAGUL ROȘU—POLITEHNICA.** În mod normal localnicii nu pot pierde nici unul din cele două puncte puse în joc. Oricare alt deznodămînt ar însemna o mare surpriză.

9. **BRESCIA—TERNANA.** Oaspeții conduc în clasamentul diviziei B și luptă pentru promovare. Îi vedem capabili de a obține măcar un singur punct.

10. **GENOA—LAZIO.** Și Lazio se află în cursa pentru revenire în prima divizie, motiv pentru care socotim că are șanse de a realiza un rezultat egal.

11. **NOVARA—COMO.** Pentru Novara meciul nu mai prezintă nici un interes. Oaspeții, în schimb, luptă cu ultimele resurse pentru a se plasa pe unul din primele trei locuri destinate echipelor ce vor promova în A. Probabil că va cuceri ambele puncte.

12. **PALERMO—CESENA.** Gazdele dețin în prezent locul trei în clasament. Și mai dețin performanța de a nu fi pierdut nici unul din cele 18 meciuri susținute acasă. Deci...

13. **PERUGIA—TARANTO.** O partidă între două echipe care au încheiat conturile în actuala ediție de campionat. Nu mai au nimic de pierdut sau de cîștigat. Terenul propriu indică favorită echipa gazdă.

MOZAIC

RECENT cunoscutul șahist sovietic Mihail Botvinik fost în repetate rînduri campion mondial, a împlinit 60 de ani. Doctor în științe tehnice, Botvinik se ocupă în prezent, de cercetarea în domeniul problemelor legate de transmiterea la distanțe mari a energiei electrice.

DAN JAMINSON responsabilul secției Sport al unui post de radio emisie din Waventon (Virginia-S.U.A.), a stabilit un record sui generis. A vorbit la microfon neîntrerupt — de luni pînă vineri a săptămînii următoare. Cînd a fost adus acasă — se spune că „bolborosea" cuvinte de neînțeles".

CU O PRELEGERE ținută de Mihail Tal — excampion mondial de șah — a fost inaugurat cursul pentru cultura șahului de la Universitatea din Riga. Printre cursanți se aflau șahiști antrenori care vor să-și completeze cunoștințele. Mulți dintre ei sînt instructori de șah la palatele pionierilor, de la cluburi ale tineretului.

Jocurile Olimpice de la München au inspirat și pe specialiștii englezi care au realizat această farfurie comemorativă din bazalt negru. În mijlocul ei, încadrat într-o ramură de măslin se află un atlet care poartă o torță. Totul este lucrat în relief. Pe margini o inscripție aurită: „Nu pentru victorie ci pentru participare". Și încă un amănunt: tiparul acestei farfurii va fi distrus la 31 decembrie 1972, ea rămînind o valoroasă piesă de colecție.

Shaun Almond, un băiat în virstă de 4 ani, din Londra, se mîndrește cu un titlu, neobișnuit: este cel mai tînăr purtător al unei medalii de onoare a Asociației londoneze de înot. Ce-a determinat asociația să-i acorde această distincție care se atribuie celor mai buni înotători din Anglia?

Shaun Almond a realizat o performanță neîntîlnită dacă avem în vedere virsta lui: a înotat neîntrerupt 500 metri, iar ultimii 50 de metri i-a parcurs sub apă!

Secretarul asociației, Norman Sarsfield, a afirmat că un asemenea record n-a mai fost nicăieri înregistrat în lume și justifică pe deplin înalta distincție.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Continuăm astăzi să publicăm scrisori sosite de la cititori pe marginea ultimelor meciuri ale naționalei.

Așa cum am promis, în curînd va urma concluzia noastră.

PAUL POPESCU, București: „Iată că s-a lăsat și cortina gri peste speranțele noastre de a depăși Rubiconul sferturilor din finala campionatului european. Bilanțul, ca orice bilanț, este rece, dar precis: în lupta cu echipa maghiară noi am reușit să egalăm de patru ori, dar a cincea oară nu. După mine, ambele goluri încasate la Belgrad erau parabile, fiind trase de la distanță mare, nu create la înghesuială. E drept că jucătorii noștri, de astă dată, s-au mișcat mai mult, dar o mișcare în sine, fără finalitate, care se aseamănă cu zbaterea unei muște într-un borcan descoperit, de unde numai o mișcare verticală o poate scoate la lumină, la libertate. Dacă am fi optimiști am spune că totuși am avansat cu ceva față de Mexico '70, unde am fost eliminați încă din optimi, la fel ca Salvadorul, Israelul, Marocul și alții.

Că nu am învins noi, eu am regretat, în multe registre sufletești, care nu contează în gîndirea universală. Dar ca un altruist înveterat, mă gîndesc la mîhnirile altora. De exemplu, la mîhnirea unui Dobrin, idolul care părea să bravează loviturile dure, deși joacă numai în șosete. Ce-o fi în sufletul lui?"

Ing. ALEX. DJIGHIT, Bistrița-Năsăud: „Îmi pare foarte rău că, după triplul eșec al lui Angelo Niculescu (Budapesta, București, Belgrad), veți fi silit să recunoașteți că am avut dreptate în scrisoarea trimisă acum cîteva săptămîni. Acest trio de jocuri nu a fost pierdut de o echipă sau cîștigat de alta. A fost prima mare confruntare directă a selecționerului nostru cu un alt antrenor bun (dar nu dintre cei mai buni), confruntare în care el a fost categoric surclasat.

În orice caz, ESENȚIALUL nu este acum a face analize. Rugămintea mea fierbinte către dv. este de a vă face primul auzit într-o sănătoasă campanie de presă în favoarea echipei, care ar putea trece printr-o stare depresivă cu totul nejustificată. Ca argument aș vrea să vă sugerez următoarele:

1. În toate cele trei jocuri, echipa noastră a fost realmente mai bună din punct de vedere tehnic și al valorilor de bază individuale din lot.

2. Gafele tactice ale antrenorului (neintroducerea unui înaintaș penetrant la Budapesta în repriza a doua, neînlocuirea lui Nunweiller și introducerea tîrzie a lui Neagu la București — neînnoirea lotului la Belgrad în ce-i privește pe Nunweiller și Domide și total neinspirata introducere a lui Hălmăgeanu după accidentarea lui Deleanu, ca și sarcinile prea sensibil defensive ale lui Dobrin în repriza a II-a) sînt cauzele efective ale eliminării din campionatul european a echipei noastre.

3. Echipei naționale îi este necesară o perioadă de liniște activă. Lotul trebuie completat printr-o largă selecție din toată țara a celor mai dotați jucători, indiferent de locul unde acționează și chiar indiferent de virstă.

4. *Obiectivul următor al lotului național va trebui să fie campionatul mondial care începe în curînd.*

5. *A se schimba imediat antrenorul Angelo Niculescu.* (Nu știu cu cine, nu sînt în măsură).

6. Nu este în nici un caz folositor a fi criticați unul sau altul dintre jucători. *Nici unul nu este răspunzător de acest eșec.* Au dat tot ce au putut în cadrul schemei tactice neinspirate a lui Niculescu, dar n-au descurajat nici cînd enormele erori ale acestuia i-au adus în situații cu totul și cu totul disperate. La urma urmei, n-au pierdut cu scoruri astronomice ba, prin tinerețea și ambiția lor, au adus o notă de interes mai mare asupra acestui campionat european, care se pare că este acum, spre sfîrșit, prea monoton și lipsit de surprize. Sintem, de fapt, a treia mare surpriză, fiind eliminați de o echipă realmente *mai slabă*, încropită la repezeală, dar cu foarte multă inspirație de către Ilovski.

Să susținem cu toții moralul lui Dobrin, Dumitru, Răducanu, Sătmăreanu, Dinu, Neagu, Nunweiller, Deleanu, Iordănescu, componenți ce nu trebuie să lipsească în nici un caz din noua reprezentativă națională. Să fim onești și înțelegători cu Bupescu, Hălmăgeanu, Domide, veteranii naționalei, adevărați eroi care au înfruntat (la încăpățînarea lui Angelo) furtuni prea grele pentru piepturile lor „tăbăcite" dar lipsite de vigoarea și agilitatea necesară în fața unor jucători mai tineri, mai proaspeți, mai explozivi și mai ambițioși.

Să-i lăsăm pe acești băieți minunați să-și tămăduiască în liniște rănile, căci numai ei știu care este cu adevărat rolul lor în înfrîngerea *pe nedrept* suferită.

Să ne ridicăm împotriva specialiștilor în invective și apostrofări categorice de tipul lui Eugen Barbu, Fănuș Neagu, Adrian Păunescu și alți talentați publiciști, care își irosesc inutil elocvența pe capetele unor oameni ce sînt puși în situația de a trebui să dea mai mult decît au ei.

E necesar de arătat că nici unul din acești băieți nu a fugit de efort, de luptă, de muncă. Ei nu pot fi învinuiți de superficialitate, cum a făcut, din păcate, spre dezonoarea sa, într-o declarație după jocul de la București, adevăratul vinovat, Angelo Niculescu.

Ei știu prea bine că nu sînt vedete prin ei înșiși, că numai angrenajul ce l-au format sub imperiul *propriului lor mare talent* (îmbolnăvit prin inoculare morbului temporizării, o idee furată de Niculescu de la Herrera — cel mai mare inamic al fotbalului spectacol, promotorul fotbalului comercial) este într-adevăr valoros și că una din marile calități ale echipei noastre rămîne omogenitatea sufletească. De aceea, nu s-au văzut reproșuri pe teren nici atunci cînd Răducanu a aruncat acea mină nefericită în piciorul lui Capkovici, nici cînd L pescu a luftat în fața lui Bene, sau a căzut cu mi pe minge în careul de 16 m, la București, și n atunci cînd la Belgrad o apărare înviluită pe lat și străpunsă în centru a fost o simplă spectatoare plonjoanele disperate ale lui Răducanu, acolo u de fapt era locul unei intervenții atente a fundaș (limitele exterioare ale careului de 6 m).

Adevărul este că echipa noastră a capota Belgrad. Ea a trecut, cum era necesar, spre o tr tă superioară existenței sale, călindu-se spi prin substanța amară a înfrîngerii, căci o adev echipă mare, cum este cea a României anilor tri, să învețe a ține fruntea sus și atunci c pierdut, deși a făcut totul ca să cîștige".

D. ROTARU, Ploiești: „Prin aceste rînduri în să-i mulțumesc lui Angelo Niculescu că la B a reușit o înfrîngere „onorabilă", retrăgîn Dobrin în apropierea fundașilor. Mie perso pare foarte rău că acest mare jucător nu l sat să joace așa cum știe el. Credeți oare că spectatorii, ne încîntă cu ceva faptul că „a arat" terenul în lung și-n lat, fără să m un gol, adică fără să-și îndeplinească mer de bază? A alergat, s-a supus tacticii antr dar nimic mai mult, fiindcă el este făcut să gîndească decît să alerge, lui nu i s-a de data aceasta să se simtă în largul lui, deranjat pe cineva golul acela superb Dobrin la București? Pînă și căpitanul ec Mircea Lucescu, a declarat în săptămînii din revista „Fotbal": „Cine îl Dobrin ca jucător în formație trebuie implicit, și ideia de a i se subordona opresc aici, ca să nu-mi vărs tot veni în urma gafei antrenorului nostru. Fieca face cîte o schimbare în echipă pe par meci important, cu piese de valoare, nostru îl înlocuiește pe Deleanu cu clubului „Steaua"..."

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R. torii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — Box

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 767 — sîmbătă 17 iunie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

DOUĂ LUNI ÎN LOC DE DOI ANI !...

LA UZINELE „23 AUGUST" — BUCUREȘTI :

- *1971 — valoarea mașinilor prin autoutilare era de 10 milioane lei.*
- *1972 — suma se ridică la 33 milioane lei.*
- *ÎN PREGĂTIREA ANULUI 1973 :*

preluarea și aplicarea în întreaga uzină a inițiativei : „Fiecare inginer și tehnician să facă propuneri de îmbunătățire a căror aplicare să echivaleze cu salariul pe un an".

La planșetă, inginerul Anton Manu și tehnicianul Helmut Rittinger lucrează la cea de a doua mașină de format miezuri și coji a cărei execuție are loc pe subansamble, paralel cu proiectul.

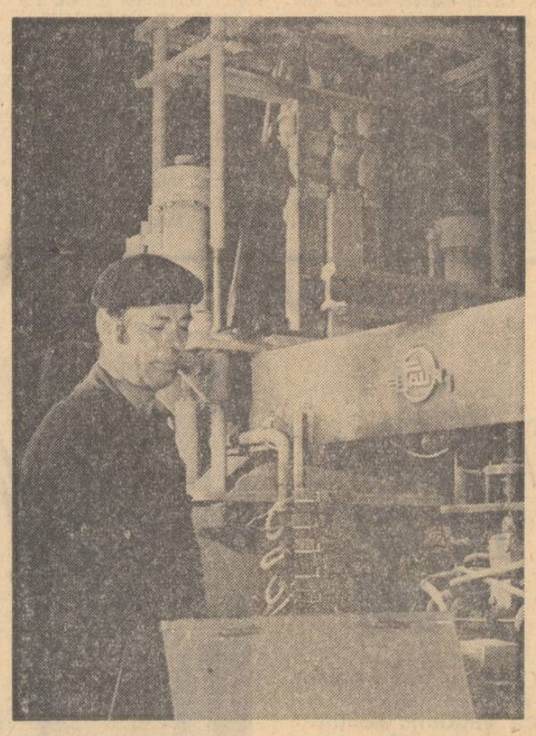

Lăcătușul Gheorghe Popa este omul prin mîna căruia au trecut toate cele 800 repere ale mașinii automatizate, realizată în întregime în uzină în cadrul planului de autoutilare și autodotare. Foto : O. STĂCESCU

Se spune cu cea mai mare simplitate: **„Mașina aceasta pe care o importăm trebuie realizată la noi în fabrică. Căutați soluții cît mai repede".** Oamenii se așează la planșetă și gîndesc desenînd, refăcînd, urmărind cu încăpățînare o idee, renunțînd la ea, căutînd iar. Dar mașina apare. În locul celei care era cumpărată cu valută. E proiectată și executată în fabrică. Intră în producție. E a fabricii și procedeul acesta de înzestrare continuă cu mașini pe care oamenii uzinei le creează pînă la ultimul șurub înlăturînd cheltuielile de import, se numește autoutilare. Economiile se socotesc în milioane. Producția nu are nimic de suferit.

Totuși, lucrurile nu se petrec atît de simplu, cum le povestește inginerul **GELU FLOREA**, șeful serviciului proiectări autoutilări de la Uzinele 23 August.

— Era vorba de arbori cotiți ce se cereau matrițați cu fibraj continuu, spune interlocutorul, folosind un exemplu. **Trebuia să facem o instalație de încălzire locală. Procedeul știut era**

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Imaginea de față reprezintă una din cele 40.000 de fotografii făcute în 40 de ani de Ioniță Androne din Negrești.

În pagina a 4-a : **reportajul „CLIPA CEA TRECĂTOARE ȘI CLIPA CEA RĂMASĂ"**

CONFORTUL ȘI SĂNĂTATEA FEMEII

- *Tehnica ușurează munca în gospodărie*
- *Mișcarea zilnică ne asigură 8-10 ani de viață în plus*
- *Călirea organismului cere aer, apă, soare!*
- *Bicicleta și înotul — mijloace la îndemîna oricui*

Un articol de dr. Elena BARNEA în pagina a 6-a)

Agendă săptămînală

MAREA ÎNTRECERE SOCIALISTĂ CUPRINDE TOATĂ ȚARA

Nota dominantă a bilanțului politic al acestei săptămîni se proiectează, de fapt, în viitor. Nu-i un joc de cuvinte ci o realitate. Peste cinci săptămîni, după cum se știe, va avea loc Conferința națională a partidului. Acest eveniment de-o excepțională însemnătate pentru viața țării noastre, determină o puternică efervescență politică în toate sectoarele de activitate, un avînt, un entuziasm fără precedent în întrecerea socialistă. De aceea, putem afirma cu deplin temei că toate manifestările politice majore, la nivelul întregii țări, au fost dominate, și-n această săptămînă, de pregătirea temeinică a Conferinței naționale, de dorința tuturor comuniștilor, a întregii noastre națiuni, de-a întîmpina acest eveniment cu realizări prestigioase, în stare să pună cît mai concludent în evidență fermitatea cu care poporul nostru militează pentru politica internă și internațională a partidului, pentru înfăptuirea neabătută a hotărîrilor Congresului al X-lea al partidului.

Cuvîntul de ordine al acestor zile fierbinți de muncă rodnică și spornică este, după cum bine se știe, îndeplinirea cincinalului înainte de termen. Acest mobilizator cuvînt de ordine reprezintă un țel, un țel major care concentrează întreaga inteligență tehnică-inginerească, întreaga experiență organizatorică a celor ce muncesc nemijlocit în industrie și agricultură, întreaga voință de perfecționare a activității în fiecare domeniu productiv pentru a realiza înainte de termen — adică mai repede — mai bine — adică la indici calitativi superiori — și mai ieftin producția planificată și producția cuprinsă în angajamentele suplimentare.

Acest efort creator care, fără îndoială, cuprinde întreaga țară, a generat — așa cum cititorii noștri au putut afla din presa cotidiană, de la radio și de la televiziune — numeroase și valoroase inițiative. Ele exprimă în mod plastic forța gîndirii colective, hotărîrea unanimă a unor oameni bravi de-a căuta și de-a găsi, potrivit specificului lor de muncă, o idee în stare să pună în valoare, cît mai puternic și cît mai cuprinzător, resursele umane și materiale din întreprindere. La Bicaz, de pildă, cimentiștii au hotărît să realizeze o productivitate orară maximă cu consumuri specifice minime. Valoroasei lor inițiative — asupra importanței căreia nu mai e nevoie să insistăm — i s-au alăturat fără întîrziere cimentiștii de la Turda care, în funcție de posibilități, și-au luat angajamente sporite. Aceasta e una numai dintre inițiativele care în aceste zile fac obiectul reportajelor și informațiilor presei. Una din inițiativele care vizează direct, creșterea producției. Dar există și alt fel de idei, altfel de inițiative. De pildă, cea a comuniștilor de pe noua platformă chimică a Slobozieî. Aici urmează să intre în funcțiune, peste 4 luni, un puternic combinat de îngrășăminte chimice. Termenul era, într-o anumită măsură, periclitat de lipsa de punctualitate a livrărilor de utilaje, de unele deficiențe funcționale ale celor livrate. În aceste condiții, pentru a fi siguri că marele obiectiv va intra la termen în funcțiune, comuniștii de aici, constructorii și

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O COLECȚIE INEDITĂ DE ARTĂ LA CLUJ

• „O antologie a poeziei" exprimată în obiecte • Sculpturi din perioada daco-romană, unelte de lucru create de artiști neștiuți din veacuri de mult trecute, picturi și gravuri ale maeștrilor artei românești contemporane — au fost cuprinse în sălile unui „muzeu" încă necunoscut

(Pagina a 4-a)

Artă populară din toate județele țării

DESCOPERIRI de artă plastică străveche pe teritoriul țării noastre

Mai există enigme?

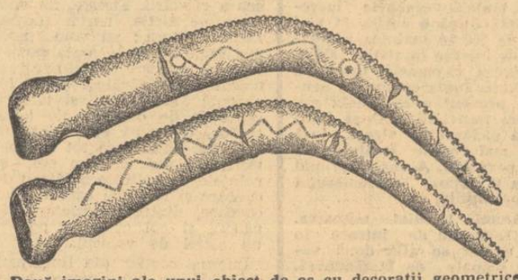

Două imagini ale unui obiect de os cu decorații geometrice realizat în urmă cu aproximativ zece milenii.

(Pagina a 7-a)

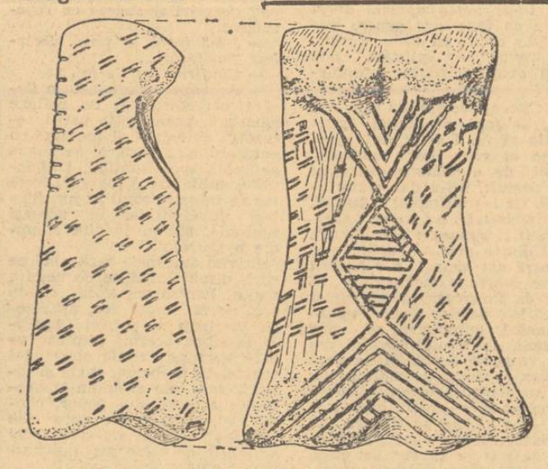

Figurină din falangă de cal sălbatic privită din două unghiuri diferite

ZIUA AVIAȚIEI

SIMFONIA ZBORULUI

(Pagina a 2-a)

SECVENȚE

S-A ÎNTÎMPLAT LA KM 1+300

(Pagina a 2-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

MAREA

O durată întreagă rîvnim să vedem Marea. Din octombrie pînă-n iunie — stăm cu ochii pe orizont. Căutăm Marea, căutăm legănarea ei, paradoxal, ca pe un punct de sprijin.

Țările cu ieșirile la Mare privesc altfel trecerea timpului. Țările înzestrate cu mări sînt ca bărbații puternici care știu să și plîngă, din cînd în cînd.

România este de neconceput fără unica, fremătătoarea, în viața ei Mare Neagră.

Noi, românii, mergem la Marea Neagră ca la un templu al credinței în soare, al credinței în infinit, al credinței în odihna cea dulce.

Marea Neagră este, în anumite momente ale anului, o ființă necunoscută.

O SCRISOARE DE LA VOINEȘIȚA

În primul rînd, primiți mulțumiri pentru ce și cum scrieți în rubrica „Lumea ca lume". Mulțumirile vă sînt adresate de către doi intelectuali (ingineri mecanici), care — în ultimii opt ani — lucrează pe marile șantiere ale construcțiilor hidroenergetice, dar nu uită să se hrănească din tot ceea ce se găsește pentru minte și inimă.

Nu aveam intenția să vă comunicăm nimic, mulțumindu-ne să citîm și să comentăm, în familie, articolele. De altfel, acum e prima dată cînd abordăm genul.

— Uite — spuneam — gîndește ca noi, dar și scrie așa cum ne-am fi dorit să scrim dacă ar fi fost să fie !

— Trebuie să aibă vîrsta noastră (37 ani, noi) pentru că prea privește la fel ca noi stările de fapt, actul de cultură etc ! Dar, vi s-au ivit oponenți și v-au și scris admonestîndu-vă

După cum am văzut, nu v-ați lăsat impresionat și nu aveți nevoie de suporteri. Dar, vă rugăm, recepționați mesajul — chiar dacă vine din vîrf de munte !

— Și noi propovăduim „plînsul" doar în fața operelor mari, plînsul de emoție, de emoție în fața actului uman deosebit, ceea ce s-ar traduce prin recunoașterea măreției tratării, sau — dacă vreți — chiar în cazul unor evenimente zguduitoare, fără ca — neapărat — să aibă un sfîrșit tragic.

Or, asemenea cazuri am văzut sau auzit în subsolul sau etajul vieții de șantier. În nici un caz, n-am întîlnit în „Love Story".

Și, pe scurt, despre această „poveste de iubire" spunem concis : — iz comercial, multă reclamă pentru ceva destul de vulgar, dar și cu simburele amar de adevăr care a prins la marele public — spectrul acestui flagel, cancerul — pus în loc de punct după o succesiune de expresii din argou și scene erotice. Acestea răzbat din cartea d-lui Erich Segal cît și din transpunerea sa fidelă — filmul.

E dezolant să constați că, avînd o temă similară, filmul „N-a dansat decît o vară" nu se reia ca să facă succes de casă și impresie bună.

Iar, despre marele C. Barnard în cazul lui, nu publicul este de vină.

— Despre copii, parcă ați tras cu urechea la noi !

În plus, am adăuga o cauză mai puțin emotivă : — lipsa de interes a celor ce primesc bani pentru așa ceva. De exemplu, pentru fetița noastră (de patru ani și jumătate) nu găsim decît articole vestimentare cu două numere mai mari sau mai mici. Și, doar, este evoluată normal

Explicația e simplă : — explozia natalității nu este urmărită de factorii responsabili. Acum peste patru ani

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Rebikoff cercetînd zidul Bahamasului

- **Pornind de la o legendă mexicană**
- **Fotografii aeriene semnalează o construcție stranie îngropată în ocean**
- **Ipoteza naufragiului — exclusă**
- **Atenție la rechini !**

(Amănunte în pagina a 3-a)

TAINA ZIDULUI SUBMARIN DIN BAHAMAS

MAREA ÎNTRECERE SOCIALISTĂ CUPRINDE TOATĂ ȚARA

URMARE DIN PAG. 1

montatorii de la Slobozia, lucrătorii combinatului s-au adresat, printr-o scrisoare deschisă, furnizorilor. Răspunsul acestora n-a întîrziat. El a fost exprimat clar, cu înaltă răspundere comunistă : „Vom face totul pentru a vă sprijini". Intrarea în funcțiune la termenul planificat a combinatului a devenit astfel un angajament de onoare nu numai pentru constructorii săi ci și pentru principalii furnizori de utilaje.

Este, și acesta, încă unul din sutele și sutele de exemple ce pot fi date. Un exemplu care vorbește de la sine despre înțelegerea majoră a ceea ce înseamnă întrajutorare tovărășească, despre ceea ce înseamnă situarea mai presus de orice a intereselor generale, despre ceea ce înseamnă, într-un cuvînt, atitudine comunistă față de propria-ți muncă și față de munca altora.

Lucrurile nu se pot, nici pe departe, opri aici, la aceste exemple. Inițiativele izvorîte în focul întrecerii socialiste sînt excepțional de numeroase subliniind fiecare în parte și toate laolaltă inventivitatea, creativitatea eroicii noastre clase muncitoare, a gîndirii tehnico-inginerești, decizia politică a poporului nostru de-a face tot ce-i stă în putință pentru a realiza, înainte de termen, sarcinile planului cincinal.

Profunzimea acestei hotăriri este pusă în lumină și de inițiative care nu țintesc direct, nemijlocit la realizări imediate în producție ci la pregătirea temeinică a succeselor viitoare. În acest sens, tot în cadrul întrecerii, chimiștii de la Turnu-Măgurele — cu mai puțină experiență — și-au propus concret, cu hotărîre, să învețe din experiența mai bogată a chimiștilor craioveni. În alte întreprinderi, inițiative în întrecere țintesc spre ridicarea calificării profesionale a tinerilor, în altele spre obținerea unor produse de calitate superioară, altele spre realizarea unei producții suplimentare destinate exportului ș.a.m.d. Ca un fir roșu conducător toate aceste prețioase inițiative sînt străbătute de ideea luptei cu timpul. Cu timpul care înseamnă anii planului, cu timpul care înseamnă durata unor procese de perfecționare, cu timpul care înseamnă istoria noastră nouă, socialistă, a fiecăruia în parte și a țării întregi. Desigur, această bătălie cu timpul am mai cunoscut-o. În amintirea multora dintre noi stăruie încă atîtea și atîtea minunate acte de eroism în întrecere, în lupta cu timpul. Toate acestea au deschis în conștiința luptătoare a poporului nostru, matca largă prin care trece puternic, de nebiruit, șuvoiul energiei întregii noastre națiuni socialiste, înalta tensiune a voinței sale de-a birui timpul. Nu-i în acest mers mai repede înainte, în această bătălie cu timpul nimic precipitat ; la baza hotărîrilor care se iau stau calcule exacte, și minuțioase, stă o îndelungată chibzuință, o matură experiență a organizării științifice a producției și-a muncii. Acesta este suportul entuziasmului, garanția că fiecare angajament poate fi și va fi îndeplinit.

În această uriașă bătălie cu timpul, bătălie la capătul căreia ne așteaptă o nouă treaptă de progres a țării, a întregului popor, fiecare dintre noi este, într-un fel sau altul angajat. Fiecare dintre noi, într-un fel sau altul, este chemat, după putere și pricepere, potrivit specificului muncii sale, să-și dea contribuția. Direct în producție, participînd la concepție, la aprovizionare, la finanțare, în fine în orice sector, nimănui nu-i este străină dimensiunea fără precedent pe care a căpătat-o întrecerea socialistă, țelul fără precedent prin grandoarea pe care și-l propune. În această bătălie cu timpul fiecare dintre noi putem — și trebuie să facem — ceea ce avem de făcut mai bine, mai repede, mai ieftin. Azi mai bine decît ieri, mîine mai bine decît astăzi. Aceasta e calea, singura cale pentru a obține victoriile pe care cu toții le dorim cît mai grabnice, cît mai depline în drumul de continuu progres al patriei noastre socialiste.

DOUĂ LUNI ÎN LOC DE DOI ANI!...

URMARE DIN PAG. 1

prin inducție, necesitînd curent de înaltă frecvență. Folosind procedeul acesta ,proiectul ar fi durat șase luni, apoi perioada de aprovizionare, cea de execuție, găsirea unui spațiu special la forjă. Totul cerea prea mult timp (vreo doi ani) și contractul cu firma străină pentru care urma să livrăm produsele ar fi fost periclitat. Am propus să se încerce încălzirea cu gaze. S-a acceptat dar proiectele (cel cu inducție și cel cu gaze) se realizau paralel.

— Vi s-a cerut și un timp anume ?

— Bineînțeles. A apărut un grafic de 30 de zile. Era, cum să spun, deloc încurajator. Am respectat graficul, dar prima variantă nu asigura încălzirea decît pînă la 1 000 grade și trebuiau 1 250 grade. Încă o lună și o altă variantă a adus soluția cea bună.

— Avantajele sînt substanțiale ?

— Prețul instalației de încălzire cu gaze nu depășește 100 000 lei, în timp ce cealaltă costa cam 1.200.000 lei. Termenul de realizare s-a scurtat și el, de la doi ani la două luni. Se micșorează cu 50 la sută pierderile de metal prin arsuri, matrițarea reduce cu o treime folosirea metalului, mărind și rezistența arborelui.

— Tovarășul **VIRGIL GĂRDUȘ**, inginer șef mecano-energetic și investiții spunea mai înainte că sarcinile privind autoutilarea sînt în acest an de trei ori mai mari decît anul trecut și că, practic, întreaga uzină ia parte la realizarea lor. N-am putea reface drumul unei mașini intrate anul acesta în producție și realizată aici, în uzină ?

— Există o experiență unică deocamdată dar în curs de a fi repetată, care merită a fi cunoscută. Mașinile automate de format miezuri și coji la cald sînt cele două exemple concludente. Prima mașină a intrat nu de mult în producție și ea reprezintă o performanță atît prin timpul record — patru luni — în care a fost proiectată și executată cît și prin conlucrarea strînsă între proiectanți și executanți. Practic, ea a fost executată paralel cu proiectul, pe subansamble.

— Să mergem s-o vedem.

— Veți merge cu autorii proiectului, iar la fața locului îi veți cunoaște pe executanți.

Autorii proiectului primei mașini despre care inginerul Virgil Gărduș spunea că a adus economii de 180.000 lei valută și că lucrează cu rezultate foarte bune în producție sînt inginerul **ANTON MANU** și tehnicienii **HELMUT RITTINGER** și **ION BETUCHER.** Despre mașină, se vorbește la timpul trecut. De vreme ce lucrează ,greutățile, febra acelor zile au fost uitate. La 15 aprilie, același mic colectiv a început să proiecteze a doua mașină, cea de împușcat forme, repetînd experiența.

— Veți respecta termenul sau îl veți scurta ?

— Cu experiența cîștigată, termenul poate fi scurtat.

— Mi s-a spus că veți termina această mașină — proiect și execuție — pînă la data Conferinței partidului.

— Vom reuși.

— De fapt, cu cît ați scurtat ciclul normal de fabricație ?

— Pentru prima mașină, de la 12 la 4 luni. Pentru cea de a doua, ceva mai mult.

La turnătoria de fontă, mașina cu 800 de repere ne e prezentată în cîteva cuvinte de lăcătușul de întreținere **GHEORGHE POPA**, omul prin mîna căruia a trecut fiecare reper, care a lucrat la montarea ei, de A la Z.

— V-ar place să mai repetați experiența ?

— Cred și eu, spune Gheorghe Popa. **Nu e ceva obișnuit, nu seamănă cu munca de fiecare zi. Te ambiționează. Simți într-adevăr, că ai creat ceva.**

— Cine v-a ajutat cel mai mult ?

— Lăcătușii VASILE ZAHARESCU, IVAN TOMA, strungarul ȘTEFAN GHEORGHIU, electricienii ION FILIPIȘAN și DUMITRU BARBU. Inginerii MIHAI BUCUR și S. MASTERMAN au îndrumat executarea lucrărilor de instalație electrică și respectiv, lucrările de mecanică.

De fapt, e o formă foarte simplificată de a explica ce înseamnă autoutilare și mai ales, cum înțeleg oamenii acestei mari uzine să răspundă cerințelor, exigențele ei. Sînt zeci de mașini concepute și fabricate de ei pentru marile producții. Sînt zeci de mașini care duc la reducerea cheltuielilor pentru import și contribuie la realizarea planului, la creșterea spectaculoasă a productivității muncii. Sînt exemple obișnuite pentru înțelesul unor cuvinte deseori folosite : inteligență, răspundere, pasiune.

Lucia MANOLESCU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

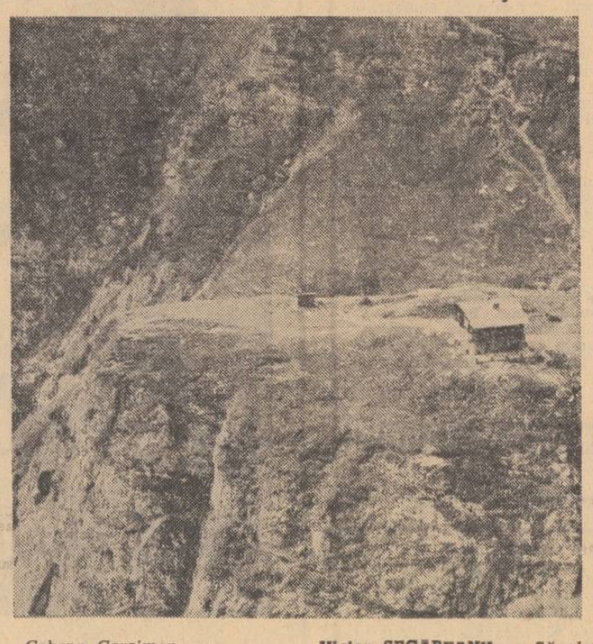

Cabana Caraiman — **Victor SECAREANU — Săcele**

SECVENȚE

S-A ÎNTÎMPLAT LA KM. 1 + 300

Cum au fost oprite două vagoane scăpate din cuplă pe linia de sosire a personalului Carei-Jibou

Se înserase de-a binelea. Viorel Vanca, magaziner la C.F.R. în stația Carei, ieșise în curte pentru ca să respire puțin aer proaspăt, să privească cerul împînzit de stele, să mai vadă ce se întîmplă prin stație. (Are locuința în apropierea gării). Îi plăcea să audă comenzile dispecerului, ale șefului de manevră, simțea nevoia să se afle măcar cu gîndul printre lucrătorii de la mișcare, să audă fluierul locomotivelor. Mai erau cîteva minute pînă trebuia să plece din stație trenul de persoane Carei-Jibou. De vreo cîteva ori l-a chemat soția în casă, însă el stătea nemișcat cu privirile ațintite spre oraș.

Deodată îl cuprinse un fior, inima i se zbătea cu putere, cînd văzu două vagoane de marfă — singure — care se îndreptau cu viteză crescîndă spre linia curentă Carei-Jibou. Nu și-a dat seama cum a sărit gardul — fără să-l atingă — și începu să alerge în urma lor. Simțea la un moment dat că a ajuns la capătul puterilor, că o mînă nevăzută îi strînge gîtul, că se sufocă. Iuți pasul și iată-l lîngă vagoane depășind cu greu pe primul, apoi pe al doilea. Ele trebuiau oprite cu orice preț. Prin minte îi trecu fulgerător — asemenea unei pelicule cinematografice, garnitura trenului de persoane care trebuia să circule pe această linie. Aceste gînduri îi dădură noi forțe și întrecu în viteză vagoanele. Începu să acționeze pentru a le opri. Pietre, bolovani, alte obiecte întîlnite în fuga lui le așează pe linia ferată. Vagoanele și-au redus din viteză. Văzînd că eforturile lui nu sînt zadarnice începu cu și mai multă hotărîre să acționeze. După multă muncă vagoanele încremeniseră după o curbă, la mai mult de 500 m înaintea semnalului de intrare în stație. După ce asigură vagoanele, începu o altă luptă, lupta cu timpul pentru a preveni o eventuală catastrofă feroviară. Nu-și mai simțea picioarele, alerga însă parcă mai repede. Îl atrăgea o forță nevăzută. Ajuns la primul canton îi spuse cantonierului abia perceptibil :

— Anunță imediat mișcarea. După semnalul de intrare în zona stației se află două vagoane scăpate de la manevră. Vine personalul, urgent...

Se așeză pe un scaun și își trase puțin răsuflarea. Era palid, tremura ca varga. Înghiți cîteva picături de apă...

...În stația C.F.R. Carei, mare agitație. Impiegatul de mișcare, șeful de manevră așteptau cu sufletul la gură întoarcerea locomotivei care trebuia să remorce cele două vagoane... fugare, aflate pe linia curentă. Cînd locomotiva „răsuflă" pe linia a II-a cu cele două vagoane, mai mulți specialiști s-au deplasat să verifice cupla vagonului. Și-au dat seama imediat că cupla s-a forfecat la o întindere, în timpul manevrei. Au aflat imediat și de actul de curaj, de eroism al magazinerului Viorel Vanca. Șeful stației simțea nevoia să stea de vorbă cu acest tînăr, cu acest comunist, să-l felicite, să-l îmbrățișeze. Se trezi vorbind cu glas tare :

— Ce om minunat acest Vanca. Precis el nu-și dă seama de marele lui act de curaj pe care l-a înfăptuit, de evitarea unei catastrofe feroviare. Dar o să-i vedem mîine dimineață...

...Viorel Vanca, auzi fluierul unei locomotive. Sări din pat ca ars, se apropie de geam. Trenul de persoane Carei-Jibou, iluminat puternic se apropie de peronul stației. Cînd îl văzu răsuflă ușurat, apoi se dezbrăcă. Avea fața îmbujorată.

— Spune-mi ce-i cu tine ? îl întrebă soția.

— Nimic, totul este în ordine. Două vagoane fugare se aflau pe... Dar astea nu-s pentru femei — îi spuse el zîmbind soției.

...A doua zi, colegii de muncă, personalul de la mișcare îl priveau parcă cu mai mult respect, îl întîmpinară cu zîmbet. Îi felicitau sincer pentru fapta sa ieșită din comun.

Conducerea stației l-a propus să fie recompensat cu trei salarii tarifare. Auzind de această propunere el le spunea colegilor :

— Nu este important să primești o sumă de bani. Bine că am reușit să fac ceea ce am făcut, altfel nu mi-o iertam o viață întreagă.

Flaviu ISTRATE

De Ziua Aviației

SIMFONIA ZBORULUI

— Aurora, aci 3-8-8. Sînt pe direcție...

Urmează un schimb de „replici" de specialitate, prin radio, între pilot și tovarășii de la sol. Îl urmărim atenți. Ce anume ne face să reținem vocea locotenent-colonelului Gheorghe Chelaru nu știm precis. Poate căldura, poate calmul, poate acea undă de voioșie pe care le deslușim în cuvintele lui.

A decolat primul și, după interceptarea țintei așa cum ne așteptam, adică exact pe aliniamentul ordonat, se întoarce tot primul „acasă". Între timp, unul cîte unul sau în celulă, cu trena de foc caracteristică acestor păsări de oțel, în întunericul dens, se mistuie încă vreo cinci-șase avioane.

Nu asistăm pentru prima dată la acest adevărat spectacol pe care-l reprezintă zborul de noapte. Din „turn", de lîngă conducătorul de zbor, privim capătul dinspre nord al aerodromului. La apăsarea pe un buton, o adevărată explozie de lumină inundă pista. Din moment în moment trebuie să se producă un lucru anume. Știm ce. Dar o anumită doză de încordare stăruie. Deodată, în puternicul fascicul al proiectoarelor, se întîlnită silueta argintie a bolidului care sclipește ca un diamant. Cu o viteză redusă, care depășește totuși 300 km pe oră, avionul își diminuează ușor înălțimea și alunecă pe panglica betonată a pistei de aterizare. Cîteva sute de metri de rulaj și parașuta de frînare pune capăt unei goane care pe lungi porțiuni ale parcursului aerian a depășit simțitor viteza sunetului. Avionul se oprește prudent, lumina celor cîteva mii de kilowați care îi învăluise pista se stinge. În timp ce la capătul ei de sud, o dată cu oprirea motorului, se pierd, pentru cîteva minute doar, ultimele acorduri ale unui final de simfonie. Inedita simfonie a zborului.

Curînd după aterizare, ne găsim la locul de odihnă și de veghe al piloților, curioși să aflăm cîte ceva despre acest prim zbor. Locotenent-colonelul Chelaru, ușor transpirat, ținîndu-și casca specială de zbor într-o mînă, iar în cealaltă o țigară de-abia aprinsă, este deja înconjurat de colegi, de subordonații săi.

Misiunea de zbor a fost îndeplinită

— Ei, cum a fost „bătrîne" ? — rostește un „veteran" ca și el întrebarea care stătea pe buzele tuturor.

— Băieți, pe sus poți să-ți scoți ochii cu degetele. Pînă pe la 8000 și deasupra și dedesubt, smoală. Navigatorii m-au condus, însă, admirabil spre țintă. Datorită lor, pe la „balcon" 70 am „tras" din mers, cum s-ar zice, și am degajat. Eram în viraj, cînd, deasupra mea, printr-o spărtură a norilor am zărit niște dîre de condensare proaspete. După forma lor, am mirosit că în față trebuie să fie ceva substanțial. Am cerut aprobarea, am cuplat forțajul și, după vreo trei minute, le-am văzut. Cinci bucăți, așezate ca pe... tavă. Am intrat la atac. Doi „iepuri" am reușit să prind, dintr-o singură ieșire...

Între timp, sosesc din aer alți piloți. Nu scapă de spovedanie. Asaltat de întrebări, indiferent dacă are state vechi sau mai noi în aviație, fiecare are ce povesti. Nu ne putem reține să nu întrebăm :

— Ce înseamnă, oare, curajul pentru un luptător aerian ?

— Cunoștințe numeroase într-o profesie în care mereu intervine ceva nou, într-o profesie cu foarte multe laturi — fiecare în parte avînd valoare de adevărat univers al cunoașterii umane. Pentru că, este știut, lupta aeriană nu este o noțiune care ascunde doar o singură pasiune — zborul — ci reunește aproape tot ceea ce realizează mai de preț inteligența umană. Iar acest tot trebuie stăpînit în cît mai multe detalii, concentrat în acțiuni care durează cîteodată doar fracțiuni de secundă. Curajul vine, așadar, de la încrederea, acoperită cu cunoștințe și deprinderi bine fixate, în propriile puteri de a stăpîni la perfecție modernul avion, din încrederea în capacitatea profesională și în solidaritatea desăvîrșită a acelor oameni ai aerodromului, care rămîn mereu la sol, cu tovarășii lor de la bordul aparatelor de zbor. Dar, mai ales, este rodul înaltei conștiințe politice și patriotice, al responsabilității față de misiunile încredințate — sintetizează maiorul-pilot V. Drelciuc, de mai mulți ani membru al organului conducător de partid dintr-o subunitate a aviației noastre militare.

Adresăm o întrebare locotenent-colonelului Chelaru :

— Rețineți ceva cu totul deosebit de la vreunul din zborurile pe care le-ați efectuat pînă acum ?

— Da ! Am avut și misiuni pe care le-aș putea aprecia drept pietre de încercare pentru mine. Dar cred că nu-i cazul...

— Totuși — insistăm noi. N-ați avut niciodată „probleme" ?...

— Cîteva, desigur, au fost. Așa cum, de fapt, nu există pilot căruia să nu i se fi ivit probleme în zbor. Îmi amintesc perfect de o misiune executată mai demult. Mi-a dat multe emoții. Ce s-a întîmplat ? Aveam, noi, în unitate, un avion „nărăvaș". Îi și spuneam „El Zorab". Unul dintre primele supersonice pe care am zburat. S-a hotărît să fie controlat mai serios, în zbor de încercare. M-am urcat cu el la verticală. La viteză subsonică, parametrii au fost normali. Am cuplat forțajul, am luat viraj de luptă. Și de data aceasta — totul normal. Liniștit, am decuplat forțajul și m-am îndreptat spre „casă". Însă, tocmai cînd voiam să cer de la conducătorul de zbor aprobarea de intrare în tur de pistă, au apărut zdruncinături suspecte. Au urmat niște explozii puternice, neașteptate. Instinctiv, am privit înapoi. Fuselajul era „înflorit" ; în urmă lăsam o trenă albă de fum. Nu-i de loc simplu să te pomenești în aer, așa, dintr-o dată, cu astfel de bucurie pe cap. Unde să te retragi : pe dreapta, pe stînga ? Nu ești pe șosea. Parte din indicatoarele aparatelor de control a funcționării motorului nu-mi mai erau de folos. Încremeniseră în poziții intermediare. Acele celorlalte se îndreptau vertiginos spre zero. Bine că nu și eu! Altitudinea: 4 000 m. N-am avut încotro, a trebuit să opresc motorul. Am luat însă hotărîrea să nu aterizez oriunde, ci neapărat pe aerodrom. Viteza o păstram prin pierdere de înălțime. Vă dați seama, fiecare metru cîștigat însemna foarte mult. Numai că, la comenzile de viraje, „El Zorab" răspundea tare greoi. L-am forțat, totuși, să iasă pe direcția de aterizare. La vreo 30 de metri înălțime, am scos flapsul și trenul de aterizare cu „avarie". Aterizare normală. Am coborît din avion. Abia cînd am privit fuselajul, m-au copleșit cu adevărat niște emoții pe care nu le-am mai resimțit niciodată de atunci. Deși, după cum vă spuneam, sînt trecut prin multe. Ce mai „operă" aveam în față ! Paletele turbinei, care cedaseră, perforaseră învelișul fuselajului. Unele dintre „schije" mai rupseseră și pirghiile de transmitere a comenzii pentru direcție, făcînd inutil palonierul. Iar alte cîteva ciupiseră din profundor. „Va să zică, în loc să te fi încercat eu, mi-ai probat tu rezistența. Nu-i nimic, năzdrăvanule, ne-om mai întîlni noi" — l-am dojenit. Iar „El Zorab", cu recunoscuta-i cuminție la sol, stătea spășit, rușinat parcă de isprava lui.

Locotenent-colonelul Chelaru este chemat la aparat. Ne ducem din nou în turnul de conducere a zborului. Vedem cum pilotul se instalează în carlinga cu sute de cadrane și indicatoare fosforescente. Comenzile dinaintea noii decolări se succed cu repeziciune.

— 3-8-8 intră la pistă. Decolezi cu forțaj....

— Confirm, cu forțaj...

— Aproape instantaneu, o flacără caracteristică, cu reflexe albăstrui, prelungește parcă efuzorul avionului și împinge cu extraordinară putere aeronava de luptă spre înălțimi. Dezlănțuite, miile de kilograme-forță fac să tremure totul în jur. Sîntem învăluiți iar de aceeași simfonie. Mereu inedita simfonie a zborului.

Privim avioanele care, rînd pe rînd, dispar înghițite de negura nopții. Pentru că, și la aceste ore, de la bordul lor, aparatorii înaripați ai patriei veghează la tihna acestui pămînt pe care aproape zilnic apar noi constelații de beton, sticlă și lumini, flori ale străduinței neobosite a întregului popor, condus cu înțelepciune spre cele mai înalte culmi ale civilizației socialiste de către partidul nostru comunist.

Maior Gr. NANU
Locotenent D. AMARIEI

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

în urmă, nu găseam scutece, acum nu găsim săndăluțe potrivite și... mai știți, peste ani, va fi criză de verighete!

Pentru alte vîrste, însă se găsesc de toate și chiar sînt stocuri supranormative.

Așa se scrie, ne trebuie ceva militant, cu evidențierea problemelor din realitate, pentru corectare și îmbunătățire ; mai puțină (și dacă se poate, de loc) apă chioară de parfum despre „mopsul", „marele" Tamango, tibiile lui Dobrin etc., etc. nu pentru că hîrtia ar fi scumpă, dar avem încă probleme și mentalități de remediat.

Cu stimă
ELENA ȘI MIRCEA ARMĂȘELU

PENTRU COPII

Am constatat, cu tristețe, că scrisul e cu atît mai eficient cu cît e mai puțin subtil. (Faci un pas elegant înainte, în zonele dulci ale expresiunii frumoase, ai făcut în același timp un pas înapoi, în zonele austere ale înțelesului).

Am propus numirea copiilor drept consilieri ai tuturor celor însărcinați să rezolve problemele copiilor, și n-am obținut nici un efect practic. Eu voiam să spun că n-ar fi rău dacă, de problemele copiilor, ar auzi și cei ce răspund de problemele copiilor.

Dar haideți să deschidem împreună, stimați cititori, o campanie în favoarea copiilor ! Și să deschidem această campanie într-un mod cît mai concret, în așa fel încît cei răspunzători să nu se mai ascundă după deget.

Astăzi punem prima întrebare. Ea e adresată tovarășului Mihail Bujor Sion, în calitatea sa de președinte al comitetului de radio-televiziune : **De ce durează atît de puțin emisiunile pentru copii, de la televiziune, de ce nu se constituie, ca în toate țările civilizate, un program special de educație (am spus EDUCAȚIE nu CICALEALĂ !)** a copiilor ?

Aceasta este prima întrebare. Restul, pe curînd.

În numele copiilor noștri, așteptăm să ni se răspundă. Destul cu subtilitățile gazetărești ! Destul cu aluziile dulcege ! La întrebări clare, vrem răspunsuri clare.

ASTA NE MAI TREBUIA

Unii au oftat ușurați : **„Gata, tovarăși, s-a dat drumul la biciclete !"** Și într-adevăr, pe străzile Capitalei au apărut, la început timizi, iar apoi din ce în ce mai siguri pe ei, bicliștii. Ce era orașul nostru încurcat, ce zăpăceală era pe bulevarde, toate sînt de domeniul trecutului. Astăzi, orașul a devenit de-a dreptul haos.

Repunerea în drepturi a bicicletei nu are efecte numai asupra bicliștilor, ci asupra întregului „organism al drumului". Automobiliști și pietoni, vatmani și conducători de cărucioare de copii simt, de pe acum, reapariția bicicletei, în centrul orașului București.

Nu am nimic cu bicliștii. Moțăie și în mine un ciclist ocolit de șansă — recunosc, dar simpla reapariție a bicliștilor în oraș nu mi se pare — ca altora — un motiv de satisfacție. Faptul că vedem biciclete pe străzi nu ne creează o stare de bună dispoziție, în măsura în care ne creează una de rea dispoziție.

Libertatea bicliștilor este primejdioasă pentru noi, toți ceilalți, pentru că este o libertate unilaterală. Într-un timp în care, datorită aglomerării urbane, numărul restricțiilor de circulație a crescut, nu știu din ce pricină o întreagă categorie de oameni este lăsată să circule fără nici un fel de obligații față de restul circulației ! Această libertate a bicliștilor devine astfel o nouă îngrădire pentru noi cei care circulăm, alături de bicicliști pe străzi.

Bicliștii circulă și pe dreapta și pe stînga, bicliștii nu semnalizează nici stînga, nici dreapta, bicliștii se opresc să tăifăsuiască în mijlocul șoselei, bicliștii sînt cam copii și fac și bancuri, bicliștii sînt protejați de însăși fragilitatea obiectului lor „zburător", bicliștii constituie astăzi, cea mai gravă problemă a circulației bucureștene...

Dacă vrem să ne vedem liniștiți de treburi, e cazul să ne decidem ce preferăm : circulația normală a tuturor sau privilegiul bicliștilor.

N-ar fi absurd dacă bicicliștii ar avea străzile lor pe care să circule ei înșiși, nestingheriți. Asa însă, în plin vacarm orășenesc, apariția bicliștilor, în loc să ne dea sentimentul reconfortant al unui nou lucru pe care-l putem face, ne dă senzația de loc imbucurătoare a unei noi încurcături.

Nu cer exmatricularea bicicliștilor, ci asigurări și în ceea ce privește viața lor și în ceea ce privește graba cu care trebuie să ne vedem de treburi. Lipsa de rigoare a bicicliștilor determină o lipsă de rigoare în general pe drumurile publice. Și asta nu numai în București, ci în toată țara, pe marile și aglomeratele șosele de azi. Cam asta ar fi „repunerea în drepturi a bicicletei" după expresia de jubilațiune a unui ziar.

Încolo, aveți salutul de luptă al unui vechi biciclist !

CABANIER

PÎNĂ LA PENSIE

Ce mi-a răspuns Marin Gurgui, cabanier la Căldărușani, la întrebarea : Ce mai faci, nea Minică ?

— Ce să fac neică ?

Acu'. cinci ani, cînd am venit aci cu Ioana, nevastămea, am vrut să și plecăm. Și-am și plecat. Am lăsat-o pe ea în Gara de Nord și eu m-am dus la centrală, să-i anunț, că nu se făcea să plec fără să-i anunț. Era și prea în dos, cabana, și nici nu era nimini. Cretеanu mi-a spus : Te duci, stai trei luni, e rău sau e bine, vii și-mi spui. M-a trecut un curent. M-am simțit foarte rușinos din partea mea, m-am întors și mi-am luat nevasta din Gara de Nord. Și fac de cinci ani lucru socotit. Iote : 26 de bărci, da' eu le repar să știți. Nu plec pînă la pensie, dac-oi avea zile. M-am obișnuit cu serviciul meu, care eu sînt și șef și subaltern, care n-așteptă să vină planul la mine să-mi spună ce să fac. Ce, aștept eu să-mi vină planul, să-mi umple el mie ghețăria ? ! Încă s-au făcut pescari din nepescari, dacă au văzut cum i-am primit, cu zîmbetul în buză. N-am așteptat să mă-mbolduească nimini. Eu, din felul cum am văzut lucrurile că au nevoie ele, am deprins îmboldirea și inițiativa. Și a fost greu, c-au fost și braconieri, iar noaptea, orișice e braconier, și orișicine, chiar dacă are carnet. După apusul soarelui, cei cu carnete și cei fără carnete, toți sînt braconieri.

Bine e că nu beau ! Că am bani pe mină... Însă, în orice caz, înainte de pensie, dau ultimii bani din salar pe biletele de tren, îmi iau nevasta și mă duc la mine în Oltenia, acasă, oricît mi-ar place mie Căldărușanii.

Adrian PAUNESCU

Din vorbă în vorbă

de Ion TUGUI

COVOARE, BĂTĂTOARE ȘI MAȘINI — iată trei surse de necazuri zilnice, și nu numai necazuri simple și trecătoare, ci adevărate coșmaruri ; numeroși descurajați din pricina acestora, ne imploră să pomenim aici insomniile lor, fără a ne lăsa contaminați de voltajul nervilor ridicat la limita de sus a răbdării. Firește, nu vom pune pe hîrtie nervii noștri, nici ai altora ; nu vom nota aici toate adresele, toate cartierele cu covoare, bătătoare și mașini care năvălesc cu o insistență alarmantă și tulburătoare ceasurile de odihnă ale locatarilor. O vorbă spune că în casa lui, omul face tot ce poftește. De aici, credem noi, și neînțelegerea dintre bătătorii de covoare și locatarii care nu bat covoare, dintre proprietarii de mașini și cei care nu posedă un astfel de vehicul...

Într-un cartier din București, de pildă, se bat covoare începînd cu orele cincisprezece, după ce în zorii zilei o duzină de mașini se întrec în a-și etala dialogul cu o dispoziție mereu încrîncenată peste somnul cel dulce de dinainte de ora de gimnastică. Ce-i de făcut ?, se întreabă pe bună dreptate numeroși cetățeni. Să ne facem programul de odihnă urmărind (a se citi : pîndind) pauzele binecuvîntate cu care ne învrednicesc atît de neritmic vecinii noștri ? Să părăsim apartamentele pentru a-i lăsa „în elementul lor" pe bătătorii de covoare la ore nepotrivite să-și facă plăcerea, și pe șoferii de dimineață cu pofta lor de zgomot, să-și suprasolicite mecanismele ? Un nou mod de viață deci, dînd prioritate covoarelor, bătătoarelor și mașinilor.

Din păcate, cele mai multe dintre scrisori sînt pur și simplu triste. Oameni care muncesc în schimbul de noapte, nu se pot odihni din pricina zeloșilor bătători de covoare, iar alții care muncesc după-amiaza, nu se pot odihni în ceasurile dimineții din pricina zelului la care își obligă mașinile posesorii lor !

Așa stînd lucrurile, ne întrebăm și noi : dacă plătim, pe bună dreptate, amendă pentru trecerea neregulamentară a străzii, dacă plătim amendă pentru parcarea în locuri neindicate, de ce să nu se pună, cu toată seriozitatea amendă pe zgomotul inutil, zgomotul eșapamentelor, iresponsabil și păgubitor, cu care ne învrednicesc posesorii de mașini parcate sub geamurile noastre ? În fine, celălalt aspect, mai ușor de elucidat, trebuie, credem noi, să facă obiectul discuțiilor în adunările locatarilor ; există, după cîte știm în fiecare cartier un program precis pentru... bătătoare și covoare ! Respectarea acestui program ar înlătura nervii ridicați la limita de sus a răbdării, și insomniile pe care ni le pricinuim noi înșine...

Am așternut pe hîrtie toate acestea cu convingerea că cei în drept ni le vor lua nu numai ca simple sugestii...

■

O DATĂ CU VARA sporesc și drumețiile, locurile cu umbră și izvoare sînt din ce în ce mai solicitate ; o duminică la iarbă verde, cu tranzistorul și cu melodia preferată, cu sacoșa cu merinde și cu sticlele de bere, și mai ales cu buna dispoziție care, după cum ne scrie un cititor al revistei, „face toți banii"...

Numeroase și felurite sînt însă obiceiurile drumeților care se opresc la umbră, într-o poiană, sau pe malul unui riu. Unul dintre aceste obiceiuri, destul de vechi și care după cum vedem se mai învechește pe zi ce trece, este acela de a scrijeli cu virful unui cuțit numele, indiferent pe ce : pe piatră, pe stîlpi, și mai ales pe copaci. Se întîmplă asta și pe nisip, din fericire însă nisipul este... mișcător și nu ține seama de imortalizările caligrafiate fie cu degetul mare de la un picior, fie cu virful pantofului. Cu arborii, vai, lucrurile se schimbă ; un savant în dendrologie spune că orice zgîrieturi pe-un arbore îl face să sufere : o suferință dublă căci suferă și omul, suferă și arborele.

Același cititor al revistei ne roagă să reproducem exact ce-a văzut domnia sa cu cîteva săptămîni în urmă într-o pădure din preajma Capitalei : pe-un copac de ți-i mai mare dragul să-l privești, stă scris cu litere de-o șchioapă, spre bună vedere, un șir de trei nume — Mitică, Didina, Gigi ; autorul scrisorii presupune că Gigi e cel mai mic, din moment ce Mitică, nepoliticos, s-a semnat înaintea Didinei. Oricum, din punctul de vedere al politeții aveți dreptate. Ce facem cu copacul ? Într-adevăr !, nu numai din circumstanță vărsăm și noi o lacrimă la rădăcina lui, repetînd cu o nesecretă mînie : Mitică, Didina, Gigi...

PE FIRUL EVENIMENTELOR

NU FIGURA ÎN MENIU

de Nicolae LUPU

Meniul era destul de apetisant : stridii, pulpă de miel, înghețată de fructe, toate însoțite de alese vinuri franțuzești și, bineînțeles, șampanie. Și totuși invitatul principal, premierul belgian Gaston Eyskens, a considerat dejunul, după experesia unor oficialități, drept „indigest". Dar nu din motive gastronomice ci politice.

În timpul vizitei la Paris, delegația belgiană a fost invitată la dejun la Elysée. Spre surprinderea oaspeților prilejul a fost folosit pentru lansarea unuia din cele mai severe avertismente la adresa partenerilor Franței din Piața comună : dacă nu renunță la insistențele pentru consacrarea unor noi instituții supranaționale, anunțata conferință la nivel înalt, inițiată de Franța, nu va mai avea loc. Un purtător de cuvînt francez a mers chiar mai departe, declarînd că ar fi greșit să se pornească de la ideea că tot ce s-a făcut pînă acum în Piața comună ar fi ireversibil. Unul din comesenii belgieni a afirmat după desert : „Am impresia că am fost pur și simplu manipulați. Ne-am trezit în fața unor luări de poziție pentru care nu eram pregătiți și nu am avut prilejul să răspundem. Așa că nu a fost vreun dialog".

Dar nici nu au așteptat un nou dejun franco-belgian. La prima ocazie, la Bruxelles, ministrul de externe belgian Pierre Harmel, a deschis la rîndul său focul : dacă ideile privind conferința la nivel înalt nu pot fi clarificate de comun acord, atunci mai bine să nu aibă loc.

Așadar, va avea loc sau nu conferința ? Greu de spus. Cert este că englezii par să sprijine mai mult linia integrațională belgiană decît cea franceză. Unei oficialități franceze care își manifesta amărăciunea față de „lipsa de recunoștință", a englezilor după sprijinul francez primit la intrarea în Piața comună, un ziarist american îi amintea următoarea butadă, născută pe malurile Senei : „Nu poți să-ți bazezi politica externă pe recunoștință...".

De fapt, mulți nu pot să vadă în poziția engleză o subită vocație integrațională ci mai degrabă o tactică pentru a torpila orice înțelegere, și a menține statu-quo-ul. Pentru că o coalizare franco-engleză ar avea mai multe șanse de succes, decît una anglo-belgiană sau cu ceilalți parteneri. Și Anglia nu vrea să încurajeze evident nici o altă hegemonie în Piața comună, în afară de a ei proprie. Rolul de factor esențial al echilibrului între grupuri nu poate displace Londrei. Rămîne de văzut dacă pînă în octombrie, cînd a fost programată conferința la nivel înalt, vor mai avea loc dejunuri indigeste în vreuna din capitalele Pieței comune.

TAINA ZIDULUI SUBMARIN DIN BAHAMAS

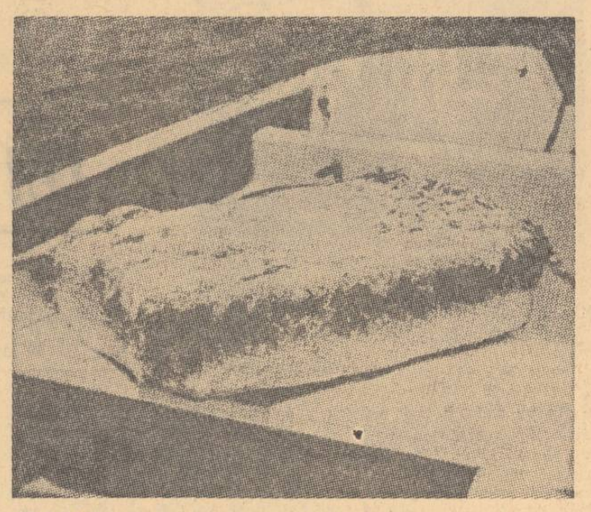

O dală de piatră extrasă din zidul submarin și adusă pe o ambarcațiune. Evident că ea reprezintă o parte independentă a construcției.

Povestea tainicului zid submarin din Bahamas a început din anul 1968. Zburînd la nord de insula Andras, pilotul Robert Brush a descoperit, îngropată în apa oceanului, o construcție stranie. Și-a adus aminte de repetatele rugăminți pe care i le făcuse dr. Valentine, custodele Muzeului de științe naturale din Miami : „Dacă observați, în regiunea Bahamasului, vreun lucru neobișnuit, care ar putea avea legături cu vestigii arheologice submarine, să mi le semnalați imediat !" Brush a ocolit de cîteva ori locul cu pricina, a făcut fotografii și le-a arătat custodelui, fost profesor paleontolog la Universitatea din Yale, în prezent pensionat.

Dr. Valentine a fost încîntat de descoperire. Obsedat de o legendă mexicană, care evocă oameni cu bărbi negre veniți dinspre est și care au plecat spre casele lor, promițînd că vor reveni, fostul profesor poleontolog este convins de existența unor vechi civilizații, încă necunoscute nouă, care ar putea avea legături cu meleagurile Americii de azi.

Pentru a obține imagini mai bune ale ciudatelor construcții semnalate de pilotul Brush, dr. Valentine s-a adresat francezului Dimitri Rebikoff, expert de reputație mondială în fotografii și explorări submarine, care lucrează în prezent în S.U.A. Imaginile noi aduse de acesta — cu ajutorul unui echipament și a unor tehnici de fotografiere elaborate chiar de el — au fost tulburătoare : **în nordul insulei Andras, la șase metri sub ocean, se găsește un imens zid, a cărui configurație permite ipoteza unei construcții de origine umană! Un zid larg de aproape patru metri, lung de circa 60 metri, o adevărată șosea submarină, din dale mari, cu forme geometrice regulate, așezate într-o succesiune care înlătură parcă posibilitatea hazardului geologic.** Cercetările ulterioare la fața locului, cu ajutorul scafandrilor, au îngăduit descoperirea și a unor coloane, două din marmură albă canelată și restul din ciment.

Ipoteza unei construcții arhitecturale a stîrnit senzație. Investigațiile cu carbonul 14 au demonstrat că **vechimea construcției este de aproximativ 5 000 de ani.** Dar, nici o civilizație cunoscută pe continentul american nu este atît de veche !

Geologul american W. Harrison, invitat la începutul anului 1971 să-și spună părerea, a fost categoric : **zidul nu a fost construit de mîna omului ! O ipoteză a lui : nave care aduceau dale de ciment s-au scufundat în regiune, permițînd naturii să desăvîrșească uimitoarea construcție.** Harrison a stat însă tot timpul pe uscat, nu a plonjat niciodată să examineze la fața locului enigmaticele arhitecturi. Articolul pe care l-a publicat in revista „Nature" a făcut senzație, spulberînd teoria lui Rebikoff.

Dar, în timp ce alte reviste reluau concluziile lui Harrison, Rebikoff a făcut o nouă descoperire. Datorită altor fotografii aeriene în regiune, cu ajutorul unor filtre polarizante, el găsește la Bimini alte aliniamente de blocuri, din care unele de dimensiuni considerabile ! **Ipoteza naufragiului unor vase cu ciment este acum exclusă, cu atît mai mult cu cît, constată Rebikoff, nicăieri nu se face mențiunea unor astfel de transporturi.**

Și încă ceva excepțional : zidurile de piatră nu ating fundul ! Din loc în loc, cei ce le cercetează, pătrund sub ele : imensele blocuri sînt clădite pe patru mari pietre aproape conice, care formează o coloană de sprijin !

Pentru a rupe o bucată din bloc — în vederea analizelor — unui scafandru profesionist i-au trebuit 40 de minute. „Niciînd nu am mai întîlnit un material atît de dur", a povestit el. (Și lucrul pe fund e primejdios ; toți cei ce fac investigații submarine în această zonă știu că, pe lîngă riscurile obișnuite muncii de scafandru, își asumă un risc în plus : rechinii). Un geolog marin care își dă doctoratul analizînd, din punct de vedere geologic, misteroasele ziduri scufundate, a făcut o experiență semnificativă. El a supus analizelor eșantioane luate din două blocuri de piatră vecine. Asemănarea straturilor sedimentare ale celor două probe ar fi fost o dovadă în sprijinul originii naturale a construcției. Analiza a arătat însă că straturile nu sînt identice !

Atunci ?

Ipoteza emisă de Rebikoff este senzațională : zidurile descoperite au făcut parte dintr-un străvechi port transatlantic, aparținînd unei civilizații îngropată azi de apele Atlanticului. Amplasamentul zidurilor ar fi în acest caz logic, ținînd seama atît de alizeele care duc din Europa spre arhipeleagul Bahamasului (Columb a ajuns și el pe una din insule, utilizînd aceste vînturi), cît și de Golfstreamul, care trece aproape de Bimini, ducînd spre coastele europene. În susținerea teoriei sale, Rebikoff susține că pe imensul platou al Bahamasului, care se află deasupra nivelului mării în urmă cu circa zece mii de ani, se putea dezvolta o civilizație cu zeci de milioane de oameni.

Pasionantul dosar al zidurilor submarine rămîne deschis, continuînd să stringă numeroase probe pro și contra. Dar, dacă fantastica ipoteză a lui Rebikoff — care pune în discuție unele date ce păreau definitive în istorie — înfruntă mulți oponenți, este tot adevărat că și ideea originii naturale a zidurilor primește dezmînțiri repetate, pe măsură ce laboratoarele moderne radiografiază conținutul blocurilor de piatră scufundate...

Ce suprprize ne vor mai oferi, oare, tainicele construcții din Bahamas ?

ÎN „ȚARA LALELELOR"

APĂRAREA MEDIULUI A CĂPĂTAT UN CARACTER ACUT

• Pe străzile orașelor „cutiile negre" trec neobservate, dar ele veghează atent zi și noapte pentru a da alarma atunci cînd aerul devine impropriu de respirat.

Țara lalelelor, dar și a celei mai cumplite poluări din Europa, Olanda aduce mărturia unei lupte pasionante pentru mediul înconjurător. Așa cum digurile apără fiecare palmă de teren smulsă mării — ceea ce reliefează tenacitatea caracterului olandez — conservarea atmosferei, apelor și solului s-a transformat într-o confruntare perpetuă în această a doua jumătate a secolului XX pentru supraviețuire... Nu densitatea populației (pe o suprafață de 34 000 km² trăiesc 13 milioane de oameni), ci concentrarea industrială și, mai ales, faptul că multe fluvii europene își încheie drumul lor lung spre mare pe teritoriul Olandei, aduce primejdia la pragul de sus. Pe străzile orașelor, „cutiile negre" trec neobservate, dar ele veghează atent zi și noapte pentru ca, atunci cînd aerul devine impropriu de respirat, să dea alarma; așa cum urletul sirenelor vestește în timp de război apropierea loviturii inamice din cer. „cutiile" trebuie să semnalizeze și, implicit, să prevină momentul critic. Atunci uzinele răspunzătoare de vicierea în cel mai înalt grad a atmosferei, își vor înceta temporar activitatea. „Am instalat un sitem de control și de combatere a poluării atmosferei unic în Europa și, după cîte știu, în lume, folosind aparate automate care înregistrează la fiecare cinci minute calitatea aerului, iar datele culese sînt transmise unui calculator electronic plasat la Institutul național pentru sănătatea publică — ne-a declarat dr. Ludvik Stuyt ministrul sănătății publice și ocrotirii mediului al Olandei În felul acesta, arăta domnia-sa în continuare, am instalat un sistem care — deși nu acoperă deocamdată întreaga suprafață a țării, ci numai regiunile în care densitatea industriilor este copleșitoare — descoperă imediat locurile unde poluarea este pe cale să ne sufoce. Urmărirea permanentă a schimbărilor produse în atmosferă, pentru a depista locurile unde poluarea avansează îngrijorător, se înscrie în regimul de prevenire. După cum vedeți, pentru noi, olandezii, problema mediului a depășit stadiul unor temeri îndepărtate și a căpătat un caracter acut; tocmai de aceea, după ultima criză de guvern, s-a creat în cadrul ministerului, care mi-a fost încredințat, un departament de specialitate cu trei direcții: aer, apă, sol".

— Ați vorbit pînă acum, domnule ministru, numai de apărarea atmosferei...

— Ceea ce nu înseamnă nici pe departe că numai atmosfera prezintă primejdii. Să nu uităm că poluarea apelor este încă mai greu de controlat. Și noi trăim la capătul marilor fluvii — Rin, Meusa. Escaut — ceea ce înseamnă că trebuie să facem față și consecințelor suferite de ape pe teritoriul vecinilor noștri. Imensul avantaj al porturilor și, în general, al facilităților de amenajare a coastelor Olandei — nu omitem nici un moment că Rotterdam este cel mai mare port din lume, nu ne scutește de dezavantajul ca poluarea apelor să ajungă la noi într-o proporție mai mare din Franța, Belgia, R.F.G., Elveția. Deoarece poluarea Rinului este cea mai avansată, am ajuns la concluzia că trebuie să întreprindem ceva rapid și am propus într-o ședință a guvernului să convocăm o conferință specială pentru a elabora măsuri antipoluante și ea se va desfășura la mijlocul lunii iulie, la nivel ministerial, cu participarea statelor riverane.

— Nu ați acționat în cadrul Pieței comune?

— Am preferat să ne adresăm celor direct interesați în speranța că vom ajunge mai lesne la un limbaj comun. De altfel, în regiunile de frontieră există deja o anumită colaborare între state vecine și acest stadiu incipient trebuie dus mai departe. Măsurile legislative sînt de competența internă a fiecărui stat, dar primejdia se abate și de dincolo de frontiere, ceea ce impune colaborarea pe plan internațional ca o necesitate absolută. Nu este de conceput la ora actuală să se poată avea o autoritate supranațională pe plan mondial și, în general, nu pot fi impuse măsuri statelor suverane care, fiecare în parte, trebuie să fie interesate în combaterea cît mai eficientă a poluării. Am preconiza, mai curînd, o colaborare între statele care își primejduiesc reciproc existența printr-un export de factori poluanți. Această colaborare ar putea îmbrăca forme bi sau plurilaterale.

— Și despre apărarea solului în Olanda ce ne puteți spune, domnule ministru?

— În general, departamentul ocrotirii mediului are un rol coordonator, deoarece legislația în vigoare pune accent pe răspunderile locale. Această orientare ne-a călăuzit și la elaborarea proiectului — aflat acum în dezbatere — care obligă municipalitățile să procedeze la arderea deșeurilor menajere; dacă în alte țări există suficient teren pentru a le îngropa, noi nu ne putem permite acest lux și, de aceea, ne gîndim cum să le distrugem fără a afecta solul, dar nici atmosfera. Studiile continuă pe acest tărîm cu febrilitate pentru ca să putem înscrie metodele ce urmează a fi folosite în viitoarea lege.

Zănel FLOREA

La Vaals, în provincia Limbourg, în Olanda, este un post de frontieră foarte aglomerat : 30 000 de vehicule în medie pe zi. Vameșii și grănicerii respirau în permanență aerul poluat, ceea ce influența asupra sănătății lor. Soluția ? Posturi de oxigen. Pentru moment, doar unul portabil. Experiența însă fiind concludentă, sistemul va fi introdus la toate posturile de frontieră ale Olandei.

ÎNGHIȚIȚI DE... PĂMÎNT

Trei ocupanți ai unei autocamionete dispar cu autovehicul cu tot, sub privirile consternate ale trecătorilor.

Orașul francez Fontenay-aux-Roses se bucură de un renume deosebit. Farmecul priveliștilor i-a adus celebritatea încă din secolul al XIX-lea, datorită marilor artiști care au ținut să imortalizeze cu penelul dărnicia naturii. De multe decenii are și o academie internațională de pictură.

Un oraș însorit, în care grădinile abundă. De fapt, un orășel de provincie cu o viață liniștită și oameni cumsecade. Dar o întîmplare stranie a întrerupt calmul unei seri obișnuite... O camionetă trecea pe șosea în fața casei cu nr. 40, din strada Boucicaut. Cei trei ocupanți ai camionetei au avut impresia că visează. Un teribil coșmar. Fără veste, pămîntul s-a deschis, și, ei, împreună cu camioneta, au fost înghițiți.

Excavația de opt metri pe cinci, avea o adîncime de patru metri. Cei trei au avut șansă. Au existat martori oculari. Aceștia au sărit în ajutor. După nespuse eforturi au reușit să-i scoată la suprafață. Din fericire, erau numai ușor răniți.

Dar acesta, nu este decît primul act al întîmplării. Prăbușirea a avut consecințe grave. A provocat ruperea canalizării de gaze. Din această pricină, a urmat o importantă scurgere de gaze. Pericolul era iminent. Dintr-o clipă în alta, o simplă scînteie putea declanșa o imensă explozie. Conștienți de pericol, oamenii au evacuat imediat toate imobilele învecinate. Dacă se întîmpla o catastrofă, cel puțin, să nu se soldeze cu victime omenești. Cîteva minute mai tîrziu, pompierii sosiți au reușit să închidă pentru moment spărturile cu ipsos, îndepărtînd riscul unei explozii.

Se înnoptase de-abinelea. La lumina proiectoarelor, terasierii Societății franceze de gaze, au început să sape o tranșee adîncă, pentru a stăvili scurgerea gazului.

Actul trei al întîmplării. În aceste împrejurări neprevăzute s-au ivit și alte... necazuri. Prăbușirea a distrus și o conductă de apă, care amenința cu inundarea. În sfîrșit, totul a fost reparat în mare viteză.

Încă nu se cunosc cauzele acestei spectaculoase, triple întîmplări. Se știe însă, că subsolul zonei este împînat cu străvechi galerii. Un martor ocular a povestit că în clipa prăbușirii a auzit un zgomot surd, foarte violent, asemănător cu un trosnet. De altfel, în această parte a străzii Boucicaut, lucrătorii găsesc adesea surpături, formate fără veste și pe care le acoperă imediat. De asemenea, fisurile în canalizarea apei sînt frecvente.

Strania întîmplare, unde cu puțină lipsă de prudență puteau pieri sute de oameni, s-a terminat într-un mod fericit...

(S-a întîmplat în luna mai, a.c. în Franța)

Întîmplări adevărate

O DRAMĂ ÎN LUMEA URANGUTANILOR

• Neobișnuita poveste de dragoste din junglă • Relatările unui martor ocular

„Am pornit la vînătoare de urangutani și șerpi mari. Ca de obicei, mă însoțea un bătrîn băștinaș, cunoscător al sufletului junglei și al animalelor — povestea un celebru vînător. Știam bine că fără el nu aveam șanse de succes. După multe căutări, împreună cu călăuza și cîțiva însoțitori am găsit un loc ideal pentru vînătoare. A început organizarea taberei, căci vînătoarea urma să dureze două luni. Mai întîi s-au instalat opt cuști, iar ceva mai departe am așezat corturile în așa fel, încît să nu fie observate de maimuțe, care altfel nu s-ar fi apropiat de cuști. Pentru a atrage pe urangutani, la intrarea în cuști am atîrnat banane, momeală irezistibilă pentru maimuțe. Printr-un mecanism simplu, în momentul atingerii bananei, ușa de la cușcă se închidea și maimuța rămînea captivă. Am așteptat cu nerăbdare dimineața și m-am grăbit să cercetez cuștile, dar dezamăgire. Șase erau pline cu maimuțe mici, fără valoare pentru noi, în a șaptea se zbătea un uriaș liliac, iar în a opta se afla un tînăr leopard, care n-am putut înțelege cum a ajuns într-o cușcă cu banane ; se știe că leopardul nu e vegetarian. În orice caz, maimuțele astea mici ne-au stricat toate planurile pentru prima noapte. Au ocupat cuștile, așa că urangutanii care au venit mai tîrziu n-au mai putut intra. Am eliberat imediat maimuțele, iar pe leopard l-am păstrat într-o cușcă lîngă corturi ca să nu tulbure apropierea maimuțelor. În ziua următoare am avut mai mult noroc. E adevărat că șapte cuști erau pustii, în schimb în a opta se afla un superb urangutan cum nu mai văzusem. Mă privea trist cu niște ochi limpezi. L-am lăsat în cușcă în timpul zilei în paza unui băiat, urmînd ca seara să-l duc în tabără și am pornit în căutarea șerpilor.

Nimeni n-a observat că femela urangutanului stătea ascunsă în apropiere. După ce ne-am îndepărtat iar băiatul a ațipit, ea a sărit în ajutorul urangutanului. Împreună au început să smulgă gratiile. Trezit de zgomot, băiatul s-a repezit să lovească femela, dar ea s-a luptat cu disperare sperînd că între timp urangutanul va reuși să fugă. Încercînd să împiedice dispariția acestuia, băiatul l-a lovit atît de nefericit, încît urangutanul a murit pe loc. Femela abia atunci s-a dezlănțuit și a început să-l muște cu atîta furie pe băiat, încît acesta s-a salvat numai strigînd după ajutor. L-am găsit leșinat și plin de sînge. Femela a dispărut în pădure. Am dus băiatul la corturi ca să-i tratăm rănile. L-am lăsat să se odihnească și ne-am întors să vedem ce e cu urangutanul. Scena pe care am văzut-o ne-a uluit. Cu o expresie de nespusă tristețe, femela ținea în brațe urangutanul m o r t. N-am vrut să-i tulburăm durerea și am pornit în pădure. Către seară, spre marea noastră surpriză, am găsit-o în aceeași poziție. Era atît de zdrobită de durere încît pentru ea nimic nu mai conta. Nici nu ne-a observat. N-a reacționat nici cînd am luat corpul urangutanului pentru a-i scoate blana. M-am gîndit să-i las ei blana. A luat-o, a mîngîiat-o și s-a culcat lîngă ea. Dimineața am găsit-o în același loc. Era moartă."

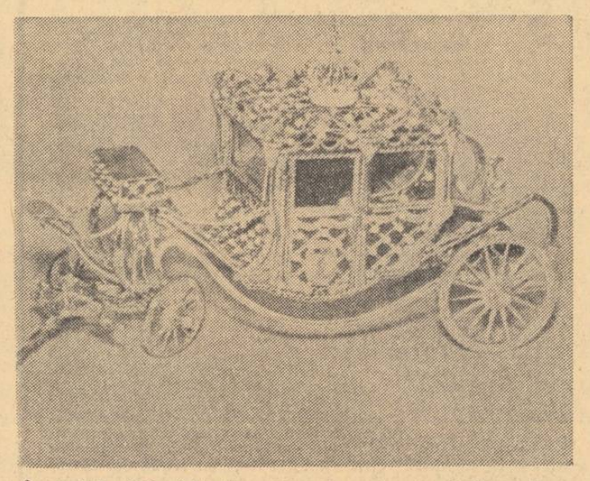

În capitala chiliană Santiago o lume imensă se îngrămădește în fața vitrinei unui bijutier. Acesta, cu numele de Gerardo Thomas Vidal a cîștigat premiul I cu o mică operă de artă, în cadrul unui concurs de bijuterie. Caleașca are o lungime de 26 cm și împreună cu coroana, vehicolul are o înălțime de 11 cm. În aurul de 18 carate sînt gravate 685 briliante albe și nenumărate turcoaze.

ACUM 200 DE MILIOANE de ani se pare că ar fi existat un „supercontinent" avînd o suprafață depășind 75 milioane de km p. Apoi, acesta s-a despărțit și diferitele sale părți au format actualele continente ale emisferei sudice. Această ipoteză a fost preconizată la începutul veacului al 20-lea. Actualmente, profesorul Ravici confirmă ipoteza, pe baza cercetărilor efectuate de geologii sovietici în Antarctica. Folosind rezultatele expedițiilor sale, Ravici arată în lucrarea sa „Enigmele din Godwana" că țărmurile Pămîntului Enderby ar fi atins în trecut litoralul tropical al Indiei

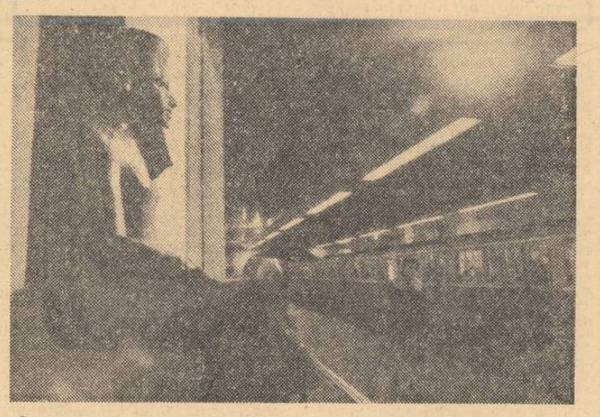

Statuia faraonului egiptean Tutankamon a fost amplasată în stațiunea Louvre a metroului parizian și este destinată mai ales să facă reclamă pentru vizitarea renumitei galerii de artă.

POLIȚIA new-yorkeză însărcinată cu lupta împotriva stupefiantelor, a găsit un milion de dolari în timpul percheziției la domiciliul unui traficant, actualmente arestat. „Comoara" era ascunsă într-un zid din curtea din fund a unei mici vile, pe care traficantul o locuia împreună cu familia sa. Acesta susținea că nu-i decît un modest brutar, cu un salariu de 200 de dolari pe săptămînă.

Întregul personal al unui restaurant recent deschis la Londra (inclusiv patronul) se distinge prin chelii lucioase. Prospectul care face reclamă noii unități arată : „Unii spun că chelia e un semn de înțelepciune. Noi nu sîntem neapărat de aceeași părere, însă vă asigurăm că în supele servite la restaurantul nostru nu veți găsi niciodată vreun fir de păr".

La o licitație care a avut loc recent la Londra a fost vîndut cel mai mare ou din lume. Păsările ce ouau astfel de ouă au dispărut de mult. Ele aveau înălțimea de 3 m. Prețul cu care s-a vîndut acest „oușor" suvenir... 2 400 de dolari.

DE PRETUTINDENI

LA NAȘTEREA fiecărui prunc, în orașul polonez Gdansc va fi plantat un puiet. Inițiativa a găsit un larg ecou, pînă acum o sută de proaspeți tați și-au exprimat dorința să marcheze astfel nașterea progeniturilor lor. Se înțelege, pe fiecare trunchi de puiet se va afla o tăbliță cu numele noului născut și data „fericitului" eveniment.

Un piton uriaș, aparținînd grădinii zoologice din Viena examinat de un grup de medici a primit un diagnostic grav : cancer la plămîni. Medicii s-au hotărît să întreprindă o intervenție chirurgicală. Operația a reușit pe deplin și pitonul a fost salvat.

Varza din fotografia de mai sus prinsă în obiectiv împreună cu cel care a cultivat-o, Antonio Santos din Newton (Australia) are înălțimea 2.44 m. Perioada ei de vegetație a fost de 18 luni.

ÎN AZERBAIDJAN s-a creat un oficiu împotriva... grindinei. Pentru început, două detașamente ocrotesc suprafețele cultivate. Tunuri speciale contra grindinei trag asupra norilor nimbocumulus — mari nori furtunoși. Astfel, s-au putut îndeparta mari pagube și s-au realizat numeroase economii.

SPIRALE

NON POSSUMUS

de Eugen BARBU

Marcel Gafton face parte din generația aceea blestemată de poeți care s-a căutat îndelung, a ezitat, s-a îndoit și a tins către ceva imposibil, generație care avea să-i numere printre componenții ei pe Tonegaru, Geo Dumitrescu, Corlaciu, Stelaru și alții mai puțin însemnați. La vremea lor erau niște contestatori, în sensul bun al cuvîntului, puși pe dărîmat edificii morale de carton, cutume ipocrite și chiar dispuși să dinamiteze societatea în care se născuseră, care și așa a fost demolată de istorie. Timpul, în ce-l privește pe Marcel Gafton a mai tocit din această pornire crudă și insolentă, el are și un aer melancolic, blînd moldovenesc, un fel de lasă-mă să te las poetic, exprimat și prin titlul acestui volum de altfel, care adună un Poem în mai multe cînturi care ar fi expresia unei recluziuni lungi de mai bine de trei decenii...

În definitiv la ce nu aderă Marcel Gafton?

Boem superior, om de cultură, posedînd o instructiune solidă, refugiat în opera altora pe care a transpus-o în etape și dispozitii exprimate prin traduceri remarcabile. Marcel Gafton mi se pare un inadaptabil la secolul nostru. Personajul liric al acestui volum refuză tot din cauza unei *inimi veterane* silite să participe la toate evenimentele care l-au privit sau nu l-au privit. El este sătul de *viața sprijinită pe spaimă* și de cordurile altora. *nădușite de crime, de statui de rusini capitonate, de lumea învadată de lindenul trădării* în care *și lacrimile sînt fardate. Inimi codoașe, înfloritorii morții arendați dau tircoale poetului* și refuzul lui e un pamflet viguros: sînt respinși *marochinierii și săpunarii care proclamă tinerime în cuptoare* în numele civilizației de tristă amintire a fascismului. Viziunea este colosală: *adevărul stă în jeg ca-n pielea goală* iar *spaima individului se întrece pentru a-și ajunge vina* (vers extraordinar!) iar un *hulpav fier ară cu moarte tuspatru zările din om* (Cîntul X). Din păcate accesorii realizări de ordin shakespearian (modelul este vădit al *Sonetelor*) i se opune în mod egal o inerție exprimată prin alte versuri terne și adesea sforăitoare: *„Nahlapi încoamă chiote / în vasele comunicante / și față plînsuri fără ochi* (ceea ce e foarte frumos) / *și dealu-i vale, tot mai vale / Un căprior alergă în riduri* etc... Aproape îți pare rău că silința pentru exprimarea sintetică, dogmatică aș zice, nu este urmărită pînă la capăt și că poetul scapă frîiele liricei și se lasă dominat de un limbaj silnic, crud, trăirist aproape, amintind un Cotruș din faza lui mai puțin bună.

Așadar ce ar fi la urma urmelor acest Poem total, mărturia de credință a unui retractil cu talent care violentează singurătatea proprie ca un neprihănit? Subiectul liric produce mari *credo-uri* solemne: *de mîinile tale visînd în mănuși văzătoare / pe drumul spre Lacu-Sărat / culori și galopuri în delta cerului tînăr / hamletizam cotidian, fără grimă, de-adevărat / cu inimile în rochie de seară / și în frac / și frumusețea ardea pe creștetul nostru / palid luceafăr / Eram utrenia ta, tu mi-erai umbra / și-mi arătai statornic dincotro ară și adapă / lumina / Un șipet purpuriu-odaia / o inimă a mea mărturisită / în care te miscai foșnind mistere"*, între aceste promisiuni și jurăminte, îndoieli și sperante *sufletul se poate strămuta*, cum spune admirabil poetul, *într-un violoncel prădat* iar *zorile pot deveni un șterpar în stare să retină chipul* celui ce se servește de el, aluzie la mituri cunoscute, dar simbolizînd altceva.

Totul ar fi perfect dacă ar exista o consecventă în stilul acestei cantate, nu lipsite de mari calități, dar ceva demonic mineză poemul. La cîntul al IV-lea, ritmul se schimbă, ne aflăm în fața unor strigături populare de genul celor practicate mai încoace de Ion Gheorghe, bineînțeles într-o versiune mai decantată și, de ce nu am spune-o: mai proprie lui Marcel Gafton: *„Nu-mă uita de piatră / nu-mă-uita din două scînduri încrucișate / nu-mă-uita cu chipiu / nu-mă-uita în capul gol / ca la paradă aliniate / cu prisos dezmățat semănate / tot vieți travestite / noroadele de nu-mă-uita..."*

Foto: Ioniță ANDRONE

CLIPA CEA TRECĂTOARE ȘI CLIPA CEA RĂMASĂ

● O după-amiază de basm ● 40 000 de fotografii... ● Cele mai fabuloase bogății ● Mai prețios decît aurul...

Se va mai fi scris desigur despre acest minunat om din Negrești, pe nume Ioniță Androne. Drumurile Oașului sînt tot mai bătute de la o vreme încoace. Și cine îl poate ocoli pe cel care duce la comoara regilor daci?

O după-amiază întreagă sub ochiul meu atît și vai, prea grăbit, de reporter, s-au perindat cele mai fabuloase bogății ale unui tînut pe care locuitorii săi îl consideră leagănul dac. Nu aur, nu vestigii istorice, nu memorie a unor răsunătoare bătălii îngropate sub genunchiul timpului. Nu. Ceva mai mult. Mai mult, pentru că, mai prețioasă decît aurul și decît vestigiile și decît amintirile războinice, este *clipa cea trecătoare* și la clipa cea trecătoare am privit, alergînd ca un minz de-a lungul istoriei.

Poate că nu este acesta numele cel mai potrivit atunci cînd vrei să vorbești despre 40 000 de fotografii, făcute în aproape 40 de ani de un om care se prezintă neceremonios: Ioniță Androne, avocat pledant la Satu Mare. Poate că mai potrivit ar fi să spui clipa cea rămasă, dar cum poți spune aceasta cînd ai în fața ochilor o foaie de hîrtie albă, pe care încerci să reînvii o după-amiază de basm și nu ai în fața ochilor chiar acea după-amiază și nu ai chiar acele fotografii care, tipărite într-o carte, ar putea ține loc de istorie a românilor? Clipa cea trecătoare deci și de aici încolo am să las creionul să-și amintească ceea ce, între vrafuri de fotografii, a putut nota singur, cel care-l ținea în mînă privind nesățios la comoara regilor daci:

„Poate ar trebui să încep cu o întîmplare care a avut loc în urmă cu 40 de ani, cînd i-am povestit tatei ce înseamnă fotografie și cînd am primit un aparat de fotografiat. Poate, cu primul film din care mi-a reușit doar un clișeu... La lumina rosie a unui felinar de grajd a fost începutul începuturilor. Din frajdă pruncie sufletul mi-a fost mișcat de simplitatea oamenilor, de acuratețea graiului lor. Cu aparatul de fotografiat am avut ocazia să fixez pe peliculă imagini impregnate de mult în memorie. Am vrut să fixez omul contemporan. Grupul de bătrîni, tipărit de Giurescu în „Istoria Românilor", sub titlul „Sfatul bătrînilor", l-am fotografiat în primăvara lui 1939 într-o stranâ de biserică, avînd senzația unui act de profanare. Atunci cînd am văzut fotografia publicată în istorja Giureștilor, în acel moment, am simțit că am făcut un lucru mare. Dacii mei au ajuns acolo unde era locul. Eu i-am considerat pe cei șapte bătrîni ai mei din fotografie ca pe șapte șefi de triburi dacice. O lecție de istorie din clasa a treia de liceu despre strămoșii noștri daci a fost pentru mine un moment hotărîtor. N-am să uit acea lecție de istorie niciodată. Eram fiul acelor eroi ai istoriei. De atunci și pînă acum am căutat ca unor adevăruri istorice să le găsesc corespondențe magistice. „Daci pe stinci" ai lui Florus sînt niște ciobani de-ai noștri".

Și aici ochii mei privesc la fotografia unui cioban sprijinit în bîtă și acoperit de o blană imensă care se contopește cu stînca, de nu mai știi dacă tot muntele e o gigantică blană de oaie ori dacă ciobanul crește de undeva, din adîncul muntelui.

Creionul aleargă mai departe, singur, pe hîrtie.

„Așa ne-au găsit alții, așa vom rămîne. Uite bătrînul ăsta cu furca și coasa e un consătean de-al meu care, văzînd că-l fotografiez, mi-a spus: „De ce îndrepți către mine scula cea nemțească?" Uite și aici, o fotografie din 15 august 1940. Într-o mulțime enormă, adunată la o sărbătoare, nu l-am văzut decît pe moșneagul acesta îmbrăcat în cel mai autentic și bătrînesc port din Țara Oașului. I-am spus „Marele preot" căci pare a fi un apropiat și de preț sfătuitor al lui Decebal..."

Și aici, dragostea ce i-o port lui Emil Botta e pusă la încercare. Nu mi-aș fi putut imagina un mare preot dac mai adevărat decît cel gîndit de el într-un film de acum cîțiva ani. Acela era însă un preot gîndit și retrăit, desigur. Acesta din fotografice e atît de adevărat, cu adevărat adevărat și poate nu e marele preot, ci marele Decebal însuși. Privesc fotografia și mă gîndesc că oasele acestui Decebal, acelui Decebal, albesc de mult în pămîntul Oașului. Ale acestuia da, ale aceluia da, dar iată altul, dintr-o fotografie care abia a apucat să se usuce, făcută la Șimbra oilor din primăvara aceasta și oasele acestuia sînt încă acoperite de mușchi și învelite de piele și mă gîndesc la clipa cea trecătoare și la clipa cea rămasă și la munții Oașului, care nu sînt altceva decît oseminte strămoșești, ale dacilor care au trecut și ale dacilor care au rămas aici de mii de ani.

Ion DRĂGĂNOIU

ECOURI

ÎN TIMPUL lungii sale convalescențe, renumitul campion mondial Valeri Brumel a scris două cărți ce au cunoscut un deosebit succes, fapt care a determinat studiourile Mosfilm să-l solicite ca scenarist pentru un film sportiv în colaborare cu tînărul dramaturg Alexandr Lapșin. Filmul se va numi „Dreptul de a sări" și, deși cuprinde în mare măsură elemente de ficțiune va avea și multe elemente autobiografice.

Cu zece ani în urmă, Galina Polskih, pe atunci studentă la Institutul de artă cinematografică din Moscova, a jucat în filmul lui Iuri Karasin „Ciinele sălbatic Dingo" și într-un metraj mediu de televiziune. Jocul actriței captiva prin spontaneitate și prospețime. Despre ea au început să vorbească presa și spectatorii. La cel de-al XVI-lea Festival al filmelor pentru copii și tineret de la Veneția, filmul a obținut premiul „Leul de aur San-Marco". De curînd a rulat noul serial de televiziune „Umbrele dispar la amiază", în care unul din roluri este deținut de Galina Polskih. Presa a dat o înaltă apreciere noii ei creații.

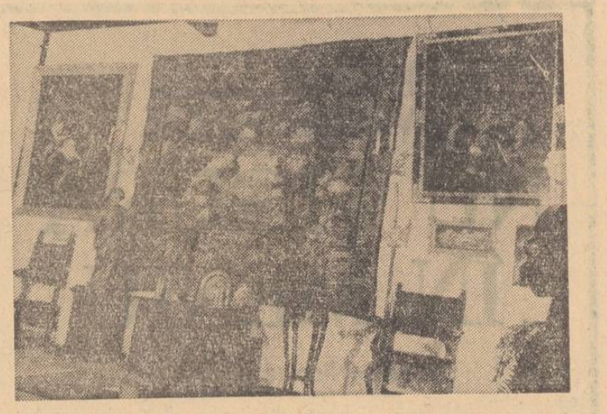

Obiectele au aici ritmurile muzicii

O COLECȚIE INEDITĂ DE ARTĂ LA CLUJ

O ziaristă de la un mare cotidian al Franței, venind să viziteze România și poposind la Cluj, a cerut să vadă, între altele și colectia de artă a prof. dr. Chiricuță Stupoare. Colectia nu figurează în nici un catalog al asezămintelor de artă. O prietenă a sa, călătorind prin țara noastră, îi furnizase informatia. „Vei găsi acolo, îi spusese ea, în rezumat, o antologie a frumosului din România". Mi s-a povestit întîmplarea și m-am pomenit la fel de surprinsă ca și cei cărora li se adresase asemenea dorință.

L-am rugat pe profesorul dr. Chiricuță să-mi ofere privilegiul de a cunoaște „muzeul său" de artă. Ce a urmărit?

— „O istorie a frmosului în țara noastră" — mi-a răspuns, invitîndu-mă într-o clădire pe lîngă care trecusem adesea fără a bănui că dincolo de acele ziduri masive, în plin centrul Clujului, se află un adevărat tezaur. Sculpturi din perioada daco-romană a Transilvaniei, mobilier și obiecte de artă feudală, icoane de lemn din secolele trecute, tapiserii, halebarde, arme feudale, brîie și podoabe din Transilvania, Muntenia și Dobrogea, stampe vechi, vase de cositor aparținînd diferitelor bresle de meseriasi ardeleni din evul mediu, colectii de lăcăte și chei feudale, ceramică — tulburătoare imagine în care privirea se rătăcește, furată incontinuu de la un punct la altul. Timpuri și preocupări diferite, exprimate în artă, păreau să-și fi dat întîlnire, căutînd acum un limbaj comun. Îl aflaserăm cum îl aflase, pe alte coordonate, cîndva un filozof: toate artele năzuiesc către conditia muzicii. Pentru că aici, în această încăpere, Liszt, în popasurile lui cluiene, cînta la pian pentru prietenii săi. Ai puternic sentimentul că pereții vibrează încă de freneticele acorduri.

Dintr-o cameră alăturată, spațioasă, „ascultă" Luchian, Tonitza, Pallady, Petrașcu, Tuculescu, Iser, Baba, Ciucurencu, Magdalena Rădulescu, Iser, Ghiață, Vînătoru alături de alți pictori, alături de graficienipoeți. O scară interioară din lemn masiv de stejar te conduce la o a treia cameră de mari dimensiuni încărcată cu arta veche, populară românească. De la icoanele pe sticlă din toate satele carpatice, la crestăturile în lemn, la ceramică, țesături și covoare țărănești, ritmurile muzicii erau schimbate.

Dar poți oare enumera măcar, și nicicum descrie, tot ceea ce un pasionat al frumosului a investit aici în atîtea forme și semnificatii neașteptate?! M-am asezat o clipă ca astfel să-mi pot opri și privirea, dar m-am speriat să știu că picioarele îmi odihnesc pe un nepretuit covor oriental, că mîna mi-era rezemată de biroul la care se redactase prima Constitutie a țării românești în secolul trecut... Undeva, de pe un perete, încercam să descifrez o hartă din anul 1584 a țărilor românești, întocmită de cartograful italian Iacobo Castaldo. Transilvania era denumită „Valahia interior". Alături, o stampă a orașului Alba Iulia din secolul XVII. Răsfoiam, fără să mi dau seama, mari capitole de istorie. În jur, vorbea arta. Arta... măsura nemiilocită a vizinii spirituale a omului.

— Ce intenționați să faceți cu această colecție de artă? I-am întrebat pe profesorul Chiricuță.

— Să o donez statului. Să fie accesibilă tuturor iubitorilor de frumos.

I-am mulțumit pentru acest gînd. „Adevărata funcție a artei — scria un cronicar al artei — este să exprime *sentimente* și să transmită *cunoaștere*".

M. CATINCA

Clepsidra

CRITICĂ ACADEMICĂ

de Constantin VIȘAN

Ședința nu mai este atît de recentă încît să cred că va mai fi consemnată în presă. Nici atît de îndepărtată încît să mă suspectez că n-am urmărit eu cu prea multă atenție și perseverență ziarele și revistele. Faptul mă intrigă. Pentrucă ordinea de zi a respectivei ședințe a fost arzătoare. S-a discutat despre limbajul criticii literare. La un ton pe care cu siguranță l-ar fi aplaudat autorul lui Cațavencu și-al lui Jupîn Dumitrache. S-a atras foarte ferm atenția împotriva pericolelor stilului neologistic, a beției de cuvinte din critica literară, împotriva caracterului sibilinic și tehnicist al unor articole. O inițiativă deosebit de valoroasă, oportună a Secției de limbă și literatură a Academiei. Referatele ținute cu acest prilej pot fi considerate jaloane ale unei adevărate Comisii de apărare a limbii române. Deși alcătuite într-un stil sobru, de comunicare științifică, toate au avut o savoare irezistibilă, un umor vitriolant. De pe vremea Tabletelor arghieziene, n-am mai ascultat o pagină mai vehementă contra celor care folosesc alandala unele cuvinte la modă cum a fost cea rostită cu o mîndrie elegantă de acad. Al. Philippide în această ședință. Sînt sigur că dacă acest pamflet pe marginea cuvîntului „Valență" întîlnit unde vrei și unde nu vrei, în accepțiuni trădînd necunoașterea sensului său, snobism și irresponsabilitate, atît din partea celor care folosesc cuvîntul cît și din partea celor care-l admit, ar fi publicat, moda „valențelor" ar intra în desuetudine. Dar diatriba profesorului Șerban Cioculescu la adresa criticilor cu pretenții de creație, a prețiozităților, a savantlîcurilor care afectează superioritatea dar nu fac decît să ascundă o gîndire obscură? Și ea ar merita să nu rămînă doar acolo, în Aula dominată de portretele lui Eminescu, Maiorescu, Ibrăileanu, Creangă și Caragiale. Chemarea acestui sagace minuitor al bisturiului critic împotriva invaziei de recenzenți necalificați din presa literară este de o mare actualitate. Un singur regret m-a stăpînit în timpul acestui festin academic organizat în apărarea limbii, a stilului, a unei exprimări clare, concise, expresive. Că citatelor incriminate nu li s-a dezvăluit paternitatea. Chiar cei mai vehemenți combatanți au dovedit o prudență nejustificată nici măcar în stilul academic, atunci cînd e vorba de acuzații atît de grave. Căci cercetătoarea științifică Florica Șuteu a vorbit de abateri frecvente de la ortografie în critica literară, despre limbajul tehnicist dar foarte puțin tehnic al criticii, de cunoștințele lingvistice foarte sărace ale criticilor, iar dr. Marin Bucur a schițat deosebit de viu „comedia criticii fals intelectuale, fals elevate, metastaza limbajului teoretizant, romanțarea fals metaforică, exuberanța irresponsabilității, mistica poetului recenzat". Dar cine? Unde? De ce atîtea menajamente? Sînt atît de puternici, de intangibili criticii sibilinici încît nu li se poate spune adevărul întreg nici în aula în care este încă atît de viu ecoul vocii lui Sadoveanu, a lui Arghezi, a lui George Călinescu?

Poate că și-n limbajul academic trebuie să mai intervină unele schimbări. Să devină mai critic, mai direct. Iar dezbaterile respective să nu aibă un caracter atît de restrîns, de discret. Mai cu seamă atunci cînd e vorba de chestiuni de limbă și stil. Cine ar rămîne indiferent la astfel de probleme? Ele ar merita o tratare mult mai largă. Publică.

Regizorul Dinu Cocea despre filmul „PARAȘUTIȘTII"

Mai interesant la acest scenariu, semnat de Mihai Opriș, Tarco și Bejancu, este faptul că aceste conflicte desfășurate în profesiune sînt determinate de structura temperamentală și afectivă a celor doi eroi, avînd mutațiii și în viața lor particulară. Așa cum se comportă comandantul cu soldatul, același comportament îl are și cu propriul său copil. De fapt, este și un film sentimental, deoarece construcția scenariului înscrie pe erou în existența lui familiară într-un moment de criză. Soția sa, interpretată de Dana Comnea, este strivită profesional de personalitatea soțului ei care-i anulează pasiunea.

VALERIA SECIU

— Ați renunțat la haiduci pentru...

— Un film contemporan, de dezbatere socială și etică.

— Încă un regizor cîștigat pentru filmul de actualitate. Experiența din filmele anterioare vă va folosi întrucîtva aici?

— Nu. Cele anterioare erau de pură ficțiune, erau la liberul-arbitru, plasate numai într-un cadru evasiistoric; acesta este plasat într-un peisaj contemporan tratînd psihologii ale oamenilor de azi. Spuneam că e o dezbatere etică deoarece pune problema raporturilor dintre conducător și subordonat.

— Demonstrînd ce?

— Că între conducător și subordonat poate și trebuie să fie un raport armonios în măsura în care există și talent și capacitatea de a conduce, de a se face înțeles și de a face, mai ales, înțeles scopul în slujba căruia acționează.

— Dar ca experiență?

— E un film în care fără să urmăresc latura spectaculoasă, aceasta reiese din dinamica interioară a psihologiei eroilor. Ei se definesc pe plan sufletesc ceea ce mi se pare mai interesant. Există un suspense al dramatismului din scenariu, care este construit astfel încît să aibă o creștere tensională către culminație.

— Spuneați mai sus că filmele anterioare erau de pură ficțiune. Acesta nu este?

— Este dacă-l raportăm la epică, dar nu și în ceea ce privește psihologia și mobilurile interioare. De fapt, tema filmului se definește în subiect într-un raport de prietenie între doi bărbați.

— Parașutiști?

— Da, ofițeri. Sînt două temperamente diametral opuse — Florin Piersic și Silviu Stănculescu reprezentînd, unul un temperament ardent, exploziv, de o mare vitalitate și putere sufletească, îndrăgostit de misiunea sa, dar care consideră că toți oamenii trebuie să fie ca el...

— Și celălalt?

— Celălalt coleg de profesie și de școală este un om mai echilibrat, cu multă forță interioară, dar aparent mai molcom.

— Dar de ce ați spus că filmul este sentimental?

— Pentru că la un moment dat eroul se îndrăgostește de o femeie, și nu de o femeie oarecare, dar de fapt este numai o impresie.

— Ce ați mai putea spune despre film acum, în ajunul începerii turnărilor?

— Vreau să fie un film în care spectatorul să recunoască ceva din propriul său univers sufletesc, moral, să fie un film în care vreau să dau satisfacție femeilor, și poate și bărbaților, dacă în forul intim se vor recunoaște.

— După cum văd, vreți să vă asigurați spectatorii de ambe sexe, de pe acum.

— Doresc ca acest film să nu-l uite publicul cînd va pleca din sală, chiar dacă nu i-a plăcut.

— Ne mai dați cîteva nume de interpreți și din echipa de filmare?

— Interpreți: Valeria Seciu, Toma Caragiu, Emanoil Petruț, Elena Buhoci; echipa este aceeași de la filmele anterioare, deci: Marcel Bogos — decoruri, Gheorghe Voicu — imaginea, Hortensia Georgescu — costume, Richard Oschanitzky — muzica.

Florica ICHIM

Cunoscuta cîntăreață de muzică ușoară, Nada, își va face debutul în cinematografie. Primul ei film „Un an de școală" va fi regizat de Franco Giraldi. Pentru debutul ei s-a făcut apel la doi actori de prestigiu: Alain Delon și Rod Steiger.

„DATURA" este una dintre operele cele mai populare ale scriitorului și dramaturgului bulgar Ghiorghi Karaslavov care va fi ecranizată de Atanas Traikov după un scenariu de Slav G. Karaslavov. Acțiunea filmului se desfășoară în anii '30 în mediul rural.

„ATÎT DE APROAPE ȘI ATÎT DE DEPARTE" este titlul noului film pe care îl realizează scriitorul și regizorul polonez Tadeusz Konwicki după un scenariu propriu, avîndu-i ca protagoniști pe: Maja Komorowska-Tyskiewicz (cunoscută publicului nostru din filmul „Viață de familie"), și Andrzej Lapicki (interpretul principal al filmului „Totul de vînzare", ce a rulat de asemenea pe ecranele noastre).

MARILU TOLO, pe care o întîlnim din ce în ce mai des în studiourile italiene, va interpreta unul din rolurile principale ale transpunerii pentru televiziune după „Orlando furioso" pe care o va regiza Luca Ronconi.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 18 IUNIE

PROGRAMUL I: 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Postmeridian. 15.00 Tenis de cîmp: România — Italia. 16.55 Finala campionatului european de fotbal. 18.50 „Potcoava de piatră". 19.20 1001 seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Bătălia pentru cristale. 20.30 Timișoara pe adresa dv... 22.25 Telejurnal. 22.35 Duminica sportivă. **PROGRAMUL II.** 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Orchestra de cameră din Paris. 20.45 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.00 Romanțe. 21.30 Din lumea științei. 21.50 Serialul „Schulmeister".

LUNI 19 IUNIE

PROGRAMUL I: 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Căminul. 18.40 Ecranul. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Țara întreagă în întrecere. 20.30 „Salut Germain". 21.10 Prim plan: Nicolae Gaidagiu. 21.40 Muzică ușoară. 22.00 24 de ore. 22.15 Baschet masculin: Europa — S.U.A. **PROGRAMUL II:** 20.00 Cupa primăverii — mini-baschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Sub cupola circului. 21.15 Romantic-Club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 20 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Căminul. 11.15 Prim plan: Nicolae Gaidagiu. 11.45 „Patru tanchiști și un cîine". 12.40 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză. 18.00 Steaua polară. 18.30 Efigii lirice. 18.50 Dinamica societății românești. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 „Ochii dragi ai bunicului" de Mihail Davidoglu. 22.00 Vedete ale muzicii ușoare. 22.10 Teleglob: Nankin. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 20.00 Filmul „Mabuse". 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.15 Telex tehnico-științific. 22.25 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 21 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Teleglob: Nankin. 9.25 Paracelsus. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Filmul „Mabuse". 12.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză. 18.00 Fotbal: Politehnica Iași — U.T.A. 19.45 1001 de seri. 20.00 Telejurnal. 20.30 Țara întreagă în întrecere. 20.50 Filmul „Marile familii". 22.20 Ornella Vanoni. 22.30 24 de ore **PROGRAMUL II:** 20.30 Portativ. 21.15 România în lume. 21.45 Muzeul de artă din Pitești. 22.00 Mușatinii.

JOI 22 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 De la Alfa la Omega. 11.00 Filmul „Marile familii". 12.30 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.20 Recital de muzică ușoară. 18.30 La volan. 18.50 Sensul acțiunii: Perfecționarea. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Retrospectivă Walt Disney. 21.50 Universitatea TV. 22.35 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 20.00 Desen animat. 20.10 Oaspeți ai Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii Române; dirijorul Paul Kletzky și violonistul Henryk Szering. 21.00 Agenda. 21.20 Emisiune de știință. 21.35 Planeta giganților. 22.25 Cărți și idei.

VINERI 23 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Universitatea TV. 9.50 Muzică populară. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Desen animat. 10.45 Sensul acțiunii: Perfecționarea. 11.10 Retrospectivă Walt Disney. 12.00 Filmul „Ali și cămila". 12.15 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17.30 Curs de limba germană. 18.00 Pentru sănătatea dv. 18.15 Satul contemporan. 19.00 Munci și zile. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Bine v-am găsit și.. după aceea? 21.00 Filmul „Bunicul automobil". 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste. **PROGRAMUL II:** 20.00 Paracelsus. 20.35 „Seara tîrziu în tipografie" de Al. Mirodan. 21.10 Agenda. 21.30 Cluburi sportive bucureștene. 21.40 Film documentar. 21.55 Cîntece și dansuri din R. P. Ungară.

SIMBĂTA 24 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Bibliotecă pentru toți. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia. 10.50 Archeta TV. 11.30 Emisiune de divertisment. 12.15 În slujba sănătății. 12.30 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.15 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.15 Teleenciclopedia. 20.55 Serialul „Schulmeister". 21.50 „Zîmbiți... vă rog!" 21.40 Telejurnal. 22.50 Box — finalele campionatelor individuale de seniori ale României. **PROGRAMUL II:** 16.30 Agenda. 16.40 Ansambluri folclorice. 17.10 Reportaj bucureștean. 17.25 „Bolero" de Ravel. 17.40 Filmul „Omul zilei".

Însemnări de spectator

„IADUL ȘI PASĂREA"

de Al. CORNESCU

„Iadul și pasărea", este o dramă ce se consumă în cei patru pereți ai unei încăperi; tematic, ea se înrudește cu unele din piesele Sidoniei Drăgușanu, dar lipsită de claritatea și de savoarea acestora. Altminteri, autorul, Ion Omescu, el însuși actor, se dovedește un bun cunoscător al misterelor care leagă scena de public și folosește suficiente rețete menite să mențină piesa la un nivel de interes constant, deși nu prea ridicat.

O mamă sculptoriță, un fiu actor, care se urăsc datorită prea marii potriviri de caracter: un alt fiu cu inima ca pîinea caldă, care-și cedează cu ușurință iubita fratelui incapabil să iubească cu adevărat; o tînără profesoară cu veleități actoricești care se căsătorește cu fratele logodnicului său, spre a-l părăsi în final; un medic care nutrește mamei o dragoste neimpărtășită și o tînără abandonată — iată personajele conflictului dramatic, conflict care urmărește tratarea unei probleme etice, ceea ce face cu destul de puțină limpezime.

Cum spuneam, loviturile de teatru nu lipsesc, loviturî cam fără reverberație; prin aer plutește chiar ideea unei sinuciderî care, însă, nu se produce și piesa se isprăvește, cei trei oameni cu sentimente firești părăsind scena, pe care rămîn doar cei incapabili de iubire — mama sculptoriță și fiul actor, dăruiți numai dragostei pentru arta lor.

Personajele sînt construite linear; spectatorul presimte mereu cum va evolua fiecare dintre eroi; surprize prea multe nu se produc — misiune grea, deci, pentru interpreți. Care, sub conducerea regizorului Alexandru Finți, fac, în general, onorurile casei — Teatrul Național — cu multă seriozitate și dăruire. Mă refer, în mod deosebit, la Irina Răchițeanu, la Ilinca Tomoroveanu și la Ovidiu Moldovan, și mai puțin la George Motoi oarecum crispat și jucînd „pe voce" la acest prim contact cu națiunalul bucureștean, sau la Virgil Popovici, o apariție interesantă la început, care scade mereu pe măsură ce acțiunea se consumă fără a-i da posibilitatea afirmării personajului său. Rodica Mandache, în tînăra abandonată, aduce cu sine singurul moment amuzant al spectacolului, moment epuizat, din păcate, pe la începutul actului.

UN COSTUM CU... ÎNCĂLZIRE CENTRALĂ

La recentul congres internațional de oceanologie 1972 și la expoziția de la Brighton a fost prezentat un costum încălzit care se poate purta sub o haină uscată. Costumul este prevăzut cu o serie de conductori. Materialul de bază este fibra sintetică. Un curent electric trece prin conductori, realizînd o temperatură uniformă pe toată suprafața costumului. Este pentru prima dată în lume cînd este prezentată o asemenea îmbrăcăminte de către firma engleză Siebe Gorman.

TEHNICĂ

„NU VREAU SĂ AM DOAR UN BREVET ÎN BUZUNAR. VREAU SĂ SE VADĂ CĂ IDEEA PE CARE AM AVUT-O, FOLOSEȘTE“

Un dispozitiv cu dublu efect pentru impermeabilizarea puțurilor, o invenție de o deosebită importanță. O instalație automată pentru manevrarea vagonetelor la puțul de extracție aduce economii, pentru un singur circuit, de 700 000 de lei. Dar sînt 3 sau 5 circuite într-un singur puț. Iată doar două din numeroasele invenții ale minerilor.

— Noi sîntem mineri. Activitatea noastră de investigare se duce în zona reducerii prețului de cost, a îmbunătățirii tehnologiilor, a modernizării...

Este o replică la o carte de vizită semnată ing. ȘTEFAN NEDELEA. IPROMIN (Institutul de proiectări miniere).

— Sînteți inventator.

— Da, am o invenție brevetată încă în 1968. Nici nu știți cît de fericit am fost cînd am primit insigna de inventator. Nu este o insignă oarecare. Era vorba de un tampon de cuplu autonom.

— A fost aplicată ?

— Nu. Dar pot să vă asigur că concepția este bună. Mai bună decît cea mai bună cuplă automată străină folosită la noi.

— Și ultima invenție ?

— Brevetată în 1971. Este un aparat mecanic pe care geologii îl caută de foarte multă vreme. Apoi o inovație trecută în două proiecte care face ca timpul de execuție să fie mult mai scurt și costul e redus la jumătate, față de metoda clasică folosită astăzi. Apoi o mașină de curățat galerii, o altă instalație automată pentru manevrarea vagonetelor la puțul de extracție.

— Lista nu e de loc mică.

— Să știți că noi am putea într-adevăr să simplificăm investiția și să reducem cheltuielile.

— De ce aveți nevoie ca să faceți ceea ce puteți face ?

— De ceea ce spunea secretarul general al partidului, la Conferința pe țară a inginerilor și tehnicienilor ; „este necesar să se acorde mai multă încredere inginerilor, oamenilor de știință din țara noastră, gîndirii tehnice românești în soluționarea problemelor impuse de dezvoltarea producției industriale și agricole“. Am format aici în Institut un colectiv. Oameni pasionați, cu adevărat dăruiți noului, progresului, plini de îndrăzneală. Îi am alături de mine pe Corin Suditu, șef de atelier, pe Petrică Gheorghiu, inginer șef export, pe ing. principal Ioan Studeny, pe Valeria Codrișan, tehnician, pe inginerul principal Marieta Iliescu, pe Elena Dancu, tehnician. Îmi doresc să-i văd pe fiecare dintre ei, avînd certificatul de invenție. Să știe că au realizat ceva în viață. E plăcut să-i auzi pe cei din jur întrebîndu-te : „ce idei noi mai ai ?“ Sau văzîndu-ne discutînd, să întrebe, în glumă, dar cu admirație : „ei, voi ce mai puneți la cale ?“. Te simți altfel. Sîntem orgolioși. Poate mai orgolioși decît bănuiți. Pentru că, uite, nu vreau să am doar un brevet în buzunar. Vreau să se aplice. Vreau să văd că ideea pe care am avut-o folosește. Aduce economii. E un progres.

— Sînteți supărat, mi se pare.

— Supărat e puțin spus. Da. Împotriva birocrației, a închistării, a conservatorismului unora, pe care-l manifestă conștient sau inconștient. De altfel dorința de a-ți vedea ideea în lucru e firească. Și colegii din Institut, aflînd de o invenție sau inovație, te întreabă : cînd se aplică ? Bineînțeles, te întreabă și „ai luat banii ?“ Dar să știți, deși nu ne este deloc indiferentă recompensa materială, e un stimulent, da, dar noi nu lucrăm pentru bani. În colectiv nu sînt oameni care lucrează pentru bani. Aplicarea, generalizarea unei idei, faptul că cuiva i-a folosit, e un stimulent moral fantastic. Uite, de pildă, am realizat un dispozitiv cu dublu efect pentru impermeabilizarea puturilor. A fost acceptat și de întreprindere. Aceeași pentru care am făcut și prima invenție din 1968. Dar nu s-a aplicat.

— E importantă impermeabilizarea ?

— Cum să nu ! Foarte mult deranjează apa. Toată echiparea puțurilor e din fierărie și apa aduce mari prejudicii. Rugină, nămol... Faptul că a fost acceptată ideea noastră, dispozitivul, poate demonstra că întreprinderea a înțeles.

— Dar n-o aplică... Așa că nu prea... a înțeles.

— Ideea le e clară dar ca s-o pună în practică... amînă, amînă. Și e păcat. Trebuie dusă o luptă strașnică împotriva rutinei și conservatorismului, a practicilor și metodelor de muncă perimate care se mai întîlnesc în unele întreprinderi. Și faptul că așa s-a întîmplat de cînd lumea și așa se întîmplă în toate țările lumii cu noul, nu ne poate consola. De aici și supărarea noastră pentru cei ce se opun tehnicii noi, pentru cei ce tergiversează „inventînd“ tot felul de piedici, de obiecții birocratice. Uite, să vă dau un exemplu. Știți ce economie aduce numai pentru un singur circuit la un puț de extracție, instalația noastră automată pentru manevra vagonetelor la puț? 700 000 lei. Dacă puțul are 3 sau 5 circuite, faceți înmulțirea, iar dacă s-ar generaliza în toate exploatările noastre, cred că este o economie care merită toată atenția.

Catinca MUSCAN

FIZICA ATOMICĂ ÎN LUPTA CONTRA CANCERULUI

O descoperire care face senzație în lumea medicinii angrenată în lupta împotriva cancerului, aparține atomiștilor. O nouă armă împotriva tumorilor maligne și a unor cancere s-a născut în urma unor cercetări ce aveau inițial (și în continuare) un alt scop. Atomiștii, specialiști în acceleratoare de particole căutau, de cincisprezece ani de altfel, să comunice unor nuclee atomice energia pe care o au în radiația cosmică. Dar lucrările prealabile asupra caracteristicilor acestor fascicole intense au dus la descoperirea acțiunii lor biologice, într-adevăr surprinzătoare. Nucleii de azot, de șapte ori ionizați, avînd o energie de 7,4 GeV (la Centrala de la Princeton) și 36 GeV (la cea de la Berkeley) pătrund direct în țesuturi, la o profunzime care poate varia între 6 și 12 cm, în funcție de energie, și nu-și pierd energia prin ionizare (deci distrugerea țesuturilor) decît pe un parcurs extrem de redus : doar de cîțiva milimetri. Această caracteristică oferă un instrument specific pentru iradierea destructivă în profunzime a țesuturilor bolnave. Nucleii de azot se dovedesc de o eficacitate cu mult mai mare chiar decît mezonii pi, deja considerați de mare eficiență sau razele gama ale cobaltului 60.

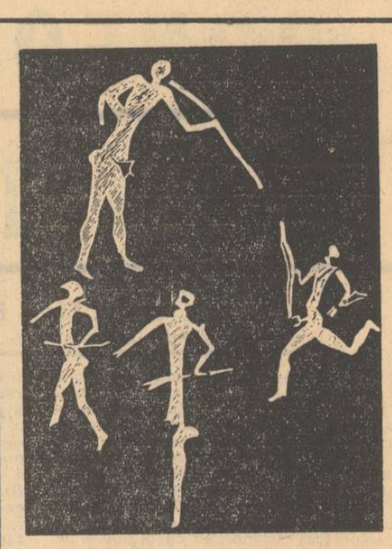

AU FOST DESCOPERITE NOI PICTURI RUPESTRE

Africa continuă să fie continentul marilor surprize pentru arheologi, dar nu mai puțin impresionant din punct de vedere al emoției artistice în apropierea frontierei Mozambicului, în Rodesia, François Balsan a descoperit adevărate muzee de artă. Artiștii — probabil boșimani — vor fi avut, ca marii maeștri ai picturii, perioade roz, albe, portocalii. Pe pereții de granit ai unei caverne, siluete roșii de vînători alergînd cu arcul în mînă sau pregătind săgeata se învecinează cu alte scene în alb. Numeroase personaje, mai departe, sînt imortalizate într-o viziune... portocalie (cu limonită). Unul dintre aceste personaje te obligă să urci peretele unei faleze pînă la un fel de terasă, ca s-o poți admira. Într-un alt loc, un vas pictat ar atrage invidia contemporanilor nu numai prin măestria cu care e făcut dar prin faptul că a fost scobit într-un nod de accacia, un lemn extrem de dur și care, practic, nu putrezește niciodată. Vasul mai era încă plin cu o pastă albă. La analiză s-a dovedit a fi carbonat de calciu. Un alt „minimuzeu“ aflat pe teritoriile cunoscute sub numele de „Lone Star Ranch“ oferă privirii desene. S-ar părea că artiștii — cînd vor fi fost, data nu a putut fi încă stabilită — au fost captivați de frumusețea arborilor centenari ai unei păduri vecine. Desenele par să-i evoce ca într-un vis.

PEDAGOGIE

JUCĂRIILE — „BANC DE PROBĂ“ PENTRU MARILE INVENȚII ?

Cînd adulții încă nu concepeau că un obiect mai greu decît aerul poate zbura, se realiza aceasta în lumea jucăriilor. Micile automate ale lui Vaucanson „povesteau“ copiilor despre cibernetica de mai tîrziu. În mîinile celor mici, „machetele“ au prefigurat adesea marile invenții pe care se bazează civilizația noastră. Morala ? Forța culturală și pedagogică a jucăriei.

Pare ciudată alăturarea : lumea jucăriilor și marea știință. Și totuși, există o legătură, un factor comun. Ne referim la imaginația bogată și la pasiunea cunoașterii. Unii pionieri ai aviației mărturiseau că tulburătoarele și minunatele emoții, marile bucurii avute în copilărie cînd înălțau zmeul pe cîmp i-au făcut ca mai tîrziu să conceapă și apoi să construiască avioane adevărate. Gîndul zborului, imposibilul salt al omului în văzduh, fantezia absurdă a unor copii, avea să se transforme încet în posibil, în real, în palpabil.

Copiii se jucau prefigurînd viitorul. Cei care creau (și creează) jucării sînt chemați să ia parte la competiția, de loc ușoară, a imaginației. De aici decurg succesele și insuccesele constructorilor adulți. Să vorbim de succese. Un belgian, Plateau, a experimentat și apoi a realizat pentru copii, o jucărie, bazîndu-se pe efectele persistenței retiniene. Era phenakistiscopul. Anul 1830. E un „aparat“ compus dintr-un disc crenelat pe care era reprezentat un om sau un animal, ale cărui mișcări se descompuneau în 12 atitudini. Pus în rotație, desenele se reflectau repede în oglindă, prin creneluri, dînd iluzia animației și mișcării. Cinematograful se născuse, dar cei mari nu știau. Nici măcar nu bănuiau asta. Da, sigur, jucăria lui Plateau a fost de multe ori perfecționată, rebotezată, reconceputâ ș.a.m.d.

Se povestește de asemenea că Antoine van Leeuwenboek, din Delft, se jucase pur și simplu — deși depășise cu mult vîrsta copilăriei dar curiozitatea și imaginația lui nu erau de loc tocite — cînd a fabricat un microscop, primul din lume, pentru a privi o picătură de apă. Era în 1676. Dar roboții, modernii roboți ? În lucrările sale despre cibernetică, prof. univ. Ed. Nicolau dedică cîte un capitol preistoriei lor. Mecanicul Archytas ar fi făcut, în sec. al IV î.e.n. o pasăre de lemn ce putea să zboare. Vaucanson, în sec. 18, o mulțime de automate-jucării, între care un flautist și o rață mecanică. Exemplele sînt nenumărate.

Jack Remise, într-un articol din „Science et Vie“, aduce lumea jucăriilor în paginile științei. Inginerii marinei moderne, spune el între altele, ar fi surprinși desigur dacă li s-ar spune că primele vapoare cu reacție au circulat în băițele copiilor din timpul lui Feydeau ; adevărul e că vaporașele înaintau datorită forței de reacție a aerului cald produs de o lampă cu alcool, o luminare sau un comprimat Meta. Leonardo da Vinci a inventat și experimentat — ca să se distreze doar — o parașută și baloane din „peliculă“ de ceară. Le înălța, umplindu-le cu aer cald. Jucăriile lui prefigurau elicopterul de astăzi (nu ne referim aici la desenele lui tehnice, celebre, realizate și experimentate în urmă cu cîțiva ani în Anglia, ci la jocuri). Și tot în acest context, Remise afirmă că în timp ce în lumea adulților era momentul triumfului a acelui „poate zbura dacă e mai ușor ca aerul“, în cea a jucăriilor se experimenta „zborul mașinilor mai grele ca aerul“. Se pare că cei maturi, lucrînd pentru copii, reușeau să-l înfrunte cu mult succes pe „nu se poate așa ceva“, reușeau cu alte cuvinte să nu se teamă de ironia teoreticienilor. În universul copiilor, ipotezele se puneau în lucru cu toată îndrăzneala. Și cum sîntem din nou, firesc, la capitolul zborului, să amintim — amintește și Remise — că rachetele chinezești de acum 30 de secole sînt străbunii rachetelor cosmice Saturn Și că tot o jucărie milenară și tot din China — zmeul — a determinat peste vreme și loc cel puțin două invenții — aeroplanul și paraatrăznetul (recitiți experiența lui Benjamin Franklin).

Mulți maturi, mulți specialiști vor spune că această alăturare : joc — jucării — invenții, poate fi privită doar ca... un amuzament. O speculație ieftină, vor exclama poate alții cu duritate. Și totuși, sperăm că asupra unui punct toată lumea ar putea fi de acord : jucăria poate, trebuie și a fost nu o dată „mai mult decît o jucărie“. Un instrument de educație a inventivității. Și a logicii. Ar trebui să ne gîndim că, de pildă, statistica matematică se poate învăța cu o nesfîrșită plăcere la vîrsta a.b.c.-ului, oferind un anume joc de cuburi colorate. De exemplu. Dar exemplele sînt practic infinite cum infinită este imaginația copiilor.

RADIOGRAFII ÎN CULORI

O precizare de la început. La ora actuală încă nu se poate vorbi de o adevărată radiografie în culori. Aceasta nu înseamnă însă că nu se obțin radiografii colorate. Nu e contradictoriu. Ne referim la faptul că se folosesc astăzi diferite procedee pentru a colora și astfel a face să apară cu mai multă... claritate detaliile pe care imaginea în alb-negru le ascunde intrucîtva. Recent, un nou procedeu a fost pus la punct de Institutul Național de Sănătate din Statele Unite. El constă în convertirea umbrelor gri în diferite culori, acestea variind în funcție de intensitatea griurilor. Interpretarea unei astfel de radiografii — afirmă specialiștii Institutului — este mult ușurată.

O fisură în diagonală. Nici o explicație nu stătea în picioare.

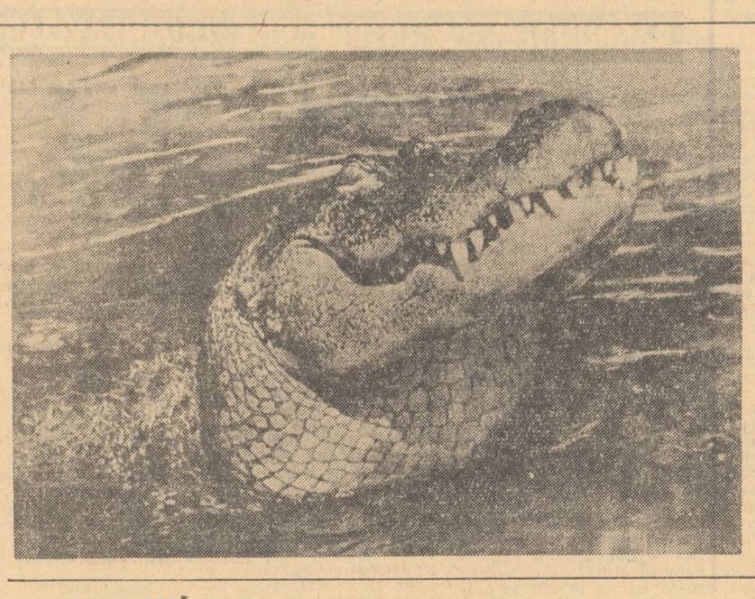

40 DE ANI DE OBSERVAȚII ÎN GRĂDINILE ZOOLOGICE

Observațiile medicilor veterinari făcute asupra animalelor din grădina zoologică oferă un interesant material de reflecție pentru medicina umană. De pildă, concluziile la care au ajuns doi profesori americani de patologie comparată după 40 de ani de observații. Ei afirmă că scleroza arterelor este dată nu atît sau nu în mai mare măsură de îmbătrînire sau în funcție de regimul alimentar adoptat cît de „tensiunile sociale“ și dificultățile, „relațiilor între indivizi“ în cuștile suprapopulate. Paradoxal, la prima vedere, dar izolarea provoacă aceleași efecte. Aceste condiții provoacă un dezechilibru în secreția hormonală a glandelor adrenale, care compensează în mod normal efectele tensiunilor psihologice în organism. Mai mult de 11 000 de autopsii de păsări și mamifere au demonstrat : captivitatea nu influențează la fel toate speciile. Printre cele mai vulnerabile în ce privește ateroscleroza captivității sînt cangurii. Cele mai puțin susceptibile sînt veverițele. Păsările mari — fazanii, lebedele, berzele, papagalii, vulturii... suferă mai mult decît păsările mici, care au altă „concepție“ despre „spațiu“.

„POLUL NORD-21“ PLUTEȘTE...

O nouă stație plutitoare sovietică a fost instalată la 1 mai în centrul Arcticii. E „Polul Nord 21“, instalată pe o insulă de gheață la 16 km pătrați, la nord-est de insulele Vranghel.

...ÎN TIMP CE „MAKREL“ PESCUIEȘTE

„Makrel“ este ultimul născut al industriei de submarine sovietice, gîndit să poată cerceta și localiza bancurile de pești, aglomerările de alge etc. Cîntărește mai puțin de o tonă și se „mișcă“ cu ușurință independent pînă la o adîncime de 40 de metri. Pînă la locul pescuitului călătorește însă la bordul diferitelor vase.

TERRA E... IN CREȘTERE!

Prof. Ciril Florenski de la Institutul de geochimie și chimie analitică al Academiei de Științe din U.R.S.S. e categoric : masa Terrei s-a mărit cu 1% în ultimii 500 de milioane de ani. Savantul sovietic nu a omis nimic în calculele sale. A măsurat, în diferite puncte de pe Terra, cantitățile de praf meteoritic și meteoric ce se abat în fiecare an. A ținut seama și de diferitele pierderi suferite prin difuzia în atmosferă. Dar bilanțul masei este pozitiv.

FIZICĂ

„FANTOMELE“ DIN SUBSOLUL UNUI ZGÎRIE-NORI

Nevăzuți, necunoscuți, autorii „atacului“ împotriva unui imobil din Ottawa pun în dificultate specialiștii. O pasionantă urmărire. Prinși, demascați, „agresorii“ se dovedesc a fi minuscule bacterii. Ele atacau șisturile negre, înmulțindu-se cu o viteză de o generație la fiecare șapte ore ! Verdictul ? Bacteriile sînt obligate să se hrănească cu supă cu potasiu.

La intersecția străzilor Albert și O'Connor, din Ottawa se înalță încă din 1929 o clădire impunătoare. E „Central“ al societății Bell. Telefoanele. În anul 1962 i se adaugă alături o clădire cu trei etaje. Curînd însă se petrece aici ceva ciudat. Dalele de la subsol încep să se umfle, să se ridice într-o asemenea măsură încît materialul telefonic a trebuit de cîteva ori reașezat. Dar lucrurile nu rămîn... pe loc. Compania Bell convoacă specialiștii. Studiile topografice arată că în ultimii trei ani, nivelul solului a crescut cu 5,20 cm. Și continuă să crească. Din ce cauză ? Nimeni nu poate răspunde. Consiliul Național Canadian este informat. Vor trebui să se ia măsuri. Împotriva cui însă ? Secția „clădiri“ a Consiliului apelează la secția „geotehnică“. Geologii cunosc bine terenul. Ottawa este un oraș construit pe un sol de șisturi negre conținînd pirite de un tip bine cunoscut sub numele „Billins formation“, după celebrul bazin minier de la Billings, în Montana. Da, clădirea se ridică pe o falie. Se va replica însă : dar asta nu explică fenomenul întîmplat. Între timp, plafonul etajului superior este amenințat să se dărîme. Inexplicabilul „autor“ își continua opera în subsol.

Pe terenul din apropiere urmează să se construiască un nou bloc. Pentru aceasta este cercetat solul și mineralogii observă că în șisturile negre se află o substanță de culoare galben-ocru. Mineralogii determină substanța : jarosită. Dar s-ar putea ca ea să fie de „origine biologică“. Problema se complică. Cineva își amintește că un fenomen asemănător a dat bătaie de cap geologilor prin anii 1950. La minele de uraniu de la Elliot Lake, în Ontario, bacteriile „lucrau“ cu hărnicie. Geologii care studiaseră atunci problema sînt chemați în consult. Se face un foraj de exploatare prelevîndu-se un eșantion de rocă de sub edificiul imobilului Bell, din punctul cel mai critic. Sînt șisturi negre... sănătoase. Numai că pe partea superioară, ultimii 75 cm, masa rocii prezintă o difuzie conținînd cristale de ghips și jarosită galbenă. Și, insfîrșit, mecanismul e descifrat. Pirita era oxidată de bacterii. Sînt bacterii din grupul ferro-bacillus-theobacillus. Pirita se transforma în sulfat de fier, care dădea la rîndul său acid sulfuric, care reacționa cu calcitul din șist pentru a da ghipsul. Pe scurt, sistul era disociat în rocă. Așadar minusculele bacterii făceau să se clatine un zgîrie nor ! Ce favoriza însă proliferarea bacteriilor ? În primul rînd, s-a răspuns : prezența aerului. Cînd roca se fractura, aerul pătrundea înăuntru, determinînd proliferarea bacteriană în profunzime. Dar factorul important era altul : creșterea temperaturii. Evident, imobilul era prevăzut cu încălzire. În condiții extrem de propice pentru bacterii — întuneric, căldură, aerație, atmosferă acidă, — înmulțirea se făcea rapid. La fiecare șapte ore, o nouă generație de bacterii.

A explica un fenomen este foarte important, dar nu suficient. Trebuia găsită și soluția practică. Inamicul minuscul dar atît de periculos trebuia nimicit. Cum ? Cu un produs toxic ? Oriunde în altă parte decît într-o zonă locuită, în oraș, ar fi fost o soluție. S-a ales altă cale. Bacteriile să fie înecate. Și cum doar acest simplu lucru pe ele nu le-ar fi speriat — doar în laboratoare se fac culturi de bacterii, provocîndu-le înmulțirea în diferite „bulioane“ — s-a recurs la o „supă“ cu mici cantități de potasiu.

S-a pompat deci o pînză treatică, al cărui nivel a fost reglat automat ca și cantitatea de potasiu adăugată. Astăzi se pare că proliferarea bacteriană a fost oprită !

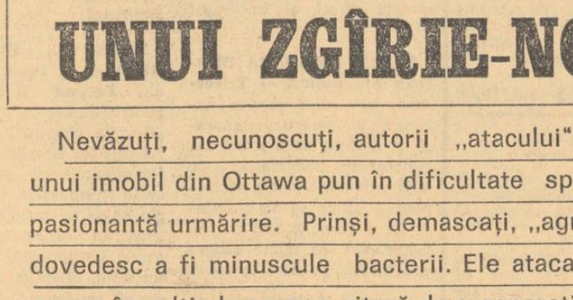

„Urme“ la microscopul electronic cu baleiaj (bacterii provenite din șistul alterat).

TREN CU... ARIPI

Oamenii de știință sovietici lucrează la proiectul unui tren cu aripă stabilizatoare. Vehiculul va circula pe o singură șină. Grosimea pernei de aer de sub tren va fi atît de mică încît va fi vorba, de fapt, nu de o pernă ci de ungerea șinei cu aer. Ca oază de calcul pentru noul tren se iau viteza de 600 km/h, capacitatea 180 pasageri, greutatea inițială 40 tone. După părerea specialiștilor, cheltuielile pentru construirea unui astfel de monorai pe distanța Moscova-Leningrad s-ar amortiza în trei ani.

CONFORTUL ȘI SĂNĂTATEA FEMEII

de dr. Elena BARNEA

cercetător științific la Institutul de igienă și sănătate publică

Munca în gospodărie a femeii de astăzi nu se poate compara cu cea din trecut. Mare parte din efortul fizic a fost înlocuit cu lucrul efectuat de mașină : aspiratorul pentru praf, mașini de spălat rufe și vase, perie electrică de frecat parchetul, robotul de bucătărie și multe alte utilaje gospodărești semiautomatizate. Dacă la acestea adăugăm confortul pe care îl aduce încălzirea centrală, apa curentă, urcarea etajelor cu liftul, parcurgerea drumurilor cu mijloace de transport și ținem seama și de alimentația de multe ori suprădozată la unele femei, descoperim că **principalele cauze ale depășirii greutății corporale și a unor frecvente îmbolnăviri sînt legate de mijloacele de trai cele mai avansate.** Ateroscleroza și hipertensiunea, boala coronariană, hemoragia cerebrală și alte boli ca : deformații ale coloanei vertebrale, diabetul, afecțiunile digestive, infecțiile renale și genitale, nevrozele au frecvent o incidență mai mare la acele persoane care nu fac mișcare fizică suficientă și mai ales ordonată.

Desigur, nu negăm imensele binefaceri pe care le aduce omului și, în special, femeii — solicitată și de munca în gospodărie — realizările tehnice care-i ușurează viața. Noi, femeile, trebuie să fim însă conștiente de unele riscuri ale excesului de confort pentru sănătate.

Confortul trebuie să ne creeze condiții optime pentru viață dar să nu ne transforme în persoane sedentare, extrem de sensibile la factorii termici și lipsite de orice rezistență la efort. Astăzi, cînd și în fabrici munca a fost mecanizată și automatizată aceste riscuri au crescut. Pentru a păstra forța organismului, confortul pe care ni-l oferă civilizația trebuie completat neapărat cu mișcarea. **Organismul se cere călit prin factorii naturali de mediu.**

La femeile care susțin în mod sistematic un efort fizic bine dozat, aparatul locomotor format din oase, mușchi, ligamente se menține armonios și puternic pînă la vîrste înaintate, ceea ce le ajută să-și prelungească tinerețea. Comparînd două femei de aceeași vîrstă una cu viața sedentară, iar alta obișnuită cu mișcarea, se constată că prima pare mult mai bătrînă. Această impresie este dată de mișcările greoaie ale corpului ei care, lipsit de exerciții fizic, prezintă mușchii atrofiați, moi și articulațiile rigide. Țesutul elastic al articulațiilor își pierde funcționalitatea, ligamentele mușchilor se scurtează, spațiile intraarticulare sînt micșorate și în consecință, mișcările membrelor și coloanei vertebrale încep să fie limitate și nesigure. Exact opus, o femeie obișnuită cu activitatea fizică are o ținută dreaptă, mersul elastic și neobosit, mișcările suple și rapide.

Inima, care este și ea un mușchi, neantrenată prin exercițiul fizic nu-și dezvoltă forța și la cel mai mic efort începe să palpite, alarmînd multe femei care consultă medicul, considerîndu-se deja cardiace. Numai exercițiile fizice au calitatea de a antrena și acest mușchi, cel mai nobil al corpului omenesc, de a-l pregăti pentru orice solicitare fără a-și accelera alarmant bătăile.

Tot atît de importantă este acțiunea mișcării asupra menținerii elasticității vaselor de sînge, funcției aparatului digestiv, respirator, a sistemului nervos și reglării proceselor metabolice. Mișcarea consumă caloriile în exces, grăsimile, ajutînd la menținerea unei greutăți corporale ideale pentru sănătate și frumusețe.

Toate aceste motive explică necesitatea folosirii tuturor posibilităților pentru a practica exerciții fizice. **Nu considerați că anumite mișcări pe care totuși uneori trebuie să le depuneți în activitatea dumneavoastră din gospodărie sînt suficiente. Acestea cer de obicei, o poziție incorectă a corpului, o poziție nefiziologică, cu solicitare inegală a musculaturii și articulațiilor, avînd drept urmare obosirea acestora, permanentizarea unor ținute vicioase sau dezvoltarea inegală a corpului. Nu trebuie uitat și că exercițiile fizice au un efect foarte bun numai dacă sînt executate cu alternări de mișcări respiratorii ample, în aer liber sau cu geamul deschis. Ideală este combinarea lor cu călirea organismului prin supunerea acțiunii stimulatoare a aerului, apei, soarelui.** Călirea prin factorii fizici de mediu determină creșterea rezistenței organismului în general și ușurează procesul său de adaptare la schimbările de vreme sezoniere și zilnice.

Sîntem în plin sezon călduros, ceea ce asigură toate condițiile pentru a practica această îmbinare fericită dintre sport și acțiunea pozitivă a factorilor naturali de mediu.

Începeți cu exercițiile de gimnastică dimineața la sculare, folosindu-vă de programul de radio. **Aceste exerciții contribuie la combaterea stazei sanghine din timpul nopții, „încălzesc musculatura", sporesc sîngele și oxigenul din țesuturi, împrospătează tot organismul. Asociați gimnasticii de dimineață cîteva minute de băi de aer și un dus la temperatura camerei urmat de frecționarea cu un prosop aspru și automasajul membrelor și gîtului. Dacă nu aveți ocazia să practicați înotul, mersul pe bicicletă, diverse forme de atletism (alergături, sărituri, ridicarea și aruncarea de greutăți) faceți zilnic o plimbare, fie dimineața, fie seara de cel puțin 3-4 km. Numai aceasta ar echivala după unii oameni de știință cu 8—10 ani de viață în plus, cu condiția să fie efectuată zilnic, cu mersul liniștit și fără preocupări mintale obositoare.**

Sfîrșitul săptămînii este un prilej atît pentru dumneavoastră femeile cît și pentru toată familia (de altfel, recomandările făcute sînt valabile pentru ambele sexe și indiferent de vîrstă) **de a evada undeva în natură** (parcuri, grădini, străndurі, păduri) **și a beneficia din plin de mișcare și de factorii naturali de mediu.**

Rețineți că pentru călirea organismului cu ajutorul soarelui sînt necesare respectarea unor reguli care se referă la creșterea treptată a duratei de expunere cu cîteva minute la fiecare ședință, acoperirea capului pentru a ne feri de insolație, ungerea pielii în caz de roșeață accentuată etc. Băile de soare pot fi începute cît de timpuriu cu condiția de a ne feri de răceli prin expunere adecvată condițiilor meteorologice (pe vreme rece, expunerea este mai scurtă sau numai pe porțiuni mai reduse ale corpului).

Călirea cu ajutorul apei se începe concomitent cu băile de soare și poate fi continuată și toamna, deoarece organismul este deja antrenat și mult mai rezistent. După fiecare baie de soare se poate începe răcirea corpului prin băi în lac, apă curgătoare sau de mare. O astfel de baie nu trebuie să depășească mai mult de cîteva minute decît în cazul în care este asociată cu înotul sau multă mișcare.

Metode foarte simple și la îndemîna oricui sînt jocurile în aer liber cu mingea, alergăturile (fie și de competiție în cadrul familiei) etc. Indiferent de natura acestor mijloace de mișcare și sport, intensitatea efortului trebuie dozată treptat și continuată în mod sistematic. Numai prin combinarea judicioasă a acestor modalități de menținerea vitalității organismului cu confortul bine meritat pe care ni-l oferă în prezent viața modernă, veți obține un cîștig pentru sănătatea, frumusețea și tinerețea dumneavoastră.

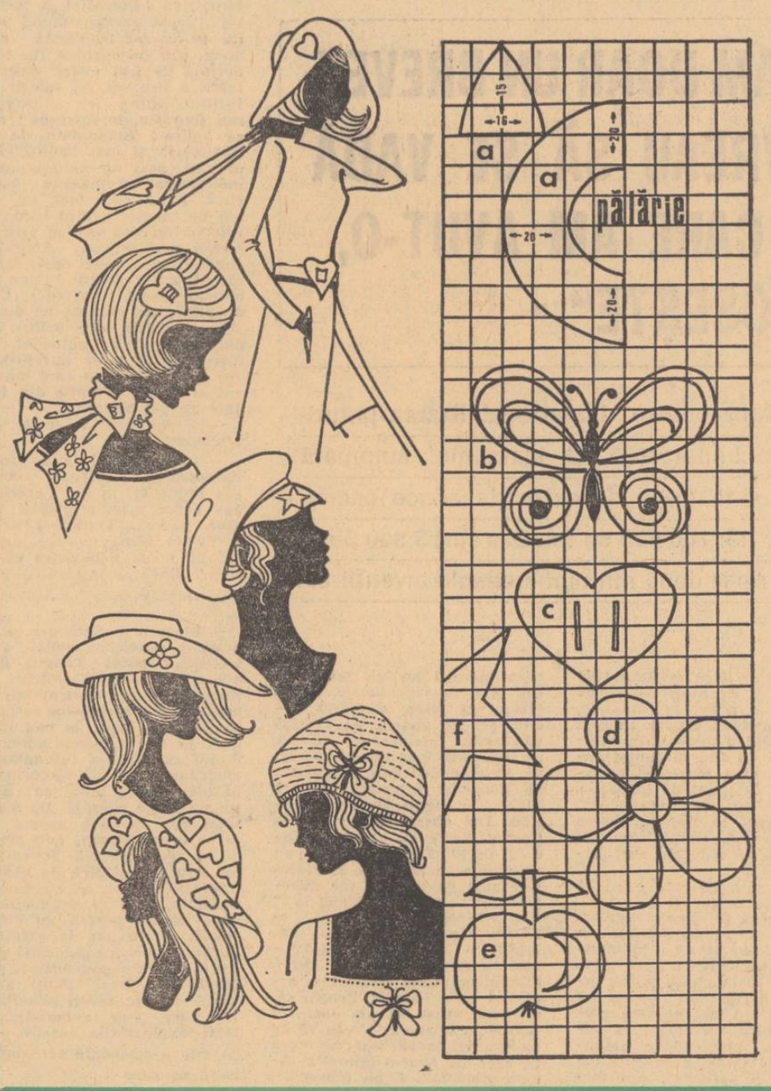

MICI GARNITURI APLICATE

Piese de îmbrăcăminte mai vechi pot fi reînnoite, reîmprospătate prin aplicarea unor flori, fluturi, inimi, stele, fructe pe o pălărie, o beretă, un basc, o șapcă, poșetă sau cordon. Motivele respective se pot executa fie din fetru, fie din petice de stofă sau mătase viu colorate.

a) Tiparul de pălărie se croiește astfel : calota din patru clini iar borul din două bucăți. Pentru o mai bună înțelegere dăm și dimensiunile acesteia :

b) Fluturele se mărește după dorință.

c) Inima are două butoniere prin care se trece fie cordonul, fie fularul, fie o șuviță de păr, în cazul în care aceasta formează o agrafă de prins în păr. Dacă se aplică pe o pălărie sau poșetă, butonierele dispar.

d) Floarea stilizată se poate aplica pe bluză, fular, cravată sau pălărie.

e) Fructele formează și ele o garnitură foarte modernă.

f) Steaua poate înfrumusețea cozorocul unei șepci, buzunarul unei rochii sau chiar o poșetă.

Desene de Tanți PFENNINGS

SFATURI COSMETICE DE SEZON

Picioarele constituie, s-ar putea spune, un soclu pentru o construcție destul de înaltă și de grea, căreia îi permite să se deplaseze menținîndu-i totodată echilibrul. Pentru a-și putea îndeplini multiplele lor funcțiuni în condiții optime ele trebuie să fie, desigur, sănătoase. Apoi, să nu uităm că un picior bine format și îngrijit are un aspect estetic. Sînt suficiente motive pentru a nu le neglija.

Odată cu venirea verii este indicată înlăturarea surplusului de păr. Problema a mai fost tratată în rubricile noastre. Ne vom opri deci, la alte aspecte.

În cazul cînd picioarele sînt roșii trebuie neapărat depistată cauza în funcție de care specialistul poate prescrie băi de lumină, raze infraroșii, masaje, etc.

Ca regulă generală se recomandă să dormim cu picioarele așezate pe o pernuță. Dimineața, un masaj timp de 3-5 minute, urcînd de la gleznе la genunchi, activează circulația sîngelui.

Conform unei statistici, după cincizeci de ani, din trei femei una suferă de picioare (varice, varicozități, ulcer varicos, edeme etc.). Aceste tulburări pot fi circulatorii, mecanice etc.

Picioarele constituie, în medicina corectivă, o parte a corpului foarte ușor de tratat, existînd foarte rar eșecuri.

Pentru unele neajunsuri se aruncă deseori vina asupra tocurilor înalte, deși acestea pot constitui numai un factor care contribuie la oboseala picioarelor la persoanele care prezintă deja o tulburare circulatorie.

Aspectul inestetic al picioarelor poate fi provocat însă de fragilitatea vaselor capilare Majoritatea femeilor după o anumită vîrstă au pulpele acoperite de mici vase sanguine albastre sau roșii, ușor vizibile, ceeace poate fi consecința fie a unei hiperfoliculinii, fie a unui baraj care se produce în circulația arterială, afecțiune care necesită tratamente de lungă durată efectuate de medicul de specialitate.

Dacă aveți picioare fragile se impune pedichiura la cel puțin trei săptămîni pentru îndepărtarea celulelor moarte de pe călcîie, a bătăturilor. În celelalte zile, veți freca călcîiele cu piatra ponce muiată în săpun.

Excesul de transpirație la picioare poate fi îndepărtat prin folosirea unei pudre compusă din talc 50 g, oxid de zinc 20 g, acid boric 20 g., alaun 5 g, tanin 5 g. Dacă suferiți de o transpirație rebelă, în afară de pudra de mai sus cu care veți pudra nu numai pielea picioarelor, dar și ciorapii și interiorul pantofilor, veți adăuga în apa cu care vă spălați seara picioarele o linguriță de formol. Evitați o perioadă să puneți șosete și ciorapi de nylon, ori încălțăminte din material plastic.

Ludmila COSMOVICI

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

BECKEDES GRETTE INA — Tg. Mureș : La admiterea în învățămîntul superior întrebările sînt formulate, bineînțeles, din ultimele manuale. Nefrecventarea cursurilor de pregătire pentru absolvenții de liceu nu atrage după sine nici un inconvenient, decît doar acela că acei care nu le-au frecventat nu au făcut o mai sistematică revedere a materiei. La concurs, se înscrie cine vrea și reușește cine știe.

Problema de salarizare, tovarășă **ANA CORCESCU** din **Cîmpulung Muscel,** o veți rezolva numai luînd legătura cu inspectoratul școlar județean Argeș.

Cititorului **AMET AIDAR** din comuna **Valul lui Traian — Constanța** îi răspundem că școala la care vrea să se înscrie se află în orașul Constanța. Să se intereseze.

La Caransebeș nu există o școală postliceală pentru specialitatea educatori (răspundem prin aceasta tovarășei **PARASCHIVA MARTINESCU** din **Toplet).**

După cum am mai spus-o și cu alte prilejuri, la această rubrică vă comunicăm și dv. tovarășe **VICTOR GODEANU** din **București,** că la Constanța s-a înființat un Institut de Marină. Spre el v-am recomanda să vă îndreptați pașii. Dar pînă atunci, mai este. Sînteți abia în anul I de liceu.

Cititoarei **ELENA BRADEA** din **Suceava** îi adresăm sfatul de a se înscrie la medicină, după cum dorește. Problema specializării rămîne să o rezolve pe parcurs. Deocamdată să pornească la drum.

A apărut, nu de multă vreme, tovarășe **GHEORGHE JIANU,** din **Drobeta-Turnu Severin,** broșura „Îndrumător pentru admiterea în școlile profesionale și la ucenicie", elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului. Bănuim că despre aceasta este vorba. Ea se găsește, sîntem siguri, și în orașul dv.

Stimată **ANIȘOARA PRODAN** din **Roșiori — Teleorman,** am aflat despre pasiunea dv. pentru matematică și dorința de a urma facultatea de matematică de la o universitate. Nu vă împiedică nimic să vă înscrieți. Ceea ce ne scrieți dv. nu împietează cu nimic asupra drepturilor pe care le aveți.

Pentru a fi însoțitoare de bord, tovarășă **LIA SIBIESCU** din **Pătîrlagele — Buzău** trebuie, mai întîi, să existe locuri pentru așa ceva. Desigur se cer anumite condiții de studii, o anumită vîrstă. Ca să vă lămuriți, adresați o scrisoare direcției personal-învățămînt a ministerului de resort.

Puteți să vă înscrieți la examenul de definitivare, tovarășă **SILVANA PLENESCU** din **Brașov.** În cea de a doua problemă v-ați dat singură răspunsul.

La școala profesională de pe lîngă Combinatul de pielărie și încălțăminte din Cluj vă puteți califica, tovarășe **ION NACU** din **Cluj** în următoarele specialități : confecționer încălțăminte din piele și înlocuitori ; tăbăcar ; tricoter ; confecționer îmbrăcăminte din țesături și tricoturi. Le-am ales pe cele mai importante.

Răspunzînd cititorului **MIHAI AVRAMESCU** din **Ploiești** îi spunem că la admiterea în școlile de specializare post-liceală — învățămîntul de zi — au dreptul să se înscrie absolvenți ai liceului de cultură generală cu diplomă de bacalaureat sau cu certificat de absolvire, precum și absolvenți ai altor școli echivalente care dau dreptul la concursul de admitere.

Profesorului **PETRACHE DIMA** de la liceul „Unirea" din **Focșani** îi mulțumim pentru numerele trimise din „Revista noastră", publicația elevilor liceului respectiv. Exemplarele ce le deținem arată frumoasele posibilități ale celor ce scriu revista și interesul deosebit al celui care-i îndrumează pe calea scrisului, el însuși un pasionat al condeiului.

VASILE POP — Hunedoara. *Vă mulțumim pentru aprecieri. Credem că specialiștii spitalului de chirurgie plastică din str. Arhitect Mincu 7 vă pot ajuta. Ar fi bine să vă revadă medicii care v-au operat anterior.*

G. A. — Cluj. *Vă recomandăm Bergonal — o tabletă pe zi — seara la culcare.*

MARIA E. MORARU — Galați. *Unele asimetrii se încadrează în limitele largi ale normalului, dar uneori, ele trădează și afecțiuni care, neîngrijite la timp, pot avea consecințe nepăcute. Este obligatoriu un examen clinic la cabinetul de endocrinologie și, eventual, la chirurgie.*

A. D. E. *Sotul dv. se va adresa medicului endocrinolog.*

S. TEODORESCU — București. *Medicamentul Femiramin poate ameliora tusea cu caracter asmatiform.*

I. C. M. *O cardiopatie ischemică trebuie să fie îngrijită la timp. La policlinica ASCAR se acordă și consultații cu plata.*

GHEORGHE NISTOR — București. *După descrierea dv. presupunem că sînt afte bucale care recidivează și sînt rebele la tratament. Pentru a preciza diagnosticul și a primi un tratament corect veți apela la specialiștii clinicii de stomatologie din Calea Plevnei.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

CARTOFUL: LEGUMA CELOR PATRU SEZOANE

Cartoful, care ne pare astăzi cunoscut de cînd lumea, a fost adus în Europa de abia prin mijlocul secolului al XVI-lea de către exploratorii Americii de Sud. Cultura lui s-a impămîntenit mai întîi în Spania apoi în Belgia, în Germania și Italia. Francezii, la început au disprețuit cartoful considerîndu-l făcut să satureși nu să desfete. Pînă la urmă a devenit totuși o legumă apreciată pe toate mesele.

Cartoful o legumă bogată

Conține cam 75% apă, e bogat în nitrați de carbon (19 %) și în vitamina C, dar aceasta nu prea rezistă la gătit. El conține, de asemenea, proteine (2 %), săruri minerale și vitamine B. Dintre toate alimentele bogate în amidon cartoful e cel mai ușor digerabil și e potrivit pentru bolnavi ca și pentru sănătoși.

Prin compoziție el se apropie de orez, de paste făinoase, dar furnizează mai puține calorii (85 pentru suta de grame față de 225-350 de calorii oferite de pîine sau orez). Cartoful nu va fi deci exclus din regimurile alimentare recomandate pentru slăbire. El nu constituie însă un aliment complet și nu poate înlocui legumele verzi. Gospodinele îndrăgesc cartoful pentru că el se poate prepara repede în chip și feluri, e o legumă ieftină și mereu la îndemînă.

Cîteva sfaturi practice

- Cartoful se păstrează mai bine la întuneric decît la lumină.
- O temperatură de circa 8° și o atmosferă ușor umedă, evită deshidratarea cartofului.
- Evitați cartofii înverziți — conțin solanină, substanță dăunătoare organismului ; poate provoca tulburări digestive.
- Nu țineți cartofii curățați în apă, își pierd valoarea nutritivă.

Și acum, cîteva rețete de sezon avînd drept „materie primă" cartoful.

Cartofi noi pané

1 kg de cartofi noi, mari (la nevoie se cumpără mai mulți, se aleg cei mari pentru pane iar celorlalți li se dau altă întrebuințare), 2 ouă, făină, pesmet fin, sare, ulei.

Se curăță, se spală și se taie cartofii în rondele mai groase. Se trec, întocmai ca feliile de carne pentru șnițel, prin făină, ouă bătute ca pentru omletă și apoi prin pesmet. Se prăjesc în ulei încins și se servesc simpli cu salată sau drept garnitură pe lîngă cîrnăciori, friptură, ouă etc.

Cartofi noi cu mărar și smîntînă

1 kg de cartofi noi, 1-2 leg. de mărar, 200 g smîntînă, o lingură rasă de făină, sare, piper.

Se curăță, se spală și dacă sînt prea mari se taie cartofii în sferturi. Se fierb în apă cu sare. Se scurg (apa se păstrează pentru o supă cu verdețuri).

Se amestecă smîntîna cu făină, așa ca să nu facă cocoloase, se adaugă mărarul mărunt tăiat, se toarnă peste cartofii scurși și fierbinți, se pune totul puțin pe foc pînă ce smîntîna dă în clocot. Se servesc imediat, la dorință cu o salată preferată.

Găluște de cartofi cu vișine

Se pun la fiert în coaja lor 1 kg de cartofi fărîmicioși. Se curăță, se pasează fierbinți sau se dau reci prin mașina de tocat.

În pasta rece de cartofi se adaugă un ou, un praf de sare, 3 linguri de griș și atîta făină cît să se obțină un aluat consistent (circa 300 g). După ce e bine frămîntat și omogen se formează între palme bile de cocă, se turtesc iar în mijloc se pun cîteva vișine (spălate bine, scurse și eventual fără sîmburi). Apoi se închide bine aluatul formînd găluște.

Într-o timp se pune pe foc un vas mare cu apă (circa 4 kg). Cînd apa dă în clocot, se pun găluștele la fiert, dar nu toate deodată căci s-ar sfărîma. După 10-15 minute cînd găluștele se ridică la suprafață se scot cu lingura de spumă și se așează pe un platou.

Separat se încinge într-o tigaie 3-4 linguri de ulei sau puțin unt, se adaugă și 6-7 linguri de pesmet alb fin și se rumenește ușor. Găluștele bine scurse se tăvălesc prin pesmet și se servesc pudrate cu zahăr farin. Din cantitățile menționate ies cca. 40 de bucăți.

Găluștele cer răbdare și timp, dar sînt gustoase și hrănitoare, iar cititoarea noastră MARIOARA PALL din Pitești, de la care avem rețeta, ne asigură că vreme de 35 de ani, de cînd le prepară, găluștele au avut întotdeauna succes la comeseni. Ele se pot umple și cu caise iar toamna cu prune.

Pot fi făcute și fără nici un fel de fruct dar atunci grișul se înlocuiește cu drojdie de bere, cît o jumătate de nucă. Se trec găluștele prin făină, se prăjesc în ulei încins și se servesc de asemenea pudrate cu zahăr.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

FLORI ȘI LUMINĂ

Este o plăcere să alegi din multiplele posibilități decorative pe cele care dau locuinței un aer de tinerețe, de confort și intimitate.

Umpleți de flori și lumină un mic antreu, îmbrăcînd tăbliile ușii cu o stambă înflorată, multicoloră. Tăiați bucăți din material după tipare ale porțiunilor ce doriți să fie decorate. Brodați fin marginile sau executați un mic tiv și lipiți cu un adeziv tip aracet. Calculați deci cu grijă materialul lăsînd suplimentul necesar pentru borduri și colțuri.

Cu fișii din stambă, îmbrăcați vechea ramă a oglinzii și faceți o husă pentru masa din antreu. Dacă aceasta are rafturi fixați partea din față pe o sîrmă bine întinsă și tăiați-o la mijloc pentru a o putea deschide ca pe o cortină.

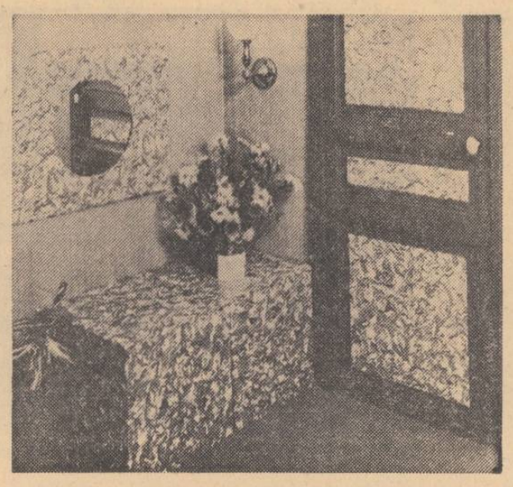

Aleidoscop

MOBILĂ COLORATĂ

Ne-au plăcut în mod deosebit în magazinul-expoziție de pe Calea Victoriei cîteva garnituri de mobilă și cîteva piese separate pentru coloritul lor vesel și pentru calitățile lor practice. Albastrul și portocaliul în combinație cu un alb-crem dau sufrageriilor „Corvinul" și respectiv, „Color", o notă deosebită, foarte îndrăzneață. În orice caz, sînt făcute să aducă în locuințe culoare, lumină.

Calități asemănătoare are și garnitura de bibliotecă, masă, scaune de culoare foarte deschisă, denumită „Stejarul". După cum, fotoliul fără brațe, cu linie modernă, avînd denumirea „Florin". Fotoliile de acest fel pot fi folosite singure sau în combinații care le transformă în colțare sau comode canapele.

AMINTIRI DIN „ȚARA TRANDAFIRILOR"

Bulgaria este una dintre țările care exportă anual milioane de flori. Horticultorii bulgari au primit peste 70 de medalii de aur și argint în expozițiile internaționale, pentru garoafele, trandafirii, lalelele, crizantemele expuse.

Cele mai recente realizări ale specialiștilor bulgari, minigaroafele și trandafirii-bebe sînt destinate a trece hotarele Bulgariei pentru a se transforma în Franța, Elveția, Uniunea Sovietică, Cehoslovacia, Olanda, Suedia, Marea Britanie. Belgia și în alte țări, în amintiri din „țara trandafirilor".

VARA NE GÎNDIM LA BLĂNURI

La fel ca bunul gospodar care își face iarna car și vara sanie, moda și-a ales de pe acum blănurile pentru iarna 1972.

Beretele mari rămîn favoritele în materie de pălării. De aceea, ele vor putea fi confecționate chiar din vulpe polară albă sau din vizon. Și nu se vor supăra dacă blana va fi o reușită imitație sintetică, mai ieftină și mai ușor de curățat, cum este cea folosită pentru beretele din fotografia de mai jos.

Pentru a veni în ajutorul mișcării sportive de masă din țara noastră

COOP

UNIVERSALCOOP

COMERȚUL PRIN COLETĂRIE

Str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12 Sectorul 6 București

pune la dispoziția asociațiilor, școlilor și tuturor sportivilor, materiale și echipament pentru diferite discipline:

— Extensor reglabil, lei 49,60
— Bară extensibilă, lei 80,50
— Ochelari subacvatici, lei 75
— Labe pentru înot, import R.P.U., lei 80
— Țeavă de respirat sub apă, lei 33
— Mingi ping-ping, lei 2,50
— Pantofi tenis, lei 18—34
— Ghete baschet, lei 75
— Rucsac model 68/6, lei 212

și alte produse sportive și pentru turism

Plata articolelor se face la oficiul poștal odată cu primirea coletului.

(5214 E)

TURIȘTI,

Pe litoral zilele trec repede !

Rezervați-vă, totuși, o zi pentru a vizita

BAZARUL NEPTUN

Veți găsi într-un singur loc o mare diversitate de articole frumoase și utile, expresie a talentului și fanteziei creatoare a meșterilor artizani din unitățile cooperației de consum de pe tot cuprinsul țării.

Vase din lut smălțuit, obiecte decorative din lemn încrustat, cergi și covoare, cusături naționale, împletituri din papură și nuiele, bundițe, cojocele și alte sute de produse, adevărate minuni de îndemînare și simț artistic.

Pentru amatorii de frumos

Pentru colecționarii de unicate artizanale

O atracție a litoralului :

BAZARUL NEPTUN

organizat de cooperația de consum în stațiunea Neptun — Mangalia Nord

COOP

(5234)

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

PRO ȘI CONTRA ÎN „CAZUL BRĂDUȚA"

„Brăduța are perfectă dreptate.

Confratele Mihai Stoian a primit o scrisoare de la o cititoare, o fată din Tg. Jiu, care — cum spune ea însăși — „mă numesc Brăduța și în curînd voi împlini 15 ani". Scrisoarea e publicată în întregime în fruntea unui articol de comentarii și sfaturi semnat de iscusitul nostru reporter și apărut în revista „Magazin" la rubrica „Curier săptămînal", sub titlul De ce „răzbunare"?...

Admirabilă scrisoarea Brăduței! Nu numai pentru că e scrisă corect, limpede, lapidar și chiar „frumos". Ci fiindcă dovedește uimitoare luciditate, matură putere de judecată, incontestabilă tărie de caracter. Fata a ținut să se confeseze confratelui nostru nu atît de dragul confesiunii în sine, cît pentru a-și expune o „idee" a ei. Pe scurt, aflăm din scrisoare că Brăduța e o elevă bună care, la finele fiecărui an școlar, primește „premiu cu cunună", iar la olimpiadele de matematică și fizică obține bune rezultate. Că s-a născut pe cînd părinții ei erau încă studenți. Că, atunci cînd a împlinit șase luni, părinții au divorțat, fiindcă a voit-o tatăl. Că (și aici, să dăm fetei cuvîntul) : „Pe tata nu-l cunosc, deși e înginer în același oraș în care învăț, pare-se că soarta mea nu-l interesează, nu m-a văzut de cînd aveam șase luni..." În sfîrșit, „ideea" ei :

„Mă mîhnește însă cumplit lupta copiilor care-și caută cu ardoare părinții. De ce ? Dacă ei (părinții) nu sînt chemați de iubirea față de cel căruia i-au dat viață, cu atît mai mult nu trebuie să fie căutați, să nu li se ceară mila dragostei..." Și fata care n-a împlinit încă 15 ani încheie cu o chemare de un patetism teribil : „Nu, dragi colegi (mă adresez celor aflați în situația mea), gîndiți-vă la mine atunci cînd în sufletul vostru încolțește bobul curiozității de a vă cunoaște părintele dezertor... străduiți-vă să realizați lucruri pe care alții nu le pot realiza. Numai prin ceea ce realizăm, noi, cei „părăsiți", îi putem „răsplăti" cum se cuvine pe cei ce ne-au părăsit. De „dragostea" lor n-avem nevoie".

Scrisoarea n-a avut darul să smulgă admirația lui Mihai Stoian. El declară „de la bun început" că o va contrazice. Pe ce temeiuri ?

Mai întîi, confratele se dedă la psihanaliză și decretează categoric : „...prima cărea-ia i te adresezi în scrisoarea primită ești... dumneata, spui ce spui ca să te convingi deoarece, în străfundul ființei dumitale, nu poți — și nici nu trebuie — să renunți definitiv la tatăl care ți-a dat viața".

Mai la vale zice din nou, și încă subliniat : „tatăl rămîne tată, chiar așa vinovat cum este față de dumneata..." Apoi, repetă : „Repet : sufletește nu te vei despărți de tatăl dumitale bun, de sînge, firesc..." După ce mai pomenește de niște „sentimente definitive" care ar fi „definitive" fiindcă „e vorba de ceea ce se transmite prin sînge", termină iarăși categoric : „A fost, este și va fi tatăl dumitale". Oare ?

„Singele" pe care pedalează confratele nostru mi se pare cu totul suspect. Nu că aș tăgădui forța biologicului. Din păcate, de cele mai multe ori, biologicul — în ce are mai rău față cu eticul și socialul — biruie voința nobilă a omului. Numai că mă întreb : De ce „vocea sîngelui" trebuie să țipe tare și permanent în vinele plăpînde ale fetei, iar în cele îngroșate ale tatălui e liberă să tacă molcom și definitiv ? Căci să facem o socoteală pe degete : de la șase luni la 15 ani sînt 14 ani și jumătate. În acest lung răstimp tatăl „bun" („de sînge", mă rog) care-și trăiește bunătatea în același oraș cu fata, nu și-a pus sîngele în mișcare ca să afle, măcar de curiozitate, dacă obrazul fetei, căreia — aoh ! — i-a dat viață, este oval sau rotund. Vedeți dv, „vocea sîngelui", biologicul se manifestă nu numai prin dragoste necondiționată, prin afecțiuni și atașamente absurde, ci și prin tenace nesimțire, prin egoism feroce, ambele animalice.

În ce privește „străfundul ființei" fetei, eu unul nu mă încumet a zice că știu atît de bine și de categoric pe cît știe comentatorul psihanalist ceea ce s-a petrecut și se petrece acolo. Dar admit fără rezerve că fata a avut de dus o bătălie aprigă cu sentimentele ei și că, în chiar momentul de față, face eforturi ca să se convingă pe sine că dreptatea stă de partea judecății sale sănătoase și nu a instinctului orb pe care tatăl, dinspre partea lui, nu arată să-l aibă nici cît o globulă roșie, el avînd alte soiuri de instincte. Dar tocmai aceste cîrcnene eforturi, această bătălie aprigă cu sine, din care fata dă toate semnele că a ieșit (sau va ieși curînd) biruitoare, dau bărbăție și noblețe sufletului ei gingaș. Omul se așază dincolo de regnul animal numai prin asemenea acte de voință rațională. Brăduța se face vrednică de cea mai caldă strîngere de mînă. Și, în primul rînd, de sprijin. Mihai Stoian, dimpotrivă, prin sfaturile și maximele sale... singeroase, o descurajează. Îi răscolește jarul din inimă ; îi atîță amărăciunile și îndoielile din „străfundul ființei" ; ține morții să-i păstreze trează dragostea filială care se izbește de cel mai opac dintre ziduri. Și, în sfîrșit, îi pretinde ei, fetei de nici 15 ani, să înlocuiască situația tatălui, a tatălui pe care, timp de 14 ani și jumătate, l-a durut în cot de ...15 ani ? Aici, fie și cu supărare, drumurile noastre — deși confrați, și Dv. mai virstnic — se despart (ca metodă) : eu nu-mi îngădui să AFIRM CATEGORIC ceva NEVERIFICAT. Brăduța (atenție ! nu mi-a dat nici numele întreg, nici adresa exactă) îmi scrie că tatăl ei n-a văzut-o de la... sase luni (de unde știe ea asta dacă nu din ce i-a spus... mama : și de unde să fie absolut sigur bietul curier că nu se implică — și încă public — într-o situația familială foarte greu de descîlcit — am avut cazuri, aici, la „Curier", în care mamele dictau copiilor, pe candide file de dictando, povești îngrozitoare despre tații lor, și invers etc). Dar asta, recunosc, nu se referă la fondul problemei (deși, de acord, îl influențează).

Din scrisoarea Brăduței, din text dar și din ceea ce... nu este scris, ci se citește doar printre rînduri (iertați-mi, numindu-mă „psihanalist", bănuiesc că ați căzut într-o regretabilă confuzie, deoarece psihanaliza nu se face prin... corespondență, știți doar celebrul divan freudist etc — departe de mine această metodă psihoterapeutică) am dedus că ea parcurge acum o fază critică, alimentată nu de subsemnatul, cît de mediul familial actual. Deci, important mi s-a părut mie, la ora aceea, s-o ajut să scape de veșnicul conflict interior, propunîndu-i să aștepte faza ulterioară, a maturității, astfel încît reinterpretînd lucrurile petrecute cu adevărat (și nu deținute de la o terță persoană fie și mama bună, „de sînge") să-și precizeze atitudinea viitoare, fără respingeri categorice în prezent.

De asemenea, mă declar total în dezacord cu afirmația Dv : „Din păcate, de cele mai multe ori, biologicul — în ce are mai rău față cu eticul și socialul — biruie voința nobilă a omului". Cum adică : „de cele mai multe ori" ? Dimpotrivă ! Deși m-ați obligat să dezvălui public rațiunile „mai secrete" ale răspunsului dat Brăduței (nu susțin că-i infailibil, subtil, formidabil etc, însă nici cum il... recompuneți Dv), eu continui să cred că biologicul își are rolul (rostul) său bine determinat în existența umană (nu numai în ordinea... animală) și că, din fericire, pe temeiul îndelungatei istorii omenești, rațiunea — și deci etica, morala — biruie și trebuie să biruie restul. Dar 15 ani e o virstă anume și în virtutea ei am răspuns așa cum am răspuns (uneori încercînd să „traduc" noțiuni exacte, de ce vă prefaceți că n-ați înțeles asta ?) Nici vorbă să-l absolv în vreun fel pe tată (dacă, repet, lucrurile stau chiar așa cum mi-au fost înfățișate), dovadă că și scriam în textul incriminat (de ce ați omis să citați și) : „Bineînțeles, e trist și condamnabil să ai, pe lîngă doi băieți, o fată dintr-altă căsnicie, și să nu i te arăți măcar... Oricum, „răzbunarea" prin succese (pe care ți le doresc în tot ceea ce întreprinzi) nu e o — singură — soluție". Am mai intenționat deci : a) să nu subscriu la opoziția violentă, activă, manifestă tatălui (practica muncii de curier mi-a dovedit că, în nenumărate cazuri, faptele fiind infinit mai complicate decît apar în scrisoare, soluțiile categorice sînt primejdioase pentru subiect) ; b) s-o împiedic pe Brăduța să-și construiască și viitorul, destinul ei de muncă, profesional, succesele cu alte cuvinte, și lumea afectelor, tot în virtutea... conflictului cu tatăl (ce-l puțin declarat) dezertor.

Recapitulînd, ca să fiu cît se poate (fiecare cu „limitele" lui) de explicit : tații dezertori — așa cum am cerut de zeci și sute de ori — se cuvin a fi condamnați de societate, chemați la ordine (din punct de vedere material și moral) dacă este cazul — dar asta nu trebuie să antreneze, obligatoriu, participarea afectivă a copilului din familia respectivă în conflictele care, la origine, sînt ale adulților (asemenea „aliante", de obicei, sfîrșesc mult mai prost pentru cei mici, decît pentru cei mari care-și refac viața degrabă și parcă uită cam repede) : „vocea sîngelui" la care am făcut apel nu vrea (și nu voia) să spună că un copil trebuie să admită orice din partea unui părinte firesc (dar niciodată nu mă voi lansa în sfaturi de maximă gravitate, ca de pildă : „Nesocotește-ți tatăl, dușmănește-l chiar, anulează-l definitiv, e un nimic, o scursură umană, un... Nici de te va chema la patul lui de moarte, la căpătîi, ca să-l ierți, nu te duce, nu merită etc."). Și eu știu să compun dramolete, stimate tovarășe Lascăr Sebastian. Dar niciodată nu mă voi lansa în sfaturi definitive, dacă n-am analizat, cu mîinile mele, cu ochii mei, cu — da, da ! — sufletul și mintea mea, acolo, la fața locului, situația reală. Deh ! (sau aoh ! cum exclamați Dv.) deformație de om care face anchete sociale.

Și, peste toate, nu mă încîntă de loc citatul din Multatuli, deoarece am certa părere că n-ați subliniat ironia inclusă în rîndurile amintite (scriitorul își dezintegrează, de fapt — însă numai aparent — bustul marmorean, patern, prin detaliile fiziologice pe care le sugerează). Altminteri, ar fi — vai ! — cam vulgar. Iar Multatuli nu-i vulgar, ci un scriitor de renumit talent. El nu refuză iubirea copiilor săi, nici respectul lor, le pretinde doar o iubire întemeiată pe luciditate, o iubire aspră — dacă vreți — dar deosebit de certă tocmai de aceea.

Mihai STOIAN

Mult stimate tovarășe Lascăr Sebastian. Am obiceiul să mă exprim deschis, sincer (chiar cu riscul, omenesc nu-i așa, de a greși). Țin rubrica de față de mai bine de trei ani și, cine a urmărit-o, poate depune mărturie că, nu o singură dată, am înfierat categoria „tăților dezertori" (de altfel și la radio, la televiziune, în presa cotidiană, în cărți). De ce spun toate acestea ? Ca să mă „apăr" fiindcă, eventual, am fost prins pe... picior greșit (interpretînd eronat o situație — cazul Brăduța) ? Nu ! O spun pentru că doresc, pe loc, să vă mărturisesc (dincolo de adevărul asupra căruia accept integral să discut, fie și în calitate de om care a comentat nepotrivit, absurd chiar, cazul B.) uimirea încercată de subsemnatul în prezența „dozei" de ironie cu care mă onorați, și în plus, foarte important, fața de „citările" incomplete. Să fim bine înțeleși : Dv. ca autor (vă cunosc piesele de teatru, traducerile) aveți dreptul deplin să vă exersați „stilul" oriunde și oricum, dar de ce pe un caz care nu-mi aparține nici mie, cum nu vă aparține nici Dv. Pe ce temei afirmați în legătură cu textul meu, de două-trei ori, că... emit sentințe, maxime, că sînt... categoric, cînd tocmai de asta m-am ferit (și mă feresc de regulă), iar Dv, culmea, brodați o extrem de patetică istorioară, descriind lucrurile ca și cum ați fi fost acolo, la fața locului, și nu numai acum, dar toată perioada de ...15 ani ? Aici, fie și cu supărare, drumurile noastre — deși confrați, și Dv. mai virstnic — se despart (ca metodă) : eu nu-mi îngădui să AFIRM CATEGORIC ceva NEVERIFICAT. Brăduța (atenție ! nu mi-a dat nici numele întreg, nici adresa exactă) îmi scrie că tatăl ei n-a văzut-o de la... sase luni (de unde știe ea asta dacă nu din ce i-a spus... mama : și de unde să fie absolut sigur bietul curier că nu se implică — și încă public — într-o situația familială foarte greu de descîlcit — am avut cazuri, aici, la „Curier", în care mamele dictau copiilor, pe candide file de dictando, povești îngrozitoare despre tații lor, și invers etc). Dar asta, recunosc, nu se referă la fondul problemei (deși, de acord, îl influențează).

Din scrisoarea Brăduței, din text dar și din ceea ce... nu este scris, ci se citește doar printre rînduri (iertați-mi, numindu-mă „psihanalist", bănuiesc că ați căzut într-o regretabilă confuzie, deoarece psihanaliza nu se face prin... corespondență, știți doar celebrul divan freudist etc — departe de mine această metodă psihoterapeutică) am dedus că ea parcurge acum o fază critică, alimentată nu de subsemnatul, cît de mediul familial actual. Deci, important mi s-a părut mie, la ora aceea, s-o ajut să scape de veșnicul conflict interior, propunîndu-i să aștepte faza ulterioară, a maturității, astfel încît reinterpretînd lucrurile petrecute cu adevărat (și nu deținute de la o terță persoană fie și mama bună, „de sînge") să-și precizeze atitudinea viitoare, fără respingeri categorice în prezent.

De asemenea, mă declar total în dezacord cu afirmația Dv : „Din păcate, de cele mai multe ori, biologicul — în ce are mai rău față cu eticul și socialul — biruie voința nobilă a omului". Cum adică : „de cele mai multe ori" ? Dimpotrivă ! Deși m-ați obligat să dezvălui public rațiunile „mai secrete" ale răspunsului dat Brăduței (nu susțin că-i infailibil, subtil, formidabil etc, însă nici cum il... recompuneți Dv), eu continui să cred că biologicul își are rolul (rostul) său bine determinat în existența umană (nu numai în ordinea... animală) și că, din fericire, pe temeiul îndelungatei istorii omenești, rațiunea — și deci etica, morala — biruie și trebuie să biruie restul. Dar 15 ani e o virstă anume și în virtutea ei am răspuns așa cum am răspuns (uneori încercînd să „traduc" noțiuni exacte, de ce vă prefaceți că n-ați înțeles asta ?) Nici vorbă să-l absolv în vreun fel pe tată (dacă, repet, lucrurile stau chiar așa cum mi-au fost înfățișate), dovadă că și scriam în textul incriminat (de ce ați omis să citați și) : „Bineînțeles, e trist și condamnabil să ai, pe lîngă doi băieți, o fată dintr-altă căsnicie, și să nu i te arăți măcar... Oricum, „răzbunarea" prin succese (pe care ți le doresc în tot ceea ce întreprinzi) nu e o — singură — soluție". Am mai intenționat deci : a) să nu subscriu la opoziția violentă, activă, manifestă tatălui (practica muncii de curier mi-a dovedit că, în nenumărate cazuri, faptele fiind infinit mai complicate decît apar în scrisoare, soluțiile categorice sînt primejdioase pentru subiect) ; b) s-o împiedic pe Brăduța să-și construiască și viitorul, destinul ei de muncă, profesional, succesele cu alte cuvinte, și lumea afectelor, tot în virtutea... conflictului cu tatăl (ce-l puțin declarat) dezertor.

Recapitulînd, ca să fiu cît se poate (fiecare cu „limitele" lui) de explicit : tații dezertori — așa cum am cerut de zeci și sute de ori — se cuvin a fi condamnați de societate, chemați la ordine (din punct de vedere material și moral) dacă este cazul — dar asta nu trebuie să antreneze, obligatoriu, participarea afectivă a copilului din familia respectivă în conflictele care, la origine, sînt ale adulților (asemenea „aliante", de obicei, sfîrșesc mult mai prost pentru cei mici, decît pentru cei mari care-și refac viața degrabă și parcă uită cam repede) : „vocea sîngelui" la care am făcut apel nu vrea (și nu voia) să spună că un copil trebuie să admită orice din partea unui părinte firesc (dar niciodată nu mă voi lansa în sfaturi de maximă gravitate, ca de pildă : „Nesocotește-ți tatăl, dușmănește-l chiar, anulează-l definitiv, e un nimic, o scursură umană, un... Nici de te va chema la patul lui de moarte, la căpătîi, ca să-l ierți, nu te duce, nu merită etc."). Și eu știu să compun dramolete, stimate tovarășe Lascăr Sebastian. Dar niciodată nu mă voi lansa în sfaturi definitive, dacă n-am analizat, cu mîinile mele, cu ochii mei, cu — da, da ! — sufletul și mintea mea, acolo, la fața locului, situația reală. Deh ! (sau aoh ! cum exclamați Dv.) deformație de om care face anchete sociale.

Și, peste toate, nu mă încîntă de loc citatul din Multatuli, deoarece am certa părere că n-ați subliniat ironia inclusă în rîndurile amintite (scriitorul își dezintegrează, de fapt — însă numai aparent — bustul marmorean, patern, prin detaliile fiziologice pe care le sugerează). Altminteri, ar fi — vai ! — cam vulgar. Iar Multatuli nu-i vulgar, ci un scriitor de renumit talent. El nu refuză iubirea copiilor săi, nici respectul lor, le pretinde doar o iubire întemeiată pe luciditate, o iubire aspră — dacă vreți — dar deosebit de certă tocmai de aceea.

Lascăr SEBASTIAN

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Anul 1972

Anul trecut, cititorul nostru **EUGEN ST. IACOB**, din Brașov, ne-a trimis un material interesant, în legătură cu obținerea numărului 1971, din diverse combinații ale unor cifre sau numere.

În prezent, ne-a pus la dispoziție mai multe variante, în legătură cu anul 1972, pe care, găsindu-le interesante, vi le prezentăm și dv. ca pe niște curiozități aritmetice.

1972 = (1×2) + (2×3) + + (3×4) + (4×5) + (5 × ×6) + (6×7) + (7×8) + + (8×9) + (9×10) + (10× ×11) + (11×12) + (12× ×13) + (13×14) + (15×16) + (16×17) + (17×18) + (17×2).

1972 = (1×2) + (1×2× ×3×4×5×6). 2 + (1×2× ×3×4×5). 3 + (1×2×3× ×4). 4 + (1×2×3). 5 + + (1×2). 6 + (1×2×3). 7 + (1×2). 16

1972 = 2. (22+2²)² + + (22+2)² + (22×2)

1972² = 1971² + 1971 + + 1972

Mai sînt și alte curiozități, dar pe acestea, vă lăsăm, plăcerea de a le rezolva singuri, stimați cititori.

Astfel, vă propunem să obțineți numărul 1972, din 9 de 3, din 10 de 4 și din 10 de 9, utilizînd ce semne matematice doriți, sau ce grupări de cifre ori de numere veți vrea. Firește, nu-i ușor, dar nici imposibil. Încercați, și vă veți convinge !

Mulțumim cititorului nostru pentru acest material.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Oedip, de George Enescu

În mintea compozitorului, ideea operei Oedip a apărut în 1906, conturîndu-se definitiv în 1909, dată la care l-a solicitat pe libretistul Edmond Fleg să-i scrie libretul. Primele schițe le-a întocmit în perioada 1909—1910, după care a urmat un interval de „gestație internă" de aproape 11 ani, timp în care în mintea compozitorului, opera se contura din ce în ce mai bine.

Ostatura generală a lucrării, constînd în partitura pentru pian și canto, a realizat-o însă de-abia în intervalul iulie 1921 — noiembrie 1922. Actul I, a fost compus la 5 — 6 iulie 1921, la Sinaia — Făget, unde de altfel a conceput ulterior și toate celelalte acte, adică II, III și IV. Este de menționat că actul III, a fost compus într-o singură zi la 14 august 1921. Totul a fost terminat la 15 noiembrie 1922. La 22 aprilie 1922. Enescu a executat în public primele două acte, iar la 19 noiembrie 1922, întreaga lucrare. Orchestrarea și finisarea operei au durat însă pînă la 27 aprilie 1931 și, în sfîrșit, premiera în forma finală, a avut loc pe scena Operei Mari din Paris, la 13 martie 1936.

Din colbul istoriei

Complexul fortificat Galata, s-a construit în anul 1584, ctitorul său fiind domnitorul moldovean Petru Șchiopul. Acest complex cuprindea un mic palat domnesc și o mănăstire, cu același nume. La 17 ianuarie 1591, acolo, s-a căsătorit Petru Șchiopul cu aleasa inimii sale, Irina Botezat. Cetatea era suficient de bine întărită, după cum preciza călătorul turc Evlia Celebi, dispunînd... „în șapte locuri de turnuri, în cinci locuri de porți atîrnate cu macarale, iar înăuntru, fiind înzestrată cu galerii subterane"... Cronicarii moldoveni Miron Costin și Ion Neculce menționează că în palatul de la Galata au locuit cîtva timp domnitorii Grigore Alexandru Ghica, Dumitrașcu Vodă și Constantin Ipsilante.

În decursul timpului, palatul a servit și ca loc de refugiu în vremurile grele. În 1814, palatul a ars, și el a fost refăcut deabia în 1847 de către domnița Ruxandra, sora domnitorului Mihail Sturdza. După restaurare, domnița și-a stabilit reședința chiar în acest palat. După aceea, au mai trecut multe decenii și, în zilele noastre au fost restaurate atît palatul, cît și zidurile și celelalte clădiri ale cetății, realizîndu-se un obiectiv turistic deosebit de atractiv pentru toți cei ce vizitează Iașul, bătrînul oraș al Moldovei.

Poșta cititorilor

Olaru Mihai și Pavăl George, Iași. Referitor la problema cu piticul, la care ați dat o soluție corectă, vă rugăm să citiți și răspunsul nostru pentru cititorul Prof Bălu-coni Cornel, din Sălișteа, jud. Alba. Din propunerile dv. am reținut una, spre publicare, pentru care vă mulțumim.

Vasiloae M. Ioan, student, Fac. de metalurgie, Institutul Politehnic București. Raționamentele în problema cu balanța nu sînt juste, ținînd seama de modul în care s-a prezentat această problemă. Răspunsul la problema cu piticul este corect. Am reținut propunerea dv., pentru publicare. Mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

SPRE ZĂRI ALBASTRE

ORIZONTAL *1. Sufletul acestor nave zburătoare — Inventator și pilot român, pionier al aviației mondiale: 2. Raiduri aeriene — Un fel de zbor fără escală; 3. Riu în Irlanda — Operațiune de reducerea vitezii la aterizare: 4. Parașutismul amator, de exemplu — Indică înălțimea pe altimetru — Animale de tracțiune; 5. Fluviu în Țările de jos — Prinț indian — Deasupra Bucegilor ; 6. Jilț — Detector al aeronavelor; 7. Erou al Uniunii Sovietice care a efectuat zborul fără escală Moscova, Insula Wood — Cîntec de leagăn; 8. De la viloți ! — Mangalia, la început; 9. Component al zărilor albastre — Formație de zbor — Primele noțiuni: 10. Nițescu Lucia — Tip de avion — O figură acrobatică pe verticală; 11. Desprinderi de la sol în drum spre zări albastre — Semnalizator luminos; 12. Elan la decolare — Popas în calea aeronavelor (pl).*

VERTICAL *1. Comandă ventru aripioare și profundor — Ilustru inginer român contemporan, care la 14 dec. 1910 a efectuat primul zbor aeroreactiv din lume ; 2. Moderna poartă aeriană din Capitală — Se pregătește în tainele aviației; 3. Transporturile Aeriene Române (abr.) — Riu în Iran — La cîmp ! 4. Oraș industrial în U.R.S.S. — Oază în Sahara — Dovadă de primărie ; 5 O parte din rută ! — Voci în cîntec (sing.) — Lansare cu parașuta: 6. Roman Florian — Energie nucleară: 7. Schimbă direcția unui avion — Piatră arsă — Bot de reactor; 8. Zburător legendar spre zări albastre — O dorință arzătoare: 9. Veșnicie în filozofia antică — Adăpost pentru avioane; 10. Intr. canal-apă, Buc. (abr.) — Răspuns afirmativ — A nota la verificare: 11. Scorbură de copac (reg) — Localitate în Afaganistan: 12. Unguenți fini utilizați și în aviație — Apare la orizont.*

G. NICOLAU

Cuvinte rare: NORE, EEM, JIT, KOR, JAT, AON, LAL.

• REBUS •

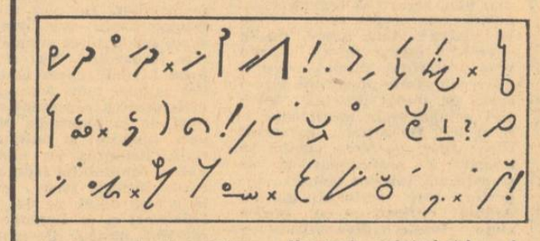

Spune vrute și nevrute. — Nu vorbi neîntrebat ! — A făcut un trasport transatlantic. — Prob(l)ema trebuie circumscrisă. — Circulați, vă rog ! — De ce este contra noastră și ne contrazice peste tot ? — Nimic nu este supranatural. — Răspunderea cade asupra tuturor. — Trece dintr-o extremă în alta. — E extra(o)rd(inar) !

ABREVIERI

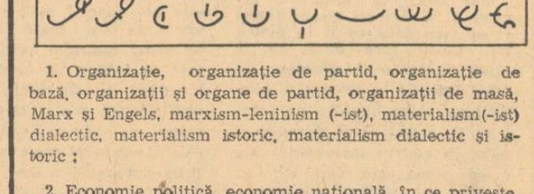

1. Organizație, organizație de partid, organizație de bază, organizații și organe de partid, organizații de masă, Marx și Engels, marxism-leninism (-ist), materialism(-ist) dialectic, materialism istoric, materialism dialectic și istoric ;

2. Economie politică, economie națională, în ce privește, care privește cu privire la, cu prilejul (cu acest prilej), cu ocazia (cu această ocazie), cu consecvență, cu ajutorul (căruia), ajutor reciproc.

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

9. PREFIXELE

Prefixul **NE** se notează printr-un **N** separat de restul cuvîntului. Celelalte prefixe se notează prin litere plasate deasupra primei consoane a rădăcinii cuvîntului, și anume : **TRANS**, prin **T** ; **CIRCU(M)**, prin **CeR** ; **CONTRA**, prin **K** ; **SUPRA(-ER)**, prin **S** ; **EXTRA(-ER)**, prin **R**.

nepus neîncetat	⌐ ⌐	contrapus contra lui	⌣ ⌣
transpus transferat	⌐ ⌐	suprapus asupra mea	⌒ ⌒
circumpus circulant	⌐ ⌐	extrapus extern	⌣ ⌣

Sub formă de prefix (prin **P**), se notează și prepoziția **peste**.

EXERCIȚIUL 17

Spune vrute și nevrute. — Nu vorbi neîntrebat ! — A făcut un trasport transatlantic. — Prob(l)ema trebuie circumscrisă. — Circulați, vă rog ! — De ce este contra noastră și ne contrazice peste tot ? — Nimic nu este supranatural. — Răspunderea cade asupra tuturor. — Trece dintr-o extremă în alta. — E extra(o)rd(inar) !

EXERCIȚIUL 18

Neatent, neîmpus, nev(oie), **străne**pot, transcris (-scris), tranz(i)t, transferat, circumsolar, circu(i)t, circumspect, contrib(uie), controversă, contrafacere, superb, suprimare, suprastructură, extrașcolar, extraterestru, exter(io)r, peste **noi**.

EXERCIȚIUL 16 (CHEIE)

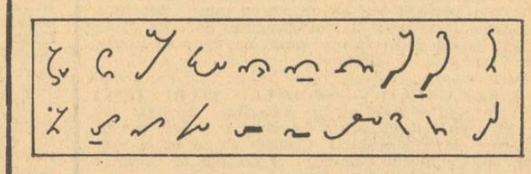

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

SOLILOC...

ORIZONTAL : Glumeț — Fard — Răcitura — Ar — Aminări — Ape — Pisc — Culcuș — Ai — Ivăre — U — — Emul — Icter — U — Inar — Ti — A — Strigături — Ira — Apărări — Turn — Iradia — Acetati — Ast.

...SAU SOLILOCVIU ?

ORIZONTAL : Mălai — Ceas — Ape — Sfioase — Av — Ta — Dictare — Elu — Tun — Ar — Atît — Tanti — C — Tuci — Vo — Aburi — Sfat — Nuc — Polare — Nit — Teren.

DESCOPERIRI DE ARTĂ PLASTICĂ STRĂVECHE PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE

Studiile îndelungate întreprinse de specialiști asupra obiectelor descoperite în zona Porților de Fier, au relevat elemente surprinzătoare privitoare la viața strămoșilor noștri. S-a conturat, cu acest prilej, că avem de a face cu **opere de artă realizate cu deosebită măiestrie din epipaleolitic, necunoscute pînă acum pe teritoriul României și în Balcani**, datate între mileniile zece și șase î.e.n., al căror stil se prelungește pînă în epoca neolitică. În urma unei convorbiri cu cercetătorul **VASILE BORONEANȚ**, de la Institutul de arheologie, relatăm cititorilor noștri cîteva elemente privitoare la semnificația acestor descoperiri, importanța lor și concluziile omului de știință.

Geometria multimilenară

Numeroasele obiecte antice dezgropate la Cuina Turcului, Ostrovul Banului, Icoana, Schela Cladovei etc. din jud. Mehedinți, prezintă o variată gamă de motive geometrice, decorațiuni care reflectă gustul artistic și concepția despre frumos a oamenilor din această parte a preistoriei. Piesele găsite — aproximativ 40 — sînt împodobite fie cu linii meandrice, în zig-zag și triunghiuri, fie cu romburi sau dreptunghiuri, modalitatea tehnică de reprezentare a decorului îmbrăcînd adeseori întreaga suprafață a obiectelor. Asemenea linii geometrice au fost incizate pe uneltele și armele confecționate din os, corn de cerb sau colți de mistreț. La acestea se adaugă obiectele de podoabă — pandantivi din dinți de cerb sau de mistreț și cochilii de melci. După părerea interlocutorului nostru, ne aflăm în fața unor veritabile opere de artă multimilenare, caracteristice perioadei post-glaciare, perioadă dominată de reprezentări artistice manifestate prin schematism și geometrism.

Utilizarea osului și a cornelor este atestată și în cursul etapelor anterioare acestor complexe, dar ceea ce frapează este numărul considerabil de unelte fasonate după o tehnică proprie. Toate datele concordă spre a ne furniza o imagine despre o cultură care posedă o tehnică adecvată industriei cuarțitului și silexului, cornului de cerb și osului, asociată cu un stil caracteristic de construcție a așezărilor de locuit, cu un rit și preocupări artistice. Arheologul a ținut să sublinieze faptul că **pe o zonă lungă de numai 36 de km s-au găsit patru niveluri de străvechi așezări omenești, atestînd o locuire prelungită, care prezintă caracterele unui fenomen autohton în cadrul evoluției generale a sud-estului european.**

Primii pași ai omului spre agricultură

Odată cu schimbarea condițiilor de viață specifice epocii ultimei glaciațiuni Würm (epoca ia sfîrșit între anii 12—10 000 î.e.n.) omul a fost pus în situația de a se acomoda mediului climatic mai blînd, făurindu-și o nouă concepție de viață. Ieșirea la traiul în aer liber a făcut să dispară arta rupestră, populațiile băștinașe trecînd de la stadiul de vînători-culegători la acela de recoltatori, cultivatori și îmblînzitori de animale. Erau primii pași ai omului spre agricultură... Din acest moment datează brăzdarele din corn de cerb găsite la Icoana (comuna Ogradena) și datate spre sfîrșitul mileniului VII î.e.n Ele semnifică începutul muncilor agricole, fapt confirmat și de analizele efectuate de cercetătorul Marin Cârciumaru pe coprolitele găsite în săpătură. **Din această perioadă care evoluează spre neolitic, sînt vestigiile culturii necunoscute pînă acum în care se înscriu obiectele de artă mobiliară descoperite.** Sînt piese care au gravate pe os și coarne de cerb motive schematice și abstracte, motive reprezentînd de fapt continuarea tradițiilor artistice ale unor vremuri mai îndepărtate — paleoliticul superior.

Tot la Icoana s-au găsit trei piese importante prin decorația și vechimea lor. Este vorba de un fragment de pumnal din corn de cerb incizat cu o ornamentare complexă, formată dintr-un decor îmbinat în mai multe registre, o spatulă din os, decorată cu linii în scăriță și un obiect de cult, de formă arcuită, împodobit pe ambele fețe cu motive în zig-zag, terminate în cercuri.

La Schela Cladovei — nume acordat de cercetător acestei culturi necunoscute — au fost dezgropate și 20 de schelete de adulți și copii, dintre care unul al unei femei cu un fetus. Rămășițele pămîntești au fost îngropate în jurul vetrei, **fapt care relevă, pentru prima oară, existența cultului casei și al strămoșilor, marcînd primele locuri cu caracter de cimitir, pentru această perioadă, pe teritoriul Europei.**

Un cod preistoric ?

Într-o zonă a Europei, în care nu se cunoștea aproape nimic în legătură cu populațiile care au trăit în urmă cu 12 000—6 000 de ani, sîntem puși acum în fața unor dovezi concrete care ilustrează această perioadă. Din punct de vedere artistic, **desenele descoperite pe obiectele scoase la lumină în așezările de pe malul Dunării, ar putea să reprezinte un cod simbolic stabilit de oamenii acelor vremuri, ele ar putea să ilustreze chiar scene de viață petrecute odinioară.** În acest sens, profesorul de istoria artei vechi și arheologie la Sorbona, **ANDRÉ LEROI-GOURHAN**, notează următoarele în valorosul său studiu **„Préhistoire de l'art occidental" : „Există un dublu sistem de reprezentări simbolice și realiste care se dezvoltă în două ramuri paralele de-a lungul evoluției paleoliticului superior. Este posibil să ne întrebăm dacă aceste reprezentări simbolice nu au precedat pe cele realiste".** Relativ la problema simbolurilor, arheologul Vasile Boroneanț a ținut să sublinieze faptul că ne aflăm în fața unui subiect deosebit de pasionant, subiect pe care-l studiază de mai mult timp.

Elemente magico-artistice

Statueta descoperită de cercetătorul Al. Păunescu la Cuina Turcului, realizată dintr-o falangă de cal sălbatic, sugerează, după părerea găsitorului, un tors feminin văzut din profil. Ea ar putea reprezenta schematizarea unei ființe umane întruchipînd imaginea unui strămoș îndepărtat, imagine stearsă de mult din amintirea oamenilor dar încărcată de sensuri magice. **Corespunzătoare cerințelor magico-artistice se amintește și vopsirea cu ocru roșu a unor pietre de riu sau a unor piese de silex găsite în așezările acestei culturi milenare.** Importantele cantități de ocru serveau, probabil, nu numai la vopsirea bolovanilor sau la înmormîntări, ci și la tatuare. De asemenea, unele dintre obiectele cu desene incizate au fost folosite de vrăjitori spre a marca reușita diferitelor acțiuni întreprinse de oamenii primitivi : la vînătoare, pescuit etc. Altele, au avut un rol sacru, venerîndu-le. În acest sens și statueta găsită la Cuina Turcului ar putea fi pusă în legătură cu reprezentările realizate în același stil la Lepenski-Vir. Această localitate iugoslavă era situată în fața Sviniței și a devenit celebră datorită bolovanilor de piatră cu chipuri umane schematizate pe ele și pietrele cu desene descoperite aici. **Se poate emite ipoteza că aceste figuri omenești sculptate în piatră ar putea reprezenta și în acest caz un strămoș pe care locuitorii acelei epoci îl adorau.** Astăzi, cele aproximativ 10 chipuri de piatră și 30 de bolovani cu desene sînt expuse în cadrul noului muzeu arheologic iugoslav înființat în apropierea locului unde aceste piese au fost găsite.

În final, arheologul Vasile Boroneanț ne-a semnalat măiestria artistică a sculptorilor de acum cel puțin opt milenii relevînd că desenul de pe una din pietrele de la Lepenski-Vir imaginează un grup de oameni stînd pe o bancă. Aici artistul a dat dovadă de o mare ingeniozitate în ceea ce privește schematizarea figurilor omenești. Privind cu atenție relieful incizat pe piatră se pot observa două femei și doi bărbați stînd unii în spatele celorlalți.

Simion SĂVEANU

Sculptură preistorică pe un bolovan de piatră găsit în Iugoslavia, la Lepenski-Vir

DACĂ AȘ FI CLUB...

de Valeriu MIRONESCU

Înaintea returului făcusem împreună cu cîțiva colegi amatori de fotbal un fel de calcul din care reieșea că U.T.A. are nevoie de o margine de siguranță de 38 puncte spre a învinge în campionat. Calculul acesta fusese bun atîta vreme cît avusese în vedere pe Dinamo, Rapid și Steaua, echipe ce năzuiau încă, mai pe față, mai pe ascuns la titlul național. Dar, o dată cu începerea returului, un element ce nu fusese prețuit cum se cuvine a făcut să nu se prea potrivească socoteala de-acasă cu aceea din tîrgul campionatului. F.C. Argeș, cu o ambiție nemaipomenită, și-a depășit propria condiție, a exploatat avantajele oferite de conjunctură, și a împins înainte cu un punct sau chiar două suma necesară titlului. U.T.A. și „U" — 39, F.C. Argeș-41, iată nivelele maxime pe care le mai pot atinge aceste trei echipe din rîndul cărora una singură se va înscăuna campioană Fie și la golaveraj mai bun, pentru că regulamentul nostru este astfel croit. Cine va cîștiga? Asta, acum, nu se știe. Nici măcar nu-mi exprim vreo preferință, fiindcă n-am și nu vreau să am preferințe într-o luptă de fotbal dreaptă între trei echipe toate merituoase în felul lor. De altfel, gazetarul care „ține" cu vreo echipă se descalifică profesional și se transformă într-un simplu suporter care scrie la gazetă. Atunci cititorii — cu preferințe foarte diversificate — au tot dreptul să-l privească chioriș. Înțeleg să sprijin eforturile unor echipe și cluburi de a se perfecționa contribuind așa la creșterea generală a fotbalului autohton — dar suporter al vreunuia nu sînt nici în străfundul sufletului. După cum am mai scris și în alte rînduri, susțin jucătorii buni, de la toate echipele, pe antrenorii capabili și îndrăzneți; pe aceia care, oriunde ar munci vor să dea ceva din ei fotbalului. Nu să ia de la fotbal, ca de la o vacă bună, exclusiv, pentru muls la nesfîrșit...

Sînt astăzi 16 cluburi în divizia A, și deseori m-am gîndit ce-aș face dacă aș fi în pielea lor. Ce-aș face dacă aș fi „club"? Mai întîi, dincolo de orice intenție și necesități particulare, m-aș înțelege cu celelalte 15, astfel că să devenim o forță în cadrul federației. La urma urmei, noi, cele 16, împreună cu suratele din divizia B, și, eventual, cu reprezentanții fotbaliștici ai celor 39 de județe — deci, cam vreo 80 de membri în total — ar trebui să formăm comitetul federal, apoi ne alegem anual biroul federal și conducătorii, ca și pe responsabilii echipelor reprezentative. Zic, la urma urmei, fiindcă fotbalul se reduce la cluburi (sau asociații), clubu-rile fac fotbalul și înseamnă fotbal. Deci, ele trebuie să decidă și asupra regulamentelor competiționale și de altă natură și asupra conducătorilor federali care trebuie să fie exponenții fotbalului, adică ai voinței clubu-rilor.

Poate unii vor face o criză de autoritate. De-aceea vreau să amintesc că, în fond, cluburile (și asociațiile) nu sînt o structură fotbalistică și sportivă atîrnată în aer, ci depind, sînt patronate, mai bine zis, sînt conduse de mari organizații de partid și se bucură de sprijinul celorlalte organizații de masă din cadrul întreprinderilor și instituțiilor. De aici rezultă că reprezentanții cluburilor nu sînt și nu pot fi niște simpli mandatari fotbalistici. Nu, ei sînt în primul rînd reprezentanți politici ai unor mari organizații social-sportive reprezentanți emanînd de la puternice întreprinderi, instituții și unități teritoriale. Reunirea lor efectivă în cadrul comitetului federal și trecerea întregii forțe executive în aceste mîini, ar da vigoare federației și ar împinge înainte fotbalul nostru. Desigur, federația, transformată astfel realmente în ceea ce înțelegem prin cuvîntul federație, se va putea impune cu cea mai mare autoritate în fața celor care i-au ales organele și pe care-i reprezintă. Totodată, ea va fi în măsură să ia deciziile trebuitoare progresului accelerat al fotbalului românesc...

Totuși, dincolo de aceste deziderate de transformare a federației într-un exponent integral al cluburilor, aș avea firește, intenții serioase pentru mine, ca club, aparte. De pildă, ce-aș face dacă aș fi Dinamo? În acest caz special n-aș face mai nimic, aș lăsa toate treburile pe capul amicului meu Mitică, care se înfurie de mama focului după fiecare meci pierdut, însă declară sus și tare că Dinamo va cîștiga campionatul chiar la capătul unui meci egal. Prietenul acesta al meu, ce simte jocul și știe mai bine decît un antrenor să facă formația, dar la handbal, nu la fotbal, trebuie lăsat să sufere încă vreo cîțiva ani de acum încolo. Dinamo a avut tot ce-i era necesar, un antrenor, cel mai capabil, și mai rezultativ din întreaga țară, un lot excelent, posibilități bune, însă le-a cam irosit cu amîndouă mîinile. Acum, Dinamo are nevoie să-și limpezească gîndurile cu privire la antrenor. Ce fel de antrenor vrea? Vrea un constructor de echipă? Așa ceva înclin să cred că nu va mai găsi. Vrea atunci să procedeze precum Ajax, adică să ia un antrenor, să-i pună în față o echipă constituită și să-i spună simplu: antrenează-o, asigură-i întreținerea? Nici așa ceva nu poate încerca din cauza banalului motiv că nu mai are o formație constituită. Rămîne o singură soluție, să se găsească un antrenor cu care echipa să întreacă pe Steaua! Și Steaua, pe Rapid! Și Rapid, pe Dinamo! Fiindcă la atîta mi s-a părut că s-au rezumat pretențiile bucureștenilor în acest campionat...

Mai bine mă fac F.C. Argeș, tot e în frunte, cine știe, poate cîștig titlul, e și Dobrin acolo. Pe urmă, m-au apucat amețelile. Mi-am adus aminte că în 1968 aproape luasem titlul iar în anul următor era să mă trezesc în B! Cum de fusese posibil? Mai întîi mi-l suspendaseră, absurd și răutăcios, pe Dobrin, apoi mi-l luaseră pe Coman din poartă, colac peste pupăză urmase sinistrul accident al lui Ioachim Popescu și iată că echipa ajunsese de căruță. Noroc c-a venit Teașcă și-a tras-o de păr înapoi în „A"...

Din pățaniile de atunci, din multe cele rele și bune petrecute în timp, eu aș trage cîteva învățături: aș păstra ca ochii din cap principalii jucători; aș adăuga formației cîțiva fotbaliști dintre cei mai buni, fiindcă va fi foarte greu de trăit în eventualitatea cuceririi titlului; aș trimite la odihnă și refacere întregul lot renunțînd la turnee ispititoare; aș merge cu lotul iarăși la Voina, pentru pregătirea de bază, așa cum s-a făcut în iarnă; aș păstra și antrenorii, dacă au înțeles pentru ce s-a obținut adeziunea jucătorilor la pregătire și meciuri; și ar mai fi nevoie să fac alte multe treburi, atîtea, încît noroc că nu sînt F.C. Argeș...

P.S. În numărul viitor, un fel de ripostă a lui Dinamo.

ASTĂ SEARĂ, PE „23 AUGUST", LA LUMINA REFLECTOARELOR

A CINCEA ÎNTÎLNIRE ÎNTRE FOTBALIȘTII ROMÂNI ȘI CEI ITALIENI

Cu 33 de ani în urmă, la București, a fost inaugurat palmaresul întîlnirilor fotbalistice româno-italiene. Atunci, în ziua de 11 aprilie, reprezentativa Italiei a învins România cu scorul de 1—0. În anul imediat următor, adică în 1940, și tot în aprilie, pe data de 14, cele două echipe s-au întîlnit din nou, de astă dată la Roma, victoria revenind tot fotbaliștilor italieni cu scorul de 2-1. A urmat apoi o pauză de 26 de ani în relațiile fotbalistice dintre fotbalul românesc și cel italian. Legăturile au fost reluate în anul 1966 prin acel meci mult discutat desfășurat la Napoli în ziua de 26 noiembrie. Discuția a fost provocată de golul marcat de Mazzola, la situația de 1—1, gol contestat de jucătorii români și de foarte mulți dintre spectatori, apreciindu-se că portarul Datcu a prins balonul înainte ca el să depășească linia porții. Arbitrul de tușă a semnalizat invers iar Schulenburg, din R.F. a Germaniei, care a oficiat la centrul terenului, a validat golful. Ulterior Mazzola avea să declare că și el a avut impresia că balonul nu trecuse linia porții. Pînă la urmă italienii au cîștigat meciul cu 3-1, cu toate că noi am condus cu 1-0 prin golul marcat de Dobrin în minutul 7. În fine ultima confruntare dintre cele două reprezentative a avut loc la București în ziua de 25 iunie 1967. Rezultatul s-a menținut egal, 0-0, pînă în minutul 81 cînd Bertini a adus victoria echipei italiene. Deci, patru întîlniri, patru victorii ale fotbaliștilor italieni. Ce se va întîmpla oare astă seară pe stadionul „23 August" în cea de a cincea confruntare?. Răspunsul îl vom primi în jurul orei 21,45, oră la care se va termina meciul programat să înceapă la orele 20.

8, 9, 10... OUT!

de PAUL OCHIALBI

Reflecții. Declarații, declarații. O „Steaua" în Turcia? Fișier — V. Lemeșev. Sandu Mihalcea are ce regreta. O echipă completă? Doi frați pe afișul unei gale.

• **A CAZUT CORTINA** peste cea de a doua ediție a campionatelor europene de tineret. Imitînd pe seniori (C.E. 1969), tinerii noștri reprezentanți: **A Turei** (semimuscă), **D. Condurat** (muscă), **S. Cuțov** (semiușoară) și **N. Babescu** (mijlocie-mică) au reușit să obțină la rîndul lor 4 meritate medalii de aur. Scriem meritate, pentru că în finale cei 4 campioni au obținut pe drept deciziile, care, spre deosebire de unele pronunțate în preliminarii, nu pot fi puse la îndoială de nimeni. Elevii „dirijorului" Teddi Niculescu au arătat în general, cu unele excepții, o excelentă pregătire fizică, fapt care le-a permis să poarte lupta într-un ritm susținut de la început pînă la sfîrșit. Cu excepția lui Turei, care în finală a dovedit că posedă și unele calități tehnice și că poate utiliza cu pricepere două procedee, printre care și directul de stîngă, ceilalți nu ne-au impresionat la acest capitol. Antrenorii au datoria de a lucra serios pentru a-i transforma pe aceștia în boxeri completi. Aceste campionate ne-au arătat, că în plin declin al pugilatului european, țara noastră dispune la categoriile mici, conform unei vechi tradiții, de elemente capabile ca în viitor să ne reprezinte cu brio la marile competiții. În schimb, sîntem tare deficitari la categoriile superioare. Nu putem uita că la această ediție **Culineac, Croitoru** și **Ruicu** au pierdut înainte de limită. La acest capitol se înscrie și pana Adam. Este cazul să ne preocupăm mai atent de cei care mîine, poimîine, vor înlocui actuala garnitură. Lui N. Babescu, boxerul „erou", care a aruncat în luptă toată energia sa, sacrificîndu-și chiar sănătatea (a încasat zeci de pumni în plină figură, a fost de 4 ori numărat în decursul meciurilor) nu-i vom reproșa astăzi nimic. Nici nu este cazul acum. **Un lucru trebuie să înțeleagă federația: Babescu are nevoie de o pauză de cel puțin un an pentru a se refface.**

V. Lemeșev și antrenorul său.

• **ȘI PENTRU** că am vorbit de Babescu trebuie să arătăm că la masa presei s-a prezentat antrenorul **Alexandru Spătaru** care, pe bună dreptate, foarte supărat ne-a spus: **„Întreaga presă sportivă a scris că Babescu este elevul antrenorului Drăghici. Adevărul este că eu, la asociația Letea din Bacău, i-am pus mănușile în mîini pentru prima oară".**

• **ZIARISTUL TURC** Ergun Emek de la „Milliyet" — Istanbul, ne-a declarat că poartă tratative ca echipa clubului „Steaua" să evolueze după J.O. la Istanbul în compania echipei Fenerbahce. Tot el ne-a informat că federația turcă intenționează să angajeze un antrenor federal din România.

• **ANTRENORUL** Lucian Popescu ne spune: **„Aurel Dumitrescu este pregătit greșit fiind învățat să lucreze pe laterale. Cu alonja sa Dumitrescu nu trebuie să utilizeze decît directele".**

• **CAMPIONUL „GRELIOR"** Ion Alexe ne declară: **„Pierzînd prin K.O. la Szczecin într-o meritată pauză de refacere. Voi reintra. Promit o comportare gen 1969 cînd am cucerit titlul continental".** I-am urat succes.

• **ANTRENORUL** L. Ambruș ne declară că elevul său Vasile Ivan a... dispărut. El nu s-a prezentat nici la fazele de „zonă" și nici la ultimele antrenamente. Să fi abandonat boxul Ivan"? Nu credem.

• **FĂRA INDOIALĂ,** cel mai complet boxer al „europenelor" a fost mijlociul sovietic V. Lemeșev. El cucerește pentru a doua oară acest titlu (la Miskolk în 1970 a fost campion la mijlocie mică). Lemeșev este în vîrstă de 20 ani. A început boxul acum 7 ani. Este compion al turneului Armatelor Prietene.

• **M. SPAKOV,** antrenor la Steaua, ne arată că la J.O. ar trimite pe cei mai buni 5—6 boxeri, plus doi tineri care s-au remarcat la „europenele" de la București. El este împotriva unei expediții la Olimpiadă cu 11 pugiliști.

• **SANDU MIHALCEA,** care s-a autoeliminat din echipă are ce regreta. Dacă ducea o viață sportivă și era bine pregătit el putea cuceri la București centura continentală a „semimijlociilor". Aceasta pentru că Mihalcea are talent cu carul și ar fi fost mai bun ca învingătorul categoriei.

• **LA 27 IUNIE** pe afișul unei arene din Las Vegas va figura numele a doi frați. Jerry Quarry va boxa amical cu Cassius Clay, iar fratele său, Mike Quarry îl va întîlni oficial pentru titlul mondial pe semigreul Foster.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— Concursul „Pronosport" din 18 iunie —

1. METALUL TIRGOVIȘTE — ȘTIINȚA BACAU. Ambele formații mai au nevoie de puncte pentru a se pune la adăpost de retrogradare. Socotim că echipa gazdă deține prima șansă cu toate că în retur nu a prea strălucit.

2. F.C. GALAȚI — SPORTUL STUDENȚESC. Un meci între două echipe care și-au terminat socotelile cu actuala ediție de campionat este mereu deschis oricărui rezultat. Credem că formația gazdă, cunoscută fiind ambiția și dorința ei de afirmare, poate cîștiga acest meci.

3 PROGRESUL BRAILA — METALUL PLOPENI. Pe teren propriu echipa din Brăila nu a pierdut decît un singur meci de la începutul campionatului. Nu vedem cum ar putea eșua, pentru a doua oară tocmai în fața Metalului din Plopeni.

4. DUNAREA GIURGIU — CEAHLAUL PIATRA NEAMȚ. Un joc greu pentru ambele formații, un joc cu o miză deosebită deoarece fiecare dorește să se salveze de la retrogradare. În mod normal avantajul terenului pledează pentru o victorie a echipei giurgiuvene.

5. CHIMIA RM. VÎLCEA — POIANA CÎMPINA. Și aceste două formații se găsesc în neplăcuta situație de a tremura pentru fiecare punct pierdut sau cîștigat, aflîndu-se împreună, în zona retrogradării. Jucînd acasă Chimia are prima șansă.

6. PORTUL — C.F.R. PAȘCANI. Constănțenii nu mai au nici o șansă de a rămîne în divizia B. Oaspeții, în schimb, mai speră să se salveze așa că vor lupta probabil din răsputeri pentru a obține măcar un rezultat de egalitate.

7. C.S.M. SIBIU — POLITEHNICA TIMIȘOARA. 90 la sută din șanse sînt de partea echipei sibiene care pe teren propriu se prezintă mereu foarte bine.

8. C.F.R. TIMIȘOARA — C.S.M. REȘIȚA. Promovată de mult în prima divizie, echipa reșițeană luptă acum doar pentru glorie. Nu credem că o asemenea ambiție o va ajuta să cîștige meciul de la Timișoara.

9. C.F.R. ARAD — MINERUL ANINA. Atît una cît și cealaltă dintre aceste echipe sînt la adăpost de pericolul retrogradării. Victoria gazdelor se conturează în cea mai mare măsură.

10. OLIMPIA ORADEA — VULTURII TEXTILA LUGOJ. Teribil de aspru acest meci care angajează două formații avide de puncte, amenințate de a părăsi scena secundă a fotbalului nostru. Șansele de victorie sînt de partea gazdelor dar nu excludem posibilitatea unei egalități.

11. GAZ METAN — CHIMIA FĂGĂRAȘ. Din nou ne aflăm în fața unei partide cu miză deosebită, o partidă ce angajează două formații aflate în zona încinsă a retrogradării. Și, din nou, trebuie să acordăm prima șansă echipei gazdă.

12. ELECTROPUTERE CRAIOVA — MINERUL BAIA MARE. Echipa locală s-a arătat pînă acum desul de redutabilă pe teren propriu, învingînd, printre altele, pe C.S.M Reșița cu 5—2. Avînd nevoie de puncte socotim că nu poate pierde meciul de mîine.

13. CORVINUL HUNEDOARA — METALURGISTUL CUGIR. Dacă va cîștiga acest meci Corvinul mai poate spera într-o eventuală salvare de la retrogradare, cu condiția de a nu pierde ambele puncte în partida finală a campionatului. O vedem capabilă de a cîștiga mîine. Mai departe...

CÎTEVA REGULI ALE TENISULUI DE CÎMP

„Dorind să fiu prezent la întîlnirea România—Italia din cadrul semifinalelor zonei europene a Cupei „Davis" care se desfășoară la București între 16—18 iunie („Și, și 3—2 per voi") vă rog să aveți amabilitatea de a rezerva pentru publicația mea cinci locuri la tribuna..." (Umberto Mezzanotte, directorul revistei „Il Tennis Italiano" — Milano), **„Am dori să știm dacă meciul Ilie Năstase—Adriano Panatta din cadrul întîlnirii România—Italia va fi televizat în cazul cînd va avea loc în ultima zi, duminică"** (semnat: un grup de muncitori de la Fabrica de mase plastice — București). Ne oprim aici cu spicuirea scrisorilor pentru a face loc mărturisirii: nu am primit niciodată cu ocazia unei întîlniri de „Cupa Davis" o corespondență atît de voluminoasă. Deoarece în majoritatea scrisorilor se exprimă o doleanță manifestată și în alte împrejurări similare, credem că sîntem deosebit de actuali dacă în articolul de față prezentăm un scurt îndreptar al jocului de tenis.

Spre a fi mai limpezi, să urmărim desfășurarea unui meci pentru proba de simplu. Unul dintre protagoniști începe disputa prin lovitura de serviciu, acordată în urma unei mingi jucate și cîștigată în prealabil (terenul se trage la sorți). Jucătorul nostru (servantul) va servi din afara liniei de fund (f), și anume din partea dreaptă (A), fiind obligat de regulament să plasaze mingea în terenul adversarului, în careul de serviciu (a). Dacă mingea servită s-a oprit în fileu, servantul mai are dreptul să folosească încă o minge. Dacă și aceasta are aceeași soartă, servantul pierde un punct. În cazul cînd mingea atinge fileul și cade înăuntrul careului de serviciu se acordă încă două mingi. Dacă mingea a lovit fileul, dar a căzut în afara careului de serviciu se acordă doar o singură minge. La executarea serviciului, servantul poate fi sancționat în cazul cînd încalcă linia de fund („greșeală de picior").

După executarea corectă a serviciului jocul se desfășoară pe întregul teren, din care nu fac parte cele două culoare laterale hașurate, valabile doar pentru proba de dublu. Mingea nu trebuie să atingă terenul mai mult de o singură dată, dar jucătorul are dreptul s-o recepționeze direct cu racheta (lovitură din vole), făcînd excepție doar primirea serviciului. Dacă

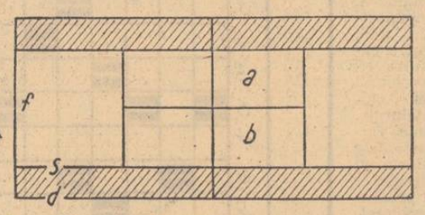

A și B = careuri pentru serviciu
f = linie de fund
s = linia laterală pentru proba de simplu
d = linie laterală pentru proba de dublu

în timpul jocului mingea atinge banda fileului și cade totuși în terenul adversarului este considerată bună. În cazul cînd mingea cade pe una din liniile care mărginesc terenul sau o atinge, „mușcînd-o" măcar un centimetru, este considerată bună.

Să presupunem că servantul nostru a cîștigat un prim punct (adversaru' nu a recepționat mingea a lovit-o de două ori cu racheta, a atins-o cu o parte a corpului, a atins fileul cu racheta, a trimis mingea în afara terenului de joc sau în fileu). În acest caz se notează 15 în favoarea servantului. El servește acum din partea stîngă a terenului (B) în careul b. Cîștigîndu-se și al doilea punct, se notează 30. Din nou servantul servește din A în careul a. Dacă cîștigă și al treilea punct se notează 40. În continuare, presupunînd că adversarul cîștigă la rîndul lui trei puncte, se notează „egalitate". Apoi, punctul următor se consemnează „avantaj". Dacă cîștigă și acumulat în această situație încă un punct înseamnă că a cîștigat un „joc" sau un „ghem". Dacă, dimpotrivă, jucătorul respectiv a pierdut „avantajul" se ajunge din nou la situația de „egalitate", și așa mai departe, pînă cînd unul din cei doi adversari cîștigă ghemul prin acumularea a două puncte la rînd. După cîștigarea sau pierderea ghemului, servantul devine primitor și adversarul său servant și așa mai departe. Setul este cîștigat de jucătorul care a acumulat șase gheme. În cazul cînd la situația de 5—4 la jocuri cel care este în avantaj nu cîștigă ghemul respectiv ca să facă 6—4, setul se prelungește pînă cînd unul din jucători izbutește să-și adjudece un avans de două gheme.

Cu acestea urăm cititorilor noștri vizionare plăcută pe viu, sau în fața micului ecran, nutrind speranța că datorită rîndurilor de față vor avea prilejul să aprecieze într-o lumină și mai justă victoria echipei noastre repurtată în fața echipei italiene.

Paul CERNESCU

CULISELE HIPODROMULUI

• *PRIMA PROBĂ de verificare, pentru derbiul din acest an, are loc mîine dimineață, pe hipodromul ploieștean, cu ocazia disputării alergării semiclasice „Premiul cailor de 4 ani".*

• *LA CITIREA veștii despre construcția unui hipodrom nou în București, turfiștii ploieșteni au intrat în panică: văzînd cît de prăfuiți și obosiți sosesc spectatorii bucureșteni la hipodromul din Ploiești, cu autobuzele I.R.T.A., s-au gîndit să comande, încă de pe acum, garnituri speciale... de tren.*

Doru IONESCU

ȘAH

CONCURS DE PRONOSTICURI... SPASSKI SAU FISCHER?

Participanții sînt invitați să răspundă la următoarele întrebări:

1. Cine va învinge și cu ce scor?
2. Cum se va sfîrși prima partidă a meciului?
3. Care va fi scorul după partida a 12-a?

Răspunsurile pînă la 1 iulie 1972 (data poștei din localitatea respectivă) Premii — trei abonamente pe un an de zile la „Magazin".

• OLIMPIADA NEVĂZĂTORILOR s-a disputat la Madovdin (Iugoslavia), echipa română obținînd medalia de argint. Pe locurile unu și doi — U.R.S.S. și Iugoslavia. Pe locurile următoare: R.F.G., Spania etc. • CINE-I RUKAVINA? Surpriză la turneul zonal de la Vrnyaka Banya: pentru interzonal s-a calificat un jucător necunoscut pe plan internațional: iugoslavul Rukavina. El reușise la ultimul campionat iugoslav, care a contat și ca un turneu de calificare pentru zonale, să ocupe un surprinzător loc doi-trei, împreună cu Liubojevici dar după Ivkov. Și înaintea lui Matulovici, Bukia și Matanovici... • TREI CÎȘTIGĂTORI IN CAMPIONATUL S.U.A., — care a contat și ca turneu zonal nr.5: Robert Byrne, L. Kavalek și S. Reshevsky, cu cîte 9 puncte din 13 posibile. Reshevsky cîștigă a șaptea oară titlul de campion al Statelor Unite • ANTHONY QUEEN JOACĂ ȘAH ÎNTRE DOUĂ FILMĂRI Dar, nu numai din pasiune ci și pentru a-și cunoaște mai bine partenerii. La o partidă de șah, a declarat el, poți afla mai bine caracterul cuiva... • CUM L-A SALVAT GELLER PE BOTVINNIK ÎN PARTIDA SĂ CU FISCHER... Fostul campion a jucat o singură dată contra lui Fischer — la Olimpiada din Bulgaria din 1962. Partida s-a întrerupt într-un final de turnuri și pioni dificili pentru Botvinnik, care avea un pion în minus. Geller a găsit însă pentru reluare o surprinzătoare cale de remiză. Botvinnik a povestit acest episod într-o conferință șahistă ținută în orașul Vladimir. • DE LA MASA DE ȘAH LA SPITALUL DE URGENȚĂ. Performanța este datorată unui pariu făcut de Anghel Vasile și Adrian Nicolae: primul a promis că, dacă pierde înghite... piesele. N-a reușit să înghită „decît" trei pioni și un turn. Nebunul, rămas în gît, a trebuit să-i fie scos la „urgență"... • VREȚI SĂ CUNOAȘTEȚI SISTEMUL DE CLASIFICARE ELO? Cu ultimul său număr din mai, „Revista de șah" a început să publice o amplă și interesantă prezentare a sistemului Elo, sub semnătura lui C. Botez. •

U. VĂLUREANU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Am hotărît să încheiem aici discuțiile pe marginea ultimelor evoluții ale naționalei noastre în campionatul european. Făcusem la început promisiunea să ne exprimăm și noi un punct de vedere. La ora aceasta, gestul mi se pare superflu, tardiv și ineficient. Organele și organismele care au analizat mersul naționalei au ajuns deja la concluzii cvasi-optimiste și cvasi-constructive: echipa rămîne aceeași, Angelo Niculescu același, ne stergem lacrimile, uităm trecutul și deschidem ochi spre înainte, ne așteaptă toamna și meciurile pentru calificarea în turneul final al campionatului mondial. Cu alte cuvinte și vorba cuiva: ăștia sînt oamenii, cu ei defilăm. Evident, după astfel de împrejurări furtunoase și dramatice, au apărut excesele, voci care cereau tăierea de capete și trecerea întregii echipe prin sită. Conștiința mă obligă să mărturisesc, însă, aici că majoritatea celor care ne-au scris (cîteva sute!) au cerut ca echipa să nu fie supusă unor reproșuri violente, au lăudat devotamentul și eroismul jucătorilor, i-au blestemat pe arbitri și au cerut conducătorilor federației să facă totul pentru ca băieții să intre în furtunile viitoare refăcuți fizicește și moralmente. Citind toate aceste scrisori, mi-a fost dat să descopăr pînă unde a putut să ajungă angajamentul afectiv al publicului nostru cu prilejul meciului de la Belgrad și m-am cutremurat de emoție. „Cu două zile înainte de meciul de la Belgrad — *ne scria cititorul RUSU KOLLEA din Vaslui* — „trebuia" să mor, în urma unor dureri cumplite la stomac, dar nu am vrut să mor înainte de a-mi vedea compatrioții în marea întrecere de la Belgrad. I-am văzut și urmează acum să mor, și nu pot, pentru că din clipa acelui 1-1, ca prin minune, durerile aproape din stomac m-au părăsit. Acum simt doar urmele lacrimilor de pe obraji ce nu au conținut să curgă mai bine de o jumătate de oră după terminarea meciului. Sînt alături de învinși fiindcă în înfrîngerea aceasta văd semnul multor victorii ce vor veni cu siguranță. Sînt alături de ei mai mult decît dacă ieșeau învingători, și asta dintr-un impuls de orgoliu..." *ȘTEFAN MARIN din Șimleul Silvaniei ne mărturisește:* „Simbătă 13 mai 1972 a venit pe lume primul meu mostenitor. Este o fetiță și am așteptat meciul de a doua zi ca să-i pun prenumele Victoria. Acum? Acum se numește Stefania..." *Cu alte cuvinte, avem un public minunat, care-și merită o echipă pe măsura lui.*

Să trecem mai departe!

ST. DOBRICĂ Iași: „Sînt un om pasionat după fotbal, pentru mine orice zi cu meci este o sărbătoare. Dacă m-ar întreba cineva de ce iubesc acest sport, nu as ști ce să răspund. Probabil pentru că atunci cînd mă aflu pe stadion uit totul, chiar și de mine și trăiesc alături de fiecare jucător. Dar trebuie să precizez că îmi place fotbalul adevărat, curat și cinstit. De fapt, despre asta vreau să vă scriu: să jucăm fotbal cinstit! Fiind ieșan, sînt suporter al Politehnicii, mai ales că sînt și student. Echipa merge așa cum știe toată lumea, mai ales după ce au ieșit sau plecat din rîndurile ei oamenii cei mai buni. Se știe, de asemenea, ce pericol o pîndește la ora actuală: retrogradarea. Concurenta pentru locul 15 este mare și în această luptă se află ceferiștii clujeni, Petrolul din Ploiești și chiar Jiul. Fiecare dorește să scape din această încurcătură cu bine. Dar aceasta nu înseamnă că lupta nu trebuie dusă cinstit, că unul sau altul poate profita de bunăvoința unei echipe pe care nu o mai interesează punctele. Cred că federația trebuie să ia toate măsurile ca la meciurile cheie din ultimele două etape să nu se petreacă nimic anormal. Sînteți de acord cu mine?"

Desigur, deși mare lucru federația nu poate să facă. În domeniul acesta bizar al fotbalului, mitocoselile se fac cu atîtea finețe și discretie încît nici marele Holmes nu le poate dibui. Am văzut odată un meci de divizia B în care oaspeții, amenințați de retrogradare, au cîștigat. Tot timpul meciului, jucătorii gazdă erau foarte nervoși, își loveau, injurau și scuipau adversarii, ca, la urmă, să aflu că meciul era aranjat. „Așa se procedează, mi-a explicat cineva, cînd vrei să vinzi un meci și să iei ochii lumii". Aceasta este, deci, situația. Nu ne rămîne decît să sperăm că echipele care vor juca cu cele trei candidate la retrogradare să fie cinstite cu noi și cu ele însile.

SFINX, București: „Citesc cu indignare în ziarul „Sportul" că din nou Angelo Niculescu renunță la serviciile lui Răducanu pentru meciul cu Italia. Gestul mi se pare strigător la cer. De ce? A considerat cineva că nu ne-am calificat în semifinale din cauza lui Răducanu, omul care a apărat un 11 metri și a scos mingi imposibile? Atunci de ce este scos din lot (nici măcar rezervă nu a fost luat!), pentru că a făcut o gafă oarecare la Tg. Mureș într-un meci oarecare, lipsit de orice interes? Faptul acesta îmi dovedește că antrenorul Niculescu și ceilalți nu știu să prețuiască un jucător, nu știu să se ocupe de el cînd este la greu. Singura lor măsură pedagogică este scoaterea afară. În semn de protest pentru acest gest, refuz să mă duc la meciul cu Italia!"

Fii calm, Sfinx! Răducanu nu este pentru prima oară scos din lot. Nu trebuie să-ți pierzi cumpătul pentru asta. Cine știe ce calcule și-au făcut conducătorii echipei naționale și ce idee i-a condus către numele lui Adamache. Și apoi cine le poate contesta dreptul de a încerca o altă formulă de apărare? Meciul de astăzi poate să însemne un început. Mai întîi să vedem și apoi să judecăm.

POPESCU MARIUS, Iași: *Am primit indignata dv. scrisoare și vă mulțumesc pentru atenție. Mă apostrofați pentru faptul că în cartea mea „Fotbalul — joc de bărbați", consacrată turneului din Mexic există cîteva cuvinte nefavorabile la adresa lui Sătmăreanu și Angelo Niculescu. Da, e adevărat, atunci am fost supărat pe ei, (pe nedrept, ziceți dv.). Și acum ce să fac? Să mă dau cu capul de pereți? În continuare, ziceți: dacă sînt așa de deștept și le știu pe toate, de ce nu fac eu echipa națională? Păi eu vreau, dar dacă nu sînt lăsat?!*

CIUCĂ IOAN, Tîrgoviște: „Îngăduiți-mi să vă reținăteția cîteva minute cu o singură problemă, care aparține de etica fotbaliștilor în general și a echipei reprezentative în special.

Am observat că, înaintea unui meci de fotbal important, unii dintre componenții echipei naționale „își fac crucea" înainte de a intra pe teren, la fel și în clipa cînd arbitrul dă semnalul de începere al partidei. În ziua de 14 mai a.c., Dinu, Dumitru și Sătmăreanu au făcut o adevărată risipă de asemenea gesturi, ca să nu mai vorbesc de Neagu cînd a marcat golul egalizator, acesta executînd o veritabilă cascadă de mătănii și implorări ale cerului. În mai multe rînduri am comentat cu colegi și prieteni asemenea maniere manifestate în public și nu știam cum să interpretez gesturile „bărbaților angelici" (expresia îi aparține lui Belohegor). V-as ruga să interveniți dv. la Federație ca să înființeze un serviciu divin, cu tot ritualul adecvat, special pentru lotul național, dacă acestia consideră că o pasă, o fentă, un gol, un rezultat depind de numărul crucilor și al mătăniilor prestate. Dar, de-ajuns cu gluma. Adevărul este că ar trebui să urmăm o linie mai decentă, fără asemenea spectacole de prost gust. Să nu uităm că sportul este un mijloc de educație pentru un întreg tineret".

Nu am observat gestul despre care vorbiți, dar, dacă așa este, aveți dreptate: jucătorii credincioși să se închine acasă, nu în fața noastră, ca să ne influențeze. Dar eu cred, totuși, că dv. v-ați înșelat. Cunosc bine pe toți jucătorii din lotul național și vă asigur că misticismul este ultimul pericol care-i pîndește. Probabil că gestul pe care l-ați observat era, pur și simplu, un tic. Nu asta e important. Important e să...

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 768 — sîmbătă 24 iunie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDA săptămînală

OAMENII NOȘTRI DE SEAMĂ

De zilele Conferinței Naționale a Partidului ne mai desparte mai puțin de o lună. Judecind după evenimentele din ultima vreme, perioada care urmează se anunță încărcată de fapte deosebite, rezultate din hărnicia, priceperea și eroismul poporului nostru. Intrecerea care se desfășoară pretutindeni cu o vigoare încă neintîlnită se bazează pe înalta calificare a clasei noastre muncitoare, a tehnicienilor și inginerilor; este o întrecere a inteligenței creatoare, a inițiativelor, a ideilor noi, a autodepășirii. De aceea și faptele, consemnate zilnic de presă, radio și televiziune, indică numeroase recorduri profesionale menite să contribuie la îndeplinirea dezideratului tuturor oamenilor muncii de a îndeplini cincinalul înainte de termen, și anume cu jumătate de an mai devreme. Existența acestor recorduri este, ea însăși, ca atare, efemeră, deoarece ele sînt însușite de colective întregi de muncă și intră în patrimoniul comun al unor profesiuni. Pe baza lor, se ridică alte performanțe, într-o emulație care cuprinde forme pasionante și are ca urmare creșterea eficienței întregii activități economice.

Săptămini, luni, așadar, de puternic efort creator dedicate Conferinței Naționale a Partidului și aniversării Republicii. Ele înseamnă, în același timp, ridicarea exigenței față de felul cum și cît realizăm la noi parametri, mai aproape de cei ai țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. În termeni sportivi, se spune a ridica stacheta. Cu atît mai demni de admirația tuturor sînt cei ce ridică stacheta în munca lor, cei ce privesc mereu spre înălțimile posibil de atins și năzuiesc către ele. Și cu atît mai multă mîndrie inspiră faptul că preocuparea pentru a realiza ritmuri înalte în economie a devenit o mișcare largă de mase, cuprinzînd toate ramurile industriale, agricultura, cercetarea științifică, pe toți cei care, într-un fel sau altul făuresc cu brațul și cu gîndul avuția națională a patriei noastre.

Cum era și firesc, conferințele județene de partid, care au făcut o amplă analiză a economiei și vieții sociale a județelor, au scos la lumină noi idei creatoare, noi rezerve menite să sporească angajamentele luate în cinstea celor două evenimente de extremă importanță ale acestui an. Angajamentele, după cum se știe, au fost date publicității și ele reflectă patriotismul fierbinte al oamenilor muncii și atașamentul întregului popor față de politica partidului nostru.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

„CE VA FI OPERA ÎN '73?" „MAI MULT DECÎT O CASĂ A OPEREI!"

ne răspunde Mircea Horia SIMIONESCU, directorul Operei Române

(Pag. a 4-a)

TUMORILE CANCEROASE POT FI TRATATE CU RADIO-IZOTOPI?

(Amănunte în pag. a 5-a)

...Străvechi păduri umblă prin aer. Le bat furtuni, dar vuietul lor nu se aude. Păsări le trec, dar umbra lor fără răcoare nu îngăduie cîntec și odihnă. Primăvara nu dau muguri, vara n-au fructe de pîrguit, toamna n-au frunze de pierdut, iarna nu trosnesc sub ger. Numai vîntul le ridică întunecatele fantasme, închipuind un codru negru și de netrecut. Dar ici-colo, prin părelnicul desiș, zărești răzbind oameni cu chipurile acoperite de pulberea pădurilor moarte cu mii de ani în urmă. Ei sînt stăpînii acestei lumi fantastice, ei supun arborii de altădată unor focuri niciodată stinse. Ei sînt:

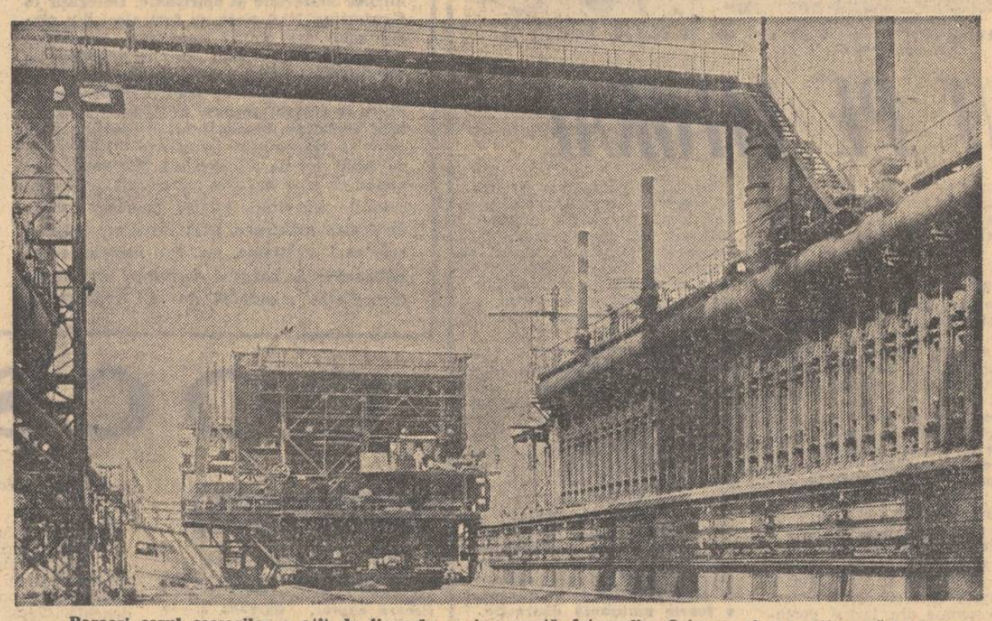

Rareori cerul cocsarilor e atît de limpede ca în această fotografie. Oricum, ei n-au timp să-l observe. La fiecare 8 minute, uriașa mașină de încărcare se deplasează la unul din nenumăratele cuptoare ale bateriilor de cocs...

Fotografia: Nicu VASILE

COCSARII

Intrînd în Combinatul siderurgic Hunedoara și înaintînd dinspre poarta nr. 2, la numai cîteva minute de mers, începe să se simtă apropierea cocseriei. Iarba, care mărginea aleile, dispare. O pulbere fină acoperă totul, lumina însăși se schimbă. În sfîrșit, depășind o intersecție de șine, trecînd pe lîngă vagoanele platforme pe care — în înalte tipare metalice amintind statuile lui Apostu — se răcește fonta, încep să se zărească bateriile de cocs. Trebuie să urci pînă acolo și abia la acel nivel uzina cocso-chimică ți se dezvăluie în fabuloasele ei forme și dimensiuni, surprinzătoare chiar aici, în combinat — care nu-i decît un univers de fabuloase forme și dimensiuni.

Nu știam mai nimic despre cocs, cu atît mai puțin despre cocsari. Știam doar că aici fiind cea mai mare cocserie din țară — se decid în bună măsură și mai întîi aici o parte din calitățile de mai tîrziu ale fontei și oțelului de Hunedoara, de Reșița sau de Galați. Mai știam că — îmi spusese tovarășul Nadrea, locțiitorul secretarului comitetului de partid al combinatului — în urmă cu vreun an de zile un cocsar întrebase într-o ședință: „Pentru ce oamenii să știe numai despre furnaliștii, oțelarii și laminatorii Hunedoarei? Nu-i și meseria noastră grea și frumoasă?"

Stau de vorbă cu inginerul **Ion Căbuță**, șef de secție adjunct. Din cînd în cînd, dincolo de fereastra biroului se aude un uruit și tot atunci, peste lumina zilei, camera e inundată de o lumină roșiatică. Trece vagonul de cocs fierbinte, incandescent.

Mihai CREANGA

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ȘTIȚI SĂ COMBATEȚI SETEA?

În zilele de caniculă, primul nostru gînd este să bem apă, sifon sau suc. V-ați gîndit însă că nu putem bea orice și în orice cantități pentru a ne răcori într-adevăr?

Citiți cîteva sfaturi pentru combaterea setei în pagina a 6-a.

„Pe plajă" — fotografie trimisă de cititorul nostru Martin IULIU — Timișoara

AGREMENT PE LITORAL

● 32 de piscine, dintre care trei acoperite, fac concurență mării ● Delfinariul, o premieră absolută pe țară ● Un nou muzeu la Constanța ● Delta de pe... lacul Tăbăcăriei ● „Trenul vacanței" va lega stațiunile Mangaliei ● Bogată activitate cultural-artistică și sportivă.

(Amănunte în pagina a 2-a)

În pagina a 5-a

INGINERIA PROCESELOR VITALE

de prof. univ. dr. ing. Edmond NICOLAU

ASALT LA PORȚILE LECȚIEI

Cum, în ce fel și cît să fie restructurată tehnologia didactică?

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

SOLSTIȚIU

Am trăit deci și ziua cea mai lungă a anului: solstițiul de vară. Dulce a căzut lumina de după ploaie, s-au auzit melcii fișiind la marginea răcoroasă a pădurilor, marea și-a revenit puțin, a continuat zbuciumul înalt al muncii din această fierbinte durată, iar inimile noastre au simțit că se umplu de mierea rară a zilei supreme.

Vai, noi am început să uităm măsura vremii. Vai, ziua cea mai lungă a trecut fără a fi sărbătorită destul, ca zi supremă ce este.

Totuși, o explicație există: niciodată, ca azi, noi, românii, nu am trăit o perioadă de muncă, de încordare și — acesta e cuvîntul! — de timp de ziuă, ca azi.

De fapt, această vară a muncii și a politicii este una din zilele cele mai lungi ale calendarului generației noastre umane: și ca ritm și ca timp al muncii și ca sămînță de lumină.

OAMENII CARE FAC

Nu e oare adînc semnificativ pentru ceea ce sperăm să fie viitorul nostru, nu e oare înălțător și dătător de puterea continuării, nu e oare tulburător pînă peste marginile zilei, prețul tot mai înalt pe care îl au, acum, în România, oamenii care fac, oamenii care gîndesc și lucrează, oamenii muncii?

Din această emoționantă evaluare a omului care produce, din această aspirație de a fi corecți, trebuie să învingă definitiv, în această vară, a Conferinței Naționale a Partidului, adevărul oamenilor care fac, adevărul celor ce slujesc patria cu munca lor, adevărul faptei și al duratei.

MICILE BUCURII

Auzim că un om a murit într-un accident de mașină, în timp ce se ducea într-o excursie în cutare loc. Nu mai e nici o putință de întoarcere; omul respectiv a încheiat toate socotelile; gata! Nimeni nu se gîndea că, în drumul banal, spre munte sau spre mare, din acea sîmbătă, omul respectiv va muri. El pleacă, doar, într-o excursie.

Întrebarea, cu adevărat umilitoare, este însă: merita excursia aceea să fie făcută?

Sînt lucruri ce se cuvine să fie făcute cu orice preț, chiar și cu ultimul. Dar sînt alte lucruri care abia cînd pățim ceva din cauza lor, ne apar în justa și jalnica lor lumină.

De fapt, unde mergea cu mașina lui, omul care a murit? Nu cumva mergea la restaurantul aeroportului Băneasa, să se simtă și el bine o jumătate de oră, cerînd o bere pentru soția lui și o citronadă pentru sine? Nu mergea el cumva spre mare, hotărît să se răcorească puțin, în vreun local intim pe care-l bănuia pe undeva pe lîngă podul de la Giurgeni? Sau omul voia să mănînce pur și simplu ceva, la restaurantul „Strachina", aflat și el pe drumul spre litoral?

Bine, dar la restaurantul aeroportului Băneasa mai bine i-ai cere unui ciung să-ți dea două perechi de palme, decît să-i ceri ospătarului o bere. Ospătarul se va uita la tine, dacă-i ceri bere, ca și cînd l-ai fi obligat să-ți obțină aprobare de vînzare - cumpărare pentru Palatul Telefoanelor. Dacă nu ești prudent, ospătarul te va lua și peste picior. Iar pe drumul celălalt, constați că nu e nici urmă de local pe lîngă frumosul pod de la Giurgeni.

În căldura clocotitoare, lipsa unor locuri răcoroase este la fel de inacceptabilă ca interzicerea apei în pustiu. Restaurantul „Strachina" conține prea mult praf și miroase prea tare a băuturi ordinare.

Merita atunci să plece omul, pe un drum care ducea în asemenea puncte? Merita viața lui să fie riscată, pen-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Monedă găsită la Sacidava. Este din epoca împăratului Justinian (527-565).

În secolul IV la Sacidava s-a ridicat un nou zid de apărare, fortificat cu puternice turnuri pătrate. În imagine: ruinele unui asemenea turn.

Mai există enigme?

● Stîlpul de piatră cu inscripții latine descoperit de un sătean din Rasova a dus la identificarea cetății romane.

● Săpăturile arheologilor au scos la lumină ziduri groase de doi metri, turnuri de apărare și instalații de canalizare.

● Vestigiile dezgropate atestă continuitatea vieții în cetate începînd din secolul al II-lea și pînă în anul 680.

● Cercei de aur getici, obiecte de metal, amfore și podoabe găsite pe teritoriul Sacidavei.

● Declarațiile șefului șantierului arheologic, cercetătorul Costin SCORPAN.

(Relatarea în pagina a 2-a)

Misterul Sacidavei a fost dezvăluit

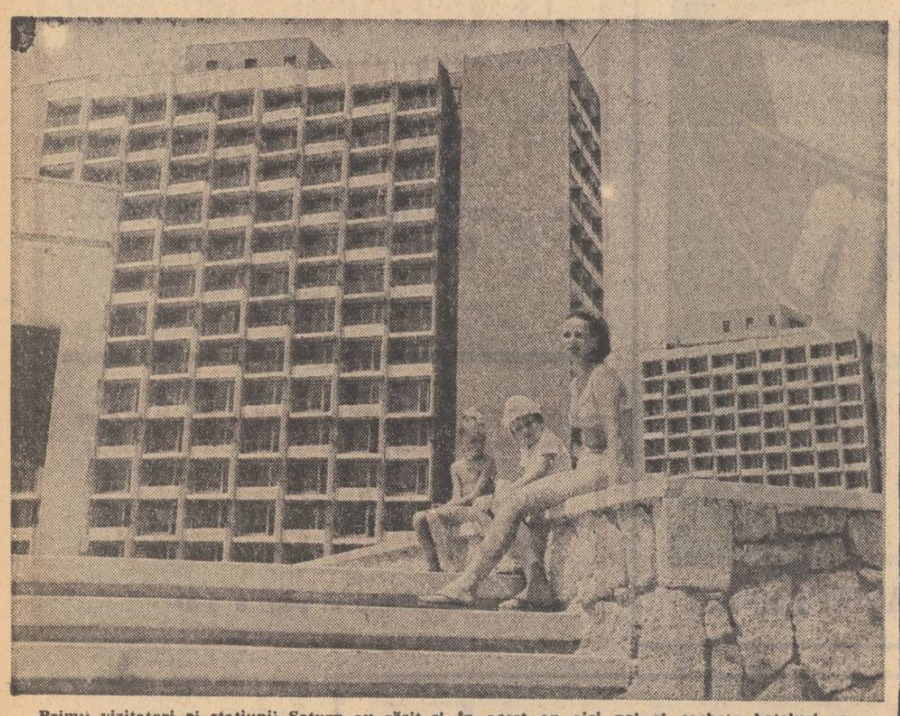

Primii vizitatori ai stațiunii Saturn au găsit și în acest an aici noi și cochete hoteluri recent construite

AGREMENT PE LITORAL

LUNA IUNIE a sosit pe litoralul românesc cu un soare de... august. Cei care nu s-au temut că începutul verii ar fi mai puțin darnic cu turiștii, n-au avut decît să se felicite. Apa plăcută, razele calde i-au răsplătit pe deplin. Am avut prilejul să consemnăm nu de mult în paginile revistei o seamă de noutăți pe care gazdele litoralului le-au pregătit pentru vizitatorii anului '72. Ne-am referit atunci la spațiile de cazare, la construcțiile comerciale, la condițiile de servire. Revenim, pentru a aminti cîteva dintre surprizele, la fel de numeroase, pe care Oficiul Național de Turism „Litoral" și edilii municipiului Constanța le-au rezervat oaspeților în materie de agrement.

O PRIMĂ NOUTATE : „ofensiva" piscinelor asupra mării. **În vara aceasta vizitatorii litoralului găsesc aici nu mai puțin de 29 piscine neacoperite și trei acoperite** (dintre care una olimpică), repartizate în toate stațiunile.

Un antidot foarte adecvat împotriva zilelor cînd apa mării nu e suficient de caldă, cînd valurile sînt prea mari.

O PREMIERĂ ABSOLUTĂ în țara noastră este Delfinariul, a cărui construcție a fost total terminată. I-am vizitat clădirea impunătoare, originalele tribune cu 600 locuri așezate în jurul bazinului unde acrobații acvatici își vor „debita" rolurile. Am avut printre primii privilegiul de a cunoaște „vedeta": Harly, un delfin de patru ani și jumătate din specia Pheocana. Alături de alți doi delfini mai recent capturați el efectuează antrenamente zilnice în vederea viitoarelor spectacole sub îndrumarea profesorului psiholog Mihai Iosif și a directorului acvariului din Constanța, Marcel Stanciu. Se pare că jocul cu mingea colorată îl amuză copios.

MUZEELOR constănțene, puncte de atracție pentru numeroși turiști li se adaugă din acest sezon „muzeul mării". Amplasat în vechea clădire a farului genovez de lîngă faleza orașului, el completează imaginea florei și faunei mării, pe care și-o formează vizitatorii acvariului situat în apropiere, cu alte exponate din mările și oceanele lumii. **Pe un spațiu de aproximativ 300 metri pătrați vor fi expuse numeroase specii de crustacee, crabi și homari uriași, diferite plante marine.**

ÎN APROPIERE, la Muzeul Marinei, o nouă atracție o constituie diverse piese arheologice scoase din largul portului Constanța și Mamaia de echipa de scafandri condusă de ofițerul de marină Constantin Scarlat : amfore, monede antice, ancore și fragmente de ambarcațiuni vechi de milenii.

DELTA DIN... CONSTANȚA, iată o altă noutate picantă. Pentru că vizitarea Deltei celei adevărate necesită un timp ce nu stă la îndemîna tuturor și fiindcă gurile Dunării oferă o atracție fascinantă pentru mulți oaspeți, gazdele litoralului s-au gîndit să ofere o deltă în miniatură, accesibilă tuturor. **Această microdeltă, în suprafață de peste trei hectare, a fost amenajată pe lacul Tăbăcărie, situat între Constanța și Mamaia. Ea imită cu precizie modelul natural, unic în lume, situat între brațele Dunării atît în ce privește flora cît și fauna.** „Delta" constănțeană este desprinsă de lac printr-un dig lung de 500 metri, care va servi și ca arteră de circulație pentru vizitatori. Pelicanii și egreții, rațele sălbatice și cormoranii, stuful și rogozul vor da impresie oaspeților că se află la zeci de kilometri distanță, spre Nord, acolo unde Dunărea întîlnește Marea.

UNUL DINTRE CELE MAI SOLICITATE mijloace de agrement este sportul. Cu acest gînd, organizatorii turismului de pe litoral au pregătit și în acest an numeroase noi terenuri sportive (minigolf, tenis, volei, popice), precum și noi ambarcațiuni pentru practicarea sporturilor nautice pe mare și pe lacuri. **Pentru cei mici, dar și pentru adulți „trenul vacanței", un trenuleț pe... pneuri, avînd cinci vagoane, care va circula printre stațiunile Mangalia-Nord, va constitui o foarte amuzantă distracție.**

FIREȘTE, activitatea cultural-artistică depășește sfera agrementului, de care ne ocupăm în rîndurile de față. Pînă în momentul în care vom găsi spațiul pentru a o prezenta pe larg, să ne mărginim a spune că stagiunea 1972 pe litoral cuprinde nu mai puțin de 600 spectacole date de formații artistice din toată țara, inclusiv în cadrul unor tradiționale și prestigioase manifestări de amploare : concursul și festivalul de muzică ușoară, festivalul de folclor, „Serbările Mării". **Diferite concursuri — de artă fotografică, de automobilism, de porturi populare, de alegere a unei „Miss Litoral" etc. —, organizarea unui ciclu de excursii spre punctele turistice din apropiere, inclusiv spre agreatul de Bachus... Murfatlar, vor completa gama atît de variatelor opțiuni de destindere oferite oaspeților.**

OASPEȚI care în aceste zile încep să sosească în număr tot mai mare, cu toate mijloacele de transport ; pe aer, pe pista lărgită și modernizată a aeroportului Kogălniceanu, pe mare, prin croazierele numeroase organizate cu nave sub pavilion grecesc, italian, spaniol și al altor țări ; pe Dunăre, de unde oaspeții din țările riverane, în special austrieci și unguri, călătoresc pînă la Cernavodă, devenit important punct de tranzit ; pe șosele, podul de peste Dunăre pregătindu-se a înregistra în această vară un nou record de turiști la volan, ce va depăși „virful" de 50 000 autoturisme pe zi înregistrat în anul trecut ; și, în special, cu trenurile care, în ciuda numărului lor sporit, au și început să devină neîncăpătoare (atenție, organe ale căilor ferate !)

PE TOȚI ACEȘTIA litoralul îi întîmpină cu condiții tot mai bune de cazare și de divertisment.

Paul MARIAN
Ion POPOVICI

Agendă săptămînală

OAMENII NOȘTRI DE SEAMĂ

URMARE DIN PAG. 1

În același timp, conferințele județene de partid au ales delegații la Conferința Națională. Cine sînt acești oameni de seamă ai societății noastre, pe care tovarășii lor de muncă îi trimit să dezbată și să hotărască asupra celor mai importante probleme economice și sociale ale României socialiste ? Cui i s-a încredințat această mare onoare și răspundere ? În listele delegaților aflăm răspunsul la această întrebare, răspuns firesc în orînduirea noastră care stimulează valorile autentice și înconjoară cu respectul cel mai înalt pe creatorii bunurilor materiale și spirituale. Delegații la Conferința Națională au fost aleși din rîndul celor mai buni muncitori, tehnicieni și ingineri, din rîndul celor ce muncesc pe ogoare, din rîndul celor mai destoinici activiști de partid și de stat, a căror contribuție la efortul general de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate permite să fie socotiți în frunte. Prezența și cuvîntul lor la Conferința Națională vor aduce cu sine bogăția experienței cîștigate printr-o activitate asiduă, printr-o muncă de înaltă calificare, prin rezultate dintre cele mai strălucite. Da, toți aceștia, ca și milioanele de oameni ai muncii care le-au încredințat mandatul de a-i reprezenta, sînt oameni noștri de seamă, oameni cărora cetatea le acordă cea mai mare cinstire. Și cît de tonic este sentimentul de a ști că oamenii de seamă ai societății noastre socialiste se numără cu milioanele !

★ ★ ★

Săptămîna aceasta s-a desfășurat vizita în țara noastră a prințului Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei. Vorbind despre acest eveniment cu prilejul mitingului de prietenie româno-cambodgiene, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : „Noi apreciem că vizita pe care ați făcut-o în țara noastră, convorbirile pe care le-am avut vor constitui un moment important din istoria relațiilor dintre popoarele noastre, că ele contribuie atît la dezvoltarea solidarității în lupta împotriva imperialismului, dar, în același timp, pun și bazele colaborării viitoare în domeniul dezvoltării economice-sociale a patriilor noastre. Sîntem convinși că nu peste mult timp veți reuși să eliberați patria dumneavoastră, că veți trece la refacerea și dezvoltarea sa economico-socială pe baze noi. Avem convingerea că colaborarea noastră va reprezenta și atunci un factor important, deoarece numai colaborînd în toate domeniile de activitate popoarele pot să-și asigure viitorul în mod independent și suveran".

COCSARII

URMARE DIN PAG. 1

— La fiecare opt minute are loc o descărcare... — îmi spune inginerul — **deși o șarjă, pentru fiecare cuptor, durează 17—18 ore.**

— Ce vi se pare cel mai greu lucru în meseria asta, tovarășe inginer ?

— Problema cea mai dificilă este găsirea unei rețete optime de fabricație care să ducă la economie de cocs la furnal și la stabilizarea lui prin menținerea unei rezistențe cît mai constante. Avem acum depozitul nostru de materii prime unde gospodărirea cărbunilor se face pe mărci, ținînd cont de proprietățile lor de cocsificare. Se poate asigura o mai bună urmărire a cărbunelui care este consumat în ordinea venirii lui ; stocarea mai îndelungată ar duce la oxidarea cărbunelui și, implicit, la scăderea calității cocsului.

Apoi inginerul Căbuță îmi vorbește despre istoria cocseriei hunedorene. O face metodic dar ghicești sub logica expunerii pasiunea și mîndria celui care își iubește profesia.

— Sînteți hunedorean ?

— Nu. Bihorean, dinspre Marghita, de pe valea Bercăului sau Berăținului, cum i se mai zice... De ce întrebați ?

— Voiam să știu ce v-a adus aici...

— În '56, cînd am terminat eu — „electromecanica", la București — fusesem repartizat la o exploatare auriferă, ținînd cont și de lucrarea mea de diplomă care aborda o problemă a acelui domeniu. Dar am fost rechemat de pe coridor, mi s-a spus că la Hunedoara e mare nevoie de oameni : cocseria abia începuse să lucreze, odată cu prima baterie, intrată în funcțiune cu numai un an înainte. Aș fi putut refuza, notele mele îmi dădeau dreptul. N-am făcut-o, Hunedoara însemna pentru noi toți foarte mult...

— Regretați ?

— N-am de ce. Aici e multă treabă și mai sînt destule întrebări în meseria asta... Apoi, sînt cel 12 ani care mi-au trecut aici.

Atunci, auzind locomotiva, ne-am dus spre fereastră. Prin geamul cenușiu se zărea strălucirea frumoasă, roșiatică, de aur vechi, a cocsului incandescent.

Tehnicianului **Iosif Crăciun,** șeful schimbului C, îi place liniștea. Nu mi-a spus-o explicit. Dar asta se observă ușor, urmărindu-i ființa delicată, chipul care mărturisește măcar zece ani mai puțin decît cei 38 pe care îi are de fapt ; în sfîrșit, auzindu-i vocea, niciodată ridicată, la fel de blîndă cînd dă un ordin sau cînd povestește despre fiul său, Mario — „...Mario, pentru că pe mama și pe soția mea, ca și pe mama soției mele le cheamă Maria..."

Urmăream amîndoi pe mașina de încărcare cum cele opt bătătoare de cîte 340—380 de kilograme fiecare loveau în praful de cărbune, comprimîndu-l pentru a-l transforma într-un pilot compact, calupul paralelipipedic care este împins pe urmă în cuptor.

Coborîm și mergem să vedem o descărcare. Ne strecurăm de-a lungul cuptoarelor, căldura e atît de puternică încît te amețește.

— Cînd am venit aici, în '53, mă plimbam prin mijlocul bateriilor ; atunci abia se construiau. O singură dată am mai fost înăuntru, cînd s-a demolat și refăcut bateria intîia. O să mai intru în vara asta, o refacem pe a treia.

E noapte acum, dar în fața noastră vîlvătăile cocsului care se revarsă în vagon luminează ca ziua. Se revarsă cocsul fierbinte, mai strălucitor ca aurul, iar sunetul ruperii și prăbușirii lui e mai frumos ca liniștea.

Întorcîndu-ne în birou, Iosif Crăciun m-a întrebat :

— Vă place laptele ?

Eram de dimineață în combinat, nu avusesem timp să mănînc și am primit cu recunoștință, cana cu laptele, orbitor de alb aici, unde praful de cărbune nu iartă decît albul ochilor și zîmbetul prietenos al oamenilor.

— Am jucat fotbal toată tinerețea mea și gazonul stadioanelor n-am să-l pot uita niciodată...

Maistrul **Staron Ștefan** e un om voinic, autoritar, iubit pentru „istoriile" prin care a trecut și pe care, cînd e timp, Pișta-baci le relatează cu plăcere. E de 21 de ani în combinat ; la cocserie a venit încă de la începuturile ei. Cum zice — nu fără mîndrie — „...sînt cel mai vechi maistru la exploatare". Acum are 53 de ani, în timpul liber a schimbat gazonul stadionului pe iarba din lungul rîurilor : e pescar pasionat. Dar aici, printre mișcătoarele și fantomaticele păduri ale cocseriei, uită totul de dragul „treburilor făcute ca lumea".

— Răspund de 52 de oameni și de cele patru baterii. Multă alergătură. Eu nu cu protecție — fiindcă jucam fotbal — am făcut carieră, ci cu hărnicia mea. Pentru asta sînt respectat...

Schimbul C — de care răspunde acest om care a jucat fotbal lîngă Dobai — a fost fruntaș tot timpul anului trecut și se menține încă în frunte.

Acasă, maistrul Staron are o colecție întreagă de ziare îngălbenite, românești, maghiare, sîrbești, toate relatînd meciurile sale de odinioară. Tot acasă, maistrul Staron are fotografiile făcute în timpul ultimului său concediu, cînd a călătorit în Anglia. Mi-a povestit despre Big-Ben, despre Tamisa și — firește ! — despre Wembley.

— Stadionul e vechi dar ce gazon are, ce iarbă nemaipomenită !

Aici, printre umbrele pădurilor de altădată trece acest om masiv, purtînd nostalgia întinderilor de un verde crud, abandonate de dragul muncii asupra miilor de tone de praf negru, pe care — împreună cu tovarășii săi de muncă — îl transformă în acel șuvoi strălucitor ca aurul vechi, care cade cu sunete mai plăcute decît liniștea, care bucură ochii mai mult decît oricare pajiște.

Plecam ; de undeva, de lîngă cuptoare, un cocsar necunoscut îmi făcea semn de rămas bun. Plecam, luînd cu mine nu numai imaginea unei lumi de fabuloase forme și dimensiuni — surprinzătoare chiar și aici, în combinatul hunedorean, care nu-i decît un univers de fabuloase forme și dimensiuni — ci și această știre simplă și elocventă : **„Muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinei cocso-chimice s-au angajat să dea peste plan 1 700 tone de cocs".**

O mie șapte sute de tone din acel material care se revarsă incandescent, mai frumos decît aurul, decît liniștea, decît iarba...

Mihai CREANGĂ

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

tru ca el să se înghesuie pentru un sirop la un chioșc tixit de lume ? Avea vreun rost să plece el de acasă, pe șoseaua descleiată spre mare, pe unde nisipul aruncat, în semn de necesară întărire a bitumului, se ridică în aer și face zob parbrizele ? Nu merita, nu avea rost.

Numai dacă judecăm astfel lucrurile, din perspectiva accidentului la care sîntem expuși, ne dăm seama ce nevoie avem de micile bucurii ale vieții, de omenoșiile facilități ale comerțului pentru om. Unde ne ducem noi, în momente de repaus ? Unde sînt micile noastre bucurii, unde întîrzie „jucăriile" noastre de oameni mari, unde jucăm duminică un volei sau un fotbal, fără să ne ia paznicul cu bățul la goană ? Unde mergem să bem o bere și unde o bem, firesc, fără scandal și înghesuială, fără să fim siliți a obosi căutînd odihna ? În ce parc al orașului cîntă cîntăreții cei mai buni ?

Să creăm din noi toți Ministerul Micilor Bucurii ale vieții, acel minister la care să ne plîngem — cu sorți de rezolvare — în cazul în care ne umilesc chelnerii (necăjiți și ei, uneori), în cazul în care nu găsim un teren de sport să luptăm cu scleroza, în cazul în care... în cazul în care...

Avem treburi, sîntem pînă peste cap ocupați, luptăm pentru ziua de mîine, a noastră și a copiilor noștri. Puținul timp liber rămas are nevoie de o altă întrebuințare, mai frumoasă, mai odihnitoare.

Gîndiți-vă : în excursia în care a plecat azi, omul își riscă viața. Nu e glumă, nu e o exagerare. Orice e posibil. Atunci, măcar să merite. Altfel, timpul liber e un coșmar. Să creăm un Minister al Micilor Bucurii, în care fiecare să fie ministru plin.

CÎND VINE POȘTA ?

Sînt un profesionist al scrisului. Scriu și citesc și din plăcere, dar și din profesiune. Sînt abonat la tot felul de ziare și reviste, din aceleași considerente. Ei bine, cînd credeți dv. că sosesc ziarele pe strada mea ? Uneori, după ora 11 dimineața, alteori după ora 12. Sînt și cazuri (pe care le consider fericite) cînd ziarele îmi intră în cutia poștală în jurul orei 10 dimineața.

Locuiesc, deci, în București, sectorul 1. Stau destul de central și-mi închipui, în candoarea mea, că Bucureștiul e capitala României, adică locul unde lucrurile merg cel mai bine. Dacă nouă, ziarele ne vin atît de tîrziu (sînt și accidente, atunci ziarele ne sosesc după prînz), îmi închipui ce tîrziu trebuie să le primească băimărenii, ieșenii sau locuitorii unor sate fără tren direct.

Ce se poate face ? Ziarele sînt actuale și devin după 6 ore mai puțin actuale. Le vrem exact în ora actualității lor.

Să acuzăm poștașii ? Ar fi o nedreptate. Căci îi vedem alergînd zi de zi, încercînd să cuprindă spații pe care omenește nu le pot cuprinde.

Soluția ar fi : mai mulți poștași, cu mai puține adrese la care să meargă, o nouă organizare a Poștei, pentru aceste atît de importante ore cînd primim ziarele.

O SCRISOARE DIN BUCUREȘTI, A UNUI COMĂRNICEAN

La această rubrică am scris nu demult că frumosul oraș Comarnic suferă din cauza prafului de ciment risipit cu indiferență în atmosferă de întreprinderea locală, în ciuda prevederilor legale antipoluante și a normalului spirit gospodăresc ce reclamă cimentul în construcții nu pe acoperișuri. Și iată că am primit următoarea scrisoare :

„Sînt locuitor din orașul Comarnic și am mai fugit de acasă ca să mai scap de praful fabricii de ciment și vă mulțumesc, în numele cetățenilor comărniceni pentru ce ați publicat referitor la poluarea aerului de către fabrica mai sus pomenită.

Țin să mai adaug, spre completa dv. cunoștință, că localitatea face parte din lanțul așezărilor climaterice după Valea Prahovei, situată între Breaza și Sinaia, la o altitudine de 575 m, înconjurată de păduri de brad și fag, (...)

Ea ar putea deveni și localitate balneară, dacă în urma explorărilor, s-ar descoperi sursa de apă iodată ieșită, prin infiltrațiuni, la suprafața solului cum și o alta sulfuroasă.

Din cauza prafului de ciment care se depune zi și noapte ne-au murit albinele nemaiavînd de unde culege mierea, polenul florilor fiind acoperit de praful de ciment, iar vitele suferă și ele de acest liant fiind depus în straturi groase pe pășuni.

Nu se poate deschide o fereastră pentru aerisirea locuințelor, nu se poate păstra vopseaua tîmplăriei imobilelor, abstracție făcînd de faptul că-l înghițim și în plămîni".

SUTELE DE PARTIZANI AI LUI Â

N-am primit niciodată atîtea scrisori, ca după deschiderea procesului lui Â. Primesc scrisori și promisiuni de sprijin, de la oameni de diferite vîrste și profesiuni, interesați în educarea corectă a generațiilor de azi și de mîine.

Discuția în favoarea lui Â depășește cadrele gramaticii și intră în teritoriul moralei. Corespondenții mei nu mai vorbesc despre **corectitudine** și **incorectitudine** ci despre **bine** și **rău.** Ei așteaptă, și eu mă asociez lor cu toată căldura, o hotărîre înțeleaptă a Academiei Române, o hotărîre pe care ne îngăduim s-o dorim și cît mai rapidă. (Repeziciunea cu care s-a făcut, ne determină pe toți, azi să cerem măcar o tîrzie promptitudine).

Anul școlar 1972—1973 n-ar avea de ce să nu înceapă cu această foarte necesară clarificare, dintr-un șir de clarificări ce se impun. Sînt emoționat să găsesc dincolo de cuvintele celor ce-mi scriu o febrilitate și o solidaritate ce nu însoțesc decît reparațiile firești.

RUGĂMINTE IMPORTANTĂ

Rog pe cititorii mei, care doresc să-mi scrie, să semneze plicurile și scrisorile cu numele lor reale.

Altfel, cu tot regretul, mă văd pus în situația de a nu mai deschide plicurile, ci de a le dirija spre neant. Sper că, măcar în cazul meu personal, voi ști să duc lupta cu murdarele și inacceptabilele scrisori anonime.

Nu — anonimelor !

Adrian PĂUNESCU

Clepsidra

PERSU

de Constantin VIȘAN

Ce frumoși sînt romanticii! Chiar dacă au 80 de ani! Dar oare romantismul iremediabil este forța care-l însuflețește pe omul care-mi înfățișează cu o vervă de invidiat schița visului său de tinerețe? Sau mai cu seamă simplitatea atît de evidentă și totuși neinsuflată pînă acum a ideii sale? Deși a demonstrat-o practic. Cu succes. Acum 50 de ani. Această demonstrație se află la îndemîna oricui la Muzeul tehnic din Parcul Libertății. Operatorii Gherghinescu și Ciobanu v-au arătat într-un film de televiziune imaginea mașinii aerodinamice imaginate și construite cu nebănuite dificultăți. Prototipul ciudat a uimit, a parcurs peste 150 000 kilometri. Inginerul Persu a devenit între timp, profesor universitar. Demonstrația sa despre un automobil conceput să întîmpine cu cît mai puțin efort rezistența aerului, a rămas totuși, doar un prototip.

— Constructorii de automobile și-au dat seama că rezistența aerului joacă un rol primordial. După primul război mondial, mai cu seamă, foștii constructori nemți de avioane (Tratatul de la Versailles interzicea Germaniei fabricarea avioanelor cu motoare) au proiectat o serie de mașini aerodinamice. Dar necunoscînd destul de bine șasiul automobilului, n-au îndrăznit să-l modifice. Căutările au fost descurajate de forța economică a uzinelor americane profilate pe mașini sistem limuzină, cu motoare foarte puternice.

— Care trebuie să fie după dv. forma caroseriei și tipul șasiului unui automobil aerodinamic adaptat nevoilor curente? Știu că vă interesează automobilul normal, nu cel de curse.

Regret că alături de răspuns, spațiul Clepsidrei nu poate cuprinde și schița visului tehnic al inginerului Persu. Aduce însă grozav cu un porumbel, cu un pește. Sau poate mai degrabă cu una din Măiestrele lui Constantin Brâncuși.

— Forma aceasta e recunoscută acum de toate laboratoarele din lume. Ea seamănă cu jumătatea superioară a unei păsări, avînd o suprafață unitară, secțiuni transversale oarecum semicirculare cu baza spre sol, mai mari — ca înălțime și lățime — spre față, cam la o treime din lungimea vehiculului ; forma subțiindu-se apoi spre spate, pentru ca în timpul mersului să nu se producă acolo depresiuni care ar frîna automobilul, sugîndu-l înapoi.

— Dumneavoastră ați adus, după cum demonstrează prototipul care vă poartă numele, cîteva modificări esențiale caroseriei și șasiului...

— Forma și soluțiile găsite de mine atunci sînt în general valabile. În orice caz, locurile pentru persoane trebuie prevăzute în partea spațioasă din față, iar motorul se va monta obligatoriu în partea subțiată din spate, împreună cu toate organele de transmisie și propulsie, ceea ce permite și o repartiție egală a greutății totale pe ambele osii. Toate roțile trebuie cuprinse neapărat în interiorul acelei suprafețe exterioare unitare a caroseriei, care nu va prezenta suprastructuri sau proeminențe, nici faruri, aripi ori scări ieșite în afară.

— Micșorarea distanței dintre roțile dinapoi v-a permis înlăturarea diferențialului. Această soluție, destul de neobișnuită, nu a influențat stabilitatea automobilului în curbe?

— Experiența mi-a demonstrat, așa cum v-am mai spus, pe o distanță de 150 000 de km și nu de calitatea drumurilor de azi, că apropierea roților din spate, impusă de forma aerodinamică, nu a influențat stabilitatea . Nici pneurile din spate nu s-au uzat mai mult ca cele din față.

Inginerul Persu explică pe larg cauzele acestor performanțe, desfășoară o pasionantă pledoarie pentru automobilul aerodinamic schițat și încropit de domnia sa acum cinci decenii. Colegii săi mai tineri de la Pitești ar putea să asculte cu mult mai mari foloase poate, această pledoarie. Mai cu seamă, că inginerul, profesorul universitar, savantul, inventatorul Persu ar dori foarte mult să viziteze cetatea automobilului românesc.

Mai există enigme?

MISTERUL SACIDAVEI A FOST DEZVĂLUIT

— Este extraordinar ce poate însemna citeodată întîmplarea. De multe ori porneșți după un lucru, îl visezi, și, deodată, intervine ceva, un fapt banal în aparență, care-ți schimbă cu totul drumul. Așa și-a început relatarea arheologul **COSTIN SCORPAN, cercetător la Muzeul de arheologie din Constanța,** șeful șantierului de pe teritoriul fostei cetăți romane Sacidava, descoperită de curînd. Fiind vorba despre un ansamblu arheologic inedit și de excepțională însemnătate pentru istoria Dobrogei, consemnăm declarațiile omului de știință, declarații care ne relevă cum a fost dezlegat, după mulți ani de cercetări, misterul Sacidavei.

Stîlpul miliar de la Muzait

Preocupat de cercetarea așezărilor getice în Dobrogea, arheologul a găsit, întîmplător, numeroase vestigii romane la poalele dealului Muzait de lîngă satul Rasova, pe malul Dunării. Atunci el nu i-a dat acelui eveniment o importanță prea mare **„deoarece Dobrogea este plină cu astfel de urme".** N-a trecut, însă, decît un an și numele Rasovei a revenit din nou pe buzele cercetătorilor constănțeni. Ce se întîmplase ? Un sătean din Rasova dezgropase un stîlp de piatră, lung de aproape trei metri, pe care era o inscripție latină. Vă închipuiți surpriza arheologilor cînd au descifrat următoarele : **„...în vremea împăratului Decius s-a așezat acest stîlp la 4 000 de pași de Sacidava".** Transpunînd distanța în kilometri, miliarul roman indica tainica cetate la Muzait.

— O căutam de ani de zile. Numele cetății nu ne era necunoscut, însă așa cum s-a petrecut cu multe alte așezări romane, locul ei nu fusese identificat cu precizie. Un document latin din secolul IV — Notitia Dignitatum — cuprindea o listă cu localitățile de la frontiera imperiului roman și numele garnizoanelor staționate acolo. Era menționată și Sacidava, amplasată mai la vale de Altînum, despre care știm că este Oltina de astăzi. Menționarea a provocat localizarea Sacidavei, de către unii învățați, la Topalu, pe cînd alții au considerat că cetatea s-ar fi aflat la Seimenii Mari. Descoperirea stîlpului miliar precizează și lămurea definitiv locul unde a existat timp de secole Sacidava.

Șase secole de viață comprimate în pămînt!

Pentru că ni s-a părut deosebit de plastică descrierea făcută de arheologul Costin Scorpan, în legătură cu începerea săpăturilor de pe dealul de la Muzait, o reproducem.

— Pămîntul se lasă greu cucerit, dacă nu te duci la el cu dragoste, cu generozitate, cu cinste. Așa m-am dus la Sacidava. Am iubit dealul acela de la început, era un deal singuratic, departe de drumul oamenilor, nespectaculos. Nu l-am forțat cu nimic. Cînd l-am aflat pentru prima oară nu știam nici ce nume poartă. Cînd am știut, nu mai avea importanță... Primul șpaclu ? Prima iarbă dată la o parte. Așa au apărut șase secole de viață comprimate în pămînt, în patru metri grosime de depuneri. Am refăcut drumul cronologic de la sfîrșit către început, ajungînd la ceea ce noi arheologii numim „pămîntul viu". Am început o radiografiere a epocilor... La Sacidava sînt zece depuneri de viață omenească, fiecare semnalînd o secvență din epocile zbuciumate ale cetății ridicate de romani spre a controla și apăra granița la Dunăre, ea aparținînd vestitului limes dunărean...

File de istorie inedită

Începînd din secolul II, cînd imperiul roman și-a organizat sistemul de apărare la Dunăre, la ființă Sacidava, o cetate de mici proporții, cu ziduri flancate de turnuri de apărare. În jurul ei locuiau geții, care făceau comerț și intrau în legături de schimb cu trupele romane cantonate aici. Secolul III marchează pentru Sacidava o perioadă tulbure, cînd goții aliați cu carpii, venind în carele lor greoaie, trec Dunărea și dau foc cetății. Apoi, încet, viața se reface. Pămîntul secetos conținea urmele unor conducte de apă dezgropate cu ocazia săpăturilor. Băștinașii locuiesc din nou lîngă cetate și uneori femeile gete își fac simțită prezența dincolo de zidurile fortificației... Numai așa se explică găsirea unor cercei de aur getici în pămîntul străvechei Sacidave...

Secolul IV se prezintă cu noi clădiri, străzi și canalizări, un nou zid de apărare fortificat cu puternice turnuri pătrate construite din piatră și mortar. Pentru sfîrșitul acestui veac Sacidava ne-a dezvăluit, din nou, urmele unor distrugeri...

Un fapt caracteristic, deosebit de important, semnalat de vestigiile dezgropate în cetate, demonstrează pe viu că **la Sacidava viața a continuat pe tot parcursul secolului V.** Monede, obiecte de metal, opaițe, podoabe dovedesc existența a trei nivele arheologice pentru acest secol, contrazicînd interpretările date pînă acum cu privire la existența unui hiatus de viață pe teritoriul Dobrogei, în epoca marilor atacuri ale hunilor.

Povestea pămîntului...

Săpăturile de la Sacidava continuă să dezvăluie și pentru secolul șase, noutăți. Cetatea se organizează după o altă urbanistică, zidurile ei în zig-zag fiind acum amplasate pe marginea pantei terenului, spre a nu lăsa eventualului inamic nici un spațiu liber de mișcare. Puternicele fortificații, groase de doi metri, **continuă să demonstreze continuitatea vieții, în conținut și în forme romane tîrzii, pînă spre a doua jumătate a secolului al VII-lea.** Scoaterea la lumină a celor trei nivele de viață din secolul VII, adăugate dovezilor materiale descoperite în alte cetăți dunărene ar putea duce la concluzia, intuită de Nicolae Iorga, că sistemul romano-bizantin de apărare a ființat în Dobrogea pînă în anul 680.

În încheiere, arheologul Costin Scorpan ne-a declarat : — **În fiecare an curățăm mărăcinii și săpăm mai departe. Pămîntul e împietrit, iar dedesubt sînt 600 de ani de viață, de ziduri, de patimi... Pînă la urmă vom ajunge la curățirea tuturor monumentelor. Deocamdată, nu-i nimic spectaculos la suprafață... Știm doar, urmărind povestea pămîntului, că ne așteaptă noi enigme și că Sacidava, atunci cînd va fi în întregime scoasă la lumină, cu străzile și zidurile de altădată, vă va spune singură totul, mai bine decît noi...**

Simion SĂVEANU

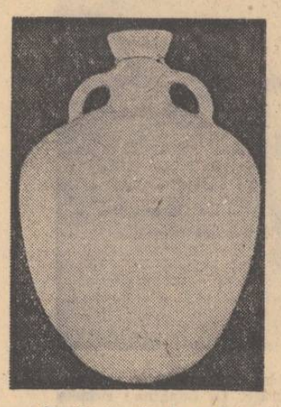

Două tipuri de amfore dezgropate pe șantierul arheologic de la Sacidava. Ele sînt din secolul VI.

DE PRETUTINDENI

Rose Crawford (54 de ani) din Toronto (Canada) a rămas oarbă la vîrsta de 4 ani. După 50 de ani, în urma unor intervenții chirurgicale de mare finețe ea și-a recăpătat vederea !

După o jumătate de secol de întuneric, posibilitatea de a putea vedea din nou i-a stîrnit în mod firesc emoții neobișnuite. Primele lucruri deosebite pe care și-a dorit să le vadă au fost un copil nou născut și flori. Și această dorință l-a îndeplinit-o o vecină care i-a prezentat pe micuța ei Christine Salerno.

TÎNĂRUL MEDIC Con-Su-Lie din R.P.D. Coreeană a făcut o descoperire importantă în domeniul transplantării ficrei. El a elaborat o metodă simplă de conservare a ficrei înaintea transplantării. A pus ficrea operată, saturată cu soluție de glucoză într-o instalație frigorifică și a acoperit-o cu tifon sterilizat. Fierea astfel conservată a fost transplantată apoi cu succes unui alt animal bolnav.

■

PE BAZA unui studiu publicat de un grup de cercetători francezi, persoanele care fumează capătă la 45 de ani zbîrcituri, pe care nefumătorii le au de-abia la 65 de ani. Chiar și aceia, care după ani de pasiune tabagică, renunță la fumat, au aceeași soartă. Faptul se datorează nicotinei care influențează negativ asupra circulației sîngelui din micile vase sanguine, care irigă pielea.

■

O FIRMĂ din S.U.A. a pus la punct un ordinator destinat prezicerii timpului pe o durată mai lungă, precum și a schimbărilor în climatul terestru.

Institutul pentru donatorii de sînge și transfuzii din capitala R.D.G. constituie o verigă importantă a rețelei celor 22 institute regionale de pe teritoriul R.D.G. El asigură capitalei la orice oră de zi și de noapte cantități suficiente ale acestui lichid prețios. Este un loc de muncă modern, înzestrat cu mașini electronice de calcul pentru prelucrarea datelor. R.D.G. colaborează în acest domeniu cu multe țări. Sticlele în care se depune sîngele trebuie să fie perfect sterile.

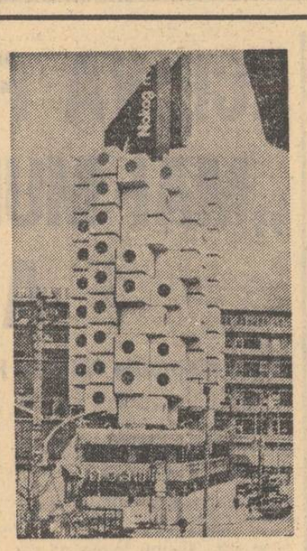

Arhitectul japonez Noriali Kurowaka a avut ideea de a construi case din cuburi. Într-adevăr asemenea „cuburi" formează locuințe dotate cu tot confortul necesar. Primul asemenea bloc a și fost înălțat la Tokio.

remember • remember • remember

CUXHAVEN — HELGOLAND (V)

Dacă aș locui în Helgoland, îndeletnicirea mea de inimă ar fi pescuitul rechinilor și anume al acelei specii mai abordabile căreia franțuzii îi zic roussette iar nemții Katzenhai, cam de proporțiile omului — deci adversar redutabil — prezent în adevărate colonii ce pîndesc vapoarele și se ațin prin preajma insulei. Li se mai spune cîini de mare sau pisici de mare, deși în realitate ei au pe apă rolul șacalilor. Pot fi prinși cu lansete speciale și spectacolul unui atare trofeu zbătîndu-se după ce a înghițit cîrligul, e de domeniul marilor sărbători visate de nedreptățita noastră tagmă... altminteri sînt quasi inutili și în orice caz necomestibili, voracitatea lor proverbială fiind fără compensația deliciului gastronomic, ca la șalău sau la păstrăv. În tainele unui asemenea pescuit mă inițiază doi călători de la München, veniți aici anume. Nu-mi rămîne decît să-i invidiez și să-mi urmez hoinăreala căci, spre deosebire de ei, care vor petrece la Helgoland două săptămîni, eu voi lua mîine în zori, vaporul spre Hamburg.

De altfel insula am străbătut-o în toate direcțiile. E una dintre priveliștile cele mai sesizante și mai de neuitat din cîte am văzut vreodată. Înnebuniți de submarinele cărora Hitler le făcuse un cuib aici, înjosind frumusețea acestor faleze roșii de o dezolantă noblețe, englezii au încercat prin 1947 să o arunce în aer cu 7 000 de tone de explozibil. Din fericire gestul, lamentabil, a rămas fără consecințe. Amintirile negre se dizolvă în timp și în valurile mării la fel de necruțătoare ca și timpul. Ostrovul a devenit un eldorado de miază-noapte al călătorilor și al păsărilor ce stăpînesc în devălmășie plajele lui înguste și țărmurile arse de vînt. Sus, pe platou amurgul e copleșitor și sinistru. Incandescent jur-împrejur orizontul pare o enormă oglindă circulară în care roșul țărmurilor se reflectă obsesiv în timp ce soarele cu forma lui de scut germanic ascunde un cap hipertrofiat și monstruos, galben arămiu coclit — și pe cer crește copacul tentacular, suportul lumii, cum îl credea mitologia nordică. Rînd pe rînd apun și cei din urmă martori ai peisajului, coboară cu toții spre Unterland, jos unde-i așteaptă micile și elegantele restaurante, noi și sterilizate ca niște cabine spațiale, și camerele cu aerul lor de confort transoceanic. Strada e animată. Se fac ultimele cumpărături în acest paradis al fumătorilor și iubitorilor de competiții bachice, unde tutunul și băuturile se vînd, fără taxe vamale, la prețuri modice.... toate vinurile italice, spaniole, portugheze, franțuzești, toate vermuturile și coniacurile celebre... And the loose fragrant cavendish / and the shag / And the bright Virginia (Ezra Pound, The Lake Isle). *Îmi cumpăr și eu cîteva cutii de metal cu tutun excelent și cu foițe de țigară ca să-mi ajungă pentru restul călătoriei și cobor mai jos, în preajma debarcaderului unde mi-e casa de o noapte. Nu-mi rămîne decît să-mi echilibrez impresiile ce s-au succedat în ritmul accelerat al acestei zile imense, să ascult vîntul și marea care se aude vuind în diguri, în țărmul abrupt, respirînd pe nisip și legănînd somnul păsărilor — mîine în zori voi simți că pentru toate clipele petrecute la Helgoland îmi va fi dată o amintire secretă, stăruind veșnic între mine și Marea Nordului.*

a. e. baconsky

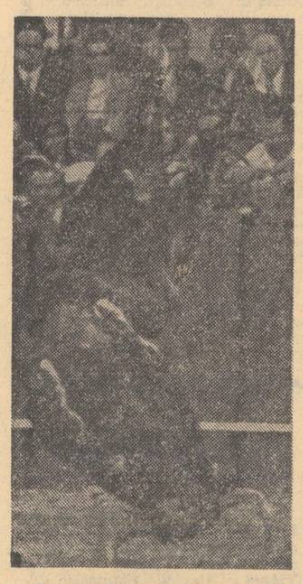

Spectacol unic înregistrat la Sevilla de un fotoreporter ingenios: în cadrul unei toride în care evolua toreadorul Andrés Vasquez, taurul cu care lupta (după ce a reușit să-l trinteaască pe toreador) în continuarea atacului dezlănțuit și-a înfăptuit unul din coarne în pămînt provocînd, în virtutea inerției și a durului soc acest spectacol cu totul neobișnuit pe arenele luptelor cu tauri.

O MAȘINĂ modernă care funcționează ca un cîine de pază, împotriva... poluării apei, a fost recent realizată la Milano. Este vorba de un utilaj perfecționat, alcătuit din două corpuri : primul servește la preluarea probelor de apă. Apoi, apa este examinată într-un laborator automatizat, care măsoară parametrii poluării, printre care procentul de oxigen, temperatura și lipsa de... puritate.

■

POMPIERII englezi au intrat în conflict cu autoritățile. Cauza : culoarea mașinilor contra incendiilor. În ultimii ani, cîteva posturi de pompieri londonezi și-au „pictat" cu alb sau cu galben deschis tradiționalele lor automobile roșii. Motivul : astfel sînt mai vizibile noaptea. Cei, însă, care doresc să respecte tradiția, țin la păstrarea stilului „pompier" și au început să vadă... roșu.

■

ORAȘUL olandez Emmen va rămîne în istorie drept paradis al pietonilor. În scopul de a stăvili circulația din ce în ce mai „haotică" a autoturismelor personale, și, avînd în vedere, că cetățenii nu prea sînt dispuși să aștepte clipe îndelungate autobuzul, primăria a trecut la o inovație. A instituit un serviciu special de „telebuze", care pot fi chemate telefonic la domiciliul oricărui cetățean.

■

LINGVISTUL Jan Golebowski din Varșovia are o interesantă colecție. De peste 11 ani a colectat vreo 20.000 nume de familie a 60 popoare din lume.

SALVAREA TURNULUI DIN PISA DIN NOU ÎN ACTUALITATE

• După șapte ani de investigații, a fost publicat raportul Comisiei guvernamentale italiene • Fundamentul turnului este „asaltat" de curenți • Peste 3 000 de sugestii din partea unor arhitecți și ingineri din întreaga lume.

După cercetări de aproape șapte ani, Comisia ministerială, instituită la 19 mai 1965, pentru studierea posibilităților de salvare a turnului înclinat din Pisa, a dat publicității concluziile investigațiilor sale. Pe lîngă documentația propriu-zisă (expertize, grafice etc.), raportul organismului ministerial italian cuprinde concluziile celor 28 de membri ai Comisiei și ale unui număr de 12 specialiști, colaboratori externi.

Ca material specific, raportul analizează caracteristicile geometrice, fizice și starea de conservare, sînt reconstituite elementele structurale ale turnului, în corelație cu înclinația sa accentuată, începînd din anul 1911 și pînă în zilele noastre.

În ceea ce privește configurația terenului, au fost studiate caracteristicile geologice, chimice și mineralogice ale solului și subsolului din perimetrul în care este amplasat turnul, în sfîrșit configurația pînzei freatice ce-i amenință însăși existența.

În ceea ce privește stabilitatea turnului, înalt de 54,5 metri, ea trebuie privită — după cum subliniază raportul guvernamental — sub două aspecte diferite : stabilizarea echilibrului turnului în actuala sa poziție sau într-o alta ce ar urma să-i fie conferită, și posibilitatea de a deplasa, prin rotație, terenul fundației sale, spre a întări rezistența construcției. Aplicarea metodelor de calcul ale mecanicii terenurilor arată că, în ambele cazuri, gradul de stabilitate ce ar rezulta, ar fi destul de redus.

În această ordine de idei — scrie ziarul „Corriere della Sera" — trebuie arătat că subsolul turnului, sondat pînă la o adîncime de aproape 60 metri, este compus, în mod precumpănitor, din argilă, nămol și nisip, îmbibate cu apă. Unele din probele de pămînt, recoltate cu ajutorul unor aparate speciale, conțineau cochilii cu substanță organică intactă, confirmînd teza, potrivit căreia fundamentul turnului este „asaltat" de curenți de apă (a căror proveniență nu a fost încă elucidată). Stratul superior însă, la vreo 10 metri, este cu mult mai eterogen ca compoziție, iar tocmai acestui „mixtum compositum" geologic i se datorează înclinația turnului.

În răstimpul lucrărilor ei de investigație, Comisia guvernamentală a primit peste 3 000 de sugestii din partea unor arhitecți și ingineri din întreaga lume, menite să contribuie la elaborarea unor proiecte de salvare a prea celebrului și prea înclinatului monument (construit, acum vreo opt secole, de arhitectul florentin Bonauno). În prezent, turnul are — față de poziția sa inițială — o înclinație de ceva mai mult de 5,22 metri, distanță dintre baza turnului și perpendiculara coborîtă din vîrful acestuia.

Turnul a fost supus unui prim control în anul 1918, cînd s-a înregistrat o înclinație a acestuia de 4 332 milimetri. De atunci, s-a procedat la o verificare anuală, de către Institutul geografic și geodezic al Universității din Pisa, determinîndu-se un coeficient anual cvasiconstant de înclinare. Dacă în privința cauzelor — în speță, deplasările unor straturi subterane — ce au determinat inclinația turnului s-a ajuns la un consens al părerilor competente, în ceea ce privește longevitatea monumentului, părerile sînt împărțite, vădind o largă amplitudine a contradicțiilor : de la zero pînă la... o sută de ani și mai bine. Unii dintre experți, din rîndul celor mai pesimiști, susțin că celebra clopotniță s-ar putea prăbuși datorită chiar și unui vînt de intensitate nepreväzută. Oricum ar arăta configurația ipotezelor în legătură cu cauzele și necesitatea prevenirii eventualei prăbușiri, se înregistrează — remarcă „Corriere della Sera" — o temporizare a soluțiilor, neeludată nici în raportul guvernamental. Se preconizează înființarea unui concurs internațional, menit să ducă la acceptarea oficială a unui proiect arhitectonic-ingineresc de consolidare a monumentului.

Salvarea turnului din Pisa se situează pe coordonatele eliminării efectelor nocive pentru numeroase alte ansambluri arhitectonice din perimetre urbanistice periclitate din diferite zone ale Italiei. Amintim, acțiunile întreprinse pentru „salvarea Veneției", orașul-lagună care, din 1908 încoace, vădește fenomene îngrijorătoare de scufundare. În pericol de scufundare lentă se află și monumentala catedrală din Milano, mărturie capitală a stilului gotic, a cărei construcție, inițiată în secolul XIV, s-a desfășurat pe parcursul citorva veacuri. (În numai doi ani, pilonii de susținere au coborît cu 2,5 cm, impunîndu-se consolidarea lor). Cauzele instabilității sînt, în principal, două : scăderea nivelului pînzei freatice și excesiva trepidație a terenului înconjurător, datorită traficului supraintensiv. Neliniște produce și situația din Ravena, oraș cu bogate tradiții cultural-istorice, al cărui sol a coborît, în ultimele șase decenii, cu 60 cm, față de nivelul Mării Adriatice.

La Institutul de cercetări în domeniul matematicilor aplicate al Facultății de economie din Tbilisi s-a terminat instalarea noii mașini de calcul „BESM-6". Mașina execută 1 milion de operații pe secundă și va fi folosită în soluționarea temelor complexe ale economiei naționale.

AM CĂUTAT NOAPTEA LA AKUREYRI

• Călătorie într-un decor... selenar ! • Drumuri de lavă bătătorite, o pădure cu copaci pitici și copii care n-au văzut niciodată furnici • Islanda, văzută într-o zi fără... sfîrșit.

Știind că se află printre oameni care se obișnuiseră de cîteva zile cu peisajul de pe coasta de sud-vest a Islandei, ghidul care ne însoțea pe drumul din celălalt capăt al țării, ce duce de la Akureyri la renumitul lac Myvatn (ultimele două consoane nu se pronunță) a ținut neapărat să ne aducă un element inedit spunîndu-ne : vom merge prin locuri pe cale să intre în legenda modernă în care s-au antrenat membrii unuia dintre echipajele americane care au pășit pe Lună. Într-adevăr, uimirii pe care ne-a produs-o primul contact cu țara de gheață i se mai adăuga încă una, menită să întărească în mod definitiv în memoria noastră virtuțiile selenare ale acestui pămînt al singurătății care este Islanda. Cea mai mare parte a țării este un imens întins de lavă și roci vulcanice, pe care nu crește firul de iarbă nesădit de mîna omului. Îmi reamintesc că în urmă cu cîțiva ani, o fetiță islandeză, aflată în țara noastră, în prima sa călătorie peste granițele țării natale, s-a minunat cel mai mult cînd a văzut pentru prima dată nevinovatele viețăți pe care noi le numim furnici.

Dincolo de curiozități doresc să vă prezint călătoria pe ruta anunțată anterior. Începută la orele cînd cîteva ore de „întuneric" de o intensitate ce permite citirea unei cărți fără ajutorul becului electric. Aceasta se întîmpla în ultimele zile ale lunii mai.

Elegantul microbuz de construcție europeană, pare a se fi acomodat perfect cu drumurile de lavă bătătorită, care reprezintă peste 99% din lungimea șoselelor islandeze, singura asfaltată între Reykjavik și Keflavik, avînd doar 45 de km. Primul popas, prima noutate : singura pădure din această parte a Islandei, formată din copăcei de 1.25 m înălțime, săditi cu 30—40 de ani în urmă și rămași ca monument al naturii. Nu s-a putut încă preciza dacă vreodată Islanda a fost o țară cu păduri, fapt este că acum, acest mic conglomerat de pomișori asemănători mesteacănului, stau mîndri, ca dovadă că și aci, ca și în multe alte locuri ale străvechei așezări care este Islanda, omul a biruit natura mai mult decît ostilă. Ei dau senzația unei vaze de flori așezată în decorul selenar islandez.

La jumătatea drumului dintre Akureyri și Myvatn, se află Cascada Zeilor, una din multele căderi de apă de pe riurile de proveniență glaciară, de o capacitate mignonă în comparație cu alte surate de pe glob, dar pe care islandezii o prețuiesc poate și pentru istoria ei : cu aproape un mileniu în urmă, unul din puținii locuitori ai acestor îndepărtate meleaguri, a aruncat aci statuietele zeilor la care se închinase pînă atunci.

Nu departe, un alt rîu, la fel de învolburat a fost împodobit cu o hidrocentrală, foarte modestă ca dimensiuni dar impresionantă prin poziția sa singuratică, într-o lume pe care numai imaginile transmise prin televiziune de pe satelitul natural al pămîntului o pot concura. În acesta și alte cîteva riuri care brăzdează această parte a țării, islandezii, popor prin excelență de pescari, au prins acum cîțiva ani 300 000 de păstrăvi, fiecare în greutate ce poate stîrni invidia oricărui pescar amator de la noi. Și cînd te gîndești că aproape toți acești păstrăvi au luat calea exportului, alături de cele peste o jumătate de milion de tone de pește oceanic vîndute de islandezi anual, pentru că localnicii au alte preferințe culinare, ca, de exemplu, salmonul, heringul, sau scrumbia și nicidecum păstrăvul. Fără a pune nici un moment la îndoială spusele gazdelor, recunosc că nu ne-am putut convinge de mărimea păstrăvilor, nu numai pentru că nu aveam instrumentele necesare, ci mai ales pentru că primarul orașului Reykjavik nu aruncase încă undița în riu, ceea ce înseamnă că pescuitul în apele interioare era interzis pentru încă aproape o lună. Primarul respectiv nu făcuse aceasta nu din vreun capriciu, ci pentru că nu începuse sezonul, iar islandezii respectă cu strictețe sezoanele de pescuit pe ocean și pe riuri, pentru că altfel, produsul care asigură peste 80% din venitul național ar fi amenințat cu dispariția și poate, odată cu ei, chiar și harnicii islandezi.

Aceasta nu înseamnă că poporul Islandei nu încearcă să-și diversifice activitățile : apa fierbinte a gheizerelor o captează și o folosește pentru încălzitul caselor și serelor ; aburul la temperatura înaltă, aflat în subsolul țării îl introduc în turbinele termocentralelor ; iarba o seamănă cu migală și trudă, pentru că ea este singurul aliment al oilor și vacilor : lîna și laptele le drămuiesc pentru a reduce la maximum importurile.

La acestea, se adaugă fabricile de prelucrare a peștelui, micile dar ambițioasele șantiere navale și nenumăratele întreprinderi meșteșugărești.

Cu toate acestea în gînd, față-ne ajunși și în zona lacului Myvatn, paradisul a peste 15 specii de rațe sălbatice. Privirile îți sînt captate cu tot atîta nerăbdare de peisajul formelor de basm al lavei formată cu două milenii în urmă, de ciocotul puțurilor sulfuroase, dar mai ales de nenumăratele grote formate în dealurile de lavă. Dintre acestea Grjota-grotto își are farmecul său. Apele fierbinți aciuate aci de sute de ani, își păstrează de tot atît timp constantă temperatura de 35 de grade. Apa este în permanență clară pentru că din 3 în 3 minute este purificată de curenții naturali subterani, motiv suplimentar pentru a te îndemna la o baie, cu condiția de a respecta tradiția care interzice folosirea... costumelor de baie.

Timpul, eternul presant al omului, ne obligă să părăsim acest mic paradis islandez. Ne așteaptă încă 3 ore de mers cu mașina. Găsim Akureyri, „în puterea nopții", cu străzile încă fremătînd, cu parcurile și terenurile de sport încă nepărăsite de copii. Toată lumea își ia încă de pe acum revanșa lungilor nopți polare.

Cîtiva dintre noi pornesc să vadă micul Akureyri și la această oră, încercînd să găsească noaptea. Am căutat-o cîteva ore, apoi am renuntat definitiv. Soarele apărea din nou peste Islanda. Iar la ora cînd citiți aceste rînduri, el nu va mai părăsi deloc cerul islandez, pentru cîteva săptămîni. În schimb, la iarnă, va fi o apariție mai mult decît rară.

Gh. PRODEA

Note de călătorie din Islanda

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ÎNTÎLNIRE CU... URSUL

Singur, în plină taiga, cățărat în vîrful unui stîlp pe care „Moș Martin" îl zgîlțîia zdravăn . Elicopterul salvator.

Acțiunea a avut loc în luna mai în Siberia, în taiga. Se instalase de curînd o linie telefonică care lega Institutul de cercetări pentru protecția naturii și a faunei de Moscova. Mai înainte însă, de recepția oficială, trebuia să se facă o revizie amănunțită a instalației. Tehnicianul însărcinat cu aceasta se numește Vladimir Mitrofanov. Constîncios din fire, omul nostru a vrut să cerceteze temeinic întreaga instalație, să constate dacă nu cumva există vreo mică scăpare. Și pentru a se convinge mai bine, trebuia ascultat, uneori ciocănit, verificat. Zgomote inerente controlului. Toate ar fi fost bune, dacă ele nu ar fi trezit din dulcea lui siestă pe un imens urs brun.

Furios că i s-a tulburat odihna și liniștea, ursul a urmărit pas cu pas pe constîncriosul tehnician. Fără ca măcar acesta s-o bănuiască. La un moment dat însă, Vladimir a intuit — parcă — o prezență. Și, a întors capul. Cînd s-a văzut cu namila de 300 kg față în față, care-l privea cu ochi mînioși, bietul Vladimir nu a mai avut de ales. S-a cățărat în grabă, refugiindu-se în vîrful unui stîlp.

„Moș Martin", însă, nu voia să se lase păgubaș. Nici gînd să renunțe. Vroia cu orice preț să se răzbune pe acela care-i întrerupsese dulcele-i vis. Ursul s-a apropiat și a început să scuture cu putere stîlpul. Ca și cum era un pom cu rod și dorea să-i cadă fructele la picioare. Vladimir se uita emoționat, îngrozit de sus. Ursul nu mai contenea cu... zgîlțîitul.

Clipele erau decisive. Labele puternice ale namilei nu dovedeau nici urmă de oboseală. Stîlpul părea în „mîinile" lui un lucru deosebit de fragil. Oricît de curajos ai fi, nu e chiar atît de simplu să stai cățărat în vîrful unui stîlp, la o înălțime de 25 de metri, cînd jos un urs furios încearcă prin toate mijloacele să te... prindă-n brațe.

Vladimir s-a gîndit atunci, numai la familia lui, la copii. Avea trei fete și doi băieți încă destul de mici. Fetița cea mare avea nouă ani : mijlociul opt și prislea abia cîteva luni... Mai trebuiau ani îndelungați pentru a fi ocrotiți, mai aveau nevoie de sprijinul părintesc. Ce s-ar face cei cinci copii și soția, dacă el va cădea pradă ursului?

Și acolo, în singurătatea taigalei, nimeni care să-i vină în ajutor. Cunostea din copilărie, din povestirile tatălui — vainic vînător — firea fiarelor. Știa prea bine, cît de tenace și încăpățînat poate fi ursul, cînd l-ai ...supărat.

În acele clipe tragice, omul nostru a avut totuși ideea salvatoare : a branșat aparatul telefonic portativ și cu voce destul de slabă a comunicat :

— Salvați-mă cît mai urgent posibil. Sînt în vîrful unui stîlp pe care-l scutură zdravăn un urs... nu știu cît voi mai putea rezista... situația • disperată.

★

După 15 minute, un elicopter alertat, survola taigaua, în căutarea lui Vladimir. Pilotul a început să strige puternic și să facă tot soiul de semnale. Trebuia speriat ursul... Față de neprevăzutul situației, puternicul animal a privit, la început, neîncrezător. Dar, omul din elicopter era hotărît să învingă, să salveze pe cel cățărat în vîrful stîlpului. După s-a dus, de fapt, pe plan... psihologic. Învinge acela care se dovedește că deține un sistem nervos mai puternic. Mai rezistent.

Pilotul a coborît cît mai jos. Atît ca să poată fi privit de fiorosul animal Ursul a privit piezis, o clipă, două, trei. Apoi, cu regret, și-a desprins labele de pe stîlp. Era învins. A pornit agale, afundîndu-se în pădure...

★

Pilotul a găsit în preajmă o poiană favorabilă aterizării. A luat pe Vladimir în elicopter. Era mai prudent așa. Dacă „Moș Martin" se răzgîndea și se întorcea din drum să-și îndeplinească crunta lui răzbunare !!!

CIUDATUL CAZ DIN SANTA FÉ

Lovit de insolație un funcționar cade pe stradă și este considerat de medici drept mort. După un timp își revine și provoacă senzație în jurul aparației lui

Un caz ieșit din comun s-a petrecut de curînd în orașul argentinian Santa Fe, provocînd uimirea medicilor și o vie preocupare din partea presei locale și a publicului.

Ramon Valdivia, un funcționar în vîrstă de 50 de ani, căsătorit și tată a 6 copii, plecase într-o dimineață spre locul său de muncă din oraș. La un moment dat a simțit o amețeală. Se opri din drum și-și spuse că faptul se datorește căldurii excesive din acea zi. După ce s-a simțit mai bine a plecat mai departe, însă, deodată, o pînză cețoasă îi acoperi ochii și se prăbuși pe stradă. Pietonii din jur alergară imediat spre a-i da un eventual ajutor, însă Ramon nu mai mișca. Chemată salvarea, el a fost transportat de urgență la spitalul Piloto. Cîteva minute după ce a fost internat, medicii au constatat că Ramon Valdivia murise ! Ca în toate cazurile asemănătoare, personalul spitalului a înștiințat familia celui decedat, pentru a se face formalitățile de rigoare și apoi înmormîntarea defunctului.

Membrii familiei, neavînd suma necesară pentru cheltuielile înmormîntării, s-au adresat municipalității, spre a fi ajutați. După multe alergături soția lui Ramon Valdivia și cei 6 copii au reușit să aseze în locuința lor un catafalc și așteptau acum duba spitalului care urma să-l aducă pe cel mort. Deodată soneria de la intrare sună prelung. Cînd soția lui Ramon deschise, începu să țipe și la un moment dat era chiar gata să leșine. Ce se întîmplase ? În ușă nu era nimeni altul decît Ramon Valdivia ! Cînd își văzu nevasta, el sări s-o îmbrățișeze și atunci aceasta se dădu cîțiva pași înapoi însoțimîntată, crezînd că are în fața ei.. o stafie !

Mai tîrziu, membrii întregii familii îl înconjurară pe cel înviat din morți și au observat cu mirare că Ramon nu părea de loc bolnav.

— Nu știu ce s-a petrecut cu mine. Mi-amintesc numai că atunci cînd eram pe stradă am simțit că ochii mi se împăienjenesc și totul din jurul meu se cufundă în beznă... Apoi m-am trezit așezat pe cimentul rece al unei camere mici. M am mirat și după un timp mi-am dat seama că n-am nimic, că sînt perfect sănătos. Am deschis ușa și am fugit cît am putut de repede spre casă..

Zvonul despre „învierea" lui Ramon Valdivia s-a răspîndit ca fulgerul printre vecini. Presa s-a sesizat și ea și în jurul casei lui Valdivia era acum un du-te-vino nemaipomenit. Medicii care constataseră înainte decesul acestuia, l-au chemat de urgență la spital spre a-l supune unui nou examen. Dar, surpriză, omul era perfect sănătos ! Pînă la urmă, concluzia oamenilor de știință a fost aceea că s-au aflat în fața unui caz de moarte aparentă datorită căldurii !

La plecarea din spital, eroul acestei întîmplări curioase le spuse prietenilor care-l așteptau : „Întotdeauna mi-au plăcut glumele. De data aceasta știu însă că m-am întrecut cu măsura !"

SPIRALE

POEZIA ÎN PUBLICAȚII

de Eugen BARBU

S-ar putea presupune că poezia publicată de revistele noastre ar fi o marfă de atelier, că de fapt se fac sonde la cititor și că exercițiile tipărite, cîntărite bine de autori vor intra mai greu în volumele viitoare. Că nu este așa ne-o dovedesc numeroasele plachete care apar în șir nesfîrșit la editurile noastre... Mi se pare că am mai scris ; marii poeți din trecut tipăreau rar și cu mare grijă; un volum de Blaga sau de Arghezi, ca să nu mai vorbesc despre Ion Barbu constituia un eveniment. În zilele noastre răsăriturile meteorice nu sînt de loc rare, din păcate rabatul la calitate este și el curent... Se scrie improvizat despre orice, se mimează o stare de profundă îngîndurare care nu este trădusă în vers, se rimează anecdote, se întemeiază o mistică a obscurității deliberate (un începător de la Cluj își intitulează pur și simplu un poem : *Lăsați-mi cascadele, șarpe și lebădă* — ceea ce este egal cu nimic!) și așa mai departe. Spun lucruri știute : *poezia înainte de toate e magie, e starea de încantare a cuvîntului care tradiază* cu forță, dacă o are, delirul estetic produs de marii ei reprezentanți, *stă*, cum spune Croce, *sub castitatea semnului !* Citesc volume nenumărate pentru a putea să consemnez ceva la această rubrică, există săptămini cînd trebuie pur și simplu să dezertez deși am citit sute de pagini. Tristețea este a unui pustiu liric fără margini, a unei banalități fără seamăn, a unui efort comun și al producătorilor de poezie și al cititorului, fără rezultat. O mediocritate ce nici măcar nu poate fi condamnată pune pecetea ei irefutabilă pe multe versuri destinate unei uitări instantanee. Spuneam, mai în glumă mai în serios, că prefer un poet prost unui poet mediocru. Cel dintîi, în dezorientarea lui poate să scoată accente pure, necontrolate, pe cînd meseriașul, pentru că mediocrul este mai întîi un pastișeur, un tip care deliberează și pe urmă compune, se autocondamnă la platitudine, la nesemnificativ. Iată de ce atunci cînd descopăr în publicații ceva care să mă facă să tresar sînt bucuros să semnalez o clipă mai devreme reușita unui poet mai mult sau mai puțin cunoscut.

Despre **Leonid Dimov** am mai scris, el nu are nevoie de prezentare. Îi semnalam mai de mult, și spun că nu e obligat să țină seama de observațiile noastre, un anumit manierism ce putea să devină primejdios, așa cum se întîmplă în multe cazuri fără ca asta să însemne că i-aș retrage creditul mare pe care-l are la banca poeților. În numărul din 15 iunie al „României literare" el ne oferă generos cîteva poeme remarcabile. Aflat de mult pe o traiectorie sclipitor balcanică pe care nu numai noi o revendicăm de la el, Dimov știe să dea strălucire versului său ușor baladesc, evocind cînd zeflemeaua villonescă, cînd jalea patetică a lui Miron Radu Paraschivescu, dacă nu lăcatele grele ale versului arghezian. Din această ultimă familie mi se pare „Senectutea": *„O! tinere-n costum de arnăut / De ce n-ai spus că vii din absolut? / Era frunzișul leneș, desfăcut / Peste cireși răscoapte-n așternut / Atita vară, cînd ai apărut / Era, încît, o, Doamne, n-am știut / Că vii cu veste dintr-un alt ținut / Ci gînd că ai, de pradă, am crezut / O ! tinere ! ce dulce ai căzut. / Atît de bun, în iarbă, de tăcut / Că și șiul l-am ascuns și, prefăcut / M-am aplecat spre tine să te-ajut : / Zimbea în locu-ți hoit plăpînd de ciut".*

Versul dovedește o mare tehnică a sugestiei, o școală regală a subtextului pe care puțini dovedesc că o posedă. Excelent este și poemul „În voia valurilor", din aceeași familie: *„De după colțul ultim din oraș / Privește : vine vînăt ucigaș / Încins în catifea cu guleraș / Și ține-n palma dreaptă cuțitaș / Atît de scump, de firav, de goluș / C-ai vrea să nu te-mpotrivești și, laș / Să-i vii cu inima în sfertaș / S-o taie el ușure, ca pe-un caș / Iar tu, estimp : înveselit băsnaș / Să-i spui povești cu iele-n alb lăcaș / Jelind un împărat sinucigaș / Cu boiul subțiratic și gingaș / În luntre-s, fără vise și luntraș".*

Paleta extraordinară a lui Dimov se desfășoară fără limite într-o *Patetică* care îmi amintește de cele mai bune poeme ale sale: *„Din nou m-am adunat de jos / De pe reci lespezi și podele / Mai luminez politicos / De după cioburi și mărgele / E-un matineu înecăcios / Cu pulberi vechi peste oțele / Și arborele chiparos / Urluiuit de turturele / Șopti-voi iar pe-un glas duios / Doar-doar voi trece, infidele / Aceleași vorbe de prisos / Cu scînteieri printre dantele / Poftiți! Am dumnezei de os / Am diavoli mopși din tinichele / Și-un voevod bisericos / Foșnind stihare paralele / Veniți la bîlciul sclipicios / Din mahala cu zeflemele / La ripa-n care dorm cețos / Depozite de cherestele / Veniți cît vă mai chem, voios / Printre baloane și bezele / La vicleiemul cu Hristos / Dansînd șerpește, tarantele / Veniți la bal simandicos / Dat joile prin cafenele / Cu scarabei gătiți în sos / Și mari tingire cu chiftele / Da, ne vom da cuvincios / De-a berbeleacul prin vilcele / Juca-vom poarca, gioale, stos / Vom clinchet din zdrăngănele / Ci, hai, veniți, e-un crîng foios / Alăturea cu silfi și iele / Vom asculta șezînd pios / Trîl de bondari și păsărele / O, cu ce șclipăt dușmănos / Ați încărcat priviri prea grele / Nu vă uitați că-s scrofulos / Și-am calde ulcere pe piele / E doar un semn nenorocos / Vestit de ieri prin cucuvele / Altminteri, iată-s bucuros / Tot a vă da, de pe teighele / O, nu mă mai priviți tăios ! / Poftim sclipelci și peruzele / Țineți-mi palmele frumos / Să treacă zorile prin ele".*

Cred că nimeni în afara lui Dimov, poate exceptîndu-l pe Cezar Baltag, deocamdată prea rece și programatic, nu se află mai aproape de linia Barbu, evident, fără acea glaciaritate matematică a lui Barbilian, a conceptelor din *Oul dogmatic*, dar atît de asemănător în ciclul *Isarlikului* sau a poeziilor ocazionale dedicate lui Mateiu Caragiale : *„Cartea Crailor la fila cea mai tulbure o deschid / Acolo, ca de cutremur saltă slova mateină / sub lucrarea Corcoduși / aspra floare de maidan / În vis mut gabrovenimea cumpănește în ruină / Zveltă, surla Judecății lasă o umbră pe maidan".* Dimov ca și Ion Barbu poate spune *Deschide-te, Isarlik !* pentru că bîlciurile lui, acele corturi luminate de petece, sticloanțele și limonăzile, aglomerarea de detalii picturale pînă la saturație fac parte din aceeași manieră care a născut *Hazul Hogii Nastratin*. Iată un alt pastel construit la același ton luminat de fulgerări balcanice : *„Vagi dimineți mocnind singurătate / Cu policlinici verzulii și mate / Apoi, departe, uliți înfășate / În foșnet risipit pe furișate / Și vechile bodegi cu lăzi în spate / Și vară verde ca-n realitate / Doar de după ferestile aflate / Mereu în tulbure adversitate / Privesc curioase fete răposate / În palide iatace cu plocate / O, cît de trist privirea lor străbate / Dantela putrezind pe jumătate / Stați, stați așa / privind la mine, toate"* (Priviri)

Avem în Dimov o remarcabilă prezență lirică ce nu poate fi cu nici un chip ignorată...

„CE VA FI OPERA ÎN '73 ?" „MAI MULT DECÎT O CASĂ A OPEREI !"

— ne răspunde Mircea Horia Simionescu, directorul Operei Române —

de Augustin SANDU

Vai, ce regrete ! La intrarea Operei Române (între arcadele acelea de templu) a dispărut cununița vodevilească, iar de pe afișe s-a șters invitația (ireverențioasă) „Accesul publicului este permis numai în ținută de seară". În schimb, după îndelungi așteptări, cu premiera „Flautul fermecat" am întîlnit și pe prima scenă lirică a țării un spectacol-eveniment.

— Am citit că o spectatoare aplauda nu numai scena, ci și loja direcției...

— Ca să fiu sincer, gestul mai mult mă obligă decît mă flatează...

— Dar nu-mi păreți un om obligat. Aș zice, mai curînd, că obligația vă place. În fine... Cum aveți de gînd să răspundeți aplauzelor în viitoarea stagiune ?

— „Flautul fermecat" — despre care eu am, totuși, unele rezerve — a fost doar un prolog. Dar judecînd după reacția publicului, noi i-am ghicit suferința : criza de repertoriu. De aceea începuse să ezite a ne mai păși pragul. Pe drept cuvînt, pentru că nici cu cele mai strălucite distribuții, o operă n-o poți asculta de zece ori !

Criza de repertoriu, în tratament intensiv

— Și atunci, încotro îndreptați prova Operei ?

— În două direcții principale. Ruta 1 : premiere absolute. Ca : „Ion Vodă cel Cumplit" de Gheorghe Dumitrescu (total revizuită de compozitor față de versiunea de acum 12 ani), „Olandezul zburător" de Wagner, „Trei generații" de Sergiu Sarchizov după piesa Luciei Demetrius, „Interogatoriu în zori" de Doru Popovici pe un libret de Victor Bîrlădeanu. Ca spectacole mari de balet — „Floarea de piatră" de Prokofiev sau „Spartacus" de Haciaturian, un triptic de balete simfonice — „Till Eulenspiegel" de Richard Strauss, „Petrușka" de Stravinski, „Preludiile" de Liszt (solicitate de orchestră !) sau „Legenda dragostei" de Arif Melikov... Mai studiem posibilitatea reprezentării în viitoarea stagiune și a operei „Secretul lui Don Giovanni" de Cornel Țăranu...

— Apropo de studii. Cu prilejul unei întîlniri a creatorilor din domeniul operei, trei mari artiști (regizorul Pokrovski, Rostropovici ca dirijor și Marc Chagall ca scenograf) s-au arătat dispuși să monteze la București „Katerina Ismailova" de Șostakovici...

— ...Operă a cărei nouă versiune o definitivează în prezent compozitorul. Da, propunerea e mai mult decît seducătoare, și sper să avem și resursele necesare ca să-i dăm curs.

— Dar „Hamlet" de Pascal Bentoiu ? A luat un mare premiu în Italia, am ascultat-o în concert la Ateneu. Nu prea văd de ce n-ar putea constitui un eveniment și pe scena Operei !

— Ideea ne obsedează. Rămîne ca semințele să dea și fructe.

Aurul patinat nu e rău, dar cel strălucitor e ideal !

— Spuneați, însă, de ruta 1 a Operei. Deci e și o rută 2. Care?

— Refacerea spectacolelor cu lucrările din repertoriul de aur al genului. Nu, nu vă neliniștiți: am oroare de refacerile pur tehnice, cînd doar se revopsesc decorurile și se rafistolează costumele. „Oedip", „Carmen", „Traviata", „Faust", „Evgheni Oneghin", „Rigoletto", „Lohengrin", „Don Pasquale" vor fi veritabile premiere, în viziuni complet noi.

— Dar puteți să realizați asemenea țeluri de înaltă artă ? Se cere un uriaș volum de muncă...

— Mie mi-o spuneți ? S-ar putea ca săptămîna de spectacole la Operă să fie de numai 5 zile. Ca prin intensificarea muncii de pregătire să putem menține foarte sus ștacheta calității spectacolelor.

— Deci cam asta ar fi cu scena mare. Perfect. Dar cînd ați venit la cîrma Operei, parcă ați pomenit ceva și despre reanimarea Studioului...

— Îl vom face ! Dar cumva mai altfel decît a fost : cu o stagiune de spectacole de balet și operă de cameră. Ce vreți, și noi ne gîndim la spectacolul total care mixează artistic muzica cu poezia, baletul, pantomima, luminile, stereofonia...

— Aveți cu ce le materializa?

— Dorim și trebuie să le realizăm ! Nu, nu ne aventurăm ca să epatăm, căci riscăm fiasco-ul. Am calculat, chiar cu pedanterie de scientiști. (La urma urmei, arta și știința se împacă bine împreună în zilele noastre). Avem forțe artistice valoroase, unanim recunoscute. Există și o mare poftă de inovație. Dar în momentul de față avem mare bătaie de cap cu deliberările.

— Iar interminabile și sterile (deși superbe) — conciliabule ? !

— Calm, calm, calm. 1). Dispunem de numeroase lucrări ideale pentru asemenea spectacole ; 2). O mulțime de interpreți — mai ales tineri — bat insistent la porțile Studioului. Ergo : ușor e să așterni imediat pe hîrtie o decizie ? Dar — parafrazînd — vara e un sfetnic bun. De fapt, însă, chiar în vara aceasta lansăm o „sondă"...

Scena 2 : foaierul

— Vreți cu orice preț să ne stupefiați ?

— Lesne nu e, dar... încercăm. De pildă, vrem să reconsiderăm foaierul atît de spațios al Operei...

— Presimt că ați fost la concertele „Madrigalului" în foaierul Ateneului !

— Se putea să le scap ? ! Deci vom face din foaier o a doua scenă a Operei. O inaugurăm chiar din 26 iunie cu un recital de lieduri dat de Dan Iordăchescu acompaniat de pianistul grec Astrinidis, în ambianța unei expoziții de pictură Piliuță. Sînteți invitatul nostru...

— Mulțumesc și memorez. Dar „sonda" o să fie unicat ? Pentru că, oricît de originală ar fi, doar cu o rîndunică...

— Din toamnă deschidem propriu-zis stagiunea din foaier cu un recital de lieduri și arii din opere foarte rar cîntate, susținut de Valentin Teodorian, în ambianța unei expoziții cu schițe de decoruri și costume din cele mai reușite spectacole ale noastre. Sigur că vor urma și alte spectacole (lieduri și poezie românească, de pildă). Dar trebuie să fim foarte atenți la dispeceratul nostru intern pentru că preconizăm să intre în joc și un podium de concerte...

— Am priceput ! Orchestra, deci, din fosă și pe podium. De cînd tot pluteșce visul ăsta...

— Pesemne că și visele au o scadență, nu ? Ei bine, ne gîndim că periodic orchestra să concerteze pe scenă, readucînd în actualitate pagini de mare celebritate, ca și pagini foarte rar cîntate sau pe nedrept căzute în uitare, din repertoriul universal al operei.

— Dacă tot sînteți puși pe „loviturl de teatru", o idee : ce-ar fi ca din corul mare — scos de meșterul Stelian Olariu din anonimat și adus la renume — să se nască și un cor de cameră ? Poate mai ales (dar nu numai) pentru nocturnele acelea din foaier...

— Se acceptă ! Dacă ar consimți publicul să ne mai ajute și cu idei, nu numai cu aplauze... Știu, știu ce vreți să spuneți : depinde de noi. Îi vom consulta permanent și sistematic, vă asigur.

Cap compas — marea „Publicul larg".

— Dar tot numai pe același care de ani de zile rămîne fidel operei ? Parcă ați inaugurat un cerc de „Prieteni ai Operei" la Ateneul Tineretului, altul la fel la clubul uzinelor „Vulcan"...

— ...Și la Muzeul de Artă al României. Dorim și alți fideli pe lîngă cei consacrați. De aceea, vom menține în continuare microstagiunea de la Pitești, și tot cu aceeași intenție întreprindem între 23 iulie — 1 august un turneu pe litoral. În viitor, vom extinde aria turnecelor cu spectacole și la Ploiești, Giurgiu, Tîrgoviște, Oltenița, Turnu Măgurele, Buzău... Iar în București vom fi prezenți pe scena de la Arenele Libertății și la o casă de cultură a tineretului, ce urmează să fie desemnată. Apoi, toate repetițiile generale cu premierele vor fi cu porți deschise pentru tineretul studios.

— Ce aveți de gînd în privința colaboratorilor externi în realizarea unor spectacole ?

— Vom recurge la serviciile unui sistem adecvat pentru a aduce „în reprezentație" pe cei mai buni artiști din teatrele muzicale din țară. Cît privește forțele artistice disponibile din alte domenii ale creației artistice (literatură, plastică etc.), direcția muzicii din Consiliul Culturii și Educației Socialiste împreună cu Uniunea Compozitorilor și-au asumat nobila responsabilitate ca — onorîndu-și propria inventivitate și materializînd-o prin gesturi practice — să ne ajute cu generozitate și fără intermitențe.

Interferențe cu Europa muzicii

— Ce zic, însă, compozitorii noștri ? Și ei pot aduce un suflu proaspăt sub cupola Operei...

— Să profit — iertați-mă — de interviul acesta ca să reînnoiesc apelul către compozitori și scriitori întru conceperea și realizarea unor valoroase spectacole de operă și balet. Aș mai adăuga — dacă mai e spațiu în ziar — că încă o dată întindem mîna tuturor regizorilor cu afinități și pentru teatrul muzical.

— Dar artiștilor de peste hotare ?

— Jean-Claude Riber va monta — ca regizor și poate și ca scenograf — „Olandezul zburător" ; va reveni la pupitru și Sigfried Köhler. Și profitînd de prezența la noi în ultimele zile a multor impresari din străinătate, am conturat colaborări active reciproce cu teatrele muzicale reputate cum sînt cele din Saarbrüken, Nancy, Bremen, Hamburg, Stuttgart... Pe de altă parte, tindem să dezvoltăm și să lărgim bunele relații de colaborare pe care le avem cu Operele din Sofia și Bratislava, Budapesta, Praga și Lodz, Pecs, Liubliana...

— Cu ce spectacol deschideți viitoarea stagiune ?

— „Oedip" — monumentul enescian restituit într-o viziune care să-i facă integral cinste și să ni-l apropie așa cum merită.

— Să vă urez succes ?

— Mai bine putere, energie, răbdare, perseverență ; minimum de derogări de la crezul etic și estetic la care ținem extrem de mult, și multă simpatie și încurajare a publicului. Nu e prea mult ?

— Cred că încape (și) în ziar.

MICA ENCICLOPEDIE

Un multimilenar prieten al omului — ceaiul

de L. SĂRĂȚEANU

În piesa lui Ronetti Roman, „Manasse", altădată celebră, un personaj condamnă ceaiul fără drept de apel : „...e un parvenit... uită că frate-său, din același poloboc, spală blidele în bucătărie". Condamnarea este pe cît de virulentă pe atît de nedreaptă. Bietul personaj n-avea de unde să știe că el insultă o băutură de străveche și nobilă ascendență.

Înainte de a fi dobîndit gustul și aspectul lui de astăzi, cu efluviile parfumate care îl încîntau pe Proust din „În căutarea timpului pierdut", ceaiul a fost, acum cîteva mii de ani, un... medicament. Născut în sudul Chinei, el dobîndise în ochii medicilor din acea țară virtuți curative deosebite, putînd „îndepărta oboseala, delecta sufletul și fortifica voința". Mai mult chiar, pe lîngă administrarea lui pe cale „bucală", era folosit și ca remediu extern, sub forma unei paste cu care se ungea trupul celor suferinzi de reumatism.

Din China, a trecut în India și în Ceilon (unde am avut prilejul să-l beau și să constat că localnicii îl servesc atît de concentrat, încît, după primele sorbituri, te cuprind amețelile). Țările Orientului Apropiat l-au adoptat și ele, făcîndu-l pretext și stimulent al lungilor și fermecătoarelor povești istorisite de călători în caravanseraiuri ca cele unde poposea și nemuritorul Nastratin Hogea, înțeleptul pornit din Buhara să cucerească mințile și inimile tuturor generațiilor și tuturor popoarelor. La origine, în China și în tot Orientul, prima formă în care se servea ceaiul nu semăna cu cea de astăzi. Frunzele se treceau prin aburi înălțați dintr-o oală cu apă clocotită, apoi, din aceste frunze se făcea un fel de turtă care, la rîndul ei, se punea la fiert într-un amestec cu orez, coji de portocale, mirodenii și puțină ceapă. Prin intermediul tibetanilor și mongolilor, această băutură a ajuns în Rusia unde s-a transformat în ceaiul pregătit la samovar, din vechiul obicei al amestecurilor pătrîndu-se doar datina introducerii unei bucățele de lămîie.

Drumul ceaiului n-a urmat însă numai direcția apusului. Din China natală, el a pornit și spre soare răsare ajungînd în Japonia, unde, începînd de prin veacul al optulea al erei noastre, se vorbea despre grădini de ceai din care se prepara o băutură ce făcea deliciul aristocrației și clerului. În ce privește Europa, cea dintîi mențiune a interesului manifestat față de ceai aparține unui călător arab care descria antrepozitele cu lăzi descoperite la Canton și care erau preluate de caravane ce transportau pe uscat pînă la Atlantic aromata plantă. Începînd din veacul al XVII-lea olandezii și englezii deveneau printre cei mai mari consumatori de ceai ai occidentului european. Asta nu înseamnă că prețioasa băutură n-a avut și adversari. Englezul Hanway afirmă în cartea sa „Eseu asupra ceaiului", editată la 1756, că permanenta consumare a acestei infuzii ar face, nici mai mult nici mai puțin, ca bărbații să scadă în înălțime, iar femeile să fie lovite de cel mai groaznic blestem care le poate paște : pierderea frumuseții. Că astfel de denigratori n-au avut succes în lumea britanicilor o dovedește permanentizarea ceaiului la orice mic dejun („breackfast"), la ora 5 după-amiază, (vestitul „five o'clock tee") și în general... la toate orele. Statisticienii au calculat că, într-un singur an, se consumă în Marea Britanie 3,8 miliarde de litri de ceai, cantitate de lichid care ar putea umple un lac capabil să permită navigația celor mai mari vapoare.

Dar, dacă în occidentul european și în primul rînd la britanici ceaiul a devenit nelipsit, la popoarele răsăritului, mai ales la chinezi și apoi la japonezi el s-a dovedit în plus și o muză inspiratoare a tuturor artelor. Camerele de ceai, ales decorate, poemele și muzica anume plăsmuite pentru clipele de delectare în fața unei cești de ceai, au îmbogățit arta popoarelor respective. Esteticianul japonez, Okakura-Kakuzo, care a lăsat în cea de-a treia decadă a veacului nostru o fermecătoare „Carte a ceaiului" (tălmăcită și la noi, înainte de război, de Emanoil Bucuța) notează între altele : „Casele noastre, ceramica, lacul, pictura, literatura — toate, au suferit influența ceaiului". *Și nu fără umor amar, scriitorul, vorbind de străvechile îndeletniciri artistice ale poporului său notează :* „Japonezii erau considerați de occidentali drept barbari atunci cînd practicau doar artele frumoase ; ei au început a fi socotiți civilizați atunci cînd s-au apucat să practice meseria armelor. Am fi fericiți dacă am putea să nu ne mai bucurăm de renumele unei asemenea „civilizații" și dacă arta noastră străveche ar fi ea aceea care să dovedească reala civilizație a japonezilor".

„ROMÂNIA JUNĂ" — REVISTA CENTENARĂ...

de Horia OPRESCU

Publicație de prestigiu, „România Junâ" s-a ivit în 1868, la Viena. Recent, s-a publicat în capitala austriacă, un prețios volum ce reînvie trecutul amintitei publicații, de-a lungul unui secol : 1871—1971.

Inițial „România Junâ" s-a alcătuit din contopirea unor asociații de studenți ardeleni, aflători la studii în Viena.

Amintita „fundație culturală", cum, pe drept, se socotea, consemnează drept ctitori, între alții, pe Ion Slavici, Alexandru Hurmuzachi, N. Teclu... Acestora li se alătură — ca susținători morali, materiali sau colaboratori : V. Alecsandri, M. Kogălniceanu, Titu Maiorescu, Al. Xenopol, B.P. Hașdeu, G. Barițiu, N. Iorga... Precum nu-s lipsite de interes reproducerea, a doar puține rînduri, din epistola prin care, I.L. Caragiale, răspunde la înștiințarea că este ales membru al **Junimei Române... „vă mulțămesc din suflet pentru onoarea ce ați binevoit a-mi face, prea însemnată potrivit cu modestele mele merite de publicist român..."**

Spre mai justă relatare a evenimentului, vom transcrie cîteva crîmpeie din „Albina", foaie ce apărea, în acel timp, tot la Viena. În numărul din 7/19 ianuarie 1871, se precizează că **„la adunarea laolaltă a 86 tineri studenți, în vederea fondării României June, președintele I. Moga, a salutat pe oaspeții cu cîteva cuvinte părintești."** Iar **„corul studenților condus de G. Dima, a cîntat „Reînturnare în patrie", de Al. Pelimon, pe muzică de Flechtenmacher..."** În continuare **„Adunarea salută pe mecenații de față și absenți"** și, în sfîrșit, cu **„vii și îndelungate aclamațiuni fu însoțită cuvîntarea, cea bine aranjată și aleasă în cuvinte, a d-lui Eminescu, prin care salută în numele tinerimii, pe bătrînii noștri antieluptători în cauzele românizmului".**

La miezul nopții, în clipa revelionului, studentul Teodor Nica, secretarul societății, se declară **„fericit și mîndru că, junimea română din Viena înțelege că Unirea este MOTTOUL timpului nostru și că, mișcările cu succes sînt numai mișcările colective".**

Serbarea **s-a** încheiat, comentează mai departe, **Albina, „ca Hora Unirii".**

Din grija coloniei românești din orașul de pe Dunăre, **s-au** desfășurat aici, sumedenie de comemorări naționale, conferințe și reuniuni, serbări artistice, coruri și concerte... S-a fondat, adică, o statornică și elevată tribună de vrednicie românească. În septembrie 1970, cu prilejul vizitei sale în Austria, secretarul general al Partidului nostru, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, a făcut și o vizită la sediul acestei asociații.

Pr. dr. G. Moisescu **a** rostit atunci un emoționant **cuvînt** din care amintesc doar atît... **„Prin noi vă întîmpină, peste veac, acei vestiți cărturari ai școalei ardelene, care au trăit și muncit cu osîrdie aici (...) Prin noi vă întîmpină acea pleiadă de tineri studenți, care și-au adăpat cugetele la școlile Vienei : Slavici, Eminescu, Ciprian Porumbescu, George Georgescu, Blaga, Tudor Vianu, Paul Constantinescu..."**

Cu acel prilej, conducătorul statului nostru a primit din mîna Pr. dr. Gh. Moisescu, colecția celor nouă **Almanahuri** editate de asociație. Iar președintele coloniei române, ing. Virgil Similache, i-a oferit un Album cu imagini ilustrînd activitatea asociațiilor culturale din Viena, între 1870 - 1970. Din partea membrilor coloniei, **s-a** dăruit tovarășei Elena Ceaușescu un Album — imprimat pe mătase — reprezentînd o seamă de monumente românești.

Iar în încheiere, voi adăugi amănuntul că, înainte cu mai bine de patru decenii, am cunoscut, la Vălenii de Munte — Prahova, pe tînărul student Gheorghe Moisescu. Era unul din preferații profesorului **N. Iorga...**

MUZA PRECOCE

de Boris BUZILĂ

Nu era încă sfîrșitul anului școlar, dar într-o sală a Palatului Pionierilor se desfășura o solemnitate reproducînd momentul sărbătoresc al acordării premiilor. Teancuri de pachete, sub ale căror ambalaje, legate în panglici rubinii se deslușeau cotturile cărților, așteptau să fie înminate cîștigătorilor în timp ce organizatorii făceau ultimele pregătiri.

Iată-i și pe laureați : **o fetiță** din clasa a IV-a care primește premiul din mîna unui bărbat înalt în care recunoaștem un foarte popular prozator pentru copii, o pionieră din clasa a VIII-a, doi băieți și ei de aceeași vîrstă. Denumirile premiilor : „pentru cea mai bună poezie scrisă de un autor sub 12 ani", „pentru cea mai bună poezie", „pentru cea mai bună proză" (fără specificare de vîrstă, dar nu există nici un laureat mai mare de 16 ani).

Ați ghicit probabil unde ne aflăm : luăm parte la ultimul episod al unui concurs literar pionieresc. Din producția literară a unui număr de aproximativ 70 de autori, membri sau prieteni ai cenaclului literar al Palatului Pionierilor s-au selectat prin „cerneri" succesive cele mai reușite creații. Selecționerii, dintre care se cer amintite neapărat cel puțin două nume, cel al profesorului Claudiu Vodă și al poetei Veronica Porumbacu au avut de unde alege. Mai greu le-a fost să decidă ce să aleagă...

Pentru că, în chip paradoxal, pentru cineva care ar fi dispus să privească această competiție cu ochi tradiționalist sau cu îngăduitoare condescendență, poezia infantilă de astăzi nu seamănă de loc cu ceea ce ar putea crede unii dintre noi despre ea. Nu se mai rimează comod și rudimentar verb cu verb, substantiv cu substantiv... dar, stimați părinți și alți cititori ai acestor rînduri, să nu vedeți în asta o erezie, un simptom de disoluție a artei !

Așa cum sînt fără rime și fără majuscule la cap de rînd, versurile sînt excelente.

Între iris și mine e pasiunea / Oscilez. / Spațiul sideral se face / Mic, mic, tot mai mic / Iar cînd ajunge cît o gămălie de ac, / Explodează în trei culori / Roșu, galben și albastru. / Iar după aceia revine iarăși în galaxie / După legile cerești, / între iris și mine, e pasiunea / Oscilez." Aceste versuri aparțin unui copil de zece ani : Sorin Serb din clasa a IV-a.

Pentru cei ce cunosc într-o măsură mai mare poezia infantilă de la noi, principalul termen de referință rămînea pînă acum Vasile Poenaru, autorul la 17 ani a două plachete de versuri. Dar Vasile Poenaru, ajuns la vîrsta lui Rimbaud, a unui Labiș de tinerețe și a Iuliei Hașdeu este în competiție cu și mai tinere vlăstare poetice. Am aflat că peste puțin timp urmează să apară volumașul lui Viniciu Moroianu în vîrstă de 9 ani (clasa a III-a). Va fi cel mai tînăr autor de carte de la noi ! Viniciu scrie basme și legende și mult mai virstnicul său confrate de scris Alexandru Mitru m-a asigurat că știe și multe lucruri de aleasă frumusețe și originalitate.

Tot în viitorul apropiat, o revistă pentru copii va publica un supliment, mica plachetă de versuri a Cristinei Marc (10 ani) din care vă prezentăm o odă închinată „Cerului patriei" : **„Te privesc cu-atîta dor, / diademă-a țării mele, / Filigran tremurător / Ce te naști din vis și stele. / Tu făclie de azur, / Depărtare-apropiată / Du-mă-n ochiu-ți veșnic pur. / O tot altul se arată".**

Dintre copiii poeți, cel mai celebru, în măsura în care vîrsta și experiența îngăduie să se vorbească despre celebritate este însă Liviu Papadima, laureat al mai multor concursuri, inclusiv al celui la care ne-am referit (alături de Doina Alexuță din clasa a VIII-a). Din versurile acestuia am ales o mică poezie de reflecție filozofică : „Zeul". **„Spargeți oglinzile, / Oameni, / Ca să vă las moștenire Pămîntul / Numai spargeți-le ! / Pentru că nu vreau să mor singur!"**

Muza precoce este în același timp o nimfă polivalentă. În acest secol despre care spunem mereu că este un secol al imaginii vizuale înflorește pe pagina neprihănită, a acestor copii și imaginea cuvîntului poetic. Copiii scriu versuri lirice, fabule, reportaje, proză satirică. Dintr-o proză satirică a Corneliei Guțulescu din clasa a VIII-a am cules un aforism, original sau asimilat, n-are importanță : „Cînd copiii se joacă. își fac, categoric, datoria" Am putea adăuga : „și atunci cînd se joacă de-a literatura...".

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 25 IUNIE

PROGRAMUL I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10. Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Telesport ; Automobilism : Marele premiu al Belgiei — cursă de formula I ; Cu 60 de zile înaintea Jocurilor Olimpice de vară 15.25 Postmeridian. 16.55 Potcoava de piatră. 17.25 Vetre folclorice : Țara Chioarului. 17.55 Fotbal. Transmisiuni directe alternative din ultima etapă a Campionatului național — Divizia A. 19.50 1001 de seri. 20.00 Telejurnal. 20.30 Reportajul săptămînii : Zile fierbinți pe Insula Mare a Brăilei. 20.55 Film artistic : Jandarmul se însoară. Cu : Louis de Funès Jean Lefebvre.. 22.30 Telejurnal. 22 40 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II. 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Nemuritorul Beethoven. 20,45 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.00 Seară de romanțe. 21.30 Din lumea științei. 21.50 Film serial : Schulmeister.

LUNI 26 IUNIE

PROGRAMUL I. 17.30 Curs de limba rusă (reluare). 18.00 Cămin. 18.40 Scena. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Film serial : Salut Germain. 20.55 Avanpremieră. 21.00 Prim plan : George Macovescu. 21 30 Steaua fără nume. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului.

PROGRAMUL II : 20.00 Cupa primăverii — competiție de minibaschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Sub cupola circului. 21.15 Romantic-club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 27 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba rusă. Lecția a 21-a. 10,30 Muzică populară 10.50 Prim plan : George Macovescu (reluare). 11.20 Vedete ale muzicii ușoare. 11.40 Film serial : Patru tanchiști și un cîine — XIX (reluare). 12.35 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză (reluare). 18.00 Slavă patriei și partidului. Cîntece patriotice. 18.10 Cum vorbim. 18.30 Intermezzo muzical cu formația „Stereo". 18.50 Întrebări și răspunsuri. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Teatru liric TV. Premieră. Pană Lesnea Rusalim — operă de Paul Constantinescu. Libret de Victor Eftimiu. 21.55 Teleglob. Aden. 22.15 Vedete ale muzicii ușoare : Marie Laforet. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Telecinemateca pentru copii și tineret : Jack și fasolea fermecată. 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei : tineri interpreți. 22.15 Telex tehnico-științific. 22.25 Dicționar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI 28 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Teleglob · Aden (reluare). 9.25 O viață pentru o idee : Paracelsus (III — reluare) 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 22-a. 10.30 Muzică populară. 10.50 Telecinemateca pentru copii și tineret: „Jack și fasolea fermecată" (reluare). 12.20 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză (reluare). 18.00 Zii bade cu fluiera. 18 30 În întrecere cu timpul. 18,50 Reflector. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Telecinemateca : La nord prin nord-vest Cu : Cary Grant, Eva Marie Saint, James Mason. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 România în lume. 20,30 Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară „Orfeul de aur" — concertul laureaților. 21.15 Viața economică a Capitalei. 21.35 Arta plastică, Muzeul Dona. 21.50 Teatru foileton : Mușatinii.

JOI 29 IUNIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 România în lume (reluare). 9.35 Prietenii lui Așchiuță — emisiune pentru preșcolari. 10,00 Curs de limba engleză. Lecția a 21-a. 10.30 Ex-Terra '72. 11.00 Telecinemateca : La nord prin nord-vest (reluare). 13.10 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară 18.30 La volan. 18,50 Sensul acțiunii : Perfecționarea. 19 20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Țara întreagă în întrecere. 20.20 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Pagini de umor : Retrospectivă Walt Disney. 21.50 „Vis de dragoste" — balet pe muzică de Franz Liszt. 22,15 Lumea de mîine : Galaxia Faraday 22.35 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Capodopere ale literaturii simfonice : „Jocuri" și „Marea" de Claude Debussy. 20.45 Agenda. 20.55 Desen animat. 21.10 Bucureștiul necunoscut. Statuile orașului. 21.30 Micul Bhuoc și prietenii săi. Un film inspirat din participarea copiilor sud-vietnamezi la lupta împotriva agresiunii americane în anii 1965—1966. 22 20 Cărți și idei.

**

BIOINGINERIA

INGINERIA PROCESELOR VITALE

de prof. univ. dr. ing. Edmond NICOLAU

Acad. prof. Ștefan Peterfi și cercetătoarea Adriana Barna de la Universitatea „Babeș Bolyai" din Cluj au realizat un experiment științific deosebit de interesant. Se deschid noi posibilități de creștere intensivă a algelor și de epurare biologică a apelor poluate. Iată doar una dintre fascinantele perspective ale unei noi științe de graniță.

Majoritatea dicționarelor de circulație largă ignoră termenul de bioinginerie, care a apărut relativ recent în limbajul internațional. În dicționarele în care figurează, bioingineria este definită drept ingineria referitoare la biosinteze sau la prelucrarea produselor animale sau a plantelor. Procesele de fermentație sînt exemple tipice de bioinginerie. Dar în acest proces rapid de dezvoltare a științei, accepțiunile termenilor variază repede. În acest sens, embrionii bioingineriei ne apar o dată din cele mai vechi timpuri ale civilizației umane. Astăzi, însă, o dată cu progresele științei, problema proteinelor, a prelucrării și sintezei alimentelor, a căpătat dimensiuni noi.

În momentul de față bioingineria se ocupă, printre altele, de sinteza proteinelor din deșeuri de diferite naturi — din reziduuri de petrol, de exemplu; de distrugerea biologică a detergenților utilizați; de prelucrarea biologică a unor deșeuri animale sau vegetale, în scopul obținerii unor produse utile sau numai în scopuri antipoluante; de concentrarea minereurilor sărace etc.

În ultimul timp se acordă o importanță tot mai mare studiilor referitoare la imunologie și enzime. Se vorbește astfel de „ingineri imunologi", ca și de ingineria enzimelor.

De fapt, termenul de bioinginerie, prin însăși etimologia sa (bios = viață), ar fi ingineria proceselor vitale. Pe lîngă partea de utilizare a microorganismelor și virusurilor în prelucrarea diferitelor substanțe, astăzi putem cita ca industrii, producerea serurilor și a vaccinurilor, utilizarea enzimelor etc. Teoria sistemelor și cibernetica nefăcînd distincții între sistemele vii și cele nevii, probabil se va ajunge (în parte s-a și ajuns) la dirijarea conștientă a multor procese biologice, prin procedee proprii tehnicii. Se vorbește astfel de ingineria inimii. Desigur că nu se exclude nici posibilitatea inversă, utilizată de bionică, prin care se caută echivalentul tehnic al unor procedee utilizate în procesele vitale.

Citeva din aplicațiile tipice ale bioingineriei contemporane:

Epurarea biologică a apelor poluate

Acad. prof. Ștefan Peterfi și cercetătoarea Adriana Barna, de la catedra de fiziologie a plantelor, a Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, au realizat un experiment științific deosebit de interesant. Cultivînd alge în apele reziduale ale fabricii de bere din localitate au observat că are loc o purificare accentuată a acestora. Algele metabolizează o serie întreagă de substanțe rămase în apa industrială. După cum se știe, algele conțin circa 50 la sută proteine și toate vitaminele cunoscute, ceea ce explică importanța ce se acordă cercetărilor în acest domeniu. Observațiile oamenilor de știință de la Cluj deschid noi posibilități de creștere intensivă a algelor, conturînd perspective de epurare biologică a apelor poluate.

Sinteza proteinelor

În anul 1969, Gulf Oil Corp (S.U.A.) a anunțat că are o producție semiindustrială de proteine sintetice. Dar modul propus de Gulf în prepararea proteinelor ridică unele probleme. De exemplu, conținutul în acizi nucleici este ridicat — pînă la 8 la sută. Prin metabolizare, acidul nucleic se transformă în acid uric, care poate provoca litiază renală — deci trebuie evitat. Se speră să se rezolve și problema acizilor nucleici.

Există și alte metode de producere a proteinelor. **La sfîrșitul anului 1971, în Franța a intrat în funcțiune o fabrică de proteine produse din petrol. Aceste proteine sînt destinate alimentării animalelor — în special porci și păsări, care consumă cantități mari de proteine.** Ele provin din făina animală (e făină de pește) și din turte oleaginoase, adesea soia.

În Franța s-au descoperit drojdii foarte bogate în proteine. La Lavéra s-a construit o uzină de proteine sintetice, de către Société Française des Pétroles B.P.

Bacterii producătoare de minereu

După îndelungate observații și cercetări efectuate pe fundul unor lacuri din Karelia și Caucaz, un grup de microbiologi sovietici au ajuns la concluzia că formarea minereurilor de fier și mangan găsite sub apele acestor lacuri se datorește în mare parte unui tip de bacterii, necunoscute pînă acum, pe care le-au denumit, în consecință, bacterii metalogene. Potrivit agenției sovietice A.P.N. „ciclul de producție" al bacteriilor metalogene studiat de microbiologii din U.R.S.S. în lacurile menționate constă în oxidarea ionilor de metal dizolvați în apă care se depun apoi la fund, dînd naștere, în cursul multor mii de ani, unor straturi groase de minereu, de fier și mangan.

Savanții sovietici au reușit să separe din apa lacurilor cercetate o cultură pură, de asemenea microorganisme uimitoare care sînt atît de mici încît abia se văd la cele mai puternice microscoape electronice. În condiții de laborator ciudatele bacterii au dat dovadă de o „putere de muncă" extraordinară, ținînd seama de proporțiile lor infime: în numai 2—3 săptămîni ele au produs conglomerate de mangan de mărimea unei gămălii de chibrit.

În accepțiunea contemporană, bioingineria e o știință foarte tînără. Perspectivele ei sînt încă dintre cele mai fascinante. Cu ajutorul ei se poate remedia rapid carența de proteine a unor țări, se pot obține produse industriale prin procedee moderne și puțin costisitoare, se poate regîndi chiar biologia și medicina în termeni noi, cibernetici.

O NOUĂ FIBRĂ OPTICĂ PENTRU TELEVIZIUNEA VIITORULUI

Cercetările în ce privește fibrele optice erau axate pînă acum pe fire solide: fir de metal — conductor de electricitate, fir de sticlă (tratat însă într-un anumit mod, cam cum sînt tratate obiectivele foto). Descoperirea lui Julian Stone de la laboratoarele „Bell" din Statele Unite deschide o nouă direcție de studiu. Este vorba de un tub capilar în cuarț topit, umplut cu tetracloretilenă. Randamentul optic este surprinzător. Tubul capilar care folosește drept ghid undelor de lumină, fabricat dintr-un tub de cuarț avînd inițial 6 mm diametru în exterior și 4 mm diametru în interior este subțiat la cald într-atît încît devine cu adevărat microscopic. Fibra este umplută cu lichid (purificat în prealabil prin distilare) sub presiune hidrostatică. Aceste ghiduri optice sînt capabile să transporte o imagine dintr-un punct la altul fără ajutorul vreunui alt aparat. Iată de ce se afirmă că ele vor juca un rol imens în comunicații. Fie că este vorba de televiziune, de telefon sau chiar de transmisii digitale, se pot transforma orice fel de date în imagini optice și să fie transmise prin astfel de fibre.

ENDOCRINO-ONCOLOGIE

TUMORILE CANCEROASE POT FI TRATATE CU RADIO-IZOTOPI?

Marcarea hormonilor cu radio-izotopi — o tehnică modernă, de mare eficacitate pentru investigarea metabolismului hormonal în organismul viu, normal sau canceros. La Institutul de Endocrinologie „C. I. Parhon" s-a realizat marcarea radioactivă a numeroși hormoni.

Țesutul canceros se deosebește net de țesutul normal de origină, în special prin capacitatea sa de proliferare anarhică și nelimitată. Totuși, există o întreagă categorie de tumori, așa numitele **„hormonal-dependente"**, a căror creștere este vădit influențată de starea endocrină a organismului gazdă.

Pe această bază s-a dezvoltat o nouă ramură în terapia anticanceroasă: hormonoterapia. Importanța hormonoterapiei este precumpănitoare, în special în cazurile depășite pentru celelalte metode terapeutice majore: ca chirurgia și radioterapia.

Dar nu toate tumorile de sîn, de prostată, de tiroidă etc. sînt hormonal dependente, pentru a putea fi influențate prin tratament hormonal adecvat. **Pentru a putea cunoaște dinainte reactivitatea la hormoni a unei tumori, în fiecare caz în parte, specialiștii au făcut apel la hormonii marcați radioactiv.**

Primul izotop radioactiv folosit în cercetările medicale a fost iodul radioactiv: 131 I.

Hormonii tiroidieni, care poartă în structura lor chimică izotopul radioactiv al iodului, sînt numiți hormoni marcați radioactiv, iodul servind drept trasor, lesne identificabil în organism.

Iodul radioactiv nu este însă folosit numai în scop diagnostic, ci și terapeutic. În cazul tumorilor tiroidiene aflate în stadii avansate și inoperabile, care la examenul cu doza mică, trasoare, de iod radioactiv dovedesc aviditate pentru iod, se recurge la administrarea unei doze masive de iod radioactiv, care, acumulat în tumora primitivă și în metastaze, distruge țesutul tumoral, prin iradierea sa internă, vindecînd sau ameliorînd starea bolnavului.

La Institutul de Endocrinologie „C. I. Parhon" din București, în sectorul de medicină nucleară condus de dr. Leonard Dumitriu, iodul radioactiv este folosit curent atît în scop diagnostic cît și terapeutic, în bolile tiroidei, ca și în cancerul tiroidian. În ultimii ani izotopii radioactivi sînt folosiți din ce în ce mai mult pentru marcarea unor hormoni, în scopul de a putea urmări metabolismul acestor hormoni, adică transformările pe care le suferă în organism, din momentul elaborării lor în glandele endocrine respective și pînă la eliminarea lor în urină. Prezența izotopului trădează permanent parcursul străbătut de hormonul pe care a fost fixat. Astfel **la Institutul de Endocrinologie „C. I. Parhon" s-a realizat marcarea radioactivă a numeroși hormoni ca: insulina, hormonul de creștere etc. (Colectivele conduse de dr. Ligia Simionescu și dr. Lidia Nanu-Ionescu). Hormonii marcați radioactiv au fost folosiți și pentru studiul biologiei unor tumori hormonal-dependente, pentru a putea aprecia capacitatea țesutului neoplazic de a capta hormoni.** Astfel, în cazul cancerului de sîn sau de prostată au fost folosite doze trasoare de hormoni estrogeni sau androgeni marcați radioactiv, în scopul orientării tratamentului. Tumorile care nu captează hormoni sînt considerate autonome și nu sînt susceptibile de a putea fi tratate cu hormoni, impunînd alegerea unei alte metode terapeutice. De asemenea, cunoscută fiind captarea selectivă a unor izotopi radioactivi în anumite tumori, s-a preconizat utilizarea lor în scopul distrugerii prin iradiere internă a țesutului tumoral respectiv. Astfel, a fost utilizat fosforul radioactiv în tratamentul unor tumori de prostată, a unor tumori osoase etc.

Pe măsura elucidării în continuare a implicațiilor hormonale în biologia tumorilor, utilizarea hormonilor marcați radioactiv va aduce noi contribuții la diagnosticul și tratamentul bolii canceroase care-și dezvăluie treptat misterele de care se mai înconjoară încă.

Dr. R. ZIMEL
șeful sectorului de studiu a tumorilor la Institutul de Endocrinologie C. I. Parhon, București

PEDAGOGIE

ASALT LA PORȚILE LECȚIEI

Cum, în ce fel și cît să fie restructurată tehnologia didactică? • Lecția tradițională în confruntare cu cerințele actualității • Cîteva considerații pe marginea unui simpozion pedagogic.

În liniștita și calma pedagogie au început să bată vînturi repezi. Principii fixate adînc în solul activității de educație au început să se clatine. Ca pe un vast șantier, se descarcă tot mai multe mașini care vor fi folosite în procesul de modernizare al formării tinerei generații. Matematicienii au început să-i viziteze pe pedagogi, pentru ca împreună să chibzuiască folosirea mai largă a matematicii în domenii cît mai largi, chiar și acolo unde prezența ei nu putea fi imaginată. Un adevărat asalt pentru înnoire se dă la porțile tradiționalei lecții, care de la Comenius încoace și-a purtat dascălii tot pe cele trei trepte didactice obișnuite. Astăzi, unii pedagogi îi contestă chiar și numele, căci lecția, spun ei, înseamnă în primul rînd lectură, memorarea lecturii. Or, noua pedagogie cere de la ea mai mult. Cere aplicații practice, deprinderi pentru depistarea și asimilarea noului. Tinde să se schimbe și concepția despre manual, căruia în mod critic, unii pedagogi îi zic „vizual", dorind să-l reformeze pentru a putea corespunde cerințelor actualității. Multă vreme, școala i-a recomandat elevului să vorbească numai cînd este întrebat. Comunicarea între elevi, în timpul orelor, era considerată indisciplină. Astăzi se ridică voci care combat acest principiu, al școlii tăcerii, ne mai condamnînd pe cel care „șoptește", ne mai pedepsind pe elevul care întreabă mereu, care vrea să-și comunice părerea. Se urmărește să se creeze un copil creator, un om capabil de inițiativă, necăutînd să evite dificultățile și neacceptîndu-le cu brațele încrucișate.

În baza cercetărilor s-a ajuns la concluzia că după sistemul vechii lecții cadrele didactice exercită majoritatea activității la clasă. O statistică întocmită de un pedagog străin, în cadrul a 40 de școli, arată că în medie, 70 la sută din cuvintele rostite în clasă au fost spuse de profesor. Elevilor le-a rămas doar restul., 96 la sută din întrebări au fost puse numai de profesori. Elevii n-au pus decît un infim 4 la sută. Din întrebările profesorilor numai 6 la sută păreau să stimuleze judecata, celelalte făcînd apel la fidelitatea memoriei.

După unii pedagogi contemporani nici o magistratură nu îndrăznește să se poarte astăzi după cum recomandă principiile lecției tradiționale. Căci dacă orice magistratură corectă ține seama, la emiterea sentinței, de particularitățile individului, de motivația judecății lui, în pedagogia veche se petrece contrariul. „Există, spunea el, un decalaj extraordinar între evoluția învățămîntului nostru și cea a orcărei civilizații". E o sentință cam aspră. Dar nu e singura. Un alt psiholog critică absurdițățile sistemului pedagogic în care este încadrat copilul spunînd: „Sculatul cu noaptea în cap, absența din cauza somnului, a gustării de dimineață, severitatea claselor suprapopulate, cursuri prelungite, recreații prea scurte, oboseala circulației anevoioase, inacceptabila corvoadă a temelor pentru acasă, culcatul tîrziu seara din cauza televizorului și adăugîndu-se acestui program excesiv, constrîngerea, sau plictiseala, adevărata hărțuială permanentă... această neînțelegere a unei alte vîrste și aceste renghiuri și greșeli, toate acestea trebuie cunoscute și combătute de către toți, părinți și pedagogi, care au ca misiune apărarea copilului și ca problemă, eșecul sau neadaptarea școlară".

Pedagogia românească este și ea în căutare căci Directivele de partid indică obligația dezvoltării și modernizării învățămîntului. În acest context nu poate fi considerat decît oportun **simpozionul național „Perfecționarea tehnologiei didactice", ținut recent la Pitești.** Despre el am purtat o discuție cu tov. **IULIAN NICA,** director adjunct al Institutului de cercetări pedagogice, care ne-a declarat, dintru început, că simpozionul se explică prin accelerarea procesului de modernizare al învățămîntului nostru, prin sintetizarea rezultatelor unor căutări, a unor experiențe pozitive ale celor mai bine pregătite cadre didactice din țară. **„Trebuie să fim realiști,** ne-a spus d-sa, **că într-o perioadă relativ scurtă, nu pot fi rezolvate problemele complexe pe care le implică adoptarea unei tehnologii didactice, clarificarea elementelor de concepție, fundamentarea teoretică, însușirea metodelor de activitate practică și asigurarea condițiilor corespunzătoare. Lecțiile la care am asistat, au încercat să ne prezinte posibilitatea introducerii în școală a unor noi forme de organizare a activității didactice, aplicarea unor metode care solicită mai mult participarea activă a elevului la lecție, realizînd deziderатul pedagogiei contemporane de a face din elev subiect al educației, nu obiect al acesteia, demonstrîndu-ne, de asemenea, posibilitatea creării unui nou tip de relații între profesor și elev".**

— Ce elemente noi au apărut în aceste lecții-model?

— Aș sublinia prezența în unele lecții a unor activități cu caracter de cercetare — investigare, la care elevii participă nemijlocit, alături de profesorul lor. De asemenea, s-a folosit mai mult material didactic, au fost utilizate mai multe mijloace ale tehnicii moderne. Discuțiile au subliniat și elemente pozitive dar și unele incertitudini.

— Nu credeți că pe lîngă incertitudinea care de multe ori e creatoare există și o doză de scepticism care paralizează?

— Există și asemenea situații care ne obligă să elaborăm niște modele convingătoare, căci inovarea presupune pregătirea și specializarea cadrelor, evitarea experimentelor de mult consumate și a descoperi adevăruri unanim acceptate.

Școala românească a obținut rezultate bune, dar, dorința noastră este de a încadra învățămîntul în ritmul alert de dezvoltare a economiei, științei, tehnicii actuale.

Firește, modernizarea lecției ridică o infinitate de probleme. Totuși două par a fi cele mai importante: pregătirea profesorului ca bun pedagog al specialității sale, stăpînind bine și problemele pedagogiei moderne și apoi acordarea măsurilor de restructurare la noile obiective educaționale, la noile sarcini ale societății.

Const. SÎRBU

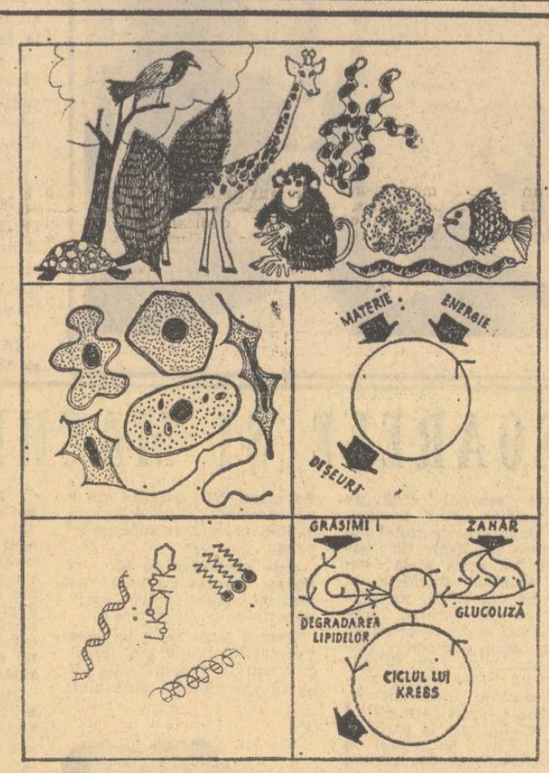

„Natura creează o infinitate de unicate" dar...

Lumea vie impresionează prin diversitatea morfologică a speciilor (desen 1). Dar în fapt această diversitate ascunde o profundă unitate la toate nivelele. Organismele sînt toate sisteme chimice deschise (desen 2) care absorb materie și energie și aruncă resturile. Aceste organisme se compun din celule (desen 3) care corespund aceleiași scheme. Procesele chimice ale acestor sisteme biologice sînt aceleași pentru toate ființele, ele respectă aceleași mari scheme ale metabolismului (desen 4). Această unitate se regăsește la nivel molecular devreme ce toate organismele sînt formate „pornind de la aceleași familii de molecule". (desen 5). Astfel se poate afirma că există o unitate totală sub aparența diversității.

INTELIGENȚA SE VEDE LA... LUMINĂ

Trăim în secolul în care totul se măsoară, se numără, se cîntărește, se compară. Chiar și ce nu se poate măsura, număra, cîntări. Pentru că.., devreme ce se poate compara. De pildă, inteligența. S-au creat teste. S-au elaborat grade, limite. S-a hotărît cum se numește „sub", ce înseamnă „peste". S-au criticat testele. S-au detronat criteriile. Și s-au creat altele. Recent, profesorul John Ertl de la centrul de cibernetică din Ottawa a reușit cu mult mai bine decît cu testele clasice, să determine cuantumul de inteligență. Subiectul este invitat într-o cameră obscură, i se pune pe cap o cască cu electrozi și i se cere să se uite la o lumină care clipește. Undele creierului sînt culese prin intermediul electrozilor și studiate de un calculator electronic. John Ertl a constatat că cu cît crește viteza cu care undele creierului sînt modificate la fiecare pîlpîire a luminii, cu atît subiectul este mai inteligent. Și acum, se formulează evident critica față de această nouă tentativă de măsurătoare. Da, această tehnică măsoară capacitatea globală a creierului, dar ea nu determină componentele inteligenței. Puterea de sinteză, de analiză, aptitudinile verbale, matematice, forța de a stabili relații, creativitatea ș.a.m.d., ș.a.m.d.

Nisipul purifică apa

„Controlul calității", atît al apei potabile cît și al celei fluviale constituie o problemă importantă pentru viața social-economică a Marii Britanii, unde există zone cu populație densă. Specialiștii englezi au elaborat o nouă tehnică de filtrare rapidă a apei, pe scară industrială, folosind drept mediu de purificare straturi de nisip. În acest fel sînt reținute o serie de impurități, precum și substanțe poluante ca nitrați, fosfați și alte săruri minerale dizolvate.

Neobișnuiții crustacei carnivori

Se numesc amphipozi. Sînt omnivori. Merg și înoată pe fundul oceanelor. Foarte rar se aventurează spre zonele unde pătrunde lumina. Totuși ei au zone de fotorecepție. Este un adevărat record pescuirea acestor locuitori ai adîncurilor. Recent, pentru a-i pescui, s-a atins profunzimea de 5 304 m, la 780 de mile est-nord-est de insula Oahu, în nord-vestul Pacificului. Mărimea crustaceului i 282 mm lungime. În 1889 cercetătorul francez E. Chevreaux reușise să captureze unul de 140 de mm. Pentru a-i cunoaște mai bine, au fost fotografiați acum cinci amphipozi, din familia Lysianasidae, cu ajutorul unui aparat de fotografiat coborît în adîncuri, lestat și prevăzut cu o cutie cu hrană ca să-i atragă. Ignorînd rolul de vedete, dar „încasîndu-și onorariul", crustaceii s-au lăsat filmați, cu corpul lor roșu și uleios, adaptat la gravitația redusă de pe solul oceanului.

Londra: Măsurarea procentului de oxigen în apa Tamisei

AEROSOLI ÎMPOTRIVA DIABETULUI

După cum reiese din primele rezultate ale unor experiențe întreprinse de cercetătorii Departamentului de Medicină și Microbiologie al Universității Florida, insulina — medicamentul indispensabil bolnavilor de diabet zaharat —, ar putea fi administrat acestora, nu numai sub formă de injecții ca pînă acum ci și prin aerosoli. Pulverizată cu ajutorul unui aparat pentru aerosoli similar cu cele folosite în domeniul O.R.L., insulina inhalată de pacient pătrunde destul de repede în sînge, prin intermediul plămînilor. Experiențele efectuate de cercetătorii americani n-au dat pînă în prezent la iveală nici un fel de efecte secundare, nocive, ale administrării insulinei pe această cale. În prezent ei verifică, dacă noua metodă terapeutică se pretează pentru un tratament îndelungat.

ȘTIȚI SĂ COMBATEȚI SETEA?

Căldura verii asociată cu munci fizice, drumuri lungi, produce de foarte multe ori o sete greu de potolit chiar cu cantități mari de apă. Explicația se datorește faptului că în aceste condiții, organismul omului pierde prin transpirație nu numai cantități însemnate de apă, dar și cîteva grame de clorură de sodiu (sarea pe care o consumăm cu alimentele) precum și alte substanțe minerale și vitamine. De aceea, setea se potolește mai degrabă cu cantități mai mici de apă minerală, sucuri de fructe și legume sau la nevoie cu sifon la care se adaugă puțină sare de bucătărie, decît cu apă.

E bine de știut că setea nu dispare bînd mult lichid deodată, ci treptat 2-3 porții la intervale de 10-20 minute (în primul caz, există riscul unor tulburări digestive).

O persoană înfierbîntată nu va bea imediat lichide prea reci. Sînt mai sănătoase băuturile calde (ceai, supe, etc.), care vor proteja organismul de efecte nedorite ca amigdalite, faringite, colite, frisoane etc.

Rețineți că oricît de sete vă este nu puteți bea fără riscuri orice apă apărută din întîmplare în calea dv. Apa tuturor riurilor (chiar și a celor limpezi și în aparență, curate) trebuie socotită infectată cu microbi sau impurificată cu substanțe chimice ce pot fi foarte toxice. Dizenteria, febra tifoidă, poliomielita, hepatita epidemică se transmit cu ușurință printr-o apă murdară și nu arare ori intoxicații grave sînt date de substanțe chimice care nu modifică cu nimic gustul, mirosul, culoarea și limpezimea apei.

Vă sfătuim, de asemenea, să nu apelați nici la apa industrială care se găsește la robinetele unor instalații speciale din depouri, garaje, curțile întreprinderilor etc. Aceasta de regulă nu este potabilă. Numai instalațiile centrale sau individuale de apă, destinate special populației au apă bună de băut. În cazul instalațiilor individuale (fîntîni, izvoare) nu folosiți apa acestora dacă sînt amplasate în apropierea platformelor de gunoi, padocurilor de animale, latrinelor etc.

La nevoie, cînd nu sînteți siguri de apă, sterilizați-o prin fierbere în clocote mici, circa 30 minute, sau cu cloramină (1-3 pastile la un litru apă). După 1/2 oră, apa dezinfectată și limpezită poate fi folosită.

Sfatul cel mai bun : nu plecați la drum în excursii sau orice călătorie, fără o rezervă de lichide (sifon, sucuri sau compoturi mai puțin dulci, apă) și cîteva fructe bine spălate, mai ales dacă nu sînteți siguri că veți găsi apă pe traseul ales.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

NICOLAE MANOLACHE — Vălenii de Munte, jud. Prahova. Doriți să cunoașteți semnele după care se pot observa cele două boli păgubitoare la vița de vie: mana și făinarea.

Frunzele atacate de mană prezintă pe partea superioară pete galbene untdelemnii, iar pe partea inferioară un puf albicios. Bobițele capătă o culoare gri, se usucă și cad. În cazul făinării, organele atacate prezintă pete sub forma unei pudre fine, albicioase. Boabele bolnave crapă și se usucă. Cele două boli se pot confunda, întrucît în ambele cazuri frunzele bolnave au un puf albicios. Un procedeu simplu pentru deosebire este următorul: în cazul făinării, dacă trecem cu degetul peste puful albicios, acesta se curăță, pe cînd la mană nu se curăță. Soiuri de vițe sensibile la mană sînt: Chasselas doré, Perla de Csaba, Afuz-Ali, Muscat Hamburg, iar la făinare: Crimpoșie, Băbească, Riesling italian, Muscat Hamburg, Afuz-Ali.

ȚARALUNGA — București și NICHIFOR BALL — comuna Jilava, jud. Ilfov. Pentru combaterea melcilor fără cochilie care produc pagube în grădina de legume, prăfuiți terenul cu superfosfat (20 grame la metru pătrat), sau cu calaican pisat mărunt (10-15 grame la metru pătrat). Există și un produs special pentru combaterea melcilor denumit Escartox, care se poate procura de la centrele de protecția plantelor. Se folosește în doze de 3 grame la metru pătrat.

ROMAN BOLDOR — comuna Uioara de Sus, jud. Alba. Copilitul vițelor înseamnă scurtarea lăstarilor care cresc la subsoara frunzelor (copili). Timpul optim de executare a lucrării este atunci cînd copilii au 7—8 frunze, aceștia scuturîndu-se la 5-6 frunze. Numai dacă pe un lăstar sînt prea mulți copii, o parte din ei se suprimă total (cei dinspre vîrf). Cînd copilii poartă rod, ciupirea se face deasupra inflorescenței lor.

ION IONESCU — București. Gunoiul de păsări este un îngrășămînt valoros, mai bogat în substanțe nutritive decît gunoiul de grajd. Folosirea cea mai indicată este cea sub formă de soluție, administrată în timpul vegetației plantelor. Prepararea soluției: cu 2-3 zile înainte de întrebuințare, gunoiul mărunțit se amestecă cu apă (o parte gunoi și două părți apă). În ziua cînd se face îngrășarea plantelor, tulbureala rezultată se subțiază iarăși cu apă. Proporția dintre tulbureală și apă este 1:10, cînd se îngrașă tomate, dovlecei, gulii, ceapă, pomi, arbuști fructiferi și de 1:20, cînd se îngrașă castraveți, morcovi, praz. La o plantă se dă cantitatea de 0,3-0,5 litri. În cazul îngrășării pomilor pe rod, cantitatea de soluție la pom se mărește pînă la 40-50 litri.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman, jud. Neamț

MODA

COMBINAȚII... TRANSFORMĂRI

Rochiile de anul trecut se pot transforma combinînd pătrățelele mici cu pătrate mari, imprimeuri în flori, dungi sau buline cu materiale uni.

1. Rochie din material în pătrățele mici, *se poate combina cu o bordură foarte lată, în pliuri mari, materialul (în pătrățele mai mari) fiind pus pe bie. Din același material, minecuță scurtă și o bordură tot pe bie, la git.*

2. Combinație din material cu floricele pe fond închis cu material uni. *Din materialul cu floricele se va face bustul, volănașele de la mînecă și cele din partea de jos a rochiei.*

3 Material în dungi asortat cu material uni. *Bustul va fi făcut din materialul uni iar fusta și minecuțele din cel în dungi.*

4. Rochie din material uni combinat cu material cu buline. *O bordură lată, de sus pînă jos, guler și minecuțe din țesătură imprimată cu buline modernizează această rochie din anii trecuți.*

Desene de Doina LEVINȚA

Politețea în lumea copiilor

ÎN VACANȚĂ

La casele de odihnă sau la hotel copilul va trebui să se poarte cît mai bine, mai bine chiar decît acasă. Dacă acasă are, de pildă, unele proaste deprinderi, într-o casă de odihnă trebuie ajutat să se debaraseze de ele. Viața în comun cere un minimum de sacrificii. E bine ca copilul să se obișnuiască cu ele cît mai din timp ; e o excelentă școală a vieții ; va avea multe de învățat.

Într-un hotel sînt culoare multe și lungi ! E foarte tentant pentru un copil să le parcurgă în goană. Dar asta nu se cuvine ; clienții hotelului au dreptul la liniște. În camere copiii își vor pune papuci pentru a putea astfel circula liber fără să deranjeze vecinii etajului de dedesubt.

Curățenia. Nu înseamnă că dacă e la o casă de odihnă un copil trebuie să se simtă un mic tiran, servit de slujitorii săi. Dimpotrivă, el trebuie să coopereze cu personalul de serviciu pentru a-i face munca mai ușoară. În felul acesta se va bucura de mai multă considerație și, în orice caz, de simpatie.

Și iată ce poate face un copil cu ușurință : să lase sala de baie curată, să nu inunde pardoseala, să nu lase prosoapele ude și mototolite la întîmplare. Să nu intre în cameră șiroind de apă.

Dacă e la mare sau pe o plajă oarecare, nu va uita să-și scuture nisipul de pe încălțăminte înainte de a intra în clădire.

Strigătele, cîntecele, goana sînt rezervate pentru exterior. Tranzistorul va cînta în surdină.

La restaurant. Nu e prea mult să ceri unui copil să stea pe scaun liniștit cît durează masa. Să se ridice și să înceapă să circule sau să alerge printre mese, este intolerabil. Și copilul și părinții vor fi rău judecați. Incomodează personalul, deranjează pe cetățenii de la celelalte mese. Dacă masa se prelungește și copilul a terminat, i se poate îngădui să se ridice și să iasă afară, la joacă.

În parc. Florile, peluzele și arborii vor fi respectați. Nu vor fi uitate mobilele de grădină, fotoliile, șezlongurile și mesele de pe terase, care nu vor fi nici murdărite, nici deteriorate. Aceste recomandări elementare fac parte din regulile de bună purtare, din educația copiilor.

Pe plajă. Jocurile cu mingea sînt foarte dragi copiilor, dar acest sport favorit nu trebuie să se desfășoare deasupra oamenilor întinși la soare. Dacă ea aterizează în capul unuia dintre ei, incidentul nu va avea urmări prea agreabile nici pentru copil nici pentru părinții acestuia. Totuși, dacă survine această minoră întîmplare neplăcută e de preferat ca copilul să se scuze politicos în loc să provoace polemici sau mai rău chiar, să încerce să-l ia în rîs tot pe cel lovit.

Baia. Stropitul cu apa îi amuză foarte mult pe copii ; nu e vorba deci de a-i priva de această plăcere, dar ei se vor feri ca în această tumultoasă distracție să-i împroaște cu apă pe adulți, căci multora dintre aceștia le displace o asemenea joacă.

Nu e poate inutil să amintim părinților că cei mici nu trebuie încurajați să depășească geamandurile indicînd limitele de acces, că în zilele cu vreme neprielnică, cînd scăldatul e periculos, vor veghea mai atent asupra copiilor. Neascultarea pune în pericol, în egală măsură, și viața copilului și a celor ce încearcă să-l salveze.

PETRE BALASAN — județul Botoșani. *Electrocardiograma dv. este în limite normale. Credem că sînt tulburări de tip nevrotic. Vă sfătuim să luați medicamentul Diazepam de 2 mgr cîte 2 tablete pe zi.*

G. ION — Mărășești — București. *Nu găsim o motivație serioasă a obsesiilor dv. Credem că medicul endocrinolog vă poate ajuta să vă recăpătați încrederea și echilibrul psihic.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

P. I. — Pașcani. *O tetanie latentă poate fi diagnosticată cu ajutorul electromiogramei pe care o puteți face la clinica de neurologie a Spitalului Socola din Iași. Precizarea diagnosticului se face prin corelarea datelor electromiografice cu cele clinice subiective relatate de dv. și obiective constatate la un examen neurologic minuțios.*

VIORICA PETRICĂ — Oradea. *Un stop cardiac și respirator, care a durat 10' poate avea consecințe nepăcute — leziuni ischemice ale sistemului nervos central, dar dv. ați omis să precizați ce simptome prezintă copilul, ce tratament i s-a prescris și cum a evoluat.*

A. ALIN — Oradea. *Nu vă aprobăm pesimismul. O hiperticoză (pilozitate abundentă) la un bărbat nu este o nenorocire așa de mare ca să determine toate lamentările dv. și să vă diminueze interesul pentru muncă. Preocupați-vă mai mult de studiile dv., de perspectivele luminoase de viitor și alungați gîndurile sumbre.*

ALEXA D. — Berești, județul Galați. *Nu am înțeles de ce doriți să vă crească numărul globulelor roșii. Aveți anemie ? Ați făcut o hemogramă ? Era obligatoriu să ne relatați toate datele.*

SOARELE ȘI MACHIAJUL

Este sezonul cînd „se poartă" tenul bronzat. Moda aceasta ridică însă cîteva probleme de sănătate. **Nu orice piele suportă soarele.** Blondele și roșcatele, de pildă, au pigmenți puțini, care să provoace, sub acțiunea soarelui, ivirea acelei substanțe numită „melanină", ce filtrează ca un ecran razele soarelui, dozînd ultravioletele. Sînt multe femei care suferă de o sensibilitate la soare și lumină și care au erupții pe corp (dermatoze de lumină, urticarie etc.).

Toate aceste persoane se vor feri de o expunere îndelungată la soare. De asemenea, vor fi foarte atente cele care iau somnifere, medicamente antidiabetice (fotosensibilizante).

Cremele sau lichidele cu care ungeți corpul, nu trebuie să fie parfumate. Apa de colonie nu se aplică direct pe piele, fiindcă riscați să provocați apariția unor pete maronii.

Durata expunerii la soare contează foarte mult. Excesul prezintă riscul unei uscări și chiar descuamări (cojiri) a pielii. Se pot ivi surprize neplăcute, prin apariția unor pete de sub straturile mai adînci ale epidermei.

Machiajul pentru plajă va fi foarte sumar în cursul dimineții : veți avea grijă să vă ungeți cu o cremă grasă și hidratantă, dacă tenul este uscat. Dacă aveți un ten gras, obrazul va fi de la sine protejat, fiindcă sebumul din piele (grăsimea naturală) constituie un perfect filtru antisolar. Vă puteți farda ușor, cu ruj gras sau alifie de struguri.

Femeile predispuse la pete, pistrui, vor amesteca în crema sau uleiul cu care se ung, pe plajă, puțină chinină dizolvată în apă. Cele ce nu folosesc creme și uleiuri vor amesteca chinină praf (un vîrf de cuțit), în pudră și vor tampona obrazul. Purtați o pălărie de protecție (preferabilă din pai) în felul acesta evitați petele și obrazul se bronzează mai puțin, încet, dar egal.

Renunțați la fardarea ochilor. Fardul se șterge prin transpirație și datorită apei de mare. Nici rimelul nu e recomandabil fiindcă se udă și lasă urme inestetice pe obraz !

Este contraindicat să vă ungeți obrazul cu fond de ten. Sufocați și măriți porii, care trebuie să respire !

Pentru masa de prinz este necesară o ținută mai îngrijită, atît în vestimentație cît și în machiajul obrazului.

Veți folosi o pudră fină sau veți întinde pe obraz un fond de ten fluid sau lichid, veți accentua ochii și sprîncenele, cu linii ușoare de creion sau eye-liner, vă veți contura și farda gura cu un ruj sidefiu.

Seara, vă puteți permite mai multă fantezie : o accentuare a pleoapelor, cu un fard în ton cu toaleta, rimelarea genelor. Veți ține însă seama de lumina artificială, mai ales a neonului, care are tendința să schimbe culorile și să le transforme în mov.

Persoanele care nu se pot expune de loc la soare și vor să fie bronzate, pot face apel la unele produse care, conținînd dihidroxiacetonă sau permanganat de potasiu, fac o reacție în contact cu keratina din piele și o pătează în brun. Dar **numai în cazul în care nu au nici un fel de sensibilitate la aceste substanțe chimice.**

Mai simplă este bronzarea artificială a obrazului cu ajutorul unui fond de ten mai închis la culoare sau numai a unei pudre de culoare închisă. Aceasta din urmă prezintă însă inconvenientul că în contact cu umezeala transpirației, face pete de culoare pe piele.

Constanța POPOVICI
pictor machior

MOBILA ȘI AMBIANȚA

Apărută în urmă cu cîteva timp în comerț, mobila finisată cu lacuri opace mate, sufrageria „Color" — finisată oranj cu stejar natur mătuit (compusă din bufet cu 4 uși, masă extensibilă, 6 scaune și vitrină — 5 373 lei), sufrageria „Corvinul" — finisată albastru cu fag natur mătuit (bufet cu 4 uși și sertare, vitrină, comodă bar, masă și 6 scaune — 11 600 lei) precum și alte garnituri mai mari sau mai mici (camere pentru tineret etc.), prezintă calități deosebite sub aspect estetic și funcțional.

Pentru a fi pusă în valoare, o astfel de mobilă colorată are nevoie de un fundal de o maximă discreție — pereții zugrăviți uni, fără mică, în culori apropiate de alb. Este bine, de asemenea, ca pardoseala (parchetul) să fie lăsată cît mai descoperită, așezînd covoare (desigur preferabil în culoarea tapițeriei scaunelor și de asemenea fără model) numai acolo unde este strict necesar.

Astfel, o mobilă frumoasă prin ea însăși este lăsată să „se vadă", nefiind anihilată de alte culori. De accente, ca întotdeauna, este însă nevoie. Ele se pot găsi, de exemplu, în cazul mobilei oranj, sub forma unui șervet oranj pe masa al cărei blat este din stejar natur, pe care se așează o cutie cu țigări sau o scrumieră, și a unui șervet violet de aceeași mărime cu cel de pe masă, pe bufetul oranj. Pentru a completa, de cheile ușilor bufetului și vitrinei se leagă pompoane mari, violet.

Pe pereți, își găsește locul o grafică modernă simplă (de ce nu s-or fi găsind în comerț asemenea produse la limita dintre artă și produsul industrial, care pot transforma mult ambianța unei locuințe ?) alb cu violet în variante pozitiv-negativ.

Trebuie avut grijă ca lîngă o astfel de mobilă să nu așezăm obiecte din materiale brute (împletitură din rafie, ceramică nesmălțuită etc.). În schimb, stau foarte bine obiecte „elaborate" — o cutie din tablă de alamă, un model de mașină veche, un cloisonné.

Arh. Mihai KROHMALNIC

CITITORII RĂSPUND CITITORILOR

RĂCORITOARE

Ca răspuns la rugămintea transmisă de unii cititori prin intermediul revistei „Magazin", am primit la redacție numeroase rețete de băuturi reci. Mulțumim tuturor și ne exprimăm credința că indicațiile vor satisface dorința celor ce le-au solicitat. În afară de cele pe care le publicăm azi, am păstrat pentru vremea potrivită rețetele de : **vin de măceși, de mere, de flori de soc** etc.

Bragă

Se prepară mai întîi malțul. O cantitate oarecare de grîu, secară, ovăz, orz și porumb se udă cu apă, se pune într-un vas, se acoperă și se ține la cald pînă ce grăunțele încolțesc. Se întind apoi pe o prelată la soare să se usuce. Cînd sînt uscate, se macină. Două părți mălai se amestecă cu o parte de malț, se pun într-un vas, se opăresc cu apă clocotită, se amestecă pînă se obține o pastă groasă din care se fac turte mici. Turtele se dau la cuptor cu foc bun și se coc bine pînă se rumenesc.

Într-o putină cu cep de 20 de litri (mai mare sau mai mică) se așează turtele rupte în bucăți. Ele trebuie să umple cam o treime din vas. Se acoperă cu apă clocotită și se ține putina la cald. Braga e gata peste 2 — 3 zile. Se scoate cepul, și ca deschizătura să nu se înfunde se pun în ea crenguțe, se scurge braga din vas. După ce s-a scos prima tranșă se mai poate turna un rînd de apă fiartă, dar o cantitate mai mică ca prima dată.

Cvas de fructe

Se poate prepara cvas din orice fel de fructe, în special din cele zemoase, aromate și acrișoare.

Cvas de zmeură. 500 g zmeură se opăresc cu 1 litru de apă fiartă, se lasă să se răcorească, apoi se strecoară, în zeama obținută se mai adaugă apă, mai multă sau mai puțină, după cum dorim să fie cvasul de concentrat, se îndulcește după gust, se adaugă o bucățică de drojdie și se ține la cald pînă ce cvasul face spumă. Se toarnă în sticle, se astupă cu dopuri de plută opărite și fierbinți, se leagă gura sticlei cu sfoară — ca dopurile să nu sară și se dau sticlele la rece. Peste o zi-două se poate consuma. Se procedează la fel și pentru prepararea cvasului din alte fructe alese după preferință și sezon.

Cvas de pîine

Dintr-o bucată de pîine neagră, mai veche, se fac pesmeți bine rumeniți. Se pune într-un vas un pumn bun de pesmeți, se toarnă deasupra 5 l de apă fiartă, se acoperă și se lasă pînă se înmoaie pesmeții și se colorează apa. Se strecoară, pesmeții nu se storc, se adaugă o bucățică de drojdie, o coajă de lămîie și se ține acoperit la cald. Cînd a început să facă spumă, se trage în sticle și în rest se procedează ca mai sus. (Cititoarea **MARGARETA MÎNDRU, comuna Girbov-Neamț,** recomandă piinea de secară ; pentru cvasul din zmeură ea atrage atenția ca apa fiartă să nu fie folosită foarte fierbinte).

Cvas de lămîie

Se fierb într-un vas emailat 10 l de apă. Cînd dă în clocot, se trage de pe foc și se adaugă 4 — 5 lămîi tăiate felii subțiri, 100 g stafide și 700 g zahăr (zahărul se poate pune și după gust). Se acoperă vasul cu un șervet. Cînd apa s-a răcorit cît suferă degetul, se pun 50 g drojdie muiată cu puțină apă caldă. Se lasă vasul cu cvas să mai stea acoperit circa 10 — 12 ore, după care se începe îmbutelierea. Se pregătesc sticle de 1 l sau de 1/2 l. Se pun la fiert dopuri de plută. În timpul înfundării, sticlele să fie fierbinți. Se strecoară cvasul într-un alt vas, se toarnă în sticle, se lasă cîte puțin loc gol pentru fermentat, se adaugă în fiecare sticlă 4 — 5 stafide rămase de la strecurat. Se astupă sticlele, se leagă cu sfoară subțire, se mai țin la temperatura camerei 2 — 3 ore apoi se duc la rece. După o zi-două cvasul e bun de băut. După 5 — 6 zile începe să se acrească, de aceea nu e recomandabil să se facă în cantități mai mari.

Atenție ! Dopul împușcă la scoatere. **(IRINA NAGY, profesoară Războieni-Alba).**

Rețete de cvas din lămîie am mai primit de la : **IONELA FRĂȚEAN - Suceava ; VICTORIA RIZAN - Craiova ; ELENA ISMĂNESCU - Deva.**

Alte băuturi răcoritoare

KEFIR. Pentru prepararea lui se folosesc cantități egale de lapte fiert și crud. Paharele în care se toarnă laptele se ung mai înainte cu smîntînă.

Cum se procedează. După ce laptele fiert s-a răcit, se amestecă cu cel nefiert. Amestecul se toarnă în pahare, care se umplu pe trei sferturi. Una-două zile se țin la temperatura camerei. (O temperatură mare va grăbi fermentarea și va duce la dospire ; o temperatură scăzută va încetini fermentarea schimbînd gustul preparatului). Cînd laptele începe să se prindă se pun paharele în frigider. Se servește bătut cu furculița sau așa cum se găsește. **(ELENA SPINU - Vaslui).**

Poate că rețeta oferită de cititoarea noastră nu e întocmai celei după care se prepară kefirul pe cale industrială, așa cum probabil îl cunoaște cititorul **DINCĂ VIRGIL din Piatra Neamț** dar rețetele industriale sînt un secret de fabricație.

Băuturi răcoritoare pentru diabetici

Bolnavii suferinzi de diabet pot consuma băuturi răcoritoare preparate din sucuri de fructe și legume prospete. Sucurile trebuie preparate în casă, nu cumpărate din comerț. Ele se pot obține din : morcovi, roșii, mere, vișine, zmeură, portocale, lămîi, struguri etc. Se pot folosi simple sau cu adaus de apă, apă minerală, sifon.

Sucurile obținute din legume se pot bea cu sare (dacă nu este contraindicat) ; cele obținute din fructe, cu adaus de zaharină. Legumele și fructele bogate în hidrocarbonați — trebuie calculate în rația zilnică a diabeticului, adică incluse în totalul zilnic de hidrocarbonați. **(ELEONORA GUSBETT — asistentă principală de dietetică).**

N.R. În articolul „Cartoful: legumă celor patru sezoane" paragraful 2 rîndul 2 se va citi: e bogat în hidranți de

Aleidoscop

„EVA" LA... MARE

Eva este numele cunoscutului magazin bucureștean, iar asocierea cu marea ne-a fost inspirată de varietatea de articole destinate vacanței pe litoral, care se găsește în diversele sale raioane : șorturi, pantaloni, rochițe, pălării din țesături imprimate, subțiri sau din malipol, genți de paie și, mai ales, compleurile din tercot colorat (un mic bust și pantalonul) pe care sînt aplicate fructe și flori în culori contrastante, ingenios armonizate sau cele imprimate (jachetă și pantalon), nu numai lucrate cu gust dar și foarte ieftine. Ca podoabe : cercei în diferitele forme de flori pe care îi găsiți la raionul de bijuterii.

DE LA 160 LA 70 KG.

Nu este prima oară cînd chirurgia încearcă să aline suferința obezilor. Operații destul de delicate, menite a îndepărta surplusul de grăsime s-au făcut și se mai fac. Unele, cu rezultate măcar... estetice. Iată însă că un grup de chirurgi suedezi a experimentat pe 60 de pacienți obezi, operații care constau în extirparea unei părți a intestinului lor (a zecea parte din lungimea totală). Operațiile, terminate cu succes, de altfel, se bazează pe observația că intestinul obezilor este mult mai lung decît al oamenilor normali (7 m în loc de 5,80 m), ceea ce pare să fie un factor care contribuie la îngrășare.

În orice caz, la pacienții care au suferit astfel de operații, s-a observat în scurt timp o diminuare a țesuturilor adipoase și o scădere a greutății lor. Unul dintre cei operați, care cîntărea 160 kg, este astăzi un om normal, de 70 kg.

BUCĂTĂRIE ROMÂNEASCĂ

Cartea „Bucătărie românească" de Lucreția Oprean, recent apărută, trebuie apreciată în primul rînd pentru strădania de a fi o sinteză a artei culinare specifică țării noastre. Forma plăcută, accesibilă, a fiecărei rețete, sistematizarea ei înlesnește consultarea atît pentru gospodinele începătoare cît și pentru cele cu experiență.

Iată doar două motive care ne îndeamnă s-o recomandăm celor dornice să-și desfete familia cu meniuri variate și gustoase.

ORDINATORUL, NASTURII ȘI MODA

Iată că ordinatoarele pot răspunde și exigențelor modei. Și încă într-un mod foarte original. Dovada ? Cele trei rochii din fotografia reprodusă după revista „Science et Vie", rochii „fabricate" de o mașină informatică care a consumat ca materie primă 6 000 de nasturi în 20 forme și 25 culori diferite.

Prima, o rochie de seară cîntărește cam 15 kilograme și a fost realizată în 65 de ore. Rochia mini, din mijloc e ceva mai ușoară : 6 kg (cam 300 de nasturi) în timp ce ultima rochie cere o condiție fizică mai bună. Nu e chiar „ușor" să porți 18 kg !

De curînd, reprezentanți ai croitorilor, ai directorilor marilor Case de modă, ai modeliștilor, ai stiliștilor, ai inginerilor au ajuns — în cadrul unei întruniri — la concluzia că ordinatorul poate fi folosit cu succes în alegerea formei modelelor, a țesăturii, a gradației automate a taliei, a planului croielii și a croielii automate. Uluitoare perspectivă !

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Contemporan cu Mihai Viteazul

Firește că mulți oameni au fost contemporani cu Mihai Viteazul. Dar, numai unul s-a remarcat ca mare gînditor, iar pentru ideile sale deosebit de înaintate, a plătit cu viața, după cum, la scurtă vreme după aceea, s-a întîmplat și cu domnitorul român. **Știți cine a fost acest filozof și om de știință, cînd a trăit și care sînt lucrările sale mai importante?**

Bomboanele lui Ionel

Doi studenți din București, care nu ne-au făcut cunoscute decît pronumele de **Florina** și **Nicușor**, (de ce oare atîta modestie?), ne-au trimis o problemă de logică și perspicacitate, pe care v-o propunem și dv.

N-am putea spune cît a contribuit Florina, sau cît Nicușor, la această problemă, însă noi v-o relatăm cum am primit-o:

„Într-o după-amiază, Ionel intră ca vîntul în camera tatălui său, cu o cutie de bomboane în mînă.

— Tăticule, dacă ghicești cîte bomboane am în cutie, ți le dau pe toate!

— Nu știu, răspunse tatăl gînditor.

— Uite, reluă Ionel, dacă iau o bomboană, în cutie nu vor mai fi bomboane. Acum știi?

— Nu... să mă mai gîndesc"...

Dar dv., stimați cititori, știți cîte bomboane a avut Ionel în cutie?

Mulțumim Florinei și lui Nicușor pentru... bomboanele trimise!

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Anul 1972

1. Obținerea numărului 1972 din 9 de 3:

$1972 = 333\ (3+3) - 3^6 + \frac{3}{3}$

2. Obținerea numărului 1972 din 10 de 4:

$1972 = (444 \times 4) + (44 \times 4) + (4 \times 4) + 4$

3. Obținerea numărului 1972 din 10 de 9:

$1972 = 999 + (99 \times 9) + (9 \times 9) + \frac{9}{9}$

Evident că se pot realiza și alte combinații interesante, care să ducă la obținerea numărului 1972, însă noi considerăm că exemplele date sînt suficiente, și destul de edificatoare.

Poșta cititorilor

Giuca Samuil, Oravița, jud. Caraș-Severin. Am primit și prima dv scrisoare, în care ne-ați trimis răspunsul la problema „Cum a procedat hangiul?", precum și două propuneri. Dacă, în ceea ce privește răspunsul nu ați apărut printre cei care au dat soluții bune, la vremea respectivă, aceasta se datorește hazardului. După cum știți (sau probabil că nu) noi selecționăm mai întîi cele mai bune răspunsuri primite de la cititori, și apoi, din acestea, sînt trase la sorți numai șapte.

În ceea ce privește reținerea pentru publicare a materialelor primite de la cititori, am stabilit de asemenea, tot din motive de economie de spațiu, să nu mai menționăm decît numele acelor cititori ale căror propuneri sînt corespunzătoare. Prin urmare, dacă nu v-ați văzut menționat în această categorie de cititori, înseamnă că nu am reținut propunerile dv.

Viorica Pițu, încasatoare I.T.B., București. A se vedea răspunsul dat cititorului nostru Giuca Samuil, din Oravița.

Cristina Ionescu, elevă cl. a III-a, Școala nr. 116, București. Dragă Cristina, să știi că ai cîștigat pariul făcut cu unchiul Romicel, însă numai în parte. La problema cu balanța, răspunsul nu este cel just. În schimb, la problema cu piticul, răspunsul e foarte corect.

Elena Bojiță, elevă cl. a II-a A, Școala generală de 10 ani nr. 1 Sebeș-Alba, jud. Alba. Dragă Elena, și tu ai trimis un răspuns corect numai la problema cu piticul.

Buică Augustin, elev, anul I-A, Liceul nr. 1, Roșiorii de Vede, jud. Teleorman. Am primit și scrisoarea anterioară, cu răspunsuri și o problemă. Referitor la cele menționate în scrisoare, a se citi și răspunsul dat cititorului Giuca Samuil, din Oravița.

Moldoveanu Ion — Cerna Vodă, jud. Constanța. Careul magic la care vă referiți, a avut o răspîndire destul de mare în trecut, deci nu este surprinzător, că a fost cunoscut și în Galia sau în Egiptul antic. Se știe că atît în Galia cît și în Egipt au pătruns legiunile romane deci a existat posibilitatea răspîndirii culturii romane. În ceea ce privește autorul respectivului careu magic, sau locul unde a fost imaginat, într-adevăr aceste date nu se cunosc. Sensul cuvintelor care-l compun este însă foarte clar, limba latină neavînd mistere pentru noi, cei de astăzi și cu atît mai puțin pentru cei mai apropiați de epoca romană.

Ing. Liviu MACOVEANU

ÎN NUMELE OMENIEI TOTUL SE POATE

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimată redacție,

Poate că acest caz, pe care vi-l voi înfățișa eu, n-o să vi se pară de interes general. Îmi permit, de la bun început, într-o asemenea ipoteză, să vă contrazic...

Iată cazul: originar din com. Urechești, jud. Vrancea, am 21 de ani, sînt bacalaureat (cu media 8,33) al Liceului agricol special nr. 1 din București (secția contabilitate agricolă), în două rînduri am încercat să intru, prin examen, la A.S.E. (prima dată, neintrunind media minimă de admitere, am hotărît să mai dau o dată, m-am pregătit, pot spune cu toată modestia, serios de tot și, drept rezultat, am obținut a doua oară cu 0,25 puncte sub limita de admitere — am luat 8 la Economia politică și 6,6 la Matematică). Avînd în vedere situația specială în care mă aflu... iată că trebuie să fac, acum, o paranteză.

Sînt deficient fizic, dar — din punct de vedere intelectual — integru (urmare a unei encefalopatii infantile). Institutul de expertiză și recuperare a capacității de muncă din București, în adresa nr. 7169 din 15 noiembrie 1971, comunică Spitalului pentru studenți-București: „Poate urma cursurile Facultății de contabilitate"... Închid paranteza.

Așadar, lipsindu-mi 0,25 puncte și avînd în vedere situația mea specială (țin să precizez că am oroare de „mila" celorlalți, doresc să fiu însă bine înțeles, să se priceapă cît de deosebit și de dificil a fost, în general, drumul meu în viață, și de asta nu se poate să nu se țină seama în mod obiectiv, nu subiectiv), m-am adresat Ministerului Învățămîntului, cu rugămintea de a mi se aproba primirea la cursurile de anul I ca audient și cu dreptul de a da examenele din prima sesiune, în așa fel încît, dacă iau toate examenele peste limită, numai atunci să fiu socotit totuși înmatriculat. Deși toți s-au dovedit extrem de înțelegători și atenți, am fost... refuzat. Motivul: nu există „forma de student-audient". Evident, eram conștient că cer o excepție, însă, cred și astăzi același lucru, întemeiată pe o situație pe care legiuitorul n-avea cum s-o prevadă în detaliu.

Stimați tovarăși din redacție, sper că intuiți în ce hal mi-am înfrînt pudoarea față de propria-mi nenorocire dacă, nemaigăsind soluții, am decis să fac acest apel în public, *să-mi expun cazul într-o rubrică, dar — repet, fără „milă"! — căci trebuie să se înțeleagă ce reacții emoționale are un tînăr ca mine, la un examen, complexat cum este, vrînd, nevrînd, căci trebuie să se înțeleagă ce lucru vital, de viață și de moarte, reprezintă pentru mine un drum profesional cert, o calificare adecvată infirmității mele. Cu destulă jenă, credeți-mă, sînt nevoit să întreb aici: oare tovarășii care mi-au judecat cazul nu s-au gîndit, dincolo de paragrafe și cuvinte tipărite, demne de a fi întrutotul respectate, dar și echitabil interpretate într-o situație-limită ca a mea, așadar, întreb, nu s-au gîndit ce enorm efort am făcut pentru acel „rușinos" rezultat mai mic cu 0,25 de puncte decît se cuvenea în vederea admiterii mele? S-au gîndit dumnealor cum am intrat în sala de examen, sub privirile celorlalți, suficient de indiscrete? Etc, etc...*

Veți spune: dar de ce numai și numai student? Ei bine, am încercat să mă încadrez în muncă. Normal ar fi fost ca pe baza contractului semnat, în perioada liceului, cu C.A.P. Urechești — comuna în care locuiesc — să nu întîmpin de fel greutăți, dar președintele C.A.P., același care semnase cîndva contractul, nici n-a vrut să audă de angajarea mea (și în prezent la fel). M-am adresat Direcției Agricole a județului Vrancea, iar aceasta, prin adresa nr. 2233 din 29 martie 1971 trasează sarcină C.A.P. Urechești să mă încadreze în muncă, președintele refuză (adresa nr. 846 din 19 mai 1971) deși schema nu este acoperită cu persoane calificate și, după cîte știu, neavînd nici măcar derogarea legală. În august 1971 m-am adresat Direcției pentru problemele de muncă, inutil, am fost trimis la U.J.C.A.P., n-am dezarmat, am ajuns la I.M.A.-jud. Vrancea care... Dar ce să mă mai lamentez atîta! Port un stigmat de care nu-s, în nici un fel, vinovat, și „mărunta" neînțelegere a unuia și a altuia, însumîndu-se mă izolează și mai grav de colectivitatea umană. De ce? De ce n-am fost acceptat în muncă măcar de probă? De ce bat la porți — aș îndrăzni să spun că bat la „porțile inimii" — și mi se deschid, în cel mai bun caz, doar porțile dulapurilor cu hîrtii? Nu vă întreb ce să fac: asta ar trebui să vă întrebe ceilalți. Iertați-mi nefericirea.

Cu respect,
ROMI PAELUNGI
com. Urechești, jud. Vrancea"

Dragă Romi, coincidența a făcut să citesc scrisoarea dumitale exact în ziua în care, în „Scînteia tineretului", a apărut un admirabil articol intitulat „O întîmplare neobișnuită care a făcut să auzim despre niște oameni excepționali". Pe scurt: lui L.C., fala liceului din P. Neamț, eminent matematician i se descoperă o tumoră. Specialiștii nu-i mai acordă „multe zile". E trimis acasă, la odihnă. Profesorul său de matematici, I.Z., intervine pe lîngă medici, determinîndu-i să forțeze imposibilul. 8 ore — operație. 8 luni — stare de comă, ajuns la 38 kg, apoi „readaptarea" cu viața, cu mersul, cu mîncatul, cu cartea... Prof. I.Z. stăruie pe lîngă L.C. să-și reia și vechea pasiune: matematica. Izbutește (între timp profesorul își vinde mașina, cheltuiește cu elevul său zeci de mii de lei). 1970: L.C. intră, strălucit, la Facultatea de Matematică din București. 1971: căsătorie, un copil. 1972: vechea boală, plus o complicație pulmonară, altă intervenție chirurgicală... Autorii articolului citează și numele unui doctor care și-a găsit timpul necesar pentru a rezolva situația studiilor... pacientului său, al altui doctor care, pe cheltuiala sa, i-a procurat niște medicamente și, atenție! se mai dă „detaliul" (cîtă *bunătate* se ascunde în această... derogare) că, timp de doi ani, lui L.C. i s-au pus note în catalog, pentru a i se menține locul din liceu (la stăruințele și pe garanția aceluiași prof. I.Z.). Confrații mei care semnează textul concluzionează: *În numele omeniei, totul se poate!* Nimic mai adevărat.

Iartă-mă și dumneata, dragă Romi, că ți-am răspuns prin repovestirea altui caz în care subiectul, din fericire, a dat — n-aș spune — peste oameni excepționali, ci pur și simplu peste *oameni-oameni*. Ei, și acum să așteptăm răspunsurile cuvenite în cazul dumitale...

POST-SCRIPTUM. Dețin o serie întreagă de ecouri la sesizările „Curierului". Astfel: „*C.M. va primi locul de internare solicitat, urmînd să fie transportat cu autosanitara*" (Consil. popular al jud. Mehedinți); „*Podoleanu Ion a fost înlocuit din funcția de director al T.A.P.L. și sancționat pe linie de partid*" (P.C.R. Comit. municipal Suceava); „*T.P. din com. Milcoiu va primi protezele solicitate*" (Minist. Muncii, Dir. Asist. sociale); „*E.B. din com. Goicea, jud. Dolj, a fost luată în evidență pentru a primi lunar un flacon din medicamentul ce-i trebuie*" (comunică însăși solicitanta); „*Actele depuse de D.C. din Buc, str. Secerii 3, au fost înaintate spre rezolvare*" (Cons. popular al Sect. V-Buc); „*C.E. a fost încadrată la sera de flori-Buzău*" (Dir. pt. probleme de muncă și ocrotiri sociale a jud. Buzău); „*B.N.M. va da concurs la T.A.P.L. Tg. Jiu și, dacă va reuși, va fi încadrată*" (Dir. pt. probleme de muncă și ocrotiri sociale a jud. Gorj); „*Lăcusteanu Florian din com. Potana Mare, jud. Dolj (inducîndu-l în eroare pe curier) solicita informații în legătură cu posibilitățile de a urma o școală de ofițeri, deși urmase cîndva o astfel de școală, pe care a părăsit-o fără motive temeinice* (pe baza răspunsului Inspect. gral. al Miliției); „*M.C. din Medgidia va primi protezele solicitate, minus triciclul cu motor, deoarece nu este încadrat*" (Minist. Muncii, Dir. Asist. sociale). Voi continua publicarea ecourilor, la intervențiile curierului, într-un număr viitor. În numele omeniei, totul se poate!

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

10. SUFIXE (I)

Sufixele se notează, ca și prefixele, prin semne speciale: **TIUNE (SIUNE, ȘTIUNE, ZIUNE, CIUNE)**, printr-un mic **N** scris dedesubtul ultimei consoane a rădăcinii cuvîntului (la fel se notează formele prescurtate **ție, sie, știe, zie**); **MENT (MINT, MINTE)**, printr-un mic **N** scris la dreapta, mai sus; **TIV (SIV, ZIV)**, printr-un mic **TT** scris la dreapta; **LOR**, printr-un **LR** scris la dreapta, mai sus.

Cînd sufixele **TIUNE, MENT** și **TIV** primesc un adaos, ele se notează prin înlocuirea, și, în cîteva cazuri, prin întregirea sufixului respectiv cu litera sau literele adăugate.

moțiune pasiune		acționez acționat	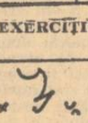
moment pămînt		alimentele alimentînd	
motiv pasiv		alimentație activare	
caselor acțiunilor	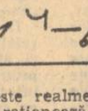	activăm activist	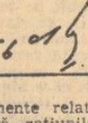

EXERCIȚIUL 19

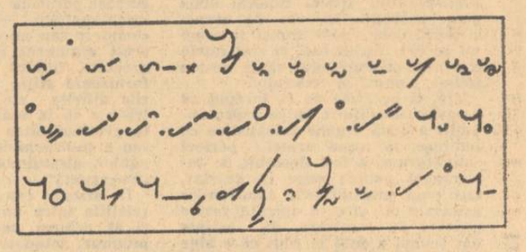

Relația este realmente relativă. — Cuvintele rațional (rațiunile), raționează, rațiunilor, rațional, raționînd, raționalist, raționalizare și raționament; ornamentare, ornamental (ornamentele), ornamentelor, ornamentăm, ornamentînd și ornamentație; captivăre, captivează, captivăm, captivant, captivitate etc. sînt derivații ale cuvintelor rațiune (-ționa), ornament(a) și captiv(a).

ABREVIERI

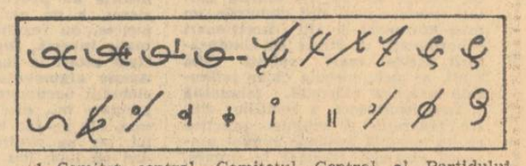

1, Comitet central, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, comitet de partid, comitet executiv, conducere colectivă, centralism democratic, internaționalism proletar, orînduire socială, social-cultural, social economic;

2. Congres, adunare generală, în această direcție, în această privință, pe lîngă aceasta, asupra acestui punct, puțin cîte puțin, în afară de aceasta, la un moment dat, în momentul de față.

EXERCIȚIUL 20

Generație, înțelepciune, act(ua)lmente, rugăminte, împot(r)iva, abuziv, planurilor, chestionez, excepțional, concluziilor, pensionar, rudimentar, abonamentele, fundamentînd, documentăm, cultivare, festival, produ(c)tivitate, profesionist, fermentație.

EXERCIȚIUL 18 (cheie)

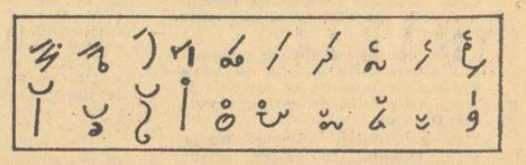

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut

SPRE ZĂRI ALBASTRE

ORIZONTAL: Motor — Vlaicu — Atacuri — Ocol — Nore — Frînare — Sport — Ac — Boi — Eem — Rajah — Bu — N — Jit — Radar — Cîkalov — Nani — O — Ot — Mang — A — Aer — Sir — Ab — Z — Nl — Bac — Vrila — Decolări — Far — Avînt — Escale.

Cik DAMADIAN

— N-ai văzut cumva metrul meu de croitorie?

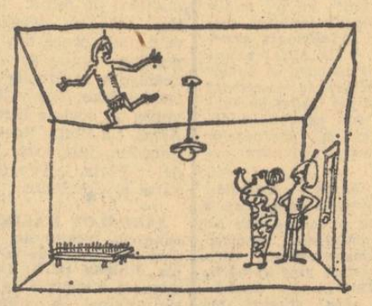

— ...îi plac paradoxurile!!!

Adrian ANDRONIC

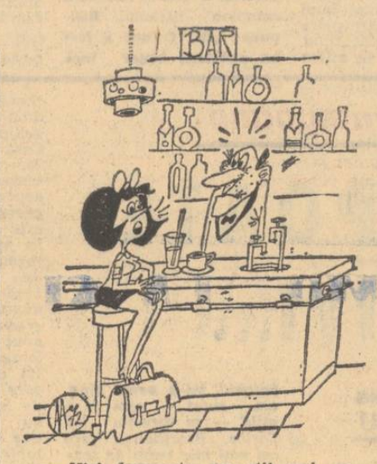

— Nici dumneata nu știi ce-i cu GIN-GIS-HAN? Pe mine m-au lăsat corijență atunci cînd le-am spus că n-am auzit încă de băutura asta!!!

Sorin POSTOLACHE

Fără cuvinte

LA CATEDRĂ

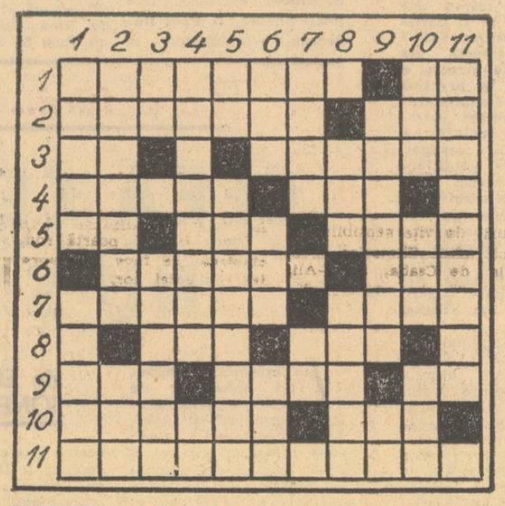

ORIZONTAL: 1. Îi ajută pe cei mici să pătrundă în tainele cititului — Festivitate la deschidere!; 2. Oglinda clasei — Notă la muzică; 3. Un timp, stă așezat în bancă!! — Predată conform programei școlare; 4. Deprindere școlărească — Nu-l cuminte...; 5. La intrare în aulă! — Pronume — Sclipitoare... la minte (fig); 6. Cînd începe școala... — ...la începutul anului (abr) 7. Cuvinte rimate — Învățat...; 8. Riu în Illiricum — Un fel de cerneală; 9. Termină la oral! — Două note repetate (muz) — 1 și 6 puse la catedră!; 10. Îi scoate pe cei mai buni... — Spus... la ureche; 11. Pauză.

VERTICAL: 1. Aici se fac lecțiile — Bune la citire...! 2. Masa de lucru a școlarului (dim) — Acidul ribonucleic (abr) 3. Te... întoarce! — Întărit (fig.); 4. Admisă la proba scrisă — În cerc!; 5. Trecute în carnețel la urmă! — Din programul de învățămînt (pl); 6. Localitate în Anglia — Lac în Suedia — Rolă (trans.) 7. Istet — Ascultați la urmă!; 8. Caietul din față! — Mobilier; 9. Un școlar sîrguincios — Începe lectia! 10. Coale de hîrtie — Judecător în infern — Ansamblu muzical; 11. Cursul primar de învățămînt.

Valentina HIMMER

Cuvinte rare: EAS, ARN DOL, ANN, RER, EAC.

ȘCOALA MAMELOR ȘI SOȚIILOR

În urmă cu cîteva luni, în cartierul clujean Iris, pe raza dispensarului de pediatrie școlară nr. 8 și a cooperativei Tricotajul din cadrul U.J.C.M. Cluj, a luat ființă o nouă și interesantă formă de îndrumare și educație a femeilor: școala mamelor și a soțiilor.

Inițiativa are scopul de a ajuta mamele și soțiile salariate sau casnice să-și însușească cunoștințe noi, noțiuni și deprinderi cu privire la sarcinile și îndatoririle părintești, gospodărești și de familie în condițiile vieții moderne. Programul de pregătire cuprinde teme complexe probleme de puericultură, educative, igieno-sanitare, socio-culturale, moral cetățenești, de medicina culturii fizice, familiale, sexuale, casnice gospodărești etc.

Instruirea ca atare se desfășoară sub formă de conferințe, lecții, mese rotunde, simpozioane, discuții individuale și în grup, prezentări de cazuri desprinse din viața de toate zilele.

Deși în prezent nu putem vorbi mai mult decît de o inițiativă modestă, școala mamelor și soțiilor profilează începutul unei forme practice, active și utile de îndrumare și instruire în masă a femeilor casnice și salariate în folosul lor și al familiei.

Dr. Florea EMIL

„CĂUTĂTORUL" DE PE... ȚĂRM

SECVENȚE

Din anul 1967, în fiecare zi a lunilor februarie și martie, pe țărmul mării, în dreptul Mangaliei, în afara valurilor și vînturilor aspre de iarnă poate fi întîlnit un om care, în plimbările sale solitare, ridică, din cînd în cînd, cîte ceva, din nisipul mării. Pe concetățenii săi aceste plimbări nu-l mai surprind, le trezește în schimb curiozitatea să afle ce a mai „văzut" căutătorul într-un ciot aruncat de mare, într-un schelet de delfin, în algele, scoicile și melcii la care marea renunță, destul de des, în această perioadă a anului.

Poposind în locuința sa am avut impresia că sîntem undeva, pe un fund de mare, într-o lume ciudat împerecheată, care a creat un univers fascinant, din care lipsesc foarte puține din cele cunoscute nouă. Ciotul peste care trecem fără a-i acorda atenție, rădăcinile algelor care ne împiedică uneori mersul pe plajă înseamnă pentru neobositul artist tot atîtea piese ce vor prinde viață completînd impresionanta colecție de peste 1 600 unicate.

— Ce este foarte important în această muncă artistică?

— **Culesul. El reprezintă baza. După ce am ridicat, de pe plajă, un os, o creangă sau un melc le privesc din toate unghiurile și e imposibil să nu văd**

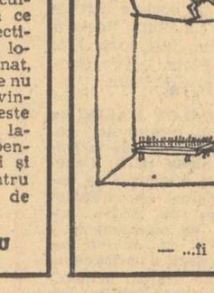

Broasca la atac (pietrificată)

ceva, fie un om, un chip, un animal sau o pasăre. Uneori o simplă mișcare poate fi foarte sugestivă. Restul e mai simplu. Eu nu tai și nu adaug nimic. Le găsesc doar postamentul potrivit și le acopăr cu un lac de protecție.

Privind exponatele îmi spuneam că într-adevăr nu se mai poate adăuga nimic unui craniu de delfin. Și totuși i-a fost dată mișcarea, viața parcă. Cele 18 balerine nu sînt altceva decît vertebrele și coastele unui delfin. Așadar, după Adam, și delfinii...

— **Cred că am mai reușit ceva. Vedeți, aceste caracatițe, cai și stele de mare? Sînt pietrificate printr-o metodă imaginată de mine.**

— Și secretul metodei?

— **Căutarea.**

— La ce lucrați acum?

— **Anul acesta, marea a fost generoasă. Am în lucru peste 400 de piese, pe care aș dori să le prezint într-o expoziție... Din păcate acest lucru nu depinde de mine...**

— Oferiți cuiva vreuna?

— **În ruptul capului, nu!**

— Ce faceți în viața de toate zilele?

— **Sînt șef grup magazine la O.C.L. Alimentara.**

— Dacă pentru concetățeni numele dv. este cunoscut, în schimb, pentru cititorii noștri, de loc. Așadar, cum vă numiți.

— **Constantin Popa.**

Mihai SULIMAN

CE ȘTIȚI DESPRE ASIGURAREA DE ACCIDENTE?

Pornind de la cîteva exemple în care au fost plătite sumele de către A.D.A.S., cititorii pot afla amănunte despre caracteristicile și variantele asigurării, despre drepturile ce le revin, precum și despre felul cum se încheie o asemenea asigurare.

— Care sînt caracteristicile principale ale asigurării de accidente?

— **În primul rînd vreau să fac o precizare: folosim singularul în denumirea acestei asigurări numai atunci cînd vrem să vorbim despre un anumit tip de asigurare. În realitate, asigurarea se practică într-o varietate de forme. De regulă, ea poate fi încheiată de orice persoană în vîrstă de la 16 la 70 de ani, indiferent de profesie și locul de muncă, putînd fi asigurați și copiii începînd de la vîrsta de 5 ani. Această largă cuprindere în asigurare face posibil ca ea să fie folosită de către cetățenii din toate domeniile de activitate. Numeroasele riscuri cuprinse în asigurare — evenimente neprevăzute ce se pot întîmpla în călătorie, la locul de muncă, în casă, pe stradă, la practicarea sporturilor — creează posibilitatea ca persoanele asigurate să primească suma asigurată în numeroase cazuri.**

Iată cîteva din aceste accidente, pentru urmările cărora Administrația Asigurărilor de Stat se angajează să plătească sumele asigurate: exploziile, prăbușirile de teren, lovirile, căderile, alunecările, acțiunea curentului electric, arsurile, degerările, înecul, intoxicarea sau asfixierea din cauze subite, accidentele corporale din circulație cu mijloace de transport, urmările funcționării ori folosirii mașinilor sau instrumentelor, precum și ale efortului fizic excesiv și subit determinat de cauze de forță majoră în timpul producției și altele.

— Referitor la variantele sub care se prezintă aceste asigurări, ce ne puteți spune?

— **Asigurările pentru cazurile de accidente sînt oferite cetățenilor în mai multe variante. Am să mă opresc numai asupra a 2 dintre ele: ASIGURĂRI PENTRU SUME FIXE și anume pentru 10.000 de lei în caz de invaliditate permanentă totală și 5.000 de lei în caz de deces sau pentru dublul sau triplul acestor sume; asemenea asigurări se încheie pe o durată de 3 sau 6 luni; se pot încheia și pe termene mai mari prin adăugirea acelorași durate, însă pînă la cel mult 2 ani; ASIGURĂRILE PENTRU SUME CONVENITE între asigurat și A.D.A.S. care nu pot fi mai mici de 10.000 de lei în caz de invaliditate permanentă și 5.000 de lei în caz de deces; aceste asigurări se pot încheia pe durate de la 1 la 5 ani. Se înțelege că amîndouă variantele sînt avantajoase și utile, satisfăcînd însă preferințe diferite.**

— Am dori să ne vorbiți ceva despre cazurile în care se fac plățile de sume asigurate.

— **În caz de invaliditate permanentă totală, în urma și din cauza unui accident (dintre cele amintite mai sus), persoana asigurată primește de la A.D.A.S. suma asigurată prevăzută în poliță. Sînt situații cînd asiguratul, în urma unui accident, rămîne cu o invaliditate parțială. În acest caz, el va primi o cotă din această sumă, proporțională cu gradul invalidității.**

Trebuie reținut că Administrația Asigurărilor de Stat nu și-a asumat obligația de plată numai față de urmările imediate ale accidentelor, ci și față de ivirea ulterioară a invalidității permanente sau a decesului, și anume în decurs de un an de la data producerii accidentului întîmplat în perioada valabilității asigurării.

Aceleași drepturi le au și cetățenii care încheie asigurări pentru sume convenite.

— Puteți să ne citați cîteva cazuri de asigurați care au primit plăți de la A.D.A.S. în cadrul acestui fel de asigurări?

— **Desigur: A.D.A.S. a plătit cetățeanului Iliescu Dumitru din Constanța 7.500 de lei (pentru traumatisme suferite în urma unui accident); tot în urma unui accident Nachiu Tudor din București a rămas cu o invaliditate permanentă parțială pentru care A.D.A.S. i-a acordat o despăgubire de 28.000 de lei. Mai sînt și multe alte cazuri.**

— Ce ne puteți spune despre primele de asigurare plătite de asigurați?

— **Primele de asigurare sînt convenabile, ele stabilindu-se în funcție de profesia asiguratului și de profilul întreprinderii la care lucrează. La asigurarea pentru sume fixe, primele se plătesc integral la încheierea contractului. La asigurarea pentru sume convenite, primele se pot plăti, la alegerea asiguratului, fie în întregime la încheierea asigurării, fie eșalonat, în rate anuale, semestriale sau trimestriale.**

— Unde se pot adresa cetățenii spre a încheia o asigurare pentru cazuri de accidente?

— **Asemenea asigurări se încheie și se reînnoiesc, de obicei, de către responsabilii cu munca A.D.A.S. din întreprinderi și instituții. Ele însă se pot încheia și reînnoi și la orice unitate teritorială A.D.A.S. (direcție județeană sau punct operativ de lucru), cum și la domiciliul cetățenilor, de către agenții și inspectorii de asigurare.**

(3285)

UN FEL DE RIPOSTĂ A LUI DINAMO

de Valeriu MIRONESCU

Am promis că voi reveni cu un fel de ripostă a clubului Dinamo. Făcînd abstracție de cele ce gîndesc și scriu eu, în general amatorii de fotbal sînt contrariați de rezultatele obținute în acest campionat de către Dinamo, mai ales, din cauza calității lotului și a unor jucători foarte valoroși de care dispune acest club. Dar, clubul bucureștean are, firesc, dreptul la replică ; poate și el, asemenea lui Rapid și Steaua, arunca pe masa discuției dovezi, argumente și contraargumente, pe care susținătorii fotbalului sînt datori să le ia în considerare dacă vor să nu greșească în aprecierile lor.

Din partea mea am avut un prilej excelent spre a mă simți efectiv în pielea, incomodă, a unui mare club și, astfel, pot încerca să relatez cu obiectivitate, totuși, cititorilor cum stau lucrurile. Iată, am fost invitat, încă înainte de apariția articolului precedent la o consfătuire de lucru între conducerea federației de fotbal și conducerea clubului Dinamo. N-am crezut necesar să aduc modificări precedentului articol fiindcă, după cum, probabil, își vor da seama cititorii, cele scrise atunci și acum nu se bat cap în cap, ci sînt fațete ale unei discuții mai largi despre fotbal, cluburi și federație.

Țin să precizez de la început că această consfătuire între reprezentanții a două organe fotbalistice cu interese, la urma urmei, perfect convergente, a fost deosebit de interesantă pentru mine ca gazetar, atît prin profunzimea chestiunilor avansate cît și prin spiritul foarte concret de rezolvare. Și, mi-am dat seama o dată în plus că e bine că federația și organele ei trebuie să se apropie de cluburi, de conducerile acestora, pînă la cvasicontopire spre a putea dirija fotbalul și spre a-i impulsiona dezvoltarea. În aceeași ordine de idei, mi s-a părut foarte utilă practica, valabilă cred și pentru alte federații sportive importante, ca membrii biroului federal să acționeze, să lucreze mereu, cu marile unități sportive cum sînt cluburile. nu prin antrenori și alți funcționari subordonați, ci direct cu conducătorii acestor mari unități. Mai mult, aș zice, trebuie chiar înlăturată practica mărunță, tehnicistă și funcționărească, a relațiilor dintre federație și cluburi, practică ce nu rezolvă aproape nimic, provoacă stagnări serioase în muncă, ba chiar și încurcături sau neînțelegeri. În locul unor asemenea relații lipsite de însușiri de decizie, să se lanseze amplu raporturi între conducătorii investiți cu capacitatea de a lua hotăriri, conducători care sînt în stare SĂ ANALIZEZE și SĂ REZOLVE problemele fotbalului.

Nu vreau să spun prin cele de mai sus că la consfătuirea despre care vă relatez s-a clarificat totul sau majoritatea chestiunilor Nu, au fost lucruri care s-au discutat profund, și multilateral, creindu-se, poate, premisele unor hotăriri viitoare Asta, în parte, și din cauza faptului că unele treburi de principiu, depășesc competența federației și își cer elucidarea de către C.N.E.F.S.

Dar, mă opresc aici cu informarea generală, ca să trec la unele aspecte concrete ce se înscriu în tema articolului de astăzi, riposta lui Dinamo.

Ce a rezumat Valeriu Buzea, șeful clubului, în partea, relativ restrînsă, care privește participarea echipei la prezentul campionat? Am să redau acele aspecte și solicitări care și-au găsit deplină înțelegere și răspunsuri imediat favorabile din partea președintelui F.R.F., Mircea Angelescu. Mai întîi, Dinamo — pornind de la ideea unanimă acceptată că răspunderea pentru buna pregătire a jucătorilor internaționali o poartă în principal cluburile — a propus ca în cele două perioade anuale de preparative de bază (iarna și vara), fotbaliștii internaționali să fie lăsați la cluburile lor (iată deci un prim argument dinamovist la explicarea unui randament mai scăzut în campionat, știut fiind că 5—7 jucători au fost regulat atrași la lotul reprezentativ pentru antrenamente și turnee în pauzele competiționale din iarnă sau vară). Apoi, s-a sugerat ca după meciurile echipei naționale să nu se mai programeze etape de campionat, imediat la 3—4 zile, Dinamo resimțind cel mai mult faptul din cauza marelui număr de titulari angrenați pe ambele fronturi. (Al doilea argument, cred, valabil fiindcă în situația de mai sus, se pierd... puncte !).

Dinamo a mai sugerat echilibrarea repartiției eforturilor pentru susținerea diferitelor loturi reprezentative. Despre ce e vorba ? Lotul bucureștean e grevat cu regularitate, să zicem, de șase jucători pentru lotul reprezentativ A. Dacă acestora li se adaugă selecționații pentru alte loturi (olimpic, tineret, juniori) se ajunge citeodată la un număr de 13 jucători !. Asta echivalează cu închiderea porților sau cu imposibilitatea de a alcătui vreo formație valabilă în lupta pentru titlu, în timp ce alte echipe se pregătesc, — în aceeași perioadă de întrerupere a campionatului ! — cu efectivele complete sau aproape complete (Și acest argument își are o anumită greutate, fiindcă o echipă care furnizează atîția titulari la meciurile dificile ale reprezentativei, trebuie să ia măsuri de prevenire în eventualitatea oboselii excesive sau a indisponibilității internaționalilor, alcătuindu-și o formație de „emergență").

În sfîrșit, considerînd rodnice relațiile între antrenorii clubului și ai echipei naționale, Dinamo propune, totodată, ca să nu mai intervină imixtiuni tehnico-tactice ca în unele cazuri cu Radu Nunweiller, Lucescu sau Dinu. (Iarăși un argument care stă în picioare, mai ales în legătură cu „indicația" primită de Lucescu de a nu juca un meci de campionat ca să fie proaspăt pentru o foarte recentă întrecere internațională).

Dacă impedimentele arătate mai înainte au provocat pierderea, să zicem, a nu mai mult de șase puncte, nu rezultă că, într-o situație inversă, Dinamo ar fi participat astăzi la lupta pentru titlu? Aceste argumente — ripostă ale clubului bucureștean au, firește, o greutate în... discuție ! În practică însă, ele nu fac legea campionatului, iar un contraargument care-l dau (și l-am dat și în ședință) e acela că Dinamo a mai cîștigat, totuși, titlul chiar și în condițiuni la fel de vitrege. De aceea, sînt de părere că, o dată cu rezolvările pe care le-a adus federația în consfătuirea cu clubul, treaba tehnică din interiorul lui Dinamo va da răspunsul hotărîtor la întrebarea dacă echipa va fi bună sau nu pentru titlul național. Lucru valabil și pentru Rapid sau Steaua.

P.S. La meciul România—Italia, portarul Răducanu Necula de la Rapid i-a atras atenția lui Ion Bocioacă despre faptul că el, Răducanu, n-a făcut niciodată nici un fel de „notații" și aprecieri asupra gazetarilor sportivi și a scriitorilor într-o revistă săptămînală de cultură. Apoi, la masa presei, mi-a făcut și mie aceeași afirmație. Marțea trecută, am fost invitat la clubul Steaua cu care ocazie, șeful clubului, colonel Pandele Maximilian mi-a spus că internaționalul Ludovic Sătmăreanu dorește să-mi vorbească. Apoi, Sătmăreanu, de față cu șeful clubului, mi-a afirmat că dorește să dezmint „notările" și aprecierile, puse pe seama lui de această revistă, ca fiind în întregime născocite. În plus, Ludovic Sătmăreanu a arătat că el l-a informat imediat pe președintele F.R.F., tov. Mircea Angelescu, cum că nu are nici un fel de amestec în apariția acelor rînduri.

Mă întreb cine e mistificatorul și ce fel de interese îl mînă la asemenea acte în afara legii ? Cine se îndeletnicește cu inducerea în eroare, inclusiv, a conducerii respectivei redacții ?

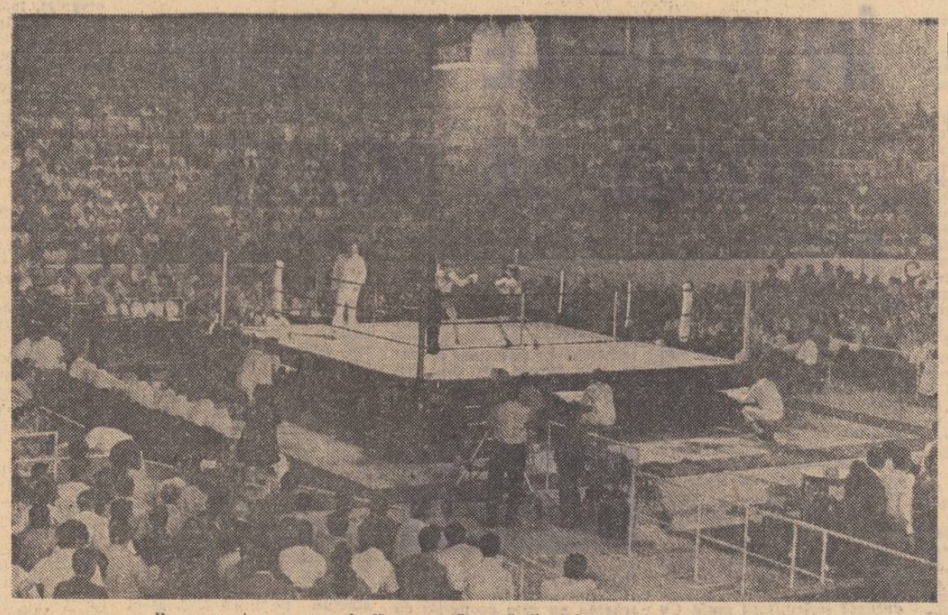

Pe acest ring se vor desfășura astă-seară finalele campionatelor naționale
Foto : A. ROZENTHAL

8, 9, 10... OUT!

de PAUL OCHIALBI

• Astă-seară vom cunoaște pe cei 11 campioni naționali • Cei mai buni 10 boxeri români ai lunii iunie • O întrebare un răspuns • Dr. Radovici despre unii selecționabili • Despre un campionat mondial.

• **ULTIMUL** mare eveniment pugilist al sezonului, **finalele campionatelor naționale**, se va desfășura astă-seară de la orele 19 pe ringul arenei acoperite „23 August". Așadar, diseară în jurul orei 21, vom cunoaște pe cei 11 posesori ai centurilor naționale. Am fost informați că o comisie specială formată din cei mai valoroși antrenori va decide care sînt cei mai în formă pugiliști capabili să fie prezenți pe ringul J.O.

• **RUBRICA NOASTRĂ** și-a propus să alcătuiască clasamentul celor mai buni 10 boxeri români pe luna iunie. Iată cum se prezintă acest clasament : 1. **Al. Năstac**, campion balcanic la Ankara ; 2. **Al. Turei**, campion european (tineret) ; 3. **C. Cuțov**, campion balcanic ; 4. **S. Cuțov**, campion european tineret ; 5. **Paul Dobrescu**, învingător în turneul de la Szczecin ; 6. **Dinu Condurat**, campion european tineret ; 7. **V. Antoniu** ; 8. **G. Pometeu** ; 9. **N. Babescu**, campion european tineret ; 10. **C. Gruescu**. Urmează ca după campionatele naționale să alcătuim clasamentul celor mai buni 10 boxeri ai țării noastre pe luna... iulie, dat fiind că luna în care ne aflăm a fost aglomerată în evenimente pugilistice.

• **CITITORUL M. Iacobescu** din Ograda ne întreabă dacă într-adevăr, după cum a scris un confrate, M. Trancă a fost multiplu campion național. **Răspuns : „M. Trancă a fost un excelent boxer însă niciodată nu a cîștigat titlul național. El este maestru al sportului, distincție pe care a primit-o în timp ce era secretar general al federației".**

• **Dr. RADOVICI**, medicul lotului olimpic, ne declară : **„Cei mai cuminți elevi ai mei sînt Calistrat Cuțov și Al. Năstac care urmează cu strictețe indicațiile mele".**

• **„VĂCARUL DIN SANTA FE"**, cum este denumit campionul lumii la categoria „mijlocie, argentineanul Carlos Monzon, a entuziasmat pe cei 35 000 de francezi care au fost martorii unei nete victorii realizată în fața compatriotului lor Jean Claude Bouttier. Acesta, obosit în rep. a 13-a, nu s-a mai putut ridica din colț ridicînd mîna în semn de abandon. După meci, Monzon a declarat că Bouttier va putea deveni campion al lumii... poate peste 3 ani.

FĂRĂ ÎNDOIALĂ, performanța jucătorului de fotbal Pedro Berenguero nu va putea fi ușor egalată. Jucînd într-o echipă militară de fotbal din Argentina, el a izbutit ca în toată perioada desfășurării campionatului să înscrie 15 goluri în... propria sa poartă. Întrebat fiind, care este explicația acestui fapt neobișnuit, el a declarat : „De multe ori este vorba de ghinion, de multe ori pierd simțul orientării..." Oricum, rămîne o ispravă unică în istoria fotbalului.

COMITETUL de organizare a Jocurilor Olimpice de iarnă din Denver în 1976, a făcut cunoscut că este foarte probabil ca în programul întrecerilor să nu figureze probele de bob, întrucît costul amenajării unei piste este foarte ridicat, iar Comitetul nu dispune de fondurile necesare pentru o asemenea cheltuială.

ÎN URMA unor înțelegeri, relațiile sportive între R. P. Chineză și Chile se vor intensifica. O echipă de fotbal din Chile va întreprinde un turneu în China, în vreme ce două formații de volei (masculină și feminină) vor întreprinde un turneu în Chile.

MOZAIC

FEDERAȚIA finlandeză de schi l-a suspendat din activitate (fără termen) pe cunoscutul schior Ero Mantyranta. El este acuzat că ar fi folosit substanțe doping (fapt constatat în urma unei analize). Întrucît în Finlanda folosirea acestor medicamente stimulatorii este interzisă prin lege, s-a deschis o anchetă judiciară.

ÎN URMA rezultatelor obținute la Sapporo (și a excluderii lui Karl Schranz) Federația austriacă de schi are o nouă conducere în frunte cu președintele dr. Karl Schlick. Noul director tehnic al echipei naționale a fost numit Tony Sailer, fost triplu campion olimpic. Ernst Hinterseer va fi în continuare antrenorul federal pentru probele alpine.

COMITETUL de organizare a campionatului mondial de fotbal, ediția... 1978, a desemnat cele nouă orașe din Argentina unde se vor desfășura meciurile în cadrul fazei finale. Este vorba de orașele Buenos Aires, La Plata, Rosario, Cordoba, Mendoza, Mar del Plata, Tucuman, Saita și Corrientes.

JAROSLOV HALIK, un cunoscut jucător de hochei pe gheață, de la Ducla Jihlada (R. S. Cehoslovacă) a cîștigat un pariu original. A străbătut distanța de 42,195 km (proba de maraton) în 4 ore 45' 8" cu 3 minute mai repede decît a pariat cu un coleg de echipă, neîncrezător în posibilitățile lui. În timpul cursei Halik a avut 3 crize dureroase. Deși a ajuns la destinație relativ proaspăt, el a declarat că nu va mai face astfel de pariuri.

ATACANTUL John Wrathall, fotbalist din Noua Zeelandă se hotărî după o activitate de 20 de ani să atîrne în cui ghetele cu crampoane. Era gata s-o facă, dar un „microbist" amator de statistici îi atrase atenția că de fapt se află foarte aproape de visul oricărui fotbalist atacant — 1 000 de goluri marcate. Drept care John Wrathall mai apăru o dată pe teren și reuși să înscrie 3 goluri, exact cît îi lipsea pentru a se retrage... „mi-ist".

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

GH. RIZESCU. Ploiești : „Constat că presa noastră a fost, în majoritatea ei, mulțumită de meciul de simbătă cu italienii. Un rezultat egal este tot ce și-au dorit cei care i-au organizat. Nu puteam să sperăm să-i batem noi pe alde Mazzola (crainicul televiziunii îl pronunța așa cum se scrie, dar nu contează, el tot mare fotbalist rămîne), dar speram să ne reparăm firma șifrbită cu ocazia meciurilor pierdute atît de stupid cu ungurii. Am să fiu sincer și am să vă spun că mie meciul nu mi-a plăcut. O fi și arbitrul de vină, care i-a enervat pe jucători, dar s-a jucat prea crispat, prea îndîrjit, parcă n-ar fi fost un meci amical, în care fiecare echipă avea interesul să se verifice. Nu sînt mulțumit nici de înaintarea noastră și nici de apărare. Dobrin a strălucit de cîteva ori, dar atît. S-a centrat prea mult pe sus, a lipsit fantezia, iar apărarea noastră a-a lăsat păcălită de cîteva ori. Oare de ce nu le spune antrenorul să nu se oprească pînă nu fluieră arbitrul ? O asemenea greșală poate s-o facă un jucător naiv, de divizia B, nu unul din națională. Cu acest prilej am făcut o constatare : echipa noastră ar merge cu totul altfel dacă ar juca Boc sau altcineva la apărare și ar fi adus Cornel Dinu la mijloc (mi se pare că ați propus și dv. acest lucru), pentru că el este un jucător ofensiv prin excelență, știe să-și pună oamenii în atac, șutează bine și se înțelege excelent cu Dumitru și Radu Nunweiller. Ce-i împiedică pe antrenori să facă asta ? De ce nu au încercat și alți fundași, mai ales că era vorba de un meci amical? Lupescu se va retrage, probabil în curînd din echipa națională. Pe cine punem în locul lui dacă nu avem pe nimeni rodat ? Am speranța că în toamnă se vor remedia multe lucruri în națională noastră, inclusiv găsirea unui cuplu permanent de înaintași (probabil Dumitrache-Dobrin) și două extreme cu viteză și centrări precise.

Și ultima întrebare : ultimul gol a fost... gol ?"

Cam aceleași păreri mișună și prin cugetul meu la ora actuală: echipa noastră nu a avut un joc rotund și închegat, se simte nevoia ca pînă în toamnă să se ajungă la o formulă armonioasă. Îmi pun și eu, ca și dumneavoastră, speranțe enorme în revenirea lui Dumitrache, care se poate cupla excelent cu Dobrin. Evident, aducerea lui Cornel Dinu printre mijlocași este a doua sarcină urgentă. Îi văd în locul lui pe Boc sau Ianul. Sau pe Sătmăreanu II, dacă se reface pînă atunci.

Nu știu ce-a fost cu golul al șaselea. Chiar dacă n-a fost, arbitrul era obligat să ni-l dea, prin compensație. Nu putea să ne lase de izbeliște, după ce ne făcuse figurile de mai înainte.

GETA R., București „Am văzut prin tramvaie un afiș care anunța un meci pentru duminică între actori și cîntăreți pe care trebuia să-l arbitrați dv. De ce nu l-ați arbitrat ?"

N-am fost în formă.

I. ȘTEFĂNESCU, Galați : „De mai mulți ani se cere o reformă a fotbalului nostru, o reformă care să pună această mișcare sportivă pe temelii noi și moderne, conform cu cerințele timpului. Se vorbea într-o vreme că se va ridica numărul echipelor de categoria A la 18, că se vor face trei serii în Divizia B etc. Nu s-a făcut nimic. După cîte aud, se lucrează la ceva, dar noi, spectatorii, nu știm nimic, deși cred că și părerile noastre ar conta și ar ajuta. Discutînd cu unul din conducătorii echipei F.C. Galați, al cărei suporter sînt, am aflat că se pregătește o lege care va dezavantaja enorm echipele din categoria B. Este vorba de faptul că se va permite ca orice jucător din această categorie să poată fi luat de o echipă de categoria A, oricînd va dori și fără acordul clubului de la care pleacă jucătorul, Nu va însemna asta că toate echipele de B vor rămîne fără jucătorii buni, pe care i-au crescut ? Credeți că această măsură va avea urmări bune asupra fotbalului nostru ?"

Nu cunosc preocupările federației și nu mă amestec în treburile ei. În orice caz, dacă e vorba să se liberalizeze transferurile, atunci să se facă asta și de jos în sus și de sus în jos. Adică să plece fiecare unde vrea, cînd vrea și cum vrea. Cu alte cuvinte, dacă e să se aleagă praful...

IUSTINIAN PURZA, str. Odobescu nr. 11, Arad : „Înăuntrul meu s-au stins ecourile dramatice ale înfrîngerii de la Belgrad (cel puțin eu nu mă pot împăca cu uitarea ei) a acelei nopți cu damf de mucegai. Chiar dacă fotbalul e înfidel ca femeile și poezia, eu cred în el. Și de aceea mă gîndesc că, atît timp cît vom continua să îngăduim conservatorismul exotic (vai, această tactică miroase a caporal cu două clase primare, o neneacă ce-și dă cu pudră în postul de dulce) al antrenorului Angelo Niculescu vom fi siliți să umblăm cu vieșpi roșii în cămașă, să ne îmbătăm cu apă de colonie și să tușim divin pe malul deșertăciunii.

Am pierdut la Belgrad pentru că antrenorul Angelo Niculescu l-a schimbat pe Deleanu cu un jucător ce se mișca pe teren ca după o noapte de logodnă, pentru că i-a dat lui Dobrin (acest cardinal al fotbalului european) niște sarcini de-a dreptul ridicole.

Vrem să-i acordăm încredere marelui refuzat și exilat C. Teașcă, acest Marc Aureliu, acest Saint-Just baroc al fotbalului, ale cărei idei curajoase sînt străbătute de parfumuri carteziene.

Fotbalul înseamnă, înainte de orice, curaj. Fotbalul – ca să-l parafrazez pe Stendhal — e ca un foc de pistol tras în mijlocul unui concert. Cine n-are curaj în fotbal, umblă cu ouăle sparte în buzunar. Am trecut prin altitea experiențe amare, de ce n-am încerca să schimbăm cail de la diligență ?

În încheiere, îmi aprind a șaptea țigară (Mărășești pătată cu Martini sec) și vreau să-l anunț pe toți foștii mei colegi de studenție că am dezertat din plutonul celor mai strașnici suporteri ai echipei U.T.A.. Timișorean de origină, nu mai cred în „Bătrîna doamnă", care, ostenită de valsuri, ne vinde lozuri cu amintiri jumulite. O blondă sandré din București m-a determinat să trec în compania sufletiștilor echipei „Sportul studențesc" (eu îi zic „Academica" — sună mai argentinian)"

Minia dv. împotriva lui Angelo Niculescu vine cam tîrziu: federația i-a reînnoit, după cîte știu, mandatul, lăsîndu-i „în pline" pentru încă doi ani. În plus, „barocul" Teașcă nu pleacă de la Galați nici să-l pici cu ceară pînă nu-și termină treburile, adică pînă nu duce F.C.-ul în Cupa campionilor europeni. Dar n-am înțeles un lucru: ce v-a făcut U.T.A. de-ați părăsit-o tocmai acum, la... bătrînețe?

AUTOMOBILISM

Centura de siguranță

Centurile de siguranță... „clasice" sînt obligatorii din anul 1971 în 13 state europene (Anglia, Cehoslovacia, Danemarca, Elveția, Franța, Irlanda, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, R.D.G., R.F.G., Suedia). La baza hotăririi de adaptare a acestei măsuri în Anglia a stat o analiză prin care s-a stabilit că rănile grave se produc la conducătorii auto care nu au centuri de siguranță într-o proporție mai mare cu 64% față de cei care folosesc aceste centuri. În Elveția cercetările au dus la concluzia că 98 la sută din cei morți în accidente nu purtau centuri de siguranță. S-a calculat că probabilitatea de supraviețuire este de 10 ori mai mare la cei cu centuri decît la ceilalți. În sfîrșit, în R.F.G. s-a hotărît „obligativitatea generală pentru dotarea mașinilor noi cu centuri de siguranță prinse în trei puncte".

Așadar, gluma-i glumă, dar centura este o chestiune serioasă. Pe cînd și la noi ?

Computer polițist

La sediul poliției din Hanovra (R.F.G.) a fost instalat un „funcționar de informații" electronic, care la solicitarea mașinilor de intervenție sau patrule ale poliției locale, dă informații privind autovehiculele furate, în numai cîteva secunde. Acest adevărat „as" al poliției poartă numele de... „Polas" și comunică la solicitare date privind locul, data și proprietarul autovehiculului furat, precum și dacă, eventual, furtul a fost însoțit de violență, crimă. De asemenea, servește alte detalii ca : numărul mașinii, al motorului și șasiului, culoarea etc. Un singur lucru nu poate spune acest „Sherlock-Holmes - electronic" : cine este... autorul furtului ! Deocamdată...

Cu și fără... crampoane

CEEA CE POATE NU ȘTIȚI...

de Eftimie IONESCU

În așteptarea sentinței definitive, de mîine, a tribunalului „campionat" și înaintea săptămînei cupei, care urmează, am crezut că e bine să abandonăm — măcar aici — orice socoteli, anticipări și efectuări de calcule ; și să vă oferim tuturor (și celor cu speranța titlului și celor cu teama retrogradării și celor scăpați, cu echipele pentru care respiră fotbalistic, de orice amenințare dar și de orice elogiu al clasamentului) cîteva întîmplări, mai vechi sau mai noi, din întrecerile fotbalistice care au dominat finalul acestei stagiuni de la noi și de peste hotare. Iată-le :

CUM I-A ÎNCERCAT ȘTEFAN COVACI PE BRAZILIENI... Pentru a marca împlinirea a 6 000 de numere de la apariția prestigiosului cotidian „SPORT" din Belgrad a fost organizat — cum probabil că ați aflat — un meci în capitala Iugoslaviei între o selecționată internațională și Steaua roșie, cunoscuta fruntașă a fotbalului din țara vecină și prietenă. În selecționata internațională, de sub directoratul tehnic al compatriotului nostru Ștefan Covaci a evoluat și Dumitru. Despre întreaga aventură a giuleșteanului la această partidă va fi vorba altă dată fiindcă micuțul rapidist a văzut și a trăit momente deosebit de interesante. Acum, să-l ascultăm pe Covaci care s-a aflat, la un moment dat, într-o situație destul de delicată, reușind pînă la urmă să iasă cu fața curată din ea. Dar să-i dăm cuvîntul chiar lui Covaci ca să vă povestească întreaga întîmplare : „Organizatorii meciului mă anunță că în selecționată au fost invitați și doi tineri brazilieni, mari speranțe, se spune, ale fotbalului din țara lui Pele : Carlos și Miranda, de la Corintians, club care tocmai jucase în ajun la Atena. Nu auzisem de acești tineri și mă temeam să nu fie mai mult lauda despre ei și altceva nimic. Cum să-mi dau seama cît de cît de ceea ce pot ? A-i invita la o probă tehnică pe teren mi se părea o insultă pentru ei. Am recurs atunci, așa, ca din întîmplare la o minge. Cînd balonul mi-a venit bine, am șutat — cam fără milă — în direcția lui Carlos. Brazilianul, fără cel mai mic semn de teamă sau de surprindere, a desfăcut pieptul și a amortizat fără greșeală un balon care șosea, vă spun, destul de tare tras, de la numai 5—6 metri. Unul trecuse examenul. am repetat mișcarea și cu Miranda, ținîndu-i figura. A respins ca fulgerul — cu capul — mingea ! Proba din vestiare avea să fie magistral confirmată pe stadion. De altfel, în noaptea meciului de la Belgrad, amîndoi primeau telegrama care îi instiința să se reîntoarcă urgent în Brazilia. Zadarnic îi selecționase pentru „Minicupa mondială"

PETRECUTE LA MECIUL ROMÂNIA-ITALIA. Aș putea să deschid un mic concurs de pronosticuri cu răspunsuri alături, la „Poșta rotundă", care se bucură de un succes popular, dată fiind și celebritatea „patronului", Ion Băieșu. Dar nu, n-o să facem acest concurs cu întrebarea : cînd credeți că au plecat de la hotelul Athenée Palace spre stadion cei doi maseri ai echipei Italiei, Della Casa și Tresoldi ? La ora 16, cu patru ore deci înaintea loviturii de începere. Vîmit de această grabă am încercat să aflu ce pot face veritabilii maeștri ai punerii în formă a mușchilor timp de... două meciuri și mai bine în cabina de la stadionul „23 August" ? Să credeți că nu prea au avut timp de tînjală. De la așezarea echipamentului complet, pentru fiecare jucător — începînd de la tricou și terminînd cu prosoapele pentru duș — și pînă la fixarea tablei magnetice pentru reamintirea — de către Valcareggi — a manevrelor tactice, totul s-a desfășurat cu o minuțiozitate de invidiat, trădînd o îndelungată experiență. De altfel amîndoi pot concura la numărul de meciuri de asistență ale echipei Italiei pe Facchetti sau pe ceilalți recordmeni ai prezențelor sub tricoul „squadrei azzurra".

Confidență Mazzola : „Ei, îmi ziceam, nu e rău, cu o echipă atît de mult schimbată, trecînd de cîteva momente care mi-au răcit șira spinării, cînd Dobrin sau Sătmăreanu erau singuri cu Zoff, nu e rău că batem la București, acolo unde n-au învins nici englezii, nici portughezii, nici Gerd Müller. Venise la timp bunăvoința tușierului cînd Pierino (n.n. Prati) egalase. Foarte bine putea să fie pînă atunci și 2—0 și chiar 3—0 pentru români. Ei, dar e bine ! Încă două minute și se termină. Cînd colo ce văd ? Băieșașul ăla care abia intrase în echipa română trage cu sete și Zoff reține. Cu greu dar reține! Gol ? Nu se poate ! Protestez la arbitrul de centru. În zadar. Gol validat. În momentul acela se apropie de mine vizaviul meu, Lucescu, și îmi spune : „Come a Napoli !" Avea dreptate, o declarasem de altfel, atunci, îndată după terminarea primei reprize. Nu fusese gol șutul meu la poarta lui Datcu în 1966. Nici acum la aceea a lui Zoff. Legea compensațiilor"...

E verro, Sandrino !

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 25 IUNIE 1972 —

1. DINAMO — F. C. ARGEȘ. Meci lipsit de miză pentru echipa piteșteană. Bucureștenii pornesc, deci, favoriți, și probabil că vor cîștiga acest joc.

2. **UNIVERSITATEA CLUJ — RAPID.** Universitatea va lupta pentru a-și păstra locul al treilea în clasament. După evoluția foarte slabă din meciul cu Steagul roșu nu putem acorda nici o șansă formației giulestene.

3. U.T.A. — S.C. BACĂU. Pierzînd titlul, echipa din Arad se va strădui să nu piardă și titlul de vicecampioană. Are toate șansele de partea ei.

4. JIUL — PETROLUL. Un meci extrem de important pentru ambele formații, aflate în zona retrogradării. Gazdele au prima șansă dar nu este exclus un rezultat de egalitate.

5. FARUL — UNIVERSITATEA CRAIOVA. Constănțenii trebuie să cîștige acest meci pentru a nu depinde de rezultatele ce se vor înregistra în celelalte partide ce angajează echipele din zona retrogradării. Și probabil că vor cîștiga.

6. STEAGUL ROȘU — C.F.R. CLUJ. Dacă ne orientăm după jocul și succesul net obținut în fața Rapidului echipa locală nu poate pierde acest meci. Dar poți să mai știi ceva cu această revelație a returului care este echipa clujeană?

7. CRIȘUL — STEAUA. O confruntare lipsită de importanță pentru ambele formații. Fiind mai experimentată și mai valoroasă echipa bucureșteană deține prima șansă.

8. A.S.A. TG. MUREȘ — POLITEHNICA IAȘI. Oaspeții vor face totul pentru a obține victoria, singura care le-ar mai putea, eventual, ajuta să rămînă în prima divizie. Vor avea însă resurse? Depinde mult și de replica adversarului.

9. METALUL PLOPENI — DUNĂREA GIURGIU. Ambele echipe s-au salvat duminica trecută de la retrogradare așa că vor juca liniștite. Metalul pornește favorit.

10. POIANA CÎMPINA — PROGRESUL BRĂILA. Echipa locală are mare nevoie de victorie și sîntem siguri că o va obține. Rămîne de văzut dacă o va ajuta să se salveze de la retrogradare.

11. MINERUL ANINA — GAZ METAN. Oaspeții au nevoie doar de un singur punct pentru a se pune la adăpost de orice surpriză. Au posibilitatea să-l obțină.

12. VULTURII — C.S.M. SIBIU. Gazdele dețin ultimul loc în clasament dar mai speră în salvare. Noi sperăm în victoria lor. În ceea ce privește salvarea...

13. MINERUL BAIA MARE — OLIMPIA ORADEA. Indiscutabil, favorită echipa din Baia Mare care dorește să se plaseze pe locul secund în clasament.

CULISELE HIPODROMULUI

• *DUPĂ 14 reuniuni, 79 alergări (handicapuri, grupe și condiție), în clasamentul general al antrenorilor și driverilor conduc Gh. Tănase, M. Ștefănescu și Tr. Marcu.*

• *PE HIPODROMUL de la Ploiești, ca din senin a răsărit o „ciupercă". Ciuperca, vopsită în culori atrăgătoare, este prevăzută cu case de tichete pentru pariurile mutuale de cîștigător și ordine simplă. Cum ciupercile cresc repede, cîteva „surate" în plus n-ar strica ; una din ele chiar și în orașul Ploiești (pe care s-o denumim „agenție"). Satisfacția turfiștilor ploieșteni ar fi deplină !*

• *DUPĂ „Premiul cailor de 4 ani", noul pretendent pentru derbi (16 iulie), pare a fi Filtru. El a realizat un record meritoriu (1'27",7/km), a terminat alergarea „proaspăt" și a funcționat ca un adevărat cronometru.*

Dorn IONESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.